

KAPSOSBİL 2024

V. Uluslararası Kapadokya Sosyal Bilimler Lisansüstü Öğrenci Kongresi
13-14-15 Aralık 2024

ÖZET BİLDİRİ KİTABI

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Yayınları No: 47

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesine aittir. Bütün hakları saklıdır.

Kitabın tümü ya da bölümü/bölemleri Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesinin yazılı izni olmadan elektronik, optik, mekanik ya da diğey yollarla basılamaz, çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.

Copyright 2025 by Nevşehir Hacı Bektaş Veli University. All rights reserved.

No part of this book may be printed, Reproduced or distributed by any electronical, optical, mechanical or other means without the written permission of Nevşehir Hacı Bektaş Veli University.

Kapak Düzeni: Esra Asil

Tasarım-Dizgi: Arş. Gör. Muhammed Sami Baysal

ISBN: 978-605-4163-69-4

Kaçıncı Baskı Olduğı: 1. Baskı

Basımevi, Şehir, Yıl: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Yayınları, Nevşehir, 2025

V. Uluslararası Kapadokya Sosyal Bilimler Öğrenci Kongresi
(KAPSOSBİL 2024)

13-15 Aralık 2024

ÖZET BİLDİRİLER KİTABI

Editörler

Doç. Dr. Hasan ÇETİNEL

Arş. Gör. Dr. Sami Orçun ERSAY

Arş. Gör. M. Sami BAYSAL

NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ

NEVŞEHİR

İletişim

2000 Evler Mah. Zübeyde Hanım Cad. 50300 Nevşehir

Tel: +90 384 228 10 00

www.nevsehir.edu.tr

<https://kapsosbil2024.nevsehir.edu.tr>

kapsosbil2024@nevsehir.edu.tr

KONGRE ONURSAL BAŞKANLARI

Prof. Dr. Semih AKTEKİN (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Rektörü)

Prof. Dr. Hasan USLU (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Rektörü)

Prof. Dr. Mustafa Kasım KARAHOCAGİL (Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Rektörü)

Prof. Dr. Alpay ARIBAŞ (Aksaray Üniversitesi Rektörü)

DÜZENLEME KURULU

Doç. Dr. Hasan ÇETİNEL (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi)

Prof. Dr. Hatice Işın DİZDARLAR ERDOĞAN (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi)

Prof. Dr. Cemalettin İPEK (Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi)

Prof. Dr. Aybala ÇAYIR (Aksaray Üniversitesi)

BİLİM KURULU

Prof. Dr. Turan AÇIK
(AKSARAY ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Ali Eren ALPER
(NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Yakup ALTAN
(SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. İlhan ARAS
(NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Ziya AVŞAR
(NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Tufan AYTAÇ
(KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. İbrahim BAKIRTAŞ
(AKSARAY ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Karla BARTH
(UNIVERSITATEA DIN ORADEA - ROMANIA)
Prof. Dr. Türkan BAYER ALTIN
(NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Ümit BULUT
(KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Ioan Sorin CUC
(UNIVERSITATEA DIN ORADEA - ROMANIA)
Prof. Dr. Emin Hüseyin ÇETENAK
(NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Aynur DEMİR
(AKSARAY ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Kartal DEMİRGÜNEŞ
(NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Osman DOĞANAY
(AKSARAY ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Mehmet EKİZ
(NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. M. Kayıhan ERBAŞ
(AKSARAY ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Serkan Ercan BAĞÇECİ
(NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Mustafa ERDEM

(KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Ahmet Cem ERKMAN
(KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Remzi FINDIKLI
(AKSARAY ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Dilek GENÇTANIRIM KURT
(KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Rezzan GÜNDOĞDU
(AKSARAY ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Ahmet GÜNDÜZ
(KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Yunus GÜNİNDİ
(AKSARAY ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Serkan İBİŞ
(NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Gülçin İlgezdi BERTRAM
(KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Bülent KARA
(NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Abdulkemim KARADENİZ
(KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Emin Erdem KAYA
(NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Hande KILIÇARSLAN
(KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Hasan Hüseyin KILINÇ.
(NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Oktay KIZILKAYA
(KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Banu KÜLTER DEMİRGÜNEŞ
(NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Şenay MANTAŞ
(NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Serdar ÖZTÜRK
(NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Zeliha SEÇKİN
(AKSARAY ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Ayfer ŞAHİN

(KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Serdar ŞENGÜL
(KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Gülin TABAKAN
(AKSARAY ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Serkan TAFLIOĞLU
(NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Süleyman TARMAN
(AKSARAY ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Marius TEPELEA
(UNIVERSITATEA DIN ORADEA - ROMANIA)
Prof. Dr. Nevzat TOPAL
(NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ)
Prof. Dr. Gülbahar ÜÇLER
(KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ)
Doç. Dr. Işık Adak ADIBELLİ
(KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ)
Doç. Dr. Murat ALTUĞ
(AKSARAY ÜNİVERSİTESİ)
Doç. Dr. Mustafa ARSLAN
(NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ)
Doç. Dr. Abdullah AYDIN
(NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ)
Doç. Dr. Davut AYDIN
(KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ)
Doç. Dr. İsa BAHAT
(KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ)
Doç. Dr. Yılmaz ÇELİK
(NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ)
Doç. Dr. Zeynep ÇETİN KÖROĞLU
(AKSARAY ÜNİVERSİTESİ)
Doç. Dr. Şahin ÇETİNKAYA
(AKSARAY ÜNİVERSİTESİ)
Doç. Dr. Neşe ÇULLU KAYGISIZ
(AKSARAY ÜNİVERSİTESİ)
Doç. Dr. Bekir Bora DEDEOĞLU
(NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ)
Doç. Dr. Aysun ENGİNER

(NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ)
Doç. Dr. Haşim ERDOĞAN
(NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ)
Doç. Dr. Zühal FİDAN BARİTCİ
(AKSARAY ÜNİVERSİTESİ)
Doç. Dr. Mehterhan FURKANİ
(AKSARAY ÜNİVERSİTESİ)
Assoc. Prof. Maria Cristina FLORESCU
(UNIVERSITATEA DIN ORADEA - ROMANIA)
Doç. Dr. Altuğ GÜNAR
(BANDIRMA ONYEDİ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ)
Doç. Dr. Murat GÜR
(NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ)
Doç. Dr. Ertuğrul GÜREŞÇİ
(KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ)
Doç. Dr. Mustafa İŞLİYEN
(AKSARAY ÜNİVERSİTESİ)
Doç. Dr. Arslan KARAOĞLAN
(NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ)
Doç. Dr. Ali KAYA
(AKSARAY ÜNİVERSİTESİ)
Doç. Dr. Çalık Veli KOÇAK
(AKSARAY ÜNİVERSİTESİ)
Doç. Dr. Cahit KORKU
(NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ)
Doç. Dr. Serkan KÖSE
(NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ)
Doç. Dr. Rami İbrahim MAHMUT
(ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ)
Doç. Dr. Aysun ÖCAL
(AKSARAY ÜNİVERSİTESİ)
Doç. Dr. M. İnanç ÖZEKMEKÇİ
(ERCİYES ÜNİVERSİTESİ)
Doç. Dr. Sezai ÖZTOP
(İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ)
Doç. Dr. Bayram POLAT
(NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ)
Doç. Dr. Hüseyin SARAÇ

(NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ)

Doç. Dr. Yeliz SARIOZ GÖKTEN

(NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ)

Doç. Dr. Mustafa SARMIŞ

(AKSARAY ÜNİVERSİTESİ)

Doç. Dr. Aykut SİĞİN

(AKSARAY ÜNİVERSİTESİ)

Doç. Dr. Emrah SOFUOĞLU

(KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ)

Doç. Dr. Emine ŞENER

(KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ)

Doç. Dr. Ramazan ŞİMŞEK

(NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ)

Doç. Dr. Lokman TANRIKULU

(NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ)

Doç. Dr. Recep TEK

(NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ)

Doç. Dr. Ayşe TOPAL

(NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ)

Doç. Dr. İhsan ÜNALDI

(NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ)

Doç. Dr. Serap ÜRÜT SAYGIN

(AKSARAY ÜNİVERSİTESİ)

Doç. Dr. Hakan YALAP

(NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ)

Doç. Dr. Tahsin YILDIRIM

(AKSARAY ÜNİVERSİTESİ)

Dr. Öğr. Üyesi Oktay ALKUŞ

(AKSARAY ÜNİVERSİTESİ)

Dr. Öğr. Üyesi Fatma Feride BİLGİLİ

(KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ)

Dr. Öğr. Üyesi Jamel Ben CHAFRA

(BİLKENT ÜNİVERSİTESİ)

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Sinan ÇELİK

(NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ)

Dr. Öğr. Üyesi Hasan DİLEK

(KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ)

Dr. Öğr. Üyesi Turgay DÜĞEN

(NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ)

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin Cem ESEN

(NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ)

Dr. Öğr. Üyesi Tahsin HAZIRBULAN

(KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ)

Dr. Öğr. Üyesi Abdurrahim İstemi SAYLAM

(KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ)

Dr. Öğr. Üyesi Oğuzhan KABALCI

(KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ)

Dr. Öğr. Üyesi Ender KORKMAZ

(KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ)

Dr. Öğr. Üyesi Abdoulaziz OUMAROU

(DIRECTEUR DE INSTITUT FORMATION
PROFESSIONNELLE HAKIMA)

Dr. Öğr. Üyesi Kübra ÖZTÜRK

(DÜMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ)

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ÖZTÜRK

(AKSARAY ÜNİVERSİTESİ)

Dr. Öğr. Üyesi Gül SENİR

(NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ)

Dr. Öğr. Üyesi Murat TEMUR

(NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ)

Dr. Öğr. Üyesi Emrah UÇAR

(NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ)

Dr. Öğr. Üyesi Çağla ÜST CAN

(AKSARAY ÜNİVERSİTESİ)

Dr. Öğr. Üyesi Adem YELOĞLU

(NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ)

Arş. Gör. Dr. Ayyüce MEMİŞ KARATAŞ

(NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ)

KONGRE SEKRETERYASI

Arş. Gör. Dr. Sami Orçun ERSAY (NEVÜ, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi)

Öğr. Gör. Dr. Züleyha GÖKÇE IŞIKHAN (NEVÜ, Gülşehir Meslek Yüksekokulu)

Öğr. Gör. Dr. Mustafa Cihan YARALI (NEVÜ, Gülşehir Meslek Yüksekokulu)

Arş. Gör. Muhammed Sami BAYSAL (NEVÜ, İlahiyat Fakültesi)

Enstitü Sekreteri Kenan ÜNAL (NEVÜ Sosyal Bilimler Enstitü Sekreteri)

Büro Personeli Esra ASİL (NEVÜ Sosyal Bilimler Enstitü Sekreteryası)

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ VE TEŞEKKÜR	19
GEORGE ORWELL'İN HAYVAN ÇİFTLİĞİ VE BİN DOKUZ YÜZ SEKSEN DÖRT ADLI ESERLERİNDE İKTİDAR, ÖZNE VE BİLGİ İLİŞKİSİ	20
THE RELATIONSHIP BETWEEN POWER, SUBJECT AND KNOWLEDGE IN GEORGE ORWELL'S WORKS ANIMAL FARM AND NINE ONE HUNDRED EIGHTY FOUR	21
FATİH AKIN FİMLERİNDE GÖÇMEN KİMLİĞİ VE KÜLTÜREL UYUM ÇATIŞMASI	22
IMMIGRANT IDENTITY AND CULTURAL ADAPTATION CONFLICT IN FATİH AKIN MOVIES	23
NİSÂ SÛRESİ 34. ÂYETİ BAĞLAMINDA ERKEĞİN KAVVÂM OLUŞUNUN KLASİK VE MODERN TEFSİRLERDE MUKAYESESİ	24
A COMPARATIVE ANALYSIS OF THE CONCEPT OF MAN AS QAWWAM IN CLASSICAL AND MODERN EXEGESES WITHIN THE CONTEXT OF SURAH AN-NİSÂ, VERSE 34	25
TÜRK YÜKSEKÖĞRETİMİNDE KOOPERATİFÇİLİK	26
COOPERATIVES IN TURKISH HIGHER EDUCATION	27
"AŞK FESÂNELERİ" ÖYKÜSÜNE ANLATICI ODAKLI BİR BAKIŞ	28
A NARRATOR-FOCUSED PERSPECTIVE ON THE STORY OF "LOVE FEASTS"	29
HALK ŞİİRİNDE MÜCADELE: KÖROĞLU VE BOLU BEYİ	30
STRUGGLE IN FOLK POETRY: KÖROĞLU AND BOLU BEYİ	31
EDEBÎ METİNLERDEN SİNEMAYA: BİR MİLLET UYANIYOR ADLI ESERE DAİR BİR İNCELEME	32
FROM LITERARY TEXTS TO CINEMA: AN ANALYSIS OF THE WORK BİR MİLLET UYANIYOR	33
KLASİK TÜRK ŞİİRİNDE OSMANLI SARAY TEŞKİLATI GÖREVLİSİ OLARAK PEYK	34
THE PEYK AS AN OTTOMAN COURT OFFICIAL IN CLASSICAL TURKISH POETRY	35
ALMANCA ÖĞRETİMİNDE GRUP ÇALIŞMALARI	36
GROUP STUDIES IN GERMAN LANGUAGE TEACHING	37
TEKNOLOJİNİN ELT'YE ENTEGRASYONU: TPACK ÇERÇEVESİNDE WEB 2.0 ARAÇLARININ KULLANIMI	38
INTEGRATION OF TECHNOLOGY INTO ELT: USING WEB 2.0 TOOLS WITHIN THE TPACK FRAMEWORK	39
FOMO OLGUSUNUN ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN İNGİLİZCE İLETİŞİM BECERİLERİ ÜZERİNE ETKİSİ	40
THE EFFECT OF FOMO ON UNIVERSITY STUDENTS' ENGLISH ORAL SKILLS	41
YARATICI YAZARLIĞI TEŞVİK ETMEK İÇİN ROMANLARIN GÜCÜNDEN YARARLANMAK: FAYDALARI VE PRATİK UYGULAMALAR	42
EXPLOITING THE POWER OF NOVELS TO FOSTER CREATIVE WRITING: BENEFITS, AND PRACTICAL APPLICATIONS	43

YENİ SINAV SİSTEMİNİN YARARLARI VE SAKINICALARI: DİL ÖĞRETMENLERİNİN BAKIŞ AÇISI	44
<i>BENEFITS AND DRAWBACKS OF NEW EXAMINATION SYSTEM: THE LANGUAGE TEACHERS' PERSPECTIVES</i>	45
DUYGUSAL ZEKÂ BAĞLAMINDA SANAT TERAPİSİNİN ÖZEL EĞİTİM SINIFI DÜZEYİNDEKİ ÖĞRENCİLERE KATKISININ İNCELENMESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	46
<i>A STUDY ON THE CONTRIBUTION OF ART THERAPY TO STUDENTS IN SPECIAL EDUCATION CLASS WITHIN THE CONTEXT OF EMOTIONAL INTELLIGENCE</i>	48
KOLONYAL PROJEDEN KÜLTÜREL ÇÖZÜLMEME: 'MODERN'İN İSTİLASI	50
<i>FROM COLONIAL PROJECT TO CULTURAL DISINTEGRATION: AN INVASION BY THE 'MODERN'</i>	51
ANADİLİ ARAPÇA OLAN ÖĞRENCİLERİN TÜRKÇE ÖĞRENİMİ SÜRECİNDE KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR	52
<i>CHALLENGES FACED BY ARABIC NATİVE SPEAKERS İN THE PROCESS OF LEARNING TURKİSH</i>	53
TUVACA'DA RUSÇA KOPYALAR: BİR METİN ÖRNEĞİ	54
<i>RUSSIAN COPIES IN TUVAN: A TEXTUAL EXAMPLE</i>	55
DİJİTAL OYUNLAŞTIRMANIN 8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN KELİME DAĞARCIĞI GELİŞİMİNE ETKİSİ	56
<i>THE IMPACT OF DIGITAL GAMIFICATION ON VOCABULARY DEVELOPMENT OF THE 8TH GRADE STUDENTS</i>	57
ADANA'DAKİ ARAP ALEVİLERİN MUTFAK TERMİNOLOJİSİ: DİL KAYMASI VE KÜLTÜREL KİMLİK ÜZERİNE KUŞAKLAR ARASI BİR ÇALIŞMA	58
<i>KITCHEN TERMINOLOGY OF ARAB ALAWIS IN ADANA: A GENERATIONAL STUDY OF LANGUAGE SHIFT AND CULTURAL IDENTITY</i>	60
YABANCI DİL OLARAK İNGİLİZCE YAZMA DEĞERLENDİRMESİNDE YAPAY ZEKA ARAÇLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ: TÜRLER ARASI DEĞERLENDİRİCİ UYUMU VE RUBRİK ETKİSİNİN İNCELENMESİ	62
<i>EVALUATING AI TOOLS IN EFL WRITING ASSESSMENT: EXPLORING RATER AGREEMENT ACROSS GENRES AND RUBRIC IMPACT</i>	63
ŞEYH BEDRETTİN DESTANI'NDA TAHKİYE UNSURLARI: OLAY ÖRGÜSÜ, KARŞILAŞTIRMALAR, ÇATIŞMALAR	64
<i>ELEMENTS OF CRITICISM IN SHEIKH BEDRETTİN EPIC: PLOT, COMPARISONS, CONFLICTS</i>	65
FATMA ALİYE HANIM ROMANLARINDA ERİL DİL	66
<i>MASCULINE LANGUAGE IN THE NOVELS OF FATMA ALIYE HANIM</i>	67
SABAHATTİN ALİ'NİN "APARTMAN" ADLI ÖYKÜSÜNDE PANOPTİKON'UN İNŞASI	68
<i>CONSTRUCTION OF THE PANOPTICON IN SABAHATTİN ALİ'S STORY "APARTMAN"</i>	69

MUHAMMED İKBAL VE TÜRK EDEBİYATINA ETKİLERİ	70
MUHAMMED İKBAL AND HIS EFFECTS ON TURKISH LITERATURE	71
NİĞDE'DE OCAKLIK GELENEĞİ BAĞLAMINDA ALKARISI OCAĞI	72
ALKARISI OCAKS IN THE CONTEXT OF THE OCAKS TRADITION IN NİĞDE	73
MAKBER'DE KAYIP, YAS, ÖLÜM	74
LOSS, MOURNING, DEATH IN MAKBER	75
İRÂDE VE BELİRLENMİŞLİK ARASINDA VAR OLAMAYAN TRAJİK KAHRAMANIN HİKÂYESİ: ASİYE NASIL KURTULUR	76
THE STORY OF THE TRAGIC HERO WHO CANNOT EXIST BETWEEN WILL AND DETERMINATION: ASİYE NASIL KURTULUR	77
OSMANCIK ROMANINI SOSYOLOJİK BİR OKUMA DENEMESİ	78
A SOCIOLOGICAL READING OF THE NOVEL OSMANCIK	79
YAZARIN NİYETİNİN MİNÖRDE BELİRİŞİ	80
INDICATION OF THE AUTHOR'S INTENTION IN MINOR	81
SALİH ZEKİ AKTAY' IN "(ELÖZİ)DE" ŞİİRİNDE MİTOLOJİK UNSURLAR	82
MYTHOLOGICAL ELEMENTS IN SALİH ZEKİ AKTAY'S POEM '(ELÖZİ) DE'	83
TÜRK ROMANINDA DENEYSEL BİR ADIM: ZEHRA	84
AN EXPERIMENTAL STEP IN THE TURKISH NOVEL: ZEHRA	85
KİMLİK OLGUSUNUN DİLDEN DİLE UZANAN YOLCULUKTAKİ YANSIMASI: TANPINAR'IN MEKTUPLARINDA MESAFE VE İDEOLOJİ	86
REFLECTION OF IDENTITY IN THE JOURNEY FROM MOUTH TO MOUTH: DISTANCE AND IDEOLOGY IN TANPINAR'S LETTERS	87
MURAT MENTEŞ'İN KORKMA BEN VARIM ROMANINDA YERALTI EDEBİYATININ İZLERİ	88
TRACES OF UNDERGROUND LITERATURE IN MURAT MENTEŞ'S NOVEL KORKMA BEN VARIM	89
NECİP FAZIL KISAKÜREK'İN POETİK ANLAYIŞI IŞIĞINDA "EVİM" ŞİİRİ	90
NECİP FAZIL KISAKÜREK'S POETIC UNDERSTANDING IN THE LIGHT OF THE POEM "EVİM"	91
MISIRLI TÜRK İLİM ADAMI MUHAMMED FERİD VECDİ'NİN TÜRK EDEBİYATI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	92
THE INFLUENCE OF EGYPTIAN TURKISH SCHOLAR MUHAMMED FARD WAJDI ON TURKISH LITERATURE	93
ÇOCUK OYUNLARININ İŞLEVLERİ: AVANOS ÇOCUK OYUNLARI	94
FUNCTIONS OF CHILDREN'S GAMES: AVANOS CHILDREN'S GAMES	95
DİREKTÖR ÂLİ BEY'İN LETAFET'İNDE DRAMATİK UNSURLAR	96
DRAMATIC ELEMENTS IN DIRECTOR ALİ BEY'S LETAFET	97

“NEMFLERİN DUASI” ŞİİRİNE MİTOPOETİK BİR YORUM	98
A MYTOPOEITICAL INTERPRETATION OF THE POEM “THE PRAYER OF THE NYMPHS”	99
TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ İNCELENMESİ (2015-2017-2018 2019-2024)	100
ANALYSIS OF TURKISH CURRICULUM (2015-2017-2018-2019-2024)	101
DİJİTAL KÜLTÜR VE LAKAPLAR: KİMLİK, İLETİŞİM VE TEMSİL ÜZERİNE ETKİLERİ	102
DIGITAL CULTURE AND NICKNAMES: EFFECTS ON IDENTITY, COMMUNICATION AND REPRESENTATION	103
İŞLEVLESEL HALKBİLMİ KURAMI BAĞLAMINDA AVANOS YÖRESİ BİN LİK GELENEĞİ ÜZERİNE BİR İNCELEME	104
IN THE CONTEXT OF FUNCTIONAL FOLKLORE THEORY A STUDY ON THE AVANOS REGION'S THOUSAND TRADITIONS	105
YAĞMUR YAĞDIRMA RİTÜELİ BAĞLAMINDA DENİZLİ/ ÇİVRİL KARAYAHŞİLER KÖYÜ “YAĞMUR DUASI” ÖRNEĞİ	106
DENİZLİ CIVRIL KARAYAHŞİLER VILLAGE “RAIN PRAYER” EXAMPLE IN THE CONTEXT OF RAIN RITUAL	107
BİR TÖREN YEMEĞİ OLARAK “ÜZÜMLEME”: GÜLŞEHİR ÖRNEĞİ	108
“ÜZÜMLEME” AS A CEREMONIAL MEAL: THE CASE OF GÜLŞEHİR	109
SAHİH’İ BUHÂRÎ’NİN BAB BAŞLIKLARINDAKİ FIKHÎ KAİDELERİN KİTABU’L BUYÛ ÖZELİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ	110
EVALUATION OF THE FIQH PRINCIPLES IN THE CHAPTER HEADINGS OF SAHİH AL-BUKHARI WITH A FOCUS ON KITAB AL-BUYU	112
GAZÂLÎ’DE MA’RİFETÜ’N-NEFS	114
AL-GHAZALÎ’S MA’RİFAT AL-NAFS	116
ÇALIŞAN KADINLARIN DİN EĞİTİMİ: DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI FAALİYETLERİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	117
RELIGIOUS EDUCATION OF WORKING WOMEN: AN EVALUATION ON THE ACTIVITIES OF THE PRESIDENCY OF RELIGIOUS AFFAIRS	118
İTİKADİ KONULARIN HADİSLERLE TEMELLENDİRİLMESİ (TEFTÂZÂNÎ ŞERHU’L-AKÂİD ÖRNEĞİ)	120
GROUNDING DOCTRINAL ISSUES THROUGH HADİTHS (THE EXAMPLE OF TAFTAZANÎ’S SHARH AL-AQAİD)	121
HİKMET VE ZAMAN BAĞLAMINDA: İBN ‘ATİYYE’NİN ŞİİRLERİNDE GENÇLİK VE YAŞLILIĞIN İZLERİ	122
IN THE CONTEXT OF WISDOM AND TIME: TRACES OF YOUTH AND OLD AGE IN THE POETRY OF IBN ‘ATİYYA	123
HASAN SEZÂYÎ-İ GÜLŞENÎ DİVÂN’INDA GÜZELLİK TASAVVURU BAĞLAMINDA BENZETMELER	125

<i>SIMILES IN THE CONTEXT OF THE CONCEPTION OF BEAUTY IN HASAN SEZÂYÎ-İ GÜLŞENÎ</i> <i>DIWAN</i>	126
HİLAFETİN KUREYŞLİLİĞİ	127
<i>QURAISHISM OF THE CALIPHATE</i>	128
İBN AMMÂR EŞ-ŞEHÎD'İN İLELÜ'L-HÂDİS FÎ SAHÎH-İ MÜSLİM ADLI ESERİNDE MÜSLİM'E YAPTIĞI ELEŞTİRİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	129
<i>THE EVALUATION OF CRITICISMS MADE BY IBN AMMÂR AL-SHAHÎD AGAINST AL-MUSLIM IN</i> <i>HIS WORK ENTITLED 'İLÂL AL-HÂDİS FÎ SAHÎH AL-MUSLIM</i>	131
MAHMÛD B. EBÜ'L-HASEN EN-NÎSÂBÛRÎ HAYATI VE İCÂZÜ'L-BEYÂN AN MEÂNÎ'L-KUR'ÂN ADLI ESERİNDEKİ TEFSİR METODU	133
<i>THE LIFE OF MAHMUD B. EBU'L-HASEN EN-NISABURI AND THE COMMENTARY METHOD IN</i> <i>HIS WORK NAMED İCÂZÜ'L-BEYÂN AN MEÂNÎ'L-QUR'ÂN</i>	135
KUDÛS VE "ÖTEDEKİ MABEDİ" KUR'ÂN EKSENİNDE YENİDEN OKUMAK: KUTLU MEKÂNIN KUTSAL FENOMENOLOJİSİ	137
<i>READING JERUSALEM AND THE "TEMPLE BEYOND" ANEW THROUGH THE LENS OF THE</i> <i>QUR'AN: THE SACRED PHENOMENOLOGY OF THE BLESSED PLACE</i>	138
'ÂDET MUHAKKEMDİR' KÜLLÎ KÂİDESİNİN MAKÂSİD İLMİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	140
<i>THE EVALUATION OF THE UNIVERSAL PRINCIPLE OF 'CUSTOM IS ABSOLUTE' IN TERMS OF</i> <i>THE SCIENCE OF MAQÂSİD</i>	141
MEHMET ÂKİF ERSOY 'UN TEFSİRİNDE KULLANDIĞI HADİSLERİN TENKİDİ	142
<i>CRITICISM OF THE HADİTHS USED BY MEHMET AKİF ERSOY IN HIS COMMENTARY</i>	143
HADİSLER IŞIĞINDA MUĞAYYEBÂT-I HAMSE ÜZERİNE	144
<i>ON THE MUGHAYYEBAT-I HAMSE IN THE LIGHT OF HADITHS</i>	145
TÜRKİYE'DE DEİZM ALGISINA YÖNELİK NİTEL ARAŞTIRMALARIN META SENTEZİ	146
<i>META SYNTHESIS OF QUALITATIVE STUDIES ON THE PERCEPTION OF DEISM IN TURKEY</i>	147
DELİLLERİ İLE KABUL VE RED AÇISINDAN RESM-İ OSMÂNÎ'NİN İCÂZ YÖNÜ	148
<i>THE INIMITABILITY ASPECT OF THE RASM AL-UTHMANÎ IN TERMS OF ACCEPTANCE AND</i> <i>REJECTION WITH EVIDENCE</i>	150
MISIR İNANÇ SİSTEMİ VE HRİSTİYANLIK DİNİNE ETKİLERİ	152
<i>EGYPTIAN BELIEF SYSTEM AND ITS EFFECTS ON CHRISTIANITY</i>	153
TİCARET AÇIKLIĞI VE GELİR EŞİTSİZLİĞİ ARASINDAKİ İLİŞKİ: G7 ÜLKELERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME	154
<i>THE RELATIONSHIP BETWEEN TRADE OPENNESS AND INCOME INEQUALITY: A STUDY ON G7</i> <i>COUNTRIES</i>	155
KÜRESELLEŞME NEDİR? FARKLILAŞAN ANLAMLAR VE SONUÇLAR ÜZERİNE BİR DENEME	156

WHAT IS GLOBALİZATION? AN ESSAY ON DIFFERENT MEANINGS AND CONSEQUENCES	158
TÜRKİYE’DE DİJİTAL HİZMET VERGİ UYGULAMASI	160
DIGITAL SERVICE TAX PRACTICE IN TÜRKİYE	161
DÖVİZ KURU, ENFLASYON VE FAİZ ORANLARININ EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: SEÇİLMİŞ ÜLKELER ÜZERİNE BİR İNCELEME	162
THE IMPACT OF EXCHANGE RATES, INFLATION, AND INTEREST RATES ON ECONOMIC GROWTH: A STUDY ON SELECTED COUNTRIES	164
NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ’NİN KENT EKONOMİSİNE KATKILARI	166
CONTRIBUTIONS OF NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ UNIVERSITY TO THE CITY ECONOMY	167
TÜRK EXİMBANK KREDİLERİNİN DIŞ TİCARET ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİN ANALİZİ	168
ANALYSIS OF THE EFFECTS OF TURKISH EXİMBANK CREDITS ON FOREIGN TRADE	169
SU AYAK İZİ VE TÜRKİYE	170
WATER FOOTPRINT AND TURKEY	171
“BOLU İLİ SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA VAKFI” SOSYAL YARDIM HARCAMALARI: 2019-2023 DÖNEMİ	172
SOCIAL ASSISTANCE EXPENDITURES OF THE “SOCIAL ASSISTANCE AND SOLIDARITY FOUNDATION OF BOLU PROVINCE”: 2019-2023 PERIOD	174
KOOPERATİFÇİLİK VE AHİLİK İLİŞKİSİNİN TEMELLERİ	176
BASICS OF COOPERATIVE AND AHİLİK RELATIONS	177
İŞ YERİNDE ÇALIŞANLARIN SOSYAL MEDYA KULLANIMI VE ZAMAN HIRSIZLIĞI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	178
A STUDY ON SOCIAL MEDIA USE AND TIME THEFT OF EMPLOYEES IN THE WORKPLACE	179
MERKEZ BANKACILIĞINDA REGTEK KULLANIMI: SEÇİLMİŞ ÜLKE ÖRNEKLERİ VE TÜRKİYE ANALİZİ	180
IMPLEMENTATION OF REGTECH IN CENTRAL BANKING: EXAMPLES FROM SELECTED COUNTRIES AND A FOCUS ON TURKIYE	181
HIZLI TREN ULAŞIMININ GELİŞMESİ VE BÖLGE EKONOMİSİNE ETKİLERİ	182
DEVELOPMENT OF HIGH-SPEED TRAIN TRANSPORTATION AND ITS EFFECTS ON THE REGIONAL ECONOMY	183
İRANDA PETROLÜN MİLLİLEŞTİRİLMESİ SÜRECİ VE SİYASİ ÇEKİŞMELER	184
OIL NATIONALIZATION PROCESS AND POLITOCAL STRUGGLES IN IRAN	186
ÇEVRE ALANINDA YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ	187
BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF GRADUATE THESES PREPARED ON ENVIRONMENT	188
AVRUPA ÜLKELERİNİN GERİ KAZANIM VE BERTARAF TÜRÜNE GÖRE ATIK ARITIM PAYLARININ PSI TEKNİĞİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ	189

EVALUATION OF WASTE TREATMENT SHARES OF EUROPEAN COUNTRIES ACCORDING TO RECOVERY AND DISPOSAL TYPE WITH PSI TECHNIQUE	190
KAPADOKYA'DAKİ KONAKLAMA İŞLETMELERİNİN WEB SİTELERİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME: UÇHİSAR DESTİNASYONU ÜZERİNE BİR VAKA ÇALIŞMASI	191
AN EVALUATION ON THE WEB SITES OF ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS IN CAPPADOCIA: A CASE STUDY ON UÇHİSAR DESTINATION	192
AŞÇILARIN FONKSİYONEL GIDAYA YÖNELİK BİLGİ VE UYGULAMA DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ	193
DETERMINATION OF FUNCTIONAL FOOD KNOWLEDGE AND APPLICATION LEVELS OF COOKS	194
KAPADOKYA TURİZMİNİN REDDİT YORUMLARI ÜZERİNDEN İNCELENMESİ: DUYGU ANALİZİ VE TEMATİK DEĞERLENDİRME	195
ANALYZING CAPPADOCIA TOURISM THROUGH REDDİT COMMENTS: SENTİMENT ANALYSIS AND THEMATIC EVALUATION	196
TÜRK MUTFAĞINDA METAFOR: RESTORAN MENÜLERİNDE KULLANILAN METAFORİK YEMEK İSİMLERİNİN TÜKETİCİLERİN ALGISI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ	197
METAPHOR IN TURKISH CUISINE: EFFECTS OF METAPHORIC FOOD NAMES IN RESTAURANT MENUS ON CONSUMERS' PERCEPTION	199
TURİZM VE ALIŞVERİŞ KONULU YAYINLARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ	200
BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF PUBLICATIONS ON TOURISM AND SHOPPING	201
GÖREME BELDESİNDE FAALİYET GÖSTEREN SEYAHAT ACENTELERİNİN WEB SİTELERİNİN İNCELENMESİ	202
AN ANALYSIS OF THE WEBSITES OF TRAVEL AGENCIES OPERATING IN GÖREME TOWN	203
İNANÇ VE KÜLTÜR TURİZMİ KAPSAMINDA HACİBEKTAŞ İLÇESİNDE HEDİYELEŞME KÜLTÜRÜNÜN SEMBOLİK AÇIDAN İNCELENMESİ	204
SYMBOLIC INVESTIGATION OF GIFT-GIVING CULTURE IN HACİBEKTAŞ DISTRICT WITHIN THE SCOPE OF FAITH AND CULTURE TOURISM	205
GÖREME'DEKİ BUTİK OTELLERİN WEB SİTELERİ ÜZERİNDEN YEŞİL OTELCİLİK VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK UYGULAMALARININ İNCELEMESİ	206
AN ANALYSIS OF GREEN HOTEL MANAGEMENT AND SUSTAINABILITY PRACTICES ON THE WEBSITES OF BOUTIQUE HOTELS IN GOREME	207
KALENDER ŞAH AYAKLANMASINDA KURTULUŞ TEOLOJİSİ	208
LIBERATION THEOLOGY IN THE KALENDER SHAH REVOLT	210
MEZOPOTAMYA TIP METİNLERİNDE BULUNAN BAZI KÖTÜ RUH İSİMLERİ	212
SOME NAMES OF EVIL SPIRITS FOUND IN MESOPOTAMIAN MEDICAL TEXTS	215
MEZOPOTAMYA MİTOLOJİSİNDE "TANRI-BABA", "YILAN-EJDER" İLİŞKİSİ	217
GOD- FATHER "SERPEN DRAGON" RELATIONSHIP IN MESOPOTAMIAN MYTHOLOGY	218

İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRKLERDE YUĞ TÖRENLERİ VE SAGU GELENEĞİ	219
YUĞ CEREMONIES AND SAGU TRADITION IN PRE-ISLAMIC TURKS	220
MISIR TOPLUM HAYATINDA KADIN VE VII. KLEOPATRA	221
WOMEN IN EGYPTIAN SOCIETY LIFE AND VII. CLEOPATRA	222
BİZANS İKONALARINDA GÖKYÜZÜ VE YERYÜZÜ TEMASI	223
SKY AND EARTH THEME IN BYZANTINE ICONS	224
BİZANS DÖNEMİ KAPADOKYA BÖLGESİNDEKİ ARİSTOKRASİNİN MİMARİ VE RESİM PROGRAMINA YANSIMALARI	225
THE ARISTOCRACY IN CAPPADOCIA IN THE BYZANTINE PERIOD AND ITS REFLECTION IN ARCHITECTURE AND PAINTING PROGRAMME	226
FAS'TA FRANSIZ SÖMÜRGE FAALİYETLERİ VE BAĞIMSIZLIK SÜRECİ,1956	227
FRENCH COLONIAL ACTIVITIES IN MOROCCO AND THE PROCESS OF INDEPENDENCE, 1956	228
DEPREM VE DUYGULARIN MEKÂNSAL BOYUTU: HATAY /ANTAKYA ÖRNEĞİ	229
SPATIAL DIMENSION OF EMOTIONS IN EARTHQUAKE AND ITS AFTERMATH: HATAY /ANTAKYA CASE	230
AKŞEHİR GÖLÜ SEVİYE DEĞİŞİMLERİNİN UYDU GÖRÜNTÜLERİ İLE HARİTALANMASI VE KURAKLIKLIL İLİŞKİSİ	232
MAPPING THE WATER LEVEL CHANGES OF AKŞEHİR LAKE USING SATELLITE IMAGES AND ITS RELATIONSHIP WITH DROUGHT	233
SÜRDÜRÜLEBİLİR TARIMIN KIRSAL GÖÇ ÜZERİNDE ETKİSİ; YOZGAT İLİ KAVURGALI KÖYÜ ÖRNEĞİ	234
THE EFFECT OF SUSTAINABLE AGRICULTURE ON RURAL MIGRATION; THE CASE OF KAVURGALI VILLAGE, YOZGAT PROVINCE	235
KAPADOKYA BÖLGESİNDE YEREL HALK VE TURİZM İLİŞKİSİNE DAİR ULUSAL BİR LİTERATÜR TARAMASI	236
A NATIONAL LITERATURE REVIEW ON THE RELATIONSHIP BETWEEN LOCAL PEOPLE AND TOURISM IN THE CAPPADOCIA REGION	237
GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE İSRAİL POLİTİKALARININ ULUSLARARASI HUKUK KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ	238
EVALUATION OF ISRAELI POLICIES FROM PAST TO PRESENT IN THE CONTEXT OF INTERNATIONAL LAW	239
TÜRKİYE'NİN SOMALİ'DEKİ İNSANİ YARDIM FAALİYETLERİNİN SOSYO- EKONOMİK ETKİLERİ	240
SOCIO-ECONOMIC EFFECTS OF TÜRKİYE'S HUMANITARIAN AID ACTIVITIES IN SOMALIA	241
ULUSLARARASI SİSTEMDE SİBER SALDIRILARIN SAVUNMA ALANINA ETKİLERİ	242

THE EFFECTS OF CYBER ATTACKS ON THE DEFENSE FIELD IN INTERNATIONAL SYSTEM _	243
1 MART TEZKERESİ VE IRAK İŞGALİNİN TÜRKMENLERE YANSIMASI _____	244
THE REFLECTIONS OF THE MARCH 1 MILL AND THE IRAQ OCCUPATION ON THE TURKMEN	245
ASYA-PASİFİK BÖLGESİ BAĞLAMINDA BAŞAT GÜÇLERİN KÜRESEL GÜÇ DENGESİ ÇERÇEVESİNDEKİ STRATEJİ VE POLİTİKALARI _____	246
STRATEGIES AND POLICIES OF THE MAJOR POWERS IN THE CONTEXT OF THE ASIA-PACIFIC REGION WITHIN THE FRAMEWORK OF THE GLOBAL BALANCE OF POWER _____	247
COVID-19 SÜRECİNİN ÇEVRESEL ETKİLERİ NİN DEĞERLENDİRİLMESİ _____	248
EVALUATION OF THE ENVIRONMENTAL EFFECTS OF THE COVID-19 PROCESS _____	249
DAVRANIŞÇILIK YAKLAŞIMININ FELSEFENİN BİLGİ ALANINDA YANSIMASI _____	250
REFLECTION OF BEHAVIORISM APPROACH IN THE FIELD OF KNOWLEDGE OF PHILOSOPHY _____	251
DİJİTAL OYUN BAĞIMLILIĞININ BİREYLER ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ _____	252
IMPACTS OF DIGITAL GAME ADDICTION ON INDIVIDUALS _____	253
GASTRONOMİ UZMANLARININ DÖNGÜSEL GASTRONOMİ HAKKINDA GÖRÜŞLERİ _____	254
VIEWS OF GASTRONOMY EXPERTS ON CIRCULAR GASTRONOMY _____	255
KOMŞU ÜLKE MUTFAK KÜLTÜRÜ ETKİLEŞİMİ BAĞLAMINDA TÜRK VE YUNAN MUTFAĞI	256
TURKISH AND GREEK CUISINES IN THE CONTEXT OF NEIGHBORING COUNTRIES' CULINARY CULTURE INTERACTIONS _____	257
YAPAY ZEKA ARAÇLARININ MÜZİK KOMPOZİSYONUNDA KULLANIMI: KİLİS ÖRNEĞİ ____	258
USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE TECHNOLOGIES IN MUSIC COMPOSITION: THE KILIS CASE _____	259
ORFF YÖNTEMİ DESTEKLİ MAKAMSAL OKUL ŞARKILARI ÖĞRETİMİ _____	260
ORFF METHOD SUPPORTED MAQAMAL SCHOOL SONG TEACHING _____	261
NEVŞEHİR'DE EKOTURİZM UYGULAMALARI: DOĞAL KAYNAKLARIN SÜRDÜRÜLEBİLİR KULLANIMI _____	262
ECOTOURISM PRACTICES IN NEVŞEHİR: SUSTAINABLE USE OF NATURAL RESOURCES ____	264
NEVŞEHİR'İ ZİYARET EDEN YERLİ TURİSTLERİN ŞARAP TURİZMİ DENEYİMLERİ, DUYUSAL İZLENİMLERİ VE DAVRANIŞSAL NİYETLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİLERİ BELİRLEMeye YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA _____	265
A STUDY TO DETERMINE THE RELATIONSHIPS BETWEEN WINE TOURISM EXPERIENCES, SENSORY IMPRESSIONS AND BEHAVIORAL INTENTIONS OF DOMESTIC AND FOREIGN TOURISTS VISITING NEVSEHIR _____	267
KAPADOKYA BUTİK OTELLERİNDE MİSAFİR DENEYİMLERİ: TRIPADVISOR YORUMLARI ÜZERİNDEN SORUNLAR VE BEKLENTİLER _____	269

<i>GUEST EXPERIENCES IN CAPPADOCIA BOUTIQUE HOTELS: PROBLEMS AND EXPECTATIONS BASED ON TRIPADVISOR REVIEWS</i>	270
TARIM TURİZMİ: KIRSAL KALKINMA VE SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZMİN YENİ YÜZÜ	271
<i>AGRICULTURAL TOURISM: THE NEW FACE OF RURAL DEVELOPMENT AND SUSTAINABLE TOURISM</i>	273
ORTA ANADOLU'DA ASUR TİCARET KOLONİLERİ DÖNEMİ	274
<i>THE PERIOD OF ASSYRIAN TRADING COLONIES IN CENTRAL ANATOLIA</i>	276
ORTA ANADOLU'DA ERKEN VE ORTA DEMİR ÇAĞI	277
<i>EARLY AND MIDDLE IRON AGE IN CENTRAL ANATOLIA</i>	278
ANKARA' DA İLK TUNÇ ÇAĞ	279
<i>THE EARLY BRONZE AGE IN ANKARA</i>	280
ŞAMAN AYİNLERİ	281
<i>SHAMAN RITES</i>	282
ÇALIŞANLARIN YAŞADIĞI FİNANSAL KAYGININ, PERFORMANSLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİNDE İSTİHDAM EDİLEBİLİRLİK ALGISININ ROLÜ: NEVŞEHİR İLİ SAĞLIK ÇALIŞANLARI ÖRNEĞİ	283
<i>THE ROLE OF EMPLOYABILITY PERCEPTION IN THE EFFECT OF EMPLOYEES' FINANCIAL ANXIETY ON THEIR PERFORMANCE: THE CASE OF HEALTH WORKERS IN NEVŞEHİR PROVINCE</i>	284
TÜRKİYE'DE KADIN GİRİŞİMCİ KOOPERATİFCİLİĞİNİN GELİŞİM SÜRECİ ÜZERİNE GENEL BİR BAKIŞ	285
<i>A GENERAL OVERVIEW ON THE DEVELOPMENT PROCESS OF WOMENS ENTREPRENEURSHIP COOPERATIVES IN TÜRKİYE</i>	287
EKONOMİK KARMAŞIKLIK VE DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR ARASINDAKİ İLİŞKİ: G7 ÜLKELERİ ÜZERİNE BİR ANALİZ	289
<i>THE RELATIONSHIP BETWEEN ECONOMIC COMPLEXITY AND FOREIGN DIRECT INVESTMENT: AN ANALYSIS ON G7 COUNTRIES</i>	290
NEVŞEHİR İLİNDE KOOPERATİFÇİLİK	291
<i>COOPERATIVENESS IN NEVŞEHİR PROVINCE</i>	292
GRAFİK TASARIMLARDA TİPOGRAFİNİN ÖNEMİ	293
<i>THE IMPORTANCE OF TYPOGRAPHY IN GRAPHIC DESIGN</i>	294
NEMRUT DAĞI HEYKELLERİ'NİN GEREKLİ KORUMA TEDBİRLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİKLERİNİN SAĞLANMASI	295
<i>EVALUATING THE NECESSARY PROTECTION MEASURES AND ENSURING THE SUSTAINABILITY OF THE STATUES OF MOUNT NEMRUT</i>	296
TÜRKİYE'DE KOOPERATİF-İSTİHDAM İLİŞKİSİ ÜZERİNE GENEL BİR BAKIŞ	297
<i>AN OVERVIEW OF THE COOPERATIVE - EMPLOYMENT RELATIONSHIP IN TURKEY</i>	298

KAMUSALLIĞIN YENİ YAPISAL DÖNÜŞÜMÜNÜN YANKI ODALARI ÇERÇEVESİNDE İNCELENMESİ: İLETİŞİM ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA	299
EXAMINING THE NEW STRUCTURAL TRANSFORMATION OF THE PUBLIC SPHERE IN THE FRAMEWORK OF ECHO CHAMBERS: A RESEARCH ON COMMUNICATION STUDENTS	301
EĞİTSEL OYUN TASARIMI: OYUN TEMELLİ MATEMATİKÖĞRETİMİ, KESİRLERİ KODLUYORUM	303
"EDUCATIONAL GAME DESIGN: GAME-BASED MATHEMATICS TEACHING END I CODE FRACTIONS"	304
EĞİTSEL OYUN DERSİ ALAN BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ EĞİTSEL OYUN OYNATMA BECERİLERİNİN GÖZLENMESİ	305
OBSERVATION OF EDUCATIONAL GAME PLAYING SKILLS OF PHYSICAL EDUCATION TEACHER CANDIDATES WHO TAKE EDUCATIONAL GAME COURSE	306
TARİHİ GAZİANTEP BEY MAHALLESİ'NE MUTENALAŞTIRMA KAVRAMI VE MEDYADAKİ TEMSİLİ ÇERÇEVESİNDEN BAKMAK	307
LOOKING AT THE HISTORIC GAZİANTEP BEY MAHALLESİ FROM THE FRAMEWORK OF THE CONCEPT OF GENTRIFICATION AND ITS REPRESENTATION IN THE MEDIA	309
TÜRKÇE ÖĞRETMENLERİNİN KAYNAK KİTAP KULLANIMINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ	311
VIEWS OF TURKISH LANGUAGE TEACHERS ON THE USE OF SUPPLEMENTARY BOOKS	312
SARF İLMİNİN MERKEZİNDE BABLAR: TEORİDEN PRATİĞE KELİME ÜRETİMİ	313
BABS AT THE CENTER OF THE SCIENCE OF SARF: WORD PRODUCTION FROM THEORY TO PRACTICE	314
LİSE ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL SORUMLULUK PROJESİ: ZİHİNSEL ENGELLİLER OKULU ÖRNEĞİ	315
HIGH SCHOOL STUDENTS' SOCIAL RESPONSIBILITY PROJECT: THE EXAMPLE OF A SCHOOL FOR THE MENTALLY DISABLED	316
RUSYA- UKRAYNA SAVAŞI VE TÜRKİYE'YE ETKİLERİ	317
RUSSIA- UKRAINE WAR AND ITS EFFECTS ON TURKEY	318
ULUSLARARASI SİSTEMDE GÜVENLİK SORUNU OLAN TERÖRİZMİN EKONOMİK ZARARI VE İNSAN HAKLARINI İHLALİ	319
ECONOMIC DAMAGE AND HUMAN RIGHTS VIOLATION OF TERRORISM AS A SECURITY PROBLEM IN THE INTERNATIONAL SYSTEM	320
ANTROPOSEN ÇAĞDA İKLİM GÖÇÜ PROBLEMİ	321
THE PROBLEM OF CLIMATE MIGRATION IN THE ANTHROPOCENE ERA	323
EMRE TAŞ'IN EĞER BEN KÂBİL İSEM ADLI ROMANININ POSTMODERN BAĞLAMDA İNCELENMESİ	325
AN EXAMINATION OF EMRE TAŞ'S NOVEL NAMED IF I AM KABİL IN A POSTMODERN CONTEXT	327

SİCİLL-İ AHVAL KAYITLARINA GÖRE OSMANLI YÖNETİM VE AYDINLANMASINDA KOSOVA DOĞUMLU DEVLET ADAMLARI (1834-1889)	329
ACCORDING TO REGISTRATION OF STATES IN OTTOMAN GOVERNANCE AND ENLIGHTENMENT STATESMEN BORN IN KOSOVO (1834-1889)	330
ANADOLU FÜTÜVVETNÂME VE ERKÂNNÂMELERİNDE İNSAN SEVGİSİ	331
LOVE OF HUMANITY IN ANATOLIAN FUTUVVETNAME AND ERKANNAME	332
HİŞT HİŞT" HİKÂYESİNİN DEĞERLER AKTARIMI BAKIMINDAN İNCELENMESİ	333
ANALYZING THE STORY "HİŞT HİŞT" IN TERMS OF TRANSMİSSION OF VALUES	334
LINEARITY OF SUSTAINABILITY DIMENSIONS AND ITS APPLICATIONS: CAN AIRPORT BUSİNESSES BE SUSTAINABLE?	336
CHATGPT İLE EFL ÖĞRENCİLERİNİN YAZMA BECERİLERİNİ GÜÇLENDİRMEK	337
EMPOWERING EFL STUDENTS' WRITING SKILLS WITH CHATGPT	338
SÜRDÜRÜLEBİLİR HAVACILIK FAALİYETLERİ ÇERÇEVESİNDE TÜRKİYE'DEKİ HAVA LOJİSTİK İŞLETMELERİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK UYGULAMALARININ İNCELENMESİ	339
EXAMINATION OF SUSTAINABILITY PRACTICES OF AIR LOGISTICS BUSİNESSES IN TURKEY WITHIN THE FRAMEWORK OF SUSTAINABLE AVIATION ACTIVITIES	340
GÖÇMEN ÖĞRENCİLERLE MÜZİK EĞİTİMİ	341
MUSİC EDUCATION FOR MİGRANT STUDENTS	342

SUNUŞ VE TEŞEKKÜR

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü olarak V. Uluslararası Kapadokya Sosyal Bilimler Öğrenci Kongresini (KAPSOSBİL 2024) 13-15 Aralık 2024 tarihinde gerçekleştirmenin ve ilk aşamada özet kitabını sunmanın kıvancını yaşamaktayız.

Bu kitapta; edebiyat, tarih, felsefe, sosyoloji, psikoloji, uluslararası ilişkiler, kamu yönetimi, ilahiyat vb. sosyal bilimlerin farklı bilim dallarından oldukça geniş bir yelpazede 139 araştırmanın özetlerine yer verilmektedir. Gerek KAPSOSBİL'e taraf olan üniversitelerden gerekse ülkemizin farklı üniversitelerinden yerli ve yabancı, genç akademisyenlerin sundukları özgün çalışmaların tam metinlerini de Nisan 2025'te Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Yayınince e-kitap olarak yayımlamayı planlamaktayız.

Sempozyumun 2020 yılından sonra ikinci kez Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi koordinasyonunda gerçekleştirilmesine tensipleriyle aracılık eden Rektörümüz Prof. Dr. Semih AKTEKİN'e; Kapadokya bölgesi üniversiteleri olarak KAPSOSBİL protokolüne imza atan ve sempozyumun başarıyla gerçekleştirilmesi sürecine katkı sunan paydaşlarımız; Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Aksaray Üniversitesi ve Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitülerine; başta adı geçen üniversitelerin sayın rektörlerine, sonrasında enstitü müdür ve idarecilerine şükranlarımızı sunuyoruz. Sempozyumla ilgili planlama, uygulama ve strateji belirleme süreçlerine katkı sunan enstitümüz ve üniversitemiz personeline de ayrıca teşekkürü borç biliriz.

Genç araştırmacıların akademik yöntemlerini geliştirmelerine, bilimsel yazımın yöntem ve süreç öğelerine odaklanmalarına katkı sağlayan; aynı zamanda bilimsel bir çalışmanın kalabalıklar önünde sunumuyla özgüvenlerinin artmasına fırsat sunan bu tarz bilim şölenlerinin sayısının artması dilek ve temennisiyle...

Kongre Düzenleme Kurulu Adına

Doç. Dr. Hasan ÇETİNEL

NEVÜ SBE Müdürü

GEORGE ORWELL'IN *HAYVAN ÇİFTLİĞİ* VE *BİN DOKUZ YÜZ SEKSEN DÖRT* ADLI
ESERLERİNDE İKTİDAR, ÖZNE VE BİLGİ İLİŞKİSİ

Fatmagül Kızıl, Doktora Öğrencisi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. fatmagullkizil@gmail.com.

Bu çalışma, George Orwell'in *Hayvan Çiftliği* ve *Bin Dokuz Yüz Seksen Dört* adlı eserlerinin iktidar, özne ve bilgi ilişkisi açısından incelenmesi hakkındadır. Michel Foucault'nun konuyla ilgili kavramsallaştırmalarından yararlanılarak yapılacak incelemede, bilginin, iktidarın bir ürünü olduğu ve iktidarın ürettiği bu bilgi ile bireyi ve toplumu nasıl denetim altına aldığını göstermek amaçlanmıştır. Michel Foucault'ya göre birey her türlü deneyime sorunsallaştırma yoluyla ulaşır, geliştirir ve onu dönüştürür. Sorunsallaştırma temelde, herhangi bir meselenin doğru ya da yanlış olarak etiketlenmesine neden olan söylemsel ve söylemsel olmayan bütün pratikler bütünüdür. Dolayısıyla birey ve toplum için doğru ve yanlış belirleyen mekanizma sorunsallaştırmadır denilebilir. Sorunsallaştırma, iktidar, bilgi ve etik olmak üzere üç eksenle gerçekleştirilebilmektedir. Tüm deneyimler, belirli kuralları bulunan bir iktidar alanının, belirli kavramlar içeren bir bilgi alanının ve bu iktidar ile bilgi ilişkisi çerçevesinde bireyin bunlarla kurduğu ilişkiyi imleyen etik alanının ürünüdür. Foucault'ya göre bireyin kendi ontolojisini yapması, bilginin öznesinin yani bilgiyi üretenin kim olduğunu, iktidar ilişkilerinin öznesini yani iktidarın kim ya da kimler olduğunu, bireyleri nasıl yönlendirdiğini, bu yönlendirmede hangi araçları nasıl kullandığını ve insanın eylemlerini belirleyen etik öznesini yani iktidarın ve bilginin oluşturduğu yapıda, bireyin kendisini nasıl kurguladığını anlamasına yardımcı olacaktır. Foucault'ya göre iktidar, bireyi sınıflandırarak, kendi kimliğine bağlayarak ve ona hem kendisinin hem de diğer herkesin onda tanımak zorunda olduğu bir hakikat yasası dayatan bir yapıdır. Bilgi ise iktidarın kendini meşrulaştırmak için oluşturduğu yapıdır ve iktidara ait söylemin, üretimi, dolaşımı ve yaygınlaşmasını sağlamaktadır. Öznenin ihtiva ettiği iki anlam söz konusudur. Denetim ve bağlılık yoluyla iktidara tabi olan özne ve vicdan ya da özbilgi yoluyla iktidarın kimliğine bağlanan özne. Böylece özne kavramı hangi anlamda kullanılırsa kullanılsın, iktidar tarafından boyun eğdirilmiş olmayı işaret etmektedir.

Söz konusu metinlerin sorunsallaştırma eksenleri çerçevesinde ele alınması sonucu, iktidarın mutlak güç ve karar merkezi olarak kendini konumlandığı görülmüştür. Bireyin, iktidarı, mutlak otorite olarak kabul etmesi için bilgi üretildiği ve eğitim ve disiplin aracılığı ile bilginin hem tüm topluma kabul ettirildiği hem de işlerliğinin ve kalıcılığının kontrol altında tutulduğu ortaya koyulmuştur. Seçilen örneklerle, iktidarın, ürettiği bilgiyle geçmiş, bugünü ve hatta yazılı belgeleri bile değiştirebileceği açığa çıkarılmıştır. Metinlerdeki iktidarın, yasaların üzerinde bir güç olduğu, yasaları kendi istediği zaman, istediği doğrultuda değiştirip dönüştürdüğü saptanmıştır. Dahası iktidar, kendini halka kabul ettirmek amacıyla bireyin gerçeklik algısı ile oynamış ve ona gerçekte olmayan savaş, düşman ve başarısızlık üretmiştir. Bireyin iktidarı, mutlak ve otorite olarak kabul etmesinde, iktidarın ürettiği bilgi ve bu bilginin kalıcılığını sağlayan sözcüler önemli bir konuma sahiptir. Adı geçen metinlerde birey, iktidar ve onun ürettiği bilgi ağı çerçevesinde kendi benliğini kurgulamak zorunda kalmıştır ve bunun sonucu olarak bazen denetim ve korku sebebiyle bazen de özbilgi yoluyla iktidara tabi olmuştur.

Anahtar Kelimeler: George Orwell, Michel Foucault, iktidar, bilgi, özne.

THE RELATIONSHIP BETWEEN POWER, SUBJECT AND KNOWLEDGE IN GEORGE ORWELL'S WORKS ANIMAL FARM AND NINE ONE HUNDRED EIGHTY FOUR

Fatmagül Kızıl, PhD Student,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Institute of Social Sciences. fatmagullkizil@gmail.com

This study is about examining George Orwell's Animal Farm and Nineteen Eighty-Four in terms of the relationship between power, subject and knowledge. In the study to be conducted by using Michel Foucault's conceptualizations on the subject, it is aimed to show that knowledge is a product of power and how this knowledge produced by power controls the individual and society. According to Michel Foucault, the individual reaches, develops and transforms all kinds of experiences through problematization. Problematization is basically the totality of all discursive and non-discursive practices that cause any issue to be labeled as right or wrong. Therefore, it can be said that the mechanism that determines right and wrong for the individual and society is problematization. Problematization can be carried out with three axes: power, knowledge and ethics. All experiences are the product of a power field with certain rules, a knowledge field containing certain concepts and an ethical field that indicates the relationship the individual establishes with these within the framework of this power and knowledge relationship. According to Foucault, the individual's own ontology will help him/her understand who the subject of knowledge is, who produces knowledge, who the subject of power relations is, who the power is, how it directs individuals, what tools it uses in this direction, and how the individual constructs himself/herself in the structure formed by the ethical subject of power and knowledge, which determines the actions of the individual. According to Foucault, power is a structure that classifies the individual, ties him/her to his/her own identity, and imposes on him/her a law of truth that both he/she and everyone else must recognize in him/her. Knowledge, on the other hand, is the structure that power creates to legitimize itself and ensures the production, circulation, and dissemination of the discourse belonging to power. There are two meanings that the subject contains. The subject who is subject to power through control and loyalty, and the subject who is connected to the identity of power through conscience or self-knowledge. Thus, no matter what meaning the concept of subject is used in, it indicates being subjugated by power.

As a result of examining the texts in question within the framework of problematization axes, it has been seen that the power positions itself as the absolute power and decision center. It has been revealed that information is produced so that the individual accepts the power as the absolute authority, and that through education and discipline, the information is both made accepted by the whole society and its functionality and permanence are kept under control. With the selected examples, it has been revealed that the power can change the past, the present and even written documents with the information it produces. It has been determined that the power in the texts is a power above the laws, and that it changes and transforms the laws whenever and in the direction it wants. Moreover, the power has played with the individual's perception of reality in order to make itself accepted by the people and has produced wars, enemies and failures that do not exist in reality. The information produced by the power and the spokespeople who ensure the permanence of this information have an important position in the individual's acceptance of the power as absolute and authoritative. In the texts in question, the individual has had to construct his/her own self within the framework of the power and the information network it produces, and as a result, he/she has been subject to the power sometimes due to control and fear, and sometimes through self-knowledge.

Keywords: George Orwell, Michel Foucault, power, knowledge, subject.

Ayşegül ÜNVER, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, İletişim Fakültesi, aysegul.unver@mail.ohu.edu.tr

Baybars SAĞLAMTİMUR, Dr. Öğr. Üyesi.,

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, İletişim Fakültesi, bsaglamtimur@ohu.edu.tr

Fatih Akın, sinemasında kimlik karmaşasını ele alırken, kişisel geçmişinden ve kültürel mirasından derinlemesine ilham alır. Almanya’da doğmuş Türk bir yönetmen olarak, iki farklı kültür arasında bir köprü kurar. Onun sineması, yalnızca bireylerin kimlik arayışlarını değil, aynı zamanda kültürel geçişlerin ve göçmen deneyiminin yarattığı çatışmaları da kapsar. Akın, bu temaları işlerken bireylerin hem kendi kökenlerine bağlılıklarını hem de içinde bulundukları topluma uyum sağlama çabalarını inceler. Genellikle Almanya’da yaşayan Türk kökenli bireylerin yaşamlarını ele alan Akın, bu insanların ne Alman ne de tamamen Türk olarak kabul edildiği kültürel bir belirsizlik içinde sıkışmışlığını gözler önüne serer. Bu durum, bireylerin kendilerini tanımlama çabalarını karmaşık bir hale getirir. Göçmen kimliği, Akın’ın anlatılarında yalnızca bireysel bir mesele değil, aynı zamanda toplumsal ve kültürel bir çatışmanın merkezinde yer alır. “Duvara Karşı” filmi, kimlik karmaşası temasının çarpıcı bir örneğini sunar. Sibel karakteri, ailesinin geleneksel değerleri ile kendi modern yaşam arzusu arasında çatışma yaşamaktadır. Bu durum, Sibel’in ne Alman toplumuna ne de Türk kültürüne tam anlamıyla uyum sağlayamamasına neden olur. Sibel, her iki kültürün etkisini de üzerinde taşır; ancak bu etki ona tam bir aidiyet değil, bir yabancılaşma hissi kazandırır. Bu çatışma, onun yalnızca dış dünyayla değil, kendi iç dünyasıyla da mücadele etmesine yol açar. Akın, bu içsel çatışmayı dramatik bir anlatımla izleyiciye aktarır ve kimlik karmaşasının bireyin yaşamını nasıl şekillendirdiğini gözler önüne serer. Bir diğer örnek olan “Yaşamın Kıyısında” filminde ise kimlik karmaşası bireysel olmaktan çıkar ve daha geniş bir perspektife oturur. Film, farklı geçmişlerden gelen karakterlerin hikayelerini bir araya getirirken, Almanya ve Türkiye arasındaki kültürel farklılıkların bireylerin yaşamlarındaki etkilerini inceler. Nejat karakteri, köklerine dönmek için Türkiye’ye gider; ancak burada bile kendini ait hissetmekte zorlanır. Akın, kimliğin sabit bir kavram olmadığını, sürekli değişen ve evrilen bir süreç olduğunu bu film aracılığıyla vurgular. Akın’ın filmleri, bireysel kimlik arayışlarını işlerken, aynı zamanda farklı kültürler arasında bir diyalog kurma çabasını da yansıtır. Türk ve Alman kültürleri arasındaki farklar, kimlik karmaşasını tetikleyen unsurlar olarak karşımıza çıkar. Ancak Akın, bu farklılıkları bir çatışma unsuru olarak değil, bir zenginlik kaynağı olarak görür. Filmlerinde karakterler, kültürel sınırların ötesine geçerek kendilerini tanımlamaya çalışır ve bu süreçte bireysel özgürlük arayışlarına da odaklanır. Bu yönüyle Akın, kimlik meselesini yalnızca bir bireysel sorun olarak değil, aynı zamanda toplumsal bir mesele olarak ele alır.

Anahtar Kelimeler: Göçmenlik, Fatih Akın, Kimlik Karmaşası, Kültürel Uyum, Sinema

Aysegül ÜNVER, Master's Student,

Niğde Ömer Halisdemir University, Faculty of Communication, aysegul.unver@mail.ohu.edu.tr

Baybars SAĞLAMTİMUR, Dr. Lecturer,

Niğde Ömer Halisdemir University, Faculty of Communication, bsaglamtimur@ohu.edu.tr

While Fatih Akin deals with the identity confusion of cinema, he draws inspiration from his personal history and cultural change. As a Turkish director born in Germany, he builds a bridge between two different cultures. His cinema includes not only the search for permanent identity but also the conflicts created by cultural transitions and the immigrant experience. While dealing with these themes, Akin examines both their devotion to their origins and their efforts to adapt to the societies they live in. Akin, who deals with the lives of Turkish origin living in Germany, reveals that these people are stuck in a cultural change in which they are considered neither German nor completely Turkish. This situation complicates individuals' efforts to define themselves. Immigrant identity is not only an individual issue in Akin's narratives but is also at the centre of a social and cultural conflict. The movie "Against the Wall" provides a striking example of the theme of identity confusion. The character of Sibel experiences a conflict between her family's traditional values and her own desire for a modern life. This situation causes Sibel to not fully adapt to either German society or Turkish culture. Sibel carries the influence of both cultures. However, this effect does not give her a feeling of complete belonging but a feeling of alienation. This conflict causes her to struggle not only with the outside world but also with his own inner world. Akin conveys this internal conflict to the audience with a dramatic narrative and reveals how identity confusion shapes an individual's life. In the movie "On the Edge of Life," which is another example, the confusion of identity ceases to be individual and is placed in a broader perspective. While the film brings together the stories of characters from different backgrounds, it examines the effects of cultural differences between Germany and Turkey on the lives of individuals. The character Nejat goes to Turkey to return to his roots, but even here he has a hard time feeling like he belongs. Akin emphasises through this film that identity is not a fixed concept but a constantly changing and evolving process. While Akin's films deal with the search for individual identity, they also reflect the effort to establish a dialogue between different cultures. Differences between Turkish and German cultures appear as factors that trigger identity confusion. However, Akin sees these differences not as an element of conflict but as a source of wealth. In his films, characters try to define themselves by going beyond cultural boundaries and focus on their search for individual freedom in the process. In this respect, Akin addresses the issue of identity not only as an individual problem but also as a social issue.

Keywords: Immigration, Fatih Akin, Identity Confusion, Cultural Adaptation, Cinema

NÎSÂ SÛRESİ 34. ÂYETİ BAĞLAMINDA ERKEĞİN KAVVÂM OLUŞUNUN KLASİK VE MODERN TEFSİRLERDE MUKAYESESİ

Merve Eser, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, merveeser777@gmail.com

Şuayip Karataş, Doç. Dr,

Aksaray Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi, suaybk@hotmail.com

Nisâ sûresinin 34. âyeti hakkında geçmişten günümüze çeşitli yorumlar yapılmıştır. Özellikle erkeklerin kadınlardan daha kavvâm oluşu meselesi, feminizmin güçlendiği ve kadın haklarına yönelik söylemlerin ivme kazandığı günümüzde farklı bir bakış açısıyla yorumlanmaya başlanmıştır. Öyle ki bu konuda geleneğe sıkı bağlı olanlar ve çağın propaganda araçlarına kulak vererek modern düşünenler şeklinde farklı iki gruptan söz edilir olmuştur. Bu çalışmanın amacı, sözü geçen iki tarafın delillerini incelemek ve mukayese etmektir. Araştırmanın temel kaynakları arasında, klasik dönemde yazılan Fahreddin er-Râzî'nin (ö. 606/1210) *Mefâtîhu'l-Gayb*'i; Abdullah b. Ömer b. Muhammed el-Beyzâvî'nin (ö. 685/1286) *Envârü't-Tenzîl* ve *Esrârü't-Te'vîl*'i; Muhammed b. Ahmed el-Kurtubî'nin (ö. 671/1273) *el-Cami' li Ahkâmi'l-Kur'ân*'ı ve Muhammed el-Hârizmî ez-Zemahşerî'nin (ö. 538/1144) *el-Keşşâf 'an hakâ'iki gavâmizi't-tenzîl* ve *'uyûni'l-ekâvîl fî vücûhi't-te'vîl* isimli tefsirleri ile modern dönemden Mevdûdî'nin (ö. 1979) *Tefhîmü'l-Kur'ân*'ı; Muhammed İzzet Derveze'nin (ö. 1984) *et-Tefsîru'l-Hadîs*'i; Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır'ın (ö. 1942) *Hak Dini Kur'ân Dili* ve Prof. Dr. Hayreddin Karaman, Prof. Dr. Mustafa Çağrı, Prof. Dr. İbrahim Kâfi Dönmez ve Prof. Dr. Sadrettin Gümüş'ün beraber kaleme aldıkları *Kur'ân Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir*'i isimli tefsirleriyle konuyla ilgili kaleme alınmış çeşitli bilimsel makale ve tezler zikredilebilir. Çalışmada öncelikle Nisâ sûresi 34. âyetinin meâli ve içinde barındırdığı anahtar kavramlara ve kelimelere verilen çeşitli manalar incelenmiştir. Âyetin iç ve dış bağlamı olarak Kur'ân'ın Kur'ânla ve Kur'ân'ın hadisle tefsir edilmesi göz önünde bulundurulmak suretiyle özellikle konuya esas teşkil eden kavvâm kelimesi üzerinde durulmuştur. Akabinde ise zikredilen klasik ve modern dönem tefsirlerde müfessirlerin, söz konusu âyet özelinde kavvâm kelimesine atfettikleri anlam ve yorumlara yer verilmiş, kavvâm kavramı çerçevesinde erkeğin genel hayat içindeki ve özellikle aile ilişkilerindeki rolü değerlendirilmiştir. Tüm bunların yanında çalışmada, erkeğin evlilik özelindeki rolü ayrıca kadının nâşize olduğu durumlar dışında erkeğin nâşiz olma durumunun değerlendirilmesi de hedeflenmiştir. Nisâ Sûresi 34. âyeti özelinde yaptığımız bu çalışmamızda erkeğin kavvâm rolünün klasik ve modern dönem tefsirlerdeki yorumların karşılaştırılması neticesinde Nüşûz'a düştüğü durumda Nisâ Sûresi 35. âyetine atfedilerek kadının iki aile içerisinden ilmine ve dinî hassasiyetine güvendiği birer hakem tayin etmesi, bununla da evliliğin kurtarılamadığı durumda kadı/yargılama yoluna gidebilmesine izin verilmesi sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tefsir, Kur'an, Bağlam, Kavvâm, Nüşûz.

A COMPARATIVE ANALYSIS OF THE CONCEPT OF MAN AS QAWWAM IN CLASSICAL AND
MODERN EXEGESES WITHIN THE CONTEXT OF SURAH AN-NĪSĀ, VERSE 34

Merve Eser, Master's Student,

Aksaray University Institute of Social Sciences, merveeser777@gmail.com

Şuayip Karataş, Assoc. Prof. Dr,

Aksaray University Faculty of Islamic Sciences, suaybk@hotmail.com

Various interpretations of the 34th verse of Surah An-Nisa have been made throughout history. In particular, the issue of men being “qawwam” (maintainers) over women has begun to be reinterpreted with a new perspective in modern times, especially as feminism has gained momentum and discourses on women's rights have intensified. Consequently, two distinct schools of thought have emerged: those who adhere strictly to tradition and those who, influenced by contemporary propaganda tools, adopt a modern perspective. The aim of this study is to examine and compare the arguments of these two sides. Among the primary sources of this research are classical works such as *Mafātīh al-Ghayb* by Fakhr al-Dīn al-Rāzī (d. 606/1210); *Anwār al-Tanzīl wa Asrār al-Ta’wīl* by ‘Abd Allah ibn ‘Umar ibn Muhammad al-Baydāwī (d. 685/1286); *Al-Jāmi’ li-Ahkām al-Qur’ān* by Muhammad ibn Ahmad al-Qurtubī (d. 671/1273); and *Al-Kashshāf ‘an Haqā’iq Ghawāmid al-Tanzīl wa ‘Uyūn al-Aqāwīl fī Wujūh al-Ta’wīl* by Muhammad al-Khāwarizmī al-Zamakhsharī (d. 538/1144). Modern works include *Tafhīm al-Qur’ān* by Abul A’la Maududi (d. 1979); *Al-Tafsīr al-Hadīth* by Muhammad ‘Izzat Darwaza (d. 1984); *Hak Dini Kur’an Dili* by Elmalılı Muhammad Hamdi Yazır (d. 1942); and *Kur’an Yolu: Türkçe Meâl ve Tefsir*, authored collectively by Prof. Dr. Hayreddin Karaman, Prof. Dr. Mustafa Çağrıçı, Prof. Dr. İbrahim Kâfî Dönmez, and Prof. Dr. Sadrettin Gümüşi. Additionally, various scholarly articles and theses on the subject are cited as references. The study will first examine the translation of the 34th verse of Surah An-Nisa and the various meanings attributed to its key terms and concepts. By considering the internal and external context of the verse - interpreting the Qur’an through the Qur’an itself and through hadith - special attention will be given to the term qawwam, which constitutes the core of the discussion. Subsequently, the meanings and interpretations attributed to qawwam by classical and modern exegetes in the aforementioned tafsir works will be analyzed. The study will evaluate the role of men in general life, particularly within family relationships, through the lens of the qawwam concept. Furthermore, it will specifically address the role of men in marriage and examine situations where the man, rather than the woman, may be considered nashiz (recalcitrant), aside from instances where the woman is nashiz. In our study focusing on verse 34 of Surah An-Nisā, we have concluded that when the man fails in fulfilling his role as qawwām (protector and maintainer), the provision in verse 35 of the same Surah allows the woman to appoint an arbitrator from each of the two families, provided they are known for their knowledge and religious sensitivity. If reconciliation cannot be achieved through this process, the woman is permitted to pursue the matter through judicial means.

Keywords: Tafsir, Qur’an, Context, Qawwam, Nushuz.

Kooperatifler, Uluslararası Kooperatifler Birliği (ICA) tarafından ortak ekonomik, sosyal ve kültürel ihtiyaç ve istekleri müşterek sahip olunan ve demokratik olarak kontrol edilen bir işletme yoluyla karşılamak üzere gönüllü olarak bir araya gelen insanların oluşturduğu özerk bir yapılanma olarak tanımlanmaktadır. Kooperatifler, yardımlaşma ve dayanışmayı esas alan ticari ortaklıklardır. Birlikte iş yapma, işbirliği, gönüllü ve açık üyelik gibi prensipleri sayesinde bir ülkedeki sosyal, siyasal ve kültürel değerlerin gelişmesine katkıda bulunan kooperatifler demokratik hakların kazanımı yanında, bilinçli ve örgütlü bir toplumun oluşumunda da önemli bir işlev yerine getirmektedirler. Kooperatifler bütün bunların yanı sıra aynı zamanda bir girişimcilik okuludur. Türkiye’de kooperatifçilik eğitimi, bu hareketin başlangıcından itibaren üzerinde durulan ve gittikçe önem kazanan bir sorun olarak değerlendirilmektedir. Bu sorunun çözümü için çeşitli ülkeler kendi ulusal yapılarına uygun çözümler aramışlar ve aramaya devam etmektedirler. Kooperatifçilik hareketi de bir eğitim faaliyeti olarak başlamış ve yine eğitimle bir gelişme göstermiştir. Bugün için bilimsel kooperatifçiliğin başlangıcı olarak kabul eden Robert Owen’ın kurduğu kooperatif de (1844) bir eğitim faaliyetinin sonucudur. Bu çalışmada Türk Yükseköğretiminde kooperatifçilik eğitiminin başlangıcı, ilk örnekleri, bugünkü durumu ve karşılaştığı sorunlara yer verilmiştir. Türkiye’de kooperatifçiliğin başlangıç tarihi 1863 olarak kabul edilmekle birlikte, kooperatifçilik eğitimi ile ilgili ilk girişimler, kooperatifçiliğin başlangıcından yaklaşık 50 yıl sonra 1910 yılında İstanbul Darülmualim (Öğretmen Okulu) öğretim üyelerinden Ahmet Cevat’ın kooperatifçiliği tanıtıcı çabaları ile başlamıştır. Türkiye’de yükseköğretimde kooperatifçilik eğitimi ise oldukça eski olup 1919 yılında İstanbul Üniversitesi’nde başlamış, M. İzzet Bey 1919-1929 yılları arasında Edebiyat Fakültesinde okuttuğu İhtimaiyat (sosyoloji) dersinde kooperatifçiliğe yer vermiştir. Yine kooperatifçilik ders olarak ilk kez 1932 yılında İstanbul Yüksek İktisat ve Ticaret Mektebinde okutulmuştur. Daha sonraları Ankara, İzmir ve Eskişehir gibi illerde açılan Yüksek Ticaret Mekteplerinde de kooperatifçilik ders olarak okutulmaya başlanmıştır. Ancak, Türkiye’de kooperatifçilik eğitiminin üniversitelerde ayrı bir bilim dalı olarak yer almasına daha çok Üçüncü Kalkınma Planı döneminden itibaren rastlanır. Bu dönemde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Yüksek Öğretmen Okulları, Turizm İşletmeciliği Yüksek Okulları ile Ticari İlimler Akademileri ve bu akademilerin bünyesinde kurulan “Kooperatifçilik Enstitüleri’nde Yüksek Lisans düzeyinde kooperatifçiler, eğitimciler ve uzmanların yetişmesine olanak tanınmıştır. Siyasal Bilgiler Fakültesi gibi kurumlarda ise İşletme Bölümlerinde Kooperatifçilik Anabilim Dallarının açılmasıyla eğitim hizmeti verilmiştir. 2547 Sayılı Yükseköğretim Yasasının çıkarılmasıyla yeniden örgütlenen üniversitelerin sayısı bugün 129’u devlet, 75’i vakıf ve 4’ü vakıf meslek yüksekokulu olmak üzere 208’e ulaşmıştır. Bu düzenlemeye göre, üniversitelerin çoğunda kooperatifçilik eğitimi, çeşitli ana bilim dalları ve programlar içinde yapılmaktadır. Kooperatifçilik, Ön Lisans programı olarak toplam 5 üniversitede bulunmaktadır. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültelerinde Kooperatifçilik dersi seçmeli ya da zorunlu ders olarak, Ziraat Fakültelerinin Tarım Ekonomisi Bölümlerinde Tarımsal Kooperatifçilik dersi yine seçmeli ya da zorunlu ders olarak okutulmaktadır. Ayrıca Eğitim Fakülteleri ve bazı Meslek Yüksekokullarında da bu eğitimin verildiği görülmektedir. Türkiye’de üniversite düzeyinde kooperatifçilik eğitimi bakımından başta gelen sıkıntının programların dağınıklığı, koordinasyon yetersizliği, temel ders kitabı ile diğer basılı kaynaklar ve araştırmaların yetersizliğine dayandığı görülmektedir. Bu kurumların sayı ve organizasyon bakımından da yeterli olmadığı ortaya konulmaktadır. Çalışmada kooperatifçilik eğitimi ile ilgili Türk Yükseköğretiminin bugünkü durumu irdelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Kooperatifçilik, Kooperatifçilik Eğitimi, Yükseköğretim.

Cooperatives are defined by the International Cooperative Alliance (ICA) as an autonomous association of persons united voluntarily to meet their common economic, social and cultural needs and aspirations through a jointly owned and democratically controlled enterprise. Cooperatives are commercial organizations based on cooperation and solidarity. Cooperatives contribute to the development of social, political and cultural values in a country through principles such as working together, cooperation, voluntary and open membership, and they fulfill an important function in the formation of a conscious and organized society, as well as the acquisition of democratic rights. Cooperatives are also a school of entrepreneurship. Cooperative education is a problem that has been emphasized since the beginning of this movement and is becoming increasingly important. Various countries have sought and continue to seek solutions that are appropriate to their national structures to solve this problem. The cooperative movement also began as an educational activity and developed with education. The cooperative founded by Robert Owen (1844), which is considered the beginning of scientific cooperatives today, is also the result of an educational activity. This study covers the beginning of cooperative education in Turkish Higher Education, its first examples, its current status and the problems it faces. The beginning of cooperative education in Turkey is accepted as 1863. However, the first attempts regarding cooperative education were the efforts of Ahmet Cevat, a faculty member of Istanbul Darülmualim (Teacher Training School), to introduce cooperative education in 1910, approximately 50 years after the beginning of cooperative education. In Turkey, cooperative education in higher education is quite old and started at Istanbul University in 1919. M. İzzet Bey included cooperatives in the sociology course he taught at the Faculty of Letters between 1919-1929. Cooperatives were also taught as a course at the Istanbul Higher School of Economics and Commerce in 1932. Later, cooperatives were taught as a course in the Higher Trade Schools opened in cities such as Ankara, Izmir and Eskişehir. However, in Turkey, the inclusion of cooperative education as a separate branch of science in universities is more common since the Third Development Plan period. During this period, opportunities were provided to train cooperators, educators and experts at the Master's level in the Higher Teacher Training Schools, Tourism Management Colleges and Commercial Sciences Academies affiliated with the Ministry of National Education and in the "Cooperative Institutes" established within these academies. In institutions such as the Faculty of Political Sciences, educational services were provided by opening Cooperatives Departments in Business Administration Departments. With the enactment of the Higher Education Law No. 2547, the number of universities that were reorganized has reached 208 today, 129 of which are state, 75 are foundation and 4 are foundation vocational schools. According to this regulation, cooperative education is provided within various main branches and programs in most universities. Cooperatives are available as an associate degree program in a total of 5 universities. Cooperatives are taught as an elective or compulsory course in the Faculties of Economics and Administrative Sciences, and Agricultural Cooperatives are taught as an elective or compulsory course in the Agricultural Economics Departments of the Faculties of Agriculture. It is also seen that this training is provided in Faculties of Education and some Vocational Schools. It is seen that the main problem in terms of cooperative education at university level in Turkey is the scattered programs, lack of coordination, inadequacy of basic textbooks and other printed sources and research. It is also a fact that these institutions are not sufficient in terms of number and organization. In this study, the current situation of Turkish Higher Education regarding cooperative education was examined.

Keywords: Education, Cooperatives, Cooperatives Education, Higher Education.

“AŞK FESÂNELERİ” ÖYKÜSÜNE ANLATICI ODAKLI BİR BAKIŞ

Sıraç Ay Doğanay, Doktora öğrencisi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yeni Türk Edebiyatı Anabilim Dalı,
siraacc0408@gmail.com.

Şamil Yeşilyurt, Doç. Dr.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yeni Türk Edebiyatı Anabilim Dalı,
samilyesilyurt@gmail.com.

Türk edebiyatında önemli bir yere sahip olan Halide Edip Adıvar (1884-1964) roman, öykü, anı, tiyatro ve inceleme gibi birçok türde eser vermiştir. Halide Edip, sadece edebiyat tarihimiz açısından değil yakın dönem kültür ve siyaset tarihimiz açısından da önemli bir düşün ve eylem insanıdır. Türkiye’nin yirminci yüzyılın başında geçirdiği değişim ve dönüşümleri bizzat kendi gözlemlerine dayanarak eserlerine taşıyan Halide Edip, yaşam biçimi, kişiliği ve eserlerinde Doğu ve Batı’yı özümseyen aydın, modern ve bilinçli biri olarak toplumun geçiş süreçlerini ve aksayan yönlerini eserlerinde gerçekçi bir şekilde irdeler. Bu çalışmada “Aşk Fesâneleri” isimli öyküsünün seçilip incelenme amacı, Halide Edip’in diğer öykülerinden farklı olarak, anlatıcının ay şeklinde okur karşısına çıkmasıdır. Ay, seyir hâlinde olayları gözlemler ve okura gözlemlediklerini kendi gözünden aktarır. Bu sebeple anlatıcıya odaklanılarak öykünün yapısal derinliğine inildiğinde Halide Edip’in yazarlığını anlamlandırmak için yeni imkânlar ortaya çıkmış olur. Anlatıcının bakma biçimi olarak ifade edilen perspektif, “kim görüyor?” ve “kim konuşuyor?” sorularının birbirine karıştırılmasından kaynaklanır. Genette, bu noktada anlatı perspektifini yönlendiren bakış açısına sahip karakter kimdir, anlatıcı kimdir sorularını ortaya atarak bunları çözümlemeye yöntemi geliştirir. Bu öyküye de “gören ve konuşan yalnızca ay mı?”, “Okur sadece ayın anlattığı kadarını mı bilebilir?” soruları sorularak anlatıcı detaylı incelenecektir. Bir öyküde anlatıcı tipolojisini belirlemek için temel olan husus anlatıcının konumu ve işlevidir. Bu durumda öyküye “Anlatıcı, anlatı sisteminde nerede bulunur ve öyküye nasıl yaklaşır?” soruları sorulmalıdır. Anlatıcının benimsediği konum bir anlamda anlatım tarzını da belirlemektedir. Mesela her şeyi görüp aktaran anlatıcı, yansız bir konum sergileyerek kişiler ve olaylar karşısında objektif kalırken anlatıcı eserdeki figürlerle özdeşleştiğinde anlatıcının konumu kişiselleşir. Böylelikle anlatıcı, kahramanın zihin perspektifinden çevreye bakmış olur. Aynı zamanda kurgusal düzeyde yer alan ve sadece metne ait soyut bir varlık olan anlatıcı ile metnin gerçek üreticisi olan ve gerçek dünyaya ait olan yazarın birbirinden ayrılması gerekir. Bu ayrımında anlatıcıyı ön plana çıkarabilmek için de Genette’in kuramsal yaklaşımından faydalanmak, bu farklılığı daha da belirginleştirecek ve okura farklı bakış açıları sağlayacaktır. Çünkü Gerard Genette, anlatıcı ile bakış açısı meselelerini ayırarak anlatıcının odaklanma meselesi üzerinde durur. Ona göre odaklanma üç şekilde meydana gelir. “Sıfır odaklanmalı anlatı”, “iç odaklanmalı anlatı” ve “dışsal odaklanmalı anlatı”. Bunlardan iç odaklanmalı anlatıyı ise sabit, değişken ve çoklu olarak üç başlıkta ele alır. Bu sebeple, “Aşk Fesâneleri” isimli öykü, anlatıcı esas alınarak anlatıcı türleri, anlatıcının görevleri, anlatı perspektifi ve anlatma zamanı açısından incelenecektir. Gerard Genette’in *Anlatının Söylemi* adlı kitabındaki “Ses” ve “Kip” anlatı birimleri bu çalışmadaki önemli kaynaklardan biri olacak ve kuramsal çerçeveyi oluşturacaktır.

Anahtar Kelimeler: Anlatıcı, odaklanma, bakış açısı, perspektif.

Sıraç Ay Doğanay, PhD student,

*Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Institute of Social Sciences, Department of New Turkish Literature,
siraacc0408@gmail.com.*

Şamil Yeşilyurt, Assoc. Dr,

*Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Institute of Social Sciences, Department of New Turkish Literature,
samilyesilyurt@gmail.com.*

Halide Edip Adıvar (1884-1964), who has an important place in Turkish literature, produced works in many genres such as novels, stories, memoirs, theater and reviews. Halide Edip is an important person of thought and action not only in terms of our literary history but also in our recent cultural and political history. Halide Edip, who carries the changes and transformations that Turkey went through at the beginning of the twentieth century into her works based on her own observations, realistically examines the transition processes and disruptive aspects of society in her works, as an intellectual, modern and conscious person who assimilates the East and the West in her lifestyle, personality and works. The purpose of selecting and examining the story "Aşk Fesâneleri" in this study is that, unlike Halide Edip's other stories, the narrator appears before the reader in the form of a moon. While cruising, the Moon observes the events and conveys to the reader what he observes from his own eyes. For this reason, when focusing on the narrator and delving into the structural depth of the story, new opportunities emerge to make sense of Halide Edip's writing. Perspective, expressed as the narrator's way of looking, asks "who sees?" and "who is speaking?" It is caused by mixing the questions together. At this point, Genette develops a method to analyze these questions by raising the questions of who is the character with the point of view that directs the narrative perspective and who is the narrator. This story also includes questions such as "Is it only the moon that sees and speaks?", "Can the reader only know what the moon tells?" The narrator will be examined in detail by asking questions. The fundamental issue in determining the typology of the narrator in a story is the position and function of the narrator. In this case, the question "Where is the narrator located in the narrative system and how does he approach the story?" questions should be asked. The position adopted by the narrator, in a sense, determines the style of narration. For example, while the narrator, who sees and narrates everything, remains objective towards people and events by displaying a neutral position, the narrator's position becomes personal when the narrator identifies with the figures in the work. In this way, the narrator looks at the environment from the perspective of the hero's mind. At the same time, it is necessary to distinguish between the narrator, who is at the fictional level and an abstract entity that belongs only to the text, and the author, who is the real producer of the text and belongs to the real world. In order to bring the narrator to the fore in this distinction, benefiting from Genette's theoretical approach will further clarify this difference and provide the reader with different perspectives. Because Gerard Genette separates the issues of narrator and point of view and focuses on the issue of focus of the narrator. According to him, focusing occurs in three ways. "Zero focus narrative", "internal focus narrative" and "external focus narrative". Among these, he discusses the internally focused narrative under three headings: fixed, variable and multiple. For this reason, the story named "Aşk Fesâneleri" will be examined in terms of narrator types, narrator's duties, narrative perspective and telling time, based on the narrator. The narrative units "Voice" and "Mode" in Gerard Genette's book *The Discourse of Narrative* will be one of the important sources in this study and will constitute the theoretical framework.

Keywords: Narrator, focus, point of view, perspective.

Reyyan ÖZKILIÇ, Doktora Öğrencisi,

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü,
reyyanozkili2015@gmail.com

Nedim BAKIRCI, Prof. Dr.,

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü,
nbakirci@ohu.edu.tr

Halk anlatılarının temelinde aşk ve mücadele/çatışma yer almaktadır. Genellikle iyinin ve kötünün mücadelesi üzerine kurulan anlatılarda çatışma, olayların başlamasında etkilidir. Bu durum hikâyenin en başından sonuna kadar zıt karakterlere sahip kahramanların rekabet etmesine neden olmaktadır. Kahraman ve düşmanı/rakibi anlatı boyunca aynı sahnede bir araya gelerek hem fiziksel mücadele eder hem de sözleri ile birbirlerini alt etmeye çalışırlar. Ağırlıklı olarak nazım-nesir karışık kurulumuş hikâyelerde kahraman, rakibinin olumsuz davranışlarını sazi eline alarak tenkit eder. Halk şiirinin bir türü olarak kabul edilen taşlama, kahramanın düşmanını sert ve ağır sözlerle eleştirmesine imkân verir.

Çalışmanın amacı halk şiirinin sık sık işlenen konularından biri olan kahraman ve düşman arasındaki çatışmanın anlatı içerisindeki şiirlere yansımalarının incelenmesidir. Anlatı içerisinde zıt kahramanların aynı sahnede bulunduğu durumlarda sözler saz aracılığıyla dile getirilir. Ortak bir sahnede karşı karşıya gelen olumlu ve olumsuz özelliklere sahip kahramanlar arasındaki mücadele çatışmayı beraberinde getirir. Köroğlu'nun Bolu Beyi Kolu'nda çatışma, Köroğlu'nun Sultan Murat'ın emrine karşı geldiğine dair kendisine iftira atılmasıyla başlar. Bolu Beyi'nin Köroğlu'nu yakalamak üzere Çamlıbel'e doğru yola çıkması doğrultusunda gelişir, Köroğlu'nun kahramanlığı bu durum üzerine şekillenir. Çünkü kendisine atılan iftiraya karşı bir mücadele verir ve haklılığını ispat etmeye çalışır. Anlatı içerisinde meydana gelen olaylar Köroğlu ve Bolu Beyi arasında bir mücadele meydana gelmesine neden olur. Bu bağlamda Köroğlu'nun Bolu Beyi Kolu'nda yer alan şiirler seçilmiş, kahraman Köroğlu'nun düşmanı Bolu Beyi'ne nasıl seslendiği tespit edilmiştir. Şiirler içerisinde kahramanın düşmanına karşı söylediği sert sözler ve verilen nasihatler bulunmaktadır.

İncelemeler sonucunda Köroğlu'nun Bolu Beyi Kolu'nda bir taraftan kahramanlar arasındaki mücadelenin bir boyutunun fiziksel güç ile diğer bir boyutunun ise sözde ustalık ile ölçüldüğü tespit edilmiştir. Halk anlatılarında olumlu özelliklere sahip bütün kahramanlar gibi Köroğlu da gerektiğinde beden gücüyle gerektiğinde saziyle ve sözüyle gücünü ortaya koymaktadır. Anlatı içerisinde ustalığını sözle göstermesi gereken sahnelerde Köroğlu, rakibi/düşmanı ile şiir aracılığıyla mücadele eder. Kahraman Köroğlu ve düşmanı Bolu Beyi arasındaki mücadele temelde doğruluk ve hilekârlık üzerine kuruludur. Düşmanının yalancı "leke" olduğunu bilen Köroğlu, her fırsatta sazi eline alarak onun kötü, yalancı, hilekâr, çıkarıcı, korkak ve hain olduğunu dile getirir. Sonuç olarak anlatı içerisinde yer alan şiirlerin birer taşlama örneği olduğu ve kahramanın düşmanının olumsuz özelliklerini bu şiirlerde açıkça dile getirdiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Halk Hikâyesi, Halk Şiiri, Mücadele, Köroğlu, Bolu Beyi

STRUGGLE IN FOLK POETRY: KÖROĞLU AND BOLU BEYİ

Reyyan ÖZKILIÇ, PhD Student,

Niğde Ömer Halisdemir University, Faculty of Humanities and Social Sciences, Department of Turkish Language and Literature, reyyanozkilic2015@gmail.com

Nedim BAKIRCI, Prof. Dr,

Niğde Ömer Halisdemir University, Faculty of Humanities and Social Sciences, Department of Turkish Language and Literature, nbakirci@ohu.edu.tr

Love and conflict/struggle are at the heart of folk narratives. In narratives that are generally based on the struggle of good and evil, conflict is effective in the beginning of events. This situation causes heroes with opposite characters to compete from the beginning to the end of the story. The protagonist and his enemy/opponent come together on the same stage throughout the narrative and both physically struggle and try to defeat each other with their words. Predominantly in stories mixed in verse and prose, the hero criticizes the negative behaviors of his rival by taking the saz in his hand. Satire, which is considered a type of folk poetry, allows the protagonist to criticize his enemy with harsh and heavy words.

The aim of the study is to examine the reflection of the conflict between the hero and the enemy, which is one of the frequently treated subjects of folk poetry, on the poems in the narrative. In cases where opposite heroes are on the same stage in the narrative, the words are expressed through the saz. The struggle between heroes with positive and negative characteristics who face each other on a common stage brings conflict. In Köroğlu's Bolu Beyi Branch, the conflict begins when Köroğlu is slandered for disobeying Sultan Murat's order. It develops in the direction of Bolu Beyi's departure to Çamlıbel to capture Köroğlu, and Köroğlu's heroism is shaped on this situation. Because he struggles against the slander against him and tries to prove his rightness. The events that occur in the narrative cause a struggle between Köroğlu and Bolu Bey. In this context, the poems in Köroğlu's Bolu Beyi Branch were selected and it was determined how the hero Köroğlu addressed his enemy Bolu Beyi. The poems contain harsh words and advice given by the hero against his enemy.

As a result of the analysis, it has been determined that in Köroğlu's Bolu Beyi Kolu, on the one hand, one dimension of the struggle between the heroes is measured by physical strength and on the other hand, another dimension is measured by verbal mastery. Like all heroes with positive qualities in folk narratives, Köroğlu shows his power with his physical strength when necessary and with his instrument and his words when necessary. In the scenes in the narrative where he has to show his mastery with words, Köroğlu struggles with his rival/enemy through poetry. The struggle between the hero Köroğlu and his enemy Bolu Beyi is basically based on truthfulness and deceitfulness. Köroğlu, who knows that his enemy is a lying "stain", takes the saz in his hand at every opportunity and expresses that he is evil, lying, deceitful, manipulative, cowardly and treacherous. As a result, it has been determined that the poems in the narrative are examples of satire and the protagonist clearly expresses the negative characteristics of his enemy in these poems.

Keywords: Folk Tale, Folk Poetry, Struggle, Köroğlu, Bolu Bey

Hakan NAYMAN, Doktora Öğrencisi / Öğretim Görevlisi

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, 22021010007@nevsehir.edu.tr / , Mudanya Üniversitesi,
hakan.nayman@mudanya.edu.tr

Okuma yoluyla tasarlanan soyut hayallerin, sinema aracılığıyla somut bir hâle bürünmesi, edebî eserlerin beyaz perdeye aktarılmasını teşvik eden en önemli unsurlardan biridir. Sözcüklerin zihinde yarattığı sınırsız hayal gücü ile sinemanın görsel ve işitsel boyutları arasındaki farklılıklar, bu dönüşümü etkiler. Yazar, eserini kurgularken sınırsız bir özgürlüğe sahipken, sinema bu özgürlüğü yönetmen, yapımcı ve senarist gibi birçok bileşenin katkısıyla sınırlı bir yapıya dönüştürür. Film, başarılı olabilmek için yalnızca güçlü bir olay örgüsü ve temaya değil, aynı zamanda görüntü, ses, ışık, oyuncu performansları gibi birçok unsura ihtiyaç duyar. Okuma süreci bireysel bir eylem iken, sinema kolektif bir deneyimdir. Bu fark, izleyicinin filme odaklanma ve algılama biçimini etkiler. Ayrıca, okuma sırasında okuyucu istediği zaman durup tekrar başlayabilirken, sinema bu esnekliği sunmaz. Bir edebî eser, sinemaya uyarlanırken önce senaryoya dönüştürülür. Bu süreçte eser, sözcüklerden görsellere geçiş yaparken belirgin değişimlere uğrar. Senaryo yazımı sırasında, eserle film arasında ortaya çıkan farklılıklar doğal karşılanmalıdır. Ancak yönetmen, yapımcı ve senarist gibi unsurların tecrübesi ve esere bağlılıkları, uyarlamanın başarısında belirleyici bir rol oynar. Uyarlamalar sırasında yazarın kurduğu dünyaya sadık kalınması, karakterlerin ve mesajların çarpıtılmaması önem taşır. Türk sinemasında, eserlerinin uyarlamalarını beğenen yazarlar olduğu gibi, bu filmleri eleştiren ve hatta hukuki süreç başlatan yazarlar da mevcuttur. Bazı yazarlar, uyarlamanın kontrolünü ele almak amacıyla kendi eserlerinin senaryolarını yazmayı tercih etmiştir; ancak bu durum dahi her zaman başarılı sonuçlar vermemiştir. Nizamettin Nazif Tepedelenlioğlu'nun senaryo formatında yazdığı *Bir Millet Uyanıyor* adlı eser, halk tarafından genel olarak beğenilen bir filme dönüştürülmüş olsa da yapım sürecinde önemli değişikliklere uğramıştır. Uyarlama sırasında eser karakterlerinin değiştirilmesi ve yazarın mesajlarının göz ardı edilmesi dikkat çekmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Bir Millet Uyanıyor*, Edebiyat ve Sinema, Uyarlama, Senaryo, Yönetmen-Yazar ilişkisi.

Hakan NAYMAN, PhD Student / Lecturer

*Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, 22021010007@nevsehir.edu.tr / , Mudanya University,
hakan.nayman@mudanya.edu.tr*

The transformation of abstract dreams conceived through reading into concrete forms through cinema is one of the most significant factors encouraging the adaptation of literary works to the big screen. The differences between the boundless imagination sparked by words and the visual and auditory dimensions of cinema influence this transition. While the author enjoys unlimited freedom when creating a literary work, this freedom is constrained in cinema by the contributions of various elements such as directors, producers, and screenwriters. A film requires not only a strong plot and theme to be successful but also elements like visuals, sound, lighting, and actor performances. Reading is an individual activity, whereas cinema is a collective experience. This distinction affects the audience's focus and perception of the film. Moreover, while readers can pause and resume reading at their convenience, cinema does not offer such flexibility. A literary work undergoes significant changes when it is first transformed into a screenplay. In this process, the transition from words to visuals inevitably leads to notable differences. These differences should generally be accepted as natural. However, the experience and fidelity of directors, producers, and screenwriters to the original work play a decisive role in the success of the adaptation. Maintaining fidelity to the author's vision, including characters and messages, is crucial during adaptations. In Turkish cinema, there are both authors who appreciate the adaptations of their works and those who criticize these films or even take legal action. Some authors prefer to write the screenplays for their own works to retain control over the adaptation process; however, this does not always guarantee successful results. Nizamettin Nazif Tepedelenlioğlu's *Bir Millet Uyanıyor*, written in screenplay format, was adapted into a film that was generally well-received by the public. However, during the production process, significant changes were made. Notably, the characters were altered, and the intended messages of the author were disregarded.

Keywords: *Bir Millet Uyanıyor*, Literature and Cinema, Adaptation, Screenplay, Director-Author Relationship.

Farsça kökenli “peyk” kelimesi, “haber ve mektup taşıyan kimse” veya “haberci” anlamına gelir. Osmanlı sarayında önemli bir yere sahip olan peykler, padişahın maiyetinde görev yapan seçkin bir sınıftır. Peykler, padişahın emirlerini iletmek, padişah ve şehzadelerin muhafızlığını yapmak ve saray tarafından düzenlenen törenlerde yer almak gibi görevlere sahiptir. Hız ve çeviklikleriyle bilinen bu görevliler, başlangıçta yaya postacı olarak hizmet vermiş, ancak zamanla süslü kıyafetleri ve ihtişamlı görünümleriyle saray protokolünün ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir.

Saray protokolüne dair bilgi ve gözlemleriyle divan şairleri, peykleri ve görevlerini zaman zaman şiirlerine taşımışlardır. Peykler divan şiiri estetiğinde yer bulmuş; giyim-kuşam, haber taşıma, hız ve çeviklikleri, padişaha bağlılık ve yakınlık gibi özellikleriyle bir takım imge ve imajlar içerisinde kullanılmıştır. Örneğin; 17. yüzyıl şairlerinden Dânişî (ö. 1683), bir beytinde bahçeyi Osmanlı sarayına benzetmiş ve bahçedeki unsurları saray teşkilatındaki görevlilerle ilişkilendirmiştir. Bu tasvirde bahçenin hükümdarı olan gül, goncayı vezir, süseni silahtar, bülbülü alay çavuşu ve selviyi kapıcı yapmış; peyk olarak ise rüzgarı görevlendirmiştir. Şair, yaptığı benzetmelerle bahçeye adeta bir saray atmosferi kazandırmış ve saray teşkilatını estetik bir dille doğaya uyarlamıştır:

Bülbül alay çavuşu süsen silah-dâr bād peyk

Ğonçeye virdi vezâret servi derbân itdi gül (Dânişî Dîvânı, G337/3)

“Gül; goncayı vezir, selviyi kapıcı, bülbülü alay çavuşu, süseni silahtar, rüzgarı peyk olarak görevlendirdi.”

Yukarıdaki beyitte de görüldüğü üzere, saray protokolünün divan şiiri üzerindeki etkisi açıktır. Protokolde yer alan görevlilerden peykler özelinde hazırlanacak bu çalışmada, XIII-XIX. yüzyıllar arasında yazılmış divanlar taranarak, bu kavramla ilişkili beyitler tespit edilecektir. Bu beyitlerde, peykin hangi benzetme ve hayal unsurlarıyla işlendiği çeşitli başlıklar altında değerlendirilecektir. Beyitlerin sınıflandırılmasında, Osman Kufacı’nın (2022) “Osmanlı Devleti Saray Teşkilatı Zabıtlarından Rikâbdarın Divan Şiirine Yansıması” adlı çalışmasındaki rikabdar üzerinden yapılan sınıflandırma yöntemi esas alınacak; ancak peykin saray teşrifatındaki işlevleri göz önünde bulundurularak bu sınıflandırmada düzenlemeler yapılacaktır. Bu bağlamda, peyk ile ilgili hayal unsurları; Şahıslar, Dinî ve Tasavvufî Kavramlar ve Kozmik Âlem gibi başlıklar altında incelenecektir. Konuyla ilgili seçilen tanık beyitler, geleneksel şerh yöntemi kullanılarak yorumlanacaktır. Böylelikle, peyk kavramının Osmanlı saray teşrifatındaki ve Klasik Türk şiirindeki yeri açıklanarak, divan şiirinde peyk ile ilgili beyitlerin daha doğru yorumlanabilmesi ve divan şiirinde saray teşrifatına yönelik çalışmalara katkı sunulması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Klasik Türk Şiiri, Osmanlı Devleti, Teşkilat, Saray Teşrifatı, Peyk

Betül PAKSOY, PhD Student,

Düzce University, Faculty of Arts and Sciences, betulpaksoy@duzce.edu.tr

The Persian word ‘peyk’ means ‘one who carries news and letters’ or ‘messenger’. Peyks, who had an important place in the Ottoman palace, were an elite class serving in the sultan’s entourage. Peykler had duties such as conveying the orders of the sultan, guarding the sultan and princes and taking part in the ceremonies organised by the palace. Known for their speed and agility, these officials initially served as pedestrian postmen, but over time they became an integral part of the palace protocol with their ornate clothes and splendid appearance.

Divan poets, with their knowledge and observations of the palace protocol, occasionally included peyks and their duties in their poetry. Peyks found a place in the aesthetics of divan poetry; they were used in a number of images and images with their characteristics such as clothing and dress, carrying news, speed and agility, loyalty and closeness to the sultan. For example, Dânişî (d. 1683), one of the 17th century poets, likened the garden to the Ottoman palace in one of his couplets and associated the elements in the garden with the officials in the palace organisation. In this description, the rose, which is the ruler of the garden, has made the rosebud the vizier, the iris the squire, the nightingale the regimental sergeant and the cypress the janitor, and has appointed the wind as the peyk. The poet has given the garden a palace atmosphere with his similes and adapted the palace organisation to nature in an aesthetic language:

Bülbül alay çavuşı süsen silah-dâr bād peyk

Ğonçeye viridi vezâret servi derbân itdi gül (Dânişî Dîvânı, G337/3)

As seen in the above couplet, the influence of the palace protocol on divan poetry is clear. In this study, which will be prepared specifically for the peyks, one of the officials in the protocol, the divans written between the XIII-XIXth centuries will be scanned and the couplets related to this concept will be identified. In these couplets, the elements of simile and imagination with which the peyk is treated will be evaluated under various headings. In the classification of the couplets, the classification method based on the rikabdar in Osman Kufacı's (2022) study titled ‘Divan Poetry Reflection of Rikâbdarın Divan Şiirine Yansıması’ will be taken as a basis; however, adjustments will be made in this classification by considering the functions of the peyk in palace etiquette. In this context, the imaginary elements related to the peyk will be analysed under the headings of Persons, Religious and Sufi Concepts and Cosmic Realm. Selected witness couplets on the subject will be interpreted using the traditional commentary method. In this way, it is aimed to explain the place of the concept of peyk in Ottoman court etiquette and Classical Turkish poetry, to interpret the couplets related to peyk in divan poetry more accurately and to contribute to the studies on court etiquette in divan poetry.

Keywords: Classical Turkish poetry, Ottoman Empire, organisation, court etiquette, peyk

ALMANCA ÖĞRETİMİNDE GRUP ÇALIŞMALARI

Betül KAYA, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Alman Dili Eğitimi, kayabetuel1@gmail.com

Bu araştırma, Almanca öğretmenliği bölümü öğrencilerinin Almanca öğretiminde grup çalışmalarının etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Grup çalışmaları, iş birlikli öğrenme kapsamında öğrencilerin dil becerilerini geliştirmesi ve özgüvenlerini arttırması açısından kritik bir öğrenme yöntemi olarak ele alınmıştır. Bu araştırma, Vygotsky'nin sosyal gelişim teorisi ve iş birlikli öğrenme yaklaşımı temel alınarak yapılandırılmıştır. Bu araştırma grup çalışmalarının dil öğrenimi üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerini analiz etmektedir. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik desen kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Almanca öğretmenliği bölümünde eğitim gören toplam 8 öğrenci katılım sağlamıştır. Katılımcıların tamamı kadındır. Bu araştırmadaki veriler, araştırmacı tarafından hazırlanan demografik bilgi formu ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak elde edilmiştir. Görüşmeler, bireysel olarak ve katılımcıların rahat hissetmesini sağlayacak bir ortamda gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların gizliliğini korumak amacıyla, her bir görüşme anonim olarak yapılmış ve hiçbir şekilde kişisel bilgiler çalışmada kullanılmamıştır. Araştırmacı, görüşmelere başlamadan önce her bir katılımcıdan ses kaydı alınmasına dair yazılı ve sözlü izin almıştır ve katılımcıların onayı doğrultusunda görüşmeler kayıt altına alınmıştır. Bu sayede katılımcıların hem grup çalışmaları hakkındaki düşüncelerini özgürce ifade etmeleri mümkün olabilmüş hem de kendi deneyimlerini serbestçe paylaşabilecekleri bir ortam sağlanabilmıştır. Veriler içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Araştırmacı elde ettiği verilerin analiz aşamasında kodlar ve temalar oluşturmuş, katılımcıların kayda değer ifadelerine de doğrudan alıntı yöntemiyle yer vermiştir. Çalışmanın bulgular kısmında, katılımcılarla yapılan görüşmeler doğrultusunda elde edilen bilgiler sunulmuştur. Araştırmacının bulgularına göre, grup çalışmalarının katılımcılar tarafından genellikle olumlu bulunduğu tespit edilmiştir. Katılımcılar, grup çalışmalarının iş yükünü azalttığını, fikir çeşitliliği sağladığını, empati yeteneğini geliştirdiğini ve bireysel araştırma becerilerini arttırdığını belirtmiştir. Ayrıca, katılımcılar grup çalışmaları sayesinde zamandan tasarruf sağladıklarını ve daha verimli öğrenim süreçleri geçirdiklerini ifade etmişlerdir. Bununla birlikte, iş birliği sırasında sürekli eleştiri ve uyum sorunlarının da ortaya çıkabileceği belirtilmiştir. Katılımcıların grup çalışmalarında karşılaştıkları zorluklar arasında görev dağılımı yapma güçlüğü, zaman yönetimi sorunları, uyumsuzluk ve katılımcıların yeterince katkı sağlamaması öne sürülmüştür. Katılımcılar, özellikle zaman yönetiminde yaşanan sorunların grup çalışmalarının verimliliğini olumsuz etkilediğini dile getirmiştir. Bunun yanında fikir ayrılıkları ve tartışmalar gibi çatışma dinamiklerinin de sıkça yaşandığı belirtilmiştir. Araştırmada elde edilen sonuçlar bağlamında, grup çalışmalarının, Almanca öğretiminde öğrencilerin dil becerilerini geliştirmek için etkili bir yöntem olduğu görülmüştür. Fakat bu yöntem planlama ve yönetim eksiklikleri nedeniyle zaman zaman zorluklar yaratabilmektedir. Grup içindeki dinamiklerin dengeli bir şekilde yönetilmesi ve tüm üyelerin bu süreçte eşit katılım sağlaması, bu yöntemin başarısını arttırmada önemli ve kritik bir rol oynamaktadır. Araştırma, grup çalışmalarının yabancı dil öğretiminde daha stratejik bir yaklaşımla ele alınması gerektiğini ve iyi bir koordinasyonla bu yöntemin olumlu etkilerinin en üst düzeye çıkarılabileceğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Almanca Öğretimi, Almanca Öğretmenliği, Grup Çalışması, Yabancı Dil Öğretimi

Betül KAYA, Master's Student,

NEVU, Faculty of Education, German Language Teaching, kayabetuel1@gmail.com

This study aims to examine the effect of group work in German language teaching of German language teaching students. Group work is considered as a critical learning method in terms of developing students' language skills and increasing their self-confidence within the scope of cooperative learning. This research is structured based on Vygotsky's social development theory and cooperative learning approach. This research analyses the positive and negative effects of group work on language learning. The research was conducted using phenomenological design, one of the qualitative research methods. A total of 8 students studying in the department of German language teaching participated in the study. All of the participants were female. The data in this study were obtained by using a demographic information form and a semi-structured interview form prepared by the researcher. The interviews were conducted individually and in an environment that made the participants feel comfortable. In order to protect the confidentiality of the participants, each interview was conducted anonymously and no personal information was used in the study. The researcher obtained written and verbal permission from each participant before starting the interviews, and the interviews were recorded with the consent of the participants. In this way, it was possible for the participants to freely express their thoughts about group work and to provide an environment where they could freely share their own experiences. The data were analysed by content analysis method. The researcher created codes and themes in the analysis phase of the data obtained and included the significant statements of the participants by direct quotation method. In the findings section of the study, the information obtained from the interviews with the participants is presented. According to the findings of the study, it was determined that group work was generally found to be positive by the participants. The participants stated that group work reduced their workload, provided diversity of ideas, improved their empathy skills and increased their individual research skills. In addition, the participants stated that they saved time and had more efficient learning processes thanks to group work. However, it was also stated that constant criticism and adaptation problems may arise during collaboration. Among the difficulties encountered by the participants in group work, the difficulty of task distribution, time management problems, incompatibility and insufficient contribution of the participants were put forward. The participants stated that especially the problems in time management negatively affected the efficiency of group work. In addition, it was stated that conflict dynamics such as disagreements and discussions were frequently experienced. In the context of the results obtained in the study, it was seen that group work is an effective method to improve students' language skills in German language teaching. However, this method may create difficulties from time to time due to lack of planning and management. Balanced management of the dynamics within the group and equal participation of all members in this process play an important and critical role in increasing the success of this method. The study reveals that group work should be handled with a more strategic approach in foreign language teaching and the positive effects of this method can be maximised with good coordination.

Keywords: German Teaching, German Language Teaching, Group Studies, Foreign Language Teaching

TEKNOLOJİNİN ELT'YE ENTEGRASYONU: TPACK ÇERÇEVESİNDE WEB 2.0 ARAÇLARININ KULLANIMI

Ayten Kutlu, Yüksek Lisans Öğrenci,

Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yabancı Diller Eğitimi Anabilim Dalı,

Teknolojik gelişmelerle birlikte teknoloji birçok alanda olduğu gibi eğitim alanında da yerini almıştır. Okullarda her düzeyde teknolojik araçların kullanılması günümüz koşullarında bir zorunluluk haline gelmiştir. Yeni nesil teknolojiye aşina olduğu için öğretmenlerin teknolojiyi kullanmadan onları motive etmesi ve dikkatlerini derse çekmesi daha zor hale gelmiştir. Bu nedenle, teknolojik araç ve kaynakların entegrasyonu eğitimde, özellikle de İngilizce Dil Öğretiminde (ELT) daha önemli hale gelmiştir. Bunlardan biri olan Web 2.0, ELT'de giderek daha popüler bir teknoloji kaynağı haline gelmiştir. Otantik bir öğrenme ortamı sunan bu araçlar, öğrencilerin ihtiyaçlarına, seviyelerine ve ilgi alanlarına göre öğrenmelerine yardımcı olmaktadır. Bu araçlar aynı zamanda öğrencilerin dört dil becerisi olan okuma, yazma, konuşma ve dinleme becerilerine katkıda bulunur ve İngilizceye karşı olumlu tutum geliştirmelerine yardımcı olur. Ayrıca, bu araçlarla öğrencilerin özgüvenleri ve motivasyonları artar, bu da İngilizce dersine olan ilgilerini ve bağlılıklarını artırır. Aynı zamanda bu, İngilizce öğretmenlerinin bu Web 2.0 araçlarını derslerine entegre ederek öğretimlerini eğlenceli ve etkili hale getirmeleri için büyük bir fırsattır. Daha önce de belirtildiği gibi, Web 2.0 araçlarının birçok avantajının yanı sıra zorlukları da bulunmaktadır. Öğretmenler, teknolojiyi derslerinde doğru bir şekilde kullanabilmek için sadece Web 2.0 araçlarını nasıl kullanacaklarını değil, aynı zamanda bunları nerede, ne zaman ve nasıl kullanacaklarını da bilmeleri gerektiği zorluğuyla karşı karşıyadır. Bu nedenle, teknolojiyle verimli bir öğretim için 21. yüzyıl öğretmenlerinin içerik (C), pedagojik (P) ve teknolojik (T) bilgilerde yetkin olmaları beklenmektedir, çünkü geleneksel öğrenmeden etkileşimli öğrenmeye doğru bir geçiş söz konusudur. Bu nedenle, temel pedagoji, içerik ve teknoloji bilgisine sahip öğretmen eğitime dayanan Teknolojik Pedagojik İçerik Bilgisi (TPAB) çerçevesi öğretmenler için önemlidir. Bu noktadan hareketle, bu makale, İngilizce öğretiminde olası Web 2.0 araçlarının faydalarını ve öğretmenlerin karşılaştığı zorlukları ortaya çıkarmayı ve daha kaliteli, teknolojiyle geliştirilmiş öğretim ve öğrenme ortamları yaratırken TPAB bilgisi kazanmak için bazı öneriler sunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Web 2.0 Araçları, İngilizce Öğretimi, TPAB

INTEGRATION OF TECHNOLOGY INTO ELT: USING WEB 2.0 TOOLS WITHIN THE TPACK FRAMEWORK

Ayten Kutlu, MA. Student,

Hacı Bektaş Veli University, Institute of Social Sciences Department of Foreign Language Education,

With technological developments, technology has taken its place in the field of education as in many other fields. The use of technological tools at all levels in schools has become a necessity in today's conditions. As the new generation is familiar with technology, it has become more difficult for teachers to motivate them and draw their attention to lessons without using technology. Therefore, the integration of technological tools and resources has become more important in education, especially in English Language Teaching (ELT). One of them, Web 2.0, has become an increasingly popular technology resource in ELT. These tools, which offer an authentic learning environment, help students learn according to their needs, levels and interests. These tools also contribute to students' four language skills of reading, writing, speaking and listening and help them develop positive attitudes towards English. In addition, with these tools, students' self-confidence and motivation are boosted, which increases their interest and commitment to English lesson. At the same time, this is a great opportunity for ELT teachers to make their teaching enjoyable and effective by integrating these Web 2.0 tools into their lessons. As mentioned, Web 2.0 tools have many advantages but also challenges. Teachers are faced with the challenge that in order to use technology properly in their lessons, they need to know not only how to use Web 2.0 tools, but also where, when and how to use them. Therefore, for efficient teaching with technology, 21st-century teachers are expected to be proficient in content (C), pedagogical (P), and technological (T) knowledge in order to organize the topics or issues for the interests and abilities of students with integration technology because there is a shift from traditional learning to interactive learning. For this reason, The Technological Pedagogical Content Knowledge (TPACK) framework, which is based on teacher training with essential knowledge of pedagogy, content, and technology, is important for teachers. Inspired by this point, this paper aims to uncover the benefits of possible Web 2.0 tools in ELT and the challenges faced by teachers, and to offer some suggestions for gaining TPACK knowledge while creating better quality, technology-enhanced teaching and learning environments.

Keywords: Web 2.0 Tools, English Language Teaching, TPACK

FOMO OLGUSUNUN ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN İNGİLİZCE İLETİŞİM BECERİLERİ ÜZERİNE ETKİSİ

Gülcan Dumlupınar, Lisans Öğrencisi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Yabancı Diller Eğitimi, İngiliz Dili Eğitimi ABD
gulcandumlupinar1@gmail.com

Serdar Tekin Dr. Öğr. Üyesi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Yabancı Diller Eğitimi, İngiliz Dili Eğitimi ABD,
stekin@nevsehir.edu.tr

Türkçe’de “Günceli Kaçırma Korkusu” olarak ifade edilen ve ilk olarak Harvard İşletme Okulu’nda ortaya çıkan Fear of Missing Out (FoMO) genellikle endişe ve beraberinde getirdiği sosyalleşmeye duyulan istek ile kümülatif bir olgu olarak ifade edilebilir. İlk ortaya konduğu zamanlardan itibaren üzerine çalışmalar yapılmış olsa da özellikle son zamanlarda dikkat çeken bir araştırma konusu olarak göze çarpmaktadır. FoMO bugüne dek bağımlılıktan ticari amaçlara kadar çeşitli alanlarda bilinmesine rağmen İngilizce iletişim becerileri ile muhtemel ilişkisinin değerlendirilmesi daha önce yapılmamıştır. FoMO’nun, ait olma ihtiyacından kaynaklanan dürtüyle örtüşür biçimde, popüler dizi ve film uygulamaları gibi çevrimiçi platformların kullanımına çok yakın bir olgu olduğu ileri sürülebilir. Maruz kalmanın ise dil öğrenimi için hayati önem taşıdığı düşünüldüğünde, FoMO’nun dil öğrenme sürecine olumlu etki edeceği iddia edilebilir. Buradan hareketle, yabancı dizi veya filmlerle ilişkili FoMO’su olan bireyler, yabancı dillere daha fazla maruz kalacaklarından, “FoMO, yabancı dilde iletişim becerilerinin gelişmesine katkıda bulunur” hipotezi ortaya atılabilir.

Bu çalışmanın amacı, bu hipotezi karma yöntemli bir araştırma tasarımıyla, yani FoMO ölçeğinin uygulanması ve yarı yapılandırılmış bireysel görüşmelerle değerlendirmektir. Bu doğrultuda, katılımcılar Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği (ELT) Bölümü’nden birinci sınıftan son sınıfa kadar seçilmiş, çalışmaya toplam 110 ELT öğrencisi katılmıştır. Katılımcıların çoğu 21-23 yaşları arasındadır ve İngilizce yeterlilik düzeyleri ağırlıklı olarak B2-C1 arasındadır. Bulgulara göre, FoMO ile dil yeterlilik düzeyi arasındaki ilişkiye dair bazı göstergeler olmasına karşın, katılımcıların FoMO deneyimlerine ilişkin farklı görüşleri nedeniyle bulgular bu ilişkiyi açıkça desteklememektedir. Muhtemelen bunun nedeni, katılımcıların FoMO’nun ne olduğunun farkında olmamaları veya bugüne kadar üzerinde düşünmemeleridir. Anket ve görüşmelerden hemen önce verilen kısa bilgiler dışında, psikoloji alanında yeni sayılabilecek FoMO olgusu hakkında ayrıntılı bir açıklama yapma fırsatı bulunamamıştır. Yüksek olasılıkla, katılımcıların bilgi eksikliğinden kaynaklı olarak, FoMO ile iletişim becerileri arasındaki ilişki tam olarak ortaya konulamamıştır. Daha sonra yapılacak çalışmalar için, katılımcılara FoMO olgusu hakkında detaylı bir ön bilgilendirme yapılmasının, katılımcıların bu olgu hakkında daha net bir fikre sahip olmaları ve daha kapsamlı sonuçlara ulaşılabilmesi açısından faydalı olacağı kanaatine varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: FoMO, İletişim Becerileri, Çevrimiçi Uygulamalar

Gülcan Dumlupınar, Undergraduate Student,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Faculty of Education, Foreign Languages Education, English Language Teaching USA gulcandumlupinar1@gmail.com

Serdar Tekin Dr. Lecturer.

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Faculty of Education, Foreign Languages Education, Department of English Language Teaching, stekin@nevsehir.edu.tr

Fear of Missing Out (FoMO), which means “fear of missing the actual events”, firstly emerged at Harvard Business School. It can also be defined as a cumulative phenomenon with the feeling of anxiety and the desire for socialization. Studies have been carried out on FoMO since the day it first emerged, but, it has become a research topic that has attracted particular attention recently. Although, FoMO has been studied in various areas from addiction to commercial issues, its possible association with English communication skills has not been evaluated before. It is possible to assert that FoMO is a phenomenon being very close to the use of online platforms such as popular series and movie applications, which coincides with the impulse arising from the need to belong. Considering that exposure is vital for language learning, it can be argued that FoMO will have a positive effect on language learning process. Individuals with FoMO related to foreign TV series or movies will be exposed to foreign languages more, therefore, the hypothesis that "FoMO contributes to the development of communicative skills in a foreign language" can be put forward.

The aim of this study is to evaluate this hypothesis through a mixed-method research design, namely, the application of a FoMO scale and semi-structured individual interviews. For this purpose, participants were chosen from the English Language Teaching (ELT) Department, from freshmen to seniors, at Nevşehir Hacı Bektaş Veli University. A total of 110 ELT students participated in the study. Most of them were between the ages of 21-23 and their English proficiency levels were majorly between B2-C1. According to findings, although there are some indications for the relationship between FoMO and language proficiency level, the findings do not clearly support it due to participants' differing views regarding the FoMO experiences. It is probably because they were not aware of what FoMO is or have not given it a thought so far. There was no opportunity to explain in detail about FoMO that can be considered new in the field of psychology, other than brief information given just before the survey and interviews. Most probably, due to the lack of knowledge of the participants, the relationship between FoMO and communication skills could not be fully demonstrated. For further research, we believe that detailed initial briefing sessions about the FoMO phenomenon should be provided to the participants so that they would have a much clearer mind about this phenomenon and more comprehensive results could be obtained.

Keywords: Fear of Missing Out (FoMO), English Oral Skills, Online Platforms

YARATICI YAZARLIĞI TEŞVİK ETMEK İÇİN ROMANLARIN GÜCÜNDEN YARARLANMAK:
FAYDALARI VE PRATİK UYGULAMALAR

Olca UZUN,

İngiliz Dili Eğitimi, olcayuzun3850@gmail.com

Romanlar, bilgiyi yaratıcı yazmaya aktarmak için nasıl güçlü bir araç olabilir? Bir dili edinmek; kültür, konuşma dili, yeni kelimeler, gelenekler, mecazi dil gibi L2'ye ait çeşitli önemli unsurları içeren zorlu bir süreçtir ve bir dili etkili bir şekilde öğrenmek ve o dilde uzmanlaşmak için gereklidir. Süreç, öğrenenlerin motive olmalarını ve edinilen dilin kavramlarına aşina olmalarını sağlayan bazı materyaller gerektiren uygun bir düzeyde yönetilmelidir. Bir dile etkili bir şekilde hakim olmak için; öğrenenler, hedef dilin kültürel ve kapsamlı yönlerine aşina olmak için anlamlı arka plan bilgileri sunan edebiyatla meşgul olurlar. Edebiyat bağlamında, şiir, kısa öykü ve roman gibi çeşitli türleri kapsıyoruz. Bu makalenin amacı, özellikle kronolojik olay dizisi, karakter çeşitliliği ve öğrencilerin yaratıcılığına yardımcı olan bir bağlam sunan romanların incelenmesidir. Romanlar, öğrencilerin içeriği detaylı bir şekilde anlamaları ve analiz etmeleri için gerekli tüm bilgileri sağlayan otantik edebi materyallerdir. Okumada romanları model olarak alan öğrenciler ilham alır ve dil edinme yollarını geliştirirler. Dil becerilerinin kullanımını zenginleştirmek için, öğrenciler kelime dağarcıklarını nasıl genişleteceklerini, yaratıcı yazmayı nasıl teşvik edeceklerini ve okuyarak yeni bakış açıları sağlamayı kavrarlar. Dil becerilerinin kullanımının güçlendirilmesi, L2'yi anlamak ve kendini bütünsel ve etkili bir şekilde ifade etmek için geliştirilmesi gereken çok önemli bir yetenek olan yaratıcı yazmaya öncülük eder. Romanların dil edinimindeki rolünü inceleyerek, öğretmenler romanları öğretim yöntemlerine ve kullandıkları müfredata entegre edeceklerdir. Müfredatta otantik bir materyalin bulunması, öğrencilerin dilsel yetkinliklerini ve L2 öğrenenlerin uyum sağlaması için yaygın bir sorun olan yazma konusundaki yaratıcılıklarını geliştirmelerine yardımcı olan daha kapsamlı bir öğretim ortamı sağlar. Bu nedenle, bu çalışma romanları L2 öğrenimi için otantik, motivasyonel modeller ve ilham verici kaynaklar olarak kullanmayı amaçlamaktadır. Ayrıca, edebi romanlardan içgörü sağlayan eleştirel düşünme ve beyin fırtınası gibi çeşitli uygulamalara odaklanmakta ve roman okumanın yaratıcı yazma üzerindeki bilişsel ve imgesel faydalarını tartışmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Roman, İlham, Yaratıcı Yazma, Etkili, Hedef Dil, Yaratıcı

EXPLOITING THE POWER OF NOVELS TO FOSTER CREATIVE WRITING: BENEFITS, AND PRACTICAL APPLICATIONS

Olcay UZUN,

English Language Education, olcayuzun3850@gmail.com

How can novels be a powerful tool to transfer knowledge into creative writing? Acquiring a language is a challenging process including various kinds of crucial elements such as culture, colloquial language, new vocabularies, traditions, figurative language, etc. belonging to L2 which are essential to learn and master a language effectively. The process has to be managed at an appropriate level requiring some materials which lead learners to be motivated and familiar with the concepts of the language acquired. To influentially master a language; learners engage in literature, serving meaningful background information, to be familiar with the cultural and comprehensive aspects of the target language. In the context of literature, we encompass various forms including poetry, short stories, and novels. The purpose of this article is specially on the examination of novels serving chronological sequence of events, diversity of characters and a context helping students' creativity. Novels are authentic literary materials which provide all the necessary knowledge for the learners to comprehend and analyze the content in detail. Having taken novels as a model in reading, learners are inspired and enhance their way of acquiring a language. To enrich the use of language skills, learners grasp how to expand their vocabulary, stimulate creative writing and provide new perspectives by reading. Strengthening the use of language skills leads creative writing which is a crucial ability to be developed to understand L2 and express oneself holistically and effectively. By examining the role of novels in language acquisition, the instructors will integrate novels into their teaching methodologies and the curriculum they use. Having an authentic material in the curriculum lead more comprehensive instructive environment which helps students enhance their linguistic competence and creativity in writing which is a widespread problem for L2 learners to adapt. Therefore, this study aims to utilize novels as authentic, motivational models and inspirational resources for L2 learning. It also focuses on various practices like critical thinking and brainstorming providing insights from literary novels and discusses the cognitive and imaginative benefits of reading novels on creative writing.

Keywords: Novels, Inspire, Creative Writing, Effective, Target Language, Creative

Bu çalışma, Milli Eğitim Bakanlığı'na (MEB) bağlı devlet okullarında görev yapan dil öğretmenlerinin bakış açısından yeni sınav yöntemlerinin yararlarını ve sakıncalarını araştırmaktadır. Eğitim uygulamalarının hızla gelişmesiyle birlikte, yenilikçi değerlendirme tekniklerinin benimsenmesi sadece ülkemiz için değil, dünyadaki tüm eğitim kurumları için çok önemli bir rol oynamaktadır. MEB bağlamında, dil öğretmenleri öğrencilerin dil yeterliliklerinin değerlendirilmesinde ve öğrenme deneyimlerinin şekillendirilmesinde hayati bir rol oynamaktadır. Görüşmeye dayalı bir araştırma tasarımı kullanan bu çalışma, İngilizce, Arapça ve Türkçe dillerinde yetkin olan dil öğretmenlerinin yeni sınav prosedürlerine ilişkin algılarını kapsamlı bir şekilde anlamayı amaçlayan görüşlerini araştırmaktadır. Bu araştırma, Nevşehir'deki dil öğretmenlerinin farklı bakış açılarını yakalayıp, bu değerlendirme çerçevelerinin etkililiği ve sonuçları hakkında değerli bilgiler sağlamayı amaçlamaktadır. Çalışmada, MEB bünyesindeki eğitim kademelerinden iki Arapça, iki Türkçe ve iki İngilizce öğretmeni olmak üzere çeşitli dil öğretmenleriyle görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu araştırma, nitel analiz uygulayarak ve gözlemlere dayalı bu tasarımı kullanarak, dil öğretmenlerinin yeni sınav sistemi hakkındaki bakış açılarını araştırmış, teorik çerçeveleri desteklemek için ampirik kanıtlar sunmuş ve ayrıca araştırma, dil öğretmenlerinin yeni sınav sistemleriyle ilgili avantajlar ve sorunlar hakkındaki görüşlerinde tekrar eden temaları, eğilimleri ve farklılıkları ortaya çıkaracaktır. Çalışmanın bulguları, özellikle MEB'e bağlı okullarda dil öğretimi ve öğrenimi bağlamında, eğitimde değerlendirme prosedürlerine ilişkin mevcut bilgi birikimine katkıda bulunacaktır. Ayrıca, devlet okullarının farklı kademelerinde görev yapan dil öğretmenlerinden elde edilen bakış açıları ve gözlemler, MEB'deki politika yapıcıları ve eğitim paydaşlarını mevcut sınav sistemlerinin güçlü ve zayıf yönleri hakkında bilgilendirerek, değerlendirme uygulamalarını ve genel eğitim çıktılarını iyileştirmeyi amaçlayan gelecekteki karar alma süreçlerine rehberlik edebilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sınav Prosedürleri, Etkililik, Faydalar, Dezavantajlar, Dil Öğretmenleri, MEB.

BENEFITS AND DRAWBACKS OF NEW EXAMINATION SYSTEM: THE LANGUAGE TEACHERS' PERSPECTIVES

Hatice Aramaz, Master's Student,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Hatice ARAMAZ, 23022200012@nevsehir.edu.tr

This study explores the benefits and drawbacks of new examination procedures from the viewpoint of language teachers who have been working for the state schools affiliated with the Ministry of National Education (MoNE). With the rapid evolution of educational practices, the adoption of innovative evaluation techniques plays a pivotal role not only for our country but also for all the educational institutions worldwide. In the context of MoNE, language teachers play a vital role in assessing students' language proficiency and shaping their learning experiences. This study, which employs an interview-based research design, explores the insights of language teachers who are proficient in English, Arabic, and Turkish languages which aim to gain a comprehensive understanding of their perceptions regarding the new examination procedures. By capturing diverse perspectives of language teachers in Nevşehir, this research aims to provide valuable insights into the efficacy and implications of these evaluation frameworks. The study carried out interviews with a varied group of language teachers from educational stages within MoNE, which includes two arabic language teachers, two turkish language teachers and two english language teachers. By applying qualitative analysis and using this design based on observations, this research investigated the perspectives of language teachers about new examination system, offering empirical evidence to support theoretical frameworks and moreover, the research will uncover recurring themes, trends, and differences in language teachers' views on the advantages and issues related to the new examination systems. The findings of the study will contribute to the current body of knowledge on assessment procedures in education, particularly in the context of language teaching and learning especially in schools affiliated with MoNE. Furthermore, the perspectives and observations which are gathered from language teachers who work in different levels of state schools will be able to inform policymakers and educational stakeholders in MoNE about the strengths and weaknesses of current examination systems, guiding future decision-making processes aimed at improving assessment practices and overall educational outcomes.

Keywords: Examination Procedures, Efficacy, Benefits, Drawbacks, Language Teachers, Mone.

DUYGUSAL ZEKÂ BAĞLAMINDA SANAT TERAPİSİNİN ÖZEL EĞİTİM SINIFI DÜZEYİNDEKİ ÖĞRENCİLERE KATKISININ İNCELENMESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Özge AKMEŞE Yüksek Lisans Öğrencisi,

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, EF, ozgeakmese92@gmail.com.

Okan BOYDAŞ Dr. Öğr. Üyesi,

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, EF, okanboydas@cumhuriyet.edu.tr

Hazırlanan bu çalışma, eğitimde sıklıkla kullanılan sanat terapisi ve bu terapi yönteminin özel eğitim sınıfı düzeyindeki öğrencilerin duygusal zeka becerilerine etkilerinin araştırılması niteliği taşımaktadır. Buna göre sanat terapisi, bireylerin duygusal, zihinsel ve sosyal gelişimlerini desteklemek amacıyla sanatın kullanıldığı bir terapi biçimidir. Özel eğitim sınıflarında eğitim gören öğrenciler, genellikle çeşitli öğrenme güçlükleri ve duygusal zorluklar yaşayabilirler. Bu bağlamda sanat terapisi, hem bireysel hem de grup dinamikleri açısından önemli bir araç olarak öne çıkmaktadır. Duygusal zekâ, bireylerin kendi duygularını anlama, yönetme ve başkalarının duygularını algılama yeteneği olarak tanımlanmakta ve bu yetenek, özel eğitim gereksinimi olan öğrencilerin sosyal etkileşimlerini ve genel yaşam kalitelerini artırmada kritik bir rol oynamaktadır. Bununla birlikte sanat terapisi, öğrencilerin içsel olarak geliştirdikleri duyguları dışa vurarak ifade etmelerine olanak tanır. Resim yapmak, müzikle ilgilenmek veya drama etkinliklerine katılmak, öğrencilerin duygusal deneyimlerini somut hale getirerek kendilerini ifade etmelerini kolaylaştırır. Bu süreç, öğrencilerin kendilerini daha iyi anlamalarına ve duygusal zekâlarını geliştirmelerine yardımcı olur. Bir öğrenci yaptığı resimle öfkesini veya mutluluğunu ifade edebilir; bu durum öğrencinin duygularını tanıma ve kabul etme becerisini pekiştirir. Bu süreç ise eğitimde uygulanan sanat terapisinin yöntemlerinin ana amacını oluşturur. Sanat terapisi öğrenciyi sadece kendini tanımak becerilerini ortaya çıkarmaya yardım etmekle kalmaz, aynı zamanda öğrencinin sosyal etkileşimlerini de teşvik eder. Grup içinde yapılan etkinlikler, öğrencilerin birlikte çalışarak empati kurmalarını ve iletişim becerilerini geliştirmelerini sağlar. Bu tür sosyal dinamikler, duygusal zekânın temel bileşenlerinden biri olan sosyal farkındalık ve ilişki yönetimi becerilerini güçlendirir. Öğrenciler, başkalarının duygularını anlamaya ve bu duygulara uygun tepkiler vermeye yönelik deneyimler kazanarak, sosyal becerilerini geliştirme fırsatı bulurlar. Sonuç olarak sanat terapisi, özel eğitim sınıfındaki öğrencilerin duygusal zekâlarını artırmak açısından önemli bir rol oynamaktadır. Bu terapi yöntemi, öğrencilerin duygusal ifadelerini desteklerken, aynı zamanda sosyal becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Son yıllarda, sanat terapisi ve duygusal zekânın kesişimi, özellikle özel eğitim bağlamında önemli bir ilgi görmüştür. Birçok eğitimci ve terapist, sanat yoluyla yaratıcı ifadenin, farklı öğrenme ihtiyaçları olan öğrencilere duygusal anlayışlarını ve düzenlemelerini geliştirmeleri için benzersiz fırsatlar sağlayabileceğini gözlemlemiştir. Bu keşifsel çalışma, özel eğitim sınıflarındaki öğrenciler arasında duygusal zekâyı geliştirmede sanat terapisinin belirli katkılarını araştırmayı amaçlamaktadır. Çeşitli vaka çalışmalarına ve mevcut literatüre odaklanarak, rapor, duyguları işleme yetenekleri genellikle akranlarından farklı olan bu öğrencilerin karşılaştığı duygusal zorluklar sorununu ele almayı amaçlamaktadır. Genel olarak, bulgular yalnızca sanatın terapötik faydalarını vurgulamakla kalmayacak, aynı zamanda sanat terapisinin özel eğitim müfredatına kapsamlı bir şekilde entegre edilmesini savunacak ve nihayetinde öğrencilerin duygusal ve sosyal refahını artıracaktır. Hazırlanan bu çalışma da yöntem olarak literatür taraması yöntemi kullanılmış olup, çalışma ile ilgili kaynaklar taranarak çalışmanın kavramsal yapısı bu şekilde oluşturulmuştur. Elde edilen verilerin düzenlenmesinde içerik analizi yöntemi uygulanmıştır. Buna göre içerik analizinde temel amaç, elde edilen verilerin çözümlenmesine yardımcı olacak ilişkilere ulaşmaktır. Araştırma süreci, ayrıntılardan genel temalara tümevarım tekniği kullanılarak inşa edilen veri analizini ve araştırmacının verilerin anlamını yorumlamasını içerir (Creswell, 2002:22-211). Buna göre bu yöntem, araştırmacının verilerden ne öğrendiğine dayalı olarak belirli bir odağa doğru yavaş, esnek bir gelişimi destekler. Temellendirilmiş kuram araştırmacının veriler ve bağlam üzerine sürekli düşünmesinden doğar.

Araştırmacı nitel verileri toplar ve analiz ederken yeni kavramlar geliştirir, başlıca yapılar için tanımlar formüle eder ve onlar arasındaki ilişkiler üzerine düşünür. Sonunda, kavramların ve yapıların bir biri ile ilişkisinden yola çıkarak kuramsal ilişkiler oluşturur (Neuman, 2014:260-273). Araştırma, sanat terapisinin özel eğitimdeki öğrenciler arasında duygusal zekâyı önemli ölçüde geliştirdiğini, iletişimi ve kendini ifade etmeyi teşvik ettiğini ortaya koydu. Öğrencilerin yaratıcı süreçlere katılmalarına izin vererek, sanat terapisi bu demografi için genellikle zorlayıcı olan hayati kişilerarası becerilerin ve duygusal düzenlemenin gelişimini kolaylaştırır. Dahası, bulgular sanat terapisine katılan öğrencilerin artan öz saygı ve gelişmiş sınıf davranışı gösterdiğini, sanatsal katılımın besleyici ortamının akademik performansı ve sosyal etkileşimleri olumlu yönde etkileyebileceğini göstermektedir. Bu sonuçlar göz önünde bulundurulduğunda, eğitimcilerin ve politika yapımcıların sanat terapisini özel eğitim müfredatına sistematik olarak entegre etmeleri hayati önem taşımaktadır. Gelecekteki uygulamalar yalnızca akademik başarıyı değil aynı zamanda duygusal ve sosyal yeterliliklerin bütünsel gelişimini de vurgulamalıdır. Özel eğitim öğretmenleri için sanat terapisi teknikleri konusunda eğitim programları, eğitimcileri daha kapsayıcı ve destekleyici bir öğrenme ortamı oluşturmak için gerekli araçlarla donatmada etkili olabilir. Sonuç olarak, bu çalışmanın çıkarımları sınıfın ötesine uzanır; akademik başarının yanı sıra duygusal refahı da önceliklendirerek özel eğitimin geleneksel paradigmalarına meydan okurlar. Gelecekteki araştırmalar yenilikçi terapötik yaklaşımları keşfetmeye devam ettikçe, sanat terapisinin entegrasyonu özel gereksinimli öğrencilerin eğitim deneyimlerini geliştirmek için güçlü bir model olarak hizmet edebilir. Bu bütünsel çerçeve, bu öğrencilerin eğitim yolculuğunda temel bir unsur olarak duygusal zekânın önemini vurgulayarak öğretim stratejilerinin yeniden değerlendirilmesini teşvik eder.

Anahtar Kelimeler: Sanat Terapisi, Duygusal zekâ, Özel Eğitim.

A STUDY ON THE CONTRIBUTION OF ART THERAPY TO STUDENTS IN SPECIAL EDUCATION CLASS WITHIN THE CONTEXT OF EMOTIONAL INTELLIGENCE

Özge AKMEŞE Graduate Student,

Sivas Cumhuriyet University, EF, ozgeakmese92@ gmail.com.

Okan BOYDAŞ, Dr. Lecturer.

Sivas Cumhuriyet University, EF, okanboydas@cumhuriyet.edu.tr

This study is an investigation of art therapy, which is frequently used in education, and the effects of this therapy method on the emotional intelligence skills of students in special education classes. Accordingly, art therapy is a form of therapy in which art is used to support the emotional, mental and social development of individuals. Students receiving education in special education classes may often experience various learning difficulties and emotional difficulties. In this context, art therapy stands out as an important tool in terms of both individual and group dynamics. Emotional intelligence is defined as the ability of individuals to understand and manage their own emotions and perceive the emotions of others, and this ability plays a critical role in increasing the social interactions and general quality of life of students with special education needs. In addition, art therapy allows students to express their internally developed emotions by externalizing them. Painting, engaging in music or participating in drama activities make it easier for students to express themselves by making their emotional experiences concrete. This process helps students understand themselves better and develop their emotional intelligence. A student can express their anger or happiness with a picture they draw; this reinforces the student's ability to recognize and accept their emotions. This process constitutes the main purpose of the methods of art therapy applied in education. Art therapy not only helps the student to reveal their self-awareness skills, but also encourages the student's social interactions. Activities carried out in groups allow students to work together to empathize and develop communication skills. Such social dynamics strengthen social awareness and relationship management skills, which are one of the basic components of emotional intelligence. Students have the opportunity to develop their social skills by gaining experiences to understand the emotions of others and to respond appropriately to these emotions. As a result, art therapy plays an important role in increasing the emotional intelligence of students in special education classes. This therapy method supports students' emotional expressions while also helping them develop their social skills. In recent years, the intersection of art therapy and emotional intelligence has received significant attention, especially in the context of special education. Many educators and therapists have observed that creative expression through art can provide unique opportunities for students with different learning needs to develop their emotional understanding and regulation. This exploratory study aims to investigate the specific contributions of art therapy in developing emotional intelligence among students in special education classes. Focusing on various case studies and existing literature, the report aims to address the emotional difficulties faced by these students, whose ability to process emotions often differs from their peers. Overall, the findings will not only highlight the therapeutic benefits of art, but will also advocate for the comprehensive integration of art therapy into special education curricula, ultimately improving the emotional and social well-being of students. The literature review method was used as the method in this study, and the conceptual structure of the study was created by scanning relevant sources. Content analysis method was applied in organizing the obtained data. Accordingly, the main purpose of content analysis is to reach relationships that will help analyze the obtained data. The research process includes data analysis, which is constructed using the inductive technique from details to general themes, and the researcher's interpretation of the meaning of the data (Creswell, 2002:22-211). Accordingly, this method supports a slow, flexible development towards a specific focus based on what the researcher learns from the data. Grounded theory emerges from the researcher's constant reflection on the data and context. As the researcher collects and analyzes qualitative data,

he/she develops new concepts, formulates definitions for major constructs, and reflects on the relationships among them. Finally, he/she creates theoretical relationships based on the relationships between concepts and constructs (Neuman, 2014:260-273). The study revealed that art therapy significantly improves emotional intelligence among students in special education, encouraging communication and self-expression. By allowing students to engage in creative processes, art therapy facilitates the development of vital interpersonal skills and emotional regulation that are often challenging for this demographic. Furthermore, the findings suggest that students who participate in art therapy demonstrate increased self-esteem and improved classroom behavior, suggesting that a nurturing environment of artistic participation can positively impact academic performance and social interactions. Given these results, it is vital that educators and policymakers systematically integrate art therapy into special education curricula. Future practices should emphasize not only academic achievement but also the holistic development of emotional and social competencies. Training programs in art therapy techniques for special education teachers may be effective in equipping educators with the tools needed to create a more inclusive and supportive learning environment. Ultimately, the implications of this study extend beyond the classroom; they challenge traditional paradigms of special education by prioritizing emotional well-being in addition to academic achievement. As future research continues to explore innovative therapeutic approaches, the integration of art therapy may serve as a powerful model for enhancing the educational experiences of students with special needs. This holistic framework encourages a reevaluation of instructional strategies by emphasizing the importance of emotional intelligence as a key element in the educational journey of these students.

Keywords: Art Therapy, Emotional Intelligence, Special Education.

Chinua Achebe’nin *Parçalanma* ve Joseph Conrad’ın *Karanlığın Yüreği* romanlarının analizi, sömürgeciliğin ve beraberinde getirdiği modernitenin ahlaki ve toplumsal açıdan yıkıcı etkilerini gözler önüne seren etkileyici bir eleştiri örneği sunmaktadır. Conrad’ın *Karanlığın Yüreği* (1899), Bay Kurtz karakteri üzerinden, Avrupalı sömürge ajanlarının psikolojik ve ahlaki çöküşünü konu almaktadır. Achebe’nin *Parçalanma* (1958) adlı romanı ise odağı sömürgeleştirilenlere çevirerek, Batılı misyonerler ve sömürge yöneticilerinin müdahalesiyle yerle bir olan Igbo toplumunun trajik çöküşünü, Okonkwo’nun deneyimleri üzerinden ele alır. Her iki roman da modernitenin, emperyalizm aracılığıyla uygulandığında, şiddet ve sömürden oluşan bir güç olduğunu; bu sürecin hem sömürgecilerin ahlakını yozlaştırdığını hem de yerel kültürleri yok ettiğini eleştirmektedir. Bu anlatıların merkezinde, Batı “aydınlanması” ile yerli gelenekler arasındaki çatışma yer alır ve sömürgeci şiddetin ve zorlanan kültürel asimilasyonun tahrip edici etkileri bulunmaktadır. Conrad’ın eserinde, sömürgeci modernite, Kongo’nun fiziksel ve çevresel olarak sömürülmesi üzerinden anlatılırken, bu süreç “karanlık” olarak sembolize edilmekte ve bu karanlık, ona bulaşan herkesi yozlaştırmaktadır. Achebe ise bu anlatıyı tersine çevirerek, sömürgeleştirilenlerin sesine yer vermekte ve kültürel emperyalizmin yarattığı psikolojik ve toplumsal parçalanmayı göstermektedir.

Romanlar, Afrika’yı farklı şekillerde tasvir etmektedir: Conrad’ın Afrika’sı kargaşa ve ilkelliğin metaforik bir görünümü iken, Achebe Afrika’nın insanlığı ön plana çıkararak Avrupamerkezci anlatılara meydan okur. Her iki eser de kimlik, güç ve ahlak temalarını işleyerek sömürgeci girişimlerin ahlaki çöküşünü vurgulamaktadır. Gelenek ile zorla dayatılan modernite arasındaki büyük mücadele, sözlü kültür ile yazılı kültür, kabile ile kilise ve geleneksel değerler ile kapitalist hırs arasındaki çatışmalarla sembolize edilir. Bu çatışmalar incelenerek, *Karanlığın Yüreği* ve *Parçalanma* adlı eserlerin, sömürgeci modernitenin ilerleme vaat etmek yerine, bir dağılma ve yok oluş mirası bıraktığını ortaya koyduğu ve Batı’nın üstünlük anlayışının ve emperyalizmin yansımalarının yeniden değerlendirilmesi için çağrıda bulunduğu savunulacaktır. Bu edebi analizler, sömürge tarihinin günümüzde sömürgecilik sonrası topluluklar üzerindeki etkisini nasıl sürdürdüğünü belirleyebilmek için büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sömürgecilik, Modernite, Kültürel Asimilasyon, Sömürgecilik Sonrası Edebiyat, Chinua Achebe, Joseph Conrad

FROM COLONIAL PROJECT TO CULTURAL DISINTEGRATION: AN INVASION BY THE 'MODERN'

Aleya DURMUŞ, *Research Assistant*

Ege University, English Language and Literature

The juxtaposition of Chinua Achebe's *Things Fall Apart* and Joseph Conrad's *Heart of Darkness* offers a compelling critique of colonialism and its associated modernity, exposing their morally and socially destructive impacts. Conrad's *Heart of Darkness* (1899) examines the psychological and moral disintegration of European colonial agents, embodied by Mr. Kurtz, whose descent into madness and barbarism underlines the hypocrisy of Western "civilization." Achebe's *Things Fall Apart* (1958) shifts the focus to the colonized, portraying the tragic collapse of the Igbo society through the experiences of Okonkwo, whose life and community are devastated by the incursion of Western missionaries and colonial administrators. Both novels critique modernity as a violent, exploitative force when enacted through imperialism, which erodes both the oppressors' morality and the indigenous cultures they subjugate. Central to these narratives is the confrontation between Western "enlightenment" and indigenous traditions, highlighting the destructive ripple effects of colonial violence and forced cultural assimilation. In Conrad's work, colonial modernity manifests through the physical and environmental exploitation of the Congo, presented as a symbolic "darkness" that corrupts all who encounter it. Achebe counters this narrative by giving voice to the silenced victims of colonization, illustrating the psychological and social fragmentation caused by cultural imperialism.

The novels diverge in their portrayals of Africa: Conrad's Africa is a metaphorical landscape of chaos and primitivism, while Achebe reclaims its humanity and complexity, challenging Eurocentric narratives. Both works explore themes of identity, power, and morality, underscoring the ethical bankruptcy of colonial endeavors. The larger struggle between tradition and the enforced modernity is symbolized by the clashes between oral and literate cultures, clan and church, and traditional ideals and capitalist greed. By exploring these conflicts, it will be argued that *Heart of Darkness* and *Things Fall Apart* highlight the way colonial modernity, rather than promoting advancement, leaves a legacy of disintegration and despair and call for a reassessment of Western supremacy and the repercussions of imperialism. These literary analyses are essential for identifying how colonial history continues to influence postcolonial communities today.

Keywords: Colonialism, Modernity, Cultural Assimilation, Postcolonial Literature, Chinua Achebe, Joseph Conrad

ANADİLİ ARAPÇA OLAN ÖĞRENCİLERİN TÜRKÇE ÖĞRENİMİ SÜRECİNDE KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR

Khwater Ben Shaban, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, khwater_kkb@yahoo.com

Ramazan Şimşek, Doç. Dr.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, simsekramazan1989@gmail.com

Bu çalışma, ana dili Arapça olan öğrencilerin Türkçe öğrenim sürecinde karşılaştıkları sorunları incelemektedir. Dilbilgisi, sesler ve söz dizimi gibi temel dil unsurlarındaki farklılıklar araştırmanın odak noktasıdır. Nitel araştırma yöntemiyle yürütülen bu çalışmada, yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Bulgular, Arapça ve Türkçe arasında özellikle sesler, dilbilgisi kuralları ve cümle yapılarındaki farklılıkların öğrenciler için önemli zorluklar oluşturduğunu ortaya koymuştur. Örneğin, Arapçada olmayan bazı Türkçe seslerin telaffuzu, birleşik zaman kiplerinin kullanımı ve cinsiyete dayalı zamirlerin bulunmaması dikkat çekici sorunlar arasında yer almaktadır. Araştırma, dil öğretim süreçlerinin daha etkili hale getirilmesi ve öğrencilerin yaşadığı sorunların çözümüne yönelik öneriler sunmayı amaçlamaktadır. Çalışmanın temel amacı, anadili Arapça olan öğrencilerin Türkçe öğrenirken karşılaştıkları sorunları belirlemek ve bu sorunların çözümüne yönelik öneriler geliştirmektir. Ayrıca, Türkçe ve Arapça arasındaki dilbilgisel ve kültürel farklılıkların öğrenciler üzerindeki etkileri değerlendirilmiştir. Araştırmada nitel araştırma deseni kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılmış, elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Erciyes Üniversitesinde anadili Arapça olan (Libya, Yemen, Cezayir, Mısır, Filistin, Ürdün, Suudi Arabistan, Sudan, Irak) 22 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğrenciler 9 erkek ve 13 kadındır. Araştırmada Türkiye'ye okumak amacıyla gelen ana dili Arapça olan öğrenciler söz konusu olmuştur. Anadili Arapça olan Türkçe Öğrenme Sürecinde Karşılaştığı belirli sorunları vurgulamıştır; Sesli harfler, Alfabe Farkı, kelime öğrenme, zamir fakirlikleri, dilbilgisi, zaman kiplerde, hâl ekleri, söz dizimi farkı, ekler, dil beceri sorunlar, öğreticiden kaynaklı sorunlar, Kullandığı ders kitaplarındaki sorunlar, gibi karşılaşılan sorunlar bulunmuştur ve sıralanmıştır. Öğrencilerin en çok seslerin telaffuzu, söz dizimi, zaman kipleri ve dilbilgisi ekleri gibi konularda zorlandıklarını göstermiştir. Örneğin, “o, ö, u, ü” sesleri Arapçada bulunmadığı için telaffuzda zorluklara yol açarken, birleşik zaman kiplerinin karmaşıklığı öğrenciler için önemli bir sorun teşkil etmektedir. Ana dili Arapça olan öğrencilerin özellikle Türkçeye özgü “o, ö, u, ü” gibi seslerin telaffuzunda zorluk yaşadıklarını göstermektedir. Türkçedeki zaman yapılarının (birleşik zaman ve duyulan geçmiş zaman) karmaşıklığı öğrenciler için önemli bir engel oluşturmıştır. Ayrıca, Türkçe cümlelerde fiilin genellikle cümlenin sonunda yer alması, Arapçada ise başta kullanılması, öğrencilerin cümle yapılarını anlamada zorlanmalarına yol açmıştır. Zamirlerdeki cinsiyet ayrımı eksikliği ve Türkçe ile Arapça kelimeler arasındaki anlam ve telaffuz farkları da öğrenim sürecinde dikkat çeken diğer sorunlar arasında yer almıştır. Türkçe öğrenim sürecinde yaşanan zorlukların giderilmesi için uygulamalı dil etkinliklerinin artırılması, dilbilgisel farklılıkların görsel ve işitsel materyallerle desteklenmesi önerilmektedir. Ayrıca, kültürel uyum süreçlerinin desteklenmesi ve dil öğretiminde bireysel ihtiyaçlara odaklanılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ses, Söz Dizimi, Dil Bilgisi

Khwater Ben Shaban, Master's Student,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, khwater_kkb@yahoo.com

Ramazan Şimşek, Assoc. Dr,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, simsekramazan1989@gmail.com

This study examines the challenges faced by native Arabic-speakers during the process of learning Turkish. The research focuses on fundamental linguistic elements such as grammar, phonetics and syntax. Conducted using a qualitative research methodology, this study analyzed data collected through semi-structured interviews using content analysis techniques. The findings reveal that significant challenges arise for students due to the linguistic differences between Arabic and Turkish, particularly in phonetics, grammatical structures and sentence composition. Specific issues include the pronunciation of Turkish sounds absent in Arabic, the complexity of compound verb tenses, and the lack of gender-specific pronouns in Turkish. This study aims to propose strategies for improving language teaching practices and addressing the difficulties encountered by students. The main aim of this study is to identify and analyze the difficulties experienced by native Arabic-speakers in learning Turkish and to develop practical recommendations to overcome these challenges. Additionally, the study evaluates the impact of linguistic and cultural differences between Turkish and Arabic on the learners' experiences. The research employs a qualitative design. Semi-structured interview forms were utilized as the primary data collection tool, and the gathered data were analyzed using content analysis methods. The study sample comprised 22 native Arabic-speakers from Libya, Yemen, Algeria,

Egypt, Palestine, Jordan, Saudi Arabia, Sudan, and Iraq, who were studying at Nevşehir Hacı Bektaş Veli University and Erciyes University. 9 of the participants were male and 13 were female. The study specifically focused on Arabic-speakers who had come to Turkey for educational purposes. The findings highlight several issues faced by native Arabic speakers during the process of learning Turkish, including difficulties with vowel pronunciation, alphabet differences, vocabulary acquisition, pronoun limitations, grammatical structures, verb tenses, case suffixes, syntax and the use of suffixes. Challenges related to linguistic skills, teaching methods, and the instructional materials used in Turkish language courses were also identified. Students notably struggled with the pronunciation of Turkish vowels such as "o, ö, u, ü," which are absent in Arabic. Furthermore, the complexity of Turkish compound tenses emerged as a major challenge for learners. The study highlights that native Arabic-speakers face significant difficulties in pronouncing Turkish specific sounds, such as "o, ö, u, ü." The intricacies of Turkish verb tense systems, particularly compound tenses and inferential past tense, pose additional barriers. The structural differences between the two languages, such as the placement of the verb at the end of Turkish sentences versus its placement at the beginning in Arabic, also complicate sentence comprehension. Pronoun usage without gender distinctions and disparities in word meanings and pronunciations further contribute to learning difficulties. To address these challenges, the study recommends incorporating more practical language activities and using visual and auditory materials to bridge grammatical and phonetic differences. Supporting cultural adaptation processes and tailoring language instruction to achieve individual needs are also essential for facilitating effective Turkish language acquisition.

Keywords: Sound; Syntax; Grammar

TUVACA'DA RUSÇA KOPYALAR: BİR METİN ÖRNEĞİ

Hüseyin TAŞ, Araştırma Görevlisi,

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Yüksek Lisans Öğrencisi., Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, huseyintas@mu.edu.tr

İbrahim Ahmet AYDEMİR, Prof. Dr.,

Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, ahmetaydemir@hacettepe.edu.tr

Türk dillerinin Kuzey-Doğu Sibirya Grubu içerisinde bulunan Tuvaca, tarihte ve günümüzde Moğolca ve Rusça ile yoğun ve ilişki süresi uzun dil ilişkileri içerisinde bulunmuştur ve bulunmaya devam etmektedir. Söz konusu yoğun ve ilişki süresi uzun bu dil ilişkilerinde, Tuvaca genellikle A dili (zayıf dil), Rusça ve Moğolca B dili (baskın dil) rolünde olmuştur. Bu durum beraberinde dilin birçok düzeyinde ve birçok alanında kopyalamaları beraberinde getirmiştir. Alt katman dil etkileri de Tuvaca'da karşılaşılan bir durumdur. Bu bildirinin konusunu da dil ilişkilerinde kod kopyalama modeli ve kod kopyalama modeline göre Tuvaca bir metnin Rusça kopyalamalar açısından incelenmesi oluşturmaktadır. Kod Kopyalama Modeli, L. Johanson'un dil ilişkilerinde kopyalama stratejilerini analiz etmek için geliştirdiği, yalnızca Türk dilleri için değil, tüm diller için temel alınabilecek başat bir modeldir. Söz konusu model içerisinde üç kopyalama stratejisi bulunmaktadır: genel kopya, seçilmiş kopya ve karışık kopya. Genel kopyalar, baskın dilin (B dili) karmaşık ya da basit bir ögesinin blok halinde tüm özelliklerinin, yani ses, bitişme, anlam ve sıklık özelliklerinin tamamının zayıf dile (A dili) kopyalanmasını ifade eder. Seçilmiş kopyalar, B dilinin bir ögesinin blok olarak bütün özelliklerinin değil de ses, bitişme, anlam ve sıklık özelliklerinden bir ya da birkaç özelliğin A diline kopyalanmasını ifade eder. Karışık kopyalar ise içerisinde en az bir genel kopya içeren seçilmiş kopyalar olarak ifade edilir. Dayanıklılık skalası, hangi dil birimlerinin dil ilişkilerinde kopyalamaya daha elverişli, hangi dil birimlerinin daha elverişsiz olduğunu gösteren bir skaladır. Dayanıklılık skalasında kopyalamaya en elverişsiz birimlerin B dilinden A diline kopyalanması, söz konusu diller arasındaki dil ilişkisinin yoğunluğunu ve süresini göstermesi bakımından çok önemli yer tutmaktadır. Bildirimizde güncel bir konu üzerine Tuva bir araştırmacı olan M. D. Dorju tarafından yazılmış *Radio Bolgaş Televideniye Dılı* (Radyo ve Televizyon Dili) adlı metin kod kopyalama modeline göre incelenecektir. Kod kopyalama modeline göre incelenen söz konusu metin içerisindeki Rusça kopyalamalar tespit edilmeye çalışılacaktır. İnceleme yapılırken metin satırlara ayrılacak, metnin çeviri yazısı ve çevirisi yapılacak daha sonra kod kopyalama modeli temel alınarak maddeler halinde kopyalamalar ele alınacaktır. İnceleme sonucunda Rusça kopyaların Tuvaca'nın fonetik sistemine uydurulmadığı ancak buna karşılık olarak Moğolca kopyaların Tuvaca'nın fonetik sistemine uydurulduğu, Moğolca kopyalar dilin her düzeyinde ve alanında görülürken Rusça kopyaların daha çok terimlerde görüldüğü sonucuna ulaşılabacaktır. Ayrıca metnin içeriğine bakıldığında Rusça etkisinden kaynaklı seslendirme değişikliklerinin bulunduğu dile getirilmiştir. Bu söylenenlerden hareketle bazı ses ve sözcükler için Rusça dil ilişkileri kaynaklı ses sıklığı kopyalamaları da yaşanmış olabilir sonucuna ulaşılabacaktır.

Anahtar Kelimeler: Dil ilişkileri, Kod Kopyalama Modeli, Tuvaca, Rusça

Hüseyin TAŞ, Research Assistant,

Muğla Sıtkı Koçman University, Faculty of Literature, Graduate Student, Hacettepe University, Faculty of Literature, huseyintas@mu.edu.tr

İbrahim Ahmet AYDEMİR, Prof. Dr.,

Hacettepe University, Faculty of Literature, ahmetaydemir@hacettepe.edu.tr

Tuvan, a language within the Northeast Siberian group of Turkic languages, has historically and contemporarily been in extensive and long-term linguistic contact with both Mongolian and Russian. In these intense and prolonged linguistic interactions, Tuvan has typically played the role of language A (the weaker language), while Russian and Mongolian have served as language B (the dominant languages). This situation has led to various levels and domains of copying within the language. Substrate language influences are also observable in Tuvan. The subject of this paper is the analysis of a Tuvan text in terms of Russian copying, based on the Code Copying Model in the context of language contact. The Code Copying Model, developed by L. Johanson to analyze copying strategies in linguistic relationships, is a principal model that can be applied not only to Turkic languages but to all languages. This model includes three copying strategies: global copying, selective copying, and mixed copying. Global copies refer to the transfer of all features—phonological, morphological, semantic, and frequency-related—of a linguistic unit from the dominant language (B language) to the weaker language (A language) as a whole. Selective copies, on the other hand, involve the transfer of only one or a few features (e.g., phonological, morphological, semantic, or frequency-related) of a linguistic unit rather than the entire unit. Mixed copies include at least one global copy within a selectively copied context. The Durability Scale indicates which linguistic units are more or less prone to being copied in language interactions. The copying of the least durable units from the B language to the A language highlights the intensity and duration of the linguistic relationship between the languages. In this study, the text *Radio Bolgaş Televideniye Dılı* (Radio and Television Language) by Tuvan researcher M.D. Dorju will be analyzed based on the Code Copying Model. Russian copies within the text will be identified. During the analysis, the text will be divided into lines, transliterated, and translated. The copying cases will then be examined according to the Code Copying Model in a systematic manner. The analysis is expected to reveal that Russian copies are not adapted to Tuvan's phonetic system, whereas Mongolian copies are. While Mongolian copies are observed at all levels and domains of the language, Russian copies are more prevalent in terms of terminology. Furthermore, examination of the text indicates pronunciation changes stemming from Russian influence. Based on these findings, it can also be concluded that phonological frequency copying from Russian may have occurred for certain sounds and words due to linguistic contact.

Keywords: Language Contacts; Code Copying Model, Tuvan, Russian

DİJİTAL OYUNLAŞTIRMANIN 8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN KELİME DAĞARCIĞI GELİŞİMİNE ETKİSİ

Hatice Aramaz, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, 23022200012@nevsehir.edu.tr

Serdar TEKİN Doktor Öğretim Üyesi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, stekin@nevsehir.edu.tr

Bu çalışma, dijital oyunlaştırmanın ortaöğretim öğrencileri arasında kelime edinimini artırmadaki etkililiğini yarı deneysel bir tasarım kullanarak araştırmaktadır. Çalışma, deney ve kontrol grubunu içeren iki grubun kelime edinimi sonuçlarının karşılaştırılması yoluyla bir devlet okulunda ortaokul düzeyinde gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın temel amacı, ezbere ve ders kitabı alıştırmalarına dayalı geleneksel kelime öğretimi yöntemlerine kıyasla etkileşimli stratejileri ve bağlam açısından zengin kelime etkinliklerini entegre eden dijital oyunlaştırmanın etkisini değerlendirmektir. Çalışmaya 8. sınıf öğrencilerinden oluşan iki sınıf dahil edilmiştir: bir deney grubu ve bir kontrol grubu. Deney grubunda yirmi, kontrol grubunda ise on dokuz öğrenci yer almış; her iki grup da eşit sayıda kız ve erkek öğrenciden oluşmuştur. Çalışmadaki deneysel sınıf, hedef kelimeleri öğretmek için multimedya içeriği, işbirlikçi grup çalışması ve etkileşimli bağlamlar aracılığıyla öğrencilerin ilgisini çekmeye odaklanan yeni öğretim yöntemi 'dijital oyunlaştırma'ya maruz kalmıştır. Toplanan veriler, alıcı ve üretici kelime bilgisini ölçen ön testler ve son testler aracılığıyla elde edilmiştir. Her grup, kelime ön testini tamamladıktan sonra ilgili öğretim tekniklerini uygulamak için önceden belirlenmiş bir süreye sahipti. İki grup arasındaki kelime edinimindeki farklılıklar son test uygulanarak değerlendirilmiştir. Bununla birlikte, yenilikçi öğretim stratejilerine maruz kalan gruptaki katılımcılar, her oturumdan sonra padlet adı verilen bir platforma yazarak süreçle ilgili görüş ve duygularını paylaşmışlardır. Veri toplama sürecinde nitel ve nicel ölçümlerden yararlanılmıştır. Sonuçlar, oyunlaştırma uygulanan grubun kelime öğreniminin kontrol grubuna kıyasla önemli ölçüde geliştiğini göstermiştir. Geleneksel yöntemlerle karşılaştırıldığında, yenilikçi öğretim stratejilerinin ve etkileşimli etkinliklerin kullanılması daha derin öğrenmeye ve kelime kalıcılığının artmasına olanak sağlamıştır. Ayrıca, deney grubundaki öğrenciler oyunlaştırmayı uyguladıktan sonra daha motive olmuş ve çalışmaya dahil olmuşlardır. Çalışmanın bulguları, bu interaktif öğretim stratejilerinin öğrencilerin derse katılımını ve hevesini ve kelime edinimlerini nasıl artırabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Oyunlaştırma, Kelime Edinimi, Yarı Deneysel

THE IMPACT OF DIGITAL GAMIFICATION ON VOCABULARY DEVELOPMENT OF THE 8TH GRADE STUDENTS

Hatice Aramaz, Master's Student,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, 23022200012@nevsehir.edu.tr

Serdar TEKİN, Assistant Professor,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, stekin@nevsehir.edu.tr

This study investigates the effectiveness of digital gamification in enhancing vocabulary acquisition among secondary level students, employing a quasi experimental design. The study was carried out in a secondary level school context in a state school through comparison of vocabulary acquisition outcomes of two groups which include the experimental and control group. The main objective of the study was to assess the impact of digital gamification which integrated interactive strategies and context-rich vocabulary activities in comparison with traditional methods of vocabulary teaching based on memorization and textbook exercises. The study included two classes of 8th grade students: an experimental group and a control group. There have been twenty students in the experimental group and nineteen students in the control group; both groups have consisted of both girls and boys equally. The experimental class in the study was exposed to the new teaching method 'digital gamification' which focused on engaging students through multimedia content, collaborative group work and interactive contexts in order to teach target vocabulary. Gathered data were achieved via pre-tests and post-tests which measure receptive and productive vocabulary knowledge. Each group had a predetermined amount of time to practice the related teaching techniques after finishing a vocabulary pre-test. The differences in vocabulary acquisition between the two groups was evaluated by applying a post test. However, the participants in the group that have been exposed to innovative teaching strategies shared their opinions and feelings about the process by writing on a platform called padlet after each session. Qualitative and quantitative measurements were employed in the process of gathering data. The results showed that the group which was applied to gamification significantly improved their vocabulary learning when compared to the control group. When compared to traditional methods, the use of innovative teaching strategies and interactive activities allowed for deeper learning and improved vocabulary retention. Furthermore, the experimental group's students were more motivated and involved in the study after implementing the gamification. The findings of the study show how these interactive teaching strategies can enhance student engagement and enthusiasm with the lesson and their vocabulary acquisition.

Keywords: Digital Gamification, Vocabulary Acquisition, Quasi-Experimental

ADANA'DAKİ ARAP ALEVİLERİN MUTFAK TERMİNOLOJİSİ: DİL KAYMASI VE KÜLTÜREL KİMLİK ÜZERİNE KUŞAKLAR ARASI BİR ÇALIŞMA

Serkan Bideratan, Yüksek Lisans Öğrencisi.,

Orta Doğu Teknik Üniversitesi, EF, serkan.bideratan@metu.edu.tr

Çiler Hatipoğlu, Prof. Dr. Öğr. Üyesi,

Orta Doğu Teknik Üniversitesi, EF, ciler@metu.edu.tr

Bu çalışma, kültürel kimliğin sürdürülmesinde hayati bir rol oynayan Arapça mutfak terminolojisine odaklanarak, Adana'daki Arap Alevileri arasında dil kullanımının nesiller arası dinamiklerini araştırmaktadır. Arap Aleviler, lehçeleri yüzyıllardır sözlü olarak aktarılan dilsel ve kültürel bir azınlıktır. Ancak, küreselleşme ve sosyopolitik baskılarla birlikte günlük etkileşimlerde Türkçenin artan hakimiyeti, dil ve kültür erozyonu riskini hızlandırmıştır. Arapça mutfak terimlerinin kullanımını inceleyen bu çalışma, dil kullanımındaki kuşak farklılıklarının dil değişimi ve kültürel asimilasyonun daha geniş kalıplarını nasıl yansıttığına ışık tutmaktadır.

Veri toplamak ve analiz etmek için karma yöntem yaklaşımı kullanılmıştır. Yaşları 20-78 arasında değişen on dört katılımcı üç farklı nesilden seçilmiştir: eski nesil (n = 2; yaşları 71-78), orta nesil (n = 8; yaşları 44-61) ve genç nesil (n = 4; yaşları 20-28). Veri toplama sürecinde yapılandırılmış mülakatlar ve detaylı anketler kullanılmış ve sonuçta Arapça kullanımıyla ilgili 165 değişkeni içeren nicel bir veri seti elde edilmiştir. Bu değişkenler üç gruba eşit olarak dağıtılmıştır: ebeveynler, kardeşler ve çocuklar. Her bir gruplama değişkeni (örneğin, Speaking_to_Parents_OAS ['OAS', 'Genel Arapça Puanı' anlamına gelmektedir]), katılımcıların belirli muhatap gruplarına (örneğin, ebeveynler, kardeşler veya çocuklar) hitap ederken Arapça terimler kullandıklarını bildirme sıklığını ölçen 55 farklı maddeden oluşmuştur. Örneğin, katılımcılara çocuklarıyla konuşurken Türkçe karşılığı yerine Arapça 'su' terimini ne sıklıkla kullandıkları sorulmuş ve yanıtlar 1 (Hiçbir zaman) ile 5 (Her zaman) arasında değişmiştir. Yaş, eğitim ve diğer gruplarla konuşulan diller gibi Arapça kullanımıyla ilgisi olmayan değişkenler bu hesaplamaların dışında tutulmuştur. İstatistiksel analizler yapılmadan önce normallik, Speaking_to_Parents_OAS (p = 0.006) gibi temel değişkenler için normal olmayan dağılımlar gösteren Shapiro-Wilk testleri kullanılarak değerlendirilmiştir. Sonuç olarak, değişkenler arasındaki monotonik ilişkileri değerlendirmek için parametrik olmayan Spearman's rho testleri kullanılmıştır. Bu testler yaş, Arapça dil becerileri (dinleme ve konuşma) ve belirli muhatap gruplarında Arapça kullanım puanları (ör. Ebeveynlerle Konuşma, Kardeşlerle Konuşma, Çocuklarla Konuşma) arasındaki ilişkilerin sağlam bir şekilde analiz edilmesine olanak sağlamıştır.

Katılımcılar en yüksek Arapça kullanım oranlarını ebeveynleriyle konuşurken gösterirken (M = 2,52, SD = 0,63), bunu kardeşler (M = 1,73, SD = 0,65) ve çocuklar (M = 1,28, SD = 0,60) takip etti. Bu bulgular, genç muhataplara (örn. çocuklar) yaşlı muhataplardan (örn. ebeveynler) çok daha az Arapça hitap edildiğinden, aile içi etkileşimlerde Arapça kullanımında kuşaklar arası bir düşüş olduğunu vurgulamaktadır. Konuşma ve dinleme becerileri arasında güçlü bir pozitif korelasyon gözlenmiştir ($r_s = 0.928$, $p < 0.001$), bu da bu üretken ve alıcı yeteneklerin birbirine bağlı olduğunu vurgulamaktadır. Yaş aynı zamanda konuşma becerileriyle ($r_s = 0.852$, $p < 0.001$) güçlü ve Speaking_to_Parents_OAS ($r_s = 0.713$, $p < 0.01$) ile orta derecede korelasyon göstererek yaşlı nesillerin etkileşimler sırasında Arapça kullanımını sürdürmedeki önemli rolünü yansıtmaktadır. Tersine, eğitim ile hem konuşma ($r_s = -0.794$, $p < 0.01$) hem de dinleme ($r_s = -0.757$, $p < 0.01$) becerileri arasında negatif korelasyonlar ortaya çıkmıştır; bu da daha yüksek örgün eğitim seviyelerinin Türkçeye daha fazla kayma ile ilişkili olduğunu göstermektedir. Bu istatistiksel bulgular, dil kullanımının niteliksel yönlerinin araştırılması için bir temel oluşturmuştur.

Nitel bileşen bu sonuçları zenginleştirerek sosyodilbilimsel izolasyon, kültürel gurur ve belirli sözcüklerin sembolik dayanıklılığı gibi temaları ortaya çıkarmıştır. Katılımcılar, ebeveynler gibi daha yaşlı muhataplarla daha sık Arapça kullandıklarını, çocuklar gibi daha genç muhataplarla etkileşime girerken ise Türkçeye güvendiklerini belirtmişlerdir. Bu değişim sadece dilsel asimilasyona değil, aynı zamanda genç neslin Arapça yeterliliğini kazanma ve sürdürme fırsatlarının azaldığına da işaret etmektedir. İlginç bir şekilde, “babağannüş” (patlıcan yemeği) ve “mahluta” (mercimek çorbası) gibi bazı sözcükler, kültürel ve sembolik önemlerini yansıtacak şekilde tüm kuşaklar boyunca varlığını sürdürmüştür. Katılımcılar ayrıca, Arap Alevi azınlığının sosyolinguistik izolasyonunun altını çizerek, aile bağamları dışında Arapça pratik yapmanın zorluklarına dikkat çekmiştir.

Bu çalışma, özellikle eğitim girişimleri ve toplum odaklı çabalar yoluyla, tehlike altındaki Arap Alevi lehçesini belgelemek ve korumak için resmi önlemlere duyulan acil ihtiyacın altını çizmektedir. Araştırma, mutfak terminolojisine odaklanarak dil, kimlik ve kültürel miras arasındaki derin bağlantıyı gözler önüne sermektedir. Bu içgörüler, baskın dillerin baskısı altındaki azınlık topluluklarında dil değişimi ve korunmasına ilişkin incelikli bir anlayış sağlayarak daha geniş bir sosyodilbilim alanına katkıda bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çukurova Arapları, Dil Değişimi, Kültürel Kimlik, Arap Aleviler, Adana

KITCHEN TERMINOLOGY OF ARAB ALAWIS IN ADANA: A GENERATIONAL STUDY OF LANGUAGE SHIFT AND CULTURAL IDENTITY

Serkan Bideratan, Master's Student,

Middle East Technical University, EF, serkan.bideratan@metu.edu.tr

Çiler Hatipoğlu, Prof. Dr. Lecturer. Prof. Dr,

Middle East Technical University, EF, ciler@metu.edu.tr

This study investigates the intergenerational dynamics of language use among Arab Alawis in Adana, Türkiye, focusing on the Arabic culinary terminology that plays a vital role in maintaining cultural identity. Arab Alawis are a linguistic and cultural minority whose dialect has been transmitted orally for centuries. However, the increasing dominance of Turkish in daily interactions, combined with globalization and sociopolitical pressures, has accelerated the risk of language and cultural erosion. By examining the use of Arabic culinary terms, this study sheds light on how generational differences in language use reflect broader patterns of language shift and cultural assimilation.

A mixed-methods approach was employed to collect and analyze data. Fourteen participants, aged 20–78, were recruited from three distinct generations: the older generation ($n = 2$; ages 71–78), the middle generation ($n = 8$; ages 44–61), and the younger generation ($n = 4$; ages 20–28). Data collection involved structured interviews and detailed questionnaires, resulting in a quantitative dataset containing 165 variables related to Arabic use. These variables were distributed evenly across three groups: parents, siblings, and children. Each grouping variable (e.g., Speaking_to_Parents_OAS [‘OAS’ denoting ‘Overall Arabic Score’]) was composed of 55 distinct items that measured the frequency with which participants reported using Arabic terms when addressing specific interlocutor groups (e.g., parents, siblings, or children). For example, participants were asked how often they would use the Arabic term for ‘water’ instead of its Turkish equivalent when speaking to their children, with responses ranging from 1 (Never) to 5 (Always). Variables unrelated to Arabic use, such as age, education, and languages spoken to other groups, were excluded from these calculations. Before conducting statistical analyses, normality was assessed using Shapiro-Wilk tests, which indicated non-normal distributions for key variables such as Speaking_to_Parents_OAS ($p = 0.006$). As a result, non-parametric Spearman’s rho tests were employed to evaluate monotonic relationships between variables. These tests allowed for robust analyses of associations between age, Arabic language skills (listening and speaking), and Arabic use scores across specific interlocutor groups (e.g., Speaking_to_Parents_OAS, Speaking_to_Siblings_OAS, Speaking_to_Children_OAS).

Participants demonstrated the highest Arabic usage rates when speaking to their parents ($M = 2.52$, $SD = 0.63$), followed by siblings ($M = 1.73$, $SD = 0.65$) and children ($M = 1.28$, $SD = 0.60$). These findings highlight a generational decline in Arabic usage within familial interactions, as younger interlocutors (e.g., children) are addressed in Arabic far less frequently than older interlocutors (e.g., parents). A strong positive correlation was observed between speaking and listening skills ($r_s = 0.928$, $p < 0.001$), emphasizing the interconnectedness of these productive and receptive abilities. Age also strongly correlated with speaking skills ($r_s = 0.852$, $p < 0.001$) and moderately with Speaking_to_Parents_OAS ($r_s = 0.713$, $p < 0.01$), reflecting the crucial role of older generations in maintaining Arabic use during interactions. Conversely, negative correlations emerged between education and both speaking ($r_s = -0.794$, $p < 0.01$) and listening ($r_s = -0.757$, $p < 0.01$) skills, suggesting that higher levels of formal education are associated with a greater shift toward Turkish. These statistical findings provided a foundation for exploring the qualitative aspects of language use.

The qualitative component enriched these results, revealing themes such as sociolinguistic isolation, cultural pride, and the symbolic resilience of certain lexemes. Participants reported using Arabic more

frequently with older interlocutors, such as parents, while relying on Turkish when interacting with younger interlocutors, such as children. This shift indicates not only linguistic assimilation but also reduced opportunities for the younger generation to acquire and maintain Arabic proficiency. Interestingly, certain lexemes, such as “babağannüş” (eggplant dish) and “mahluta” (lentil soup), persisted across all generations, reflecting their cultural and symbolic importance. Participants also noted challenges in practicing Arabic outside familial contexts, underscoring the sociolinguistic isolation of the Arab Alawi minority.

This study underscores the urgent need for formal measures to document and preserve the endangered Arab Alawi dialect, particularly through educational initiatives and community-driven efforts. By focusing on culinary terminology, the research illustrates the profound connection between language, identity, and cultural heritage. These insights contribute to the broader field of sociolinguistics by providing a nuanced understanding of language shift and maintenance in minority communities under pressure from dominant languages.

Keywords: Çukurova Arabic, Language Shift, Cultural Identity, Arab Alawis, Adana

YABANCI DİL OLARAK İNGİLİZCE YAZMA DEĞERLENDİRMESİNDE YAPAY ZEKA ARAÇLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ: TÜRLER ARASI DEĞERLENDİRİCİ UYUMU VE RUBRİK ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Uğur ÜNALIR Yüksek Lisans Öğrencisi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, İngiliz Dili Eğitimi, ugurunalir@nevsehir.edu.tr

Samet TAŞÇI Dr. Öğr. Üyesi,

*Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Mütercim Tercümanlık
samettasci@nevsehir.edu.tr*

Bu çalışmanın amacı, Yapay Zeka (YZ) araçlarının İngilizce Dil Eğitimi (İDE) bağlamında yazma görevlerinin değerlendirilmesinde etkililiğini araştırmaktır. Başka bir deyişle, çalışma YZ araçlarının Yabancı Dil Olarak İngilizce yazma becerisinin değerlendirilmesinde insan değerlendiricilerin yerini alıp alamayacağı sorusunun cevabını aramaktadır. Bu çalışma özellikle YZ puanlaması ile insan puanlaması, ölçütlü YZ puanlaması ile insan puanlaması ve farklı türlerin puanlamasında YZ değerlendirmesi ile insan değerlendirmesi arasındaki uyuma düzeyine odaklanmaktadır. Bu amaçlar doğrultusunda, bu çalışmada nicel bir araştırma yöntemi kullanılmış ve veriler Türkiye'deki bir devlet üniversitesindeki 35 ikinci sınıf İngilizce Öğretmenliği öğrencisinden toplanmıştır. Katılımcılardan Eleştirel Okuma ve Yazma derslerinin bir parçası olarak görüş, tartışma ve ikna edici türde denemeler yazmaları istenmiştir. Bu üç yazma ödevini de tamamlamayanlar çalışmadan çıkarılmıştır. Veri analizi bölümünde 25 katılımcıdan elde edilen toplam 75 deneme kullanılmıştır. ChatGPT'den ölçütsüz denemeleri değerlendirmesi ve puanlaması istenmiştir. Aynı prosedür yapılandırılmış bir ölçüt ile de takip edilmiştir. Başka bir AI aracı olan Claude, aynı yapılandırılmış değerlendirme ölçütünü kullanarak makalelere bir puan vermesi istenmiştir. Ayrıca, iki insan değerlendirici makaleleri aynı yapılandırılmış değerlendirme ölçütünü kullanarak değerlendirdi. İçerik ve fikirler, organizasyon, dil kullanımı ve dilbilgisi gibi kriterler içeren değerlendirme ölçütü, özellikle bu çalışma için tasarlandı.

Veri analizi bölümünde, tanımlayıcı istatistikler hesaplanacak ve değerlendiriciler arası uyum Cohen'in kappa ve sınıf içi korelasyon katsayısı (ICC) kullanılarak açıklamalar yapılacaktır. Ayrıca, değerlendirme ölçütünün kullanımının ChatGPT'nin değerlendirmelerini önemli ölçüde etkileyip etkilemediğini belirlemek için Bağımlı Örneklem t-testleri kullanılacaktır. Son olarak, yazma türünün Yapay Zeka araçlarının ve insanın puanlanması üzerindeki etkisini araştırmak için tekrarlanan ölçümler ANOVA kullanılacaktır.

Bu çalışmanın bulguları önceki bulgular doğrultusunda tartışılacak ve bulgulara dayanarak pedagojik çıkarımlar sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: YZ Destekli Yazma Değerlendirmesi, Değerlendirici Uyum, Yazma Değerlendirmesi, Ölçütlü Değerlendirme.

EVALUATING AI TOOLS IN EFL WRITING ASSESSMENT: EXPLORING RATER AGREEMENT ACROSS GENRES AND RUBRIC IMPACT

Uğur ÜNALIR Graduate Student,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, English Language Teaching, ugurunalir@nevsehir.edu.tr

Samet TAŞÇI Dr. Lecturer.,

*Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Faculty of Arts and Sciences, Translation and Interpreting
samettasci@nevsehir.edu.tr*

This study aims to investigate the effectiveness of Artificial Intelligence (AI) tools in the assessment of writing tasks in English Language Teaching (ELT) context. In other words, study seeks the answer If AI tools can replace human raters in the assessment of English as a Foreign Language (EFL) writing. This study specifically focuses on the level of agreement between AI rating and human rating, between AI rating with rubric and human rating, and the level of agreement between AI rating and human rating in the evaluation of different genres. For these aims, this study used a quantitative research method and the data were collected from 35 second-year ELT students from a state university in Türkiye. The participants were asked to write opinion, argumentative, and persuasive essays as part of their *Critical Reading and Writing* course. Those who did not complete all these three tasks were excluded from the study. In total, 75 essays were used in the data analysis section. ChatGPT was asked to evaluate and give a score to the essays without a rubric. The same procedure was followed with a structured rubric. Claude, another AI tool, was prompted to give a score to the essays by using the same structured rubric. In addition, two human raters evaluated the essays using the same structured rubric. The rubric was specifically designed for this study, included criteria for content and ideas, organization, language use, and grammar, each weighted to reflect its importance in evaluating EFL writing tasks.

In the data analysis part, descriptive statistics will be calculated and inter-rater agreement will be assessed using Cohen's kappa and intraclass correlation coefficient (ICC). In addition, Paired t-tests will be run to determine whether the use of rubric significantly influenced ChatGPT's evaluations. Finally, repeated measures ANOVA will be used to investigate the effect of genre on the scoring of AI tools and human.

The findings of this study will be discussed in line with the previous findings and pedagogical implications will be offered based on the findings.

Keywords: AI-Assisted Writing Evaluation, Rater Agreement, EFL Writing Assessment, Rubric-Guided Scoring.

ŞEYH BEDRETTİN DESTANI'NDA TAHKİYE UNSURLARI: OLAY ÖRGÜSÜ, KARŞILAŞTIRMALAR, ÇATIŞMALAR

Doğanay DAĞLAR, Yüksek Lisans Öğrencisi

Edebî eserlerin kurgusal yapısını belirli araçlarla sunan tahkiye, gerçeğe veya kurmacaya dayanan anlatıları kapsamaktadır. Bu kapsamda metinler estetik bir form kazanarak okuyucuyu anlatının içine çeker. Bu sayede metin, okura yapısal olduğu kadar sanatsal bir hassasiyet kazandırır. Tahkiye edilen metin çeşitli bölümlerden oluşarak sistematik bir görüntü ortaya çıkarır. Bu noktada edebî tekniklerin sıklıkla başvurulduğu tahkiye etme yöntemlerinde kurgulama öğeleri belirleyici bir rol üstlenir. Nitekim bu rol, ilgili metnin yorumlama sahasını genişletecek bir yapıya sahiptir. Dolayısıyla tahkiye unsurlarını metinde bir bakıma veri alanları olarak değerlendirmek mümkündür. Bu veriler sayesinde metnin ifade biçimi ortaya çıkar ve metinde yer alan olay, durum ve olgular edebî tekniklerin yanı sıra sanat çerçevesinde de yeni bir boyut kazanır. Metnin alıcısına ulaştırmak istediği ileti bu noktada göze çarpar. Olay, zaman veya mekân aracılığıyla ortaya atılan duygu ve düşünce bu ileti bağlamında sunulur. Bu bağlamdan hareketle tahkiye edilen metnin estetik ve yapısal bütünlüğü ortaya çıkar. Bu çalışma Nazım Hikmet Ran'ın şiir türündeki eserlerinden olan *Şeyh Bedrettin Destanı*'nın tahkiye etme biçiminin incelenmesi hakkındadır. Roman ve hikâye gibi anlatım pratikleri içerisinde yer alan olay örgüsü, çatışma ve karşılaştırma unsurlarının şiir metinlerinde de bir kullanım alanı oluşturdukları düşüncesinden yola çıkarak şairin adı geçen şiiri nasıl tahkiye ettiğinin ve bunu hangi unsurlarla meydana getirdiğinin aydınlatılması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda metin olay örgüsü, çatışma ve karşılaştırma unsurları etrafında sınırlandırılmış ve edebî söylemler çerçevesinde incelenmiştir. Çalışmaya bütüncül bir bakış açısı sergilendiğinde teori ve inceleme olarak iki bölüme ayrıldığı söylenebilir. İlk bölümde öncelikle *Şeyh Bedrettin Destanı*'nın kurulum düzeni ele alınmış ve olay örgüsünün söz konusu düzeni nasıl şekillendirdiği gösterilmiştir. İkinci bölüm çalışmanın inceleme alanını oluşturmaktadır. Adı geçen metinde olay örgüsü, çatışma ve karşılaştırmaların esası merkeze alındığı ve çalışmanın ana hattını oluşturduğu için yalnızca bu unsurlar etrafında oluşturulabilecek dizelere yer verilmiştir. Sonrasında anlatıcının kurgusal yapıyı oluşturma biçiminin üzerinde durulmuştur. Bu sayede metin-söylem-anlam ilişkisinin örüntüleri aktarılmıştır. Yapılan incelemeler sonucunda eserin anlatıcısının olaylara çatışmalara dayalı olarak dahil olduğu görülmüştür. Buna ek olarak metnin içeriğinde yer alan etkileşimler ağının karşılaştırma yöntemiyle sağlandığı gün yüzüne çıkarılmış, şiirin olay örgüsünün söz konusu yöntemle olan ilişkisinden yola çıkarak anlatıcının metinde kurduğu anlam ortaya konmuştur. Böylece çalışmaya konu olan şiirin hangi unsurlarla öyküleme biçiminde okunabileceği gözler önüne serilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Nazım Hikmet Ran, Şeyh Bedrettin Destanı, Şiir, Tahkiye, Olay Örgüsü.

Narration, which presents the fictional structure of literary works with certain tools, includes narratives based on fact or fiction. In this context, texts gain an aesthetic form and draw the reader into the narrative. In this way, the text gives the reader an artistic sensitivity as well as a structural one. The paraphrased text consists of various sections and reveals a systematic image. At this point, fictionalisation elements play a decisive role in the narration methods in which literary techniques are frequently used. As a matter of fact, this role has a structure that will expand the field of interpretation of the relevant text. Therefore, it is possible to consider the elements of fiction as data fields in the text. Thanks to these data, the expression of the text emerges and the events, situations and phenomena in the text gain a new dimension within the framework of art as well as literary techniques. At this point, the message that the text wants to convey to the receiver stands out. The emotion and thought put forward through the event, time or place are presented in the context of this message. From this context, the aesthetic and structural integrity of the narrated text emerges. This study is about the analyses of Nazım Hikmet Ran's Şeyh Bedrettin Destanı, one of his works in the genre of poetry. Based on the idea that the elements of plot, conflict and comparison, which are included in narrative practices such as novels and stories, also constitute an area of use in poetry texts, it is aimed to illuminate how the poet narrates the poem and with which elements he creates it. In this direction, the text is limited around the elements of plot, conflict and comparison and analysed within the framework of literary discourses. From a holistic perspective, it can be said that the study is divided into two parts: theory and analysis. In the first part, firstly, the order of the construction of Şeyh Bedrettin Destanı is analysed and it is shown how the plot shapes this order. The second part constitutes the analysis area of the study. Since the plot, conflicts and comparisons are central to the aforementioned text and constitute the main line of the study, only the lines that can be formed around these elements are included. Afterwards, the way the narrator creates the fictional structure is emphasised. In this way, the patterns of the text-discourse-meaning relationship were conveyed. As a result of the analyses, it was seen that the narrator of the work was involved in the events based on conflicts. In addition to this, it was revealed that the network of interactions in the content of the text was provided by the method of comparison, and the meaning established by the narrator in the text was revealed based on the relationship of the plot of the poem with the method in question. Thus, it has been revealed with which elements the poem subject to the study can be read in the form of narration.

Keywords: Nazım Hikmet Ran, Şeyh Bedrettin Destanı, Poetry, Narration, Plot.

Ayşe Balcı Doğan Doktora Öğrencisi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 18021010001@nevsehir.edu.tr

H. Abdullah Şengül, Prof. Dr.

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, FEF, asengul@nevsehir.edu.tr

On dokuzuncu yüzyılın önemli devlet adamlarından Ahmet Cevdet Paşa'nın kızı olan Fatma Aliye Hanım, Türk edebiyatının ilk kadın roman yazarı olarak kabul edilir. Fatma Aliye, kız kardeşi Emine Semiye Hanım ve erken yaşta hayatını kaybeden ağabeyi Sedat Bey ile birlikte babalarının sağladığı imkânlar sayesinde iyi derecede bir eğitim almışlardır. İki kız kardeş, yaşadıkları hayat, aldıkları eğitim ve bu eğitimin kendilerine verdiği özgüven neticesinde Osmanlı'nın son yüzyılında Türk edebiyatı tarihinde kadınlık adına birtakım ilkleri gerçekleştirmişlerdir. Okuyucu karşısına ilk olarak George Ohnet'nin Volonté adlı romanını Meram [1889-90] adıyla çevirerek çıkan Fatma Aliye'nin ilk telif eseri ise Hayal ve Hakikat [1891-1892] adlı romanın "Vedat" bölümüdür. 'Bir Kadın ve Ahmet Mithat' imzasını taşıyan bu romanın "Vefa" adlı ikinci bölümü, hocası Ahmet Mithat Efendi tarafından kaleme alınmıştır. Muhadarat [1891-92] yazarın kendi imzasıyla yayımladığı ilk romandır. Yazarın yayımlanan diğer romanları Refet [1896-97], Udi [1897-98], Levayih-i Hayat [1897-98] ve Enin [1910]'dır.

Erillik, cinsiyetçi dil kavramı içerisinde yer alır. Cinsiyet kavramı ise dil bilgisi kitaplarında genel olarak bazı dillerde kelimelerin gramer bakımından 'erkeklik', 'dişilik' veya 'yansıtlık' özelliği taşıması şeklinde ifade edilir. Edebi metinlerde kullanıldığı şekliyle erillik, erkeklere atfedilen özellikler vasıtasıyla karşımıza çıkar. Ataerkil toplumlarda eril olanın üstünlüğü daha fazla hissedilir.

Fatma Aliye Hanım'ın romanlarında erillik, çoğunlukla ataerkillikle birlikte yer almaktadır. Yazarın romanlarında ataerkillik baba figürü üzerinde ortaya çıkar. Baba bir şey istediğinde anında yerine getirilir, aldığı kararlar sorgulamadan kabul edilir. Bu durumun tipik bir örneği, Muhadarat'ta Fazıla ile Mukaddem arasındaki nişanı Calibe'nin entrikalarıyla bozan Sâi Efendi'de görülür. Fazıla nişanın neden bozulduğunu bile anlamaz, herhangi bir şey sormadan nişanı babasına teslim eder. Romanlarda babalarının yanında ve ilgisinde yetişen yazarın kadın kahramanları, kendi evlilik kararlarının babalarına ait olduğuna inanırlar, âşık olmayı da evlenme sonrasına bırakırlar.

Fatma Aliye Hanım, erkekler gibi kadınların da çalışarak kendi ayakları üzerinde durabilmelerini ister. Bu sebeple romanlarındaki asıl kadın karakterler bilgili, eğitilmiş ve gerektiğinde çalışıp kendi ihtiyacını kendisi karşılayabilen karakterlerdir.

Fatma Aliye Hanım'ın romanlarının temelinde her zaman kadın kahramanlar yer almıştır. Bu kahramanlar çoğu zaman örnek kadın kahramanlardır ve Fatma Aliye Hanım, bu kahramanlar üzerinden kendi düşüncelerini dile getirmiştir. Onun romanlarında erkekler zayıf karakterli ve güçsüz, kadınlar ise bunun tam tersi olarak güçlü ve gururludur. Yazarın üslubundaki erillik, bazen kadın kahramanlar bazen de erkek kahramanlar vasıtasıyla okuyucuya sunulmuştur.

Fatma Aliye Hanım romanları özelinde yapılan bu çalışmada romanların dili erillik açısından incelenecektir. Çalışma kuramsal olarak söylem çözümlemesine dayanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Fatma Aliye, Roman, Eril Dil.

Ayşe Balcı Doğan PhD Student,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Institute of Social Sciences, 18021010001@nevsehir.edu.tr

H. Abdullah Şengül, Prof. Dr.

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, FEF, asengul@nevsehir.edu.tr

Fatma Aliye Hanım, the daughter of Ahmet Cevdet Pasha, one of the important statesmen of the nineteenth century, is considered the first female novelist in Turkish literature. Fatma Aliye, her sister Emine Semiye Hanım, and her older brother Sedat Bey, who died at an early age, received a good education thanks to the opportunities provided by their father. The two sisters achieved some firsts in the history of Turkish literature in the last century of the Ottoman Empire due to their lives, the education they received and the self-confidence this education gave them. The reader was first introduced to George Ohnet's *Volonte* Fatma Aliye, who translated her novel named *Meram* [1889-90] and published it under the name of "Vedat", it was the first authored work of the novel named *Hayal ve Hakikat* [1891-1892]. The second part of this novel, "Vefa", which bears the signature of "Bir Kadın ve Ahmet Mithat", was written by her teacher Ahmet Mithat Efendi. *Muhadarat* [1891-92] was the first novel published by the author under his signature. Other published novels of the author are *Refet* [1896-97], *Udi* [1897-98], *Levayih -i Hayat* [1897-98] and *Enin* [1910].

Masculinity is included in the concept of sexist language. Gender is generally expressed in grammar books as the grammatical characteristics of words in some languages as 'masculinity', 'femininity', or 'neutrality'. As used in literary texts, masculinity appears before us through the characteristics attributed to men. In patriarchal societies, the superiority of the masculine is felt more.

In Fatma Aliye Hanım's novels, masculinity is often accompanied by patriarchy. In the author's novels, patriarchy emerges through the father figure. When the father asks for something, it is immediately granted, his decisions are accepted without question. A typical example of this situation is seen in Sâi Efendi, who breaks the engagement between Fazıla and Mukaddem in *Muhadarat* through Calibe's machinations. Fazıla does not even understand why the engagement was broken off and hands it over to her father without asking anything. In the novels, the author's heroines, who grow up with and under the care of their fathers, believe that their marriage decisions belong to their fathers and leave falling in love until after marriage.

Fatma Aliye Hanım wants women, like men, to be able to stand on their own feet by working. For this reason, the main female characters in her novels are knowledgeable, educated and able to work and provide for themselves when necessary.

Fatma Aliye Hanım's novels have always been based on female protagonists. These heroines are often exemplary heroines and Fatma Aliye expressed her own thoughts through these heroines. In his novels, men are weak and powerless, while women, on the contrary, are strong and proud.

In this study, which is conducted specifically on Fatma Aliye Hanım's novels, the language of the novels will be examined in terms of masculinity. The masculinity in the author's style is sometimes presented to the reader through female heroes and sometimes through male heroes.

Keywords: Fatma Aliye, Novel, Masculine Language.

Bu çalışma, Sabahattin Ali’nin “Apartman” adlı öyküsünün, Jeremy Bentham’ın icadı olan ve Michel Foucault tarafında geliştirilen “panoptikon” olgusu ekseninde incelenmesi hakkındadır. Panoptikon, ilk olarak 1787 yılında, Bentham tarafından tasarlanan bir hapishane projesidir. Bu projedeki amaç, tek bir noktadan yüzlerce mahkûmu kontrol altına almaktır. Hapishanenin ortasında kurulan yuvarlak bir gözetleme kulesi ve onun etrafına konumlandırılan yüzlerce hücre vardır. Gözetlemeyi üstlenen görevli, bütün hücreleri rahat bir şekilde görürken mahkûmlar, kulenin içinde bir görevlinin bulunup bulunmadığını göremez. Bu mekanizma, mahkûmların, kendilerinin sürekli izlendiğini hissetmelerine neden olur. Bu sayede hapishane içerisinde bir disiplin oluşturulur. Foucault, *Hapishanenin Doğuşu* adlı eserinde, aslında bir hapishane projesi olan panoptikon olgusundan yola çıkarak günümüz toplumları üzerinde denetleme mekanizmalarının nasıl kurulduğunu tartışır. Ona göre panoptikonun işleyiş mantığı, tek bir noktadan yüzlerce mahkûmu gözetim altında tutma düşüncesine dayanır. Foucault, söz konusu olguyu, kişileri sürekli izleyen ve onları takip eden bir iktidar mekanizması olarak sunar.

Bu çalışmadaki temel iddia, modern bir iktidar mekanizmasının edebî metinlerde de görülebileceği ve bunun çeşitli semboller aracılığıyla sunulabileceğidir. Çalışmada, Sabahattin Ali’nin “Apartman” öyküsündeki apartmanın bir tür panoptikon işlevi görüp görmediği sorgulanacak ve böylece işçi ve işveren arasındaki sınıfsal iktidarın nasıl kurgulandığı tartışılacaktır. Öyküde baba ve oğul, bir apartman inşaatında çalışmaktadır. Bu inşaatın tam karşında patronun apartmanı bulunmaktadır ve patron, günün hemen her saati, çalışan işçileri gözetlemektedir. Bunu bilen işçiler canla başla işlerini en iyi şekilde yerine getirmek için uğraşır. Öyküde, apartman ile panoptikon arasındaki sembolik ilişkinin, tam bu noktada görünür olduğu dile getirilebilir. Hapishanelerde mahkûmları gözetleyen görevlilerin yerini öyküde, işçileri gözetleyen patron alır. O, belirsiz aralıklarla camda görünerek işçileri uyarır. Bu görünme eylemi dışında, patronun apartmanda olup olmadığı belli değildir. Bu durum, yani patronun, işçileri gözetleyip gözetlemediğinin işçiler tarafından bilinmemesi, onların eylemlerini yönlendirir. İşçiler ne zaman dinlenmek isteseler, patronun onları izlediğini düşünerek kendilerini sürekli bir gözetim ve denetim altında hissederler. Böyle bir bakış açısıyla öyküye yaklaşıldığında patronun, ‘her şeyi gören göz’ biçiminde kurgulandığı ortaya çıkar. Diğer öykü kişilerine de bu açıdan yaklaşıldığında apartman ve panoptikon arasındaki ilişki daha belirgin hâle gelir. Bu doğrultuda, patronun uşağı da panoptikonun gardiyanlarıyla bağlantı kurularak ele alınabilir.

Sabahattin Ali’nin “Apartman” öyküsünün, böyle bir bakış açısıyla ele alınmasıyla, hemen her yerde olan iktidar mekanizmalarının edebiyat aracılığıyla nasıl sergilediğinin gün yüzüne çıkarılması amaçlanmaktadır. Böylece, Sabahattin Ali örneğinden yola çıkarak edebî metinlerin iktidar-özne ilişkisi etrafında nasıl kurgulandığına dair bir yol haritası çizilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Panoptikon, İktidar, Özne, Hapishane, Edebî Söylem.

This study is about the analysis of Sabahattin Ali's story "The Apartment" in the context of the "panopticon", an invention of Jeremy Bentham and developed by Michel Foucault. Panopticon is a prison project first designed by Bentham in 1787. The aim of this project is to control hundreds of prisoners from a single point. There is a round watchtower in the center of the prison and hundreds of cells around it. The officer in charge of surveillance has a clear view of all the cells, while the inmates cannot see if an officer is inside the tower. This mechanism makes the inmates feel that they are constantly being watched. In this way, a discipline is created within the prison. In his work *The Birth of the Prison*, Foucault discusses how control mechanisms are established in today's societies based on the phenomenon of the panopticon, which is actually a prison project. According to him, the functioning logic of the panopticon is based on the idea of keeping hundreds of prisoners under surveillance from a single point. Foucault presents this phenomenon as a mechanism of power that constantly monitors and follows people.

The main claim of this study is that a modern power mechanism can also be seen in literary texts and that it can be presented through various symbols. In this study, it will be questioned whether the apartment building in Sabahattin Ali's story "The Apartment" functions as a kind of panopticon, and thus it will be discussed how the class power between workers and employers is constructed. In the story, father and son work in the construction of an apartment building. Opposite this construction is the boss's apartment building and the boss spies on the workers almost every hour of the day. Knowing this, the workers strive to fulfill their work in the best way possible. It can be said that the symbolic relationship between the apartment building and the panopticon is visible at this point in the story. In the story, the boss spying on the workers takes the place of the guards spying on the prisoners in prisons. He appears in the window at indefinite intervals and warns the workers. Apart from this act of appearing, it is not clear whether the boss is in the apartment or not. This situation, that is, the fact that the workers do not know whether the boss is spying on the workers or not, directs their actions. Whenever the workers want to rest, they feel under constant surveillance and control, thinking that the boss is watching them. When the story is approached from such a perspective, it becomes clear that the boss is constructed as the 'all-seeing eye'. When other story characters are approached from this perspective, the relationship between the apartment building and the panopticon becomes more apparent. In this direction, the boss's butler can also be handled in connection with the guards of the panopticon.

By analyzing Sabahattin Ali's story "The Apartment" from such a perspective, it is aimed to reveal how the mechanisms of power, which are almost everywhere, are exhibited through literature. Thus, based on the example of Sabahattin Ali, a road map will be drawn on how literary texts are constructed around the power-subject relationship.

Keywords: Panopticon, Power, Subject, Prison, Literary Discourse.

MUHAMMED İKBAL VE TÜRK EDEBİYATINA ETKİLERİ

Eda AKBULUT, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Abdullah ŞENGÜL, Prof. Dr.

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Başkanı Yeni Türk Edebiyatı Anabilim Dalı

Muhammed İkbâl, Arap Dili ve Edebiyatı hocalığı yapmış aynı zamanda da hukuk okuyup savcılık diploması almış önemli bir şahsiyettir. İkbâl 19. yüzyılın sonları ile 20. yüzyılın başlarında Hindistan'da yaşamış yirminci yüzyılın İslam Dünyası'nın yetiştirdiği değerli bir İslam filozofu, siyasetçisi, ârifi ve şairidir. Farklı ülkelerde eğitimini tamamlamıştır. Dolayısıyla Batı'yı gerek kültürüyle gerek felsefesi ve ilmiyle çok iyi tanımıştır. Poştî, Urduca, Arapça, Farsça, Almanca ve İngilizce dillerine vakıftır. Muhammed İkbâl, şiirlerini iki dilde yazar. O kendini bir şair olmaktan ziyade "yenilik habercisi ve ruhi dirilişe çağıran birisi" olarak görür. İkbâl, sanatı insanın yaşama gücünü kuvvetlendiren bir araç olarak görür.

Farsça, Urduca ve İngilizce dillerinde yazdığı on dört eseri vardır bunların yanı sıra mektupları, bildirileri, makaleleri ve nutukları da vardır. Bu eserler birçok dile çevrilmiştir. Onun eserlerinde sosyal eleştiri oldukça fazladır. İkbâl, benliği Farsça eserlerinde tanımlarken "hodi" kelimesini kullanır. Bu kavram İslam düşüncesinde "özbenlik, kendi, şahıs" anlamlarında kullanılmıştır. İkbâl, benlik felsefesini kişinin kendini bilmesi ve kendinin farkına varması olarak belirtir. Eserlerinde yoğunlukla 'ben' kavramı üzerinde durmuştur. "*Esrar-ı Hodi*" adlı mesnevi tarzında yazdığı eserini, Mevlana Celâleddin Muhammed'den etkilenecek yazar. Bu eserde, Müslümanların benliklerini yitirmemeleri gerektiği belirtilir. Batı'nın maddi medeniyeti ve bilimi karşısında Doğu'nun eksikliğini eserlerinde işleyerek toplumu bilinçlendirmeye çalışır. Müslümanların kendi benliklerini, ahlaklarını unutup Batı'nın ahlak yönünün tesiri altında kalmalarını eleştirir. Bu durumun önce bireyi ve daha sonrada toplumu etkileyerek sosyal zeminin sallanmasına sebep olduğunu eserlerinde işler. Yabancılaşmadan kurtulunması gerektiğini ve bir an önce öze dönüşmesi gerektiğini savunur. O, bu düşünce sisteminin temellerini gençlik yıllarında oluşturur.

Türk edebiyatında en çok etkilediği sanatçıların başında gelen Mehmet Akif Ersoy da onun bu görüşlerini devam ettirir. İkbâl ve Akif arasında oldukça fazla benzer noktalar vardır. O da aynı İkbâl gibi Batı'nın ahlak yönünün alınmaması gerektiğini savunur. Her ikisi de aynı amaçta eserlerini verirler. Birey ve toplum arasında etkileşim söz konusudur. Edebiyatın faydacı yönünden yararlanarak bireylere aynı zamanda da toplumlara faydalı olabilecek yönler ve düşünceler benimsetilmiş olunur.

Bu çalışmada, Muhammed İkbâl'in önce düşüncelerine sonra da eserlerine odaklanarak onun Türk edebiyatındaki yeri ve etkileri sosyal eleştiri bağlamında incelenecektir. İnsanların yaşadığı toplumda sosyal olayların olumlu ve olumsuz yanları insanlara ve eserlere nasıl yansdığı bu yöntemle sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Muhammed İkbâl, Mehmet Akif, Edebiyat, Toplum, Batı

MUHAMMED IKBAL AND HIS EFFECTS ON TURKISH LITERATURE

Eda AKBULUT, Master's Student,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University Institute of Social Sciences Department of Turkish Language and Literature

Abdullah ŞENGÜL, Prof. Dr.

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Head of the Department of Turkish Language and Literature, Department of New Turkish Literature

Muhammad Iqbal was an important figure who taught Arabic Language and Literature and also studied law and obtained a prosecutor's diploma. Iqbal, who lived in India in the late 19th and early 20th centuries, is a valuable Islamic philosopher, politician, scholar and poet raised by the Islamic World of the twentieth century. He completed his education in different countries. Therefore, he knew the West very well with its culture, philosophy and science. He is fluent in Pushti, Urdu, Arabic, Persian, German and English. Muhammad Iqbal writes his poems in two languages. Rather than being a poet, he saw himself as 'a herald of innovation and a caller to spiritual revival'. Iqbal sees art as a tool that strengthens man's vitality.

He has fourteen works written in Persian, Urdu and English, as well as letters, declarations, articles and speeches. These works have been translated into many languages. There is a lot of social criticism in his works. Iqbal uses the word "hodi" to define the self in his Persian works. This concept has been used in the meanings of "self, self, person" in Islamic thought. Iqbal defines the philosophy of self as a person knowing himself and becoming aware of himself. He has focused heavily on the concept of "self" in his works. He writes his work called "Esrar-ı Hodi" in the style of a mathnawi, under the influence of Mevlana Celaleddin Muhammed. In this work, it is stated that Muslims should not lose their self. He tries to raise awareness in society by addressing the deficiencies of the East in the face of the material civilization and science of the West. He criticizes Muslims forgetting their own self and morality and remaining under the influence of the moral aspect of the West. He deals with the fact that this situation first affects the individual and then the society, causing the social ground to shake in his works. He argues that alienation must be gotten rid of and that it is necessary to return to the essence as soon as possible. He forms the foundations of this thought system in his youth.

Mehmet Akif Ersoy, one of the artists he influenced the most in Turkish literature, continued his views. There are many similarities between Iqbal and Akif. Like Iqbal, he also argues that the moral aspect of the West should not be adopted. Both of them produce their works with the same purpose. There is interaction between the individual and society. By taking advantage of the utilitarian aspect of literature, aspects and ideas that can be beneficial to individuals and societies are adopted.

In this study, Muhammad Iqbal's place and effects in Turkish literature will be examined in the context of social criticism by focusing first on his thoughts and then on his works. How the positive and negative aspects of social events in the society in which people live are reflected in people and works will be presented with this method.

Keywords: Muhammad Iqbal, Mehmet Akif, Literature, Society, West

Muhammet TEKE, Yüksek Lisans Öğrencisi.,

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, tekebaba51@gmail.com

Nedim BAKIRCI, Prof. Dr.,

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı/Türk Halk Edebiyatı, nbakirci@ohu.edu.tr

Türk kültüründe önemli bir yere sahip olan ocaklar şifacılık görevlerinin yanı sıra kültür taşıyıcılığı ve aktarıcılığının birer sembolü haline gelmişlerdir. İslamiyet'ten önce kamlara gösterilen saygınlık İslamiyet'in kabul edilmesiyle birlikte ocaklara ve ocaklı kışlere doğru yön değiştirmiştir. Bu değişimle beraber ocaklıların kutlu bir soydan geldiği ve hastalıkları sağaltma yetisine sahip oldukları düşüncesi halkı ocaklara yönelten önemli etkenlerden biri olmuştur. Anadolu coğrafyasının hemen her köşesinde birtakım sağaltma pratikleri uygulayan ocaklara rastlamak mümkündür. Niğde yöresi çokça medeniyete ve dolayısıyla kültüre ev sahipliği yaptığından ocaklık geleneği bağlamında da oldukça zengin bir bölgedir. Sağaltma pratikleri uygulayan ocaklar içerisinde sıklıkla korunma talep edilen rahatsızlıklardan bir tanesi Alkarısı'nın sebep olduklarıdır. Ateş ve ocak kültürünün hamisi kabul edilen al ruhu, zamanla yerini Alkarısı inancına bırakarak kadının koruyucu iyesi olmaktan sıyrılmış temelde kadına ve çocuğa zarar veren bir dişi ruh konumuna gelmiştir. Bu korkunç yaratığın atlara da musallat olduğu türlü kılık içinde oldukça çirkin tasavvur edilen bir kadın/ dişi ruh olduğu düşünülür. Türk kültüründe bu ruhun getireceği zararlardan korunmak yahut bu zararları uzaklaştırmak için birtakım uygulamalar ve bu uygulamalar çevresinde halk inanışları gelişmiştir. Halk inancına göre birtakım hilelerle yakalanıp tılsımlı objelerle uzaklaştırılan bu kötü ruh tasarımıyla yalnızca ocaklık uygulamaları sonrasında kurtulunacağı düşünülür. Bu mitik yaratığın görüldüğü suretler, verdiği çeşitli zararlar ve sonrasında ortaya çıkan belirtiler yölerce farklılıklar taşımaktadır. Bu mitik yaratığın sebep olduğu olumsuzlukların giderilmesini sağlayan mahir kişiler sağaltma yetisini genellikle, uygulamaları sonradan ailesinden miras yoluyla ve Alkarısını yakalamak suretiyle olacak şekilde kazanmaktadırlar. Esasında Türklerin eski dinlerinin getirisi olan sağaltma pratiklerinden yararlanılırsa da İslami unsurların etkileri de açıkça gözlemlenmektedir. Çalışmamıza konu ettiğimiz Alkarısı ocağının ve genellikle Anadolu'da meydana gelen diğer Alkarısı ocaklarının oluşumu mutlak suretle bir efsaneye dayanmaktadır. Bu efsanelerde Alkarısını yakalayarak ocaklı olma söz konusudur. Böylece ocaklı olan kişiler silsilenin devamını sağlarlar. Niğde merkeze bağlı Değirmenli beldesinde Alkarısı ocağının sağaltma pratikleri incelenerek Türk kültüründeki inanç unsurlarının sağaltma uygulamalarına yansımaları, mitolojik izler çevresinde değerlendirilmeye çalışılmıştır. Günümüzde uygulamaları halen devam eden ocakların İslamiyet öncesi Türk inanç sisteminin izlerini koruması ve gelecek nesillere aktarmada aracı olmaları çalışma konumuzun sürekliliği açısından önem arz etmektedir. Bu çalışmada yönlendirilmiş görüşme yöntemi, gözlem ve mülakat yöntemleri kullanılmıştır. Bir gelenek halinde yaşatılan ocak ruhunun ve buna bağlı uygulanan sağaltma pratiklerinin zamana ve modern tıbbı yenik düşmeden işlevini korumasının önemi ekseriyetle vurgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Niğde, Alkarısı, Ocaklık Geleneği, Sağaltma Pratikleri

Muhammet TEKE, Master's Student,

*Niğde Ömer Halisdemir University, Department of Turkish Language and Literature,
tekebaba51@gmail.com*

Nedim BAKIRCI, Prof. Dr,

*Niğde Ömer Halisdemir University, Turkish Language and Literature/Turkish Folk Literature,
nbakirci@ohu.edu.tr*

Ocaks, which have an important place in Turkish culture, have become symbols of culture transmission and transmission, as well as their healing duties. The respect shown to kams before Islam changed direction towards ocaks and ocak people with the acceptance of Islam. With this change, the ideas that ocak people came from a sacred lineage and had the ability to heal diseases became one of the important factors that directed people towards ocaks. It is possible to come across ocaks that apply some healing practices in almost every corner of Anatolian geography. Since the Niğde region has hosted many civilizations and therefore cultures, it is also a very rich region in terms of ocak tradition. One of the illnesses that is frequently sought for protection in ocaks that apply healing practices is those caused by Alkarısı. The al spirit, which is accepted as the patron of the fire and ocak cult, has given way to the Alkarısı belief in time and has ceased to be the protective possessor of women and has essentially become an external spirit that harms women and children. This terrible creature is thought to be a woman/ female spirit that haunts horses and is imagined to be quite ugly in various guises. In Turkish culture, some practices and folk beliefs have developed around these practices to protect from the harm that this spirit will bring or to ward off this harm. According to folk belief, it is thought that this evil spirit design, which is caught with some tricks and warded off with talismanic objects, can only be saved after ocak practices. The appearances of this mythical creature, the various harms it causes and the symptoms that appear afterward are different in different regions. Skilful people who eliminate the negativities caused by this mythical creature usually gain the ability to heal by inheriting the practices from their families and by catching the Alkarısı. In fact, although the healing practices that are the result of the old religions of the Turks are used, the effects of Islamic elements are also clearly observed. The formation of the Alkarısı ocak, which we are the subject of our study, and other Alkarısı ocaks that generally occur in Anatolia, is definitely based on a legend. In these legends, it is about becoming an ocaks ensure the continuation of the lineage. By examining the healing practices of the Alkarısı ocaks in the Değirmentepe district of Niğde, the reflection of the belief elements in Turkish culture on the healing practices was tried to be evaluated around mythological traces. The fact that the ocaks, whose practices are still continuing today, preserve the traces of the pre-Islamic Turkish belief system and are a tool in transferring it to the next generations is an important in terms of the continuity of our study subject. Directed interview method, observation and interview methods were used in this study. The ocak spirit, which is kept alive as a tradition, and the related the importance of maintaining the functionality of the applied healing practices without being defeated by time and modern medicine is often emphasized.

Keywords: Niğde, Alkarısı, Ocaks Tradition, Healing Practices

Duyarlılık gerektiren bir kavram şeklinde nitelendirilen ölüm olgusu, tüm insanların kabul etmekte ve anlamlandırmakta güçlük çektiği konular arasında yer almakla beraber duyuşsal ve bilişsel olgunluk seviyeleri gibi faktörlere bağlı olarak insanların ölümü algılama süreçleri de birbirleri arasında değişkenlik göstermektedir. Bir insan için önemli nesnelerin (hayvan, obje, işlev, organ ya da insan benzeri) kendinden uzaklaştırılması veya kaybedilmesi olarak tanımlanan kayıp, bir işlev veya objenin kaybindan, yaşamın kaybına dek geniş bir olgudur. Yas ise değer verilen bir insan veya kaybedilen bir insanın yerine konulan soyut bir olgunun yitirilişine gösterilen doğal tepkidir. Bahsedilen bu üç olgu, birçok edebiyat eserine konu olmuştur. Bu olguların konu olduğu eserlerden biri de Abdülhak Hamit Tarhan'ın *Makber* adlı eseridir. Tarhan, *Makber*'i sevgili eşi Fatma Hanım'ın ölümü sonrasında kaleme almıştır. Eşini kaybeden Abdülhak Hamit, hislerini *Makber* adlı uzun şiiriyle aktarmaya çalışırken hem kendisinin hem de toplumun ölüme yönelik bakış açısını da yansıtmıştır. Ölüme, yalnız kalmaya, sevgilisiz kalmaya yönelik bir isyan şeklinde kendisini dışa vuran bu şiir, Türk edebiyatının en önemli eserleri arasında yer almaktadır. Bu çalışmada, *Makber*'de yer alan ölüm, yas ve kayıp temaları psikoloji literatüründen hareketle incelenmeye çalışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kayıp, Makber, Ölüm, Yas

The concept of death, which is characterized as a concept that requires sensitivity, is among the issues that all people have difficulty accepting and making sense of, and depending on factors such as emotional and cognitive maturity levels, people's perception processes of death also vary among themselves. Loss, defined as the removal or loss of important objects (animal, object, function, organ or human-like) for a person, is a broad phenomenon ranging from the loss of a function or object to the loss of life. Mourning, on the other hand, is the natural reaction to the loss of a valued person or an abstract phenomenon that replaces a lost person. These three phenomena mentioned have been the subject of many literary works. One of the works in which these phenomena are the subject is Abdülhak Hamit Tarhan's work called Makber. Tarhan wrote Makber after the death of his beloved wife Fatma Hanım. Abdülhak Hamit, who lost his wife, tried to convey his feelings in his long poem called Makber, and he also reflected both his own and society's perspective on death. This poem, which expresses itself as a rebellion against death, loneliness, and being without a lover, is among the most important works of Turkish literature. In this study, the themes of death, mourning, and loss in Makber are examined based on psychology literature.

Keywords: Loss, Makber, Death, Mourning

İRÂDE VE BELİRLENMİŞLİK ARASINDA VAR OLAMAYAN TRAJİK KAHRAMANIN HİKÂYESİ: ASIYE NASIL KURTULUR

Fatmagül Kızıl, Doktora Öğrencisi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. fatmagullkizil@gmail.com.

Bu çalışma, Vasıf Öngören'in *Asiye Nasıl Kurtulur* adlı oyununun trajedi açısından değerlendirilmesi hakkındadır. Çalışmada öncelikle Antik Çağ'a özgü tragedyanın unsurları ortaya koyulmuş ardından modern trajedide hangi unsurların korunup hangilerinin değiştiği tartışılmıştır. Buna göre klasik tragedya örneklerinde olduğu gibi bunun modern biçiminde de trajik etki olay örgüsü ile sağlanır. Örgünün yapısı, oyunun trajediye özgü baht dönüşü (peripeteia), aydınlanma (anagnorisis) ve felaketli son (pathos) gibi unsurlarının görünür olmasını sağlamaktadır. Seyirci ya da okur, olay örgüsünü takip ederek karakterle özdeşleşir ve trajedinin işlevi olan katharsis ya da sağaltma sağlanmış olur.

Bununla birlikte modern trajedi ile klasik tragedyanın ayrıldığı noktalar da vardır. Klasik tragedyada karakter, kazanamayacağını bildiği bir savaşa girer, bu genellikle kehanet, yazgı gibi tanrısal bir güçtür. Modern döneme gelindiğinde Aydınlanma Çağı ile başlayan süreçte din ve onunla ilintili her şey yerini insan ve insan aklına bırakır. Böylece klasik tragedyadaki erdemli, yazgısına karşı mücadele eden karakterin yerini sıradan birey alır. Bu bireyin mücadele ettiği meseleler ise toplum, aile ve devlet gibi normlar dizgesidir. Dolayısıyla tragedyanın yapısındaki temel değişiklik yazgı ve kehanet yerine geçen toplumsal ve çevresel koşullardır. Modern dönemde, trajedinin iç yapısına ait unsurlara kibir (hubris) ve yanlış adım (hamartia) da eklenmiştir. Dahası modern dönemde trajik karakterin iki farklı sonu olabilmektedir. Birincisi, kazasız atlatılan felaket, ikincisi ölümle biten mutlak yıkımdır. Kazasız atlatılan felakette çoğu zaman karakter, facianın eşiğine kadar gelir ancak yıkım gerçekleşmez. Bu tür sonlarda karakter daha çok psikolojik olarak bir dönüşüm ya da ölüm yaşar.

Bu çalışmada Vasıf Öngören'in *Asiye Nasıl Kurtulur* adlı eseri modern bir trajedi olarak ele alınmıştır. Söz konusu metnin irdelenişinde olay örgüsüne odaklanılmıştır. Trajedinin dış ve iç yapı unsurları tespit edilmiş ve metnin anlamlandırılmasındaki önemi ortaya koyulmuştur. Çalışmada, Asiye'yi trajik bir kahraman olmaya iten seçimler, belirlenmişlikler ve süreçler incelenmiştir. Buna göre trajik bir kahraman olan Asiye, toplumsal koşullar, sosyal yaşam, aile kurumu, ahlak anlayışı ve benzeri nedenlere rağmen iradesi ile seçimler yapmış ve inandığı namuslu yaşam için mücadele etmiştir. Bununla birlikte yaptığı seçimler, içinde yaşadığı toplumun koşulları ve ahlaki değerleri, onu, kaçtığı yaşam tarzının bir parçası ve sürdürücüsü hâline getirmiştir. Dolayısıyla trajik karakter Asiye'nin savaşının, kendini belirleyen toplumsal koşullar ile olması ve bunlara yenilmesi, söz konusu oyunun modern bir trajedi olarak kabul edilebileceğini gösterdiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Aristoteles, Modern Trajedi, Trajik Olay Örgüsü, *Asiye Nasıl Kurtulur*, Katarsis.

THE STORY OF THE TRAGIC HERO WHO CANNOT EXIST BETWEEN WILL AND
DETERMINATION: *ASİYE NASIL KURTULUR*

Fatmagül Kızıl, PhD Student,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Institute of Social Sciences. fatmagullkizil@gmail.com.

This study is about the evaluation of Vasif Öngören's play *Asiye Nasil Kurtulur* in terms of tragedy. First, the elements of tragedy specific to the Ancient Age are revealed in the study, and then it is discussed which elements are preserved and which ones are changed in modern tragedy. Accordingly, as in the classical tragedy examples, the tragic effect is provided by the plot in its modern form. The structure of the plot ensures that the play's elements specific to tragedy, such as peripeteia, enlightenment (anagnorisis) and disastrous ending (pathos), are visible. The audience or reader identifies with the character by following the plot, and the function of tragedy, catharsis or healing, is achieved.

However, there are also points where modern tragedy and classical tragedy differ. In classical tragedy, the character enters into a war that he knows he cannot win, and this is usually a divine power such as prophecy or fate. When we come to the modern period, in the process that started with the Age of Enlightenment, religion and everything related to it give way to man and human reason. Thus, the virtuous character in classical tragedy, struggling against his fate, is replaced by an ordinary individual. The issues that this individual struggles with are the norm system such as society, family and state. Therefore, the fundamental change in the structure of tragedy is the social and environmental conditions that replace fate and prophecy. In the modern period, hubris and missteps (hamartia) have been added to the elements of the internal structure of tragedy. Moreover, in the modern period, a tragic character can have two different endings. The first is a disaster that is overcome without incident, and the second is absolute destruction that ends with death. In a disaster that is overcome without incident, the character often comes to the brink of disaster, but the destruction does not occur. In such endings, the character experiences a psychological transformation or death.

In this study, Vasif Öngören's work *Asiye Nasil Kurtulur* is considered as a modern tragedy. The focus of the text in question is on the plot. The external and internal structural elements of the tragedy have been determined and their importance in making sense of the text has been revealed. In the study, the choices, determinations and processes that pushed Asiye to become a tragic hero were examined. Accordingly, Asiye, a tragic hero, made choices with her will despite social conditions, social life, family institution, moral understanding and similar reasons and fought for the honorable life she believed in. However, the choices she made, the conditions and moral values of the society she lived in made her a part of and a sustainer of the lifestyle she escaped. Therefore, the fact that the tragic character Asiye's fight was with the social conditions that determined her and that she was defeated by them showed that the play in question could be considered a modern tragedy.

Keywords: Aristoteles, Modern Tragedy, Tragic Plot, How To Save Asiye, Catharsis.

19. yüzyıldan itibaren faaliyet gösteren sosyoloji, toplum üzerindeki din, ekonomi, politika, kültür, gelenek ve aile gibi çeşitli unsurların etkileşimini incelemektedir. Toplumun varoluşuna, işleyişine ve devamlılığına ilişkin toplum mekanizmasının süreçlerini nesnel ve bilimsel olarak ortaya koymayı gaye edinmiştir. Toplum mekanizmasının daha derinlikli incelenebilmesi için bireyin kendini toplum içinde nasıl gördüğü, toplumsal olaylar karşısındaki tavrı ve toplumsal rolleri kabullenip kabullenmemesi önemli bir husustur. Birey unsuru aynı zamanda, farklı disiplinler olan sosyoloji ve edebiyatın ortak noktasıdır. Edebiyat, bireyin toplumsal hayata karşı tavrı ile ilgilenmiştir. Toplumla uyumu, onu değiştirme çabası ve toplumun birey üzerindeki etkileşimini irdelemiştir. Toplumu etkileyen her türlü unsur edebi eserleri de doğrudan etkilemiştir. Toplumsal olan ile bağı olan her türlü unsur da sosyolojiyi ilgilendirmiştir. Kısaca sosyoloji ve edebiyat aynı malzemeleri irdelemektedir.

Edebiyat ve sosyoloji alanlarının birlikte yorumlanması 19. yüzyıl sonrası pozitivist anlayışla bağlantılı realist bir eğilimin etkisiyledir. Vico, Madam de Stael, Taine, Herder'in yazarın döneminin ruhunu yansıtmaya yönelik fikirleri edebiyat sosyolojisinin ilk oluşum dönemine kaynaklık etmiştir. 20. yüzyılda edebiyat sosyolojisinin bilimsel ve akademik nitelik kazanmasında Lanson, Goldmann, Bahtin, Adorno, Eagleton ve Escarpit gibi isimler önemli rol oynamıştır. Bununla beraber yapılan çalışmalar edebiyatın sosyolojik olarak değerlendirilebileceği yöntem ve sınırları net bir biçimde ortaya koyamamıştır. Metodolojik olarak bir belirsizlik söz konusudur; ancak Escarpit'in eser, yazar, okur, basım olarak dört unsur bağlamında oluşturduğu çerçeve disipline önemli bir açılım sağlamıştır.

Bu çalışmada eser, yazar, okur ve basın yayım unsurları temel alınarak Tarık Buğra'nın *Osmancık* romanı sosyolojik okuma yöntemi ile incelenmesi amaçlanmıştır. Eser, yazar, okur ve basın yayım unsurları tek tek incelenerek metnin sınırlarından kurtulması ve önceki çalışmalardan farklı olarak bütüncül bir bakış açısıyla eserin değerlendirilmesine çalışılmıştır. Araştırmada yazar bağlamında, toplumun bir ferdi olarak esere kendi benliğinden çeşitli unsurlar yansıtmaları ve bu ayrıntıların edebiyat sosyolojisi açısından değerlendirmesi yapılmıştır. Eser bağlamında, metninde kurgulanan kişi, zaman, mekân ve olayların toplumsal alanda var olan karşılığı sorgulanmıştır. Okur bağlamında, eserin var olmasını ve metnin derinleşmesine katkı sağlayan okura odaklanılmıştır. Okurun takibi kitap satış, kitap tanıtım ve kitap kulübü gibi sanal ortamlarda yer alan veriler aracılığı ile yapılmıştır. Basım yayım bağlamında ise, eserin tanımı, okura ulaşma süreci ve bu yöndeki faaliyetler incelenmiştir.

Sonuç olarak, Tarık Buğra'nın *Osmancık* romanını kendi benliğini yansıtan "milli hafıza" düşüncesi çerçevesinde kaleme aldığı görülmüştür. Buğra, sanatı toplum için birleştirici bir güç olarak görmüş ve "milli hafıza" ya ait unsurlar ile eserde bu düşüncesini desteklemiştir. Eser bağlamında, 13. yüzyıl Anadolu Türklerinin yaşayışına dair pek çok sosyo-kültürel unsura rastlamıştır. Metinde günlük yaşamdan detaylar, gelenek görenekler, dini yaşama ait ayrıntılar, dönemin dil-anlatım özelliklerine uygun kullanımı ve mimari özellikler yer aldığı görülmüştür. Okur bağlamında eserin yaş, cinsiyet, farklı değer yargılarına mensup geniş bir okur kitlesi tarafından okunduğu görülmüştür. Basım yayım bağlamında ise, dizi, tiyatro, tefrika gibi faaliyetlerin yanı sıra ideolojik yaklaşımların; ödül ve anma törenleri ile kurumlara isim verme gibi onur kazandırma faaliyetlerinin eserin tanıtımına katkı sağladığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tarık Buğra, *Osmancık*, Edebiyat Sosyolojisi

Operating since the 19th century, sociology analyses the interaction of various elements such as religion, economy, politics, culture, tradition and family on society. It aims to objectively and scientifically reveal the processes of the social mechanism related to the existence, functioning and continuity of society. In order to analyse the social mechanism in more depth, it is important how the individual sees himself/herself in society, his/her attitude towards social events and whether he/she accepts social roles or not. The individual is also the common point of sociology and literature, which are different disciplines. Literature is interested in the individual's attitude towards social life. It has examined the harmony with society, the effort to change it and the interaction of society on the individual. All kinds of elements affecting society have directly affected literary works. Sociology is also interested in all kinds of elements that have a connection with the social. In short, sociology and literature examine the same materials. The interpretation of the fields of literature and sociology together is under the influence of a realist tendency linked to the post-19th century positivist understanding. The ideas of Vico, Madame de Stael, Taine, Herder that the writer reflects the spirit of his/her period were the source of the first formation period of sociology of literature. In the 20th century, names such as Lanson, Goldmann, Bahtin, Adorno, Eagleton and Escarpit played an important role in the scientific and academic characterisation of sociology of literature. However, these studies have not clearly revealed the methods and boundaries within which literature can be sociologically evaluated. There is a methodological uncertainty; however, Escarpit's framework of four elements, namely work, author, reader and publication, has provided an important opening to the discipline.

In this study, it is aimed to analyse Tarık Buğra's novel Osmancık with the sociological reading method based on the elements of work, author, reader and press publication. By analysing the elements of the work, author, reader and the media one by one, it was tried to get rid of the limits of the text and to evaluate the work from a holistic point of view unlike previous studies. In the research, in the context of the author, as a member of the society, he reflected various elements from his own self to the work and these details were evaluated in terms of sociology of literature. In the context of the work, the social equivalent of the person, time, place and events fictionalised in the text has been questioned. In the context of the reader, the focus was on the reader who contributed to the existence of the work and the deepening of the text. The follow-up of the reader was made through data from virtual environments such as book sales, book promotion and book clubs. In the context of publishing, the definition of the work, the process of reaching the reader and the activities in this direction were analysed.

As a result, it has been observed that Tarık Buğra wrote the novel Osmancık within the framework of the idea of 'national memory' reflecting his own self. Buğra saw art as a unifying force for society and supported this idea in the work with the elements of 'national memory'. In the context of the work, many socio-cultural elements related to the life of 13th century Anatolian Turks were encountered. It was observed that the text includes details of daily life, traditions, customs, details of religious life, the use of language in accordance with the language-narrative features of the period and architectural features. In the context of readers, it was observed that the work was read by a wide range of readers of different age, gender and value judgements. In the context of publication and broadcasting, it was determined that activities such as series, theatre, and serial, as well as ideological approaches, award and commemoration ceremonies, and honouring activities such as naming institutions contributed to the promotion of the work.

Keywords: Tarık Buğra, Osmancık, Sociology of Literature

Bu çalışmada yazarın niyetinin minör edebiyattaki belirişi Bilge Karasu'nun *Gece* romanı ve Sevim Burak'ın *Yanık Saraylar* eseri üzerinden irdelenmiştir. Minör kavramının eserde inşasında yazarın niyeti üzerinde durulmuştur. *Minör edebiyat* kavramı ilk olarak 1960'larda Gilles Deleuze ve Felix Guattari tarafından tartışmaya açılmıştır. Deleuze ve Guattari; Kafka üzerinde başlattıkları tartışmayı, Walter Benjamin'in *Baudlaire* metnine, oradan Yılmaz Güney sinemasına taşımışlardır. Deleuze ve Guattari minör edebiyatı tüm ulus edebiyatlarının dışında ortak bir tavır olarak değerlendirerek, dünya edebiyatı sınırlarında ulus kavramının dışında farklı bir başlık açarlar. Kelime anlamı itibarıyla *küçük*, *ufak* gibi anlamlara gelen minör, edebiyatta küçüklüğü, ufaklığı ya da darlığı değil, *kanonun dışında kalmışlığı* ifade eder. Minör edebiyat minör bir dilin edebiyatı değil, daha çok bir azınlığın majör dilde yaptığı edebiyattır. Anadilin içinde açılan bir anlam katmanı olarak majör ve minör kavramları edebiyatı; politik olana, politik olandan ayrılmazlığa götürür. Minör edebiyatta her şey istemsizce, kendiliğinden siyasîdir.

Tüm bu özellikleriyle ele alındığında minör edebiyat, bir *niyet* üzerine kurgulanmış olarak karşımıza çıkar. Minör edebiyatta yazarın niyeti, anadilin imkânlarıyla dili yersiz-yurtsuzlaştırmaktır. Sevim Burak'ın *Yanık Saraylar* öykü kitabını ve Bilge Karasu'nun *Gece* adlı eserini yazarın niyeti dikkatiyle ele aldığımızda eserlerde var olabiliyormuş gibi görünen tek şeyin dil olduğu göze çarpar. *Yanık Saraylar*'daki *Sedef Kakmalı Ev*, *Pencere*, *Yanık Saraylar*, *Büyük Kuş*, *Ah Ya Rab Yehova*, *Ölüm Saati* adlı öykülerde anadil içinde, anadile bağlanmadan, anadile rağmen var olma çabasının yanı sıra dil dışında hiçbir şey gerçekliğin bilinç katmanında varlık göstermiyormuş gibidir. Bu öykülerde dil, kurmaca metnin inşasında kullanılan araç olmaktan çıkıp neredeyse ana fikir mertebesine ulaşmıştır. Yazarın niyeti metnin anlamından ziyade dilin kullanımına dikkat çekmek, dili deforme ederek anlamı yeniden kurmak gayesindedir. Dilin gramer yapısı, söyleyiş özellikleri, imla kuralları tamamen bir yana bırakılarak metnin kendi içinde yeni bir dilsel özerklik meydana getirilmiştir. Sevim Burak'ın *Yanık Saraylar* eserindeki öykülerde ve Bilge Karasu'nun *Gece* adlı romanında yazarın niyetini, minör edebiyatın inşası üzerinden okumak mümkündür.

Bu çalışmada minör edebiyatın dilde yapmaya çalıştığı şeyin, yazarın niyetiyle doğru orantılı olup olmadığı tartışılmıştır. Minör edebiyatın dilin sunduğu imkânlarla kanonun dışında kalma çabasına dikkat çekilmiştir. Yazarın niyetinin edebî eserde belirişi, dili ve eseri inşa ederken bir taraftan da minörün inşasıyla bilinçli olarak dilin tahrip edilişi üzerinde durulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Yazarın Niyeti, Minör, Bilge Karasu, Sevim Burak.

In this study, the appearance of the author's intention in minor literature is examined through Bilge Karasu's novel *Night* and Sevim Burak's *Burnt Palaces*. The intention of the author is emphasized in the construction of the concept of minor in the work. The concept of minor literature was first discussed by Gilles Deleuze and Felix Guattari in the 1960s. Deleuze and Guattari; They carried the debate they started on Kafka to Walter Benjamin's Baudlaire text and from there to the cinema of Yılmaz Güney. Deleuze and Guattari consider minor literature as a common attitude outside of all national literatures and open a different topic outside the concept of nation within the borders of world literature. Minor, which literally means small, small, etc., does not mean smallness, smallness or narrowness in literature, but being outside the canon. Minor literature is not the literature of a minor language, but rather the literature of a minority in a major language. Literature of major and minor concepts as a layer of meaning opened within the mother tongue; It leads to the political, to the inseparability from the political. In minor literature, everything is involuntarily, spontaneously political.

When considered with all these features, minor literature appears as built on an intention. In minor literature, the intention of the author is to deterritorialize the language with the possibilities of the mother tongue. When we consider Sevim Burak's story book *Burnt Palaces* and Bilge Karasu's *Night* with the attention of the author's intention, it is striking that the only thing that seems to exist in the works is language. In the stories of *Burnt Palaces*, *Mother-of-Pearl Inlaid House*, *Window*, *Burnt Palaces*, *Big Bird*, *Oh Lord*, *Jehovah*, and *The Hour of Death*, in addition to the effort to exist in the mother tongue, without being connected to the mother tongue, in spite of the mother tongue, it is as if nothing exists in the conscious layer of reality except language. In these stories, language has ceased to be the tool used in the construction of the fictional text and has almost reached the level of the main idea. The author's intention is to draw attention to the use of language rather than the meaning of the text, and to reconstruct the meaning by deforming the language. The grammatical structure, pronunciation features and spelling rules of the language have been completely set aside, and a new linguistic autonomy has been created within the text itself. It is possible to read the author's intention in the stories in Sevim Burak's *Burnt Palaces* and in Bilge Karasu's novel *Night* through the construction of minor literature.

In this study, it is discussed whether what minor literature tries to do in language is directly proportional to the intention of the author. Attention has been drawn to the effort of minor literature to stay out of the canon with the opportunities offered by language. The appearance of the author's intention in the literary work, the language and the deliberate destruction of the language by the construction of the minor while constructing the work are emphasized.

Keywords: Author's Intention, Minor, Bilge Karasu, Sevim Burak.

Merve Ulu,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, uluumerve@gmail.com.

Şamil Yeşilyurt, Doç. Dr.

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, samilyesilyurt@gmail.com.

Mitler, evrenin yaratılışını, doğa olaylarının nasıl ve neden gerçekleştiğini açıklamak için kullanılan sözlü anlatılardır. Anlatılarda içerik olarak tanrılar, yarı tanrılar, olağanüstü niteliklere sahip hayvanlar gibi konular sembollerle anlatılır. Kavram olarak söz, öykü anlamlarında kullanılan bir sözcüktür. Kökeni ise Yunanca “mythos”/ “mitos” tan gelmektedir. Mitoloji ilkel insanın doğayı ve evreni anlamlandırma kaygısından doğar. Nev-Yunanîlik akımını benimseyen Salih Zeki Aktay eserlerinde mitolojiyi temel almıştır. Şairin, *Persefon* isimli eserinde yer alan bütün şiirlerinde mitolojik izler görülür. Söz konusu kitapta yer alan “(Elözi)de” başlıklı şiiri için de bu durum geçerlidir. Şair şiirde Demeter’i ve onun başından geçenleri anlatır. Antik Yunan tanrıçalarından biri olan Demeter, Kronos ile Rheia’nın kızı olarak bilinmektedir. Demeter, mitolojide bereket tanrıçasını sembolize eder. Demeter Zeus ile evlenir ve bu evlilikten Persephone isimli bir çocuk meydana gelir. Anlatılara göre bir gün Hades, Persephone’u görür ve ona âşık olur. Hades âşık olduğu Persephone’u kendi dünyasına kaçıtır. Kızının kaçırıldığını öğrenen Demeter, her yerde onu arar ancak bulamaz. Uzun süre kızını bulamayan Demeter kızını bulmaya dair olan umudunu yitirir. Ardından derin bir üzüntüye gömülür. Bu sebeple yeryüzünde kıtlıklar görülür. Bu da tanrılar dünyasındaki olayların insanlar dünyasına yansımalarıdır.

Yukarıda da bahsedildiği üzere Salih Zeki Aktay’ın, “(Elözi)de” başlıklı şiiri, kaybettiği kızını arayan Demeter’i ve arama sürecinde onun başından geçen olay ve durumları konu alır. Bu çalışmada sanatçının “(Elözi)de” şiiri doğaya ait unsurlar çerçevesinde belirlenen başlıklar altında incelenecek ve metinde yer alan mitolojik öğeler açıklanmaya çalışılacaktır. Bununla ilgili şairin şiiri incelenmiş ve incelemeye dair altı başlık belirlenmiştir. Bunlar: Ağaç- orman kültürü, su kültürü, dağ- tepe kültürü, toprak kültürü, ateş kültürü, hayvan kültürü şeklindedir. Şair metinde ağaç- orman kültürü ve su kültürü bölümlerinde tuba, defne gibi belirli ağaçlara ve Parthenios ve Kevser gibi belirli sulara yer verdiği görülür. Dağ- tepe kültürü, toprak kültürü ve ateş kültürü bölümlerinde söz konusu öğelerin bağlam çerçevesinde mitolojide görünümü ve onun insan yaşamına yansımalarının görünümü şeklinde ele aldığı görülür. Hayvan kültürü bölümünde ise tavus kuşu, kuğu, kurt, at gibi belirli hayvanlar çerçevesinde konuyu ele almıştır. Netice itibarıyla sanatçı şiirinde mitolojik öğeleri kurmuş olduğu bağlam çerçevesinde kullanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mit, Mitoloji, Şiir, Salih Zeki Aktay.

Merve Ulu

*Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Department of Turkish Language and Literature,
uluumervee@gmail.com.*

Şamil Yeşilyurt, Assoc. Dr.

*Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Department of Turkish Language and Literature,
samilyesilyurt@gmail.com.*

Myths are oral narratives used to explain the creation of the universe, how and why natural events occur. In the narratives, subjects such as gods, demigods, animals with extraordinary qualities are described with symbols. As a concept, it is a word used in the meaning of word, story. Its origin comes from the Greek 'mythos'/'mythos'. Mythology arises from primitive man's concern to make sense of nature and the universe. Salih Zeki Aktay, who adopted the Neo-Greekism movement, based his works on mythology. Mythological traces can be seen in all the poems of the poet in his book *Persefon*. This is also the case for the poem titled '(Elözi) de' in the book in question. In the poem, the poet tells about Demeter and what happened to her. Demeter, one of the ancient Greek goddesses, is known as the daughter of Kronos and Rheia. Demeter symbolises the goddess of fertility in mythology. Demeter marries Zeus and a child named Persephone is born from this marriage. According to the narratives, one day Hades sees Persephone and falls in love with her. Hades kidnaps Persephone, whom he falls in love with, to his own world. . Demeter, who learns that her daughter has been kidnapped, looks for her everywhere but cannot find her. Demeter, who cannot find her daughter for a long time, loses hope of finding her daughter. Then she sinks into a deep sorrow. For this reason, famines are seen on earth. This is the reflection of the events in the world of gods to the world of humans.

As mentioned above, Salih Zeki Aktay's poem titled '(Elözi)de' is about Demeter, who is searching for her lost daughter, and the events and situations she goes through during the search process. In this study, the poem '(Elözi)de' of the artist will be examined under the headings determined within the framework of the elements of nature and the mythological elements in the text will be tried to be explained. In this regard, the poet's poem was analysed and six headings were determined. These are: Tree-forest cult, water cult, mountain-hill cult, earth cult, fire cult, animal cult. It is seen that the poet includes certain trees such as tuba and laurel and certain waters such as Parthenios and Kevser in the sections of tree-forest cult and water cult. In the sections on the mountain-hill cult, the earth cult and the fire cult, it is seen that the poet deals with the appearance of these elements in mythology within the framework of the context and the appearance of its reflection on human life. In the animal cult section, he deals with the subject within the framework of certain animals such as peacock, swan, wolf, horse. As a result, the artist used mythological elements in his poetry within the framework of the context he established.

Keywords: Myth, Mythology, Poetry, Salih Zeki Aktay.

Edebiyatta "deney" ve "deneysellik", tanımlanmasında güçlük çekilen ve tarihsel bağlamı belirsizlik taşıyan kavramlar olarak uzun süredir tartışılmaktadır. Deneysel yazın üzerine birçok şey yazılmasına rağmen, deneysel edebiyatın ne anlama geldiğinin ve neyi işaret ettiğinin kavramsallaştırılması ise yakın dönem çalışmalarında yavaş yavaş mümkün olmaya başlamıştır. Türk edebiyat araştırmalarında, edebiyat ve deney ilişkisinin sınırlarının ne olduğu, neyi kapsadığı, neyi ifade ettiği ya tam anlamıyla açıklığa kavuşturulamamıştır ya da eksik izah edilmiştir. Mevcut akademik çalışmalarda deneysel edebiyat, genellikle yirminci yüzyılda ortaya çıkan, modernist ve postmodernist metinler bağlamında değerlendirilmektedir. Özellikle 1950'lerden itibaren Batı kaynaklı avangard hareketlerin etkisiyle, Türk edebiyatında biçimsel yeniliklere işaret eden metinler, deney ve edebiyat arasındaki ilişkinin örnekleri olarak görülmektedir. Ancak bu ilişki, yalnızca modern döneme özgü değildir; daha erken dönemlerde de edebiyat ve deney arasında bir bağ bulunmakla beraber bu ilişki, zamanla dönüşüme uğrayarak farklı bir boyuta evrilmiştir.

Türk edebiyatında mevcut akademik çalışmalarda bu olgunun, 1960'larda ortaya çıkan ve edebiyat ile matematiğin iş birliğinden nelerin doğabileceğini merak eden ve bu kapsamda deneysel eser örnekleri veren OuLiPo gibi topluluklarla başlatılması, burada deneyselliğin, yüzyılın başındaki arka planının ve ondan önceki Natüralistler ve özellikle Emile Zola'nın 1880'de yayımladığı "Deneysel Roman" teorisinin görmezden gelinmesi problemini ortaya çıkarmaktadır.

Edebiyat ile deneysellik arasındaki teorik ilişki, ilk defa Emile Zola tarafından ele alınmıştır. Zola, bilimsel deneylere dayalı yaklaşımında, insan tutum ve davranışlarını etkileyen nedenleri incelemiştir. Bu bağlamda, Darwin'in evrim teorisinden (özellikle Sosyal Darwinizm), Hippolyte Taine'in "ırk, ortam ve an" teorisinden ve nedensellik ilkelerinden ve daha birçok düşünce hareketinden etkilenmiştir. Ancak, yirminci yüzyılda Natüralistlerin bilimsel yaklaşımı modern toplumun karmaşık yapısını anlamakta yetersiz kalınca edebiyatta deneysellik dilsel ve yapısal düzleme kaymıştır. Bu dönüşüm, çalışmada "bilimsel bağlamdan retorik bağlama geçiş" olarak değerlendirilecektir. Dolayısıyla bu çalışmada, deney ve edebiyat bahsi söz konusu olduğunda iki farklı aşamadan söz etmek durumundayız. Realistlerin ve Natüralistlerin bilimsel deneyleri edebiyata uyguladığı "Deneysel Roman" (1880) teorisi ve ikinci olarak yirminci yüzyılın modernist ve postmodernist düşünce akımlarının etkisiyle ortaya çıkan "Deneysel Biçimcilik..."

Bu çerçevede, çalışmada "Deneysel edebiyat" kavramı üzerine teorik bir tartışma yürütülecek, kavram tarihsel olarak iki dönemde ele alınacak ve Nabizade Nazım'ın *Zehra* romanı bu perspektiften analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Deney, Deneysellik, Edebiyat, Deneysel Roman, Nabizade Nazım.

‘Experiment’ and “experimentation” in literature have long been discussed as concepts that are difficult to define and whose historical context is ambiguous. Although much has been written on experimental literature, the conceptualisation of what experimental literature means and what it signifies has slowly become possible in recent studies. In Turkish literary studies, the boundaries of the relationship between literature and experimentation, what it encompasses and what it signifies have either not been fully clarified or have been incompletely explained. In existing academic studies, experimental literature is generally evaluated in the context of modernist and postmodernist texts that emerged in the twentieth century. Especially since the 1950s, with the influence of Western avant-garde movements, texts that point to formal innovations in Turkish literature are seen as examples of the relationship between experimentation and literature. However, this relationship is not unique to the modern period; although there was a connection between literature and experimentation in earlier periods, this relationship has evolved into a different dimension by transforming over time.

In the existing academic studies in Turkish literature, the fact that this phenomenon is initiated with communities such as OuLiPo, which emerged in the 1960s and wondered what could arise from the cooperation of literature and mathematics and gave examples of experimental works in this context, reveals the problem of ignoring the background of experimentalism at the beginning of the century and the Naturalists before that, and especially Emile Zola's ‘Experimental Novel’ theory published in 1880.

The theoretical relationship between literature and empiricism was first addressed by Emile Zola. In his approach based on scientific experiments, Zola examined the reasons affecting human attitudes and behaviours. In this context, he was influenced by Darwin's theory of evolution (especially Social Darwinism), Hippolyte Taine's theory of ‘race, environment and moment’ and the principles of causality, and many other movements of thought. However, in the twentieth century, when the scientific approach of the naturalists proved insufficient to understand the complex structure of modern society, empiricism in literature shifted to the linguistic and structural realm. In this study, this transformation will be considered as a ‘transition from scientific to rhetorical context’. Therefore, in this study, we have to talk about two different stages when it comes to experiment and literature. Firstly, the theory of ‘Experimental Novel’ (1880), in which Realists and Naturalists applied scientific experiments to literature, and secondly, ‘Experimental Formalism’, which emerged under the influence of modernist and postmodernist thought movements of the twentieth century.

In this framework, this study will conduct a theoretical discussion on the concept of ‘experimental literature’, discuss the concept in two historical periods and analyse Nabizade Nazım's novel Zehra from this perspective.

Keywords: Experiment, Experimentalism, Literature, Experimental Novel, Nabizade Nazım.

KİMLİK OLGUSUNUN DİLDEN DİLE UZANAN YOLCULUKTAKİ YANSIMASI: TANPINAR'IN MEKTUPLARINDA MESAFE VE İDEOLOJİ

Pelin Öztürk, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, FEF, 20021110002@nevsehir.edu.tr

Yazının başlangıcından bu yana insanlar arasında iletişimi sağlamak için kullanılan temel araçlar arasında mektup kendini göstermiştir ve insanlık tarihinde uzun bir geçmişi vardır. İnsanın gerek sosyal bir varlık olması gerekse bilgi alışverişinde bulunma, paylaşma isteğinden ötürü çevresindeki insanlara haber verme ihtiyacı içinde olmuşlardır. İnsan doğasında olan ve insanı varlık sebebinde anlamlı kılan bu temel ihtiyaç onları yazmaya sevk etmiştir. Yazın türleri arasında yer bulan ancak özelliklerini belirtmek ya da türün özelliklerini sınırlandırmak noktasında diğer türlerden ayrılan karakteriyle ön plana çıkan bir türdür. Türk edebiyatında özellikle Tanzimat Dönemi'nden itibaren Batı kültürüne eğilim, Batı sanat görüşünün Türk sanatçıları tarafından örnek alınması ve uygulanmaya çalışılması mektubun kullanım amaçlarının zenginleşmesini sağlayarak Tanzimat öncesine kıyasla daha sık görülen bir edebî tür çerçevesinde açığa çıkmasını sağlamıştır. Dolayısıyla mektuplar, sadece bireysel duygu ve düşünceleri muhatabına iletmek için değil aynı zamanda yazarların özel yaşamlarını, sanat ve farklı konular hakkında fikirlerini, eleştirilerini, gözlemlerini, çözüm önerilerini ifade etmek için de başvurdukları bir tür olarak kendini göstermiştir. Ahmet Hamdi Tanpınar, Osmanlı medeniyet dairesinde doğmuş, büyümüş ve Cumhuriyet Devri'nde yetişmiş Türk edebiyat dünyasının önemli sanatçıları arasında yer alır. Bu çalışmada, Zeynep Kerman tarafından derlenen *Tanpınar'ın Mektupları* adlı eser, Tanpınar'ın sanatçı dostlarıyla arasındaki mesafe ve sahip olduğu ideoloji çerçevesinde dil, üslup, içerik açısından incelenmiştir. Tanpınar'ın söz konusu eseri, aidiyet kurduğu ideoloji çerçevesinde gerek dil gerekse içerik açısından ele alınarak üzerine bir çalışma yapılmamıştır. Bu noktadan hareketle yapılan çalışmada eserin dil, üslup ve içerik açısından yazarın kendini konumlandığı ve mesafe aldığı ideoloji çerçevesinde analiz edilmesi amaçlanmıştır. Sonuç olarak, yazarın muhatabıyla arasındaki mesafe ve o kişinin iktidar karşısındaki konumuna göre üslup ve içeriğin değiştiği tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra, Tanpınar'ın geniş bir sanatçı çevresinin olduğu görülmüştür. Sanatçı dostlarıyla arasındaki mesafeye ya da onların iktidar karşısındaki bulundukları konuma göre içeriğin bahsi geçen eserde değiştiği görülmüştür. Ayrıca Tanpınar, seyahat edecekler için çeşitli öneriler, dil meselesi ve eğitim kurumlarındaki problemler üzerine de muhataplarının ilgi alanlarına yönelik mektup kaleme almıştır. Yazarın, muhataplarıyla olan mesafesi ve iktidara karşı konumları neticesinde metnin içeriğinin değiştiği saptanmıştır. Bu sebeple *Tanpınar'ın Mektupları*, mektup türünde bile iktidar, ideoloji olgusunun ve iktidarın neresinde konumlanıyor olmanın, insanın kendi benliğinin ve kimliğinin inşası üzerindeki etkisini görmek açısından kayda değer bir eserdir.

Anahtar Sözcükler: Mektup, İdeoloji, Mesafe, Ahmet Hamdi Tanpınar

REFLECTION OF IDENTITY IN THE JOURNEY FROM MOUTH TO MOUTH: DISTANCE AND IDEOLOGY IN TANPINAR’S LETTERS

Pelin Öztürk, Master's Student,

Nevsehir Hacı Bektaş Veli University, Faculty of Arts and Sciences, FEF, 20021110002@nevsehir.

Letters have been manifested itself as the fundamental tools used to communicate among people since the beginning of writing and they have been having a long history for human beings. In Turkish literature especially, since Tanzimat Period, the tendency towards Western culture, the Western view of art being taken as an example by Turkish artists and their attempts to implement it. This basic need in human nature and that make people meaningful in their existence has led them to write. Human beings have always felt the need to inform people around them to desire in order to share and exchange information. It is a genre that find its place among literary genres but stands out with its character that distinguishes from other genres in terms of specifying both its features and limiting them properly. They have enriched the purposes of using of letters and have made them emerged as a more common literary genre compared to pre-Tanzimat Period. Therefore letters have revealed as a genre that writers refer not only communicating their own feelings and ideas to their collocutors but also expressing their own private lives and specific views over art properly. Ahmet Hamdi Tanpınar is one of the most prominent artists among Turkish literary world who was born and raised in Ottoman Empire and grew up Republic Period. In this study *Tanpınar’ın Mektupları* was compiled by Zeynep Kerman who been examining in terms of language, style and content within the framework distance between Tanpınar and his artist friends that the ideology he possessed. This study has not been studied within the view to language, style and the content in advance. Furthermore in this study, it is aimed to analyze the literary work in which the author positioned himself in regards to his own distance to ideology. Consequently, it has been determined both the proper style and the content vary according to the distance between the author and the collocutors’ position to the government. For his reason, *Tanpınar’ın Mektupları* is a significant literary work in regards to analyzing the effect of the concepts of dominant ideology and position as well as fictionalizing oneself.

Keywords: Letter, Ideology, Distance, Ahmet Hamdi Tanpınar

Yeraltı edebiyatı, 20. yüzyılın başlarında Batı'da ilk etkisini göstermeye başlamıştır. Toplumdan dışlanmış, marjinal bir şekle getirilmiş ve tabu sayılan temaları işleyen bir tür olarak söylenebilir. Bu tür, sanatın ve edebiyatın, sadece güzellik ve estetikten ibaret olmadığını, aynı zamanda karanlık, bozuk ve toplumda bulunan rahatsız edici yönlerin de keşfedilmesi gerektiğini savunur. Toplumsal olayların, politik baskıların ve ekonomik zorlukların etkisiyle ortaya çıkan yeraltı romanları, daha önce pek işlenmeyen alt kültürleri, sokak dilini, yasadışı yaşam biçimlerini, bireysel çatışmaları ve ahlak normlarına uygun olmayan davranışları konu almıştır. Özellikle Kapitalizm etkisi ile ortaya çıkan bu tür, edebiyatın yönünü iyiden kötüye bir bağlamda da toplumun diğer yönüne çevirmektedir.

Yeraltı edebiyatının kökleri, 20. yüzyılın başlarına kadar uzanmakla birlikte, özellikle 1950'ler ve 1960'larda daha belirgin bir hâle gelmiştir. Bu türün ilk örnekleri verilirken toplumun sınırları dışındaki hayatları, bireysel özgürlüğü ve marjinalleşmiş bireyleri anlatırken, dilin sınırlarını zorlamış ve edebiyatı alışılmadık biçimlerde yeniden tanımlamışlardır. Türkiye'de ise yeraltı edebiyatı, 1980'ler sonrasında, özellikle genç yazarlar tarafından benimsenmiş ve yaygınlaşmıştır. Toplumsal olayların, politik baskıların ve ekonomik zorlukların etkisiyle ortaya çıkan bu tür, daha önce pek işlenmeyen alt kültürleri, sokak dilini, yasadışı yaşam biçimlerini ve bireysel çatışmaları konu almıştır. Yeraltı edebiyatı, estetik kaygılardan çok, yazının toplumla olan ilişkisini sorgular, edebiyatın amacının sadece sanat yapmak değil, aynı zamanda gerçekliği, özellikle de karanlık yönlerini ortaya koymak olduğunu savunur.

Bu çalışmada, Murat Menteş tarafından 2019 yılında kaleme alınan *Korkma Ben Varım* adlı roman, yeraltı edebiyatı açısından incelenecektir. Çalışmanın giriş kısmında yeraltının edebiyatının nasıl ortaya çıktığı tartışılacak, türün genel çerçevesi hakkında bilgi verilecek ve özelliklerine değinilecektir. Birinci bölümünde söz konusu romanın özeti ve yapısı açıklanacaktır. İkinci bölümde ise romandaki yeraltı edebiyatı unsurları çözümlenecek ve eserin bu açıdan incelemesi sağlanacaktır.

Yeraltı edebiyatı bağlamında eser incelendiğinde, eserde bu türe ait birçok unsur olduğu görülmektedir. Toplumsal değerlerin geri planda kaldığı, ahlak ve değer yargılarının hiçbir anlam ifade etmediği eserde geçen kişiler tarafından net bir şekilde gösterilmektedir. Söz konusu eserde, cinayet, şiddet, intihar, argo, alkol, uyuşturucu kullanımı ve mafya ilişkileri yoğun bir şekilde kurgulanmaktadır. Romanın incelemesi yapıldığında seçilen kişilerin aykırı tipler olduğu söylenebilir. Yine bununla beraber, romanda ahlaki değerlerin de geride bırakıldığını ifade etmek mümkündür. Tüm yapılan incelemeler bağlamında yeraltı edebiyatının içerdiği öğeler bağlamında edebiyatta tam bir yer bulmamasın gerekçesi anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yeraltı Edebiyatı, Murat Menteş, *Korkma Ben Varım*.

TRACES OF UNDERGROUND LITERATURE IN MURAT MENTEŞ'S NOVEL KORKMA BEN VARIM

Sevim Betül BALOĞLU, PhD Student,

Nevsehir Hacı Bektas Veli University, Faculty of Literature, betulbaloglu4296@gmail.com

Underground literature began to show its first impact in the West in the early 20th century. It can be described as a genre that deals with themes that are marginalized, excluded from society, and considered taboo. This genre argues that art and literature are not just about beauty and aesthetics, but also about the dark, corrupt, and disturbing aspects of society. Underground novels, which emerged under the influence of social events, political pressures, and economic difficulties, dealt with previously unexplored subcultures, street language, illegal lifestyles, individual conflicts, and behaviors that do not comply with moral norms. This genre, which emerged especially under the influence of Capitalism, turns the direction of literature from good to bad and also to the other side of society.

The roots of underground literature date back to the beginning of the 20th century, but it became more apparent especially in the 1950s and 1960s. While the first examples of this genre were given, they pushed the boundaries of language and redefined literature in unusual ways while telling about lives outside the boundaries of society, individual freedom and marginalized individuals. In Turkey, underground literature was adopted and spread especially by young writers after the 1980s. This genre, which emerged under the influence of social events, political pressures and economic difficulties, addressed previously unexplored subcultures, street language, illegal lifestyles and individual conflicts. Rather than aesthetic concerns, underground literature questions the relationship between writing and society, and argues that the purpose of literature is not only to make art but also to reveal reality, especially its dark aspects.

In this study, the novel titled *Korkma Ben Varım*, written by Murat Menteş in 2019, will be examined in terms of underground literature. In the introduction part of the study, how the literature of the underground emerged will be discussed, information will be given about the general framework of the genre and its features will be mentioned. In the first part, the summary and structure of the novel in question will be explained. In the second part, the underground literature elements in the novel will be analyzed and the work will be examined from this perspective. When the work is examined in the context of underground literature, it is seen that there are many elements belonging to this genre in the work. It is clearly shown by the characters in the work that social values are in the background and morality and value judgments do not mean anything. In the work in question, murder, violence, suicide, slang, alcohol, drug use and mafia relations are intensely fictionalized. When the novel is examined, it can be said that the chosen characters are outliers. Again, it is possible to state that moral values are also left behind in the novel. In the context of all the examinations made, it is understood that the reason for the underground literature not finding a full place in literature in the context of the elements it contains.

Keywords: Underground literatüre, Murat Menteş *Korkma Ben Varım*.

Necip Fazıl Kısakürek, Cumhuriyet Dönemi Türk şiirinin önde gelen şairlerinden biridir. Velut bir sanatçı olan Kısakürek; roman, tiyatro, deneme gibi farklı türlerde kalem oynatmış olsa da asıl ününü yazdığı şiirleriyle elde etmiştir. Kısakürek, şiirleri incelendiğinde şiirlerini iki farklı dönemde yazdığı görülmektedir. Birinci evrede daha çok bohem ve savruk bir hayat sürmüş ve şiirlerini de bu eksende yazmış olan Necip Fazıl, A. Arvasi ile tanıştıktan sonra dinî içerikli şiirler kaleme alarak sanat yaşamının ikinci evresini yaşamaya başlamıştır. Sanat anlayışında dine ve maneviyata yönelen şair; şiirlerinde maddeden manaya, dünyevi haz ve zevklerden ilahi bir duyuşa yönelerek Batı'nın materyalist fikir dünyası karşısına Doğu'nun manevi düşünce yapısını çıkararak şiir anlayışını dinî bir duyarlılık düzlemine oturtmuştur. Bu çalışmada Necip Fazıl Kısakürek'in poetikası ekseninde Evim şiiri inceleme konusu olmuş; "ev" in bir mekân unsuru olarak şair için anımsattıkları, çağrışımları tarafımızca çözümlenmeye çalışılmıştır. "Evim" adlı şiiri de bu özellikleri barındıran, insanın iç dünyasına ve yaşamına dair anlamlı bir bakış sunar. Şair, ev kavramını yalnızca fiziksel bir mekân olarak değil, insanın ruhsal hali, içsel arayışları ve varoluşsal sıkıntılarıyla bütünleşmiş bir kavram olarak ele alır. "Evim" şiirinde, ev, bir sığınak, bir huzur yeri olmaktan çok, insanın içsel yalnızlığını ve arayışını simgeler. Evdeki yalnızlık, insanın kendini bulma çabasıyla paralellik gösterir. Necip Fazıl'ın genel sanat anlayışında, bireysel bir arayış, insanın anlam arayışı ve derin bir manevi boyut ön plandadır. Şair, modernizmin ve bireysel yalnızlığın getirdiği karamsar ruh halini, mistik bir bakış açısıyla aşmaya çalışır. Kısakürek'in şiirlerinde sıkça yer alan dini temalar, insanın yaratılış gayesini ve dünyadaki amacını sorgulayan bir içsel yolculuğa işaret eder. Kendini Allah'a ve insanlığa adama fikri, onun sanat anlayışının temelini oluşturur. Necip Fazıl, Türk edebiyatında hem bireysel hem de toplumsal düzeyde derin izler bırakmış, şiirleriyle okurlarını manevi bir keşfe davet etmiştir.

Anahtar Kelimeler: Necip Fazıl Kısakürek, Şiir, Evim Şiiri, Mekân, Şehir

Necip Fazıl Kısakürek is one of the leading poets of Turkish poetry during the Republican period. A prolific artist, Kısakürek wrote in various genres such as novels, plays, and essays, but gained his main fame through his poetry.

When examining Kısakürek's poetry, it can be observed that his works are written in two distinct periods. In the first phase, Necip Fazıl led a more bohemian and chaotic life, and his poetry reflected this. After meeting A. Arvasi, however, he began writing religiously themed poems, marking the beginning of the second phase of his artistic career. In his artistic philosophy, the poet turned towards religion and spirituality. In his poems, he moved from the material to the spiritual, from earthly pleasures to a divine sense, and opposed the materialist world of the West by bringing forward the spiritual thought of the East. Thus, his poetic understanding was grounded in a religious sensitivity. In this study, the poetical framework of Necip Fazıl Kısakürek is analyzed through the poem "Evim" (My Home), focusing on what "home" represents for the poet as a physical space, as well as the associations and symbols it evokes. "Evim" carries these features, offering a meaningful perspective on human inner worlds and life. The poet does not treat the concept of home merely as a physical space, but as a concept intertwined with a person's mental state, inner struggles, and existential crises. In the poem "Evim," the home symbolizes not a sanctuary or a peaceful place, but rather the inner loneliness and search of the individual. The loneliness in the home parallels the individual's quest to find themselves. In Kısakürek's overall artistic philosophy, personal exploration, the search for meaning, and a profound spiritual dimension are central. The poet attempts to transcend the gloomy mood created by modernism and individual loneliness through a mystical perspective. The religious themes frequently found in Kısakürek's poetry point to an inner journey questioning human purpose and the meaning of existence. His idea of dedicating oneself to God and humanity forms the foundation of his artistic understanding. Necip Fazıl has left a profound impact on both individual and societal levels in Turkish literature, inviting readers to embark on a spiritual journey through his poetry.

Keywords: Necip Fazıl Kısakürek, Poetry, "Evim" Poem, Space, City

MISIRLI TÜRK İLİM ADAMI MUHAMMED FERİD VECDİ’NİN TÜRK EDEBİYATI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Aisha Mohamed Fouad Selim, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Prof. Dr. Abdullah ŞENGÜL,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Başkanı Yeni Türk Edebiyatı Anabilim Dalı

Muhammed Ferid Vecdi, 19. yüzyıl sonları ile 20. yüzyılın başlarında Mısır’da yaşamış önemli bir entelektüel, yazar, şair, eğitimci ve İslam düşünürüdür. Türk kökenli bir ailede doğan Vecdi, Batı düşüncesini İslam ile uyumlu hale getirme çabası içinde olmuş, toplumsal yapıda köklü değişiklikler önererek çağdaşlaşma sürecinin öncüsü olmuştur. Genç yaşlarda, bilimsel toplantılara katılarak ilmî bir çevrede yetiştir. Mısır’ın ve Osmanlı Devleti’nin kültürel merkezlerinden olan Kahire’deki eğitim ve entelektüel ortam, onun düşünsel gelişimini derinden etkiler. Ferid Vecdi, Batı toplumlarının İslam’a yönelik yanlış anlayışlarını düzeltmeyi ilke edinir. Ferid Vecdi’nin edebiyata olan tutkusu, genç yaşlarda başlar ve onu çeşitli edebi akımlar ve yönelimlerle tanıştırır. Fransız edebiyatından ve Batı düşüncesinden etkilenir, bu etkileşim onu Doğu ve Batı arasında bir köprü olmaya yönlendirir. Edebiyata olan ilgisi, onun çeşitli dergilerde makaleler ve denemeler yazmasıyla başlar. Türk edebiyatı üzerinde bıraktığı en önemli etkilerden biri, bireysel duyguların ve sosyal sorunların edebi metinlerde işlenmesi konusundaki duyarlılığıdır. Vecdi, toplumsal adalet, insan hakları ve bireysel özgürlük gibi kavramları eserlerinde sıkça ele alır. Muhammed Ferid Vecdi’nin eserlerinde ele aldığı en önemli konulardan biri de kadın meselesidir. *Müslüman Kadını* adlı bir kitabı bulunmaktadır. Ferid Vecdi’nin Türk edebiyatına etkisi, özellikle modernleşme ve batılılaşma süreçlerinin yaşandığı bir dönemde belirginleşir. II. Meşrutiyet Dönemi’nin ilk yılları, birçok alanda özgürlüklerin ilan edildiği bir dönem olarak kabul edilir. Bu dönemde, insanlar dinî ve dünyevî görüşlerini rahatça ifade edebileceklerini düşünmeye başlarlar. Sansürün kaldırılması ve fikirlerin özgürce dile getirilmeye başlanmasıyla, basın ve yayın alanında önemli bir gelişmeler yaşanır. II. Meşrutiyet Dönemi’nin getirdiği özgürlük ortamına bağlı olarak birçok dergi çıkmaya başlar. Bunlardan bir de *Sırât-ı Müstakim* dergisidir. Mehmet Akif Ersoy’un başyazarlığını yaptığı dergide Ferid Vecdi’nin birçok yazısı yer alır. 19. ve 20. yüzyılda, kadın konusu aydınlar arasında tartışılmaya başlanır. II. Meşrutiyet, toplumsal cinsiyet bilincinin gelişmesi açısından önemli bir dönemdir. *Sırât-ı Müstakim* dergisi, dönemin kadın algısına ışık tutan çalışmalara imza atar. Mehmet Akif Ersoy, *Sırât-ı Müstakim* dergisinde Ferid Vecdi’nin yazılarının çevirisini yaparak, Vecdi’nin kadının algısını okurlarına ulaştırır. Bu çalışma, Ferid Vecdi’nin eserlerine ve düşüncelerine odaklanarak onun Türk edebiyatındaki yeri ve etkilerini inceleyecektir.

Anahtar Kelimeler: Ferid Vecdi, Türk Edebiyatı, İslam, Batı, Kadın

THE INFLUENCE OF EGYPTIAN TURKISH SCHOLAR MUHAMMED FARD WAJDI ON TURKISH LITERATURE

Aisha Mohamed Fouad Selim, *Master's Student*,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Institute of Social Sciences, Department of Turkish Language and Literature

Abdullah ŞENGÜL, *Prof. Dr.*

*Nevşehir Hacı Bektaş Veli University Head of Department of Turkish Language and Literature
Department of New Turkish Literature*

Muhammad Ferid Wajdi was an important intellectual, writer, poet, educator and Islamic thinker who lived in Egypt in the late 19th and early 20th centuries. Born into a family of Turkish origin, Wajdi endeavoured to harmonise Western thought with Islam and became a pioneer of the modernisation process by proposing radical changes in the social structure. At a young age, he grew up in a scholarly environment by attending scientific meetings. The educational and intellectual environment in Cairo, one of the cultural centres of Egypt and the Ottoman Empire, deeply influenced his intellectual development. Ferid Wajdi adopted the principle of correcting the misconceptions of Western societies towards Islam. Ferid Wajdi's passion for literature began at a young age and introduced him to various literary movements and orientations. He was influenced by French literature and Western thought, and this interaction led him to become a bridge between East and West. His interest in literature began with his writing articles and essays in various magazines. One of his most important influences on Turkish literature is his sensitivity to the treatment of individual emotions and social problems in literary texts. Wajdi frequently addresses concepts such as social justice, human rights and individual freedom in his works. One of the most important issues addressed by Muhammad Ferid Wajdi in his works is the issue of women. Ferid Vecdi's influence on Turkish literature is especially evident in a period of modernisation and westernisation. The first years of the Second Constitutional Monarchy Period are considered as a period in which freedoms were declared in many areas. In this period, people began to think that they could express their religious and worldly views freely. With the abolition of censorship and the free expression of ideas, there were significant developments in the field of press and broadcasting. Many magazines started to be published in line with the environment of freedom brought by the Constitutional Monarchy Period II. One of them is *Sırât-ı Müstakim* magazine. Mehmet Akif Ersoy was the chief writer of the magazine and Ferit Vecdi wrote many articles. In the 19th and 20th centuries, the issue of women begins to be discussed among intellectuals. The Second Constitutional Monarchy is an important period for the development of gender consciousness. *Sırât-ı Müstakim* magazine carries out studies that shed light on the perception of women of the period. Mehmet Akif Ersoy translates Ferid Vecdi's writings in *Sırât-ı Müstakim* and conveys Vecdi's perception of women to his readers. This study will focus on Ferid Vecdi's works and thoughts and examine his place and effects in Turkish literature.

Keywords: Ferid Wajdi, Turkish Literature, Islam, West, Woman

ÇOCUK OYUNLARININ İŞLEVLERİ: AVANOS ÇOCUK OYUNLARI

Aybüke (Karabacak) Ergen, Doktora Öğrencisi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü E- Posta: aybuke_7512@hotmail.com

Orcid: [0000-0002-6234-8366](https://orcid.org/0000-0002-6234-8366)

Bu çalışmada Nevşehir'in Avanos İlçesinden derlenen geleneksel çocuk oyunları, bireysel ve toplumsal işlevleri açıdan incelenmiştir. Nevşehir, geçmişten günümüze birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Medeniyetlerin kültürel kodlarını bünyesinde barındırmaktadır. Geleneksel çocuk oyunları da mevcut kültürü, nesilden nesile aktaran halkbilimi unsurlarındandır. Gelenek aktarımına ek olarak oyunların, hoşça vakit geçirme, eğlenme, çocukların, psikolojik, sosyal ve fiziksel gelişimini etkileme işlevleri mevcuttur. Bu işlevler çalışmada kültürel belleğin parçası olarak incelenmiştir. Çalışma iki aşamalı olarak ortaya çıkmıştır. Alan araştırması ve literatür taraması ile birlikte elde edilen veriler kuramsal çerçevede incelenmiştir. Örneklem olarak Nevşehir'in Avanos ilçesi seçilmiştir. Alınan etik kurul raporu akabinde altı kaynak kişi ile görüşülmüştür. İlçede çanak çömlek yapımı, turizm, bağcılık geçim kaynaklarındandır. Oynanan oyunlarda da ekonomik faaliyetlerden arta kalan çanak çömlek parçaları, halı dokunduktan sonra ortaya çıkan kırpıntı ipler gibi çeşitli materyallerin kullanılması da söz konusudur. Çocuk oyunlarından ara kestim, cıncık kayma, goyun hoo, med, ay gördüm eşim kayıp, bebek oyunu, gece oyunu, mendil oyunu, çelik çomak, uzun eşek ve âşık oyunları alan araştırması ve literatür taraması sonucunda elde edilip çalışma kapsamına alınan çocuk oyunlarıdır. İlçede oynanan ve çocukların yetişkinliğe geçiş sürecinde yer aldıkları kelle atma ve sinsin oyunları da bildiriye dâhil edilmiştir. Oyunlar, ortaya çıktıkları bağlama odaklanılarak işlevlerine göre incelenmiştir. İşlevsel halkbilimi kuramı öncüsü antropolog William R. Bascom'a göre halk edebiyatı ürünlerinin işlevleri eğlenme, eğlendirme ve hoşça vakit geçirme işlevi, toplumsal kurumlara ve törenlere destek verme işlevi, eğitim ve kültürün genç kuşaklara aktarılması işlevi, toplumsal ve kişisel baskılardan kurtulma işlevidir. Bu işlevlere süreç içerisinde protesto işlevi de eklenmiştir. Derlenen çocuk oyunlarının hem bireysel hem de toplumsal bağlamda işlevleri söz konusudur. Bu nedenle işlevsel halkbilimi kuramlarını temel alarak oyunların kategorileştirilmesi amaçlanmıştır. Oyunlar, işlevsel halkbilimi kuramının maddelerine odaklanılarak açıklanacaktır. Böylece Avanos çocuk oyunlarının panoraması çıkarılacaktır. Ara kestim, cıncık kayma, goyun hoo, med, ay gördüm eşim kayıp, gece oyunu, mendil oyunu, çelik çomak, uzuneşek ve âşık oyunları grup halinde oynanması gereken oyunlardanken bebek oyunu hem grupla hem bireysel olarak oynanabilecek oyunlardandır. Bu özellikler dikkate alınarak oyunlar bildiriye dâhil edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Çocuk Oyunları, Nevşehir, Avanos.

Aybüke (Karabacak) Ergen, PhD Student,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University Institute of Social Sciences E-mail: aybuke_7512@hotmail.com

Orcid: 0000-0002-6234-8366

Abstracts: In this study, traditional children's games compiled from Avanos District of Nevşehir were examined in terms of their individual and social functions. Nevşehir has hosted many civilizations from past to present. It contains the cultural codes of civilizations. Traditional children's games are among the folklore elements that transfer the existing culture from generation to generation. In addition to the transmission of tradition, games have the functions of having a good time, having fun, and affecting the psychological, social and physical development of children. These functions are analyzed as part of cultural memory in this study. The study has emerged in two stages. The data obtained through field research and literature review were analyzed within the theoretical framework. Avanos district of Nevşehir was selected as the sample. Following the ethics committee report, six resource persons were interviewed. Pottery making, tourism and viticulture are among the sources of livelihood in the district. In the games played, there is also the use of various materials such as pottery pieces left over from economic activities, and scraps of threads after weaving carpets. Among the children's games, ara kestim, cıncık kayma, goyun hoo, med, ay saw my wife missing, baby game, night game, handkerchief game, steel sledgehammer, long donkey, and minstrel games are the children's games that were obtained as a result of field research and literature review and included in the study. Head throwing and sinsin games, which are played in the district and in which children take part in the transition to adulthood, are also included in the report. The plays were analyzed according to their functions, focusing on the context in which they emerged. According to anthropologist William R. Bascom, the pioneer of the functional folklore theory, the functions of folk literature products are the function of having fun, entertaining and having a good time, the function of supporting social institutions and ceremonies, the function of education and transferring culture to younger generations, and the function of getting rid of social and personal pressures. The function of protest was added to these functions in the process. The collected children's games have both individual and social functions. For this reason, it was aimed to categorize the games based on functional folklore theories. The games will be explained by focusing on the items of functional folklore theory.

Thus, a panorama of Avanos children's games will be drawn. While ara kesim, cıncık kayma, goyun hoo, med, ay saw my wife missing, night game, handkerchief game, steel sack, longışek and âşık games are among the games that should be played in groups, the baby game is one of the games that can be played both with a group and individually. Considering these features, the games were included in the report.

Keywords: Children's Games, Nevşehir, Avanos.

Tiyatro metinlerinde dramatik unsurların tespiti ve aktarımı, eserin yazıldığı döneme özgü kültürel uygulamaların ortaya çıkarılması açısından önemlidir. Bu çalışmada Direktör Âli Bey tarafından ilk iki perdesi 1874'te, üçüncü perdesi de 1897'de yazılan *Letafet* adlı operette gelenek, görenek ve âdetlerin, metnin yapısındaki yeri, dramatik unsurlar bağlamında incelenmektedir. Mudhik-opera şeklinde tanıtılan *Letafet*'te dönemin kültürel ve sosyal ortamlarının izleri bulunmakla birlikte görücü usulü evlilik, gelenekler aracılığıyla eleştirilmektedir. Tanzimat dönemi eserlerinden olan *Şair Evlenmesi* ile *Letafet*'in kişi, konu ve olay benzerliği dikkat çekmektedir. Bahsi geçen iki tiyatro metninin birbirinden ayrıldığı noktada ise geleneklere bakış ve dramatik unsurların işleniş ve işlevi bulunmaktadır. Bildiri boyunca *Letafet*'teki dramatik unsurların etkisi *Şair Evlenmesi* de merkeze alınarak sorgulanmaktadır. *Şair Evlenmesi*'nden farklı olarak geleneksel uygulamaların ön plana çıktığı *Letafet*'te, toplumsal değer yargılarına yönelik eleştiriler âdetler üzerinden yöneltilmektedir. Eser adını esas kişisi *Letafet*'ten alır, *Letafet*'in kendi beğenilerinin, düşüncelerinin oluşu, bunları ifade edebilme gücü ve eylemde bulunabilmesi metnin *Şair Evlenmesi*'nden ayrılan bir başka yönünü meydana getirmektedir. *Letafet*'te dinî uygulama ve kabullerden ziyade devrin değer yargıları, yaşam biçimi, gelenek ve âdetleri bağlayıcı konumdadır. *Letafet*'e mekân olan dönemin sosyal, kültürel ortamlarından olan mesire alanıyla birlikte gelin alayı, susamcı geleneği, koçu, kılıç kalkan oyunu, koltuğa girmek gibi düğünle bağlantılı dramatik unsurlar da yer almaktadır. Söz konusu dramatik öğeler eserin serim, düğüm ve çözümünde yön belirleyici bir etkiye sahiptir. Bu dramatik unsurlar ve gelenekler metin kişilerinin evliliklerine hem engel oluşturmakta hem de isteklerinin gerçekleşebilmesi için olanaklar sağlamaktadır. Metnin şahıs kadrosu ile vaka zamanı birlikte değerlendirildiğinde Osmanlı'nın içinde bulunduğu sosyal ve kültürel çürümüşlük de anlaşılabilir. Eserde, sosyal hayattaki olumsuzluklara mizah katılarak gösterilmektedir. Rüşvet, taassup, cahillik ve bilgisizliğin insanı düşürdüğü durumlar sosyal mesajlarla sergilenmektedir. *Letafet*'te, devrin, toplumsal, kurumsal ve insani özellikleri, normlarıyla ilgili bilgilere ulaşılabilir. Eserde toplumsal hayattaki ahlaki bozulmaların kullanılarak topluma ayna tutulduğu da çalışmanın iddiaları arasındadır. Bir tiyatro eserinde döneme özgü sosyokültürel uygulamaların geniş yer buluşu, yazarların topluma ve döneme bakışını sunması bakımından da önem arz etmektedir. Böylece *Letafet* üzerinden, Tanzimat döneminden bir karenin yansıtılması, tiyatronun, dramatik unsurlar barındırması, o devre dair toplumsal yaklaşımları resmedilmesi, kültürel değerlerinin taşıyıcısı olarak okunabilmesi amaçlanmıştır. Sonuçta, dramatik unsurlara yer veren tiyatro metinleri aracılığıyla zamanın görünür kılındığı, artık uygulanmayan gelenek ve göreneklerin izinin, yazılı ortamda kayıt altına alınarak kaybolmasının önlendiği ve takip edilmesinin mümkün hâle geldiği ortaya koyulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Dramatik Unsur, Tiyatro, Kültürel Bellek, Düğün, Mesire Alanı, Gelenek

Ayşe YİĞİT, PhD Student,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Department of Turkish Language and Literature,
yigitayse507@gmail.com

The identification and transmission of dramatic elements in theater texts is important in terms of revealing the cultural practices specific to the period in which the work was written. In this study, the place of traditions, customs and traditions in the structure of the text in the context of dramatic elements in the operetta *Letafet*, the first two acts of which were written in 1874 and the third act in 1897 by Director Âli Bey, is examined. Although traces of the cultural and social environments of the period are found in *Letafet*, which is introduced as a mudhik-opera, arranged marriage is criticized through traditions. The similarity of characters, subjects and events in *Şair Evlenmesi* and *Letafet*, which are works of the Tanzimat period, is striking. The point where the two theater texts in question differ from each other is the perspective on traditions and the processing and function of dramatic elements. Throughout the paper, the effect of dramatic elements in *Letafet* is questioned by focusing on *Şair Evlenmesi*. Unlike *Şair Evlenmesi*, in *Letafet*, where traditional practices are at the forefront, criticisms of social value judgments are directed through traditions. The work takes its name from its main character Letafet, and Letafet's own tastes and thoughts, her ability to express them and her ability to take action constitute another aspect of the text that distinguishes it from *Şair Evlenmesi*. In *Letafet*, rather than religious practices and acceptances, the value judgments, lifestyle, traditions and customs of the period are in a binding position. Along with the recreation area, which is one of the social and cultural environments of the period where *Letafet* is located, there are also dramatic elements related to the wedding such as the bridal procession, sesame tradition, the ram, the sword-shield game, and entering the armchair. The dramatic elements in question have a direction-determining effect on the presentation, knot and solution of the work. These dramatic elements and traditions both create obstacles to the marriages of the characters in the text and provide opportunities for their wishes to come true. When the characters of the text and the time of the event are evaluated together, the social and cultural decay that the Ottoman Empire was in can also be understood. In the work, the negativities in social life are shown by adding humor. The situations that bribery, bigotry, ignorance and ignorance reduce people to are exhibited with social messages. In *Letafet*, information about the social, institutional and human characteristics and norms of the period can be accessed. It is also among the claims of the study that the moral deteriorations in social life are used in the work and the society is held up as a mirror. The extensive coverage of socio-cultural practices specific to the period in a theater work is also important in terms of presenting the authors' perspective on society and the period. Thus, through *Letafet*, it is aimed to reflect a scene from the Tanzimat period, to have the theater contain dramatic elements, to depict the social approaches of that period and to be read as the carrier of cultural values. As a result, it has been revealed that time is made visible through theater texts that include dramatic elements, and the traces of traditions and customs that are no longer applied are recorded in written form, thus preventing their loss and making it possible to follow them.

Keywords: Dramatic Element, Theatre, Cultural Memory, Wedding, Recreation Area, Tradition

“NEMFLERİN DUASI” ŞİİRİNE MİTOPOETİK BİR YORUM

Büşra Nur ÇAKIR, Doktora Öğrencisi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı

Doç. Dr. Şamil YEŞİLYURT, Doç. Dr.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, FEF, yesilyurt@nevsehir.edu.tr

Salih Zeki Aktay, Nev-Yunanilik akımının temsilcilerindendir. Aktay, oyun, hikâye, makale, çeviri gibi birçok türde eser verse de şairlik yönü daha güçlüdür. Şiir kitapları *Persefon* (1930), *Asya Şarkıları* (1933), *Pınar Aşk Kasideleri* (1936), *Rüzgâr* (1938), *Rüzgâr ve Dallarda Şarkılar* (1961), *Laton* (1964), *Titan* (1966), *Laton II* (1967), *Laton III* (1968)'dur. Aktay, şiirlerini oluştururken en çok beslendiği kaynak mit ve mitoloji olmuştur. “Nemflerin Duası” şiirinin bulunduğu *Persefon* adlı şiir kitabı şairin sanatının ilk evresinde kaleme aldığı bir eserdir. Eser içerisinde Yunan mitolojisinde yer alan mitlere ait pek çok örneğe rastlamak mümkündür. Aktay'ın diğer şiir kitapları incelendiğinde sanatının merkezinde mit ve mitolojinin olduğu çok net bir şekilde görülmektedir.

Mit, oluşum zamanı insanlık tarihi ile başlayan bireylerin atalarından aldıkları bir miras gibi nesilden nesle aktardıkları, olağan ile olağandışı arasında kararsız bırakan bir anlatım bütünüdür. Mitopoetik ise mit ile şiirin kesişim noktasında meydana gelir. Herhangi bir mitin şiirin alanı içerisine girdiğinde ilk hâlden tam olarak kopmamakla birlikte yeniden yorumlanması durumudur. Bu noktada şiirin bir açık yapıt olma özelliği devreye girer. Şair, elindeki miti şiiri ekseninde aslını koruyarak ama içerisine yeni birçok özellik de ekleyerek mitopoetik yorumun kapsam alanına dâhil eder. Aktay'ın *Persefon* isimli eseri ismini Yunan mitolojisinde yer alan Persefon mitinden almaktadır ve bu çerçevede Persefon mitinin özeti ile başlamaktadır. “Nemflerin Duası” isimli şiirde adı geçen mitin ilk bölümü işlenir. Persefon, Hades tarafından kaçırılmıştır. Sere çaresiz bir şekilde kızına ulaşmak ister ancak Persefon cehennem hayatının içerisinde. Ve Tartar bahçelerinde üç kırmızı nar yemiştir. Şiirin içerisinde bu bölümden sonrası yer almamaktadır. Şiir dua metni üzerine kurularak mite bağlanmıştır. Atlas bahçeleri yansın/Sema alevlere kansın/Tütsün kızıl buhurdanlar dizeleri şiir içerisinde iki kere tekrar etmiştir. Şiir içerisinde Sere'nin bir yakarıшта bulunduğu sezilmektedir. Bazen dua bazen beddua üzerine devam eden bu yakarış içerisinde Persefon, Hades ve Sere mitine ait fazlaca veri bulunmaktadır. O nedenle şiir mitopoetik yorum çerçevesinde incelenmeye açıktır. Bu çalışmanın amacı Salih Zeki Aktay'ın *Persefon* (1930) adlı şiir kitabında yer alan “Nemflerin Duası” isimli şiirindeki mitopoetik unsurları tespit etmektir.

Anahtar Kelimeler: Mit, Mitopoetik, Persefon.

Büşra Nur ÇAKIR, PhD Student,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Turkish Language and Literature

Şamil YEŞİLYURT, Assoc. Dr,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, FEF, yesilyurt@nevsehir.edu.tr

Salih Zeki Aktay is one of the representatives of the Nev-Yunanilik movement. Although Aktay produced works in many genres such as plays, stories, articles and translations, his poetic side is stronger. His poetry books are *Persefon* (1930), *Asya Şarkıları* (1933), *Pınar Aşk Kasideleri* (1936), *Rüzgâr* (1938), *Rüzgâr ve Dallarda Şarkılar* (1961), *Laton* (1964), *Titan* (1966), *Laton II* (1967), *Laton III* (1968). Aktay drew the most from myth and mythology when creating his poems. The poetry book *Persefon*, which includes the poem “The Prayer of the Nymphs”, is a work written by the poet in the early stages of his art. It is possible to come across many examples of myths in Greek mythology in the work. When Aktay’s other poetry books are examined, it is very clear that myth and mythology are at the center of his art.

Myth is a narrative whole that individuals, whose formation dates back to human history, pass on from generation to generation as a legacy they receive from their ancestors, leaving them undecided between the ordinary and the extraordinary. Mythopoetics, on the other hand, occurs at the intersection of myth and poetry. It is the situation where any myth, when it enters the field of poetry, is reinterpreted without completely breaking away from its original form. At this point, the feature of poetry as an open work comes into play. The poet includes the myth in his hand within the scope of the mythopoetic interpretation by preserving its originality within the axis of his poem, but adding many new features to it. Aktay’s work *Persefon* takes its name from the Persephone myth in Greek mythology and begins with a summary of the Persephone myth in this context. The first part of the myth in question is handled in the poem “The Prayer of the Nymphs”. Persephone has been kidnapped by Hades. Sere desperately wants to reach her daughter, but Persephone is in the hellish life. And Tartar has eaten three red pomegranates in the gardens. There is no part after this part in the poem.

The poem is based on a prayer text and is connected to the myth. The lines “Let the gardens of Atlas burn/Let the sky be consumed by the flames/Insect the red incense burners” are repeated twice in the poem. It is felt that Sere is making a prayer in the poem. In this prayer, which sometimes continues with a prayer and sometimes with a curse, there is a lot of data regarding the myth of Persephone, Hades and Sere. Therefore, the poem is open to examination within the framework of mythopoetic interpretation. The aim of this study is to examine Salih Zeki Aktay’s *Persefon* (1930) The aim of this study is to identify the mythopoetic elements in the poem “The Prayer of the Nymphs” in her book of poetry.

Keywords: Myth, Mythopoetics, Persephone.

Bennur ÖZER, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sınıf Eğitimi, bennurtc1@gmail.com

Murat TEMUR, Dr. Öğr. Üyesi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sınıf Eğitimi, murattemur@nevsehir.edu.tr

2024 yılında Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında birçok dersin öğretim programı değiştirilmiştir. Değişen bu programlardan birisi de Türkçe dersi öğretim programıdır. Bu doğrultuda araştırmada son on yılda uygulanan; 2015 Türkçe Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı, 2017 Türkçe Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar), 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar), 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar) ve 2024 İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın (1, 2, 3 ve 4. Sınıflar) incelenmesi, bu programların benzer veya değişen yönlerinin ortaya konması amaçlanmıştır. Araştırmada özellikle ilk okuma yazma öğretim sürecine odaklanılmıştır. Programlar, okuma yazma öğretim yöntemi, yazı tipi, ses grupları, tema, satır aralıkları, kazanım/öğrenme çıktısı sayıları gibi birçok farklı konuda incelenmiştir. Araştırma, nitel araştırma yöntemi doğrultusunda yürütülmüştür. Araştırmanın veri kaynağını; 2015 Türkçe Dersi Öğretim Programı, 2017 Türkçe Dersi Öğretim Programı, 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programı, 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı ile 2024 İlkokul Türkçe Dersi Öğretim programı oluşturmuştur. Araştırma verilerinin toplanmasında doküman incelemesi, toplanan verilerin analizinde ise betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Araştırmacılar verileri sistemli ve düzenli bir şekilde toplamak, veri kaybını engellemek amacıyla bir tablo oluşturmuşlardır. Daha sonra her program ayrıntılı bir şekilde incelenmiş ve araştırma öncesinde belirlenen başlıklar doğrultusunda toplanan veriler bu tabloya aktarılmıştır. Araştırma sonucunda, değişikliğin en fazla 2015 Türkçe Dersi Öğretim Programı ve 2017 Türkçe Dersi Öğretim Programları ile 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı ve 2024 İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programları arasında olduğu 2017 Türkçe Dersi Öğretim Programı, 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programı ve 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programlarının büyük oranda benzer olduğu görülmüştür. 2015 Türkçe Dersi Öğretim Programı ve 2017 Türkçe Dersi Öğretim Programı arasında ses grupları, yazı tipi, öğrenme alanları/beceriler, tema başlıkları bu değişikliklerin bir kısmıdır. 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı ve 2024 İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programında ise benzer şekilde ses grupları, tema başlıkları, satır aralıklarında değişiklik yapılmıştır. 2024 İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programında ayrıca hızlı okumadan ziyade anlamamanın önemi vurgulanmış, okuma yazma öğretim yönteminin alt aşamalarına eklemeler yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Dersi Öğretim Programı, Doküman İncelemesi, İlkokul

Bennur ÖZER, Master's Student,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Classroom Education, bennurtc1@gmail.com

Murat TEMUR, Dr. Lecturer. Prof. Dr,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Classroom Education, murattemir@nevsehir.edu.tr

In 2024, the curricula of many courses were changed within the scope of the Turkish Century Education Model. One of these changed programmes is the Turkish course curriculum. Accordingly, in this study, the 2015 Turkish Course (Grades 1-8) Curriculum, 2017 Turkish Course Curriculum (Primary and Secondary School Grades 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 and 8), 2018 Turkish Course Curriculum (Primary and Secondary School Grades 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 and 8), 2019 Turkish Course Curriculum (Primary and Secondary School Grades 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 and 8). Grades), 2019 Turkish Course Curriculum (Primary and Secondary School 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 and 8th Grades) and 2024 Primary School Turkish Course Curriculum (Grades 1, 2, 3 and 4), and to reveal the similar or changing aspects of these programmes. In the research, especially the first literacy teaching process was focused on. The programmes were examined in many different subjects such as literacy teaching method, font type, sound groups, theme, line spacing, number of outcomes/learning outcomes. The research was conducted in line with the qualitative research method. The data source of the study consisted of the 2015 Turkish Course Curriculum, 2017 Turkish Course Curriculum, 2018 Turkish Course Curriculum, 2019 Turkish Course Curriculum and 2024 Primary School Turkish Course Curriculum. Document analysis technique was used to collect the research data and descriptive analysis technique was used to analyse the collected data. The researchers created a table in order to collect the data in a systematic and organised way and to prevent data loss. Then, each programme was examined in detail and the data collected in line with the headings determined before the research were transferred to this table. As a result of the research, it was seen that the changes were mostly between 2015 Turkish Lesson Teaching Programme and 2017 Turkish Lesson Teaching Programmes, 2019 Turkish Lesson Teaching Programme and 2024 Primary School Turkish Lesson Teaching Programmes, 2017 Turkish Lesson Teaching Programme, 2018 Turkish Lesson Teaching Programme and 2019 Turkish Lesson Teaching Programmes were mostly similar. Between 2015 Turkish Lesson Teaching Programme and 2017 Turkish Lesson Teaching Programme, sound groups, font type, learning areas/skills, theme titles are some of these changes. In 2019 Turkish Lesson Teaching Programme and 2024 Primary School Turkish Lesson Teaching Programme, similar changes were made in sound groups, theme titles, and line spacing. In the 2024 Primary School Turkish Course Teaching Programme, the importance of comprehension rather than fast reading was emphasised and additions were made to the sub-stages of the literacy teaching method.

Keywords: Turkish Curriculum, Document Analysis, Primary School

Bu çalışma, dijital kültürün toplum üzerindeki etkilerini ve bireylerin dijital ortamda kullandığı lakapların (nicknames) kimlik inşasındaki rolünü incelemeyi amaçlamaktadır. Dijitalleşmeyle birlikte bireyler, çevrimiçi platformlarda sanal kimlikler oluşturmakta ve bu kimlikler aracılığıyla toplumsal etkileşimlerde bulunmayı tercih etmektedir. Lakaplar, kişilerin kendilerini ifade etme biçimlerini, sosyal statülerini ve grup dinamiklerini yansıtmaktadır. Araştırma, sosyal medyada fenomen haline gelen lakapların kullanımını ele alarak bu süreçlerin sosyal, kültürel ve psikolojik boyutlarını anlamaya çalışmaktadır. Çalışma, özellikle genç bireyler arasında dijital kültürün etkisiyle değişen lakaplar aracılığıyla sosyal kimliklerin nasıl şekillendiğini, hangi temalar etrafında toplandığını ve bu durumun toplumsal ilişkiler üzerindeki yansımalarını araştırmaktadır. Elde edilen bulgular, lakapların sadece bireysel kimlikler değil, aynı zamanda kolektif bellek ve kültürel temsil biçimleri olarak da işlev gördüğünü göstermektedir. Sonuç olarak, dijital kültür bağlamında lakapların, bireylerin kimlik inşasında, aidiyet hislerinde ve toplumsal etkileşimlerinde kritik bir rol oynadığı; bu durumun toplumsal devinimlere de katkı sağladığı vurgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Kültür, Dijital İfade, Lakaplar, Kolektif Bellek, Sanal Kimlik

DIGITAL CULTURE AND NICKNAMES: EFFECTS ON IDENTITY, COMMUNICATION AND REPRESENTATION

Burcu TAN, Master's Student

Sivas Cumhuriyet University Institute of Social Sciences Department of Folklore

This study aims to examine the effects of digital culture on society and the role of nicknames used by individuals in the digital environment in identity construction. With digitalisation, individuals create virtual identities on online platforms and prefer to engage in social interactions through these identities. Nicknames reflect the way people express themselves, their social status and group dynamics. The research seeks to understand the social, cultural and psychological dimensions of these processes by addressing the use of nicknames that have become a phenomenon in social media. The study investigates how social identities are shaped through nicknames that change with the influence of digital culture, especially among young individuals, around which themes they are gathered and the reflections of this situation on social relations. The findings show that nicknames function not only as individual identities but also as forms of collective memory and cultural representation. As a result, it is emphasised that in the context of digital culture, nicknames play a critical role in the identity construction of individuals, their sense of belonging and social interactions; this situation also contributes to social movements.

Keywords: Digital Culture, Digital Expression, Nicknames, Collective Memory, Virtual Identity,

İŞLEVLESEL HALKBİLMİ KURAMI BAĞLAMINDA AVANOS YÖRESİ BİNLİK GELENEĞİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

Haticetül Kübra ÇETİN, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, haticetulkubra.15@gmail.com

Doğadaki mekânların korunması ve doğal kaynakların sürdürülebilir şekilde kullanılması toplulukların uzun vadede hayatta kalmasını sağlar. Türk toplumu, doğa ile iç içe bir yaşam sürmesi neticesinde hem doğa ile etkileşim hâlinde olmuş hem de doğadan faydalanmayı da bilmıştır. Doğanın da tıpkı insan gibi bir ruhu olduğuna inanmış ve bu minvalde doğanın ruhuna saygı duymuştur. Doğa felsefesi olarak animizmde, doğa kutsal kabul edilmiş ve bu düşünce insan ve doğa ilişkisini güçlendirdiği için toplumların da ekolojik dengeyi korumalarını sağlamıştır. Söz konusu inanç sistemi, Şamanizm inancın da temellerini oluşturmakla birlikte çeşitli ritüel ve uygulamalarda günümüzde de varlığı söz konusudur. Özellikle halk takvimine bağlı geleneksel tören ve uygulamalarda aktarılmaya devam etmektedir.

Törenler, eğlence ve inanç temelli etkinlikler, toplum ve birey için çeşitli görevler üstlenir. Bu görevler; toplumsal dayanışma, kimlik oluşturma, kültürel aktarım, ekonomik işlev, psikolojik işlev ve toplumsal kontrol olabilir. Bunların hepsi halkbiliminin inceleme konusudur. Bu geleneklerin bir tanesi de Avanos yöresine ait “Binlik Geleneği”dir. İnanç temelli olan bu gelenek, Avanos bölgesi için oldukça önemli bir yer tutar. Binlik geleneği, halk arasında bereket sembolü olmakla birlikte üzüm bağlarına bereket gelmesi için bu geleneği icra edilir. Uygulama esnasında yöre ait yiyecek ve içecekler tüketilir. Bereket getirmesi, sosyalleşme ve eğlence amacıyla yerel halk tarafından gerçekleştirilmektedir. Günümüzde ise “bereket getirmesi” amacı unutulmuş geride sosyalleşme ve eğlence amacı kalmıştır.

Çalışmada, “Binlik Geleneği”, halkbilimi derleme yöntemlerinden mülakat tekniği kullanılarak geleneğin icrasında geçmişten günümüze etkin rol oynayan kaynak kişilere ulaşılmıştır. Kaynak kişilerden ve yazılı literatürden hareketle “Binlik Geleneği”, halkbilimi inceleme yöntemlerinden olan işlevsel halkbilimi kuramı bağlamında değerlendirilmiştir. İşlevsel halkbilimi kuramına göre inanç ve eğlence temelli gelenekler; toplumun manevi ve ruhsal(inanç) ihtiyaçlarını karşılarken aynı zamanda hayatın zorluklarıyla başa çıkabilmek ve stresten uzaklaşmayı(eğlence) sağlar. İşlevsel halkbilimi kuramının temel ilkeleri arasında toplumsal düzenin sürdürülmesi, ihtiyaçlara yanıt verme, dayanışma ve uyum yer alır. İşlevsel halkbilimi kuramı, geleneği geçmişte kalmış bir unsur olarak görmez aksine geleneği dün, bugün ve yarın için toplumu bir arada tutan bir harç gibi görür ve bu anlamda gelenek içinde yer alan her unsurun işlevini öne çıkarmayı ve toplum açısından anlamlandırmayı amaçlar.

Söz konusu çalışmada, kaynak kişilerden ve yazılı kaynaklardan elde edilen verilere göre Binlik Geleneği’nin doğa temelli inanç sistemine bağlı olarak geçmişten günümüze aktarılan geleneklerden biri olduğu, toplum arasında etkileşimi, birlik ve beraberlik, aynı zamanda dayanışmayı sağlama, eğlence kültürü içerisinde yer almasından dolayı ise hoşça vakit geçirme gibi pek çok işleve sahip olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Geleneksel Tören ve Eğlence Kültürü, Avanos, Binlik Geleneği.

IN THE CONTEXT OF FUNCTIONAL FOLKLORE THEORY A STUDY ON THE AVANOS REGION'S THOUSAND TRADITIONS

Haticetül Kübra ÇETİN, Master's Student,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Faculty of Arts and Sciences, haticetulkubra.15@gmail.com

The protection of places in nature and the sustainable use of natural resources ensure the longterm survival of communities. Turkish society, as a result of living a life intertwined with nature, both interacted with nature and also knew how to benefit from nature. He believed that nature has a soul just like human beings and respected the spirit of nature in this respect. In animism as a philosophy of nature, nature was considered sacred and this idea strengthened the relationship between man and nature and enabled societies to protect the ecological balance. The belief system in question forms the basis of the belief in Shamanism and is still present today in various rituals and practices. It continues to be transmitted especially in traditional ceremonies and practices related to the folk calendar.

Ceremonies, entertainment and faith-based activities undertake various tasks for society and the individual. These tasks can be social solidarity, identity formation, cultural transmission, economic function, psychological function and social control. All of these are the subject of folklore. One of these traditions is the 'Binlik Tradition' of Avanos region. This faith-based tradition has a very important place for Avanos region. The tradition of thousandths is a symbol of fertility among the people, and this tradition is performed in order to bring fertility to the vineyards. Local food and drinks are consumed during the practice. Bringing fertility is performed by local people for socialising and entertainment purposes. Today, the purpose of 'bringing prosperity' has been forgotten and the purpose of socialising and entertainment has remained.

In the study, 'Binlik Tradition', using the interview technique, one of the folklore compilation methods, the source persons who have played an active role in the performance of the tradition from past to present have been reached. Based on the source persons and written literature, 'Binlik Tradition' was evaluated in the context of functional folklore theory, which is one of the folklore analysis methods. According to the functional folklore theory, faith and entertainment-based traditions meet the spiritual and spiritual (faith) needs of the society, while at the same time coping with the difficulties of life and providing stress relief (entertainment). Among the basic principles of functional folklore theory The maintenance of social order, responding to needs, solidarity and harmony. Functional folklore theory does not see tradition as an element of the past, on the contrary, it sees tradition as a mortar that holds society together for yesterday, today and tomorrow, and in this sense, it aims to emphasise the function of each element in the tradition and to make sense of it in terms of society.

In the study in question, according to the data obtained from the source persons and written sources, it was determined that the Binlik Tradition is one of the traditions transferred from the past to the present depending on the nature-based belief system, and that it has many functions such as interaction, unity and solidarity among the society, ensuring solidarity at the same time, and having a good time due to its place in entertainment culture.

Keywords: Traditional Ceremony and Entertainment Culture, Avanos, Binlik Tradition.

YAĞMUR YAĞDIRMA RİTÜELİ BAĞLAMINDA DENİZLİ/ ÇİVRİL KARAYAHŞİLER KÖYÜ
“YAĞMUR DUASI” ÖRNEĞİ

Sedife BORAN, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı
boransedife20@gmail.com

Namık ASLAN, Dr. Öğr. Üyesi,

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı, Türk Halk Edebiyatı namikaslan@ohu.edu.tr

Anadolu insanı geçimini çoklukla tarım ve hayvancılık ile sağlamaktadır. Yaşamsal faaliyetlerin sürdürülebilmesi sebebiyle büyük bir önem arz eden su aynı zamanda Türkler için rahmetin ve bereketin sembolü sayılmıştır. İnsanoğlunun tüm zamanlarda su kaynağı yakınında konaklama ve yerleşme arzusu suyun yaşam kaynağı olması bakımından önemini gözler önüne sermektedir. Suyun olmadığı kurak zamanlarda yağmura erişebilmek ve yaşamsal döngünün devamı için geçmişten günümüze sürdürülegelen birtakım ritüel ve pratikler icra edilmektedir. Suyun yokluğu sosyal, ekonomik ve ekolojik birçok bozukluğa yol açabilir. Çalışmamızda konu edilen bu ritüeller kökeni bakımından İslamiyet öncesi devirlere kadar uzanmaktadır. Törenlerde İslamiyet öncesi Türk kültürüne ait kamlık geleneğinin ve mitolojik unsurların izleri görülmekle birlikte bu uygulamalar tamamen terk edilmeyerek günümüzde İslamî unsurlarla harmanlanmış şekli devam etmektedir. Kainatın ve insanoğlunun yapı taşı olan Anasır-ı erbaa'nın önemli bir unsuru olan suyun yokluğu tüm insanlar tarafından olumsuzluk addedilmiş ve suya kavuşma arzusu ve susuz kalma korkusuyla kaygılanarak kutsal varlık ve ilahi güçlere sığınmışlardır. Bu çerçevede gerçekleşen uygulamalar bir ritüel özelliği göstererek Anadolu'nun çeşitli yörelerinde benzer şekillerde tekrarlanmışlardır. Halk arasında kuraklık bazen ata ruhları veya yaratıcının hoşuna gitmeyen olayların gerçekleştirilmesine karşılık verilen bir ceza olarak da görülmektedir. Bu sebeptir ki gerçekleştirilen törenlerde özde ata ruhlarını ve kutsal iyeleri memnun etmek, onların rızasını kazanarak suya erişmek amacı güdülmektedir. Taklit ve büyü esaslı yapılan törenlerde memnuniyetin sağlanması için kurbanlar kesilir, adaklar adanır yahut saçılar saçılır. Tören yerleri olarak ilahi güce aracılık etmesi ve göğe (ilahi güce) yakın olması bakımından yüksek ziyaret yerlerinin tercih edildiği görülür. Yörede büyükler ve çocuklar tarafından gerçekleştirilen iki ayrı pratik uygulanmaktadır. Türk kültürü yağmur yağdırma ritüelleri ve çalışmamız çerçevesinde yağmur duaları törenlerinde kullanılan en dikkat çekiçi unsurlar olarak taş, at kafası ve yılan dikkat çekilebilir. Türklerin tabiat olaylarını kontrol etme arzusu çok eski dönemlere dayanır. O dönemlerde şamanlar, tabiat olaylarını “Yada Taşı” olarak tabir edilen bir taşla yönlendirebilmektelerdi. Türk mitolojisinin önemli bir unsur olan “Yada Taşı”nın izleri yaşadığımız yüzyılda yağmur yağdırma ritüellerinde karşımıza çıkmaktadır. Çalışmamızda Denizli ili Çivril ilçesine bağlı Karayahşiler köyünde gerçekleştirilen “Yağmur Duası” ritüeli, bu ritüelin gerçekleştirilmesindeki amaç ve bu kapsamda uygulanan pratiklerin üzerinde durularak, İslamiyet öncesi Türk Kültürü'ne ait izlerin ve halk inanışlarının tespitin yapılması amaçlanmıştır. Tespiti yapılan “Yağmur Duası” ritüelinde derleme metodu ile ses kayıt yöntemi kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yağmur Yağdırma Ritüelleri, Folklor, Yağmur Duası, Türk İnanışları

DENİZLİ CİVRİL KARAYAHŞİLER VILLAGE “RAIN PRAYER” EXAMPLE IN THE CONTEXT OF RAIN RITUAL

Sedife BORAN, Master's Student,

Niğde Ömer Halisdemir University, Institute of Social Sciences, Department of Turkish Language and Literature boransedife20@gmail.com

Namik ASLAN, Dr. Lecturer. Prof. Dr,

Niğde Ömer Halisdemir University, Faculty of Humanities and Social Sciences, Turkish Language and Literature, Turkish Folk Literature namikaslan@ohu.edu.tr

The people of Anatolia mostly make their living through agriculture and animal husbandry. Water, which is of great importance due to the sustainability of vital activities, is also considered a symbol of mercy and abundance for the Turks. The desire of mankind to stay and settle near a water source at all times reveals the importance of water as a source of life. In dry times when there is no water, a number of rituals and practices that have been carried out from the past to the present are performed in order to access rain and continue the life cycle. The absence of water can lead to many social, economic and ecological disorders. The origins of these rituals discussed in our study date back to pre-Islamic times. Although traces of the *kamlık* tradition and mythological elements belonging to the pre-Islamic Turkish culture are seen in the ceremonies, these practices have not been completely abandoned and continue today in a form blended with Islamic elements. The absence of water, which is an important element of the *Anasır-ı erbaa*, the building block of the universe and mankind, has been considered a negative by all people and they have taken refuge in sacred beings and divine powers due to their desire to have water and the fear of thirst. The practices that take place within this framework have been repeated in similar ways in various regions of Anatolia, showing a ritual feature. Among the people, drought is sometimes seen as a punishment given in response to the occurrence of events that are not pleasing to the ancestor spirits or the creator. For this reason, the ceremonies that are carried out are aimed at pleasing the ancestor spirits and sacred beings, gaining their consent and accessing water. In ceremonies based on imitation and magic, sacrifices are made, votive offerings are made or sacrificial offerings are scattered to ensure satisfaction. It is seen that high places of visit are preferred as ceremonial places in terms of mediating divine power and being close to the sky (divine power). Two different practices are applied in the region by adults and children. In the context of Turkish culture rainmaking rituals and our study, the most striking elements used in rain prayer ceremonies are stones, horse heads and snakes. The desire of the Turks to control natural events dates back to very old times. In those times, shamans were able to direct natural events with a stone called “Yada Taşı”. Traces of “Yada Taşı”, an important element of Turkish mythology, are encountered in rainmaking rituals in the century we live in. In our study, the “Rain Prayer” ritual performed in the Karayahşiler village of Çivril district of Denizli province. The purpose of performing this ritual and practices applied within this scope are discussed. It is aimed to determine the traces of pre-Islamic Turkish culture and folk beliefs. The “Rain Prayer ritual” was carried out using the compilation method and sound recording method.

Keywords: Rain Rituals, Folklore, Rain Prayer, Turkish Beliefs

BİR TÖREN YEMEĞİ OLARAK “ÜZÜMLEME”: GÜLŞEHİR ÖRNEĞİ

Seçil Aktı, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, İF, seciakti0@gmail.com

Tuğba Gönel Sönmez, Dr. Öğr. Üyesi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, tugbagonel@nevsehir.edu.tr

Geleneksel yemekler, yalnızca bir beslenme pratiği değil, aynı zamanda toplumların kültürel kimliklerini, değer sistemlerini ve kolektif hafızalarını yansıtan önemli bir ifade biçimidir. Özellikle törenlerle ilişkilendirilen yemekler, toplumsal aidiyetin ve kültürel sürekliliğin aktarımında kritik bir rol oynamaktadır. Nevşehir’in Gülşehir ilçesinde düğün yemeklerinin vazgeçilmezlerinden biri olan “Üzümlleme”, bu bağlamda ele alınması gereken tören yemekleri arasında önemli bir yer tutmaktadır. Gülşehir yöresi, tarih boyunca farklı medeniyetlere ve inanç sistemlerine ev sahipliği yapmıştır. Bu tarihi zenginlik, bölgenin mutfak kültürüne yansyarak ürün çeşitliliğini artırmıştır. Bu kültürel birikimin bir ürünü olarak üzümlleme, üzüm ve etin bir araya geldiği, hem besleyici hem de sembolik anlamlar taşıyan bir yemektir. Üzüm, bu bölgenin kültür ekolojisinde tarım faaliyetleriyle ilişkili olarak bereket, dayanışma ve topluluk ruhunun bir sembolü hâline gelirken, et, toplumsal prestij ve misafirperverliğin göstergesi olarak öne çıkmaktadır. Dolayısıyla bu iki malzemenin birleşimiyle ortaya çıkan üzümlleme, yalnızca bir düğün yemeği değil, aynı zamanda bölgenin kültürel hafızasını yansıtan bir miras ögesidir. Üzümün yetiştirilmesinden bir tören yemeği olarak sofraya sunumuna kadar uzanan bu süreç, bireyler arasında sosyal dayanışmayı ve toplumsal normları güçlendiren bir bağlam oluşturmaktadır. Bu tören yemeğini hazırlarken topluluk üyeleri arasında dayanışma ve iş birliği artmakta, yemek paylaşımıyla birlikte toplumsal bağlar pekişmektedir. Bu pratik, bir yandan toplumsal belleği canlı tutarken, diğer yandan kültürel değerlerin yeni nesillere aktarılmasını sağlamaktadır. Ayrıca, yemeğin hazırlanış sürecinde kadınlar ve erkekler arasındaki iş bölümü, toplumsal rollerin belirginleştiği bir bağlam sunmaktadır. Çalışmada, üzümlleme bir tören yemeği olarak ele alınmış ve bu yemeğin toplumsal uygulamadaki rolü, saray mutfağına uzanan tarihî geçmişi ve toplumsal bellekteki yeri incelenmiştir. Bu kapsamda literatür taramasının yanı sıra, Gülşehir’in merkez ilçesi başta olmak üzere 31 köyünün tamamında yapılan saha araştırmasında, katılımcı gözlem ve mülakat yöntemleri kullanılmıştır. Özellikle kadınların yemek hazırlama süreçlerindeki rolleri, toplumsal cinsiyet dinamikleri bağlamında değerlendirilmiş; yemeğin hazırlanışı ve tüketimi sırasındaki kolektif emek, saha araştırmasından elde edilen verilerle bağlam merkezli olarak değerlendirilmiştir. Sonuç olarak, Üzümlleme, Gülşehir yöresinin tarihî ve sosyokültürel birikimini yansıtan, toplumsal hafızada yaşatılan ve kültürel sürekliliği sağlayan bir tören yemeği olarak değerlendirilmektedir. Bu çalışma, Üzümlleme üzerinden yemek kültürünün tören pratiklerini ve toplumsal kimlik üzerindeki etkilerini ortaya koymayı amaçlamakta ve yemeğin sadece fizyolojik değil, aynı zamanda sembolik ve sosyal işlevleri üzerine odaklanmaktadır. Bu yönüyle Üzümllemenin, somut olmayan kültürel mirasının önemli bir kategorisini teşkil eden Gülşehir halk mutfağı literatürüne kazandırılması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Gülşehir Halk Mutfağı, Tören Yemekleri, Üzümlleme, Somut Olmayan Kültürel Miras.

"ÜZÜMLEME" AS A CEREMONIAL MEAL: THE CASE OF GÜLŞEHİR

Seçil Aktı, Master's Student,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Department of Economics, seciakti0@gmail.com

Tuğba Gönel Sönmez, Dr. Lecturer. Prof. Dr,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University Faculty of Arts and Sciences, tugbagonel@nevsehir.edu.tr

Traditional food is not only a nutritional practice, but also an important form of expression that reflects the cultural identities, value systems and collective memories of societies. Especially the dishes associated with ceremonies play a critical role in the transmission of social belonging and cultural continuity. "Üzümlleme", which is one of the indispensable wedding dishes in Gülşehir district of Nevşehir, occupies an important place among the ceremonial dishes that should be considered in this context. Gülşehir region has been home to different civilizations and belief systems throughout history. This historical richness is reflected in the culinary culture of the region and has increased the product variety. As a product of this cultural accumulation, Üzümlleme is a dish in which grapes and meat come together, which has both nutritional and symbolic meanings. Grapes have become a symbol of fertility, solidarity and community spirit in relation to agricultural activities in the cultural ecology of this region, while meat stands out as a sign of social prestige and hospitality. Therefore, Üzümlleme that comes out with the combination of these two ingredients is not only a wedding dish, but also a heritage item that reflects the cultural memory of the region. This process, which extends from the cultivation of grapes to their presentation to the table as a ceremonial dish, creates a context that strengthens social solidarity and social norms among individuals. While preparing this ceremonial meal, solidarity and cooperation among the community members increase, and social bonds are strengthened through the sharing of food. This practice, on the one hand, keeps the social memory alive, while on the other hand, it ensures the transmission of cultural values to new generations. Moreover, the division of labor between men and women during the preparation of the meal provides a context in which social roles become clear. In the study, Üzümlleme was considered as a ceremonial dish and the role of this dish in social practices, its historical history extending to the palace cuisine and its place in social memory were examined. In this context, in addition to literature review, in field research, participant observation and interview methods conducted in all 31 villages, especially in the central district of Gülşehir, were used. In particular, the roles of women in food preparation processes have been evaluated in the context of gender dynamics; the collective labor during the preparation and consumption of the meal was evaluated context-centrally with the data obtained from the field research. As a result, Üzümlleme is considered as a ceremonial dish that reflects the historical and sociocultural accumulation of the Gülşehir region, is kept alive in social memory and ensures cultural continuity. This study aims to reveal the effects of food culture on ceremonial practices and social identity through Üzümlleme and focuses on not only physiological, but also symbolic and social functions of food. In this respect, it is aimed to introduce Üzümlleme to the Gülşehir folk cuisine literature, which constitutes an important category of intangible cultural heritage.

Keywords: Gülşehir Folk Cuisine, Ceremonial Dishes, Üzümlleme, Intangible Cultural Heritage

SAHİH'İ BUHÂRÎ'NİN BAB BAŞLIKLARINDAKİ FIKHÎ KAİDELERİN KİTABU'L BUYÛ ÖZELİNDE
DEĞERLENDİRİLMESİ

Ayşe GÜREL, Yüksek Lisans Öğrencisi

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü aysegurel3406@hotmail.com

Ahmet ALKAN, Dr. Öğr. Üyesi

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, ahmet.alkan@bilecik.edu.tr

Bu çalışmanın amacı, İmam Buhârî'nin *Câmi'u's-Sahih* adlı eserindeki bab başlıkları ile İslam fıkhnın temel kaideleri arasındaki ilişkiyi tespit ederek, Buhârî'nin fikhî metodolojisini ve bu alandaki katkısını ortaya koymaktır. Özellikle, Mecellede yer alan küllî kaideler ve bazı temel fikhî kaideler ile Buhârî'nin bab başlıklarının uyumu ve benzerliklerini analiz etmek hedeflenmiştir. Bu çalışmanın bir diğer amacı ise, literatürdeki mevcut eksiklikleri gidermek ve alana katkı sağlamaktır. Bu çalışma ile alandaki boşluğu doldurmak, ilgili alanda araştırma yapmak isteyenlere zemin hazırlamak ve Buhârî'nin fikhî anlayışının derinliğini göstermektir.

Bu çalışmada izlenen yöntem, İmam Buhârî'nin *Câmi'u's-Sahih* adlı eserinde yer alan bab başlıklarının nasıl oluşturulduğunu ve bu başlıkların fikhî kaidelerle ilişkisini incelemeyi kapsamaktadır. Çalışmamız, aşağıdaki sorulara odaklanarak detaylı bir değerlendirme yapmayı amaçlamaktadır: Bab başlıklarının kaynağı ve oluşumu: Buhârî, bab başlıklarını hangi yöntem ve kaynaklardan faydalanarak oluşturmuştur? Buhârî öncesi hadis eserlerinde bab başlıkları kullanılmış mıdır? Eğer kullanıldıysa, bu başlıkları kimler eserlerinde tercih etmiştir? Etkilenme ve etkileme: Buhârî, bab başlıklarını oluştururken kimlerden etkilenmiştir? Buhârî'nin tercih ettiği bab başlıkları, kendisinden sonra gelen *Kütüb-i Sitte* alimlerini nasıl etkilemiştir? Bab başlıklarının Mecelledeki yeri: Buhârî'nin kullandığı bab başlıkları, fikhî kaide kitaplarında nasıl yer almıştır? Bu başlıklar kaide kitaplarında birebir aynı şekilde mi, yoksa benzer bir anlamda mı formüle edilmiştir? Buhârî'nin kurallar üzerindeki etkisi: Buhârî'nin kullandığı bab başlıklarının fikhî kaidelerin gelişimindeki rolü nedir?

Çalışmamız, Buhârî'nin bab başlıklarının fikhî kaidelerle ilişkisini hem tarihsel hem de metodolojik açıdan inceleyerek, onun İslam hukuku ve hadis alanındaki etkisini derinlemesine ortaya koymayı hedeflemektedir. Sahih Buhârî'nin bab başlıklarındaki fikhî kaidelerle ilgili bulgular, İmam Buhârî'nin *Câmi'u's-Sahih* adlı eserindeki bab başlıkları, yalnızca hadisleri sınıflandıran bir sistemden ibaret değildir. Bu başlıklar, İslam fıkhnın temel prensiplerini, Buhârî'nin fikhî anlayışını ve metodolojisini yansıtan bir yapıya sahiptir. Çalışma boyunca ulaşılan bulgular şu şekilde özetlenebilir: Bab başlıklarının fikhî yönü: Buhârî'nin bab başlıkları, İslam hukuku açısından genel kaideleri ya da belirli konulardaki içtihatları özetleyen ifadelerle sahiptir. Fikhî kaidelerle uyum: Buhârî'nin *Câmi'u's-Sahih* adlı eserindeki bab başlıkları ile Mecelle'de yer alan küllî kaideler arasında dikkate değer bir uyum bulunmaktadır. Mecelle, bu kaideleri bazen doğrudan ifade etmiş, bazen de dolaylı olarak ima etmiştir. Buhârî'nin bab başlıklarında Mecelle'deki kaidelerin doğrudan bir yansıması olarak şu ifade dikkat çekmektedir: **"Satıcı ve müşteri birbirlerinden ayrılmadıkları sürece muhayyerlerdir."** (Mecelle: *Meclisi bey'de ba'del icâb nihayeti meclise kadar tarafeyn muhayyerdir.*) Bu ifade, Mecelle'deki kaidenin birebir aynısı olmasa da Buhârî'nin bab başlıklarında aynı anlamı yansıtan bir düzenleme olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durum, Buhârî'nin bab başlıklarının sadece hadisleri açıklamakla kalmayıp, aynı zamanda fikhî kaidelerle güçlü bir bağ kurduğunu göstermektedir. Buhârî'nin metodolojisi: Buhârî, fikhî kaideleri hadislerle ilişkilendirerek, bunları güçlü bir temele oturtmayı hedeflemiştir. Bab başlıklarında fikhî kaideyi önce ifade etmiş, ardından hadisleri bu kaideyi destekler şekilde düzenlemiştir. Sonraki dönemlere etkisi: Buhârî'nin bab başlıklarında ortaya koyduğu bu metodoloji, kendisinden sonra gelen fikhî ve hadis alimleri tarafından örnek alınmış ve geliştirilmiştir. *Kütüb-i Sitte*'nin diğer müellifleri, Buhârî'nin bab başlıklarını incelemiş ve benzer yöntemlerle eserlerini düzenlemiştir. Fikhî kaide kitaplarının büyük bir kısmında Buhârî'nin etkisi, birebir olmasa da dolaylı olarak görülmüştür. Bazı

kaideler, Buhârî'nin başlıklarındaki ifadelerden esinlenerek farklı başlıklarla formüle edilmiştir. Buhârî'nin fıkhi açıdan katkısı: Buhârî'nin kullandığı bab başlıkları, hadisleri salt rivayet bağlamında sunmaktan öte, bu rivayetlerin fıkhi sonuçlarını ve İslam hukukunun temellerini öne çıkarmayı başarmıştır. Bu yöntem, hadislerin hem teorik hem de pratik bir hukuk sistemi içinde nasıl kullanılacağını göstermesi bakımından önemlidir.

Sonuç olarak, Buhârî'nin fikhî yaklaşımını tanımlayan en önemli ifadelerden biri “Fıkhü'l-Buhârî fi terâcimihî” yani “Buhârî'nin fıkhi, bâb başlıklarındadır” cümlesidir. Bu ifade, onun derin ilmî anlayışını ve fıkıh ile hadis ilimlerini birleştirme başarısını vurgular. Buhârî'nin bu başlıkları üzerine yazılmış müstakil eserler ve şerhler, onun fıkıh anlayışının tarih boyunca incelendiğini ve değerini koruduğunu gösterir. Bu da onun eserinin hem İslam hukukunda hem de hadis ilminde önemli bir referans kaynağı olmasını sağlamaktadır. Buhârî'nin *Câmi'u's-Sahîh* adlı eseri, İslam hukuku açısından mezhepler üstü bir denge ve farklı görüşleri birleştiren evrensel bir anlayış sunar. Bu eser, yalnızca hadisleri derlemekle kalmaz, aynı zamanda İslam toplumlarının dinî hayatını şekillendiren bir fıkıh klasiği olarak günümüze kadar değerini korumaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kaide, Câmiu's-Sahih, Buhârî, Bab başlıkları.

EVALUATION OF THE FIQH PRINCIPLES IN THE CHAPTER HEADINGS OF SAHIH AL-BUKHARI WITH A FOCUS ON KITAB AL-BUYU

Ayşe GÜREL, Master's Student

Bilecik Şeyh Edebali University, Graduate School of Education, ayseguirel3406@hotmail.com

Ahmet ALKAN, Dr. Lecturer.

Bilecik Şeyh Edebali University, Faculty of Islamic Sciences, ahmet.alkan@bilecik.edu.tr

The aim of this study is to identify the relationship between the chapter headings in Imam Bukhari's *Cāmi'al-Sahīh* and the fundamental principles of Islamic jurisprudence, thereby highlighting Bukhari's fiqh methodology and his contribution to this field. Specifically, the study aims to analyze the compatibility and similarities between the general principles (kullī qā'idahs) found in *al-Majallah* and certain fundamental fiqh principles with the chapter headings of Bukhari. Another goal of this study is to fill existing gaps in the literature and contribute to the field. By doing so, this study intends to fill the gap in the field, provide a foundation for those wishing to conduct research in this area, and demonstrate the depth of Bukhari's fiqh understanding. The methodology used in this study involves examining how the chapter headings in Imam Bukhari's *Cāmi'al-Sahīh* were constructed and their relationship with fiqh principles. The study focuses on the following questions for a detailed evaluation: **Source and Formation of the Chapter Headings:** By what method and sources did Bukhari create the chapter headings? Were chapter headings used in the hadith works prior to Bukhari? If so, who chose these headings in their works? **Influence and Impact:** From whom did Bukhari draw influence when creating his chapter headings? How did Bukhari's choice of chapter headings influence the scholars of *Kutub al-Sitta* (the six canonical books) after him? **Position of the Chapter Headings in the Fiqh Texts:** How are Bukhari's chapter headings represented in fiqh principle books? Are these headings presented in the same form, or are they formulated in a similar manner? **Bukhari's Influence on Legal Rules:** What role do Bukhari's chapter headings play in the development of fiqh principles?

This study aims to examine Bukhari's chapter headings and their relationship with fiqh principles from both historical and methodological perspectives, thereby providing an in-depth analysis of his impact on Islamic law and the science of hadith. The findings regarding the fiqh principles in Bukhari's chapter headings in *Cāmi'al-Sahīh* indicate that these headings are not merely a system for classifying hadiths. Instead, they reflect the fundamental principles of Islamic jurisprudence, Bukhari's fiqh understanding, and his methodology. The findings from the study can be summarized as follows: **Fiqh Aspect of the Chapter Headings:** Bukhari's chapter headings contain statements summarizing general fiqh principles or ijtihads (juridical opinions) on specific issues from the perspective of Islamic law. **Compatibility with Fiqh Principles:** There is a notable alignment between the chapter headings in *Cāmi'al-Sahīh* and the general principles found in *al-Majallah*. *Al-Majallah* sometimes directly expresses these principles, while other times they are implied. A specific example is the principle: "The seller and buyer are free to choose until they are separated." (*al-Majallah: Meclisi bey'de ba'del icâb nihayeti meclise kadar tarafeyn muhayyerdir.*) This expression, although not an exact match, reflects a similar meaning to the rule found in Bukhari's chapter headings. This shows that Bukhari's chapter headings not only explain hadiths but also establish a strong connection with fiqh principles. **Bukhari's Methodology:** Bukhari aimed to solidify fiqh principles by relating them to hadiths. He first expressed the fiqh principle in the chapter heading and then arranged the hadiths in a manner that supported the principle. **Influence on Later Generations:** The methodology Bukhari employed in his chapter headings has been adopted and further developed by later fiqh and hadith scholars. The authors of *Kutub al-Sitta* have examined Bukhari's chapter headings and structured their works following similar methods. Although not always identical, Bukhari's influence can be seen indirectly in many fiqh principle books. Some principles were formulated under different headings, inspired by the expressions in Bukhari's chapter headings. **Bukhari's Contribution to Fiqh:** Bukhari's chapter headings have done more than just present hadiths

in a narrative context; they have emphasized the fiqh consequences of these hadiths and highlighted the foundations of Islamic law. This approach is important because it demonstrates how hadiths can be applied both theoretically and practically within a legal framework.

In conclusion, one of the key phrases that define Bukhari's fiqh approach is “Fiqh al-Bukhari fi tarajimihi,” meaning “Bukhari's fiqh is in his chapter headings.” This expression emphasizes his profound scholarly understanding and his success in combining the sciences of fiqh and hadith. The independent works and commentaries written on Bukhari's chapter headings show that his fiqh understanding has been studied throughout history and retains its value. This ensures that his work remains a critical reference source in both Islamic jurisprudence and the science of hadith. Bukhari's *Cāmi al-Sahīh* presents a balanced and universal understanding of Islamic law, which transcends sectarian divides, offering a framework that has shaped the religious life of Islamic societies and continues to hold value to this day.

Keywords: Qaeda, Jamiu's-Sahih, Bukhari, Bab titles.

Betül TARHAN, Yüksek Lisans Öğrencisi.,

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, İF, betultrhn@outlook.com

Sema ÖZDEMİR, Dr. Öğr. Üyesi,

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, İF, semaozdem@hotmail.com

Bu çalışma, tasavvuf düşüncesinde insanın özel yapısını ve “kendini bilmek” ifadesini ayrıntılarıyla açıklamayı hedeflemektedir. İnsan, ilahi bir emanetin taşıyıcısı olarak yaratılmıştır ve kendini bilmesi, insanın hem varlığının gayesini hem de Allah ile olan ilişkisini anlamasının temelidir.

Çalışmamızın ana konusu, tasavvuf düşüncesi içinde insanın manevi yolculuğu ve bu yolculuğun temel taşlarından biri olan “Ma’rifetü’n-Nefs” kavramıdır. Bu kavram, Gazâlî’nin yaklaşımlarıyla ele alınmıştır. Bununla beraber insanın, yaratılışındaki ilahi boyut ve Allah’a yakınlığı hususunda kendini tanımasının önemi işlenmiştir. Metinde insanın, varlığının âlemdeki yerine ve Allah’a ulaşma noktasındaki yolculuğuna değinilmiştir.

Tasavvuf düşüncesinin içinde insanın yaratılış gayesi ve bunların ayrıntıları, kişinin manevi yolculuğunu derinleştirmek için gereklidir. Çalışmamız, tasavvufî düşünceleri destekleyen âyetler, hadisler ve Gazâlî’nin işleyişindeki açıklamaları kullanarak analitik ve açıklayıcı bir yöntem izler. Öncelikle insanın yaratılışı ve taşıdığı emanet hakkında Kur’an’dan örnekler verilmiş olup ardından Gazâlî’nin yorumlarına yer verilmiştir. Gazâlî’nin *Kimyâ-yı Saâdet* ve diğer eserlerinde geçen tasnifler aracılığıyla insanın dört sıfatı üzerinden kendini tanıma süreci detaylandırılmıştır.

Tasavvuf düşüncesinde insan özel bir konuma sahiptir. Konuyla alakalı kudî bir hadiste şöyle buyurmaktadır: “Ben gizli bir hazine idim. Bilinmek istedim, mevcûdâtı yarattım.” Ma’rifetü’n-nefs, kişinin ‘kendini bilmesi’ anlamında kullanılan tasavvufî bir terimdir. Sûfilere göre Allah Teâlâ’yı tanımanın yolu, kulun kendini bilmesiyle başlangıç göstermektedir. Bu durum tasavvuf literatüründe ‘Nefsini bilen Rabbin bilir’ şeklinde zuhur eder. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: “Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?” (Zümer 39/9) Âriflere göre buradaki bilmekle, marifetullah kastedilmiştir. Mârifet bilgisine ulaşmak için sûfilere göre yöntem; ‘kendini bilmek’, ve ‘tanımak’ olarak şekillenmiştir çünkü Allah, insanla bilinmektedir. Gazâlî bu konuya kuvvetli delil olarak “Gerçeği anlayıncaya kadar varlığımızın belgelerini onlara hem dış dünyada hem de kendi içlerinde göstereceğiz.” (Fussilet 41/53) âyetini işaret eder. Ona göre kendini bilmek zâhir anlamda yüzünü ve gözünü; bâtın anlamda ise acıkmak, kızmak ve şehvî duyguları bilmek değildir, zirâ bunlar hayvanda da var olan şeylerdir. Dolayısıyla o, bu şekilde kendini tanımanın aslında bahsedilen, aranan o anahtar olmadığını vurgular. Gazâlî’ye göre asıl kendini bilmek; öz hakikatini bilmek olup dünya yolculuğunun sebep ve sonuçlarını düşünmektir. Daha sonra neden yaratıldığını ve dünyaya ne yapmak için geldiğini; saâdet ve bedbahtlığın hangi işlerde olduğunu düşünmektir.

İmam Gazâlî, *Kimyâ-yı Saâdet* isimli eserinde insanın dört sıfatı olduğundan bahseder. Bunlar; hayvanlar, yırtıcılar, şeytanlar ve melekler sıfatıdır. Müellifimiz insanın, bu sıfatlardan hangisinin kendi hakikati olduğunu bilmesi gerektiğini, bununla beraber her bir sıfatın ayrı gıdası ve ayrı saâdeti olduğunu söylemektedir. Hayvanların saâdeti ve gıdasının, hırs ile şehvet olduğunu; yırtıcı hayvanların saâdeti ve gıdasının öldürmek ile intikam almak olduğunu; şeytanların saâdetinin, hile ile aldatmak ve meleklerin saâdetinin ise Allah Teâlâ’nın cemâlini müşahade etmek olduğunu açıklar. Tüm bunların manalarını bilmeden dinin hakikatine erişilemeyeceğini belirten Gazâlî, manaların hakikatinin bilinmesiyle beraber, kişinin de kendi hakikatini ancak biraz tanımış olacağını açıklar.

Gazâlî *Mişkâtü'l-Envâr* isimli eserinde insanı, ilahi nurlarının yansıdığı bir kandile veya ışık yayan bir mişkâte benzetir. Kendini bilmek, kalbin arınmasını ve Allah’ın nurunun berrak bir şekilde yayılmasını

sağlar. Kalp, nefsin karanlık örtülerinden temizlendiğinde, Allah'ın nuruyla dolar ve insan hakikate ulaşır. İnsan, kendi varlığını inceleyerek Allah'ın kudretini ve sanatını tanır. *Miškât'ta* bu, Allah'ın nurlarının insanın üzerindeki tecellisiyle açıklanır.

Son olarak, Gazâlî'nin eserlerinden çıkarılabilecek en önemli derslerden biri de bu marifet sürecinin, insanın yaratılışının tamamlanması olduğudur. Gazâlî'nin eserlerinde ifade ettiği gibi insanın nefsini tanıması, kalbini arındırması ve ilahi nurla buluşturması, insanı hem bu dünyada hem de ahirette hakiki saadete ulaştıracaktır. Bu nedenle "kendini bilmek", insanın varoluşunun anahtarıdır ve bu anahtar, Allah'a yaklaşmanın en güçlü yollarından biridir.

Anahtar Kelimeler: Tasavvuf, Gazâlî, İnsan, Ma'rifetü'n-nefs.

Betül TARHAN, Master's Student,

Çanakkale Onsekiz Mart University, Department of Economics, betultrhn@outlook.com

Sema ÖZDEMİR, Dr. Lecturer. Member,

Çanakkale Onsekiz Mart University, Department of Economics, semaozdem@hotmail.com

This study aims to comprehensively examine the unique role of human beings within Sufi thought, with a particular focus on the concept of *ma'rifat al-nafs* (self-knowledge). As carriers of a divine trust, human beings are created to understand both the purpose of their existence and their relationship with Allah.

The primary objective of this research is to explore *ma'rifat al-nafs*, a fundamental concept in Sufi thought, through the lens of Ghazali's teachings. The study highlights the significance of self-awareness in understanding the divine nature of human creation and the closeness to Allah it fosters. It also addresses the human being's place in the cosmos and their spiritual journey toward Allah.

Adopting an analytical and descriptive methodology, the research incorporates Quranic verses, Prophetic traditions, and Ghazali's interpretations. It begins by presenting the Qur'anic perspective on human creation and the divine trust, followed by an analysis of Ghazali's insights. Drawing on Ghazali's key works, including *Kimyā-yi Sa'ādat* (*The Alchemy of Happiness*) and *Mishkāt al-Anwār* (*The Niche of Lights*), the study elaborates on the process of self-knowledge through Ghazali's classification of the four human attributes.

In Sufi thought, human beings hold a distinguished and elevated position. A sacred tradition conveys: "I was a hidden treasure and wished to be known; therefore, I created creation." The concept of *ma'rifat al-nafs*, often summarized as "He who knows himself knows his Lord," underscores that recognizing Allah begins with understanding oneself. According to Ghazali, self-knowledge is not limited to external features or basic human instincts, such as hunger, anger, or desires; attributes also found in animals. Instead, true self-knowledge entails discovering one's essence, contemplating the reasons for creation, and reflecting on actions leading to happiness or misery.

Ghazali, in *Kimyā-yi Sa'ādat*, identifies four primary attributes of human nature: the animalistic, predatory, satanic, and angelic. He argues that understanding which attribute aligns with one's essence is crucial, as each has distinct sustenance and pathways to happiness. For instance, while the sustenance of animals lies in desire, the angelic attribute finds happiness in witnessing Allah's beauty. Ghazali asserts that comprehending these realities is essential to attaining the essence of religion and, ultimately, one's true self.

In *Mishkāt al-Anwār*, Ghazali likens human beings to a lamp reflecting divine light. Self-knowledge involves the purification of the heart, allowing the divine light to shine brightly. Once the heart is cleansed of the veils of the ego, it becomes a vessel for divine illumination, enabling the individual to reach ultimate truth.

In conclusion, this study emphasizes that Ghazali views self-knowledge and heart purification as the completion of human creation. By aligning with divine illumination, human beings achieve ultimate happiness in both this world and the hereafter. Self-knowledge thus emerges as a transformative key to spiritual proximity to Allah.

Keywords: Sufism, Ghazali, Human, *Ma'rifat al-nafs*.

ÇALIŞAN KADINLARIN DİN EĞİTİMİ: DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI FAALİYETLERİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Betül Yıldırım, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Düzce Üniversitesi, Felsefe ve Din Bilimleri, Din Eğitimi. Düzce, Türkiye. ebetuul@gmail.com, ORCID: 0009-0001-5960-5501

Mehmet Faruk Bayraktar, Prof. Dr,

Düzce Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri, Din Eğitimi, Düzce Türkiye. mfbayraktar@duzce.edu.tr, ORCID: 0000-0003- 2819-1585

Çalışmak, insanoğlunun dünyaya gelişi ile başlayan bir faaliyet olsa da, zaman içinde anlamı dönüşerek, karşılığında belirli bir ücret alınan faaliyetlere “çalışma” denmiştir. Ülkemizde kadınların çalışma yaşamına girmesi Cumhuriyet sonrası dönemde olmuştur. Bu gelişmeyle birlikte kadının hem toplumdaki hem de ailedeki konumu değişikliğe uğramıştır. Bu durum birçok olumlu yanlarıyla birlikte bazı sorunları da beraberinde getirmiştir. Özellikle kadınların yaptıkları meslekle birlikte ev işleri/aile sorumluluklarını da yüklenmeleri, dini/manevi ve kişisel gelişimlerine vakit ve enerji ayırmakta zorlanmalarına neden olmuştur. Bu bağlamda ülkemizde çalışan kadınların ihtiyaç duydukları dini bilgilere ve manevi desteğe ne ölçüde ulaşabildikleri önem arz etmektedir. Bu çalışmanın amacı, Diyanet İşleri Başkanlığı’nın kadınlara yönelik yaygın eğitim faaliyetlerini eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirerek, bu faaliyetlerinin çalışan kadınların dini eğitim ve öğretimlerine nasıl bir katkı sağladığını belirlemektir. Ayrıca, din eğitimi faaliyetlerinin içeriğini ve kalitesini artırmak, çalışan kadınların bu faaliyetlerden daha fazla faydalanmasını sağlamak için çözüm önerileri sunmaktır. Araştırma, Diyanet İşleri Başkanlığı’nın yaygın din eğitimi faaliyetlerinin hangi alanlarda yapıldığını, çalışan kadınlar için hangi programların yapıldığını ve bunlardan ne ölçüde faydalanabildiklerini analiz etmeyi amaçlamaktadır. Çalışmanın temel problemi, Diyanet İşleri Başkanlığının mevcut faaliyetlerinin, çalışan kadınların din eğitimi ihtiyaçlarına ne ölçüde cevap verebildiğinin değerlendirilmesidir. Çalışmanın alt problemleri, çalışan kadınların din eğitimi ihtiyaçlarının belirlenmesi, katılımlarına uygun din eğitimi etkinliklerinin tespiti ve bu bağlamda Diyanet İşleri Başkanlığı’nın din eğitimi hizmetlerinin incelenmesidir. Bu doğrultuda araştırma, çalışan kadınların manevi ve dini gereksinimlerinin anlaşılmasını ve mevcut programların ne ölçüde etkili olduğunun değerlendirilmesini hedeflemektedir. Araştırmada nitel veri toplama yöntemlerinden biri olan doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Veriler, Din Hizmetleri Raporları, resmî web siteleri, sosyal medya hesapları ve mobil uygulamalardan alınmıştır. Toplanan veriler Kur’an kursları, Cami merkezli faaliyetler, Aile ve Dini Rehberlik Büroları ve Merkezleri’nin faaliyetleri, konferans ve seminerler, web siteleri, sosyal medya ve mobil uygulamalar temalarında betimsel yolla analiz edilmiştir. Diyanet İşleri Başkanlığı’nın yaygın din eğitimi faaliyetleri incelendiğinde bazı önemli bulgulara ulaşılmıştır. Kitle iletişim araçları ve sanal platformlar gibi alternatif yolların son yıllarda yaygın din eğitiminde sıkça kullandığı görülmüştür. Bu durum, din eğitimi faaliyetlerinin dijital mecralarda da yapılmasıyla geniş kitlelere ulaşmaya imkân sağlaması anlamında olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmiştir. Ancak cami merkezli din eğitimi çalışmalarının ve sosyal faaliyetlerin genellikle toplumun geneline yönelik olduğu, çalışan kadınların katılımına uygun çalışmaların ise daha az yapıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca doğrudan çalışan kadınlara yönelik herhangi bir proje ve faaliyetin planlanmadığı görülmüştür. Diyanet İşleri Başkanlığı’nın diğer kamu kuruluşlarıyla işbirliği içinde din istismarıyla mücadele konusunda yaptığı konferansların, çalışan kadınların iş yerlerinde ve kurumlarında düzenlenebilecek faaliyetlere önemli bir örnek teşkil ettiği tespit edilmiştir. Dolayısıyla bu konuda yapılan çalışmaların artırılması ve çalışan kadınların katılımını sağlayacak nitelikli din eğitimi faaliyetlerin daha fazla düzenlenmesi gerekmektedir.

Anahtar Sözcükler: Din Eğitimi, Yaygın Din Eğitimi, Çalışan Kadın, Diyanet İşleri Başkanlığı, Din Hizmetleri.

RELIGIOUS EDUCATION OF WORKING WOMEN: AN EVALUATION ON THE ACTIVITIES OF THE PRESIDENCY OF RELIGIOUS AFFAIRS

Betül Yıldırım, Master's Student,

*Düzce University, Philosophy and Religious Sciences, Religious Education. Düzce, Turkey.
ebetul@gmail.com, ORCID: 0009-0001-5960-5501*

Mehmet Faruk Bayraktar, Prof. Dr,

*Düzce University Faculty of Theology, Philosophy and Religious Sciences, Religious Education, Düzce
Turkey. mfbayraktar@duzce.edu.tr, ORCID: 0000-0003- 2819-1585*

Although working has been a human activity since the dawn of time, over time, it has transformed to mean activities for which individuals receive monetary compensation. In our country, women's entry into the workforce occurred after the establishment of the Republic. This development led to changes in women's status both in society and within the family. Alongside its many positive aspects, it has also brought about some challenges. Particularly, the dual burden of professional roles and household/family responsibilities has made it difficult for women to allocate time and energy to their religious/spiritual and personal development. In this context, the extent to which working women in our country can access the religious knowledge and spiritual support they need is of great importance. The purpose of this study is to critically evaluate the informal education activities of the Presidency of Religious Affairs aimed at women and to determine how these activities contribute to the religious education and training of working women. Additionally, it aims to propose solutions to enhance the content and quality of religious education activities and to increase the benefits working women derive from these activities. The research aims to analyze the areas in which the widespread religious education activities of the Presidency of Religious Affairs are conducted, the programs available for working women, and the extent to which they benefit from these programs. The main problem of the study is to assess the extent to which the current activities of the Presidency of Religious Affairs meet the religious education needs of working women. The sub-problems include determining the religious education needs of working women, identifying suitable religious education activities for their participation, and examining the religious education services of the Presidency of Religious Affairs in this context. The research aims to understand the spiritual and religious needs of working women and evaluate the effectiveness of existing programs. The document analysis method, one of the qualitative data collection methods, was used in the research. Data were obtained from Religious Services Reports, official websites, social media accounts, and mobile applications. The collected data were descriptively analyzed within the themes of Qur'an courses, mosque-centered activities, activities of Family and Religious Guidance Bureaus and Centers, conferences and seminars, websites, social media, and mobile applications. The examination of the widespread religious education activities of the Presidency of Religious Affairs revealed some significant findings. It has been observed that alternative methods such as mass communication tools and virtual platforms have been frequently used in widespread religious education in recent years. This development is considered positive in terms of reaching broader audiences by conducting religious education activities on digital platforms. However, it was found that mosque-centered religious education activities and social activities are generally aimed at the general public, with fewer activities suitable for the participation of working women. Furthermore, it was observed that no projects or activities specifically targeting working women have been planned. The conferences organized by the Presidency of Religious Affairs in cooperation with other public institutions to combat religious exploitation were identified as an important example of activities that could be organized at workplaces and institutions for working women. Therefore, it is necessary to increase such activities and organize more qualified religious education activities that facilitate the participation of working women.

Keywords: Religious Education, Informal Religious Education, Working Women, Presidency of Religious Affairs, Religious Services.

İTİKADÎ KONULARIN HADİSLERLE TEMELLENDİRİLMESİ (TEFTÂZÂNÎ ŞERHU'L-AKÂİD ÖRNEĞİ)

Enes Koçak, Yüksek Lisans Öğrencisi

Kocaeli Üniversitesi Hadis Anabilim Dalı Enskck7@gmail.com

Mehmet Ayhan, Doç. Dr. Öğretim Üyesi

Temel İslam Bilimleri Hadis Anabilim Dalı

Dini hükümler aslî ve fer'î olarak ikiye ayrılır. İnançla/itikâdla ilgili olanlar aslî hükümler, amel ile alakalı olanlar ise fer'î hükümlerdir. Asıl olmaksızın fer'in bir önemi yoktur. Dolayısıyla insanın evvela sahih bir itikada sahip olması gerekir. Sahih bir itikada sahip olan kimsenin fiilleri de inancı gereğince amel ettiği müddetçe doğru olur. İtikad sözlükte bağlamak, düğümlemek ve sağlamlaştırmak gibi manalara gelir. İnsan bir şeye inandığı vakit, ona gönülden bağlanır, gereğince amel etmeye gayret gösterir. Bu sebeple doğru bir inanca sahip olmak, insanın ilk gayesi olmalıdır.

Allah Teâlâ, nasıl inanmamız gerektiğini peygamberi vasıtasıyla bize bildirmiştir. Peygamberimiz de ya kendisine indirilen Kur'an'ı Kerim'le ya da hadisleriyle bize beyan etmiştir. Allah Teâlâ, Kur'an'ı Kerim'de kişinin nasıl inanması gerektiği hususunda ana meseleleri belirlemiştir. Peygamber efendimizin de inanç meselelerinde beyanatları olmuştur. Subûtu kat'î olan Kur'an'ı Kerim'in belirtmiş olduğu itikadî meselelere şek ve şüphe etmeksizin iman etmek farzdır. Aksi şekilde inanan kimse, iman dairesinden çıkar. İtikadî konuların hadislerle temellendirilmesi meselesinde ise ulema mütevâtir ve âhâd ayrımı yapmıştır. Genel kabul mütevâtir hadislerin delil olabileceği yönündeyken, âhâd hadislerin delil olma meselesi ise -subutu zannî olduğundan- ihtilaflıdır.

Bu çalışmamızda, öncelikle itikadî meselelerin hadislerle temellendirilmesine dair farklı görüşler detaylı bir şekilde incelenecektir. Bu bağlamda, hadislerin itikadî konularda nasıl bir delil oluşturduğuna dair İslam âlimlerinin yaklaşımları tartışılacak, mütevâtir ve âhâd hadislerin bu süreçteki yeri değerlendirilecektir. Ayrıca, hadislerin doğruluğu ve güvenilirliği hususunda ulemanın oluşturduğu kriterler ışığında, bu hadislerin itikadî meseleler üzerindeki etkisi ve rolü analiz edilecektir.

Çalışmanın bir diğer kısmında, İmam Teftâzânî'nin "Şerhu'l-akâid" adlı eserinde geçen bazı hadisler ele alınarak, bu hadislerin hangi itikadî meselelerle ilgili delil olarak kullanıldığına dair bir tahlil yapılacaktır. Bu tahlil sırasında, İmam Teftâzânî'nin eserindeki hadislerin doğru bir şekilde tahriri (kaynaklarının belirlenmesi) yapılacak ve hangi bağlamda bu hadislerin yer aldığı detaylandırılacaktır.

Son olarak, hadislerin itikadî meselelerde nasıl kullanıldığına dair elde edilen bulgular üzerinden bazı tespitler yapılacak ve bu tespitlerin İslam düşünce tarihinde hadislerin yerini daha iyi anlamaya katkı sağlayacak şekilde sonuçlar ortaya konacaktır. Bu şekilde, hadislerin itikadî meselelerdeki rolü ve önemi üzerine derinlemesine bir değerlendirme yapılmış olacaktır.

Bu çalışmada, ilk olarak hadisin (haber) ne anlama geldiği ve hadislerin İslam düşüncesindeki yeri açıklanacaktır. Ardından, hadislerin türleri arasında yer alan mütevâtir ve âhâd hadisler detaylı bir şekilde ele alınacak, her iki türün itikadî meselelerdeki kullanımı incelenecektir. Sonrasında, itikadî meselelerin hadislerle nasıl temellendirildiği üzerine farklı görüşler sunulacak, bu bağlamdaki önemli tartışmalar ve görüş ayrılıkları irdelenecektir. Çalışmanın sonunda ise, İmam Teftâzânî'nin "Şerhu'l-akâid" adlı eserinde yer alan bazı hadisler incelenecek ve bu hadislerin hangi itikadî meselelerle ilgili delil olarak kullanıldığı tahlil edilecektir.

Anahtar Kelimeler: İtikad, Hadis, Delil, Teftâzânî, Şerhu'l-Akâid

GROUNDING DOCTRINAL ISSUES THROUGH HADITHS (THE EXAMPLE OF TAFTAZANİ'S
SHARH AL-AQAID)

Enes Koçak, Master's Student

Kocaeli University Department of Hadith Enskck7@gmail.com

Mehmet Ayhan, Assoc. Prof. Dr.

Basic Islamic Sciences Hadith Department

Religious rulings are divided into two main categories: doctrinal (itikâdî) and practical (fer'î). Without a sound doctrine, actions lack meaning, so it is essential for a person to first possess correct beliefs. The term "itikad" linguistically means to bind and strengthen; to believe in something entails bonding with it wholeheartedly and acting accordingly. Thus, possessing correct beliefs is the primary aim for a person.

Allah has conveyed the correct belief through His prophet, with the Quran and hadiths presenting these tenets of faith. While believing in the doctrinal matters definitively outlined by the Quran is obligatory, the use of hadiths as a basis for doctrine remains a debated issue. Scholars have distinguished between mutawatir and ahad hadiths, with mutawatir hadiths generally accepted as doctrinal evidence, whereas the use of ahad hadiths in such contexts is contentious.

In this study, the various views regarding the use of hadith to substantiate doctrinal issues will be thoroughly examined. In this context, the approaches of Islamic scholars on how hadith can serve as evidence for doctrinal matters will be discussed, with a particular focus on the roles of mutawatir and ahad hadiths in this process. Additionally, the impact and role of these hadiths on doctrinal issues will be analyzed in light of the criteria established by scholars regarding the authenticity and reliability of hadiths.

In another section of the study, some hadiths from Imam Taftazani's Sharh al-Aqaid will be analyzed to determine which doctrinal issues they are used as evidence for. During this analysis, the correct tahrij (determination of sources) of the hadiths in Imam Taftazani's work will be carried out, and the specific context in which these hadiths are mentioned will be elaborated.

Finally, based on the findings regarding the use of hadiths in doctrinal matters, some conclusions will be drawn, which will contribute to a better understanding of the role of hadith in Islamic intellectual history. Through this, a deep evaluation of the role and significance of hadith in doctrinal issues will be achieved.

The study will begin by explaining the meaning of hadith (report) and its place within Islamic thought. Subsequently, the two types of hadiths, mutawatir and ahad, will be discussed in detail, with an examination of how both types are used in doctrinal matters. Then, various views on how doctrinal issues are substantiated with hadiths will be presented, highlighting key debates and differences of opinion. In the conclusion, some of the hadiths found in Imam Taftazani's Sharh al-Aqaid will be examined, and an analysis will be conducted regarding the doctrinal issues for which these hadiths are used as evidence.

Keywords: Creed, Hadith, Evidence

HİKMET VE ZAMAN BAĞLAMINDA: İBN ‘ATIYYE’NİN ŞİİRLERİNDE GENÇLİK VE YAŞLILIK İZLERİ

Hacer ARSLAN, Yüksek Lisans Öğrencisi.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, İF, 23021730011@nevsehir.edu.tr

Mehmet Siddık ÖZALP, Dr. Öğr. Üyesi.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, İF, mehmetozalp@nevsehir.edu.tr

İbn ‘Atıyye ismi ile meşhur olan Endülüslü alim Abdülhak b. Gâlib b. Abdirrahmân b. Gâlib İslam ve Arap edebiyatı dünyasında önemli bir yere sahiptir. İslam dünyasının tefsir alanındaki öncülerinden biri olarak tanınması ve meşhur olmasıyla beraber dil, edebiyat, tasavvuf, tarih, hadis, fıkıh, kelam ve kıraat gibi pek çok farklı disiplinde de derin bir bilgi birikimi ve yetkinlik sergilemiştir. Söz konusu disiplinlerde zamanının uzman hocalarından eğitimler almış ve bu eğitimleri icazetler ile taçlandırmıştır. Savaşçı ve idareci özellikleri ile bilinen bir soyun mirasını taşıyan, ilim yuvası olarak betimlenebilecek bir ailede yetişen İbn ‘Atıyye babasının aksine rihle amacıyla Endülüs dışına çıkmamış, ancak Gırnata, Kurtuba ve İşbîliye gibi şehirlere yolculuklar düzenleyerek Endülüs sınırları içerisinde ilim yolculukları yapmıştır. Alimlerle bir araya gelme ve onlarla aynı ortamda bulunma hususundaki isteği ve azmi farklı disiplinlerde kendisini geliştirmesine ve çok yönlü bir entelektüel birikim oluşturmaya olanak tanımıştır. Edebî açıdan incelendiğinde, İbn ‘Atıyye’nin şiirlerinde teşbih ve mecaz gibi güçlü edebî sanatları ustalıkla kullandığı görülmektedir. Onun bu edebî yetkinliği, yalnızca şiirle sınırlı kalmamış; nesir alanında özellikle seci’ üslubundaki mahareti, dil zenginliği ve sanatsal birikimiyle edebî dehasını ve estetik duyarlılığını açıkça ortaya koymuştur. Şiirlerinde tasavvufî birikimlerinden yararlanarak maddiyat ve maneviyat arasında kurduğu derin bağlantılar dikkat çekmektedir. Ancak bugüne kadar tefsir ve kıraat disiplinleri tarafından farklı yönleriyle araştırmalara konu edilmesine rağmen, Arap dili ve belâgatı ve tasavvuf disiplinleri tarafından yapılan çalışmalar sınırlı kalmış, İbn ‘Atıyye’nin şair ve mutasavvıf kimliği yeterince vurgulanamamıştır. Bu bağlamda, İbn ‘Atıyye’nin yalnızca bir müfessir olarak değil, aynı zamanda bir şair ve düşünür olarak da incelenmesinin, onun eserlerinin tam anlamıyla anlaşılmasına katkı sağlayacağı düşüncesi "Hikmet ve Zaman Bağlamında: İbn ‘Atıyye’nin Şiirlerinde Gençlik ve Yaşlılığın İzleri" başlıklı çalışmamıza sebebiyet verdi. Çalışmamız İbn ‘Atıyye’nin, şiirlerinde gençlik ve yaşlılık temalarını zaman ve hikmet ekseninde işleyişini inceleyip, örneklerle analiz ederek, onun edebî ve tasavvufî dehasını gözler önüne sermeyi amaçlamaktadır. Gençlik ve yaşlılık, İbn ‘Atıyye’nin kaleminde yalnızca biyolojik dönemler ve hayatın birbirine zıt iki evresi olmaktan çıkıp insanın manevi yolculuğunun dönüm noktaları olarak şekillenmekte; geçiciliğin farkındalığı ile ebediliğe duyulan özlem arasında bir köprü kurmaktadır. İbn ‘Atıyye şiirlerinde gençliği baharın canlılığı ve nefsin hareketliliği metaforlarıyla işleyip bir umut dönemi ve hataların öğrenildiği bir süreç olarak ele alırken, yaşlılığı ise bilgelik ve olgunluk metaforlarıyla işleyip bir teslimiyet ve manevi olgunluk dönemi olarak ele almıştır. Bu bağlamda zamanın kaçınılmaz akışı karşısında insanın varoluşsal arayışlarını derin bir anlam dünyasında sunmuştur. Bu şiirler hem edebî hem de tasavvufî bir perspektiften değerlendirildiğinde, Endülüs’ün entelektüel zenginliğini ve İbn ‘Atıyye’nin çok yönlü kimliğini gözler önüne sermektedir. Bu sebeple çalışmamıza İbn ‘Atıyye’nin hayatı, ilmî, edebî ve tasavvufî kişiliği hakkında bilgi vererek başlayacak devamında şiirlerinin edebî ve manevi yönden analizlerini gerçekleştirerek gerekli açıklamalarda bulunacak ve en sonunda araştırmamız esnasında ulaştığımız sonuçları ve ileride yapılacak çalışmalar için naçizane önerilerimizi bilgilerinize sunarak araştırmamızı tamamlayacağız. Çalışmamızda İbn ‘Atıyye’nin zengin edebî mirasını akademik dünyaya tanıtmayı ve özellikle edebiyat ve tasavvuf alanlarına İbn ‘Atıyye’nin şiirlerindeki ilim ve hikmetin zamana meydan okuyan yansıması üzerinden yeni ufuklar kazandırmayı hedeflemekteyiz.

Anahtar Kelimeler: Arap Dili ve Belâgatı, Endülüs, İbn ‘Atıyye, Gençlik ve Yaşlılık, Hikmet ve Zaman

IN THE CONTEXT OF WISDOM AND TIME: TRACES OF YOUTH AND OLD AGE IN THE POETRY OF IBN 'AṬIYYA

Hacer ARSLAN, Master's Student,

Nevsehir Hacı Bektaş Veli University, Department of Economics, 23021730011@nevsehir.edu.tr

Mehmet Siddık ÖZALP, Dr. Lecturer.

Nevsehir Hacı Bektaş Veli University, Department of Economics, mehmetozalp@nevsehir.edu.tr

Known also by the name Ibn 'Aṭiyya, the Andalusian scholar 'Abd al-Ḥaqq b. Ghālib b. 'Abd al-Raḥmān b. Ghālib holds a distinguished place in the world of Islamic and Arabic literature. While he is primarily recognized as one of the pioneers in the field of Qur'anic exegesis, his expertise also extended to numerous other disciplines, including language, literature, Sufism, history, ḥadīth, fiqh, kalām, and qirā'āt. Ibn 'Aṭiyya demonstrated profound knowledge and mastery in these fields, receiving instruction from prominent scholars of his era and formalizing his education through certifications (ijāzāt). Belonging to a lineage known for its leadership and valor, and raised in a family often described as a hub of knowledge, Ibn 'Aṭiyya diverged from his father in that he did not engage in scholarly travels (riḥla) outside of al-Andalus. Instead, he embarked on intellectual journeys within Andalusian borders, visiting cities such as Granada, Córdoba, and Seville. His passion for meeting scholars and sharing intellectual spaces enabled him to develop a diverse and multifaceted intellectual foundation. From a literary perspective, Ibn 'Aṭiyya's poetry reflects a remarkable command of rhetorical devices such as simile and metaphor. His literary prowess, however, was not confined to poetry; in prose, his mastery of saḥ' (rhymed prose), linguistic richness, and artistic sensibility showcased his intellectual depth and aesthetic sophistication. His poetry, deeply influenced by his Sufi background, skillfully bridges the material and spiritual realms. Despite being extensively studied in the disciplines of Qur'anic exegesis and qirā'āt, research focusing on Ibn 'Aṭiyya's contributions to Arabic language, rhetoric, and Sufism has remained limited. Consequently, his identity as a poet and mystic has not been adequately highlighted. In this context, recognizing the importance of examining Ibn 'Aṭiyya not only as a mufasss (exegete) but also as a poet and thinker has led to the development of this study, titled *"In the Context of Wisdom and Time: Traces of Youth and Old Age in Ibn 'Aṭiyya's Poetry."* This study aims to analyze Ibn 'Aṭiyya's treatment of the themes of youth and old age in his poetry through the lenses of time and wisdom, providing illustrative examples that reveal his literary and Sufi brilliance. In his poetry, youth and old age are not merely biological stages or contrasting phases of life but serve as critical milestones in the spiritual journey of the individual. Through an awareness of transience and a longing for eternity, Ibn 'Aṭiyya constructs a profound narrative connecting the temporal and the eternal. In his works, youth is portrayed using metaphors of spring's vitality and the restlessness of the nafs (self), representing a time of hope and a process of learning through mistakes. Conversely, old age is depicted with metaphors of wisdom and maturity, symbolizing a phase of surrender and spiritual refinement. These reflections present humanity's existential quest in the face of the inevitable passage of time through a deeply meaningful and layered expression. From both literary and Sufi perspectives, these poems exemplify the intellectual richness of al-Andalus and underscore Ibn 'Aṭiyya's multifaceted persona. Accordingly, this study begins with an exploration of Ibn 'Aṭiyya's life, his scholarly achievements, and his literary and Sufi identities. It proceeds with an in-depth analysis of his poetry, focusing on its literary and spiritual dimensions, and concludes by presenting the findings of this research along with modest recommendations for future studies. This study aspires to introduce Ibn 'Aṭiyya's rich literary legacy to the academic community, offering new insights into the fields of literature and Sufism by exploring the enduring reflection of wisdom and knowledge in his poetry through the prism of time.

Keywords: Arabic Language and Rhetoric; al-Andalus; Ibn 'Aṭiyya; Youth and Old Age; Wisdom and Time

Hasan Sezâî-i Gülşenî (ö. 1151/1738), Türk İslam Edebiyatı'nın önemli şahsiyetlerinden biri olup, mutasavvıf bir şairdir. *Divân'*ında yer alan şiirleri tasavvufi muhtevalıdır. Tasavvufi konuların birçoğuna şiirlerinde yer veren şairin güzellik anlayışı da bu bağlamda karşımıza çıkmaktadır. İslam estetiğinde güzellik, genel itibarıyla hüsn ve cemâl kavramlarıyla ele alınmaktadır. Bu kavramlar çerçevesinde zengin çağrışımlar oluşturulmuştur. Türk İslam Edebiyatı ve Divân şiirinin mazmunlarıyla birlikte güzellik anlayışı tasavvufi açıdan da ele alınmıştır. Mutasavvıfların güzellik anlayışının merkezinde cemâl-i mutlak veya hüsn-i mutlak olarak değerlendirilen Allah bulunmaktadır. Bu çalışmamızda hüsn- i mutlak ve cemâl-i mutlak'ın Hasan Sezâî'nin şiirlerinde nasıl şekillendiği ve yorumlandığı üzerinde durulmaktadır. Hasan Sezâî'nin güzellik anlayışı tasavvufi ve edebî bağlamda incelenmektedir. Hüsn ve cemâl kavramları çok geniş kullanım alanıyla birçok benzetmelere konu olmuştur.

İlâhî güzellik aşk bağlamında ele alınarak varlığın birliğine işaret etmektedir. İlâhî aşkın başlangıcı, âşığın ve mâşuğun vasıfları, âşığın hâlleri ve makamları hüsn ve cemâl kavramlarıyla ilişkilendirilip ele alınmıştır. Hüsn-i mutlakın âleme tecelli edişi ayna mazmunuyla değişik benzetmeler oluşmasını sağlamıştır. Varlığın cemâle ayna olması, güneş ve ayın cemâl-i mutlakın mazharı olması, pervane-mum mazmunlarının mutlak güzelliğe izafe edilmesi, edebiyatımızdaki Leyla ve Mecnun, Ferhad ile Şirin gibi halk hikâyelerindeki mâşukların güzelliklerinin teşbihi, güzelliğin Allah vergisi olması, Yusuf peygamberin güzelliği, Kâbe, âyet, mushaf, zekat gibi dînî unsurlarla yapılan benzetmelerle güzelliğin farklı alanlarda yeni anlamlar kazanmasını sağlamıştır.

Çalışmamızda doküman tarama yöntemiyle *Hasan Sezâî-i Gülşenî Divânı* taranmış; hüsn ve cemâl kavramlarının yer aldığı beyitler belirlenmiştir. Belirlenen beyitlerde hüsn ve cemâl kavramlarıyla oluşturulan terkipler analiz edilerek yapılan teşbih sanatı unsurları tasnif edilmiştir. Beyitlerin daha iyi anlaşılabilmesi için günümüz Türkçesine çevirisi yapılmış ve Hasan Sezâî'nin güzellik anlayışına göre şerh edilmeye gayret edilmiştir. Beyitlerin şerhinde edebî mazmunlar, tasavvufi ıstılahlar, telmih yapılan âyet, hadis, kıssa, tarihî olay ve şahsiyetlerden de yararlanılmıştır. Şairin güzellik anlayışına bakış açısı, beyitlerin bağlamından yola çıkılarak açıklanmaya çalışılmıştır. Yaptığımız değerlendirmelere göre Hasan Sezâî'nin güzelliğe bakışının tevhid eksenli olduğu görülmektedir. Şiirleri, güzelliğin kaynağının Allah olduğu ve âlemi de güzel olarak yarattığı düşüncesi üzerine bina edilmiştir. İncelediğimiz şiirlerinin hemen hemen tamamında güzellikle ilgili benzetmelerin hüsn-i mutlakı işaret ettiği anlaşılmaktadır. Âlemin ve insanın ilâhî güzelliği yansıtan birer ayna olduğu, güneş ve ay gibi kozmik unsurların yüceliklerinden ve diğer özelliklerinden hareketle mutlak güzele teşbih edilmesi, dînî unsurların güzel olarak ele alınıp şiirlerde işlendiği görülmüştür. Aşkın edebiyatımızdaki ele alınışı, güzel tasviri de Hasan Sezâî'de benzerlik teşkil etmektedir. Hüsn ve cemâl kavramlarının dînî, tasavvufi ve edebî konuların genelinde yer alabildiği tespit edilmiştir. Çalışmamızın mutasavvıf şairlerin güzellik mefhumuna bakış açısının anlaşılmasına katkı sunması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hasan Sezâî-i Gülşenî, Hüsn, Cemâl, Güzellik, Hüsn-i Mutlak.

SIMILES IN THE CONTEXT OF THE CONCEPTION OF BEAUTY IN HASAN SEZÂÎ-İ GÜLŞENÎ DIWAN

İbrahim KAYA, Master's Student,

Kocaeli University, Institute of Social Sciences, 245293004@kocaeli.edu.tr

Hasan Sezâyî-i Gülşenî (d. 1151/1738) is one of the important figures of Turkish Islamic Literature and a Sufi poet. His poems in his Divân have a Sufi content. The understanding of beauty of the poet, who includes many of the Sufi subjects in his poems, also appears in this context. In Islamic aesthetics, beauty is generally handled with the concepts of hüsn and cemâl. Rich associations have been created within the framework of these concepts. Along with the mazmuns of Turkish Islamic Literature and Divan poetry, the understanding of beauty is also handled from a Sufi perspective. At the center of the Sufis' understanding of beauty is Allah, who is considered as cemâl-i absolute or hüsn-i absolute. This study focuses on how hüsn-i absolute and cemâl-i absolute are shaped and interpreted in Hasan Sezâyî's poems. Hasan Sezâyî's understanding of beauty is analyzed in a mystical and literary context. The concepts of Hüsn and cemâl have been the subject of many similes with a wide range of usage. Divine beauty is discussed in the context of love and points to the unity of being. The beginning of divine love, the qualities of the lover and the beloved, the states and stations of the lover are discussed in relation to the concepts of hüsn and cemâl. The manifestation of the absolute in the universe has led to the creation of different similes with the mirror metaphor. The fact that existence is a mirror of the absolute, the sun and the moon are the mirror of the absolute, the attribution of the mazmuns of the propeller and the candle to the absolute beauty, the simile of the beauty of the lovers in folk tales such as Leyla and Majnun, Farhad and Shirin in our literature, the fact that beauty is God's gift, the beauty of the prophet Yusuf, the Kaaba, the verse, the mushaf, the zakat, and the similes made with religious elements have enabled beauty to gain new meanings in different fields.

In our study, Hasan Sezâyî-i Gülşenî Divan was scanned by document scanning method and the couplets containing the concepts of hüsn and cemâl were determined. The compositions formed with the concepts of hüsn and cemâl in the determined couplets were analyzed and the elements of the art of metaphor were classified. In order to better understand the couplets, they have been translated into contemporary Turkish and interpreted according to Hasan Sezâyî's understanding of beauty. In the commentary of the couplets Literary metaphors, mystical terms, alluded verses, hadiths, parables, historical events and personalities were also utilized. The poet's perspective on the understanding of beauty has been tried to be explained based on the context of the couplets.

According to our evaluations, it is seen that Hasan Sezâyî's view of beauty is based on tawhid. His poems are based on the idea that Allah is the source of beauty and that He created the universe as beautiful. In almost all of the poems we have analyzed, it is understood that the similes related to beauty point to the absolute. It has been observed that the universe and human beings are mirrors reflecting the divine beauty, cosmic elements such as the sun and the moon are compared to absolute beauty based on their sublimity and other characteristics, and religious elements are considered as beautiful and treated in poems. The treatment of love in our literature and the depiction of beauty are also similar in Hasan Sezâyî. It has been determined that the concepts of Hüsn and cemâl can be found in religious, mystical and literary subjects. Our study is expected to contribute to the understanding of the Sufi poets' perspective on the concept of beauty.

Keywords: Hasan Sezâyî-i Gülşenî, Husn, Cemâl, Beauty, Husn-i absolute.

HİLAFETİN KUREYŞLİLİĞİ

Mahir OKUDUR, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, SBE, Mahirokudur@nevsehir.edu.tr

Emine DEMİL, Doç. Dr. Öğr. Üyesi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, İF, eminedemil@nevsehir.edu.tr

İslam Medeniyetinin geçirdiği tarihî süreç içerisinde pek çok tartışma vuku bulmuş; bunların bir kısmı Müslüman dünyası içerisinde derin düşünce ayrılıklarına ve beraberinde getirdiği toplumsal olaylara, ideolojik ayrışmaların meydana gelmesine neden olmuştur. Bu olaylar içerisinde incelenmeye değer en dikkat çekici konulardan birisi de hiç şüphesiz Peygamberin vefatının ardından Müslümanların karşılaştıkları ilk ciddi problemler arasında mütalaa edilen hilafet meselesidir. Hz. Peygamber hayatta iken toplumun sadece dinî açıdan referans aldığı bir figür olmamış, aynı zamanda siyasî açıdan da başvurulacak yegâne kaynak olarak kabul edilerek onları pek çok konuda yönlendirmiştir. Ancak Hz. Peygamberin yaşamı boyunca kendisinden sonra nasıl bir yol izleneceği konusunda açık bir talimat vermemesi veya halef bırakmadan vefat etmesi sonucunda İslam dünyası açısından yeni bir durum meydana gelmiştir. İlk olarak ashabı tarafından yönetilmeye çalışılan bu yeni süreç, kendi kültürel anlayışları içinde şekillenmeye başlamış ve sonrasında dinî, siyasî, ideolojik açılardan farklı yönler evrilmiştir. Kimi zaman tartışmalar arasında kalan âlimleri, dönemlerinin mevcut anlayışları yanında veya karşısında aksiyon almaya zorlayan bir konu olarak karşımıza çıkarken, kimi zaman da inanç odaklı düşünceler içerisinde yer alan müstakil bir konu haline gelmiştir. İslam düşünce tarihinde en önemli tartışmaların ana odak noktalarından birisi olan bu müesseseyi tarihî gerçekliğe en uygun ve objektif olarak ele almak ve doğru sonuçları ortaya koyabilmek adına anakronizmden ve onun neden olduğu kaotik düşüncelerden uzak bir şekilde yaklaşım sergilemek, mevzunun anlaşılmasında önemli rol oynayacaktır. Bu çalışmada, insanların içinde bulundukları dönem ve getirdiği şartların şekillendirmiş olduğu hilafet kurumu sadece siyasi yönden değerlendirilmeyecek; nesebî yakınlığın, İslam öncesi dönemin doğurduğu toplum içerisindeki tabakalaşmanın, dil unsurunun ve dönemin içerisinde dinamik olan kültür etkisinin incelenmesi de hilafetin Kureyşliliği konusunun izahında önemli rol oynayacaktır. Yine bu çalışmada hilafetin Kureyşliliği meselesi, tartışmalarda tarafların düşüncelerini temellendirmek adına referans olarak zikrettikleri rivayetlere ve izahlarına yer verilecektir. Kureyş'in hadis edebiyatındaki yerine, mezheplerin hilafet konusunda Kureyş'in konumuna dair olan görüşlerine değinilecek; hilafet konusu etrafında şekillenen düşüncelerin tarihe ve ideolojik sistemlere etkisi mevcut rivayetler göz önünde bulundurularak ele alınacaktır. Hilafetin tek model olarak takdim edilmesinde rivayetlerin rolü üzerinde durulacak ve delil olarak kabul edilen rivayetlere örnekler gösterilecektir. Bu tarihsel olay, literatürde yer almış olduğu haliyle açıklanırken, olayların seyrine dair tespitler ve yorumlar argümanları ile birlikte analitik ifade edilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hilafet, Kureyş, Rivayet

Mahir OKUDUR, Master's Student,

Nevsehir Haci Bektas Veli University, SBS, Mahirokudur@nevsehir.edu.tr

Emine DEMIL, Assoc. Prof. Dr. Lecturer. Prof. Dr.,

Nevsehir Haci Bektas Veli University, Department of Economics, eminedemil@nevsehir.edu.tr

Many debates have taken place throughout the historical process of Islamic Civilization; some of these have led to deep disagreements in thought within the Muslim world and the resulting social events and ideological divisions. One of the most striking issues worth examining in these events is undoubtedly the issue of the caliphate, which was considered to be one of the first serious problems that Muslims faced after the death of the Prophet. While the Prophet was alive, he was not only a figure that the society looked to for religious reference, but he was also considered the sole source of reference in political terms and guided them on many issues. However, as a result of the fact that the Prophet did not give clear instructions on what path to follow after him or that he died without leaving a successor, a new situation arose for the Islamic world. This new process, which was first tried to be managed by his companions, began to take shape within their own cultural understandings and then evolved into different directions in terms of religion, politics and ideology. Sometimes it emerged as a subject that forced scholars who were caught between discussions to take action in line with or against the current understandings of their time, while sometimes it became an independent subject within faith-oriented thoughts. In order to approach this institution, which is one of the main focal points of the most important discussions in the history of Islamic thought, in the most appropriate and objective way according to historical reality and to present the correct results, it will play an important role in understanding the subject without anachronism and the chaotic thoughts it causes. In this study, the institution of the caliphate, which was shaped by the period and conditions that the people lived in, will not be evaluated only from a political perspective; the examination of lineage, the stratification within the society caused by the pre-Islamic period, the language element and the dynamic cultural effect of the period will also play an important role in explaining the issue of the Qurayshness of the caliphate. Again, in this study, the issue of the caliphate being Quraysh will be included, along with the narrations and explanations cited by the parties in the discussions as references to ground their thoughts. The place of Quraysh in the hadith literature and the views of the sects on the position of Quraysh regarding the caliphate will be discussed; the effects of the thoughts that took shape around the caliphate on history and ideological systems will be discussed by considering the existing narrations. The role of narrations in presenting the caliphate as a single model will be emphasized and examples of narrations that are accepted as evidence will be given. While explaining this historical event as it is in the literature, the observations and interpretations regarding the course of events will be tried to be expressed analytically together with their arguments.

Keywords: Caliphate, Quraysh, Rumor

İBN AMMÂR EŞ-ŞEHÎD'İN İLELÜ'L-HÂDÎS FÎ SAHÎH-İ MÜSLİM ADLI ESERİNDE MÜSLİM'E
YAPTIĞI ELEŞTİRİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

MOHANAD ALMASRI, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ, TEMEL İSLAM BİLİMLERİ (HADİS),
ANABİLİM DALI , mohnd20101@gmail.com

Ahmet ALKAN, Dr. Öğr. Üyesi,

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, TEMEL İSLAM BİLİMLERİ (HADİS) ABD, ahmet.alkan@bilecik.edu.tr

Bu çalışma, İmam Ebü'l-Fazl İbn Ammâr eş-Şehîd'in (öl. 317/929) *İlelû'l-hadîs fî Sahîh-i Müslim* adlı eserinde ele aldığı hadisleri konu edinmektedir. İbn Ammâr'ın tam adı, Ebü'l-Fadl Muhammed b. Ebü'l-Hüseyn Ahmed b. Muhammed b. Ammâr b. Muhammed b. Hâzim el-Cârûdî'dir. Zikredilen eser, *Sahîh-i Müslim*'deki hadisleri illet yönünden inceleyen ilk ve en önemli eleştirel çalışmalardan biri olup, Müslim'in *Sahîh*'inde yer alan hadislerin genelde ümmet tarafından kabul gördüğü gerçeğine rağmen bazı hadislerin isnadında illet bulunduğunu öne sürmektedir. İbn Ammâr, bu eserinde otuzdan fazla hadisi illetli görmüş ve isnadlarında tespit ettiği bazı sorunlara dayanarak bu hadislerin zayıf olduğunu ileri sürmüştür. Bu eleştirilerini, hadis usulüne dair prensiplere dayanarak yapmıştır. Bu çalışmada, İbn Ammâr'ın eleştirdiği söz konusu hadisler derinlemesine incelenmiş, klasik ve çağdaş eleştirmenlerin görüşleri de dikkate alınarak değerlendirmelerde bulunulmuştur. Bu araştırmanın amacı, İbn Ammâr'ın eleştirilerinin doğruluk oranını tespit etmek, Müslim'in *Sahîh*'inde yer alan hadislerin sıhhati konusunda âlimlerin yaklaşımlarını değerlendirmek ve bu eleştirilerin bilimsel değerini ortaya koymaktır. Araştırma, *Sahîh-i Müslim*'e odaklanması nedeniyle önemlidir. Zira *Sahîh-i Müslim*, *Sahîh-i Buhârî*'den sonra en güvenilir hadis kitabı olarak kabul edilmektedir. Ayrıca bu çalışma, hadis ilminin en hassas alanlarından biri olan illet ilminde yapılan eleştirileri ele alarak, hadis ilmi öğrencileri için eleştirel düşünme yeteneğinin gelişimine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Bu araştırma, Müslim'in eserinde illet belirtme niyeti olup olmadığını sorgulamakta ve *Sahîh-i Müslim*'deki bazı hadislerde illet bulunduğu iddialarının bu hadislerin sıhhatine etkisini değerlendirmektedir.

Aynı zamanda, hadis âlimlerinin *Sahîh-i Müslim*'deki isnadları eleştirme yöntemlerini, bu eleştirilere verilen cevapları ve bu yöntemlerin bilimsel araştırmalar için nasıl faydalı olabileceğini ortaya koymaktadır. Bu çalışma, şu sorulara cevap aramaktadır: İbn Ammâr'ın illet bulunduğu gerekçesiyle eleştirdiği hadisler nelerdir? İbn Ammâr'ın bu hadislerde illet tespit ederken kullandığı yöntem ve dayanaklar nelerdir? İbn Ammâr'ın eleştirilerinde ne derece isabet vardır? Bu eleştiriler, *Sahîh-i Müslim*'deki hadislerin sıhhatini ne ölçüde etkilemiştir? Araştırmada şu sonuçlara ulaşılmıştır: İbn Ammâr, *Sahîh-i Müslim*'de yer alan otuzdan fazla hadis ile ilgili isnadlarında illet bulunduğunu belirtmiştir. Ancak bu illetler metne değil, yalnızca isnada ilişkindir. İncelemeler sonucunda bu hadislerin birden fazla sağlam senetle geldiği ve senetlerinin kesintisiz olduğu anlaşılmıştır. Bazı okuyucuların bu hadislerin isnadının kopuk olduğunu düşünmesi, hadis ilmine dair yeterli bilgiye sahip olmamalarından kaynaklanmaktadır. *Sahîh-i Müslim*'e yönelik eleştiriler, eseri düşürmek amacıyla değil, savunmak bağlamında yapılmıştır. Eleştiriler, hadis ilminin gelişimine katkı sağlayan yapıcı bir yaklaşımı temsil etmektedir. Alimler, *Sahîh-i Müslim*'deki hadislerin sıhhatini genel olarak kabul etmekle birlikte, belirli hadisler üzerindeki ihtilafın, eserin genel güvenilirliğini zedelediğini vurgulamışlardır. Örneğin, İmam Dârekutnî (öl. 385/995) bazı hadisleri eleştirmiş olmasına rağmen, *Sahîh-i Müslim*'in güvenilirliğini kabul ettiğini ifade etmiştir: "*Müslim'in bu kitabında sahih olarak hükmettiği her şey kesinlikle sahihtir.*" *Sahîh-i Müslim*'e yöneltilen eleştiriler sınırlı sayıdadır ve bu eleştirilerin hiçbirisi icma ile reddedilecek nitelikte değildir. Bu nedenle, ihtilaf bulunması bir hadisin zayıf olduğunu kesin olarak göstermemektedir. Sonuç olarak, İbn Ammâr'ın eleştirileri, *Sahîh-i Müslim*'in genel sıhhatine gölge düşürmemiş, aksine hadis ilminin eleştirel ve analitik boyutuna katkı sağlamıştır. *Sahîh-i Müslim*, ümmet nezdinde kabul görmeye devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: illet, İbn Ammâr eş-Şehid, Sahih-i Müslim.

THE EVALUATION OF CRITICISMS MADE BY IBN AMMĀR AL-SHAHĪD AGAINST AL-MUSLIM
IN HIS WORK ENTITLED ‘ILĀL AL-HĀDĪS FĪ SAHĪH AL-MUSLIM

MOHANAD ALMASRI, *Master Student,*

*Bilecik Seyh Edebali University, INSTITUTE OF GRADUATE EDUCATION, BASIC ISLAMIC SCIENCES
(HADITH), DEPARTMENT, mohnd20101@gmail.com*

Ahmet ALKAN, *Dr. Lecturer,*

*Bilecik Seyh Edebali University, BASIC ISLAMIC SCIENCES (HADITH), DEPARTMENT,
ahmet.alkan@bilecik.edu.tr*

This study examines the hadiths critiqued by Imam Abu al-Fadl Ibn Ammar al-Shahid in his book “Ilal al-Ahadith fi Sahih Muslim” (The Defects of Hadiths in Sahih Muslim). This work is considered one of the earliest and most significant critical studies identifying defects (‘ilal) in hadiths included in Sahih Muslim, despite the established consensus that the hadiths cited by Muslim in his Sahih are generally accepted by the Ummah.

Imam Ibn Ammar al-Shahid critiqued over thirty hadiths in his book, arguing their weakness based on apparent defects in their chains of transmission (isnad), utilizing principles from the science of hadith methodology (ilm al-mustalah). The researcher has analyzed the criticized hadiths, studying and evaluating them based on the principles of this discipline while incorporating the views of both classical and contemporary critics.

The aim of this research is to determine the accuracy of Ibn Ammar al-Shahid's assessments, which declared certain hadiths in Sahih Muslim to be defective, and to verify the validity of scholars' conclusions regarding their authenticity.

The importance of this research lies in its focus on Sahih Muslim, considered the second most authoritative collection of hadiths after Sahih al-Bukhari. This study delves into the science of ilal, one of the most intricate branches of hadith studies, fostering critical thinking and equipping students with the necessary expertise in the field. Additionally, it investigates whether Imam Muslim intended to address ilal in his compilation and evaluates whether the presence of alleged defects in Sahih Muslim undermines the authenticity of certain hadiths.

The study also sheds light on the methodologies of hadith scholars in critiquing the isnads of Sahih Muslim, the responses to these criticisms, and the broader implications of these methods for academic research. It enriches the understanding of the scientific and critical approaches to the study of hadith, contributing to a more precise and comprehensive grasp of this vital Islamic source.

The research problem revolves around identifying the methodology and principles employed by Ibn Ammar in critiquing the hadiths. Was his critique accurate? Did it affect the evaluation of hadiths in Sahih Muslim? What is the scholarly value of the criticisms directed at these hadiths, and do they withstand academic scrutiny and debate?

The study's key findings reveal that Ibn Ammar al-Shahid critiqued over thirty hadiths from Sahih Muslim, identifying defects exclusively in their isnads, not their texts (matn). A thorough isnad analysis showed that these hadiths are supported by multiple authentic chains of transmission. However, some readers—lacking expertise in hadith sciences and isnad analysis—may mistakenly perceive these hadiths as disconnected and unreliable, which is not the case.

It is crucial to emphasize that criticisms of Sahih Muslim, and Sahih al-Bukhari, were often made in defense of these works rather than to undermine them, contrary to the approach of some modern

detractors. Scholars who critiqued certain hadiths, such as Imam al-Daraqutni, upheld the overall authenticity of the Sahihayn (the two authentic collections). Al-Daraqutni stated, "Everything that Muslim deemed authentic in this book is undoubtedly authentic," highlighting the widespread acceptance of Sahih Muslim among scholars.

Even if we accept the validity of some criticisms of the Sahihayn, the number of disputed hadiths is minimal and lacks definitive or unanimous rejection. Disagreement does not necessarily indicate weakness, as scholarly consensus, not difference, determines the validity of a hadith. The criticisms directed at Sahih Muslim do not detract from its authenticity; rather, they contribute to the refinement and enrichment of hadith sciences. Sahih Muslim remains a cornerstone of Islamic tradition, widely accepted by the Ummah.

Keywords: `Ilal, Ibn Ammar al-Shahid, Sahih Muslim.

MAHMÛD B. EBÛ'L-HASEN EN-NÎSÂBÛRÎ HAYATI VE ÎCÂZÛ'L-BEYÂN AN MEÂNÎ'L-KUR'ÂN
ADLI ESERİNDEKİ TEFSİR METODU

Sevda YAVUZ, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tefsir ABD

Mahmûd b. Ebû'l Hasan en-Nîsâbûrî'nin doğum tarihi başta olmak üzere hayatı hakkında kaynaklarda yeterli bilgi bulunmamaktadır. Hicrî 6. asır alimlerinden biri olduğu vefat yılından anlaşılmaktadır. Nitekim müellifin 553/1158'den sonra vefat ettiği aktarılmaktadır. Nîsâbûrî künyesinden anlaşılabileceği üzere Nîşâbur'da doğmuş ve yetişmiştir. Nişabur bölgesi o dönemde ilim merkezi ve alimlerin uğrak noktalarından biridir.

Beyânû'l-Hak lakabıyla meşhur olan Nîsâbûrî ilmi çalışmalarında tek bir alana yönelmemiştir. Tefsir, fıkıh, tasavvuf, hadis ve belâgat alanlarında eserleri mevcuttur. Özellikle tefsir alanında birden fazla eseri vardır. Biz bu çalışmamızda tefsir alanında yazmış olduğu *Îcâzû'l-beyân an meânî'l-Kur'ân* adlı eserindeki metodunu ortaya koymaya çalıştık.

Nîsâbûrî'nin kaleme aldığı eserleri tefsir ilmi açısından önemli bir yere sahiptir. Bu çalışma kapsamında müellifin hayatı, yaşadığı coğrafya, *Îcâzû'l-beyân* eseri örnekliğinde Kur'an ilimlerine yaklaşımı ve tefsir yönteminin ortaya konulması hedeflenmiştir.

Kur'an ilimleri alanında Nîsâbûrî'nin çalışmaları klasik dönem eserlerindendir. Eserleri Kur'an ilimlerini içinde barındırması, dönemin atmosferini yansıtmaya ve kendisine has bir üslup kullanması açısından önemlidir. Müellifin *Îcâzû'l-beyân* adlı eseri orta hacimde bir eserdir. Eserlerinde i'râb, nüzûl sebebi, fikhî açıklamalar ve garîbû'l-Kur'an alanında değişik türden pek çok meseleyi tahkik etmiştir. Bu çalışma Nîşâbur bölgesinde yapılan çalışmaların gün yüzüne çıkarılması açısından da son derece önem arz etmektedir. Ayrıca o döneme ait tefsir eserlerinin yönteminin, konuları ele alış şeklinin ve dilbilimsel açıklamalarının incelenmesi alana katkı sunacaktır.

Îcâzû'l-beyân adlı eser hem rivayet hem dirayet metodunu içinde barındırmaktadır. Nîsâbûrî rivâyet tefsiri hususunda Kur'an'ın Kur'an'la, hadislerle, sahâbe ve tabiîn görüşleriyle tefsirini yöntem olarak sık sık kullanmıştır. Bu yöntemleri ayetteki kapallılığı gidermek, örneklemek, kelimeleri izah etmek, farklı ve benzer kullanımlarını göstermek amacıyla istifade etmiştir. Müellif hadisleri naklederken senedi zikretmemiş ve sıhhatine değinmemiştir. Sahâbe ve tabiîn görüşlerinden de bu şekilde nakiller

aktarmamıştır.

Dirayet metodunda ise, müellif ayetleri açıklarken dilsel tahlillerde bulunmuş, söz dizimsel nüanslara dikkat çekmiştir. Belâgî incelikler konusunda ayetin asıl mecaz manada mı, gerçek manada mı kullanıldığına değinmiştir. Nîsâbûrî kalamî ve fikhî konular üzerinde çok fazla durmamıştır. Bazen birkaç cümle açıklama yapmakla yetinmiştir. Herhangi bir görüş ya da mezhebi taassupta bulunmamıştır.

Esbâb-ı nüzûl konusunda müellif kısa ve öz açıklamalar yapmıştır. Her ayetin iniş sebebini açıklamamış, önemli gördüğü ayetleri zikretmiştir. ^١ ve ^٢ kalıplarını kullanmıştır. Kıraat ilminde farklı okuyuşları zikretmiş ve anlama etkisini izah etmiştir. Muhkem-müteşâbih konusunda müellif Âl-i İmrân suresi 7. ayet bağlamında kavramları açıklamakta ve bazı ayetlerin muhkem bazı ayetlerin ise müteşâbih olduğunu aktarmaktadır. Nîsâbûrî Kur'an'da neshin varlığını kabul etmiştir. Hurûf-ı mukattaa konusuna A'râf suresinin başında değinen müellif ayetlerde bulunmasının hikmetini ve irabı olup olmadığı gibi konulara değinmiştir.

Bu çalışmanın amacı doğrultusunda Nîsâbûrî'nin tefsire dair eserleri temel alınarak yaşadığı bölge ve zaman perspektifinden müellifin tefsirci kimliği ve Kur'an ilimlerine yaklaşımının tespit edilmesi

hedeflenmektedir. Araştırmamız kapsamında Nîsâbûrî'nin tefsir metodu, temel tefsir usulü ve tefsir kaynakları dikkate alınarak tetkik edilmesi ve neticede müfessirin izlemiş olduğu yöntemin ortaya konulması amaçlanmaktadır. Zira günümüze kadar bu eser hakkında bir çalışma yapılmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Tefsir, Kur'an, Kur'an ilimleri, Metot, Nîsâbûrî, Îcâzü'l-beyân,

THE LIFE OF MAHMUD B. EBU'L-HASEN EN-NISABURI AND THE COMMENTARY METHOD IN
HIS WORK NAMED ÎCÂZÜ'L-BEYÂN AN MEÂNÎ'L-QUR'ÂN

Sevda YAVUZ, Master's Student,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University Social Sciences Institute, Tafsir Department

There is not enough information in the sources about the life of Mahmud b. Ebü'l Hasan en-Nisâburi, especially his date of birth. It is understood from the year of his death that he was one of the scholars of the 6th century of the Hijra. In fact, it is reported that the author passed away after 553/1158. As can be understood from his epithet, Nisâburi was born and raised in Nishapur. The Nishapur region was one of the centers of knowledge and places visited by scholars at that time.

Nisaburi, who was famous with the nickname Beyânu'l-Haq, did not focus on a single field in his scientific studies. He has works in the fields of tafsir, fiqh, sufism, hadith and rhetoric. He has more than one work especially in the field of tafsir. In this study, we tried to reveal his method in his work titled Îcâzü'l-beyân an meâni'l-Kur'ân, which he wrote in the field of tafsir.

The works written by Nisaburi have an important place in terms of tafsir. Within the scope of this study, it is aimed to reveal the author's life, the geography he lived in, his approach to the Quranic sciences and his tafsir method with the example of the work Îcâzü'l-beyân.

In the field of Quranic sciences, Nisaburi's works are among the works of the classical period. His works are important in that they include Quranic sciences, reflect the atmosphere of the period and use a style unique to him. The author's work named Îcâzü'l-beyân is a medium-sized work. In his works, he investigated many different issues in the fields of i'râb, the reason for revelation, jurisprudential explanations and gâribü'l-Qur'an. This study is also of great importance in terms of bringing to light the studies carried out in the Nisâbur region. In addition, examining the method, the way the subjects were handled and the linguistic explanations of the tafsir works of that period will contribute to the field.

The work named Ijazu'l-Bayan includes both the narration and acumen methods. Nisapuri frequently used the interpretation of the Qur'an with the Qur'an, hadiths, and the views of the Companions and Tabi'in as a method in the interpretation of narrations. He used these methods to eliminate the ambiguity in the verse, to give examples, to explain words, and to show different and similar uses. The author did not mention the chain of narration and did not mention its authenticity while narrating the hadiths. The author, who also narrated the views of the Companions and Tabi'in in this way, sometimes mentioned their names and sometimes did not mention who the narration came from by using the

J. In the acumen method, the author made linguistic analyses while explaining the verses and drew attention to syntactic nuances. In terms of rhetorical subtleties, he touched upon whether the verse was used in its literal or figurative sense. Nisaburi did not dwell too much on theological and jurisprudential issues. Sometimes he was content with explaining a few sentences. He did not show any view or sectarian bias. The author made short and concise explanations on the subject of the causes of revelation. He did not explain the reason for the r_e_v_elation of each verse, but mentioned the verses he considered important. He used the forms and . He mentioned different readings in the science of recitation and explained their effect on understanding. In terms of muhkam-mutashabih, the author explains the concepts in the context of verse 7 of the chapter of Al-i Imran and conveys that some verses are muhkam and some are mutashabih. Nisaburi accepted the existence of naskh in the Quran. The author, who touched upon the subject of the letter "hurûf-i muqattaa" at the beginning of the A'raf Surah, touched upon the wisdom of its presence in the verses and whether it is a good or bad thing.

In line with the purpose of this study, it is aimed to determine the author's exegetical identity and approach to Quranic sciences from the perspective of the region and time in which he lived, based on Nisâpuri's works on exegesis. Within the scope of our research, it is aimed to examine Nisâpuri's exegesis method, basic exegesis method and exegesis sources, and ultimately to reveal the method followed by the exegete. Because no study has been conducted on this work to date.

Keywords: Exegesis, Quran, Quranic Sciences, Method, Nisâpuri, Îcâzü'l-beyân

KUDÜS VE “ÖTEDEKİ MABEDİ” KUR’ÂN EKSENİNDE YENİDEN OKUMAK: KUTLU MEKÂNIN KUTSAL FENOMENOLOJİSİ

Tuğba Nur KAHRIMAN, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, İF, tubanurkahrman@icloud.com

Muhammed Fatih KESLER, Prof. Dr.,

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, İF, fatihkesler@comu.edu.tr

Kur’ân-ı Kerim, Son Peygamber'e bahşedilen ve İslâm geleneğinde en büyük mucize olarak kabul edilen ilahî bir vahiydir. İnsanlık tarihine yön veren bu kutsal metin, hem varlığı hem de yaşamı anlamlandıran bir rehber olarak görülür. Kâinatı ve dünyayı yaşamın sürdürülebileceği özelliklerle var eden Yaratıcı, zaman ve mekân kavramlarını tarihsel süreçler içerisinde farklı şekillerde tecelli ettirmiştir. Bu tecelliler, İslam düşüncesinde, ilahî iradenin hem zamanın akışı hem de mekânın oluşumundaki rolünü vurgular. Mekân, varlık ve zamanın özel bir düzene tabi tutulması, İslam inancında Kâdir-i Mutlak'ın -her şeye gücü yeten Yaratıcı- kudret ve iradesinin bir tezahürü olarak değerlendirilir. Varlık, mekânın ardından zamanla ilişkilendirilerek vücut bulur. Bu bağlamda, Kur’ân-ı Kerim’de pek çok mekâna atıf yapılması dikkat çekicidir. Bu mekânlar, kutsallığın yoğun bir şekilde tezahür ettiği yerler olarak yorumlanmıştır. Söz konusu mekânların kutsallığı, onları hem insanlık tarihini şekillendiren hem de toplumsal yapının oluşumuna yön veren birer odak noktası hâline getirmiştir. Tarih boyunca, bu tür kutsal mekânlar, insanların yaşamlarını çevresinde düzenledikleri, toplulukların örgütlendiği ve özgün mimarî sanat eserleriyle öne çıkan yerler olarak belirginleşmiştir. Kudüs, kutsallığı ilahi bir sözle belirlenen ve etimolojik olarak “temiz, esenlik yüklü, mübarek” anlamlarına gelen bir mekân olarak tanımlanabilir. Bu özellikler, aslında el-Kuddüs -Kutsal Olan- sıfatının bir yansımasıdır ve kutsallığın bu mekâna tecelli etmesinin bir sonucudur. Bu bağlamda, Kudüs, Hz. İbrahim’in “ortak ata” olarak kabul edilmesinin bir sonucu olarak, Yahudilik, Hristiyanlık ve İslam gibi vahiy temelli dinlerde derin bir tarihi, kültürel ve dini öneme sahiptir. Bu kutsal mekânlar, tarihsel süreçte bazen insan eliyle güzelleştirilmiş, bazen ise tahrifatlara uğramıştır. Bu çalışma, Kudüs ve Mescid-i Aksâ'nın sahip oldukları ilahi değerler ışığında hem tarihsel hem de teolojik bir perspektiften incelenmesi gerektiğini savunmaktadır. Ayrıca, bu mekânların kutsallığının, dinî metinlerdeki doğru yorumu ve doğru anlayışı yansıtan bir biçimde ele alınmasının, dinî ve toplumsal sorumluluk açısından büyük bir öneme sahip olduğunu da vurgulanmaktadır. Belki de zamanla unutulmuş olan hak ettikleri değeri ve ayetlerde belirlenen konumlarını, bu araştırma ile zihinlerde yeniden şekillendirmeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda, Kur’ân-ı Kerim’in kutsal mekânlara atfettiği değer, yine kendi referansı ışığında ele alınacaktır. Çalışmanın temel tezi şudur: Kur’ân ve sahih hadislerin merkezine alınarak, Kudüs genelde, Mescid-i Aksâ özelde etno-teolojik etkilerden ve mesihçi / inhisarcı bakış açılarından arındırılarak, ilk “öz”e ve kutlu “özgün”lüğüne uygun bir biçimde yeniden değerlendirilmek istenmektedir. Elde edilen bulgular, Kudüs ve Mescid-i Aksâ'nın yalnızca coğrafi değil, aynı zamanda manevi bir değere sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Kur’ân’ın bu mekânları sadece fiziksel anlamda değil, aynı zamanda ruhani açıdan da kutsadığını belirten metinler, dini literatürdeki farklı yorumları şekillendiren temel kaynaklar olarak öne çıkmaktadır. Kudüs ve Mescid-i Aksâ, barındırdığı ilahî kutsallıkla zaman ve mekânın ötesinde bir anlam taşır; bu anlamın keşfi, insanlığın manevi birliğine katkı sağlamakla doğrudan ilişkilidir. Sonuç olarak, Kudüs ve Mescid-i Aksâ'nın dinî temsillerinin ötesinde, kutsallığının farklı zamanlar ve mekânlar boyunca süregeldiğine dair bulgular ortaya çıkmaktadır. Bu mekânların tarihsel ve kültürel mirasları, onların dini değerini şekillendirirken, bu değerlerin doğru anlaşılması, bireysel ve toplumsal bir manevi sorumluluk gerektirir. Bu çalışma, İslam’ın temel kaynaklarından hareketle Kudüs ve Mescid-i Aksâ'nın hak ettiği ilahi değeri yeniden keşfetmeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tefsir, Kur’ân, Mekân, Kudüs, Mescid-i Aksâ

READING JERUSALEM AND THE “TEMPLE BEYOND” ANEW THROUGH THE LENS OF THE QUR'AN: THE SACRED PHENOMENOLOGY OF THE BLESSED PLACE

Tuğba Nur KAHRIMAN, Master's Student,

Çanakkale Onsekiz Mart University, Department of Economics, tubanurkahrinan@icloud.com

Muhammed Fatih KESLER, Prof. Dr.,

Çanakkale Onsekiz Mart University, Department of Economics, fatihkesler@comu.edu.tr

The Qur'an, a divine revelation granted to the Last Prophet, is considered the greatest miracle in Islamic tradition. This sacred text, which has profoundly influenced human history, is regarded as a guide for understanding both existence and life itself. The Creator, who designed the universe and the world with the conditions necessary for sustaining life, has manifested time and space in various forms throughout historical processes. In Islamic thought, these manifestations highlight the divine will's role in shaping both the flow of time and the structure of space. Space, as an organized framework of existence and time, is seen as a reflection of the omnipotent Creator's power and will. Existence becomes tangible when related to time and space. In this context, the Qur'an's frequent references to various places are noteworthy. These locations are interpreted as sites where sanctity is intensely manifested. The sacredness attributed to these places has made them focal points shaping both the flow of time and the structure of space. Space, as an organized framework of existence and time, is seen as a reflection of the omnipotent Creator's power and will. Existence becomes tangible when related to time and space. In this context, the Qur'an's frequent references to various places are noteworthy. These locations are interpreted as sites where sanctity is intensely manifested. The sacredness attributed to these places has made them focal points shaping both human history and societal structures. Throughout history, such sacred sites have become central to human life, organizing communities and inspiring unique architectural works of art. Jerusalem, a location whose sanctity is divinely established, etymologically conveys meanings such as "pure, peaceful, and blessed." These attributes reflect the divine name al-Quddus (The Holy), embodying the manifestation of holiness in this place. Consequently, Jerusalem holds profound historical, cultural, and religious significance. Consequently, Jerusalem holds profound historical, cultural, and religious significance in revelation-based religions such as Judaism, Christianity, and Islam, as it is linked to Abraham, regarded as a common patriarch. These sacred sites have been either enhanced by human hands or subjected to desecration throughout history. This study asserts that Jerusalem and the Al-Aqsa Mosque should be examined from both historical and theological perspectives, given their divine significance. It also emphasizes the importance of correctly interpreting the sanctity of these places in religious texts as a matter of religious and social responsibility. The research aims to reshape perceptions of their rightful status and positions as determined by scriptural references, which may have been forgotten over time. In this regard, the value assigned to sacred spaces in the Qur'an will be analyzed based on the text itself. The core thesis of the study is as follows: by centering on the Qur'an and authentic The core thesis of the study is as follows: by centering on the Qur'an and authentic Hadiths, Jerusalem in general, and the Al-Aqsa Mosque in particular, should be re-evaluated free from ethnotheological influences and exclusivist or messianic perspectives to restore them to their original sacred essence. The findings reveal that Jerusalem and the Al-Aqsa Mosque hold not only geographical but also spiritual significance. Texts emphasizing the Qur'an's sanctification of these places, both physically and spiritually, serve as foundational sources shaping interpretations in religious literature. Jerusalem and the Al-Aqsa Mosque, imbued with divine sanctity, transcend time and space, symbolizing meanings that contribute to the spiritual unity of humanity. In conclusion, findings indicate that the sacredness of Jerusalem and the Al-Aqsa Mosque has persisted through different eras and contexts beyond their religious representations. While their historical and cultural heritage shapes their While their historical and cultural heritage shapes their religious value, a correct understanding of this value necessitates individual and communal spiritual responsibility. This study aims to rediscover the divine significance of Jerusalem and the Al-Aqsa Mosque by drawing from Islam's primary sources.

Keywords: Tafsir, Qur'an, Place, Jerusalem, Al-Aqsa Mosque

Üsâme YILDIRIM, Yüksek Lisans Öğrencisi.

Fırat Üniversitesi, Temel İslam Bilimleri, 211212116@firat.edu.tr / usameyldrm23@gmail.com

Mehmet ERDEM, Prof. Dr.

Mehmet Erdem. Fırat Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, mehmeterdem@firat.edu.tr

Hız. Peygamber’den (sav) sonra fakih sahabilerin ve tabîînin kibârının yüklendiği fetva müessesesi, müctehid imamlar dönemi sonrasında kaideleşme sürecine girmeye başlamıştır. Fıkıh kaideleri, temelde fukahâ metodunu kullanan ve mütekellim metodunu kullananlar olarak ikiye ayırabileceğimiz fıkıh ekollerince fûrû meselelerin çözümü için oluşturulmaya başlanmıştır. Fukahâ metodunu kullanan Hanefiler, hem usul-i fıkıh hem de fûrû fıkıh kaidelerinin temelini atmış ve gelişmesinde de en fazla katkıda bulunanlar olmuşlardır. Külli kaideler, fıkıh dışında diğer İslami ilimlerde de kullanılmıştır. İlk örneklerini Hanefi fıkıhçılarından (Ebu Tâhir ed-Debbâs – el-Kerhî) gördüğümüz külli kaidelere yıllar içerisinde Şâfiî, Mâlikî, Hanbelî ve diğer amelî mezhep ekollerinden de katkılar sunulmuş, nihayetinde bu kanunlaşma hareketleri Mecelle ile zirveye ulaşmıştır.

Fıkıh ilminin alt dallarından olan makâsîd ilmi ise kavâid-i fıkhiyyeye göre daha geç teşekkül etmiştir. İlk fıkıh usulü eserinden itibaren illet ve hikmet bağlamında konuşulmaya başlanan makâsîdu’ş-şerîa ilmi, bilhassa maslahat delilinden sıklıkla istifade eden Mâlikîlerin eserleriyle teşekkül etmiştir. Makâsîd ilminde Şâtıbî’nin Muvâfakat’ı müstesna bir yere sahip olmakla birlikte yine muâsır bir Mâlikî olan Tâhir İbn Âşur’un Makâsîd adlı eseri de bu ilme dair yazılmış en önemli eserlerden kabul edilmektedir. Makâsîd çalışmaları kapsamında emirlerin ve nehiylerin gayesinin ne olduğuna dair araştırmalar yapılmış ve bu çalışmalar, İslam hukuk felsefesinin temeli atan çalışmalar olmuştur. Fıkıhın delillerinden olan örf, ilk dönemden itibaren fetvaya konu olan meseleleri incelerken dikkate alınmıştır. Evrensel nitelikteki İslam inancının aynı şekilde şeriatının da evrensel olabilmesi, halkları ve yaşantılarını dikkate alması ve onları belli kural ve kaideler çerçevesinde makbul görmesiyle mümkün olmaktadır. Fıkıh ilminin alt dallarından olan kavâid-i fıkhiyye ve makâsîdu’ş-şerîa açısından örf konusunu ele aldığımız çalışmamız, konuyu “âdet muhakkemdir” kaidesini etrafında incelemektedir. Örfün, Kur’ân’dan ve sünnetten meşruiyetine dair atıflar ve kaidenin teşekkülüne nakiller içermekte, âdetlerin hangi şartlarda fikhî meşruiyet kaynağı olacağından bahsetmektedir. Çalışmamız “âdet muhakkemdir” kaidesinin hangi fikhî meselelerin çözümünde kullanıldığını ve İslam dininin örfü, edille-i şeriyeden kabul ederek evrenselleşme gayesini gerçekleştirme yöntemini ortaya koyduğunu ele almıştır.

Anahtar Kelimeler: Fıkıh, Âdet, Makasîd, Kaide, Örf.

THE EVALUATION OF THE UNIVERSAL PRINCIPLE OF 'CUSTOM IS ABSOLUTE' IN TERMS OF THE SCIENCE OF MAQĀSID

Üsame Yıldırım, Master's Student.

Firat University, Basic Islamic Sciences, 211212116@firat.edu.tr / usameyldrm23@gmail.com

Mehmet Erdem, Prof. Dr.

Mehmet Erdem. Firat University, Faculty of Theology, mehmeterdem@firat.edu.tr

The institution of fatwa, which was undertaken by the jurist sahabahs and the kibār of tabi'in after the Prophet (as), started to enter the process of being codified after the period of mujtahid imams. The principles of fiqh began to be formulated by the schools of fiqh, which we can basically divide into two as those using the faqaha method and those using the mutakallim method, for the solution of furu issues. The Hanafis, who used the faqaha method, laid the foundations of both usul al-fiqh and furu fiqh and contributed the most to its development. The universal rules were also used in other Islamic sciences besides fiqh. The first examples of these principles, which we see from Hanafi jurists (Abu Tahir al-Debbās - al-Karhī), were contributed to by Shāfi'ī, Mālikī, Hanbalī and other schools of practical jurisprudence over the years, and finally these codification movements reached their peak with the *Mecelle*.

The science of maqāsid, which is one of the sub-branches of fiqh, was formed later than kavā'id al-fiqhiyyah. The science of maqāsid al-sharī'a, which started to be discussed in the context of reason and wisdom since the first usul al-fiqh work, was especially formed with the works of the Mālikīs, who frequently made use of the evidence of maslahat. Although al-Shātībī's *Muwāfaqat* has an exceptional place in the science of maqāsid, al-Tāhir Ibn 'Ashur's *Maqāsid*, which is also a contemporary Mālikī, is considered one of the most important works written on this science. Within the scope of Maqāsid studies, researches were conducted on the purpose of commands and prohibitions, and these studies laid the foundation of Islamic legal philosophy.

Custom, which is one of the evidences of fiqh, has been taken into consideration while examining the issues subject to fatwa since the first period. The universal nature of the Islamic faith, as well as the universal nature of the Shari'ah, is made possible by taking into account the peoples and their lives and recognising them as acceptable within the framework of certain rules and principles. Our study, which deals with the issue of custom in terms of kavā'id al-fiqhiyya and maqāsid al-shari'a, which are sub-branches of the science of fiqh, examines the issue around the principle of 'custom is muhaqqam'. It includes references to the legitimacy of custom from the Qur'an and the Sunnah and the formation of the principle, and mentions the conditions under which customs will be a source of juristic legitimacy. Our study discusses in which jurisprudential issues the principle of 'the custom is a legitimate legitimacy' is used in the solution of which jurisprudential issues and the method of realising the goal of universalisation of Islam by accepting the custom as one of the principles.

Keywords: Fiqh, Custom, Maqasid, Qaeda, Tradition.

Fidelya YARDIMCI,

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi, <https://orcid.org/0009-0006-5404-7834>,
fidelyayardimci@ohu.edu.tr

Mahmut GURBET Dr. Öğr. Üyesi,

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi, <https://orcid.org/0000-0001-7136-7123>,mahmutgurbet@ohu.edu.tr

Mehmet Âkif ERSOY, 1873 yılında İstanbul’un Fatih semtinde doğmuştur. Annesi Buhara’dan Anadolu’ya göç etmiş Emine Şerife Hanımdır. Babası ise Kosova’nın İpek kenti doğumlu Mehmet Tahir Efendi’dir. Babası ebce hesabını gözeterek kendisine ‘Râgîf’ adını vermiştir. Fakat kullanımının yaygın olmaması ve telaffuzunun da zor olması hasebiyle bu isim, annesi ve arkadaşları tarafından ‘Âkif’ şeklinde değiştirildi. Zamanla insanlar bu ismi benimsedi. Âkif’i hepimiz ulusal marşımız olan İstiklâl Marşının yazarı olan büyük bir Türk Şairi olarak tanısak da o aynı zamanda bir öğretmen, veteriner hekim ve müfessirdir. Yaşadığı dönemde İslamcı anlayışı benimsemesi sebebiyle toplumu irşad için tefsir yazılarına yer vermiştir. Akif, yazmış olduğu elli dört tane tefsirinin tamamını Sebilürreşad isimli dergide yayımlanmıştır. Âkif, yaşadığı dönemin meseleleri ile ilgili ayetleri mevzu bahis olarak ele almış ve bir ayet üç hadis olmak üzere kaleme aldığı eserde insanlara yol göstermeyi ve ilahi mesajı iletmeyi amaçlamıştır. Yazmış olduğu tefsir yazılarında dönemin meselelerine bakış açısını ele alma açısından önem arz etmektedir.

Tefsirinde ve vaazlarında zaman zaman konuyla ilgili hadislerle de yer vermiştir. Bu çalışmada Âkif’in tefsirinde yazmış olduğu hadis metinleri ele alınacaktır. Âkif’in Tefsir çalışmasında dikkat çeken husus; genellikle bir konuyla ilgili olan ayetleri bir başlık altında ele alıp sonrasında o konuyla ilgili hadislerle yer vermiş olmasıdır. Fakat dikkat edildiğinde tefsirde gösterdiği hassasiyeti hadis seçiminde göstermediği anlaşılmaktadır. Bunun sebebi de toplumun ve yaşadığı dönemde Müslümanların problemlerine Kur’an merkezli olmak üzere acil çözüm yolları aramasıdır. Akif yaşadığı dönemde görmüş olduğu problemlerin kaynağı olarak insanların Kur’an uzaklaşması olarak görmektedir. Bu sebeple de gerek tefsirlerinde gerek hadis metinlerinde dil bilgisi kurallarına, edebi sanatlara riayet etmeden direk olarak o konuyu aktarmıştır. Kaynak olarak göstermiş olduğu hadislerin sahih veya mevzu olup olmadığı noktasında da bir araştırmaya ihtiyaç duymamıştır. Bu çalışmada Âkif’in tefsirinde kullanmış olduğu hadisler tenkit edilecek ve sıhhat dereceleri tespit edilecektir. Yapılan araştırma neticesinde şunlar söylenebilir: Aktarılan rivayetlerden bazılarının senet açısından, bazılarının da direk metinden kaynaklı bir takım sıkıntılar ihtiva etmektedir. Bununla birlikte mevzu bahis hadislerin halk arasında yaygın olarak kullanılması sebebiyle Akif tarafından da kaynak olarak kullanıldığı iddia edilmektedir. Hadislerin senetleri incelendiğinde ravilerin ezber yönünden zayıf raviler olduğu görülmektedir. Bu hadisleri Âkif neden kaynak olarak kullandı? Sorusuna; Âkif’in tefsirinde zayıf hadisleri kullanmasında bir kasıt olmadığı ve içinde yaşadığı zamanın şartları gereği ayrıntılı bir hadis araştırmasının mümkün olmadığı şeklinde cevap vermek mümkündür.

Anahtar Kelimeler: Hadis, Tefsir, Mehmet Akif Ersoy, Hadis Tenkidi

Fidelya YARDIMCI,

*Nigde Omer Halisdemir University, Faculty of Islamic Sciences, <https://orcid.org/0009-0006-5404-7834>,
fidelyayardimci@ohu.edu.tr*

Mahmut GURBET, Dr. Lecturer,

Nigde Omer Halisdemir University, Faculty of Islamic Sciences, <https://orcid.org/0000-0001-7136-7123>,mahmutgurbet@ohu.edu.tr

Mehmet Akif ERSOY was born in 1873 in the Fatih neighborhood of Istanbul. His mother was Mrs. Emine Şerife, who migrated to Anatolia from Bukhara. His father was Mehmet Tahir Efendi, who was born in Ipek, Kosovo. His father named him 'Râgîf' by observing the ebcet account. However, this name was changed to 'Akif' by his mother and friends due to its uncommon usage and difficult pronunciation. In time, people adopted this name. Although we all know Akif as a great Turkish poet, the author of our national anthem, the National Anthem, he was also a teacher, a veterinarian and a commentator. Due to his adoption of the Islamist understanding in the period he lived in, he included tafsir writings to guide the society. Akif published all of his fifty-four tafsirs in the magazine Sebilürreşad. Akif took the verses related to the issues of his time as a subject and aimed to guide people and convey the divine message in his work, which he wrote with one verse and three hadiths. It is important in terms of addressing his perspective on the issues of the period in his tafsir writings.

In his exegesis and sermons, he occasionally included hadiths on the subject. In this study, the hadith texts written by Akif in his tafsir will be discussed. What is noteworthy in Akif's Tafsir is that he usually discussed the verses related to a subject under a title and then included the hadiths related to that subject. However, when it is paid attention, it is understood that he did not show the sensitivity he showed in tafsir in the selection of hadith. The reason for this is that he sought urgent solutions to the problems of the society and Muslims in his time, centered on the Qur'an. Akif sees the alienation of people from the Qur'an as the source of the problems he saw in his time. For this reason, both in his tafsir and hadith texts, he directly conveyed the subject matter without observing the rules of grammar and literary arts. He did not need to investigate whether the hadiths he cited as a source were authentic or not. In this study, the hadiths used by Akif in his tafsir will be criticized and their degree of authenticity will be determined. As a result of the research, the following can be said: Some of the narrations contain some problems in terms of senet and some of them contain some problems arising directly from the text. However, it is claimed that the hadiths in question were used as a source by Akif due to their widespread use among the people. When the scripts of the hadiths are examined, it is seen that the narrators are weak in terms of memorization. Why did Akif use these hadiths as a source? It is possible to answer the question that there was no intention in Akif's use of weak hadiths in his tafsir and that a detailed hadith research was not possible due to the conditions of the time he lived in.

Keywords: Hadith, Tafsir, Mehmet Akif Ersoy, Hadith Criticism

Mine BORAN, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, İİF, 241855008@ohu.edu.tr

Hasan ERYILMAZ, Dr. Öğr. Üyesi,

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, İİF, hasaneryilmaz85@gmail.com

İnsan, yaratılışı gereği bilinmeyene karşı daima bir merak içinde olmuştur. Bu merak, özellikle geleceğe yönelik olduğunda daha da belirginleşir ve bireyi fal, büyü, kehanet gibi farklı yöntemlerle cevap aramaya yöneltir. Geleceği öğrenme arzusu, yalnızca bireysel bir ilgiyle sınırlı kalmamış, aynı zamanda toplumsal statü kazanma isteği ve maddi kazanç sağlama çabasıyla birleşerek daha geniş bir alana yayılmıştır. Ancak, İslam inancına göre insan bilgisinin ötesinde kalan bu alan, **gayb** kavramı ile tanımlanmış ve yalnızca Allah’a mahsus bir bilgi sahası olarak belirlenmiştir. Gayb, İslam düşüncesinde geniş bir anlam yelpazesine sahiptir. Kavram, sadece bilinmeyen veya gelecekte gerçekleşmesi beklenen olayları değil, aynı zamanda insanın aklıyla kavrayamayacağı ilahi hikmetleri de içerir. Kur’an-ı Kerim’de gayb, Allah’ın mutlak bilgisi ile ilişkilendirilmiş ve insana ancak Allah’ın dilediği kadarıyla bu bilgidan bir pay verileceği ifade edilmiştir. Özellikle **Nahl Suresi 77. ayet** ve **Lokman Suresi 34. ayet**, gaybın kapsamını açık bir şekilde ortaya koyar. Hadislerde de gayb kavramı sıkça ele alınmış ve bu bağlamda muğayyebât-ı hamse adıyla anılan beş temel bilinmezlik özel bir önem kazanmıştır: kıyametin vakti, yağmurun yağma zamanı, anne karnındaki bebeğin durumu, kişinin gelecekte elde edeceği kazançlar ve nerede öleceği. Literatürde, gayb kavramı çeşitli İslami ilim dallarında farklı açılardan ele alınmıştır. **Tefsir** kaynaklarında gayb, ayetlerdeki bağlamıyla detaylandırılırken; **kelam** ilmi, gaybın insan ve Allah arasındaki ilişkisindeki metafizik boyutlarına odaklanmıştır. **Tasavvuf** ise gaybı, ilahi sırların bir yansıması olarak görerek mistik bir derinlikle ele almıştır. Ancak, hadis ilmi bu konuda daha sınırlı bir literatüre sahiptir ve muğayyebât-ı hamse ile ilgili rivayetler genellikle geniş tartışmalara kaynaklık etmemiştir. Bu durum, gaybın hadislerde derinlemesine incelenmesini ve ayetlerle bütünlük içinde ele alınmasını gerektirmiştir. Günümüzde, bilimsel ilerlemeler ve düşünce yapılarındaki değişimler, gayb kavramına yönelik eleştirilerin artmasına neden olmuştur. Özellikle yağmurun zamanı veya anne karnındaki bebeğin durumu gibi konuların, bilimsel verilerle açıklanabilir olduğu savunularak, Kur’an ve sünnetin geçerliliği sorgulanmaya çalışılmıştır. Ancak, İslam düşüncesinde gayb, sadece bilinmeyenlerin açıklanmasından ibaret değildir. Bu kavram, insanın sınırlı bilgisini ve ilahi bilginin mutlak otoritesini anlamasını sağlayan bir iman esasıdır. Bu çalışma, hadisler bağlamında muğayyebât-ı hamse konusunu ele alarak, gayb kavramını modern eleştirilere karşı savunmayı amaçlamaktadır. Ayet ve hadislerin birlikte değerlendirilmesiyle hem teorik bir zemin oluşturulmuş hem de sahabe uygulamalarından örnekler sunulmuştur. Sonuç olarak, gayb kavramının İslam düşüncesindeki yeri, derinlikli bir analizle günümüz tartışmalarına katkı sağlayacak şekilde ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Hadis; Gayb; Lokman Suresi; Muğayyebât-ı Hamse.

Mine BORAN, Master's Student,

Niğde Ömer Halisdemir University, İİF, 241855008@ohu.edu.tr

Hasan ERYILMAZ, Dr. Lecturer,

Niğde Ömer Halisdemir University, İİF, hasaneryilmaz85@gmail.com

Humankind has always been naturally curious about the unknown. This curiosity becomes even more pronounced when it concerns the future, leading individuals to seek answers through methods such as divination, magic, and prophecy. The desire to know the future is not limited to personal interest; it is often combined with aspirations for social status or material gain, thereby expanding its influence. In Islamic belief, matters beyond human comprehension are defined as **ghayb**, a realm of knowledge exclusively reserved for Allah. The concept of ghayb in Islamic thought encompasses a wide range of meanings. It refers not only to the unknown or future events but also to divine wisdoms that are beyond human understanding. In the Qur'an, ghayb is closely associated with Allah's omniscience, and it is stated that humans can only access this knowledge to the extent that Allah permits. Notably, verses such as **Surah An-Nahl (16:77)** and **Surah Luqman (31:34)** clearly define the scope of ghayb. The hadiths also frequently address the concept of ghayb, particularly focusing on the five key unknowns collectively referred to as *mughayyabat al-khamsa*: the timing of the Day of Judgment, the time when rain will fall, the condition of the fetus in the womb, what a person will earn in the future, and where a person will die. In the Islamic scholarly tradition, the concept of ghayb has been analyzed from various perspectives. **Tafsir** works examine ghayb in the context of Qur'anic verses, while **kalam** delves into its metaphysical dimensions, exploring the relationship between God and humanity. In **Sufism**, ghayb is viewed as a reflection of divine secrets, interpreted with a mystical depth. However, in the field of hadith studies, literature on ghayb remains relatively limited, with discussions on *mughayyabat al-khamsa* not receiving extensive treatment. This gap necessitates a deeper exploration of ghayb through hadiths, complemented by an integrative approach that incorporates Qur'anic verses. In contemporary times, scientific advancements and shifts in thought have led to increased criticisms of the concept of ghayb. For example, matters such as the timing of rain or the condition of a fetus are often claimed to be explainable through scientific methods, challenging the validity of the Qur'an and Sunnah. Yet, in Islamic thought, ghayb is not merely about explaining unknown phenomena. It is a fundamental aspect of faith, emphasizing human limitations and the absolute authority of divine knowledge. This study aims to examine *mughayyabat al-khamsa* in the context of hadiths and defend the concept of ghayb against modern criticisms. By evaluating Qur'anic verses and hadiths together, a comprehensive perspective is established, enriched with examples from the practices of the Companions of the Prophet. Ultimately, this study highlights the significance of ghayb within Islamic thought and contributes to contemporary discussions with an in-depth analysis.

Keywords: Hadith; Unseen; Surat al-Lokman; Mughayyebât-i Hamse

İsmail GÜNHANOĞLU, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Kahramanmaraş Sütçüimam Üniversitesi, SBE, 22210121028@ogr.ksu.edu.tr

Fatih ÖZTAŞ, Doç. Dr.,

Kahramanmaraş Sütçüimam Üniversitesi, İF, fatihoztas@ksu.edu.tr

Aydınlanma çağından beri serüvenini devam ettiren Deizmin Türkiye’deki yansımalarını görmek için zaman zaman araştırmacılarımız çeşitli çalışmalara imza atmıştır. Bu çalışmaların birçoğu nicel araştırma olmakla birlikte nitel araştırmalar da yapılmıştır. Biz de Türkiye’deki deizm algısına dair yapılan nitel araştırmaların bir meta sentezini yapmaya çalışarak alana katkı sunmak istedik. Yöktez verilerinden yararlanarak yaptığımız taramada nitel alan araştırmalarından şu üç araştırmanın meta sentezini yaptık: Muhammed Fatih Okutan’ın 2021 Yüksek Lisans tezi, “Deizmin Psiko-sosyolojisi: 21. Yüzyıl Türkiye’si örneği”, Bekir Şahin’in 2021 doktora Tezi, “Deizmin Serüveni ve Günümüzdeki Sosyo-Kültürel Görünümü”, Nurhibe Büşra Er’in 2022 Yüksek Lisans Tezi, “18-29 Yaş Grubunda Kendilerini ‘Deist’ Olarak Tanımlayan Gençlerin Deizm Algısı”

Alanda yapılmış nitel araştırmalar alan yazın yöntemiyle taranmış ve betimsel analiz, içerik analizi ve yorumlayıcı yaklaşımla yeniden değerlendirilmiştir. Değerlenme sonucunda araştırmaların kesişimini oluşturan konular belirlenmiş, farklılıkları ortaya konulmuş ve farklı perspektifle yeni değerlendirmeler yapılmıştır. Tezlerin kesişen noktaları şunlardır: Deizmin bireyler için özgürlükçü bir inanç sistemi olarak görülmesi, gençler arasında dini otoritelere karşı eleştirel bir duruşun yaygın olması, eğitim sistemi, toplumsal yapı ve toplumsal değişimlerin deizme yönelimi etkilediği hususlarında birleşirler. Aynı zamanda deizme götüren süreçler bağlamında Kur’an’ın dili, kadının değeri, haramlar ve yasaklar, dinin araçsallaştırılması ve Müslümanların tavırları, “kutsal kitabın sorgulanışı, kötülük problemi ve Tanrı’nın adaleti, travmatik olaylar, çevre değişikliği, bilişsel ve duygusal sorgulamalar çalışmaların ortak noktalarını oluşturuyor.

Farklılıkları olarak, DEİZMİN PSİKO-SOSYOLOJİSİ: 21. YÜZYIL TÜRKİYE’Sİ ÖRNEĞİ tezinde, Tanrı inancının kaynağı; korku, belirsizlikten kaçma, yalnızlıktan kaçınma, Çaresizlik, sonsuz yaşama isteği, hayata anlam katma ihtiyacı, varoluş gayesini arama konularına değinmesidir. Deizme yönelme nedenleri arasında “Dinin siyasallaşması” söylemi, “DEİZMİN PSİKO-SOSYOLOJİSİ: 21. YÜZYIL TÜRKİYE’Sİ ÖRNEĞİ” tezinde dile getirilirken diğer iki tezde olmaması manidardır. Özellikle DEİZMİN SERÜVENİ VE GÜNÜMÜZDEKİ SOSYO-KÜLTÜREL GÖRÜNÜMÜ tezinde araştırmacı, İslam’dan Deizme geçişteki nedenleri hafifletmek adına “tepkisellik” argümanını kullanmıştır. Bu tezde, önceden hazırlanmış kodlar üzerinden hazırlanan sorularla konunun sosyo-politik iklimi rahatsız etmeden geçirtilmek istendiği izlenimi vermektedir. O nedenle sıkça dillendirilen “Tepkisellik” konusu meta sentezde yeniden değerlendirilerek yüzeysellikten arındırılmaya çalışılmıştır.

“18-29 YAŞ GRUBUNDA KENDİLERİNİ ‘DEİST’ OLARAK TANIMLAYAN GENÇLERİN DEİZM ALGISI” tezi değerlendirme bölümünde hem deistlerin bilişsel süreçler neticesinde Kur’an-ı Kerim’i eleştirdikleri, kaynakları eleştirdiklerini belirtip hem de “yaşanan din yerine, gerçek dini gençlerimize anlatmalıyız” yargısı bir çelişkiyi barındırdığından, bunun üzerinde değerlendirmelerimiz olmuştur.

Üç araştırmada da deist olan katılımcıların çoğunluğunun Kur’an-ı Kerim okuduklarını ve Kur’an’ ayetlerini akla ve bilime aykırı bulduklarını iddia etmişlerdir. Bu iddiayı temellendiren ana neden, rasyonel düşüncedir. Geleneksel toplumlardaki geçirgen benlik algısı ile modern toplumlardaki tamponlanmış benlik algısı bağlamında konu yediden değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Deizm; Bireyselleşme; Sekülerleşme; Modernite; Rasyonelleşme

İsmail GÜNHANOĞLU, Master's Student,

Kahramanmaraş Sütçüimam University, SBE, 22210121028@ogr.ksu.edu.tr

Fatih ÖZTAŞ, Assoc. Prof. Dr.,

Kahramanmaraş Sütçüimam University, İF, fatihoztas@ksu.edu.tr

From time to time, our researchers have carried out various studies to see the reflections of Deism in Turkey, which has continued its adventure since the Age of Enlightenment. Although most of these studies are quantitative, qualitative studies have also been conducted. We wanted to contribute to the field by trying to make a meta synthesis of the qualitative studies on the perception of deism in Turkey. In our scan using Yöktez data, we made a meta-synthesis of the following three qualitative field studies: Muhammed Fatih Okutan's 2021 Master's thesis, "Psycho-sociology of Deism: The Example of 21st Century Turkey", Bekir Şahin's 2021 PhD Thesis, "The Adventure of Deism and Its Current Socio-Cultural Outlook", Nurhıbe Büşra Er's 2022 Master's Thesis, "The Perception of Deism among Young People Who Define Themselves as 'Deists' in the 18-29 Age Group"

The qualitative studies conducted in the field were scanned using the literature method and re-evaluated with descriptive analysis, content analysis and interpretative approach. As a result of the evaluation, the topics that constitute the intersection of the studies were determined, their differences were revealed and new evaluations were made with different perspectives. The intersecting points of the theses are as follows: Deism is seen as a libertarian belief system for individuals, a critical stance against religious authorities is widespread among young people, the education system, social structure and social changes affect the tendency towards deism. At the same time, in the context of the processes leading to deism, the language of the Quran, the value of women, harams and prohibitions, the instrumentalization of religion and the attitudes of Muslims, the questioning of the holy book, the problem of evil and God's justice, traumatic events, environmental change, cognitive and emotional questioning constitute the common points of the studies. As for their differences, in the thesis titled THE PSYCHOSOCIOLOGY OF DEISM: THE EXAMPLE OF 21ST CENTURY TURKEY, the source of belief in God is fear, escaping from uncertainty, avoiding loneliness, helplessness, the desire to live eternally, the need to add meaning to life, and the search for the purpose of existence. Among the reasons for turning to deism, the discourse of "politicization of religion" is mentioned in the thesis "PSYCHOSOCIOLOGY OF DEISM: THE CASE OF 21ST CENTURY TURKEY", while it is not mentioned in the other two theses. Especially in the thesis "THE ADVENTURE OF DEISM AND ITS CURRENT SOCIO-CULTURAL APPEARANCE", the researcher used the argument of "reactivity" in order to alleviate the reasons for the transition from Islam to Deism. In this thesis, the questions prepared on the basis of pre-prepared codes give the impression that the subject is intended to be passed over without disturbing the socio-political climate. Therefore, the frequently mentioned subject of "Reactivity" was re-evaluated in the meta synthesis and an attempt was made to purify it from superficiality. In the evaluation section of the thesis "PERCEPTION OF DEISM OF YOUNG PEOPLE WHO DEFINE THEMSELVES AS 'DEISTS' IN THE AGE GROUP OF 18-29", since it is stated that deists criticize the Quran and criticize the sources as a result of cognitive processes and the judgment that "we should tell our youth about the real religion instead of the lived religion" contains a contradiction, we have made evaluations on this. In all three studies, the majority of the deist participants claimed that they read the Quran and found the Quranic verses contrary to reason and science. The main reason underlying this claim is rational thought. The subject was evaluated from seven perspectives in the context of the permeable self-perception in traditional societies and the buffered self-perception in modern societies.

Keywords: Deism, Individualization, Secularization, Modernity, Rationalization

Hasan NAVRUZ, Doktora Öğrencisi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, hasan-navruz@hotmail.com

Zülfikar DURMUŞ, Prof. Dr.

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, zulfikardurmus@nevsehir.edu.tr

Resm-i Osmânî'nin i'câzını kabul ve reddetme hususunda görüş bildiren İslam alimlerinin getirmiş olduğu delilleri tespit etmeyi ve karşılaştırmalı olarak açıklamayı amaçlayan bu çalışmada, ilk olarak Resm-i Osmânî ve i'câz kavramlarının anlamları üzerinde durulacaktır. Daha sonra kategorizasyon yapılarak Resm-i Osmânî'nin i'câzını kabul eden ve reddedenlerin görüşleri ve delilleri incelenecektir. Sonuç olarak ise elde edilen bulgular ortaya konulacaktır.

Resm-i Osmânî, Hz. Osman döneminde sahabe eliyle kaleme alınan ve kendine has kâideleri bünyesinde barındıran Kur'ân-ı Kerîm kelimelerinin yazılış şeklidir. Resm-i Osmânî'yi resmu'l-implâiden (kıyâsî) ayıran “hazif, ziyâde, hemze, bedel, fasl ve iki farklı kiraatle okunup da birinin yazılması” özellikleri gibi farklı yönleri bulunmaktadır. Bu ayrımı İslam alimlerinden bazıları hattın i'câzı olarak kabul etmiş; bazıları da bunun bir i'câz yönü olmadığını savunmuştur. İ'câz kelimesi her ne kadar h. 2. yy. sonları ve h. 3. yy. başlarında kullanılmaya başlanmışsa da Resm-i Osmânî kavramında h. 12. yy. gibi geç bir zamanda kendini göstermiştir. Resm-i Osmânî'nin i'câz yönünü kabul edenler arasında Zerkeşî (ö. 794/1392), Suyûtî (ö. 911/1505), Abdülazîz ed-Debbâ' (ö. 1132/1720), Muhammed el- Âkib b. Seyyidî Abdullâh b. Mâyâbî (Moritanya) (ö. 1312/1894), Muhammed b. Alî b. Halef el-Hüseynî (ö. 1357/1938), Muhammed Habîbullâh b. Abdullâh eş-Şinkî (Şenkî) (ö. 1394/1974), Ali b. Muhammed edDebbâ' (ö. 1380/1960), Abdülazîm el-Mutinî (ö. 1429/2008), Alî Cuma Muhammed Müftî, Muhammed Sâmir, Muhammed Şemlûl gibi isimler bulunmaktadır. Bunların dışında ilk kez resmu'l-mushafın yazısında bir tesadûf olmadığını söyleyen ve öncü sayılabilecek İbnü'lBennâ el-Merrâküşî'nin (ö. 721/1321) *Unvânu'd-delîl min mersûmi haţţî't-Tenzîl* eseri yadsınamaz derecede öneme sahiptir. Merrâküşî'nin bu tespitinde, matematik ve astronomi eğitiminden gelen bilgi birikiminin etkili olduğu düşünülmektedir.

Resm-i Osmânî'nin i'câzını kabul edenler hattın tevkîfî olduğu, “Kur'ân'ı biz indirdik ve elbette onu biz koruyacağız” (el-Hicr 15/9) ayeti, Hz. Peygamber'in (s.a.v) Kur'ân-ı Kerîm yazılırken vahiy kâtiplerine rehberlik etmesi, sahabeden gelen bir icmânın bulunması, Kur'ân-ı Kerîm'in kendisinin bizâtihi i'câz olması, resmu'l-implâiden farklı özellikleri içermesi, Kur'ân-ı Kerîm dışındaki metinlerden ve Hz. Peygamber'in (s.a.v.) mektuplarından farklı bir hattının bulunması gibi delilleri ortaya koymuşlardır. Resm-i Osmânî hattının bir i'câz yönü olmadığını düşünenler arasında ise Muhammed Tâhir Kürdî (ö. 1400/1980), Subhî Sâlih (ö. 1406/1986), Gânim Kaddûrî, Muhammed b. Seyyid Muhammed b. Mevlâ, Zeyd Ömer Mustafa, Hamid

Hâlid Şükrî, Gâzî İnâye gibi isimler yer almaktadır. Bu kişiler de hatt-ı Osmânî'nin tevfkî yani vahye dayalı olması, Hz. Peygamber'in (s.a.v) ümmiliğine nisbeten Kur'ân yazımında bir etkisi olmaması, sünnetten açık bir delilin bulunmaması, Hz. Peygamber'in (s.a.v) Kur'ân-ı Kerîm yazımına ilk dönemde izin vermemesi, Resm-i Osmânî hattının eski Arap kitâbelerine benzerliği gibi delilleri öne sürmüş ve savunmuşlardır. Bu zıtlık arasında cumhurun genel kabul ettiği görüş ise şudur: Resm-i Osmânî'nin kendine özel birtakım kurallarının olmasında bir i'câz yönü bulunmaktadır. Ancak buna dayanarak kelimeyi derinlemesine inceleyip asıl anlamı dışına çıkarıp zıt veya aşırı uç manalar uydurmak da doğru değildir. Nitekim bu durum bazı işârî ve tasavvufî tefsirlerde açıkça görülmektedir. Dolayısıyla bu meselede dengeli ve ölçülü davranmak gerekmektedir.

Bu çalışmada resmu'l-implâiden ayrı özellikleri bulunan ve teşekkülü ortaya çıkışından daha sonra gerçekleşen Resm-i Osmânî'nin i'câzına iki farklı bakış açısı getirildiği; bu iki yaklaşımın da benimsemiş

olduğu çeşitli argümanlar bulunduğu; cumhurun üzerinde ittifak ettiği görüşün doğru olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma süresince metot olarak, Resm-i Osmânî'nin i'câzı konusundaki verilere erişmek için kaynak tarama yöntemine, elde edilen bilgilerin sentezi için veri analizi yöntemine ve ortaya koyulan delillerdeki farklılığı doğru anlamak için mukayese yöntemine başvurulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kur'ân-ı Kerîm, Hat, Resm-i Osmânî, i'câz

THE INIMITABILITY ASPECT OF THE RASM AL-UTHMANİ IN TERMS OF ACCEPTANCE AND REJECTION WITH EVIDENCE

Hasan NAVRUZ, PhD Student,

Nevsehir Hacı Bektas Veli University, Institute of Social Sciences, hasan-navruz@hotmail.com

Zulfikar DURMUS, Prof. Dr.

Nevsehir Hacı Bektas Veli University, Faculty of Theology, zulfikardurmus@nevsehir.edu.tr

This study aims to identify and comparatively analyze the arguments presented by Islamic scholars regarding the acceptance or rejection of the i'jāz (inimitability) of Rasm al-Uthmani. Initially, the meanings of the concepts of Rasm al-Uthmani and i'jāz will be discussed. Subsequently, a categorization will be made to examine the views and arguments of those who accept and those who reject the inimitability of Rasm al-Uthmani. Finally, the findings will be presented.

Rasm al-Uthmani is the writing style of the Quranic words written by the companions during the reign of Prophet Osman and contains its own rules. Rasm al-Uthmani has different aspects such as “hazif, ziyâde, hemze, bedel, fasl and reading with two different readings and writing one of them” that distinguish it from resmü'l-implâi (qiyâsî). Some Islamic scholars accepted this distinction as the miraculousness of calligraphy; while others argued that it was not an aspect of miraculousness. In fact, although the word miraculousness began to be used in the late 2nd century AH and early 3rd century AH, it emerged within the Rasm al-Uthmani context as late as the 12th century AH. Among those who accepted the miraculous aspect of Resm-i Osmânî are names such as Zarkeshî (d. 794/1392), Suyuti (d. 911/1505), Abdulaziz ed-Debbâ' (d. 1132/1720), Muhammad al-Âkib Ibn Sayyidî Abdullâh Ibn Mâyâbî (Mauritania) (d. 1312/1894), Muhammad Ibn Ali ibn Halef el-Husayni (d. 1357/1938), Muhammad Habîbullâh Ibn Abdullâh e-Şinkîti (Şenkîti) (d. 1394/1974), Ali Ibn Muhammad edDebbâ' (d. 1132/1720), Abdulazîm el-Mutini (d. 1429/2008), Ali Cuma Muhammad Mufti, Muhammad Samir, Muhammad Shamlul. Apart from these, the work of Ibn al-Bennâ al-Marrakushî (d. 721/1321), who was the first to state that there was no coincidence in the writing of the Mushaf and who can be considered a pioneer, “Unvânü'd-delîl min mersûmi ḥaṭṭi't-Tenzîl”, is of undeniable importance. It is thought that the knowledge accumulated from his education in mathematics and astronomy was effective in this determination of Marrakushî. Those who accept the miraculousness of Rasm al-Uthmani argue that the calligraphy is tawqîf, the verse, “We have sent down the Quran and surely We will preserve it” (al-Hijr 15/9), Prophet Muhammed put forward evidence such as the fact that the Prophet (pbuh) guided the revelation scribes while writing the Quran, the existence of a consensus from the companions, the fact that the Quran itself is miraculous, that it contains features that are different from the Resm al-implâi, and that it has a calligraphy that is different from texts other than the Quran and the letters of the Prophet (pbuh). Those who think that the Rasm al-Uthmani calligraphy does not have a miraculous aspect include names such as Muhammad Tahir Kürdî (d. 1400/1980), Subhî Sâlih (d. 1406/1986), Gânim Qadûrî, Muhammad Ibn Sayyid Muhammad Ibn Mevlâ, Zeyd Ömer Mustafa, Hamid Halid Şükrî, and Gâzî İnayê.

These people also argue that the Uthmani calligraphy is providential (Revelation-based) and inspirational, the fact that Hz. They put forward and defended evidence such as the fact that the Prophet (pbuh) had no influence on the writing of the Quran due to his illiteracy, the absence of clear evidence from the Sunnah, the fact that the Prophet (pbuh) did not allow the writing of the Quran in the early period, and the similarity of the Rasm al-Uthmani script to the old Arabic inscriptions. The view that the majority generally accepts in the midst of this contradiction is as follows: Rasm al-Uthmani possesses certain unique rules, reflecting an aspect of i'jāz (inimitability). However, delving too deeply into these rules and deriving interpretations that deviate from the original meaning or inventing contradictory or extreme connotations is not appropriate. This issue is particularly evident

in some allegorical and Sufi exegeses. Therefore, it is essential to approach this matter with balance and moderation.

This study examines two different perspectives on the i'jāz (inimitability) of Rasm al-Uthmani —a script with rules distinct from those of Resmü'l-İmlâ, which was formalized later than its initial emergence. It is concluded that the view agreed upon by the majority (cümhūr) is the correct one, supported by various arguments adopted by both approaches.

The research methodology employs a literature review to access data on the inimitability of Rasm al-Uthmani, data analysis for synthesizing the obtained information, and comparative analysis to accurately understand the differences in the presented evidence.

Keywords: Holy Qur'an, Calligraphy, Rasm al-Uthmani, Inimitability (i'jāz)

MISIR İNANÇ SİSTEMİ VE HRİSTİYANLIK DİNİNE ETKİLERİ

İsmail PÜRSÜN, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Arkeoloji ABD, ismailpursun@gmail.com.tr

Bilsen Şerife ÖZDEMİR, Doç. Dr.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Arkeoloji ABD, bilsenozdemir@nevsehir.edu.tr

Çok tanrılı bir inanç sistemi ve karmaşık ritüeller etrafında şekillenen Mısır dini, birtakım güçleri elinde bulunduran tanrıların ve yaşadıkları doğa olaylarını anlamlandırmak için uğraşan insanoğlunun etkileşimi neticesinde oluşmuştur. Çok sayıda tanrının hâkim olduğu Mısır inanç sisteminde, bazı tanrılar kendi bireysel özelliklerini diğer tanrıların özellikleriyle birleştirebiliyor, bu sayede geçici dahi olsa yeni ve farklı bir tanrı oluşturabiliyorlardı. Aynı zamanda, tanrıların her biri farklı biçimlere ayrılarak, her biri bağımsız bir rol oynayabilen ve farklı bir inanç dizgisine sahip tanrılar da meydana getirebiliyordu. Tanrıların yaşamları Antik Mısır'da bilinen bir başka önemli olguydu; tanrılar doğar, kimileri ölür, kimileri ise yeniden doğardı. Birçok tanrının kesin bir vasfı bulunmadığı Mısır panteonunda, kimi tanrılar hayvan başlı betimlense de önemli bir bölümü göbek ve meme gibi insansı özelliklere yer verilmek suretiyle insan vücudu içinde betimlenmiştir. Tanrıların insan-hayvan karışımı olarak tasvir edildiği Mısır'da, hayvan biçimindeki betimlemelerin olasılıkla tanrıların öne çıkan özelliklerinin metaforlar yoluyla anlatılmaya çalışıldığını göstermektedir. Her ne kadar insanlara benzer özellikler gösterebilirler de, Mısır tanrıları ölümsüz ve daima insanlardan üstün konumda bulunuyorlardı. Evrensel düzenin sürdürülmesinden bizzat bireylerin sorumlu olduğu bu inanç sisteminde, düzenin güçlerine karşı çıkmadığında bir "kaos" meydana geldiğine inanılırdı. Kaos yaratan güçler karşısında kendilerini insanlığı korumaya adanmış tanrılar, buna karşılık olarak da insanların gerçekleştirmesi gereken ayin ve ritüellere ihtiyaç duyuyorlardı. Bireyin yalnızca tek bir tanrı ile değil, birden fazla tanrı ile bağ kurduğu Mısır uygarlığında, farklı dönemlerde tek tanrıcılık denemeleri olduğu düşünülse de bu arayışların hiçbir zaman Mısır'da kökleşmediği ve Mısır halkının her defasında eski inanış ve ilahlarına döndüğü anlaşılmaktadır. Bu yönüyle uygarlık tarihi boyunca gelişmiş bir dinsel inanışın hâkim olduğu Mısır dünyasında, dinsel alan ile dünyevi alanın iç içe geçtiği bu zengin dinsel yapı daha sonraları ortaya çıkacak olan monoteist dinlerde de karşılaşacağımız bir takım zengin folklorik inançlara da kaynaklık etmiştir. Bu bağlamda, antik Mısır kökenli bir dizi dinsel pratik ve sembolün özellikle Hristiyanlık inancı üzerindeki etkileri ve katkıları dikkate değerdir. Ölümünden sonra sonsuz bir yaşama uyanma düşüncesinin hâkim olduğu Mısır'da, bu sonsuz yaşam *ankh* ile sembolize edilirken bunun Hristiyanlıktaki haç motifi ile olan benzerliği önemli bir yansıma olarak karşımıza çıkar. Benzer şekilde ölümün ardından ruhun yargılanması şeklindeki dinsel pratik de Hristiyanlıktaki yargı sahnelerine kaynaklık etmesi bakımından dikkate değerdir. Mısır tapınaklarındaki İsis ve Horus betimlemelerinin, Hristiyanlıktaki Meryem ve İsa tasvirlerine olan benzerliği de bu etkileşimin en önemli izdüşümlerinden bir diğeridir. Dolayısıyla, Mısır inanç sisteminin birçok unsuru bu yeni dinin ritüellerini ve pratiklerini derinden etkilemeyi başarmıştır.

Anahtar Kelimeler: Antik Mısır, inanç, ritüel, kültürel etkileşim, Hristiyanlık

İsmail PÜRSÜN, Master's Student,

Nevsehir Hacı Bektas Veli University, Archaeology Department, ismailpursun@gmail.com.tr

Bilsen Şerife ÖZDEMİR, Assoc. Dr,

Nevsehir Hacı Bektas Veli University, Archaeology Department, bilsenozdemir@nevsehir.edu.tr

The Egyptian religion, which was shaped around a polytheistic belief system and complex rituals, was formed as a result of the interaction between gods who held certain powers and human beings who tried to make sense of the natural events they experienced. In the Egyptian belief system, where many gods dominated, some gods were able to combine their individual characteristics with the characteristics of other gods, thus creating a new and different god, even if only temporarily. Moreover, any god could be divided into different forms, each of whom could play an independent role and create gods with a different set of beliefs. The lives of the gods were another important phenomenon known in Ancient Egypt; gods were born, some died, and some were reborn. In the Egyptian pantheon, where many gods did not have a definite characteristic, some gods were depicted with animal heads, although a significant number were depicted in human bodies with human-like features such as the navel and breasts. In Egypt, where gods were depicted as human-animal hybrids, depictions in animal form probably indicate that the prominent characteristics of the gods were attempted to be explained through metaphors. Although they had similar characteristics to humans, Egyptian gods were immortal and always superior to humans. In this belief system, where individuals were personally responsible for maintaining universal order, it was believed that when the forces of order were opposed, "chaos" occurred. Dedicating themselves to protect humanity against these forces that created chaos, the gods in return needed ceremonies and rituals that humans had to perform. Even though it is thought that there were attempts at monotheism in different periods in the Egyptian civilization, where the individual established a connection not only with a single god but with more than one god, it is understood that these approaches never took root in Egypt and the Egyptian people always turned to their old beliefs and gods. In this respect, in the Egyptian world, where a developed religious belief dominated throughout the history of civilization, this rich religious structure, where the religious and worldly spheres were intertwined, also gave rise to a number of rich folkloric beliefs we will encounter in the monotheistic religions that will emerge in the following centuries. In this context, the influences and contributions of a series of religious practices and symbols originating from ancient Egypt, especially on the Christian faith, are noteworthy. In Egypt, where the idea of an eternal life after death was dominant, this eternal life was symbolized by the ankh, and its similarity to the cross motif in Christianity stands out as an important reflection. Similarly, the religious practice of judging the soul after death is also noteworthy in terms of being the source of the judgment scenes in Christianity. The similarity of the depictions of Isis and Horus in Egyptian temples to the depictions of Mary and Jesus in Christianity is also one of the most significant reflections of this interaction. Therefore, many elements of the Egyptian belief system managed to deeply influence the rituals and practices of this new religion.

Keywords: Ancient Egypt; beliefs; rituals; cultural interaction; Christianity

TİCARET AÇIKLIĞI VE GELİR EŞİTSİZLİĞİ ARASINDAKİ İLİŞKİ: G7 ÜLKELERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

Şerife OBUT Yüksek Lisans Öğrencisi.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Anabilim Dalı, e-mail: serife.dirlik@nevsehir.edu.tr

Ebru TOPCU Doç. Dr,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü, e-mail: ebruerdogan@nevsehir.edu.tr

Ticaret açıklığı, bir ülkenin dış ticarete katılım düzeyini ve küresel ekonomiye ne kadar entegre olduğunu ifade eden bir kavramdır. Bu kavram, bir ülkenin ekonomik yapısına, faktör donanımlarına, gelişmişlik seviyesine ve ülkenin ticaret kompozisyonuna bağlı olarak gelir dağılımı üzerinde farklı etkilere sahip olabilir. Özellikle teknolojik gelişmelerle birlikte artan ticaret açıklığı, genellikle nitelikli emeğe olan talebi artırmaktadır. Bu durum, niteliksiz emeğe kıyasla nitelikli emeğin daha yüksek gelir seviyelerine ulaşmasını sağlamaktadır. Bu nedenle, gelişmiş ülkelerde ticaret açıklığının gelir eşitsizliğini artırıcı bir etkisi olduğu gözlemlenebilir. Gelişmiş ekonomilerde, nitelikli işgücüne daha fazla ihtiyaç duyan sektörlerin desteklenmesi, gelir farklarını daha da belirginleştirmektedir. Ticaretin serbestleşmesiyle artan ticaret açıklığı, bazı kesimlerde refah seviyesini yükseltirken, düşük vasıflı işçilerin gelir düzeylerinde azalmaya yol açabilir. Dolayısıyla gelir eşitsizliğini derinleştirebilir. Bu bağlamda, ticaretin serbestleşmesinin gelişmiş ülkelerde sermaye yoğun ve yüksek nitelikli işgücünü tercih eden sektörleri destekleyerek, gelir eşitsizliğini artırdığını ileri süren teorik yaklaşımlar bulunmaktadır. Bu perspektif doğrultusunda, çalışmanın temel amacı, G7 ülkelerinde 1995-2021 dönemi boyunca ticaret açıklığının gelir eşitsizliği üzerindeki etkilerini panel regresyon yöntemi ile incelemektir. Çalışmada öncelikle değişkenlerin durağan olup olmadıklarının (birim kök içerip içermediklerinin) tespit edilmesi amacıyla Levin, Lin&Chu (LLC) birim kök testi uygulanmıştır. LLC birim kök testi sonuçları, modele dahil edilen tüm değişkenlerin düzeylerinde durağan olmadığını ortaya koymuştur. Ancak değişkenlerin birinci farkları alındığında durağan hale geldiği tespit edilmiştir. Ardından KAO eşbütünleşme testi ile değişkenler arasında uzun dönemli bir ilişki olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Değişkenlerin uzun dönemde birlikte hareket ettiğinin tespit edilmesinin ardından katsayı tahmini için Dinamik En Küçük Kareler (DOLS) yönteminden faydalanılmıştır. DOLS tahmincisinden elde edilen bulgular, ticaret açıklığı ve gelir eşitsizliği arasında pozitif bir ilişki olduğunu göstermiştir. Başka bir deyişle, ticaret açıklığı arttıkça gelir eşitsizliğinin de artma eğiliminde olduğu tespit edilmiştir. Ancak, adil bir gelir dağılımını hedefleyen politika önlemleri alınırken ticaret açıklığının bir ekonomiye sağladığı avantajlar da göz ardı edilmemelidir. G7 ülkeleri için önerilen bu tür politika önlemleri, ticaret politikalarının gelir dağılımını dengeleyici tedbirlerle entegre edilmesini içermektedir. Özellikle, düşük gelirli grupları destekleyici vergi reformları, sosyal yardımlar ve istihdam artırıcı programlar ticaret açıklığının gelir eşitsizliği üzerindeki olumsuz etkilerini hafifletmeye yönelik olarak değerlendirilebilir. Bu tür önlemler, ticaret açıklığının getirdiği refah artışını toplumun tüm kesimlerine yayarak, gelir dağılımı dengesini sağlama yolunda önemli bir adım olarak dikkate alınmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Ticaret Açıklığı, Gelir Eşitsizliği, DOLS, G7 Ülkeleri

THE RELATIONSHIP BETWEEN TRADE OPENNESS AND INCOME INEQUALITY: A STUDY ON G7 COUNTRIES

Şerife OBUT Graduate Student,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Institute of Social Sciences, Department of Economics, e-mail: serife.dirlik@nevsehir.edu.tr

Ebru TOPCU Assoc. Prof. Dr,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Economics, e-mail: ebruerdogan@nevsehir.edu.tr

Trade openness is a concept that reflects a country's level of participation in foreign trade and its integration into the global economy. This concept can have varying effects on income distribution, depending on a country's economic structure, factor endowments, level of development, and trade composition. Especially with technological advancements, increased trade openness generally raises demand for skilled labor. This shift enables skilled labor to attain higher income levels compared to unskilled labor. Therefore, trade openness is observed to have an income inequality-widening effect in developed countries. In advanced economies, the support for sectors requiring more skilled labor makes income disparities even more pronounced. The increase in trade openness resulting from trade liberalization can raise the standard of living for certain segments, while leading to a decline in the income levels of low-skilled workers. Therefore, it can deepen income inequality. In this context, theoretical approaches suggest that trade liberalization, by supporting capital-intensive sectors and those preferring highly skilled labor in developed countries, increases income inequality. In line with this perspective, the primary aim of the study is to examine the effects of trade openness on income inequality in G7 countries during the 1995-2021 period using panel regression methodology. In the study, the Levin, Lin & Chu (LLC) unit root test was first applied to determine whether the variables contain unit roots (i.e., to check if the variables are stationary). The LLC unit root test results revealed that all the variables included in the model are non-stationary at their levels. However, it was found that they became stationary when first differences were taken. Then, using the Kao cointegration test, evidence was found of a long-term relationship among the variables. After identifying that the variables move together in the long term, the Dynamic Ordinary Least Squares (DOLS) method was employed to estimate the coefficients. The findings obtained from the DOLS estimator show a positive relationship between trade openness and income inequality. In other words, as trade openness increases, income inequality also tends to rise. However, while aiming for an equitable income distribution, the advantages that trade openness brings to an economy should not be overlooked. For the G7 countries, such policy measures are recommended to integrate trade policies with measures that balance income distribution. In particular, tax reforms, social assistance, and employment-enhancing programs aimed at supporting low-income groups can be considered to mitigate the adverse effects of trade openness on income inequality. Such measures should be considered an important step towards achieving income distribution balance by spreading the welfare gains brought by trade openness across all segments of society.

Keywords: Trade Openness, Income Inequality, DOLS, G7 Countries

Beyza BUDAK, Yüksek Lisans Öğrencisi.,

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, budak.beyza@ogr.ahievran.edu.tr

Büşra OLUÇAY Yüksek Lisans Öğrencisi.,

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, bbusracicek1@gmail.com

Mesut KAÇANOĞLU, Dr. Öğr. Üyesi.,

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, İİBF, mesutkacanoglu@yahoo.com

Küreselleşmenin tanımı konusunda bir fikir birliği yoktur ve kavram, özellikle 1980'lerden bu yana çok fazla tartışmanın konusu olmuştur. Zamanla, küreselleşme kavramı öznel bir karakter kazanmış ve onunla ilişkilendirilen ideolojiler tarafından şekillendirilmiştir.

Küreselleşme, birçok kişi tarafından yaygın olarak tartışılan ve kullanılan, birçok soruna çözüm olarak sunulan ve birçok sorunun nedeni olarak görülen bir kavramdır. Yarattığı belirsizliğe rağmen, herkes tarafından bu kadar kolay kullanılabilmesi, kavrama önemli bir esneklik kazandırır ve bu da anlamındaki belirsizliği artırır. Küreselleşme hem az gelişmiş hem de gelişmiş ülkelerde toplumun en alt kesimleri arasında tartışılan bir konudur ve bazen ülkelerin karşılaştığı sorunlara potansiyel bir çözüm olarak kabul edilirken, bazen de ülkelerin kendilerini içinde buldukları olumsuz ekonomik, politik, kültürel ve sosyal düzenin tek nedeni olarak görülür.

Küreselleşme kavramı, onu tanımlamak için kullanılan dünya görüşleri, bakış açıları ve ideolojiler tarafından şekillendirilir ve bu da anlamını çevreleyen belirsizliğe katkıda bulunur. Örneğin, küreselleşme farklı uluslar, sınıflar, kurumlar ve örgütler tarafından kendi çıkarları doğrultusunda farklı şekilde yorumlanır ve algılanır. Dolayısıyla, küreselleşme ve sonuçları hem bir fırsat hem de bir tehdit olarak görülür.

Çağdaş entelektüellerin çoğunluğu küreselleşme olgusunu ayrı bir süreç ve çağ olarak görmektedir. Küreselleşmenin beraberinde getirdiği değişimler, savunucuları tarafından sıklıkla "yeni" terimiyle tanımlanmaktadır. Buna karşılık, küreselleşme karşıtı argümanlar küreselleşme bağlamında yeni unsurların varlığını kabul eder ancak bunun temelde yeni bir süreç olmadığını vurgular. Aksine, ortaya çıkan yenilikler kapitalizmin zorunlulukları olarak görülmektedir.

Küreselleşme tartışmalarında öne çıkan bir diğer konu da küreselleşmenin yönlendirilebilir olup olmadığıdır. Bazı düşünürler küreselleşmenin insan kontrolünün ötesinde bir süreç olduğunu savunurken, diğerleri yönlendirilebileceğini savunmaktadır.

Küreselleşme özellikle teknoloji, iletişim ve ulaşım alanlarındaki gelişmelerden sonra ivme kazanmıştır. Bu ivme küreselleşmenin sonuçlarının, etkilerinin ve yansımalarının hem ulusal hem de uluslararası politikalarda gözlemlenmesini kolaylaştırmıştır. Bu bağlamda bilgi teknolojilerindeki gelişmeler ve internetin yaygın kullanımı bu dönemin en belirgin özellikleridir. Toplumsal arasındaki etkileşim ve iletişimin hızlanması ve internet ve dijital cihazlar aracılığıyla bilgiye erişimin kolaylaşması küreselleşmenin teknolojiyi nasıl etkilediğini ve teknolojik gelişmelerin küreselleşmeyi nasıl hızlandığını ortaya koymaktadır. Teknoloji küreselleşmenin en önemli unsurlarından biridir. İnternet, sosyal medya, yapay zekâ ve çeşitli teknolojik cihazlar toplumlar arasındaki iletişimi güçlendirerek küreselleşmenin yayılmasına katkıda bulunmaktadır.

Küreselleşmenin ekonomi, siyaset, yönetim, sosyal ve kültürel alanlar da dahil olmak üzere birçok farklı alanda önemli etkileri vardır. Küreselleşmenin en önemli etkisi tartışmasız ekonomi üzerinde olmuştur. Küreselleşme uluslararası ekonomik ilişkileri düzenler; örneğin, uluslararası ticaret anlaşmaları ve

serbest ticaret bölgeleri ticareti artırmıştır. Bu süreç, üretim süreçlerinin uluslararası dağıtımını kolaylaştırmış ve çokuluslu şirketlerin faaliyetlerini daha avantajlı hale getirmiştir. Uluslararası Para Fonu ve Dünya Bankası gibi uluslararası kuruluşlar, ekonominin küreselleşmesine önemli ölçüde katkıda bulunmuştur. Ayrıca, ekonomik küreselleşmenin en sık eleştirilen yönlerinden biri küresel finans piyasalarının önemli ölçüde genişlemesidir. Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Dünya Bankası gibi uluslararası örgütler, önerdikleri politikalar aracılığıyla ekonomik küreselleşme üzerinde önemli bir etkiye sahip olmuştur. Küreselleşme, geçmişten günümüze birçok olayla şekillenmiş, ivme kazanmış ve birçok alanda hem faydalı hem de olumsuz sonuçlarıyla günümüze kadar gelmiş, farklı alanlar arasında köprü vazifesi gören evrensel bir süreçtir. Bu çalışmanın amacı küreselleşmeyi ve beraberinde getirdiği süreci küreselleşmeye ilişkin farklı bakış açıları sunarak daha anlaşılır hale getirmektir.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme, Teknolojik Gelişme, Ekonomi

WHAT IS GLOBALIZATION? AN ESSAY ON DIFFERENT MEANINGS AND CONSEQUENCES

Beyza BUDAK, Master's Student,

Kırşehir Ahi Evran University, budak.beyza@ogr.ahievran.edu.tr

Büşra OLUÇAY, Master's Student,

Kırşehir Ahi Evran University, bbusracicek1@gmail.com

Mesut KAÇANOĞLU, Dr. Lecturer. Prof. Dr,

Kırşehir Ahi Evran University, Faculty of Economics and Administrative Sciences,
mesutkacanoglu@yahoo.com

There is no consensus on the definition of globalization, and the concept has been the subject of much debate, particularly since the 1980s. Over time, the concept of globalization has become increasingly subjective and shaped by the ideologies associated with it.

Globalization is a concept that is widely discussed and used by many people, presented as a solution to many problems and viewed as the cause of many problems. Despite the ambiguity it creates, the fact that it can be used so easily by everyone gives the concept an important flexibility, which increases the ambiguity of its meaning. Globalization is a topic of discussion among the lowest segments of society in both underdeveloped and developed countries, and is sometimes accepted as a potential solution to the problems that countries face, while at other times it is seen as the sole cause of the negative economic, political, cultural and social order in which countries find themselves.

The concept of globalization is shaped by the worldviews, perspectives and ideologies used to define it, contributing to the ambiguity surrounding its meaning. For example, the interpretation and perception of globalization differs among different nations, classes, institutions and organizations, reflecting their different interests. As a result, globalization and its consequences are seen as both an opportunity and a threat.

The majority of contemporary intellectuals view the phenomenon of globalization as a distinct process and era. The changes it entails are frequently identified with the term "new" by its proponents. In contrast, anti-globalization arguments acknowledge the existence of new elements in the context of globalization but emphasize that it is not a fundamentally new process. Rather, the emerging innovations are seen as necessities of capitalism. Another prominent issue in the globalization debate is whether globalization can be directed or not. While some thinkers argue that globalization is a process beyond human control, others argue that it can be directed.

Globalization has gained momentum especially after the developments in technology, communication and transportation. This momentum has facilitated the observation of the consequences, effects and reflections of globalization in both national and international policies. In this context, developments in information technologies and the widespread use of the Internet are the most prominent features of this period. The acceleration of interaction and communication between societies and the ease of access to information through the Internet and digital devices reveal how globalization affects technology and how technological developments accelerate globalization. Technology is one of the most important elements of globalization. The Internet, social media, artificial intelligence and various technological devices contribute to the spread of globalization by strengthening communication between societies.

Globalization produces considerable influence across various domains, including economics, politics, administration, and social and cultural spheres. The most significant effect of globalization has undoubtedly been on the economy. Globalization regulates international economic relations; for

instance, international trade agreements and free trade zones have augmented trade. This process has facilitated the international distribution of production processes, rendering the operations of multinational corporations more advantageous. Moreover, one of the most frequently criticised aspects of economic globalisation is the significant expansion of global financial markets. International organisations such as the International Monetary Fund (IMF) and the World Bank have had a significant influence on economic globalisation through their proposed policies.

Globalization is a universal process that has been formed by many events from the past to the present, has gained momentum, and has arrived at the present day with both beneficial and negative consequences in many fields, serving as a bridge between different fields. The aim of this study is to make globalization and the process it brings about more comprehensible by presenting different perspectives on globalization

Keywords: Globalization, Technological Development, Economy

Dijitalleşen dünyada, internet ve dijital platformların hızla büyümesi, güncel vergilerin dijital ekonomiye uyum sağlamasını zorlaştırmaktadır. Dijital hizmetler, özellikle büyük dijital reklamcılık, çevrimiçi platform yerleri ve sosyal medya platformları gibi alanlarda faaliyet gösterme, dijital gelirlerin vergilendirilmesini zorunlu hale getirmektedir. Türkiye, dijital ekonominin bu hızlı gelişimini göz önünde bulundurarak 2020 yılında 7194 sayılı Kanun ile Dijital Hizmet Vergisi (DHV) yürürlüğe girmiştir. Bu vergi, %7,5 vergi oranı ile dijital platformlardan elde edilen gelirlerin vergilendirilmesini sağlamaktadır. DHV'nin temel amacı, Türkiye'de dijital platformlardan elde edilen gelirlerin vergilendirilmesinin sağlanmasıdır. Bu vergi dijital hizmet sağlayıcılarının Türkiye'deki faaliyetleri, dijital hizmetlerden elde edilen gelirlerinin vergi sistemince güvence altına alınmasını sağlamaktadır. Ayrıca Türkiye'nin dijital hizmetlerinden elde edilen gelirlerin vergilendirilmesini sağlayarak, dijital ekonomi üzerindeki denetimi artırmayı hedeflediği gibi, yerel şirketlerle büyük dijital platformlar arasında eşit rekabet koşulları oluşturmaktadır. Dolayısıyla Türkiye, bu vergi ile vergi adaletini artırmayı, vergi gelirlerini çoğaltmayı ve yerel olarak büyük dijital platformlarla daha adil bir şekilde rekabet etmelerini sağlamaktadır. DHV'nin Türkiye'deki uygulamaları, büyük dijital şirketlerin vergi ödemelerini sağlamanın yanı sıra, yerel şirketlerin bu aktarımlara nasıl uyum sağladıkları konusunda da önemli etkiler yaratmaktadır. Türkiye, dijital hizmetlerden elde edilen gelirlerin vergilendirilmesiyle, vergi tabanını genişletmeyi, vergi kaçakçılığını engellemeyi ve dijital platformların faaliyetlerinin daha şeffaf bir şekilde yürütülmesini sağlamaktadır. Dijital reklamcılık, çevrimiçi pazar yerleri ve sosyal medya platformları gibi dijital alanlar üzerinden elde edilen gelirlerin vergilendirilmesi, vergi sisteminin aktif şekilde ilerlemesini ve dijital ekonominin denetiminin artırılması için önemli bir adım olmaktadır. Dijital platformlardan elde edilen gelirlerin vergilendirilmesi, vergi sisteminin etkin ve düzenli bir şekilde çalıştığını gösterir ve yerel dijital platformların rekabet edebilmesi açısından önemli özelliğe sahip olmaktadır. Ayrıca dijital hizmetlerden elde edilen gelirlerin doğru bir şekilde vergilendirilmesi, vergi kaçakçılığının önlenmesi ve vergi tabanının genişletilmesi için önemli bir fırsat yaratmaktadır. Türkiye'nin DHV uygulaması, uluslararası dijital vergi uygulamalarıyla uyumlu bir şekilde dijital ekonomiyi sürdürmek için önemli bir adım olmaktadır. Ancak dijital vergilerde bazı zorluklar ve tartışmalar yaşanmaktadır. Özellikle dijital vergi kaçakçılığı açısından yerel dijital platformlar ve yabancı dijital platformlar arasındaki eşitsizlikler gibi sorunlar, bu sorunlarla karşılaşmakta olan zorluklar arasında yer almaktadır. Türkiye, dijital vergi düzenlemeleriyle dijital ekonomi üzerindeki denetimi artırıyor ve bu sorunları aşmak için çözümler geliştirmeyi sürdürmektedir. Sonuç olarak DHV Türkiye'de dijital ekonominin büyümesine paralel olarak önemli bir düzenleme haline gelmektedir. Bu vergi, dijital platformların Türkiye'deki faaliyetlerini denetleyip yerel şirketlerle adil bir rekabet ortamı yaratmayı hedeflemektedir ve dijital hizmetlerden elde edilen gelirlerin doğru şekilde vergilendirilmesini sağlamak amacıyla kritik bir araç olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Hizmet Vergisi, Dijital Ekonomi, Vergilendirme

Elif Nur BAL, Master's Student,

*Aksaray University, Institute of Social Sciences, MA in Finance and Financial Management
elif.nur.tekin@asu.edu.tr*

In a digitalised world, the rapid growth of the internet and digital platforms makes it difficult for current taxes to adapt to the digital economy. Digital services, especially operating in areas such as large digital advertising, online platform venues and social media platforms, make the taxation of digital revenues mandatory. Considering this rapid development of the digital economy, Türkiye introduced the Digital Service Tax (DST) in 2020 with Law No. 7194. This tax provides for the taxation of revenues from digital platforms with a tax rate of 7.5%. The main purpose of the DHV is to ensure the taxation of revenues from digital platforms in Türkiye. This tax ensures that the activities of digital service providers in Türkiye and their revenues from digital services are secured by the tax system. In addition, by ensuring the taxation of revenues from Türkiye's digital services, it aims to increase control over the digital economy, as well as to create equal conditions of competition between local companies and large digital platforms. Therefore, with this tax, Turkey aims to increase tax fairness, maximise tax revenues and enable local companies to compete more fairly with large digital platforms. In addition to ensuring that large digital companies pay taxes, the implementation of the DHV in Turkey also has significant implications for how local companies adapt to these transfers. By taxing revenues from digital services, Türkiye is broadening the tax base, preventing tax evasion and ensuring more transparency in the operations of digital platforms. Taxation of revenues generated through digital spaces such as digital advertising, online marketplaces and social media platforms is an important step to ensure that the tax system is actively progressing and to increase the control of the digital economy. Taxation of revenues from digital platforms shows that the tax system works effectively and regularly and has an important feature in terms of competitiveness of local digital platforms. In addition, the correct taxation of revenues from digital services creates an important opportunity to prevent tax evasion and broaden the tax base. Türkiye's DHV implementation is an important step to sustain the digital economy in line with international digital tax practices. However, there are some challenges and controversies in digital taxes. Problems such as disparities between local digital platforms and foreign digital platforms, especially in terms of digital tax evasion, are among the challenges. Türkiye is increasing control over the digital economy through digital tax regulations and continues to develop solutions to overcome these issues. As a result, the DHV is becoming an important regulation in parallel with the growth of the digital economy in Türkiye. This tax aims to control the activities of digital platforms in Türkiye and create a fair competition environment with local companies, and is a critical tool to ensure that revenues from digital services are properly taxed.

Keywords: Digital Service Tax, Digital Economy, Taxation

DÖVİZ KURU, ENFLASYON VE FAİZ ORANLARININ EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: SEÇİLMİŞ ÜLKELER ÜZERİNE BİR İNCELEME

Gamze KUZUGÜDEN Yüksek Lisans Öğrencisi,

Nevşehir Hacıbektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat ABD

Aysun ÖZEN Dr. Öğr. Üyesi,

Nevşehir Hacıbektaş Veli Üniversitesi, İİBF, İktisat Bölümü

Bu çalışmanın amacı, ekonomik büyümeyi etkilediği kabul edilen döviz kuru, enflasyon oranı ve faiz oranlarının aralarındaki dinamik etkileşimler yoluyla ekonomik büyüme üzerindeki etkilerini incelemek ve ekonomik büyüme açısından politika önerileri ortaya koymaktır.

Türkiye dahil birçok ülkenin son zamanlardaki en önemli ekonomik sorunu enflasyondur ve bu ülkeler para politikası uygulamalarında enflasyon hedeflemesi stratejisi tercih etmektedir. Enflasyon hedeflemesi, merkez bankalarının düşük ve istikrarlı enflasyon oranlarını koruyarak ekonomik istikrarı sağlamak amacıyla belirledikleri enflasyon oranı doğrultusunda para politikalarını yönlendirdikleri bir stratejidir. Merkez bankasının enflasyon hedeflerine ulaşmak için kullandığı en etkin para politikası aracı faiz oranlarıdır. Faiz oranları, yabancı sermayenin ülkeye giriş ve çıkışlarını etkilemesi suretiyle döviz kuru üzerinde etki oluşturmaktadır. Ayrıca faiz oranları yatırım maliyetini etkilemek suretiyle üretimi ve ekonomik büyümeyi de etkilemektedir. Bu bağlamda birbirleri üzerinde doğrudan ve dolaylı etki oluşturan söz konusu makroekonomik değişkenlerin ekonomik büyümeye nasıl yansıdığının incelenmesi önem arz etmektedir. Döviz kuru dalgalanmaları ülkelerin gelişmişlik düzeylerine göre ekonomik büyümede etkili olabilmekte, ayrıca enflasyon ve faiz oranı üzerindeki en önemli etkenlerden birinin de döviz kurları olduğu bilinmektedir. Buradan hareketle söz konusu makroekonomik değişkenlerin hem birbirleri ile ilişkili olduğu hem de ekonomik büyüme üzerinde etkili oldukları sonucuna ulaşılabilir.

Kuramsal çerçevede bu değişkenler arasındaki bağlantılar şu teori ve modellerle açıklanır. *Fisher etkisi*'ne göre nominal faiz oranları ile enflasyon arasında nedensellik ilişkisi vardır. *IS-LM modeli* kısa dönemde "Mal ve Para Piyasaları" arasındaki etkileşimi ortaya koyarak "faiz oranı" ile "reel çıktı" arasındaki ilişkiyi göstermeye yarayan makroekonomik bir araçtır. *Philips eğrisi*, enflasyon ve işsizlik arasındaki ters yönlü bir ilişkiyi ifade eden bir eğridir. *Mundell-Fleming modeli*, sermaye hareketliliği olan açık ekonomilerde para politikalarının döviz kuru üzerindeki etkilerini ortaya koyarken, *Taylor kuralı*, hedeflenen enflasyon oranını nominal bir çıpa olarak içeren bir faiz haddi kuralıdır.

Belirtilen kavramlar ve kurallar çerçevesinde döviz kuru, enflasyon ve faiz oranlarının dinamik bir etkileşimle, ekonomik büyümeyi etkileme kanalları şöyle açıklanabilir.

Yüksek faiz oranları harcamaları kısıtlayacağı ve yatırım maliyetlerinde artışa sebep olacağı için ekonomik büyümeyi olumsuz yönde etkilerken; düşük faiz oranları harcamaları artırırken yatırım maliyetlerinin düşmesiyle yatırımı teşvik edeceği için ekonomik büyümeyi olumlu yönde etkileyecektir. Yüksek enflasyon satın alma gücünde azalmaya sebep olduğu için tüketici harcamalarını kısıtlar ve büyümeyi olumsuz etkiler. Düşük ve istikrarlı bir enflasyon oranı ekonomik büyümeyi destekler ve ekonomide güven ortamı oluşturarak uzun vadeli büyümeyi teşvik eder. Döviz kuru bir ülkenin milli gelirinin önemli bileşenleri olan ihracatını ve ithalatını etkileyen bir değişkendir. Tüm bu değişkenler ekonomik büyüme üzerinde önemli bir etkiye sahipken kendi içlerinde de etkileşim içerisinde olduğu gözlemlenmektedir. Buradan hareketle ekonomik büyüme hızının belirlenmesinde bütün bu değişkenler birlikte değerlendirilmelidir.

Ayrıca büyüme oranları tüm bu değişkenlerin yanında ülkelerarası ekonomik, diplomatik, karşılıklı bağımlılık durumları, ülkelerin yapısal ve gelişmişlik seviyelerindeki farklılıklar gibi dışsal etkenlerden

de büyük oranda etkilenebildiği gözlemlenmektedir. Rusya – Ukrayna savaşı ile Avrupada yaşanan enerji krizi bu bağlamda söz konusu etkilerin anlaşılması açısından önemli bir örnek olacaktır. Yine çalışmamızda yapılan incelemeler neticesinde söz konusu makroekonomik değişkenlerin büyüme oranları üzerindeki etkilerinin büyüklüğünü ve etkinliğini ülkelerin gelişmişlik seviyeleri, ürün sepetlerinin niteliği ve çeşitliliği, Merkez Bankasının rolü ve etkinliği, ülkedeki yatırım maliyetleri gibi unsurlar etkilemektedir.

Anahtar Kelimeler: Faiz, Enflasyon, Döviz kuru, Ekonomik Büyüme

THE IMPACT OF EXCHANGE RATES, INFLATION, AND INTEREST RATES ON ECONOMIC GROWTH: A STUDY ON SELECTED COUNTRIES

Gamze KUZUGÜDEN Yüksek Lisans Öğrencisi,

Nevşehir Hacıbektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat ABD

Aysun ÖZEN Dr. Öğr. Üyesi,

Nevşehir Hacıbektaş Veli Üniversitesi, İİBF, İktisat Bölümü

The aim of this study is to examine the effects of exchange rates, inflation rates, and interest rates—considered key factors influencing economic growth—on economic growth through their dynamic interactions, and to propose policy recommendations from the perspective of economic growth.

Inflation has recently emerged as one of the most significant economic challenges for many countries, including Turkey. These countries often adopt an inflation-targeting strategy in monetary policy implementation. Inflation targeting is a strategy where central banks guide their monetary policies based on a predetermined inflation rate to ensure economic stability by maintaining low and stable inflation rates. The most effective monetary policy tool used by central banks to achieve inflation targets is interest rates. Interest rates influence the exchange rate by affecting the inflow and outflow of foreign capital. Moreover, interest rates impact economic growth by influencing the cost of investment, which affects production.

In this context, examining how these macroeconomic variables, which exert direct and indirect effects on each other, reflect on economic growth is of great importance. Exchange rate fluctuations can significantly impact economic growth depending on a country's level of development. It is also known that exchange rates are among the most critical factors influencing inflation and interest rates. Hence, it can be concluded that these macroeconomic variables are both interrelated and influential on economic growth.

The connections between these variables in the theoretical framework are explained through the following theories and models: According to the *Fisher Effect*, there is a causal relationship between nominal interest rates and inflation. The *IS-LM Model* is a macroeconomic tool that demonstrates the relationship between "interest rates" and "real output" by illustrating the interaction between the goods and money markets in the short term. The *Phillips Curve* expresses an inverse relationship between inflation and unemployment. The *Mundell-Fleming Model* highlights the effects of monetary policies on exchange rates in open economies with capital mobility. The *Taylor Rule* is an interest rate rule that incorporates the target inflation rate as a nominal anchor.

Within the scope of these concepts and rules, the mechanisms by which exchange rates, inflation, and interest rates dynamically influence economic growth can be explained as follows: High-interest rates negatively affect economic growth by constraining expenditures and increasing investment costs, whereas low-interest rates positively influence economic growth by encouraging investment through reduced costs and increasing spending. High inflation negatively impacts growth by reducing purchasing power and limiting consumer spending. Conversely, a low and stable inflation rate supports economic growth by fostering an environment of confidence and promoting long-term growth. Exchange rates influence exports and imports, which are key components of a country's national income. While these variables significantly impact economic growth, they are also observed to interact among themselves. Therefore, these variables must be assessed collectively in determining the pace of economic growth.

Additionally, growth rates are substantially influenced by external factors, such as the economic and diplomatic interdependencies among countries, structural and developmental differences between

nations, and external shocks. The energy crisis in Europe caused by the Russia-Ukraine war serves as a crucial example of these effects. Based on the analyses in this study, the magnitude and effectiveness of the impacts of these macroeconomic variables on growth rates are shaped by factors such as a country's level of development, the nature and diversity of its product basket, the role and effectiveness of the central bank, and domestic investment costs.

Keywords: Interest Rates, Inflation, Exchange Rates, Economic Growth

Mustafa ELLİALTI, Yüksek Lisans Öğrencisi

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, SBE, İktisat

Şükrü APAYDIN, Doç. Dr.

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, İİBF Uluslararası Ticaret ve Lojistik Ana Bilim Dalı

Üniversiteler, eğitim faaliyetlerinin ötesinde yürüttükleri araştırma ve geliştirme (AR-GE) ve yerel kalkınma projeleri, yarattıkları istihdam imkanları, sosyal sorumluluk çalışmalarına sağladıkları katkılarla bulundukları şehirlerin ekonomik, sosyal ve kültürel yapılarında önemli bir rol oynamaktadır. Bu çalışmanın amacı, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi'nin (NHBVÜ) kent ekonomisine yaptığı katkıları incelemektir. Çalışmanın ilk bölümünde üniversitenin eğitim ve öğretim faaliyetlerinin kent ekonomisine olan etkileri incelenmiştir. NHBVÜ, her yıl binlerce öğrenciye eğitim sunarak, genç nüfusun mesleki gelişimine katkı sağlamakta, böylece üniversite mezunları işgücü piyasasına katılarak hem kendi becerilerini geliştirmekte hem de kentin istihdam kapasitesini artırmaktadır. Üniversite mezunlarının yerel sektörlerde istihdam edilmesi Nevşehir'in ekonomik gücünü artırmaktadır. Çalışmanın diğer bölümünde, üniversitenin bilimsel araştırma-geliştirme faaliyetlerinin kent ekonomisine katkıları ele alınmıştır. NHBVÜ, sanayi ve ticaret sektörlerine yönelik çeşitli projeler yürütmekte, özellikle tarım, turizm ve enerji alanlarında yaptığı araştırmalarla yerel ekonomik kalkınmaya destek olmaktadır. Üniversite bünyesindeki araştırmalar, bölgedeki küçük ve orta ölçekli işletmelerin verimliliğini artırmaya yardımcı olmakta ve aynı zamanda yeni iş alanlarının yaratılmasına olanak tanımaktadır. Çalışmanın bir sonraki bölümünde, üniversitenin yerel toplumla gerçekleştirdiği iş birlikleri ve sosyal sorumluluk projeleri ele alınmıştır. Yerel halkın eğitim seviyesini yükseltmek amacıyla düzenlenen seminerler, sosyal etkinlikler ve eğitim programlarıyla toplumsal farkındalık oluşturmaktadır. Ayrıca, yerel yönetimlerle gerçekleştirilen işbirlikler, şehir altyapısının geliştirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Son olarak, üniversitenin kentteki ticari hayata olan etkileri üzerinde durulmuştur. Üniversite öğrencileri, akademik personel ve ziyaretçilerin oluşturduğu talep, Nevşehir'deki hizmet sektöründe canlılık yaratmakta, bu da yerel işletmelerin büyümesine katkı sağlamaktadır. Sonuç olarak çalışma, üniversitenin ekonomik kalkınma, istihdam, sosyal projeler ve ticari etkileşimler aracılığıyla kent ekonomisine katkılarını kapsamlı bir şekilde ortaya koymaktadır. Üniversitenin yürüttüğü AR-GE projeleri, eğitim ve öğretim faaliyetleri, sosyal sorumluluk çalışmaları ve yerel ticaretle olan etkileşimleri, şehrin ekonomik gelişimini hızlandırmakta ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, sadece eğitim vermekle kalmayıp, kent ekonomisinin her alanında önemli bir aktör olarak rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Üniversite, Nevşehir, Kent Ekonomisi

Mustafa ELLİALTİ, Master's Student

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, SBE, Economics

Şükrü APAYDIN, Doç. Dr.

*Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of
International Trade and Logistics*

Universities play a significant role in shaping the economic, social, and cultural structures of the cities they are located in, not only through their educational activities but also through research and development (R&D) projects, local development initiatives, employment opportunities they create, and contributions to social responsibility efforts. The aim of this study is to examine the contributions of Nevşehir Hacı Bektaş Veli University (NHBVÜ) to the city's economy. In the first section of the study, the impacts of the university's educational and training activities on the city's economy are analyzed. NHBVÜ provides education to thousands of students each year, contributing to the professional development of the young population. In turn, university graduates join the labor market, enhancing their skills while increasing the city's employment capacity. The employment of university graduates in local sectors strengthens the economic power of Nevşehir. The next section of the study explores the contributions of the university's scientific research and development activities to the local economy. NHBVÜ conducts various projects aimed at the industrial and commercial sectors, particularly supporting local economic development through research in agriculture, tourism, and energy. Research conducted within the university helps improve the productivity of small and medium-sized enterprises in the region while also creating new employment opportunities. In another section, the study examines the university's collaborations with the local community and its social responsibility projects. Seminars, social events, and training programs organized to enhance the educational level of the local population raise societal awareness. Furthermore, collaborations with local administrations play a crucial role in improving the city's infrastructure. Finally, the study focuses on the university's impact on the local commercial life. The demand generated by university students, academic staff, and visitors invigorates the service sector in Nevşehir, contributing to the growth of local businesses. In conclusion, the study comprehensively reveals the contributions of the university to the city's economy through economic development, employment, social projects, and commercial interactions. The R&D projects, educational activities, social responsibility initiatives, and interactions with local commerce undertaken by the university accelerate the city's economic development and play a crucial role in achieving sustainable development goals. Nevşehir Hacı Bektaş Veli University not only provides education but also acts as a key player in all aspects of the city's economy.

Keywords: University, Nevşehir, City Economy

Nasibullah HAFİZİ, Yüksek Lisans Öğrencisi

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, SBE, İktisat

Şükrü APAYDIN, Doç. Dr.

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, İİBF İktisat Ana Bilim Dalı

Ülkeler arasında mal ve hizmet değiş tokuşunun, insanlık tarihiyle paralel şekilde gelişen ve özellikle Sanayi Devrimi sonrasında hız kazanarak yaygınlaşan bir olgu olduğu görülmektedir. Dış ticaret, ülkelerin belirli mal veya hizmetlerin üretiminde uzmanlaşmasına olanak tanımakta, bu sayede ölçek ekonomilerinden fayda elde etmelerine imkân sağlamaktadır. Aynı zamanda, ülkelerin sahip oldukları üretim kaynaklarını, iş gücünü ve zamanlarını daha etkin ve verimli kullanmaları, bu ticaretin getirileri arasında yer almaktadır. Üretim faaliyetlerinin ülke sınırlarını aşarak farklı pazarlarda gerçekleştirilmesi, ülke ekonomilerine doğrudan katkıda bulunmakta ve ekonomik büyüme süreçlerini hızlandırmaktadır. 1980'li yılların ardından hız kazanan küreselleşme olgusu ve teknolojik ilerlemeler, iletişim ve ulaşım alanında sağlanan yeniliklerle birlikte, ekonominin temel bileşenlerinden olan üretim ve finansal faaliyetlerin de küresel bir nitelik kazanmasına yol açmıştır. Bu gelişmeler, uluslararası ticaret hacminin genişlemesini desteklemiş ve dünya çapında ekonomik etkileşimlerin yoğunlaşmasına katkıda bulunmuştur. Ülkelerin kalkınması açısından büyük bir öneme sahip olan ihracat faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi ve sürdürülebilir bir şekilde artırılabilmesi için, finansman, garanti ve sigorta gibi gereksinim duyulan hizmetlerin sağlanabilmesi amacıyla özel kuruluşlar teşkil edilmiştir. Bu doğrultuda, Türkiye'de 1987 yılında Türkiye İhracat Kredis Bankası A.Ş. (Türk Eximbank) kurulmuştur. Eximbanklar, ülkelerin ihracatını artırmayı ve böylece ekonomik refahlarını sağlamayı hedefleyen kuruluşlardır. Bu tür bankalar, ihracat yapan firmalara yalnızca finansal destek sağlamakla kalmaz, aynı zamanda finansal olmayan hizmetlerle de firmaların rekabet gücünü artırmaya ve Türk Eximbank kredi programlarının dış ticaret üzerindeki etkilerini gözlemlemeye çalışmaktadır. Desteklenen firmalar, satışlarını artırarak ülkeye döviz kazandırmaktadır. Bu çalışmanın amacı, Türk Eximbank kredi programlarının dış ticaret üzerindeki etkilerinin analiz edilmesidir. İhracatın artırılması ve dış ticaretin desteklenmesi adına sağlanan kredilerin, firmaların dış pazarlarındaki rekabetçiliklerin üzerindeki yansımaları incelenmiştir. Çalışmada, Türk Eximbank'ın kredi programlarının ihracat faaliyetlerine yönelik katkıları değerlendirilmektedir. Çalışmada kullanılan veriler, Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası (TCMB), Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Elektronik Veri Dağıtım Sistemi (EVDS) ve Türk Eximbank internet sayfasından elde edilmiştir. Literatürde, ticari kredi faiz oranlarının dış ticaretin maliyetini ve karlılığını etkileyerek firmaların rekabet gücünü ve dış ticaret hacmini belirlediği vurgulanmaktadır. Ayrıca, Eximbank'ın sunduğu kredilerin dış ticaret üzerinde olumlu etkiler yarattığı gözlemlenmiştir. Bunu gözlemlerle birlikte, Eximbank desteklerinin etkisinin, ülkenin ekonomik koşullarına ve diğer faktörlere bağlı olarak değişiklik gösterdiği ifade edilebilmektedir. Elde edilen bulgular, Eximbank kredilerinin ihracat yapan firmaların finansal yüklerini hafifletebildiğini, ancak bu kredilerin dış ticaret hacmini doğrudan artırmadığına işaret etmektedir. Bu durum, desteklerin etkinliğinin artırılmasına yönelik çeşitli öneriler sunmaktadır. Sonuç olarak, Eximbank kredilerinin dış ticaret üzerindeki etkisi, sadece kredi miktarına bağlı olmamakta, aynı zamanda kredi kullanımının stratejik ve doğru bir şekilde yönlendirilmesine bağlı olarak farklı sonuçlar doğurabilmektedir. Bu çalışma, Eximbank kredilerinin dış ticaret üzerindeki etkinliğinin artırılması için önerilerde bulunmaktadır ve gelecekteki araştırmalara yön verecek bir temel oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Eximbank, Kredi, Türkiye, Dış Ticaret.

Nasibullah HAFİZİ, Master's Student

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, SBE, Economics

Şükrü APAYDIN, Doç. Dr.

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Economics

It is seen that the exchange of goods and services between countries is a phenomenon that has developed in parallel with human history and has gained momentum and spread especially after the Industrial Revolution. Foreign trade allows countries to specialize in the production of certain goods or services, thus enabling them to benefit from economies of scale. At the same time, the benefits of this trade include the more effective and efficient use of the production resources, labor force and time that countries have. The realization of production activities in different markets, beyond the borders of the country, directly contributes to the economies of the countries and accelerates the economic growth processes. The phenomenon of globalization and technological advances that gained momentum after the 1980s, together with the innovations provided in the field of communication and transportation, have led to the production and financial activities, which are the basic components of the economy, gaining a global character. These developments have supported the expansion of the international trade volume and contributed to the intensification of economic interactions worldwide. In order to carry out and sustainably increase the export activities that are of great importance for the development of countries, special institutions have been established to provide the necessary services such as financing, guarantee and insurance. In this context, Turkish Export Credit Bank Inc. (Turkish Eximbank) was established in Turkey in 1987. Eximbanks are institutions that aim to increase the exports of countries and thus ensure their economic welfare. Such banks not only provide financial support to exporting companies, but also try to increase the competitiveness of companies with non-financial services and to observe the effects of Turkish Eximbank credit programs on foreign trade. Supported companies increase their sales and earn foreign exchange for the country. The purpose of this study is to analyze the effects of Turkish Eximbank credit programs on foreign trade. The reflections of the credits provided for the purpose of increasing exports and supporting foreign trade on the competitiveness of companies in foreign markets are examined. The study evaluates the contributions of Turkish Eximbank's credit programs to export activities. The data used in the study were obtained from the Central Bank of the Republic of Turkey (CBRT), Turkish Statistical Institute (TUIK), Electronic Data Distribution System (EVDS) and Turkish Eximbank website. In the literature, it is emphasized that commercial credit interest rates affect the cost and profitability of foreign trade and determine the competitive power and foreign trade volume of firms. In addition, it has been observed that the loans offered by Eximbank have positive effects on foreign trade. With these observations, it can be stated that the effect of Eximbank supports varies depending on the economic conditions of the country and other factors. The findings indicate that Eximbank loans can relieve the financial burdens of exporting firms, but these loans do not directly increase the foreign trade volume. This situation offers various suggestions for increasing the effectiveness of the supports. As a result, the effect of Eximbank loans on foreign trade does not only depend on the amount of the loan, but also may produce different results depending on the strategic and correct management of the use of loans. This study makes suggestions for increasing the effectiveness of Eximbank loans on foreign trade and provides a basis that will guide future research.

Keywords: Eximbank, Credit, Turkey, Foreign Trade.

En temel insan ihtiyacı olan su, yanlış ve bilinçsiz kullanım nedeniyle özellikle sürdürülebilir ekonomi bağlamında dikkat çeken kıt bir kaynaktır ve değeri gittikçe artmaktadır. 1990'lara kadar bir doğal kaynak ve kamusal mal olarak adlandırılan su, sonraları ticari bir meta haline gelmeye başlamış, 1992 Dublin Konferansı'ndan sonra suya yönelik ticaret engellerinin kaldırılmasıyla, ticareti yapılmaya başlanmıştır. Suyu kullananın, kirletenin ve maddi güce sahip olanın karşılığında ödeme yaptığı bir pazar ekonomisi ortaya çıkmıştır. Bunun yanı sıra, iklim değişikliği ile birlikte sıcaklıkların artması ve yağışların azalması sebebiyle, sulama suyu ihtiyacı karşılanamaz hale gelmiştir. Suyun bilinçsizce kullanılması, kirletilmesi çevresel, sosyal ve ekonomik riskleri ortaya çıkarmaktadır. Bu durum insan sağlığını ve besin üretimini olumsuz etkilemektedir. Küreselleşme, iklim değişikliği, sanayileşme, dünya nüfusunun sürekli artmasıyla beraber bütün doğal kaynaklarda olduğu gibi suyun tükenmesi gündeme gelmektedir. Aşırı ve dengesiz kullanım su stresi yaratmaktadır. Su stresi, bir ülkenin su kaynaklarının ülke nüfusunun talebinin karşılamasının zorlaşmaya başlamasıdır. Su kaynaklarındaki dengesizliği ve eksiklikleri gidermek adına planlı su yönetimine ihtiyaç vardır. Suyun varlığının artırılması kaynaklarının depolanmasını sağlamak için barajlar, su arıtma tesisleri vb. alt yapılar kurulmalıdır. Sahip olunan su kaynaklarının kirlenmesi önleğinde kalitesi de yükselir. Bununla birlikte yüzey ve yeraltı suyu kullanımı arasındaki denge kurulduğunda sahip olunan su varlığı seviyesi korunabilir. Bu konuda sadece bireyler değil işletmeler ve sivil toplum kuruluşları da üzerine düşeni yapmalıdır. İyileştirici politikalar desteklenmelidir. Sürdürülebilir bir ekosistem, biyoçeşitlilik ve doğal dengenin korunması için su ayak izi büyüklü bilinmelidir. Su ayak izi, hem bir ürünün üretilmesi, tüketilmesi aşamalarında hem de birey olarak ve ülke genelinde kullanılan, kirletilen su miktarıdır. Bu durumu ifade eden ve suyun kalitesini temsil eden mavi, yeşil ve gri ayak izi olarak üç bileşeni bulunmaktadır. *Mavi* su ayak izi, bir ürünün üretilmesinde kullanılan yeraltı ve yerüstü su kaynaklarının miktarıdır. *Yeşil* ayak izi, bir malın üretimde kullanılan yağmur suyu miktarıdır. *Gri* ayak izi, evlerde ve ürün üretiminde kullanılan geri dönüştürülmüş atık su miktarıdır. Türkiye için su ayak izinin tespit edilmesi geleceğe dair planların yapılmasını, sorunlara çözüm önerilerinin geliştirilmesini sağlayacaktır. Literatürde su ayak iziyle ilgili çalışmaların farklı sektörleri de içerecek şekilde arttığı gözlenmektedir. Suyun tüketimi, kirlenmesi ve kullanımı bağlamında çeşitli kanunlar, düzenlemeler getirilmelidir. Altyapıya çözüm getirebilmesi adına atık su arıtma tesisleri artırılması önerilmektedir. Su stresini engellemek için yönetim stratejilerin geliştirilmesi ve yenilikçi çözümlerin çoğaltılması tavsiye edilmektedir. Bu çalışmada da su ayak izinin analizi yapılarak, su kaynaklarının bireysel ve sektörel düzeyde nasıl etkin ve verimli kullanılacağına ortaya konulması amaçlanmaktadır. Ayrıca Türkiye'nin su ayak izinin ve su stresinin tespit edilmesi ve diğer bazı ülkelerle kıyaslanması amaçlanmaktadır. Dünya Bankası, Dünya Gıda ve Tarım Örgütü ve Türkiye'deki çeşitli bakanlıkların rapor ve verilerinden hareketle Türkiye'deki durum tespit edilecektir. Bu doğrultuda konuyla ilgili olarak getirilen politika önerilerine yer verilecektir. Böylece ulusal su politikaları ve sürdürülebilirliği adına yapılması gerekenler vurgulanarak, su sıkıntısı çeken ülkemiz ve dünya adına hem günümüz hem de gelecek kuşaklar için neler yapılması gerektiği ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Kıt kaynak kullanımı, Su ayak izi, Su stresi, Türkiye

Neslihan GÜNGÖR, Master's Student.

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Department of Economics, 24020110005@nevsehir.edu.tr

Aysun ÖZEN, Dr. Lecturer. Prof. Dr.

*Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Faculty of Economics and Administrative Sciences,
aysun@nevsehir.edu.tr*

Water which is the most basic human need is becoming an increasingly scarce resource due to incorrect and unconscious usage, especially in the context of a sustainable economy. Its value is rising steadily. Until the 1990s, water was considered as a natural resource and a public good, but later it began to transform into a commercial commodity. After the 1992 Dublin Conference, trade barriers on water were removed, leading to water becoming a tradable commodity. A market economy has emerged, where those who use, pollute, and hold financial power pay for it. Additionally, with climate change, rising temperatures, and decreasing rainfall, the demand for irrigation water has become unsustainable. As a result, fulfilling the need for sustainable food and agricultural production, which provides inputs for the industrial sector, is now at risk. Unconscious water usage and pollution pose environmental, social, and economic risks. This situation negatively impacts human health and food production. Along with globalization, climate change, industrialization, and the continuous growth of the global population, the depletion of water, like all natural resources, is becoming a significant issue. Excessive and uneven usage creates water stress, which occurs when a country's water resources struggle to meet the demands of its population. To address the imbalances and deficiencies in water resources, planned water management is necessary. Infrastructures such as dams, water treatment facilities, etc., should be established to increase water availability and ensure resource storage. When the pollution of available water resources is prevented, their quality improves as well. Moreover, when a balance is established between the use of surface and groundwater, the level of water resources can be preserved. This responsibility does not fall solely on individuals but should also involve businesses and non-governmental organizations. Support for corrective policies is crucial. To maintain a sustainable ecosystem, biodiversity, and natural balance, the size of the water footprint should be understood. A water footprint represents the amount of water used and polluted during both the production and consumption stages of a product, as well as at the individual and national levels. It consists of three components that reflect the quality of water: blue, green, and grey water footprints. The blue water footprint is the amount of groundwater and surface water used in the production of a product. The green water footprint refers to the amount of rainwater used in production. The grey water footprint represents the amount of recycled wastewater used in households and product production. Identifying the water footprint in Turkey will help in making plans for the future and developing solutions to current issues. Studies in the literature on water footprints are increasing across various sectors. Various laws and regulations should be introduced regarding water consumption, pollution, and usage. To improve infrastructure, increasing wastewater treatment facilities is recommended. Management strategies should be developed to prevent water stress, and innovative solutions should be encouraged. The aim of this study is to identify Turkey's water footprint and water stress, and to compare them with other countries. The situation in Turkey will be determined based on reports and data from the World Bank, the Food and Agriculture Organization, and various ministries in Turkey. In this context, policy recommendations related to the issue will be presented. Thus, by emphasizing the necessary actions for national water policies and sustainability, the measures that need to be taken for both our country, which is experiencing water scarcity, and the world, for both present and future generations, will be outlined.

Keywords: Sustainability, Scarce resource usage, Water footprint, Water stress, Turkey

“BOLU İLİ SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA VAKFI” SOSYAL YARDIM HARCAMALARI:
2019-2023 DÖNEMİ

Özlem Alın, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Abant İzzet Baysal Üniversitesi, LEE, Maliye Anabilim Dalı. 2213811006@ogrenci.ibu.edu.tr

Yaşar Ayyıldız, Prof. Dr.,

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, İİBF, Maliye Bölümü. yasarayyildiz@ibu.edu.tr

Devlet toplumun ihtiyaçlarını karşılamakla sorumludur. Devletin en önemli görevleri arasında toplumsal refahın artırılması ve gelir dağılımındaki eşitsizliğin giderilmesi gibi işlevleri sayılabilir. Bu görevlerinin sağlanmasındaki mali araçlardan en etkili olanı da sosyal amaçlı transfer harcamalarıdır. Başta sosyal yardım harcamaları olmak üzere sosyal amaçlı transfer harcamaları, toplumdaki eşitsizliğin azaltılması ve dezavantajlı grupların yaşam standartlarının iyileştirilmesi ve böylece dayanışmanın güçlendirilerek daha adil bir toplum yapısının oluşturulması amacıyla yapılmaktadır. Bu nedenle sosyal yardım harcamaları, devletin gerek toplumsal düzenin sağlanması için gerekse toplumun ekonomik refah seviyesinin artırılması için yapılması zorunlu ve gerekli olan bir harcama türüdür.

Ülkemizde, sosyal yardım harcamaları, ekonomik eşitsizliklerin azaltılması amacıyla, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları (SYDV) aracılığıyla, ihtiyaç sahibi muhtaç kişilere ve kesimlere doğrudan ulaştırılarak, daha esnek ve daha hızlı bir şekilde gerçekleştirilmektedir. Kamu yararını benimseyen SYDV’ler, gücünü anayasadan almakta olup, sosyal devlet olmanın gereği olarak, toplumun ihtiyaç sahibi kesimi tespit edilerek, ihtiyaçların etkin bir şekilde ulaştırılması için kurulmuş bir yapıdır. SYDV’nin temel amacı, özellikle dar gelirli, engelli, yaşlı ve kimsesiz gibi dezavantajlı grupların yaşam standartlarının daha iyi hale getirilerek topluma uyumlu olmalarını sağlamak ve dayanışmayı artırmaktır.

Genelde devletin yönlendirmesiyle faaliyetlerini gerçekleştiren SYDV’ler, ayrıca bağımsız olarak da birçok yerel yardım faaliyetleri gerçekleştirmektedir. SYDV’lerin gerçekleştirdiği yardımlar; “aile yardımları”, “barınma-gıda yardımları”, “engelli-yaşlı yardımları”, “sağlık yardımları” ve “eğitim yardımları” şeklinde temel olarak beş yardım türü altında yer alan çok çeşitli sosyal yardım programlarından oluşmaktadır. Bununla beraber SYDV’ler, kişilerin topluma kazandırılması amacıyla gerçekleştirilen muhtelif projeleri de desteklemektedir.

Genel olarak maddi, ancak gerektiğinde aynı olarak da yapılan sosyal yardımlar, ihtiyaç sahibi vatandaşlara bryandan maddi yönden destek olurken bryandan da psikolojik yönden destek vererek, bu kesimin yaşamları muhtemel dışlanmışlık duygusunun da bastırılmasını sağlamaktadır. SYDV’leri, sosyal yardım programları aracılığıyla, ekonomik ve toplumsal eşitsizliğin azaltılarak dezavantajlı kesimin topluma kazandırılması ve ayrıca toplumsal yardımlaşma ve dayanışma olgusunun güçlenmesi açısından da önemli bir işleve sahiptir. Bu amaçlar doğrultusunda yardım ve proje destekleri sağlayan SYDV’leri, toplumun sürdürülebilir kalkınmasında da önemli bir rol üstlenmektedir.

Çalışmanın amacı; Bolu İli Merkez SYDV’na ait 2019-2023 dönemini ait istatistiki veriler yardımıyla sosyal yardım harcamalarının durumunu incelemektir. Böylece, 2019-2023 döneminde, Devletin dezavantajlı vatandaşlar için Bolu İli özelinde, Merkez SYDV aracılığıyla gerçekleştirdiği sosyal yardımların etkinliği değerlendirilebilecektir. Ayrıca bu çalışma ile ülkemizde, bölgesel olarak ihtiyaçların durumu ve nasıl giderildiği konusu daha ayrıntılı bir şekilde gözlemlenebilecek ve toplumsal ihtiyaçların nasıl karşılandığına dair daha doğru tespitler yapılabilecektir.

Çalışmanın yöntemi; nitel araştırma yöntemlerinden, betimsel analiz yöntemi olarak belirlenmiştir. Bu yöntemle istatistiki veriler tablolar halinde değerlendirilerek yorumlanmıştır. Betimsel analiz yöntemi ile var olan verilerle amaçlanan konunun durumu, değişimleri ve ilişkileri hakkında detaylı açıklamalar

yapılmıştır. Çalışmanın bulgularına göre; Bolu İli Merkez SYDV'nın yardımları gözlemlendiğinde genel olarak "engelli-yaşlı yardımları" en çok yapılan yardım türleri arasında olduğu anlaşılmaktadır. Bu yardım türünü, "aile yardımları" ve "barınma-gıda yardımları" izlemektedir. "Eğitim yardımları" da "sağlık yardımlarından" daha fazla gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, her yardım türü kendi içerisinde çeşitlenerek birçok sosyal yardım programlarından oluşmaktadır. "Aile yardımlarının" içerisinde "aile destek programları" ağırlıklı olmakla birlikte, Bolu ilinin bulunduğu bölgenin coğrafi yapısından kaynaklı olarak, "afet ve acil yardımları" adı altında toplanan çeşitli yardımlar da fazlaca yer almıştır. Genel olarak da "sağlık yardımlarında", incelenen dönemde, yıllar itibarıyla bir azalma eğilimi gözlemlenmiştir.

Çalışmada ulaşılan nihai sonuçlara göre de; Bolu İli Merkez SYDV'nın sosyal yardım harcamalarının, bölgedeki dezavantajlı grupların ihtiyaçları doğrultusunda ve bu kesimin yaşam kalitesini artıracak yönde gerçekleştirildiğini söylemek mümkündür.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Yardım Harcamaları, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı, Aile Yardımları.

SOCIAL ASSISTANCE EXPENDITURES OF THE “SOCIAL ASSISTANCE AND SOLIDARITY
FOUNDATION OF BOLU PROVINCE”: 2019-2023 PERIOD

Özlem Alın, Master's Student,

Abant İzzet Baysal University, LEE, Department of Finance. 2213811006@ogrenci.ibu.edu.tr

Yaşar Ayyıldız, Prof. Dr.,

*Bolu Abant İzzet Baysal University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of
Finance. yasarayyildiz@ibu.edu.tr*

The state is responsible for meeting the needs of the society. Among the most important duties of the state are functions such as increasing social welfare and eliminating inequality in income distribution. The most effective financial tool in achieving these tasks is social transfer expenditures. Social transfer expenditures, primarily social assistance expenditures, are made with the aim of reducing inequality in society and improving the living standards of disadvantaged groups, thus strengthening solidarity and creating a more equitable social structure. For this reason, social assistance expenditures are a type of expenditure that is mandatory and necessary for the state to ensure social order and to increase the economic welfare of the society.

In our country, social assistance expenditures are carried out more flexibly and faster by delivering them directly to needy people and segments of society through Social Assistance and Solidarity Foundations (SYDV), to reduce economic inequalities. Adopting the public interest, SYDVs derive their power from the constitution, and as a requirement of being a social state, they are structures established to identify the needy segment of the society and to deliver their needs effectively. The main purpose of SYDV is to improve the living standards of disadvantaged groups, especially those with low income, the disabled, the elderly and the homeless, to ensure their integration into society and to increase solidarity.

SYDVs, which generally carry out their activities under the guidance of the state, also carry out many local assistance activities independently. The assistance provided by SYDVs consists of a wide range of social assistance programs falling under five basic assistance types: "family allowance", "sheltering-food assistance", "disabled-elderly assistance", "health benefit" and "educational assistance". In addition, SYDVs also support various projects aimed at reintegrating individuals into society.

Social assistance, which is generally financial but also in-kind when necessary, provides financial support to citizens in need while also providing psychological support, thus suppressing the possible feeling of exclusion that this group may experience. SYDVs have an important function in terms of reducing economic and social inequality through social assistance programs, integrating the disadvantaged into society and also strengthening the concept of social assistance and solidarity. SYDVs, which provide assistance and project support in line with these purposes, also play an important role in the sustainable development of society.

The aim of the study; is to examine the status of social assistance expenditures with the help of statistical data of the 2019-2023 period of Central SYDV in the city of Bolu. Thus, the effectiveness of the social assistance provided by the State to disadvantaged citizens through the Central SYDV, specifically in the city of Bolu, during the 2019-2023 period can be evaluated. In addition, with this study, the situation of regional needs in our country and how they are met can be observed in more detail and more accurate determinations can be made on how social needs are met.

The method of the study; was determined as the descriptive analysis method, which is one of the qualitative research methods. With this method, statistical data were evaluated and interpreted in

tables. With the descriptive analysis method, detailed explanations were made about the situation, changes and relationships of the intended subject with the existing data.

According to the findings of the study; when the assistance of Central SYDV in the city of Bolu are observed, it is understood that "disabled-elderly assistance" are among the most frequently provided assistance types. This assistance type is followed by "family allowance" and "sheltering-food assistance". "Educational assistance" was also provided more than "health benefit". Moreover, each type of assistance diversifies within itself and consists of many social assistance programs. Although "family support programs" are predominant among "family allowance", various funds collected under the name of "disaster and emergency aids" have also been widely included due to the geographical structure of the region where the city of Bolu is located. In general, a decreasing trend was observed in "health benefit" over the years during the examined period.

According to the final results obtained in the study; it is possible to say that the social assistance expenditures of the Central SYDV in the city of Bolu were carried out in line with the needs of the disadvantaged groups in the region and in a way that would increase the quality of life of this group.

Keywords: Social Assistance Expenditures, Social Assistance and Solidarity Foundation, Family Supports.

Modern anlamda kooperatifçilik hareketi 19.yüzyılda İngiltere’de başlamış olup temeli Türkiye’de Mithat Paşa’nın kurduğu Memleket Sandıklarına dayanmaktadır. Öncelikle Batı Avrupa ülkelerine daha sonra da diğer ülkelere yayılmıştır. O yıllarda İngiltere’de ilkel bir kapitalizm hüküm sürmekte olup emek sermaye ve kapitalistler karşısında zayıf duruma düşmüştür. Ülkemizde modern anlamda 1863 yılında kurulan Memleket Sandıklarıyla başlamış olup Cumhuriyet sonrası Mustafa Kemal Atatürk öncülüğünde daha da yükselmiştir. Türkiye’de her ne kadar kooperatifçilik hareketi Cumhuriyetten sonra başlamış olsa da Cumhuriyetten öncede kooperatif benzeri kuruluşlar olduğu bilinmektedir. Kooperatifler gerek topluma karşı sorumluluğuyla gerekse de birbiri arasındaki işbirliği ile toplumsal hayatta önemli yere sahiptir. Kooperatiflerde, iş birliği devlet yardımı olmadan tarafsız ve adil kişilerin meydana getirdiği gönüllü birleşmelerdir. Kooperatifler aynı zamanda bencilliği önleyen, özgeciliği benimseyen ahlaki bir kuruluştur. Kooperatifçilikte benzer varsayımlara dayanan tarih boyunca bazı teşkilatlar olup bunlardan birisi de Ahilik Teşkilatıdır. Ahilik Teşkilatı, 13.yüzyılda Ahi Evran tarafından kurulmuştur. Ve altı yüzyıl Anadolu’da faaliyet göstermiştir. Teşkilat tüccar ve esnafın dürüstlüğü ile de ilgilenmiş, sosyal ve ekonomik hayatı etkilemiştir. Bu varsayımdan yola çıkarak kooperatifçiliğin ve ahiliğin ortak bazı noktaları ortaya çıkmaktadır. Ahi Birliklerinde tabandan gelen bir örgütlenme vardı. Ahi teşkilatı yönetenler ve yönetilenler şeklinde bir örgüt yapısına sahiptir. Yönetenler grubunda aşağıdan yukarıya doğru yiğitbaşı, ahiler, ahi baba ve ahi şeyhi bulunmaktaydı. Teşkilatın yönetilenler grubunda ise, iş yerinde çalışan yamak, çırak, kalfa ve ustadan oluşmaktaydı. Ahi Birliklerinde bu teşkilat yapısı “Kooperatifler Arası İşbirliği İlkesi’ne” benzerlik göstermektedir. Bu ilkeye göre kooperatifler daha tabandan gelen bir yapısı ile uyum sağlamaktadır. Rekabet etmek, ortaklarına daha iyi hizmetler vermek, bölgesel yerel düzeyde bir yapıya sahip olmak ve daha güçlü bir temele sahip olmayı sağlar. Ahi Birliklerinde üyeler, yamaklıktan ustalığa geçen süreden ahlak kuralları çerçevesinde ve yasalara uygun olarak faaliyet göstermeleri gerektiği konusunda yetiştirilmiştir. Ahiler yasalara ve ahlak kurallarına uygun hareket etmenin yanında “Ortak Sandıklarında” toplanan gelirlerden yoksullara, özürlülere, düşkünlere yardım ederek gönüllü faaliyetlerde de bulunmuşlardır. Böylece, ahiler ekonomik sorumlulukların yanında yasal, ahlaki ve gönüllü sorumluluklarını da yerine getirerek sadece üyelerinin değil, toplumunda çıkarlarını düşünerek hareket etmişlerdir. Bu kooperatifçilik arasında yer alan “Toplumsal Sorumluluk İlkesine” ne, benzerlik gösterir. Ahi Birlik ile kooperatifler arasında amaç yönünden de benzerlikler göstermektedir. Her iki örgütte de asıl amaç daha fazla kar elde etmek değil üyelerine daha iyi hizmet etmektir. Aynı zamanda her iki örgütte de üretici ile tüketici arasında yer alan araçları kullanmadan ürünlerin kaliteli ve uygun fiyatla tüketiciye ulaştırılmasını sağlamak ve üyelerine kredi vererek onları tefecilere karşı korumak şeklinde benzer amaçları da bulunmaktadır. Bu iki örgüt arasında bir diğer benzerlikte hileli yollara başvurmada rekabet yapmak ve “ben” duygusunun hâkim olmasıdır. Kooperatif ve Ahilik arasında benzer yönler dışında farklarda bulunmaktadır. Ahi birliklerinde orta sandıklarından maddi durumu iyi olmayan üyelere yardım yapılması, piyasadaki fiyat ayarlamalarının yapılması, orduya eğitilmiş asker gönderilmesi, zaviyelerde ahlaki ve dini eğitim verilmesi ve devlet kurulmasında etkili olması, gibi kooperatiflerde farklı özelliklere sahiptir. Ayrıca, Ahilerde yönetimde alınan kararlar devlete bağlı olan “Kadı’ya” onaylatırdı. Ancak kooperatifler “Özerlik ve Bağımsızlık İlkesi” ne göre devletten bağımsızdırlar. Bu ilkeye göre, kooperatifler devlet ve özel sektör ile iş birliği yapar ancak hiçbir şekilde demokratik yönetimine özerklik ve bağımsızlığına zarar vermeden iş birliği yapmaktadır. Sonuç olarak, Ahi Birlikleri kooperatifleri andırmakla ve kooperatifçilik ilkelerinin bir kuramda içinde bulundurmaktadır. Üyelerine hem mesleki hem de ahlaki eğitim veren, piyasa fiyatları düzenleyen, devlet kuran, orduya asker yetiştiren, toplumda iç huzuru sağlayan Ahi Birlikleri bu özellikleri ile hem kooperatiflerin başlangıcı hem de kooperatifleri aşan kuruluşlar olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Ahilik, Kooperatifçilik, Memleket Sandıkları.

In the modern sense, the cooperative movement started in England in the 19th century and is based on it. Turkey is based on Memleket Sandıkları founded by Mithat Paşa. First, it spread to European countries and then to other countries. In those years, a primitive capitalism prevailed in England, and labor fell into a weak situation against capital and capitalists. In the modern sense in our country, it started with the Memleket Sandıkları, which was established in 1863, and rose further under the leadership of Mustafa Kemal Atatürk after the Republic. Although the cooperative movement in Turkey started after the Republic, it is known that there were cooperative-like institutions before the Republic. Cooperatives have an important place in social life both with their responsibility towards society and cooperation between each other. In cooperatives, cooperation is voluntary unions formed by neutral and fair people without state aid. Cooperatives are also a moral organization that prevents selfishness and adopts altruism. There are some organizations throughout history based on similar assumptions in cooperatives, one of which is the Ahilik Organization. Ahilik Leskileri was founded by Ahi Eyyar in the 13th century. And it has been active in Anatolia for six centuries. It has also been interested in the world of merchants and tradesmen. It has affected social and economic life. Based on this assumption, some common points of cooperativeism and ahilik emerge. There was a grassroots organization in the Ahi Units. It has an organizational structure in the form of those who manage and are managed. In the group of directors, there were vigibas, ahiler, ahi baba and ahi seyhi from above to top. In the group of those managed by Tegkilat, it consisted of yamak, girak, calfa and master working in the workplace. In Ahi Unions, this structure is similar to the Principle of Cooperation between * Cooperatives. According to this principle, cooperatives are in harmony with a structure that comes from the grassroots. Competing, providing better services to partners, having a regional local level structure and having a stronger foundation. Members of the Ahi Associations have been trained that they should operate in accordance with the rules of morality and in accordance with the laws from the period of the Ahi Associations to the Mastery. In addition to acting in accordance with the laws and moral rules, gathered in the "Common Funds" in activities They also carried out voluntary activities by helping the poor, the disabled and the poor. Thus, in addition to their economic responsibilities, the ahiler fulfilled their legal, moral and voluntary responsibilities and acted by adding their interests not only to their members but also in their society. It is similar to the "Social Responsibility principle" between this cooperative. It shows similarities between Ahi Birlik and cooperatives, but also in terms of. In both organizations, the main goal is to make more profit (deg1) to serve its members better. At the same time, in both organizations, without using the tools between the manufacturer and the consumer, it is possible to provide the products to the consumer with quality and affordable prices, and to protect them against loan sharks by giving loans to their members. They have similar goals. Another similarity between these two organizations is to compete without resorting to fraudulent ways and to maintain the feeling of "I". There are differences in similar aspects between Cooperative and Ahilik. It has different characteristics in cooperatives such as helping members whose financial situation is not good, making price adjustments in the market, sending training traders to the army, providing moral and religious education in zaviye and being effective in establishing deviets in Ahi associations. In addition, the German decisions in the administration were dependent on the state, *kadi approved. However, cooperatives are independent of deviet according to the "Principle of Independence and Independence". According to this principle, cooperatives cooperate with the state and private sectors, but cooperate in any way without harming their democratic management, autonomy and independence. As a result. Ahi Unions resembled cooperatives and had the principles of cooperativeism in a theory. With these features, the Ahi Unions, which provide both vocational and moral education to their members, organize market trades1, establish a state, train soldiers for the army, and provide peace of work in the society, it can be said that they are both affiliated and cooperatives.

Keywords: Ahilik, Cooperative, Hometown ballot boxes.

İŞ YERİNDE ÇALIŞANLARIN SOSYAL MEDYA KULLANIMI VE ZAMAN HIRSIZLIĞI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Fazilet Erkmen Şahin, Yüksek lisans öğrencisi,

Malatya Turgut Özal Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, ferkmen@adiyaman.edu.tr

Meral Çalış Duman, Doç. Dr.,

Malatya Turgut Özal Üniversitesi, SBBF., Uluslararası İşletme Yönetimi, meral.duman@ozal.edu.tr

Bu çalışmanın amacı çalışanların sosyal medya kullanımlarına bağlı olarak iş yerinde yaptıkları zaman hırsızlığı davranışları üzerine odaklanmaktadır. Sosyal medya kullanımının yaygınlaşması ve insanların günlük hayatlarında gittikçe vazgeçilmez hale gelmesi, sosyal medyaya dönük araştırmaların sayısını da arttırmaktadır. Bu çalışma da sosyal medyanın çalışanların görev performansında sosyal medyanın nasıl bir etkisi olacağı ve bu etkinin çalışanların zaman hırsızlığı davranışına nasıl yönlendirdiği üzerine odaklanmaktadır. Sosyal medya çalışanların iş performansında olumsuz sonuçların ortaya çıkmasına neden olabilir. Özellikle sosyal medya ve akıllı telefonda uzaklaşma kaygısı çalışanların işlerini yapmalarına engel olabilir. Bu durum özellikle görev performansını azaltabilir. Sosyal medya, insanların uykularından, işlerinden ve sosyal açıdan daha birçok alanda taviz vermelerine ve bireylerin yapmaları gereken birçok aktiviteyi yapmamalarına veya ertelemelerine neden olmaktadır. İş yerlerinde çalışan insanlar için bu durum, daha ciddi boyutlara ulaşmaktadır. Sosyal medya kullanımı ve gelişmeleri kaçırma korkusu, çalışanların işyerinde üretkenlik dışı iş davranışları sergilemelerine neden olabilir.

Bu bağlamda bu çalışma ile örgütlerde, zaman hırsızlığının araştırılmasının bir farkındalık yaratacağı düşünülmektedir. Üretkenlik karşıtı bir davranış olarak ifade edilen zaman hırsızlığı, çalışanların mesai saatleri içerisinde etik dışı işlerle uğraşması anlamına gelmektedir. Çünkü zaman hırsızlığı örgütlere zarar veren bir salgın niteliği taşıdığı için örgütlerde, bu salgın hakkındaki farkındalığın artırılması ve uygun müdahale sistemlerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Son zamanlarda yaşanan teknolojik gelişmeler, çalışanların iş ve özel hayatını ayıran çizgiyi bulanıklaştırmış ve zaman hırsızlığını tanımlamayı zorlaştırmıştır. İşi erteleme, internetten alışveriş yapma, kişisel işlerini internet üzerinden halletme, haber ve gündemi takip etme gibi davranışların sergilenmesi gibi çalışanlar sosyal medya kullanımına bağlı zaman hırsızlığı davranışlarını sergileyebilir. Üretkenlik karşıtı bu iş davranışlarının incelenmesi günümüz işletmelerinde sosyal medyanın doğru kullanılması için kritik bir rol üstlenebilir. Konunun önemini ortaya koymak ve bu konuda farkındalığı arttırmak üzere bu çalışmada literatür incelemesi yapılmış, uluslararası ve ulusal literatürde sosyal medyanın zaman hırsızlığı üzerinde nasıl bir etki yaratacağı incelenerek ve sonuçlar ortaya konulmuştur. Bu sonuçlara göre işyerinde sosyal medya kullanımı arttıkça zaman hırsızlığı davranışlarının da doğru yönde arttığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Sosyal medya, Zaman hırsızlığı, Çalışan performansı

Fazilet Erkmen Şahin, Master's student,

Malatya Turgut Özal University, Graduate School of Education, ferkmen@adiyaman.edu.tr

Meral Calis Duman, Assoc. Dr,

Malatya Turgut Özal University, SBBF, International Business Management, meral.duman@ozal.edu.tr

The aim of this study is to focus on the time theft behaviors of employees in the workplace due to their social media use. The widespread use of social media and its becoming increasingly indispensable in people's daily lives also increases the number of studies on social media. This study also focuses on how social media will affect employees' task performance and how this effect leads employees to time theft behavior. Social media can cause negative results in employees' job performance. In particular, the anxiety of staying away from social media and smartphones can prevent employees from doing their jobs. This situation can especially reduce task performance. Social media causes people to compromise on their sleep, work and many other areas in terms of social aspects, and individuals do not do or postpone many activities they need to do. This situation reaches more serious dimensions for people working in workplaces. Social media use and fear of missing out can cause employees to exhibit non-productive work behaviors in the workplace.

In this context, it is thought that the research on time theft in organizations will create awareness with this study. Time theft, which is expressed as an anti-productive behavior, means that employees engage in unethical work during working hours. Because time theft is an epidemic that harms organizations, it is necessary to increase awareness of this epidemic in organizations and develop appropriate intervention systems. Recent technological developments have blurred the line separating employees' work and private lives and made it difficult to define time theft. Employees may exhibit time theft behaviors related to social media use, such as procrastinating, shopping online, handling personal business online, and following the news and agenda. Examining these anti-productive work behaviors can play a critical role in the correct use of social media in today's businesses. In order to reveal the importance of the subject and to raise awareness on this issue, a literature review was conducted in this study, and the effects of social media on time theft were examined in international and national literature and the results were presented. According to these results, it was seen that as social media use in the workplace increased, time theft behaviors also increased in the right direction.

Keywords: Social media, Time theft, Employee performance.

MERKEZ BANKACILIĞINDA REGTEK KULLANIMI: SEÇİLMİŞ ÜLKE ÖRNEKLERİ VE TÜRKİYE ANALİZİ

Muhammed Çetin, Yüksek Lisans Öğrencisi.,

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, muhammed.cetin2@student.asbu.edu.tr

Halis Kırıl, Doç. Dr. Öğr. Üyesi.,

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, halis.kiral@asbu.edu.tr

2008 Küresel Krizi ve fintek sektörünün hızlı gelişimi, finansal düzenleme ve denetleme süreçlerindeki eksiklikleri daha görünür hale getirmiştir. Kriz sonrasında artan düzenlemeler ve dijitalleşme, geleneksel yöntemlerle raporlamayı zorlaştırmış ve mevzuata uyum maliyetlerini önemli ölçüde artırmıştır. Bu süreçte, düzenleme alanında yeni bir kavram olan "regülasyon teknolojisi" (regtek) ortaya çıkmıştır. Regtek, düzenlemelere uyum, risk yönetimi, dolandırıcılıkla mücadele ve veri koruma gibi süreçleri kolaylaştıran teknoloji tabanlı çözümleri ifade etmektedir. Literatürde regtek genellikle fintekin alt kümesi olarak ele alınmakta ve merkez bankacılığı özelinde kapsamlı çalışmalar sınırlı kalmaktadır. Bu çalışmanın temel amacı, regtek'in merkez bankaları üzerindeki dönüştürücü etki potansiyelini incelemek ve merkez bankalarının geleneksel yöntemlerle karşılaştıkları raporlama zorlukları ve risk yönetimi sorunlarının regtek ile nasıl aşılabileceğini araştırmaktır. Çalışma, regtek'in fintekin alt kümesi olarak değerlendirilmesinin ötesinde, düzenleme alanında yeni bir paradigma oluşturduğunu savunmakta ve merkez bankacılığı özelinde literatürdeki boşluğu doldurmayı hedeflemektedir. Çalışmada nitel araştırma tekniklerinden doküman analizi ve çoklu vaka analizi kullanılmış olup, ABD, Birleşik Krallık, Singapur, AB ve İsveç merkez bankalarının regtek uygulamaları incelenmiş ve karşılaştırmalı analiz yapılmıştır. TCMB'nin mevcut durumunu değerlendirmek için üst ve orta düzey yöneticilerden oluşan bir örneklem grubuyla anket çalışması gerçekleştirilmiştir. 41 katılımcıyla gerçekleştirilen ankette regtek ve suptech alanları hakkında çalışanların fikirleri ve kurumsal farkındalık analiz edilmiştir. İki kısım ve 28 sorudan oluşan anketin güvenilirlik analizi SPSS programı kullanılarak gerçekleştirilmiş ve Cronbach's Alpha katsayısı 0,805 olarak hesaplanmıştır. Araştırmanın bulguları, merkez bankalarının regtek araçlarını özellikle mevzuata uyum, risk yönetimi ve operasyonel verimlilik alanlarında kullandığını göstermektedir. Büyük veri analitiği, yapay zekâ, makine öğrenmesi ve blok zinciri gibi teknolojilerin kullanımı, merkez bankalarının veri analizi yeteneklerini geliştirmekte ve karar alma süreçlerini iyileştirmektedir. TCMB özelinde yapılan anket çalışması, Banka üst düzey yöneticileri tarafından regtek araçlarının henüz etkin biçimde kullanılmadığını ancak özellikle dijital Türk lirası projesi kapsamında bu teknolojilere yönelik yüksek düzeyde kurumsal ilgi olduğunu ortaya koymuştur. Teknolojik altyapı eksikliği, veri standardizasyonu sorunları ve siber güvenlik riskleri başlıca zorluklar olarak belirlenmiştir. Sonuçlar, regtek'in merkez bankalarının finansal sistemdeki istikrarı ve düzeni koruma kapasitesini önemli ölçüde artırabileceğini göstermektedir. Çalışmanın bulguları, özellikle TCMB'nin dijital Türk lirası projesi gibi girişimlerle regtek alanının hız kazanacağına işaret etmekte ve merkez bankacılığında regtek kullanımının yaygınlaşmasının finansal sistemin etkinliği ve güvenilirliği açısından kritik öneme sahip olduğunu vurgulamaktadır. Bu çalışma, regtek'in merkez bankacılığındaki dönüştürücü potansiyelini sistematik bir şekilde analiz eden ilk araştırmalardan biridir. TCMB için özellikle dijital para projeleri ve risk yönetimi süreçlerinde regtek kullanımının önceliklendirilmesi, kurumsal kapasitenin geliştirilmesi ve teknolojik altyapının güçlendirilmesi önerilmektedir. Böylelikle literatüre özgün katkı sağlamakta ve gelecekte yapılacak çalışmalar için özellikle merkez bankalarının regtek adaptasyon süreçleri ve karşılaşılan zorlukların çözüm yolları konusunda bir çerçeve sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Regülasyon Teknolojisi; Merkez Bankacılığı; Fintek; Finansal Teknoloji; Düzenleyici Teknolojiler

IMPLEMENTATION OF REGTECH IN CENTRAL BANKING: EXAMPLES FROM SELECTED COUNTRIES AND A FOCUS ON TURKIYE

Muhammed Çetin, Master's Student,

Ankara Social Sciences University, Institute of Social Sciences, muhammed.cetin2@student.asbu.edu.tr

Halis Kırıl, Assoc. Prof.,

Ankara Social Sciences University, Institute of Social Sciences, halis.kiral@asbu.edu.tr

The 2008 Global Crisis and the rapid development of the fintech sector have made deficiencies in financial regulation and supervision processes more visible. Post-crisis increased regulations and digitalization have made reporting through traditional methods more challenging and significantly increased compliance costs. In this process, "regulatory technology" (regtech) emerged as a new concept in the field of regulation. Regtech refers to technology-based solutions that facilitate processes such as regulatory compliance, risk management, fraud prevention, and data protection. In the literature, regtech is predominantly considered a subset of fintech, and comprehensive studies specific to central banking remain limited. This study primarily aims to examine the transformative potential impact of regtech on central banks and investigate how reporting challenges and risk management issues faced by central banks through traditional methods can be overcome through regtech. The study argues that regtech establishes a new paradigm in regulation beyond being considered a subset of fintech and aims to fill the gap in the literature specific to central banking. The study employed qualitative research techniques, specifically document analysis and multiple case analysis, examining and comparatively analyzing regtech applications of central banks in the US, UK, Singapore, EU, and Sweden. To assess the CBRT's current situation, a survey was conducted with a sample group comprising senior and middle-level executives. The survey, conducted with 41 participants, analyzed employees' perspectives and institutional awareness regarding regtech and supotech areas. The reliability analysis of the two-part, 28-question survey was performed using SPSS program, yielding a Cronbach's Alpha coefficient of 0.805. The research findings indicate that central banks utilize regtech tools particularly in regulatory compliance, risk management, and operational efficiency domains. The implementation of technologies such as big data analytics, artificial intelligence, machine learning, and blockchain enhances central banks' data analysis capabilities and improves decision-making processes. The survey study specific to the CBRT revealed that while regtech tools are not yet effectively utilized by senior bank executives, there is high-level institutional interest in these technologies, particularly within the scope of the digital Turkish lira project. Technological infrastructure deficiency, data standardization issues, and cybersecurity risks were identified as primary challenges. The results demonstrate that regtech can significantly enhance central banks' capacity to maintain stability and order in the financial system. The study's findings indicate that regtech will gain momentum with initiatives such as the CBRT's digital Turkish lira project and emphasize that the widespread adoption of regtech in central banking is critical for the financial system's efficiency and reliability. This study is among the first research efforts to systematically analyze the transformative potential of regtech in central banking. For the CBRT, prioritization of regtech implementation in digital currency projects and risk management processes, development of institutional capacity, and strengthening of technological infrastructure are recommended. Thus, it provides an original contribution to the literature and presents a framework for future studies regarding central banks' regtech adaptation processes and solutions to encountered challenges.

Keywords: Regulatory Technology; Central Banking; Fintech; Financial Technology; Regulatory Technologies

HIZLI TREN ULAŞIMININ GELİŞMESİ VE BÖLGE EKONOMİSİNE ETKİLERİ

Şaban DEMİRHAN, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Malatya Turgut Özal Üniversitesi İşletme Bölümü demirhansaban7@gmail.com

Meral Çalış Duman, Doç. Dr.,

Malatya Turgut Özal Üniversitesi, SBBF., Uluslararası İşletme Yönetimi, meral.duman@ozal.edu.tr

Bu araştırmanın amacı, ulaşım altyapısının, özellikle yüksek hızlı tren (YHT) yatırımlarının ekonomik kalkınma ve bölgesel yapı üzerindeki etkilerini incelemektedir. Ulaşım, ekonomik gelişim için kritik bir faktör olup, ulaşım altyapısının iyileştirilmesi, ticaretin yayılmasına, ekonomik faaliyetlerin yoğunlaşmasına ve bölgesel kalkınmaya katkı sağlamaktadır. Ancak, ulaşım yatırımlarının etkileri bölgesel farklılıklar gösterdiği için, her bölge ve sektör için etkiler değerlendirilmelidir. YHT yatırımlarının ekonomik büyüme ve yerel kalkınma üzerindeki etkileri, coğrafi ve demografik faktörlere bağlı olarak değişmektedir.

Bu çalışmada YHT sistemlerinin yerel ekonomilerdeki etkisi, erişilebilirliğin artması ve ulaşım verimliliği ele alınmıştır. YHT, büyük şehirlerle çevre bölgeler arasındaki ekonomik farkları artırabileceği gibi, bazı bölgelerde ekonomik eşitsizlikleri derinleştirebilir. Ancak, YHT sistemleri, özellikle ticaret, finansal hizmetler ve Ar-Ge gibi sektörlerde yerel yoğunlaşmayı teşvik etmekte, ekonomik faaliyetlerin mekânsal dağılımını değiştirmektedir. Bu süreç, ulaşımın ekonomik aktörleri bir araya getirerek ticareti geliştirirken, iş gücü hareketliliğini artırmakta ve yenilik süreçlerini hızlandırmaktadır. Ulaşım, sosyoekonomik faaliyetlerin temel bir faktörü olduğundan, ulaşım yatırımlarının ekonomik yapıyı önemli ölçüde etkilemektedir. Özellikle, ulaşım maliyetlerinin düşürülmesi, ekonomik faaliyetlerin yerel yoğunlaşmasını veya dağılmasını etkileyen önemli bir mekanizma olarak öne çıkmaktadır. Ulaşım maliyetlerinin düşürülmesi, ticaretin büyümesini, bilgi akışını hızlandırmayı, teknolojilerin benimsenmesini, işgücü piyasasında uzmanlaşmayı, çeşitliliği artırmayı ve yenilik süreçlerini hızlandırmayı mümkün kılmaktadır. Hızlı tren ulaşımının kolaylaştırdığı lojistik süreçler, bölgesel ticaretin artmasına, şirketlerin daha geniş pazarlara ulaşmasına ve doğrudan yabancı yatırımların bölgeye çekilmesine olanak sağlar. Hızlı tren hatlarının geçtiği bölgelerde altyapı yatırımları artar, yeni ticaret alanları ve yaşam alanları yaratılır. Hızlı trenle ulaşılabilir şehirlerarasındaki turizm artışları gözlemlenmektedir. Hem yerel halkın hem de yabancı turistlerin kolayca seyahat etmeleri, kültürel etkileşimleri ve turistik aktiviteleri teşvik eder. Bu da bölge ekonomisini canlandırır ve kentsel dönüşümü hızlandırır. YHT'nin erişilebilirlikteki değişikliklerle ekonomik faaliyet yapısındaki değişimi etkilemektedir. YHT'nin çevre bölgelerde daha büyük göreceli kazanımlar sağladığını, ancak tüm bölgelerin erişilebilirlik avantajları elde ettiğini göstermektedir. YHT'nin yerel ekonomik faaliyetler üzerindeki etkilerini yerel ekonomik ve coğrafi özellikler ışığında değerlendirirken, özellikle bölge içindeki düzenin değişimi üzerine odaklanmaktadır.

Bu çalışmada, YHT'nin özellikle uzun mesafeli altyapıların erişilebilirliği artırarak ekonomik kümelenmeyi teşvik ettiğini, ancak kısa mesafeli altyapıların daha çok çevre bölgelerde kamu hizmetleri ve insan sermayesi gelişimi sağladığını vurgulamaktadır. Erişilebilirlikteki iyileşmeler, bölgesel kalkınma ve mekânsal yığılma süreçlerini hızlandırarak, bölgesel ekonomik eşitsizlikleri etkileyebilir. Ayrıca, YHT sistemlerinin etkinliği, altyapı türü, kapasite, hizmet türü ve maliyet gibi faktörlere bağlı olarak değişmektedir. Bu çalışmada, YHT yatırımlarının bölgesel ekonomik yapılar üzerinde karmaşık ve bölgesel farklılıklar gösteren etkiler yarattığını ortaya koymaktadır. Ulaştırma yatırımlarının ekonomik kalkınmadaki rolü, yerel düzeyde yapılan analizlerle daha iyi anlaşılabilir ve bu yatırımların yerel koşullara uygun olarak değerlendirilmesi gerektiği sonucuna varılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ulaşım verimliliği; Ekonomik faaliyetler; Bölgesel kalkınma; Erişilebilirlik

DEVELOPMENT OF HIGH-SPEED TRAIN TRANSPORTATION AND ITS EFFECTS ON THE REGIONAL ECONOMY

Şaban DEMİRHAN, Master's Student,

Malatya Turgut Özal University Department of Business Administration demirhansaban7@gmail.com

Meral Calis Duman, Assoc. Dr,

Malatya Turgut Özal University, SBBF, International Business Management, meral.duman@ozal.edu.tr

The purpose of this research is to examine the effects of transportation infrastructure, especially high-speed train (HST) investments, on economic development and regional structure. Transportation is a critical factor for economic development, and the improvement of transportation infrastructure contributes to the spread of trade, the concentration of economic activities and regional development. However, since the effects of transportation investments show regional differences, the effects should be evaluated for each region and sector. The effects of HST investments on economic growth and local development vary depending on geographical and demographic factors.

This study examines the effects of HST systems on local economies, increased accessibility and transportation efficiency. HST can increase economic differences between large cities and surrounding regions, as well as deepen economic inequalities in some regions. However, HST systems encourage local concentration, especially in sectors such as trade, financial services and R&D, and change the spatial distribution of economic activities. This process is that transportation brings economic actors together, improves trade, increases labor mobility and accelerates innovation processes. Since transportation is a fundamental factor of socioeconomic activities, transportation investments significantly affect the economic structure. In particular, reducing transportation costs stands out as an important mechanism affecting the local concentration or dispersion of economic activities. Reducing transportation costs enables the growth of trade, the acceleration of information flow, the adoption of technologies, specialization in the labor market, increased diversity and the acceleration of innovation processes. The logistics processes facilitated by high-speed train transportation allow for the increase of regional trade, the access of companies to wider markets and the attraction of foreign direct investment to the region. Infrastructure investments increase in the regions where high-speed train lines pass, new trade areas and living spaces are created. Increases in tourism between cities that can be reached by high-speed train are observed. Easy travel by both locals and foreign tourists encourages cultural interactions and touristic activities. This revitalizes the regional economy and accelerates urban transformation. YHT affects the change in the structure of economic activity with changes in accessibility. It shows that YHT provides greater relative gains in peripheral regions, but all regions gain accessibility advantages. While evaluating the effects of YHT on local economic activities in the light of local economic and geographical characteristics, it focuses especially on the change in the order within the region. This research emphasizes that YHT encourages economic clustering by increasing the accessibility of long-distance infrastructures in particular, but short-distance infrastructures provide public services and human capital development more in peripheral regions. Improvements in accessibility can affect regional economic inequalities by accelerating regional development and spatial agglomeration processes. In addition, the effectiveness of YHT systems varies depending on factors such as infrastructure type, capacity, service type and cost. This study reveals that YHT investments create complex and regionally diverse effects on regional economic structures. The role of transportation investments in economic development can be better understood through analyses conducted at the local level, and it is concluded that these investments should be evaluated in accordance with local conditions.

Keywords: Transportation efficiency; Economic activities; Regional development; Accessibility

Bu çalışmanın amacı, Batılı güçlerin İran'daki petrol üzerindeki hakimiyetini, Muhammed Musaddık'ın petrolü millileştirme çabalarını, Ali Razmara ile arasındaki siyasi çekişmeyi ve bu sürecin şeriatla olan ilişkisini analiz etmektir. Çalışmada, tarihsel olayların neden-sonuç ilişkisi açıklanarak, sürecin bütüncül bir bakış açısıyla ele alınması hedeflenmiştir. 20. yüzyılın başlarında, İran'daki petrol kaynakları Batılı şirketlerin kontrolündeydi. 1901'de verilen imtiyazlarla başlayan bu süreç, özellikle İngiltere'ye ait olan Anglo-İranian Oil Company (AIOC) aracılığıyla İran'ın kaynaklarını sömüren bir sisteme dönüşmüştür. Petrol gelirlerinin büyük bir kısmı İngiltere'ye aktarılırken, İran halkı yoksulluk içinde bırakılmıştır. Bu durum, 1949'da Muhammed Musaddık'ın liderliğindeki milliyetçi hareketin yükselişiyle sorgulanmaya başlanmıştır. Musaddık, petrolün İran halkının malı olduğunu savunarak millileştirilmesi gerektiğini ifade etmiş ve 1951'de başbakan olarak bu süreci başlatmıştır. Petrolün millileştirilmesi, İran'ın ekonomik bağımsızlığı adına önemli bir adım olmakla birlikte, İngiltere'nin ekonomik yaptırımları ve uluslararası ambargo gibi sert tepkilere yol açmıştır. Bu dönemde, Musaddık'ın en büyük muhaliflerinden biri, dönemin başbakanı Ali Razmara'dır. Razmara, petrolün millileştirilmesinin ekonomik istikrarsızlığa yol açacağını savunarak sürece karşı çıkmıştır. Ancak, 1951 yılında bir suikast sonucu öldürülmesi, Musaddık'ın elini güçlendirmiş ve onun başbakan olmasını hızlandırmıştır. Musaddık, başbakan olarak petrolün millileştirilmesi sürecini başlatmış ve İran'ın ekonomik bağımsızlığını savunmuştur, bu adım Batılı güçlerle olan ilişkileri daha da gerilmiştir. İngiltere, petrolün millileştirilmesine karşı sert tepkiler göstererek ekonomik yaptırımlar uygulamış ve uluslararası ambargo ile İran'ı izole etmeye çalışmıştır. Bu süreç, ülke içinde ciddi ekonomik zorluklara yol açmış olsa da Musaddık'ın liderliği, halkın büyük desteğini kazanmasına neden olmuştur. Ancak, bu dönemde Batılı güçler, özellikle İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri, Musaddık'a karşı bir darbe planı hazırlamıştır. Şah Muhammed Rıza Pehlevi'nin de desteğiyle, 1953'te CIA tarafından desteklenen bir darbe gerçekleştirilmiş ve Musaddık görevden alınmıştır. Bu darbe, İran'daki monarşiyi yeniden güçlendirmiş ve Şah'ın otoritesini pekiştirmiştir. Batılı ülkeler, İran'ın petrol kaynakları üzerindeki çıkarlarını korumak amacıyla bu müdahaleyi gerçekleştirmiş, Musaddık'ın yönetimi sona ermiştir. Bu olay, İran toplumunda derin bir kırılma yaratmış ve halk, kendi siyasi iradesinin hiçe sayıldığını hissederek büyük bir hayal kırıklığına uğramıştır. Musaddık'ın görevden alınmasından sonra, İran'da otoriter bir dönem başlamış, Şah'ın iktidarı Batılı güçler tarafından desteklenmiştir. Şah'ın politikaları, ülke içinde siyasi baskıyı artırmış, petrol gelirleri halkın refahına yansıtılmamış ve bu durum, toplumda büyük huzursuzluk yaratmıştır. Millileştirme sürecinin başarısızlıkla sonuçlanması, İran halkının ulusal bağımsızlık ve sosyal adalet taleplerini daha da güçlendirmiştir. 1953 darbesi, aynı zamanda İran'daki anti-empyralist söylemlerin kökleşmesine yol açmıştır. Batılı güçlerin çıkarlarını korumak için Musaddık'a karşı gerçekleştirdiği bu müdahale, İran toplumunda derin bir kırılma yaratmış, halk, ülkenin doğal kaynaklarının kontrolünü kaybetmenin ötesinde, kendi siyasi iradesinin hiçe sayıldığını hissetmiştir. Bu durum, dini liderlerin daha aktif bir şekilde siyasi sürece dahil olmasına zemin hazırlamıştır. Musaddık'ın seküler milliyetçiliği ve şeriat destekli halkçı hareketi, sonraki yıllarda İslamcı söylemlerin güçlenmesine katkı sağlamıştır. Özellikle Ayetullah Humeyni liderliğindeki İslam Devrimi'nde, halkın kaynaklarının yabancı güçlerden korunması ve adaletin sağlanması gibi kavramlar, dini bir çerçevede yeniden yorumlanmıştır. Musaddık'ın seküler milliyetçiliği ve şeriat destekli halkçı hareketi, bu devrimin öncüsü olarak değerlendirilebilecek unsurlar taşımaktadır. Sonuç olarak, Muhammed Musaddık'ın petrolü millileştirme çabası, İran'ın ekonomik bağımsızlık arayışında önemli bir dönüm noktası olmuştur. Ancak, uluslararası baskılar ve iç siyasi çekişmeler nedeniyle bu süreç başarıya ulaşamamış; tam tersine İran, dış müdahalelere daha açık bir hale gelmiştir. Bu durum, İran halkının hafızasında Batı'ya duyulan güvensizliğin ve ulusal kimlik mücadelesinin önemli bir parçası olarak yer etmiştir.

Anahtar Kelimeler: 1953 Darbesi, Ekonomik Bağımsızlık, Enerji Politikaları, Petrol

Berke Burcu, Student

berkeburcu70@gmail.com

At the beginning of the 20th century, Iran's oil resources were under the control of Western companies. This process, which began with concessions granted in 1901, evolved into a system that exploited Iran's resources, particularly through the Anglo-Iranian Oil Company (AIOC), owned by Britain. While a significant portion of the oil revenues was transferred to Britain, the Iranian people were left in poverty. This situation began to be challenged with the rise of the nationalist movement led by Mohammad Mossadegh in 1949. Advocating that oil belonged to the Iranian people and should be nationalized, Mossadegh initiated this process in 1951 after becoming prime minister. The nationalization of oil marked a significant step toward Iran's economic independence but provoked harsh reactions, such as economic sanctions from Britain and an international embargo. During this period, one of Mossadegh's strongest opponents was Ali Razmara, the prime minister at the time. Razmara opposed the nationalization process, arguing that it would lead to economic instability. However, his assassination in 1951 strengthened Mossadegh's position and accelerated his appointment as prime minister. As prime minister, Mossadegh began the process of oil nationalization and championed Iran's economic independence, further straining relations with Western powers. In response to nationalization, Britain imposed economic sanctions and sought to isolate Iran with an international embargo. Although this led to significant economic challenges within the country, Mossadegh's leadership garnered immense public support. His defiance against Western powers became a symbol of national sovereignty, inspiring Iranians to rally behind his vision of self-determination. During this period, Western powers, particularly Britain and the United States, planned a coup against Mossadegh. With the support of Shah Mohammad Reza Pahlavi, a CIA-backed coup was carried out in 1953, resulting in Mossadegh's removal from office. The coup restored the monarchy's strength in Iran and consolidated the Shah's authority. Western countries intervened to protect their interests in Iran's oil resources, bringing Mossadegh's government to an end. This event caused a deep rupture in Iranian society, leaving the public feeling deeply disappointed as their political will was disregarded. The memory of these events lingered in Iran's collective consciousness, fueling distrust toward foreign powers and resentment over lost sovereignty.

Keywords: 1953 Coup, Economic Independence, Energy Policies, Oil

Fati Çelik, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Aksaray Üniversitesi, İİBF, Fati.Celik2012@Gmail.Com

Aynur Demir, Prof.Dr.,

Aksaray Üniversitesi, İİBF, Aynurdemir@aksaray.edu.tr

Çevre konularının siyasallaşması, gerek küresel gerekse ulusal düzeyde çevre sorunlarına ve çevre sorunlarının çözümüne ilişkin farklı bakış açılarını geliştirmiş ve çevreyi farklı yönleriyle ele alan çalışmaların yaygınlaşmasında önemli rol oynamıştır. Özellikle son yıllarda analitik yaklaşımlarla çözüm önerileri getiren özgün, bilimsel, teknoloji odaklı araştırmalar yaygınlaşmış ve bilim politikalarının en önemli başvuru kaynaklarından birisi olan bibliyometrik çalışmalar ön plana çıkmıştır. Bu araştırmanın temel amacı; 1986-2023 yılları arasında “çevre” alanında yapılan lisansüstü tezlerin bibliyometrik olarak incelenmesidir. Bunun için Yükseköğretim Kurulu Tez Merkezi (YÖK) veri tabanı kullanılmıştır. Bu veri tabanında “çevre” anahtar kelimesi kullanılarak erişim sağlanan ve çevre konuları ile doğrudan ilişkili olan 1260 lisansüstü tezin analizi gerçekleştirilmiştir. Verilerin analizinde SSPS (V.26) paket programı ve X² testi kullanılmıştır. Analizde üniversite, fakülte, enstitü, danışman ünvanı, içerik, alan, konu, yöntem vb.parametreler kullanılmıştır. Analiz sonuçlarına göre; 1260 araştırmanın %80,8'i (1018) yüksek lisans alanında, %19,2'si (242) ise doktora alanındadır. Çevre konularında yayınlanan tezlerin hem nitelik hem de nicelik olarak 1986 yılından 2023 yılına kadar sürekli artış eğiliminde olduğu görülmüştür. En fazla tezin yayınlandığı üniversite ODTÜ (179 tez), enstitü olarak Sosyal Bilimler Enstitüsü (449 tez), fakülte olarak İİBF'dir (312 tez). Bilim alanı kapsamında ise Mühendislik ve Mimarlık (482 tez) ilk sırada yer almaktadır. Eğitim bilimleri temel alanında yapılan 297 tez çalışmasında; Fen ve Matematik alanı (98), İlköğretim (87) ve Eğitim Programları ve Öğretimi (39) en çok çevre alanında çalışmanın yapıldığı ilk üç alandır. Matematik ve Kimya Eğitimi ise en az çevre çalışmasının yapıldığı eğitim alanlarıdır. Fen Bilimleri (41) temel alanında yapılan lisansüstü tezler ise çoğunlukla Biyoloji (22) alandır. Çevre anahtar kelimesi kapsamında Biyoloji bölümünde yapılan tezler çoğunlukla ekoloji ve botanik alanlarında yoğunlaşmıştır. Ayrıca 1260 lisansüstü çalışmadan 447 çalışmanın (%35,5) nicel alan araştırması olduğu, 232 çalışmanın ise (%18,41) Çevre Eğitimi alanında; çevre eğitimi ve çevre bilinci oluşturmada tutum ve davranış değişikliğine yönelik olduğu görülmüştür. İklim değişikliği ve sürdürülebilirlik gibi öncelikli konular ise sıralamada daha gerilerde yer almaktadır. Görüldüğü üzere bu araştırma, çevre alanında yapılan çalışmaların tek bir çatı altında toplanmasına ve araştırmacıların tek bir kaynak üzerinden çok sayıda veriye ulaşmasına imkan sağlar. Ayrıca bu araştırmadan elde edilen veriler ülkemizde çevre alanında yapılan çalışmaların hem yoğunlaştığı alanların belirlenmesine hem de eksiklerin ve boşlukların ortaya konmasına imkan sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çevre, Lisansüstü Tezler, Bibliyometrik Analiz, Çevre Politikaları, Çevre Sorunları

Fati Çelik, Master's Student,

Aksaray University, Faculty Of Economics And Administrative Sciences, Fati.Celik2012@Gmail.Com

Aynur Demir, Prof.Dr.,

Aksaray University, İİBF, aynurdemir@aksaray.edu.tr

The politicization of environmental issues has developed different perspectives on environmental problems and solutions to environmental problems at both global and national levels and has played an important role in the proliferation of studies dealing with different aspects of the environment. Especially in recent years, original scientific and technology-oriented studies that offer solutions with analytical approaches have become widespread and bibliometric studies, one of the most important reference sources of science policies, have come to the fore. The main purpose of this study is to bibliometrically examine the postgraduate theses on “environment” between 1986 and 2023. For this purpose, the Higher Education Council Thesis Center (YÖK) database was used. In this database, 1260 graduate theses, which were accessed by using the keyword “environment” and directly related to environmental issues, were analyzed. SSPS (V.26) package program and X² test were used to analyze the data. The parameters such as university, faculty, institute, advisor title, content, department, subject, method etc. were used in the analysis. According to the results of the analysis, 80,8% (1018) of the 1260 research are in the field of master's degree and 19,2% (242) are in the field of doctorate. It has been observed that theses published on environmental issues have been in a continuous increasing trend both in terms of quality and quantity from 1986 to 2023. The university with the highest number of theses published is METU (179 theses), the institute is Institute of Social Sciences (449 theses), and the faculty is İİBF (312 theses). Within the field of science, Engineering and Architecture (482 theses) ranks first. The among the 297 theses conducted in the department of educational sciences, the department of Science and Mathematics (98), Primary Education (87) and Curriculum and Instruction (39) are the three departments in which the most studies were conducted in the field of environment. The postgraduate theses in the main field of Science (41) are mostly in the field of Biology (22). The theses in the Biology department within the scope of the keyword Environment are mostly concentrated in the fields of ecology and botany. In addition, out of 1260 postgraduate studies, 447 studies (35.5%) were quantitative field research, while 232 studies (18.41%) were on environmental education in the field of environmental education and attitude and behavior change in creating environmental awareness. Priority issues such as climate change and sustainability issues are ranked lower in the ranking. As can be seen, this research allows the studies conducted in the field of the environment to be gathered under a single roof and allows researchers to access a large amount of data through a single source. In addition, the data obtained from this research allows us to determine the areas where environmental studies in our country are concentrated and to reveal the deficiencies and gaps.

Keywords: Environment, Graduate Theses, Bibliometric Analysis, Environmental Policies, Environmental Problems

AVRUPA ÜLKELERİNİN GERİ KAZANIM VE BERTARAF TÜRÜNE GÖRE ATIK ARITIM PAYLARININ PSI TEKNİĞİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ

Sencer Karaoğlu, Yüksek Lisans Öğrencisi

Burcu Şimşek Yağlı, Dr.

Çevresel sürdürülebilirlik teması politika yapımcılar ve bireyler için son yılların önemli konularından biridir. Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (Sustainable Development Goals - SDGs) atık yönetimi konusunda net bir şekilde bu konuya verilen öneme dikkat çekmektedir. Çevresel sürdürülebilirliğin sağlanabilmesi için ülkelerin karar vericileri atık yönetim sistemlerini geliştirmektedir. Atık yönetiminde, atıkların geri kazanımı ve bertaraf edilmesi gibi süreçler yer almaktadır. Eurostat, ülkelerin geri kazanım ve bertaraf türüne göre atık arıtım paylarını yıllar içinde düzenli bir şekilde belirli başlıklar altında toplamaktadır. Buradaki başlıklar, *Geri Kazanım - Geri Dönüşüm; Geri Kazanım – Geri Dolgu; Enerji Geri Kazanımı; Bertaraf – Depolama ve diğer; Bertaraf - Enerji Geri Kazanım Olmadan Yakmadır*. Literatür tarandığında geri kazanım ve bertaraf türüne göre atık arıtım payları kriterlerinin Çok Kriterli Karar Verme (ÇKKV) tekniklerinin kullanılmasıyla yapılan akademik çalışmaların nadiren gerçekleştiği belirlenmiştir. Buradan hareketle, bu çalışma kapsamında Avrupa ülkelerinin geri kazanım ve bertaraf türüne göre atık arıtım paylarının ÇKKV tekniği ile değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Analizlere verisine erişilebilen Türkiye'nin de içinde bulunduğu 35 ülke dahil edilmiştir. İlgili kriterlerinin ağırlıklandırılmasında ve Avrupa ülkeleri olan alternatiflerin sıralanmasında ÇKKV tekniklerinden biri olan PSI (Preference Selection Index-Tercih seçim Endeksi) yönteminden faydalanılmıştır. Bu yöntemin seçilmesinin nedeni olarak, görece yeni bir yöntem olması ve ikincil veriler ile kriter ağırlıklarının belirlenmesinde yararlı olduğu gösterilebilir. Analizler bulguları incelendiğinde, kriterler önem düzeyine göre sırasıyla, (1) Bertaraf- depolama ve diğer (0,3520); (2) Geri kazanım- geri dönüşüm (0,2077); (3) Enerji geri kazanımı (0,1768); (4) Geri kazanım- geri dolgu (0,1588); (5) Bertaraf- Enerji geri kazanım olmadan yakmadır. Burada, ülkelerin atıklarını daha ziyade depolama ve geri dönüşüm yaptıkları görülmektedir. Yakma şeklinde bertaraf etmenin çevreye verdiği etkiler göz önüne alındığında son sırada çıkması beklenen ve istenen bir durumdur. Diğer yandan, PSI tekniği ile ülkeler geri kazanım ve bertaraf türlerine göre atık arıtım payları dikkate alınarak ilgili ağırlıklar kullanılarak sıralandığında, ilk 5 ülke olarak, (1) Norveç; (2) Litvanya; (3) Kosova; (4) İzlanda; (5) Finlandiya belirlenmiştir. Son sıralarda yer alan ülkeler ise, (35) Slovenya; (34) Malta; (33) Çekya; (32) Polonya; (31) Estonya'dır. Türkiye 0,3319 skoruyla 21. sırada yer almaktadır. Ayrıca, ülkelerin skorlarının 0,48 ile 0,26 arasında değiştiği ve aslında birbirlerine yakın skorlar aldığını gözlemlenmiştir. Bu bulgular, ülkelerin karar vericilerinin alacak oldukları kararların şekillenmesinde faydalı olacağına inanılmaktadır. Son olarak, ÇKKV tekniklerinin bu biçimdeki karar problemlerinde kullanılabileceği ve diğer çalışmalarda başka ÇKKV teknikleri kullanılarak bulguların karşılaştırılabileceği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Çevresel sürdürülebilirlik, Atık yönetimi, Geri dönüşüm, ÇKKV, PSI.

EVALUATION OF WASTE TREATMENT SHARES OF EUROPEAN COUNTRIES ACCORDING TO RECOVERY AND DISPOSAL TYPE WITH PSI TECHNIQUE

Sencer Karaoğlu, Master's Student

Burcu Şimşek Yağlı, Dr.

The theme of environmental sustainability is one of the important issues of recent years for policy makers and individuals. The United Nations Sustainable Development Goals (SDGs) clearly draw attention to the importance given to this issue in terms of waste management. In order to ensure environmental sustainability, decision makers of countries are developing their waste management systems. Waste management includes processes such as recovery and disposal of waste. Eurostat regularly collects waste treatment shares of countries according to recovery and disposal type under certain headings over the years. The headings here are Recovery - Recycling; Recovery - Backfilling; Energy Recovery; Disposal - Storage and other; Disposal - Incineration Without Energy Recovery. When the literature was scanned, it was determined that academic studies conducted using Multi Criteria Decision Making (MCDM) techniques on waste treatment shares criteria according to recovery and disposal type were rarely carried out. Based on this, this study aims to evaluate the waste treatment shares of European countries according to recovery and disposal type with MCDM technique. 35 countries, including Turkey, whose data could be accessed were included in the analyses. PSI (Preference Selection Index), one of the MCDM techniques, was used in weighting the relevant criteria and ranking the alternatives with European countries. The reason for choosing this method can be shown as being a relatively new method and being useful in determining the criteria weights with secondary data. When the analysis findings were examined, the criteria were ranked in order of importance as follows: (1) Disposal-storage and other (0.3520); (2) Recovery-recycling (0.2077); (3) Energy recovery (0.1768); (4) Recovery-backfill (0.1588); (5) Disposal-Incineration without energy recovery. Here, it is seen that countries mostly store and recycle their waste. Considering the environmental effects of disposal by incineration, it is an expected and desired situation to be in the last place. On the other hand, when countries are ranked using the relevant weights by considering their waste treatment shares according to recovery and disposal types with the PSI technique, the first 5 countries are determined as (1) Norway; (2) Lithuania; (3) Kosovo; (4) Iceland; (5) Finland. The countries in the last places are (35) Slovenia; (34) Malta; (33) Czech Republic; (32) Poland; (31) Estonia. Turkey is in the 21st place with a score of 0.3319. In addition, it was observed that the scores of the countries varied between 0.48 and 0.26 and in fact they had close scores to each other. It is believed that these findings will be useful in shaping the decisions that the decision makers of the countries will make. Finally, it can be said that MCDM techniques can be used in decision problems of this type and the findings can be compared by using other MCDM techniques in other studies.

Keywords: Environmental sustainability, Waste management, Recycling, MCDM, PSI.

KAPADOKYA'DAKİ KONAKLAMA İŞLETMELERİNİN WEB SİTELERİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME: UÇHISAR DESTİNASYONU ÜZERİNE BİR VAKA ÇALIŞMASI

Ayşe Memiş Yüksek Lisans Öğrencisi.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, TAE, aysememis10@icloud.com

Koray Çamlıca Dr. Öğr. Üyesi.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, TF, koraycamlica@nevsehir.edu.tr

Bu çalışma, temel araştırma problemi olarak konaklama işletmelerinin web sitelerinin eksikliklerini ele almaktadır. Öncelikli amaç, bu eksiklikleri tespit etmek ve bunların iyileştirilmesi için öneriler sunmaktır. Web siteleri, özellikle tatil planı yapan çok sayıda kullanıcının aktif olarak etkileşimde bulunduğu, konaklama işletmelerini keşfetmek ve işletmeler hakkında ilk izlenimlerini oluşturmak için kullandıkları önemli platformlardır. Cengiz ve Akkuş'a (2015) göre, "turizm işletmelerinin web sitelerinin değerlendirilmesi, çevrimiçi tatil planlayan müşterilerin çeşitli işletme türleriyle ilgili ilk deneyimlerinin olumlu olmasını sağlayabilir". Bu çalışmada, Muylle, Moenart ve Despontin (2004) tarafından web sitelerini analiz etmek için geliştirilen değerlendirme ölçütleri kullanılmış; görünüm, bilgi, iletişim ve çok dilli seçeneklere odaklanılmıştır. Araştırmanın kapsamı Kapadokya'daki otel işletmelerini içermekte, örneklem ise Uçhisar destinasyonuna odaklanmaktadır. Metodoloji olarak içerik analizi kullanılmıştır. Veriler için incelenecek işletme isimleri tripadvisor sayfasından toplanmıştır. Bulgular, değerlendirilen web sitelerinde özellikle görünüm, bilgilendirme ve çok dilli destek alanlarında çeşitli eksiklikler olduğunu ortaya koymaktadır. Toplam 135 otelden 93'ünün web sitesine erişilebilirken, 42 otelin web sitesi işlevsel değildir. Analiz edilen 93 web sitesinden 52'sinin görünümünün kötü olduğu, 63'ünün yetersiz bilgiye sahip olduğu ve 31'inin çok dilli seçeneklerden yoksun olduğu görülmüştür. Bununla birlikte, 62 web sitesi çok dilli destek sunmuş ve tüm işletmeler iletişim bilgilerini sağlamıştır. Genel olarak sonuçlar, birçok otel web sitesinin görsel açıdan vasat olduğunu ve yeterli bilgiye sahip olmadığını göstermektedir. Görsel açıdan vasat olan işletmelerin daha çekici fotoğraflarla siteleri yeniden düzenlemeleri önerilmektedir. Diğer bir öneri ise bilgi yetersizliği olan işletmeler için, sitelerin hakkımızda ki kısımlarında işletme hakkında daha ayrıntılı bilgi verilmesine yöneliktir. Özellikle işletmelerin kuruluş tarihleri ve hikâyeleri eklenebilir. Bu sorunların giderilmesi için web sitelerinin düzenli olarak güncellenmesi ve iyileştirilmesi şiddetle tavsiye edilmektedir.

Anahtar Kelimeler; İçerik Analizi, Tripadvisor, Konaklama İşletmeleri, Web Sitesi

AN EVALUATION ON THE WEB SITES OF ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS IN CAPPADOCIA: A CASE STUDY ON UÇHİSAR DESTINATION

Ayşe Memiş Master's Student.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, TAE, aysememis10@icloud.com

Koray Çamlıca Dr. Lecturer.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, TF, koraycamlica@nevsehir.edu.tr

This study addresses the shortcomings of hospitality websites as the main research problem. The primary objective is to identify these shortcomings and provide suggestions for their improvement. Websites are important platforms where a large number of users, especially those who are planning a vacation, actively interact and use them to discover accommodation businesses and form their first impressions about them. According to Cengiz and Akkuş (2015), “evaluating the websites of tourism businesses can ensure that customers planning an online vacation have positive first experiences with various types of businesses”. In this study, the evaluation criteria developed by Muylle, Moenart and Despontin (2004) to analyze websites were used, focusing on appearance, information, communication and multilingual options. The scope of the study includes hotel businesses in Cappadocia, while the sample focuses on the Uchisar destination. Content analysis was used as the methodology. The names of the businesses to be analyzed for the data were collected from tripadvisor. The findings reveal that there are various shortcomings in the websites evaluated, especially in the areas of appearance, information and multilingual support. Of the 135 hotels, 93 websites were accessible, while 42 were not functional. Of the 93 websites analyzed, 52 had a poor appearance, 63 had insufficient information and 31 lacked multilingual options. However, 62 websites offered multilingual support and all businesses provided contact information. Overall, the results show that many hotel websites are visually mediocre and lack sufficient information. It is recommended that visually mediocre establishments should reorganize their websites with more attractive photographs. Another suggestion is to provide more detailed information about the business in the about us sections of the websites for businesses with insufficient information. Especially the establishment dates and stories of the businesses can be added. It is strongly recommended that websites should be regularly updated and improved to overcome these problems.

Keywords; Content Analysis, Tripadvisor, Accommodation Businesses, Website

AŞÇILARIN FONKSİYONEL GIDAYA YÖNELİK BİLGİ VE UYGULAMA DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

Hatice Kübra Özcan, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Araştırma Enstitüsü, 22030100012@nevsehir.edu.tr

Günay Erol, Doç. Dr.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Fakültesi, gunayerol@nevsehir.edu.tr

Fonksiyonel gıda insan vücuduna sağlık açısından faydalı ve hastalıklardan koruma sağlayan besinler olarak değerlendirilmektedir. İçeriğindeki farklı değişkenlerle sağlığa çok yönlü olumlu etkiler yapabilmektedir. Özellikle dengeli ve yeterli şekilde alındığında etkisi daha da verimli bir hale gelmektedir. Fonksiyonel gıda kavramı ilk olarak Japonya’da ele alınmıştır. Özellikle ülkenin ileri yaşlardaki bireylerinin sağlığını iyileştirme amacıyla ele alınmaya başlanmıştır. Artık çağımızın önemli bir konusu olan sağlıklı beslenme ile ilişkilendirilen fonksiyonel gıdalar günlük yaşamdaki gıda tüketiminde de önem kazanmaya başlamıştır. Bu günlerde birçok ülkede fonksiyonel gıdaya olan ilgi ile birlikte fonksiyonel gıda pazarının da giderek arttığı görülmektedir. Fonksiyonel gıda grubuna giren besin maddeleri probiyotikler, prebiyotikler, sinbiyotikler, polifenoller, diyet lifleri, antioksidanlar gibi sıralanabilir. Bu maddeler süt ürünleri, yağlı tohumlar, tahıllar, sebzeler ve meyveler olarak günlük hayatımızda kullandığımız gıdalarda bulunmaktadır. Bu gıdalar kullanılarak çorbalar, ana ve ara yemekler, tatlılar, salatalar gibi farklı öğünler ve yemekler hazırlanabilmektedir. Fonksiyonel gıdalar gündelik hayatımızda kullandığımız gıdalar olmasına rağmen birçok kişi tarafından tam olarak bilinmemektedir. Yemeklerle iç içe olan ve mesleğinin temeli gıdalar olan aşçıların, fonksiyonel gıdalar hakkında bilgi sahibi olup olmadıkları merak edilmektedir. Bu çalışmanın amacı aşçıların fonksiyonel gıdalara yönelik bilgi düzeylerini belirlemek ve aynı zamanda aşçıların yemeklerde fonksiyonel gıdaları kullanımlarının düzeyi ve amaçlarını ortaya çıkarmaktır. Çalışmadaki veriler yüz yüze veya telefonla görüşülerek yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile elde edilecektir. Çalışmanın verilerin farklı illerde görev yapan aşçılarla görüşülerek elde edilmesi planlanmaktadır. Böylece farklı illerde ve nitelikteki aşçılardan verileri elde etmek amaçlanarak, verilerin çeşitliliğinin, tutarlılığının ve güvenilirliğinin artırılmasının sağlanması planlanmaktadır. Verilerin elde edileceği aşçıların toplu yemek sistemlerinde, restoranlarda ve diğer yemek faaliyetlerinin bulunduğu kuruluşlarda çalışıyor olması, çalışmanın sonuçlarına yönelik olarak fonksiyonel gıdalara olan dikkati çekme ve farkındalık oluşturma açısından önemli görülmektedir. Çalışmada özellikle toplu beslenmeye katkı sağlayan aşçıların ürünlerinde fonksiyonel gıdayı kullanması toplum sağlığı açısından da önemli görülmektedir. Bu açıdan çalışmanın sonuçları ile özellikle ev dışındaki yemek tüketimine yönelik bir durum değerlendirmesinin elde edilmesini sağlanarak buna yönelik menü planlama, yemeklerin sağlığı ve lezzetini artırma, aşçılarda ve tüketicilerde farkındalık oluşturma gibi önemli değişkenlere katkı sağlanması planlanmaktadır. Ayrıca çalışmadan elde edilen bulgulara yönelik olarak aşçılara, menü planlayıcılarına, restoranlara, otellere, toplu yemek hizmeti sunan kuruluşlara ve araştırmacılara fonksiyonel gıda kullanımına yönelik öneriler geliştirilecektir. Çalışmanın etik kurul izni Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar ve Yayın Etik Kurulu tarafından 2024.10.274 karar sayısı ile 01.11.2024 tarihinde alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Fonksiyonel Gıda, Yemek, Aşçı, Sağlıklı Beslenme

DETERMINATION OF FUNCTIONAL FOOD KNOWLEDGE AND APPLICATION LEVELS OF COOKS

Hatice Kübra Özcan, Master's Student,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Tourism Research Institute, 22030100012@nevsehir.edu.tr

Günay Erol, Assoc. Dr,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Faculty of Tourism, gunayerol@nevsehir.edu.tr

Functional food is considered as a nutrition that provides positive health benefits and protection against diseases for the human body. It can have positive effects on human health in many ways with the different variables in its content. Especially when used in a balanced and sufficient way, its effect becomes more efficient. The concept of functional food was first discussed in Japan. It has started to be addressed especially for the purpose of improving the health of the elderly individuals of the country. Functional foods associated with healthy nutrition is an important issue of our age, have also started to gain importance in daily food consumption. Nowadays, it is seen that the functional food market is increasing with the growing interest in functional food in many countries. Functional food includes nutrients such as probiotics, prebiotics, synbiotics, polyphenols, dietary fibers, antioxidants. These nutrients are found in foods we use in our daily lives such as dairy products, oilseeds, grains, vegetables and fruits. Different meals and dishes such as soups, main course and snacks, desserts, salads can be prepared with these foods. However, although functional foods are nutrients we use in our daily lives, they are not exactly known by many people. It is wondered whether the chefs, whose profession is based on food, have knowledge about functional foods. The aim of this study is to determine the knowledge levels of the chefs about functional foods, and in addition to this, to reveal the application level of functional foods by the chefs in the meals they serve and the chefs' purposes for using functional foods. The data in the study will be obtained through semi-structured interview forms by face-to-face or telephone interviews. It is planned to obtain the data of the study by interviewing chefs working in different provinces. Thus, it is planned to increase the diversity, consistency and reliability of the data by obtaining data from different provinces and qualified cooks. The fact that the cooks from whom the data will be obtained work in catering systems, restaurants and other establishments where food activities are carried out is considered important in terms of drawing attention to functional foods and creating awareness regarding the results of the study. In this study, the use of functional foods in the products of cooks who contribute to catering industry is also considered important in terms of public health. In this respect, the results of the study will provide an assessment of the situation, especially regarding food consumption outside the home. It is also planned to contribute to important variables such as menu planning, increasing the health and taste of meals, and creating awareness among cooks and consumers. Based on the findings of the study, recommendations will be developed for chefs, menu planners, restaurants, hotels, catering industry and researchers regarding the use of functional foods. The ethics committee approval of this study was received from the Scientific Research and Publication Ethics Committee of Nevşehir Hacı Bektaş Veli University with the decision number 2024.10.274 on 01.11.2024.

Keywords: Functional Food, Food, Chef, Healthy Nutrition

KAPADOKYA TURİZMİNİN REDDİT YORUMLARI ÜZERİNDEN İNCELENMESİ: DUYGU ANALİZİ VE TEMATİK DEĞERLENDİRME

Özge KAYA, Doktora Öğrencisi.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, oz-kaya@windowslive.com

Bu çalışmanın amacı, Reddit yorumlarını analiz ederek Kapadokya’da turizme dair algıları incelemektir. Bu amaçla, Python Reddit API Wrapper kullanılarak 59 gönderi ve 119 yorum programatik olarak toplanmıştır. Veriler, en eski gönderi 25 Ağustos 2013, en yeni gönderi ise 20 Kasım 2024 tarihli olmak üzere geniş bir zaman aralığını kapsamaktadır. Analizde hem nitel hem de nicel yöntemler bir arada kullanılmıştır. Nitel analiz, nicel bulguları desteklemek ve öne çıkan ana temaları belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Nicel analiz öncesinde veriler, analiz sürecine hazırlanmak üzere bazı metin madenciliği teknikleriyle ön işleme tabi tutulmuştur. Ardından, NRC duygu analizi ile yorumlardaki duygular sınıflandırılmıştır.

Cappadocia turizmine ilişkin NRC duygusal analiz bulguları, ziyaretçilerin bölgeye dair en güçlü hissettikleri duygunun güven olduğunu ve bu duygunun 2291 puanla en yüksek düzeyde öne çıktığını göstermektedir. Güveni, 2062 puanla beklenti takip ederek, turistlerin bölgeye yönelik merak ve heyecan duyduğunu ortaya koymaktadır. Neşe ise 1846 puanla ziyaretçilerin deneyimlerinden keyif aldığını vurgularken, 1060 puanlık sürpriz, bölgedeki beklenmedik ve etkileyici unsurların ziyaretçiler üzerindeki etkisini göstermektedir. Bununla birlikte, korku 1026 puan ve üzüntü 850 puan ile bazı turistlerin hayal kırıklığı veya endişe yaşadığını işaret etmektedir. Daha düşük düzeylerde kalan öfke (736) ve tikslenme (368), bölgeye yönelik olumsuz duyguların sınırlı düzeyde olduğunu ortaya koymaktadır. Genel olarak, bulgular Cappadocia’nın ziyaretçiler üzerinde ağırlıklı olarak olumlu bir etki bıraktığını, ancak bazı duygusal eksikliklerin giderilmesi gereken alanlara işaret ettiğini göstermektedir.

Cappadocia’nın turizm algısına yönelik geleneksel içerik analizi sonuçları, beş temel başlık altında toplanmıştır: “Kültürel ve Tarihi Değerler”, “Turizm ve Ekonomik Etkiler”, “Toplumsal Etkileşim ve Fikirler”, “Doğa ve Çevre”, “Yenilik ve Teknolojik Kullanım”. Bu sonuçlara göre, Cappadocia’nın kültürel ve tarihi değerleri, arkeolojik keşifler ve mimari zenginlikler ile dünya çapında bir cazibe merkezi olmaya devam etmektedir. Bunun yanında, doğal ve tarihi mirasın korunmasına yönelik çabalar, peri bacaları ve antik kentler gibi değerlerin sürdürülebilirliğini sağlarken, turizm faaliyetleri ekonomiyi desteklemekte ve yerel halk için yeni fırsatlar yaratmaktadır. Ziyaretçilerin güven, neşe ve beklenti duyguları ön planda olsa da, korku ve üzüntü gibi olumsuz hislerin varlığı, güvenlik ve altyapıya dair iyileştirmelerin gerektiğini göstermektedir. Bu bağlamda, politika önerileri arasında tarihi alanların korunması için daha katı yasal düzenlemeler, çevresel sürdürülebilirliği artıracak projeler, yerel halkın turizme daha aktif entegrasyonu ve turist rehberliği hizmetlerinin güçlendirilmesi bulunmaktadır. Ayrıca, teknolojik uygulamaların yaygınlaştırılması ve bilimsel araştırmalara verilen desteğin artırılması, bölgenin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde tanınırlığını daha da güçlendirecektir.

Anahtar Kelimeler: Cappadocia turizmi, Reddit yorum analizi, Duygu analizi, Nitel analiz, Turizm algısı.

ANALYZING CAPPADOCIA TOURISM THROUGH REDDIT COMMENTS: SENTIMENT ANALYSIS AND THEMATIC EVALUATION

Özge KAYA, PhD Student,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Institute of Social Sciences, oz-kaya@windowslive.com

The aim of this study is to examine perceptions of tourism in Cappadocia by analyzing Reddit comments. For this purpose, 59 posts and 119 comments were programmatically collected using the Python Reddit API Wrapper. The data spans a broad timeframe, with the earliest post dated August 25, 2013 and the most recent on November 20, 2024. Both qualitative and quantitative methods were employed in the analysis. Qualitative analysis was conducted to support quantitative findings and identify prominent themes, while text mining techniques were applied during preprocessing to prepare the data for numerical analysis. Following this, emotions within the comments were classified using NRC sentiment analysis.

Findings from the NRC sentiment analysis reveal that trust emerged as the strongest emotion associated with Cappadocia tourism, scoring 2291 points. This was followed by anticipation with 2062 points, reflecting the curiosity and excitement tourists feel toward the region. Joy scored 1846 points, indicating the positive experiences of visitors, while surprise scored 1060 points, highlighting the unexpected and impressive aspects of the region. On the other hand, fear (1026 points) and sadness (850 points) suggest that some visitors experienced disappointment or concerns. Anger (736 points) and disgust (368 points) had the lowest scores, showing limited negative reactions toward the region. Overall, the findings indicate that Cappadocia leaves a predominantly positive impression on visitors, although there are areas requiring improvement to address emotional gaps.

The thematic results of the traditional content analysis were categorized under five main headings: “Cultural and Historical Values”, “Tourism and Economic Impacts”, “Social Interaction and Perspectives”, “Nature and Environment”, “Innovation and Technological Usage”. The findings highlight Cappadocia’s global appeal as a cultural and historical destination, supported by archaeological discoveries and architectural richness. Efforts to preserve natural and historical heritage, such as fairy chimneys and ancient cities, contribute to the region’s sustainability. Tourism activities not only support the economy but also provide new opportunities for local communities. While trust, joy and anticipation dominate visitor sentiments, the presence of fear and sadness suggests the need for improvements in safety and infrastructure. Policy recommendations include stricter legal measures to protect historical sites, projects to enhance environmental sustainability, greater integration of local communities into tourism and strengthened tourist guidance services. Furthermore, the expansion of technological applications and increased support for scientific research are emphasized as ways to further boost Cappadocia’s national and international recognition.

Keywords: Cappadocia tourism, Reddit comment analysis, Sentiment analysis, Qualitative analysis, Tourism perception.

TÜRK MUTFAĞINDA METAFOR: RESTORAN MENÜLERİNDE KULLANILAN METAFORİK YEMEK İSİMLERİNİN TÜKETİCİLERİN ALGISI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Zeynep Arat, Yüksek Lisans Öğrencisi

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Araştırmaları Enstitüsü, 22030100007@nevsehir.edu.tr

Günay EROL, Doç. Dr.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Fakültesi, gunayerol@nevsehir.edu.tr

Kavramlar hem düşüncemize hem de günlük faaliyetlerimize yön vermekte; dünyayı algılayış tarzımızı, insanlarla ilişki kurma biçimimizi yapılandırmaktadır. Öyleyse düşünme tarzımız, tecrübe ettiğimiz şey ve günlük faaliyetlerimiz metafor kapsamında değerlendirilebilir. Metaforlar insanların zihinlerinde var olan kavramların konuyla ilgisi olmayan başka bir kavramlarla anlatılabilmesi için kullanılan ifadelerdir. Böylelikle metaforlarla, insanlar zihinlerinde var olan önceki bilgileriyle yeni öğrendikleri kavramları eşleştirebilmekte, açıklaması zor olan kavramları daha kolay anlatabilmekte ve soyut olan kavramları somut hale getirebilmektedir. Metafor üzerine farklı akademik alanlarda birçok çalışma bulunmaktadır. Literatür incelediğinde bu çalışmaların çoğunlukla eğitim alanında olduğunu görülmektedir. Eğitimde metafor kullanımı, sadece teorik bilgiyi değil, aynı zamanda duygusal ve deneyimsel bilgiyi de açığa çıkararak, eğitimde daha kapsamlı ve derinlemesine bir anlayış geliştirmeye yardımcı olmaktadır.

Lakoff ve Johnson'ın metafor teorisi, bir kavramı başka bir kavram üzerinden anlamamızı açıklar. Bu teoriye göre, yiyecek gibi temel bir kavram, farklı kültürlerde farklı insan gruplarını tanımlamak için metaforik olarak kullanılır. Yiyecekler, insanların fizyolojik gereksinimleri olduğu için evrensel bir niteliğe sahiptir. Ayrıca, fizyolojik, sosyal, psikolojik ve sembolik unsurları bulunmaktadır. Kültürel kimlikler, etnik kökenler, dil, din ve toplumların tarihsel süreçleri hakkında bilgi sağlarlar ve güçlü bir görsel imaj oluştururlar. Bu özelliklerinden dolayı yiyecek metaforları, edebi eserlerde, filmlerde/dizilerde, resimlerde, sinemada, edebiyatta, reklamlarda ve akademik yazılarda yaygın olarak kullanılır. Yiyeceklerin evrensel niteliği, onların metafor olarak seçilmesinin temel nedenidir. Yiyecekler ve içecekler, insanların bazı duygularıyla etkileşime girer.

İnsan, doğduğu andan itibaren duygusal deneyimler yoluyla dünyayla etkileşim kurmaktadır. Algı, bu deneyimlerin anlamlandırılması ve yorumlanması süreci olarak görülmektedir. Bu süreçte, duygusal veriler, bireyin bilişsel şemaları ve beklentileriyle birleşerek anlam kazanmaktadır. Algı, sadece nesnel dünyayı yansıtmakla kalmaz, aynı zamanda bireyin öznel deneyimini de şekillendirir. Tüketici algısı ise çevreden gelen çeşitli uyaranların seçilmesi, organize edilmesi ve yorumlanması yoluyla kişisel bir anlam dünyası inşa etme sürecidir. Bu süreç, bireyin geçmiş deneyimleri, kültürel arka planı, motivasyonları ve beklentileri gibi faktörlerden etkilenir ve tüketici davranışlarının tüm aşamalarında belirleyici bir rol oynamaktadır. Bu çalışmanın amacı restoran menülerinde kullanılan yemek isimlerinin metaforik anlamlarını incelemek ve bu metaforik yemek isimlerinin tüketicilerin yemek seçimleri, beklentileri ve tercihlerine yönelik algıları üzerindeki etkisini incelemektir. Çalışmada öncelikle metaforik yemek isimleri belirlenecek ve daha sonra bu metaforik yemek isimlerine yönelik tüketicilerin yemek tercihiye yönelik algısı irdelenecektir. Metaforik yemek isimlerini belirlemek için İstanbul'daki Türk mutfağı sunan restoranların menüleri incelenecek ve metaforik yemek isimlerine yönelik veriler elde edilecektir. Daha sonra daha önce Türk mutfağı sunan restoranlardan hizmet almış tüketicilere; bu metaforik yemek isimlerinin yemek seçimlerini, beklentilerini ve lezzet, sağlık, fiyat, sunum, kalite gibi algılarını etkileme durumları ortaya çıkarılacaktır. Tüketicilerden elde edilecek veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile yüz yüze görüşülerek elde edilecektir. Veriler içerik analizi yöntemi ile çözümlenerek metaforik yemek isimlerinin tüketicilerin yemek algısı üzerindeki değişkenlere yönelik etkileri ortaya çıkarılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Metafor, Menü, Yemek, Restoran, Tüketici Algısı

METAPHOR IN TURKISH CUISINE: EFFECTS OF METAPHORIC FOOD NAMES IN RESTAURANT MENUS ON CONSUMERS' PERCEPTION

Zeynep Arat, Graduate Student

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Institute of Tourism Research, 22030100007@nevsehir.edu.tr

Günay EROL, Assoc. Dr,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Faculty of Tourism, gunayerol@nevsehir.edu.tr

Concepts guide both our thinking and our daily activities; and they affect both our perception of the world and our relationships with people. Our way of thinking, the things we experience and our daily activities can be evaluated within the scope of metaphor. Metaphors are expressions used to explain concepts that exist in people's minds with other concepts that are not related to the subject. With metaphors, people can match their previous knowledge with newly learned concepts, explain difficult concepts more easily, and make abstract concepts concrete. There are many studies on metaphor in different academic fields, but it is seen that these studies are mostly in the field of education. The use of metaphor in education helps develop a more comprehensive and in-depth understanding in education by revealing not only theoretical knowledge but also emotional and experiential knowledge.

Lakoff and Johnson's metaphor theory helps us understand one concept through another. Thus, a basic concept like food is used metaphorically to describe different groups of people in different cultures. Foods are universal because they are physiological needs of humans, and foods have physiological, social, psychological and symbolic elements. Foods provide information about cultural identities, ethnic origins, language, religion and history of societies and create strong images. Because of this, food-related metaphors are widely used in literary works, movies/series, paintings, cinema, literature, advertisements and academic writings. The universal nature of food is the main reason why they are chosen as metaphors. Food and drink interact with people's emotions.

From the moment of birth, humans interact with the world through sensory experiences, and perception is the process of making sense of and interpreting these experiences. In this process, sensory data combine with the individual's cognitive variables and expectations to gain meaning. Perception not only reflects the objective world, but also shapes the individual's subjective experience. Consumer perception is the process of constructing a personal world of meaning through the selection, organization and interpretation of environmental stimuli. This process is affected by factors such as the individual's experiences, cultural background, motivations and expectations and it plays a decisive role in all stages of consumer behavior. The aim of this study is to examine the metaphorical meanings of food names used in restaurant menus and to examine the effect of these metaphorical food names on consumers' perceptions of food choices, expectations and preferences. Firstly, in the study, metaphorical food names will be determined and then the perception of consumers' food preferences towards these metaphorical food names will be examined. In order to determine metaphorical food names, the menus of restaurants serving Turkish cuisine in Istanbul will be examined and data on metaphorical food names will be obtained. Then, consumers who have previously experienced restaurants offering Turkish cuisine will be asked how these metaphorical food names affect their food choices, expectations, and perceptions such as taste, health, price, presentation, and quality. Data will be obtained through face-to-face interviews using a semi-structured interview form and it will be analyzed using content analysis to reveal the effects of metaphorical food names on consumers' food perception.

Keywords: Metaphor, Menu, Food, Restaurant, Consumer Perception

Abdurrahman YILMAZ, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, TAE, abdurrahman_3800@hotmail.com

Nurgül ÇALIŞKAN, Dr. Öğr. Üyesi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Fakültesi, nurgulcaliskan@nevsehir.edu.tr

En önemli turist aktivitelerinden biri olan ve seyahat harcamalarının büyük bir kısmını oluşturan alışveriş, turistler için bir motivasyon kaynağıken destinasyonlar için önemli bir çekim unsurudur. Bu nedenle, turizm ve alışveriş birbiriyle yakından ilişkili olan ve birbirini tamamlayan iki önemli aktivite olarak kabul edilmektedir. Turizm ve alışveriş arasındaki bu simbiyotik ilişkiye rağmen, literatürde konuyu bütüncül olarak çerçeveleyen sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır. Ayrıca, bu çalışmalar ilgili araştırma alanına ilişkin önemli içgörüler sağlasa da hem sistematik olmayan yöntemler aracılığıyla mevcut görünümü ortaya koymaya çalışmışlar hem de alandaki son gelişmeleri yakalayamamışlardır. Dolayısıyla ilgili alanın güncel bir incelemesinin yapılması literatürdeki eksik görünümü tamamlamak açısından önem arz etmektedir. Bu bağlamda, ilgili çalışma ile turizm literatüründe alışveriş konusunda yapılan yayınların bibliyometrik analizini yaparak alandaki araştırma eğilimlerinin ve gelişiminin mevcut durumunu ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, çalışmada verilerin elde edilmesi amacıyla WoS veri tabanı kullanılmıştır. Literatür taraması sonucunda konuya ilişkin üç arama terimi (*shopping tourism*, *tourism shopping*, *tourist shopping*) belirlenmiş ve oluşturulan sorgu dizesi, WoS veri tabanının başlık kategorisinde yalnızca makaleleri dahil edecek şekilde taranmıştır. Tarama sonucunda, 1987-2024 yılları arasında yayımlanan toplam 194 makalenin bibliyografik verilerine ulaşılmıştır. Verilerin analizi için bibliyometrik yöntemlerden performans analizi ve bibliyometrik haritalama tekniklerinden biri olan ortak kelime analizi kullanılmıştır. Performans analizi ile 194 makaleye ait bileşenlerin (yazarlar, dergiler ve ülkeler) araştırma konusuna ilişkin üretkenlik ve etki göstergeleri değerlendirilmiştir. Ortak kelime analizi aracılığıyla ise ana araştırma temaları belirlenerek araştırma konusunun bibliyometrik haritası çıkarılmıştır. Elde edilen bulgular, alanın en üretken yazarının Rob Law, en etkili yazarının ise Namho Chung olduğunu göstermektedir. Ayrıca alandaki en üretken ve etkili derginin *Tourism Management*, ülkenin ise Çin olduğu tespit edilmiştir. Ortak kelime analizi sonucunda ise turizm ve alışveriş konusunda yapılan araştırmaların “alışveriş turizminde turist motivasyonu ve alışveriş davranışları”, “alışveriş deneyimi”, “alışveriş memnuniyeti” ve “destinasyon pazarlamasında sınır bölgeleri ve çevrimiçi turizm alışverişi” olmak üzere dört ana tema etrafında çerçevelendiği tespit edilmiştir. İlgili bulgular tablolar, grafikler ve şekiller aracılığıyla açıklanmış ve çalışma, araştırma konusundaki bilgi boşluklarını ve sınırlılıkları dikkate alan öneriler sunarak tamamlanmıştır. Bu bağlamda çalışma, bibliyometrik yöntemler aracılığıyla turizm ve alışveriş konusundaki literatürün kavramsal ve entelektüel yapısını sistematik ve bütüncül bir bakış açısıyla inceleyerek hem mevcut bilgi birikimine katkıda bulunmakta hem de bu alanda çalışma yapmak isteyen araştırmacılar için önemli bilgiler sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Alışveriş turizmi, Turist alışverişi, turizm alışverişi, performans analizi

Abdurrahman YILMAZ, Master's Student,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, TAE, abdurrahman_3800@hotmail.com

Nurgül ÇALIŞKAN, Dr. Lecturer,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Faculty of Tourism, nurgulcaliskan@nevsehir.edu.tr

Shopping, which is one of the most important tourist activities and accounts for a large share of travel expenditures, is a source of motivation for tourists and an important attraction for destinations. Therefore, tourism and shopping are recognized as two important activities that are closely related and complement each other. Despite this symbiotic relationship between tourism and shopping, there is a limited number of studies in the literature that holistically frame the issue. Moreover, although these studies provide important insights into the relevant research area, they have attempted to present the current outlook through unsystematic methods and could not caught up with the latest developments in the field. Therefore, it is important to conduct an up-to-date review of the relevant field in order to complete the missing view in the literature. In this context, this study aims to reveal the current state of research trends and development in the field by conducting a bibliometric analysis of the publications on shopping in the tourism literature. In line with this purpose, the WoS database was used to obtain data for the study. As a result of the literature review, three search terms (shopping tourism, tourism shopping, tourist shopping) were identified and the query string created was scanned in the title category of the WoS database to include only articles. As a result of the search, bibliographic data of a total of 194 articles published between 1987 and 2024 were obtained. Performance analysis, one of the bibliometric methods, and co-occurrence analysis, one of the bibliometric mapping techniques, were used to analyze the data. Through performance analysis, the productivity and impact indicators of the components (authors, journals and countries) of the 194 articles on the research topic were evaluated. Through co-occurrence analysis, the bibliometric map of the research topic was created by identifying the main research themes. The findings show that the most prolific author in the field is Rob Law and the most influential author is Namho Chung. In addition, it was determined that the most productive and influential journal in the field is Tourism Management and the country is China. As a result of the co-occurrence analysis, it was found that the research on tourism and shopping was framed around four main themes: "tourist motivation and shopping behaviors in shopping tourism", "shopping experience", "shopping satisfaction" and "online tourism shopping and cross-border regions in destination marketing". The relevant findings are explained through tables, graphs and figures and the study concludes with recommendations that address the knowledge gaps and limitations of the research. In this context, by examining the conceptual and intellectual structure of the literature on tourism and shopping from a systematic and holistic perspective through bibliometric methods, the study both contributes to the existing body of knowledge and provides important information for researchers who want to work in this field.

Keywords: Shopping tourism, tourist shopping, tourism shopping, performance analysis

GÖREME BELDESİNDE FAALİYET GÖSTEREN SEYAHAT ACENTELERİNİN WEB SİTELERİNİN İNCELENMESİ

Ayça ÇOLAK, Doktora Bilimsel Hazırlık Öğrencisi.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Araştırmaları Enstitüsü, ayc.colak@hotmail.com

Koray ÇAMLICA, Doç.Dr.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Fakültesi, koraycamlica@nevsehir.edu.tr

Günümüzde turizm sektörü giderek dijitalleşmektedir. Dijitalleşen sektörde seyahat acentelerinin, ziyaretçilerine ulaşmak ve hizmetlerini tanıtmak için kullandıkları yöntemlerden biri ise web siteleridir. Ancak, birçok acentenin web siteleri, kullanıcı deneyimi ve içerik kalitesi açısından yetersiz olabilmektedir. Bu durum, ziyaretçilerin satın alma kararlarını da etkilemektedir. Önemli bir turizm destinasyonu olan Göreme Beldesi'nde faaliyet gösteren bazı seyahat acentelerinin web sitelerinde kullanıcı deneyimini olumsuz etkileyecek birtakım eksiklikler görülmüştür. Bu çalışmanın amacı, Göreme beldesinde faaliyet gösteren seyahat acentelerinin web sitelerini analiz ederek, bu sitelerin içerik kalitesi, kullanıcı deneyimi ve etkileşim düzeylerini değerlendirmektir. Bu bağlamda, web sitelerinin güçlü ve zayıf yönlerini ortaya koyarak, seyahat acentelerinin çevrimiçi hizmetlerini iyileştirmeye yönelik öneriler sunulması hedeflenmektedir. Araştırma, seyahat acentelerinin dijital pazarlama stratejilerini, çevrimiçi varlıklarını ve müşteri çekme potansiyellerini belirlemek üzere nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi tekniği kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada, Taş ve ekibinin 2018 yılında geliştirdiği web sitesi değerlendirme formu kullanılmıştır (Altunışık ve diğerleri, 2012; Taş ve diğerleri, 2018). Araştırmada, Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan elde edilen Nevşehir ilinde faaliyette olduğu listelenen acentelerin arasından Göreme Beldesinde hizmet veren 199 acente tespit edilmiştir. Elde edilen verilere göre seyahat acentelerinden bazılarının web siteleri kullanmadan, sosyal medya üzerinde faaliyet gösterdiği görülmüştür. Bazı acentelerin ise herhangi bir dijital mecra kullanmadıkları tespit edilmiştir. Seyahat acentelerin çoğunda iletişim bilgilerinden "Fax" numarasının belirtilmediği tespit edilmiştir. Bunun aksine iletişim bilgilerinden "E-Posta" ve "Telefon" numaraları bildirilmesi durumu oldukça yüksek seviyededir. Acentelerin, "Tanıtım Fotoğrafları", "Hakkımızda", "Logo", "Amblem" kullanım durumları oldukça yüksek iken, "İlgili Birimlerin E-Mail'i" ve "Müzik" kategorilerine oldukça az yer verdikleri tespit edilmiştir. Seyahat acentelerinin "Fiyat Bilgisi" ve "Rezervasyon Hattı" kategorilerinde oldukça yüksek frekansa sahip iken, "Kampanya Bilgileri" kategorisinde düşük frekansa sahip oldukları tespit edilmiştir. Acentelerin Site (Web Sayfa) Yönetimi başlığında "Site Haritası" kullanımları yüksek iken; "Site İçi arama Motoru" ve "İlgili Linkler" kategorilerinde düşük kullanım gösterdikleri görülmektedir. Aynı zamanda "Yabancı Dil Seçenekleri" kategorisinde de düşük kullanım göstermişlerdir. Araştırmanın bulguları, Göreme'de faaliyet gösteren seyahat acentelerinin web sitelerinde önemli iyileştirmeler yapılması gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu iyileştirmelerin gerçekleştirilmesi, acentelerin dijital pazarlama etkinliğini artırarak, turizm sektöründeki rekabet avantajlarını güçlendirmelerine katkı sağlayacaktır. Turizmde sağlıklı bir dijitalleşme sağlayabilmek adına üniversitelerin, seyahat acenteleri için dijital pazarlama ve web geliştirme konularında öğrencilere yönelik özel eğitim programları ve kurslar düzenlenmeleri önerilmektedir. Kamu kuruluşları, üniversiteler iş birliği ile seyahat acentelerinin web sitelerini gerekli düzeyde kullanmaları için şartnameler geliştirmelidir. Aynı zamanda seyahat acenteleri için dijital pazarlama ve kullanıcı deneyimi üzerine rehberlik ve denetleme hizmetleri sunmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Seyahat Acenteleri, Dijital Turizm Pazarlaması, Göreme, İçerik Analizi, Web Sitesi Değerlendirme.

Ayça ÇOLAK, PhD Scientific Preparation Student,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Institute of Tourism Research, ayc.colak@hotmail.com

Koray ÇAMLICA, Assoc.Dr,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Faculty of Tourism, koraycamlica@nevsehir.edu.tr

In today's world, the tourism sector is becoming increasingly digitalized. In this digitalized sector, websites are one of the methods used by travel agencies to reach their visitors and promote their services. However, the websites of many agencies may be inadequate in terms of user experience and content quality. This situation also affects the purchasing decisions of visitors. The websites of some travel agencies operating in Göreme, an important tourism destination, have some deficiencies that may negatively affect the user experience. The purpose of this study is to analyze the websites of travel agencies operating in Goreme and to evaluate the content quality, user experience and interaction levels of these websites. In this context, by revealing the strengths and weaknesses of the websites, it is aimed to provide suggestions for improving the online services of travel agencies. The research was conducted using content analysis technique, one of the qualitative research methods, to determine the digital marketing strategies, online presence and customer attraction potential of travel agencies. In this study, the website evaluation form developed by Taş et al. in 2018 was used (Altunışık et al., 2012; Taş et al., 2018). In the study, 199 agencies serving in Göreme Town were identified among the agencies listed as operating in Nevşehir province obtained from the Ministry of Culture and Tourism. According to the data obtained, it was observed that some of the travel agencies operate on social media without using websites. It was determined that some agencies do not use any digital media. In most of the travel agencies, it was determined that the "Fax" number was not specified among the contact information. On the contrary, the level of reporting "E-Mail" and "Telephone Number" among the contact information is quite high. While the use of "Promotional Photos", "About Us", "Logo", "Emblem" is quite high, it has been determined that the agencies use the categories of "E-Mail of Related Units" and "Music" very little. While travel agencies have a high frequency in the "Price Information" and "Reservation Line" categories, they have a low frequency in the "Campaign Information" category. While the agencies have a high use of "Sitemap" under the heading of Site (Web Page) Management, they have a low use of "in-site search engine" and "Related Links" categories. They also showed low usage in the "Foreign Language Options" category. The findings of the study reveal that significant improvements need to be made on the websites of travel agencies operating in Goreme. Realizing these improvements will contribute to strengthening their competitive advantages in the tourism sector by increasing their digital marketing effectiveness. In order to ensure a healthy digitalization in tourism, it is recommended that universities organize special training programs and courses for students on digital marketing and web development for travel agencies. Public institutions, in cooperation with universities, should develop specifications for travel agencies to use their websites at the required level. Public institutions should also provide guidance and supervision services on digital marketing and user experience for travel agencies.

Keywords: Travel Agencies, Digital Tourism Marketing, Goreme, Content Analysis, Website Evaluation.

İNANÇ VE KÜLTÜR TURİZMİ KAPSAMINDA HACİBEKTAŞ İLÇESİNDE HEDİYELEŞME KÜLTÜRÜNÜN SEMBOLİK AÇIDAN İNCELENMESİ

Erdal TAŞKIN, Yüksek Lisans Öğrencisi,

*Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Hacı Bektaş Veli Araştırma ve Uygulama Enstitüsü, İlmi
Kaynakları Ana Bilim Dalı, erdal.taskin@nevsehir.edu.tr*

Erdem AKIN, Dr. Öğr. Üyesi,

*Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Hacı Bektaş Veli Araştırma ve Uygulama Enstitüsü, İlmi
Kaynakları Ana Bilim Dalı, erdemakin19@gmail.com*

Hacı Bektaş Veli, XIII. yüzyılda kadim bir Türk yurdu olarak bilinen Tarihi Horasan coğrafyasından Anadolu'ya gelerek günümüz Hacıbektaş ilçesinde (Sulucakarahöyük) kurduğu dergâhında, dervişleri ve gönüldaşları ile insan-ı kâmil yolunda hizmete başlamıştır. Yaşadığı dönem içerisinde, tutum ve eylemleri, yaşam tarzı, kişiliği, anlamlı özlü sözleriyle (kadınları okutunuz - eline, diline, beline sahip ol - incinsen de, incitme - düşmanınızın dahi insan olduğunu unutmayınız - düşünce karanlığına ışık tutanlara ne mutlu - hakikat, yetmiş iki millete bir gözle bakmak ve eşit hizmet etmektir vb.), öğretileriyle (hoşgörü, insan sevgisi, edep, saygı, eşitlik, adalet, barış, kardeşlik, bilim, ilahi aşk vb.) insanların gönlüne taht kurmuş, önemli Türk-İslam düşünürü ve Horasanlı bir gönül erenidir. Alevi-Bektaşî inancına ve kültürüne gönül vermiş, Alevi-Bektaşî inancını ve kültürünü yerinde yaşamak ve görmek isteyen ziyaretçiler ile Kapadokya Bölgesine günü birlik veya turlarla gelen yerli ve yabancı turistlerin teveccühü üzerine Hacı Bektaş Veli Dergâhı Müzesi ile ören yerleri Türkiye'nin en çok ziyaret edilen kutsal alanlarından biri olurken Hacıbektaş İlçesi' de Türkiye'nin inanç ve kültür turizmi kapsamında önemli bir çekim merkezi olmuştur. Alevi-Bektaşî inanç sisteminin manevi merkezi olan bu bölge, tarihsel, kültürel ve dini zenginlikleriyle inanç ve kültür turizmi kapsamında hem yerli hem de yabancı turistler için cazip bir destinasyon konumundadır. Bu çalışmanın amacı, ilkel toplumlardan bu güne kadar gelen, insan ilişkilerinin gelişimi ve etkileşimi sürecinde, sosyal, dinî, siyasi ve ekonomik yaşamda önemli bir yeri olan tüm toplumlarda yaygın biçimde görülen hediye alma-verme (hediyeleşme) kültürünün, Hacıbektaş İlçesi'ne gelen kısa ve uzun süreli ziyaretçiler ile yerli ve yabancı turistlerin gerçekleştirmiş olduğu ziyaretlerin ve gezilerin sonucunda, yapmış oldukları hediye alma-verme (hediyeleşme) kültürünün, sembolik açıdan incelenmesidir. Bireyler arasındaki sosyal ve manevi bağları güçlendiren, toplumsal dayanışmayı arttıran ve aidiyet duygusunu pekiştiren halk yaşamında geleneksel bir uygulama olan hediyeleşme, manevi bir borcu veya minnettarlığı ifade ederek genellikle kutsal kabul edilen nesne ve eşyaların taşıdığı sembolik anlamlarla şekillenir. Bu çalışma kapsamında, saha çalışmaları gerçekleştirilerek hediyelik eşya dükkânı sahipleri ve inanç ve kültür turizmine dahil olan turistlerle derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Yapılan çalışmaların sonucunda; inanç ve kültür turizmi kapsamında, Hacıbektaş İlçesi'ne gelen ziyaretçiler ile yerli ve yabancı turistlerin, hediye alma-verme (hediyeleşme) kültürü örneklerinin çok çeşitli olduğu gözlemlenmiş olup Hacıbektaş İlçesi özelinde sonraki yapılacak çalışmalar için kaynak oluşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler: İnanç ve Kültür Turizmi, Hacı Bektaş Veli, Hacıbektaş İlçesi, Hediyeleşme, Sembol

SYMBOLIC INVESTIGATION OF GIFT-GIVING CULTURE IN HACIBEKTAŞ DISTRICT WITHIN
THE SCOPE OF FAITH AND CULTURE TOURISM

Erdal TAŞKIN, Master's Student,

*Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Hacı Bektaş Veli Research and Application Institute, Department of
Scientific Resources, erdal.taskin@nevsehir.edu.tr*

Erdem AKIN, Dr. Lecturer. Member,

*Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Hacı Bektaş Veli Research and Application Institute, Department of
Scientific Resources, erdemakin19@gmail.com*

Hacı Bektaş Veli came to Anatolia in the 13th century from the Historical Horasan geography, known as an ancient Turkish homeland, and started to serve on the path of perfect humanity with his dervishes and fellow believers in the dargah he established in today's Hacıbektaş district (Sulucakarahöyük). He is an important Turkish-Islamic thinker and a saint from Khorasan, who won the hearts of people with his attitudes and actions, lifestyle, personality, meaningful maxims (educate women - take care of your hand, your tongue, your waist - even if you get hurt, do not hurt - do not forget that even your enemy is human - happy are those who shed light on the darkness of thought - truth is to look at seventy-two nations with one eye and serve them equally, etc.) and his teachings (tolerance, human love, decency, respect, equality, justice, peace, brotherhood, science, divine love, etc.) during his lifetime. While Hacı Bektaş Veli Dargah Museum and its ruins have become Türkiye's most visited places, thanks to the interest of visitors who are devoted to the Alevi-Bektashi belief and culture and who want to experience and see the Alevi-Bektashi belief and culture in situ, as well as local and foreign tourists who come to the Cappadocia Region on a daily basis or on tours, Hacıbektaş District has also become an important center of attraction within the scope of Türkiye's faith and cultural tourism. This region, which is the spiritual center of the Alevi-Bektashi belief system, is an attractive destination for both local and foreign tourists within the scope of faith and cultural tourism with its historical, cultural and religious riches. The aim of this study is to examine the culture of giving and receiving gifts, which is widely seen in all societies, which has an important place in social, religious, political and economic life, in the process of development and interaction of human relations, from primitive societies to the present day. It is a symbolic examination of the gift-giving culture of long and short-term visitors and local and foreign tourists because of their visits and trips. As a traditional practice, gift-giving that strengthens social and spiritual ties between individuals, increases social solidarity, reinforces the sense of belonging and contributes to public life expresses a spiritual debt or gratitude and is generally shaped by the symbolic meanings of objects and items considered sacred. Within the scope of this study, field studies were carried out and in-depth interviews were held with souvenir shop owners and tourists involved in faith and cultural tourism. As a result of the studies carried out; within the scope of faith and culture tourism, it has been observed that visitors to Hacıbektaş District and local and foreign tourists have a wide variety of examples of gift-giving culture, and a resource has been created for future studies in Hacıbektaş District.

Keywords: Faith and Culture Tourism, Hacı Bektaş Veli, Hacıbektaş District, Gift Giving, Symbol

GÖREME'DEKİ BUTİK OTELLERİN WEB SİTELERİ ÜZERİNDEN YEŞİL OTELCİLİK VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK UYGULAMALARININ İNCELEMESİ

Elif Nur KAHVECİ, Yüksek Lisans Öğrencisi

*Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Rehberliği Ana Bilim Dalı, Turizm Fakültesi,
eliffkahvcii@gmail.com*

Koray ÇAMLICA, Doç. Dr.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Fakültesi, koraycamlica@nevsehir.edu.tr

Bu çalışma, Göreme’de ki otel işletmelerinin sürdürülebilirlik uygulamalarını ve yeşil otelcilik anlayışını web siteleri üzerinde yeteri kadar dikkat çekmediği üzerinde durmuştur. Bu çalışmanın amacı otellerin bu uygulamaları web sitelerinde nasıl gösterdiğini belirlemek ve ziyaretçilerin tatil yapacakları destinasyonu bilinçli olarak seçmelerinde yardımcı olmaktır. Ziyaretçiler için web sitesinin önemi alacakları hizmetin anlaşılır ve kolay bir şekilde erişiliyor olmasıdır. Ziyaretçiler, web sitesine girdiklerinde almak istedikleri hizmetlerin yanında web sitesindeki görsellerle ve videolarla yeşil otelcilik anlayışını net olarak anlamalıdır. Bu sayede ziyaretçi, yeşil otelcilik anlayışı ve sürdürülebilirliğe ilişkin bilince sahip olarak web sitelerini daha farklı açıdan bakabilir. Böylece kaynakları kullanırken dikkat edebilir ve sürdürülebilirliğe katkı sağlayabilir. Ziyaretçiler yaşadıkları ve öğrendikleri deneyimleri web siteleri üzerinden yorum olarak yazarak hem diğer ziyaretçiler için hem de web sitelerinin daha etkili olmasını sağlayabilir. Bu çalışma da 100 otel işletmesinin web siteleri incelendi ve 11 işletme de sürdürülebilirlik ilkesine ve raporuna yer verildiği tespit edildi. Otellerden birkaçı sürdürülebilirlik raporu ve sertifika sunarken geri kalan otel işletmelerinin sadece sertifika sunduğu tespit edildi. Bu açıdan bakıldığında web sitelerinde yeşil otelcilik anlayışı ve sürdürülebilirlik politikalarına yeterince yer verilmediği anlaşılmaktadır. Bu otel işletmelerinde otelin tarihi, mimarisi ve odaların dekorasyonu hakkında detaylı bilgi verirken çevre dostu uygulamaların nerelerde kullanıldığını belirtmemişlerdir. Ziyaretçiler web sitelerini ziyaret ettiklerinde rezervasyon ve fiyat bilgileri, otelin sunduğu imkanlar, konum ve çevre bilgisi, restoran ve misafirlerin yorumu gibi başlıklara odaklanmaktadır. Bunun yanında dikkat çekici olması için sürdürülebilirlik ve çevre dostu uygulamalara yönelik daha detaylı bilgiler yer verilerek bu alana erişimi de sağlanmalıdır. Enerji tasarrufu, su yönetimi, atık yönetimi, yerel ürün kullanımı gibi açıklayıcı bilgilendirmeler ana sayfada belirtilerek daha açık bir web sitesi haline gelebilir. Sonuç olarak bu çalışmada ulaşılan veriler; web sitelerinin içeriği incelendiğinde ana sayfa, turlar, etkinlikler ve fotoğraflar bölümü bulunmaktadır. Genellikle lüks ön plana çıkarılmıştır. Bunun dışında sürdürülebilirlik uygulamalarına dikkat çekmek için otel işletmeleri, misafirlere yeşil otel konseptini, amaçlarını ve faydalarını anlatmaları gerekmektedir (Sert 2009:219). Web sitelerinde zengin görseller kullanılarak çevre dostu mesajını verilebilir. Yeşil otellerin çevre koruma politikalarının çevreye sağladığı katkısı anlaşılır bir şekilde misafirlere iletmeleri önemlidir (Sert 2009,219). Sürdürülebilirliği ön plana koymak için yeşil sertifika ve başarıları göze çarpacak şekilde gösterilmelidir. Ek olarak, yeşil otelcilik anlayışını daha açık şekilde sunmak ve güvenilir hizmet sağlamak için sürdürülebilirlik sertifikasına sahip otel işletmelerinin düzenli bir şekilde denetlenerek yasal uyumları yerine getirip getirmediği belirlenmeli ve hizmet kalitesinin artırılması sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Yeşil otelcilik, sürdürülebilirlik , web site, çevre dostu uygulamalar.

AN ANALYSIS OF GREEN HOTEL MANAGEMENT AND SUSTAINABILITY PRACTICES ON THE WEBSITES OF BOUTIQUE HOTELS IN GOREME

Elif Nur KAHVECİ, Master's Student

*Nevsehir Hacı Bektas Veli University, Department of Tourism Guidance, Faculty of Tourism,
eliffkahvcii@gmail.com*

Koray ÇAMLICA, Associate Professor. Dr.

Nevsehir Hacı Bektas Veli University, Faculty of Tourism, koraycamlica@nevsehir.edu.tr

This study focuses on the fact that the sustainability practices and green hotel management approach of the hotel establishments in Goreme do not attract enough attention on their websites. The aim of this study is to determine how hotels show these practices on their websites and to help visitors to consciously choose their vacation destination. The importance of the website for visitors is that the service they will receive is understandable and easily accessible. Visitors should clearly understand the concept of green hotel management with the images and videos on the website as well as the services they want to receive when they enter the website. In this way, the visitor can look at the websites from a different perspective by having an understanding of green hotel management and sustainability. Thus, they can pay attention when using resources and contribute to sustainability. Visitors can make the websites more effective both for other visitors and for the websites by writing the experiences they have lived and learned as comments on the websites. In this study, the websites of 100 hotel businesses were examined and it was determined that 11 businesses included sustainability principles and reports. While a few of the hotels offered sustainability reports and certificates, the rest of the hotel businesses were found to offer only certificates. From this point of view, it is understood that green hotel management understanding and sustainability policies are not sufficiently included in the websites. While these hotel establishments provide detailed information about the history of the hotel, architecture and decoration of the rooms, they do not specify where environmentally friendly practices are used. . When visitors visit websites, they focus on topics such as reservation and price information, hotel facilities, location and environmental information, restaurant and guest reviews. In addition, more detailed information on sustainability and environmentally friendly practices should be included to make it more attractive. Descriptive information such as energy saving, water management, waste management, use of local products can be stated on the home page to make the website more open. As a result, the data obtained in this study shows that the content of the websites includes the home page, tours, events and photos sections. Apart from this, in order to draw attention to sustainability practices, hotel businesses should explain the concept, objectives and benefits of green hotels to their guests (Sert 2009:219).The environmentally friendly message can be given by using rich visuals on websites. It is important for green hotels to convey the contribution of environmental protection policies to the environment to guests in an understandable way (Sert 2009:219). Green certificates and achievements should be prominently displayed to emphasize sustainability. In addition, in order to present the understanding of green hotel management more clearly and to provide reliable service, hotel businesses with sustainability certificates should be regularly audited to determine whether they fulfill legal compliance and to improve service quality.

Keywords: Green hotel management, sustainability, website, environmentally friendly practices.

Aliağa İŞÇİTÜRK, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Hacı Bektaş Veli Araştırma ve Uygulama Enstitüsü, Alevi Bektaşî İlmi Kaynakları Ana Bilim Dalı, aiscitürk@gmail.com, ORCID: 0009-0006-1111-848.

Mihriban ARTAN OK, Dr. Öğr. Üyesi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Hacı Bektaş Veli Araştırma ve Uygulama Enstitüsü, Alevi Bektaşî İlmi Kaynakları Anabilim Dalı, artanmihriban@gmail.com, ORCID: 0000-0002-2349-2234.

Kanûnî Sultan Süleyman'ın 46 yıl süren saltanatında Osmanlı Devleti en kudretli dönemini yaşamış, Avrupa, Asya ve Afrika kıtaları üzerinde büyük kazanımlar elde edilmiştir. Doğal sınırlarına ulaşan Osmanlı Devleti aynı zamanda askerî, idarî, iktisadî ve ilmî alanlarda da gücünün zirvesine ulaşmıştır. Ancak birçok alanda gelişimin yaşandığı bu dönemde özellikle Kanûnî'nin son yıllarında Osmanlı tebaasında ekonomik sıkıntılar ve bir takım idarî problemler baş göstermeye başlamıştır. Özellikle Kızılbaş düşünce anlayışının ve hâkimiyetinin tehdit olarak kabul edilmesi devamında sıkı tedbir ve uygulamalara yol açmıştır. Bu olumsuz koşullar altında ezilen toplumsal gruplar, Kanûnî Sultan Süleyman döneminde Süklün Koca Ayaklanması, Baba Zünnûn Ayaklanması, Zünnûnoğlu Ayaklanması, Domuzoğlan Ayaklanması, Beyce Ayaklanması, Mustafa Oğlu Veli Halife Ayaklanması, Seydi Bey Ayaklanması, İnciryemez Ayaklanması ve Kalender Şah Ayaklanması gibi ayaklanmalara müdâhil olarak kurtuluş umuduyla mevcut düzene karşı çıkıp mücadele etmişlerdir.

Bu çalışma kapsamında Hacı Bektaş Veli soyundan geldiği söylenen, 1516 yılında Hacı Bektaş Veli Dergâhının postnişinlik makamına oturan Kalender Şah, Alevi Bektaşî topluluklarının en üst pirlik makamını temsil etmekteydi. Kalender Şah ilim sahibi hece ve aruz vezniyle şiirler yazabilen bir şahsiyet olmasının ötesinde yoksulluğa mâruz kalmış tebaayı koruyup gözetken, söz ve davranışlarıyla kitleler nazarında saygınlığa sahip bir kişiydi. Anadolu'da görülen kıtlık, toplumun uğradığı ağır baskılar, emeğinin karşılığını alamayan köylülerin aşırı yoksullaşması, toplumun seferlere sürekli asker göndermesi ve gidenlerin çoğunun dönmemesi, bilhassa Türkmen tımarlı sipahilerin tımarlarına el konulması, menfi çıkarlar, devlet görevlilerinin soygunculuğu ve kadıların adaletsizliği gibi unsurlar Kalender Şah ayaklanmasını tetiklemiştir.

Söz konusu problemlerin yanı sıra Kalender Şah Ayaklanmasının teşekkülünü sağlayan etkenlerden biri de kurtuluş düşüncesidir. Bu dönemde toplum içinde bulunduğu durumdan kurtulmak için seslerini duyuran, haklarını savunan bir kurtarıcıya/lidere ihtiyaç duymuştur. Tarih boyunca da kurtuluş düşüncesi çerçevesinde uygun dinsel, kültürel, siyasal, ekonomik ve toplumsal ortamlarda Kurtarıcı liderler kitleleri cezbedebilmişlerdir. Kurtuluş düşüncesi, baskı gören ve ağır ekonomik sıkıntılar yaşayan topluluklarda sıklıkla görülmektedir. Nitekim siyasal kudretini ve ekonomik serbestliğini kaybeden sınıflar kurtuluş düşüncesini ve akabinde kurtarıcı tasavvurunu geliştirmişlerdir. Kurtuluş düşüncesi ve kurtarıcı tasavvuru aynı şekilde Kalender Şah etrafında birleşen toplulukların zihninde de zaman içerisinde teşekkül etmiş ve ayaklanmaya dayanak oluşturmuştur.

Alevi Bektaşî grupların o dönemdeki en büyük piri olan Kalender Şah'ın dinî makamı ve şair kimliği onun karizmasını güçlü kılan unsurlardandır. Bununla beraber toplumsal sorunlara sağduyulu olmasından mütevellit hem Kızılbaş hem de Sünnî kesimlerce sayılıp sevilmiştir. İşte bu nedenlerle toplumsal kurtuluşun simgesi haline gelen Kalender Şah, çağrısıyla kısa sürede on binlerce kişiyi etrafında toplamıştır. Bu çalışma karizmatik bir lider olan Kalender Şah Ayaklanmasıyla sınırlandırılmıştır. Ayaklanmanın sebepleri ve ayaklanmadaki Mehdi söylemi dönemin kaynakları çerçevesinde doküman analiz yöntemiyle aydınlatılmıştır. Bu kaynaklarda elde edilen bilgiler sonucunda mevcut sosyoekonomik, sosyokültürel ve sosyopolitik gibi sorunlardan kurtulmayı umut eden, siyasal baskılar

altında ezilen toplulukların, kurtarıcı olarak gördükleri Kalender Şah etrafında kurtarıcı tasavvurunu nasıl inşa ettiklerine ve bu bağlamda ayaklanmadaki rollerine değinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kurtuluş Teolojisi, Mehdi, Osmanlı Devleti, Kalender Şah

Aliağa İŞÇİTÜRK, Master's Student,

*Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Hacı Bektaş Veli Research and Application Institute, Department of
Alevi Bektaşî Scientific Resources, aiscitürk@gmail.com, ORCID: 0009-0006-1111-848.*

Mihriban ARTAN OK, Dr. Lecturer. Prof. Dr,

*Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Hacı Bektaş Veli Research and Application Institute, Department of
Alevi Bektaşî Scientific Resources, artanmihriban@gmail.com, ORCID: 0000-0002-2349-2234.*

During the 46-year reign of Suleiman the Magnificent, the Ottoman Empire experienced its most powerful period, and great gains were made on the continents of Europe, Asia and Africa. Having reached its natural borders, the Ottoman Empire also reached the peak of its power in military, administrative, economic and scientific fields. However, during this period, when developments were experienced in many areas, especially in the last years of Suleiman, economic difficulties and some administrative problems began to emerge among the Ottoman subjects. In particular, the fact that the Kizilbash mentality and dominance were considered a threat led to strict measures and practices. The social groups that were oppressed under these negative conditions fought against the existing order with the hope of liberation by intervening in uprisings such as the Süklün Koca Rebellion, Baba Zünnûn Rebellion, Zünnûnoğlu Rebellion, Domuzoğlan Rebellion, Beyce Rebellion, Mustafa Oğlu Veli Halife Rebellion, Seydi Bey Rebellion, Inciryemez Rebellion and Kalender Shah Rebellion during the reign of Suleiman the Magnificent.

In this study, Kalender Shah, who is said to be descended from Hacı Bektaş Veli and who sat in the post of the Hacı Bektaş Veli Lodge in 1516, represented the highest rank of the Alevi Bektaşî communities. Kalender Shah was not only a scholar who could write poems with syllabic and aruz meter, but also a person who protected and looked after the subjects who were exposed to poverty, and was respected in the eyes of the masses with his words and behaviors.

The famine seen in Anatolia, the heavy oppressions suffered by the society, the extreme impoverishment of the peasants who could not receive the rewards of their labor, the society constantly sending soldiers to expeditions and the fact that most of those who went did not return, especially the confiscation of the timars of the Turkmen timar-holding sipahis, negative interests, the robbery of state officials and the injustice of the judges, such factors triggered the Kalender Shah rebellion.

In addition to the problems in question, one of the factors that led to the formation of the Kalender Shah Rebellion was the idea of liberation. During this period, the society needed a savior/leader who would make their voices heard and defend their rights in order to be saved from the situation they were in. Throughout history, within the framework of the idea of liberation, savior leaders have been able to attract the masses in appropriate religious, cultural, political, economic and social environments. The idea of liberation is frequently seen in communities that are oppressed and experience severe economic difficulties. Indeed, classes that have lost their political power and economic freedom have developed the idea of liberation and subsequently the idea of a savior. The idea of liberation and the idea of a savior have also formed in the minds of the communities that have united around Kalender Shah over time and have formed the basis for the rebellion.

The religious position and poet identity of Kalender Shah, the greatest sage of the Alevi Bektashi groups at that time, were the elements that made his charisma strong. In addition, due to his common sense towards social problems, he was respected and loved by both the Kizilbash and Sunni groups. For these reasons, Kalender Shah, who became the symbol of social salvation, gathered tens of thousands of people around him in a short time with his call. This study is limited to the Kalender Shah Uprising, a

charismatic leader. The reasons for the uprising and the Mahdi discourse in the uprising were illuminated with the document analysis method within the framework of the sources of the period. As a result of the information obtained from these sources, how the communities that hoped to get rid of the existing socio-economic, socio-cultural and socio-political problems and were oppressed under political oppression built the savior image around Kalender Shah, whom they saw as a savior, and their roles in the uprising in this context were discussed.

Keywords: Liberation Theology, Mahdi, Ottoman State, Kalender Shah

Bülent Dirî, Doktora Öğrencisi,

*Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Tarih Ana Bilimdalı, Türkiye,
bulentdiri@gmail.com, Orcid:0000-0003-1791-3327.*

Robab Aalizadeh, Yüksek Lisans Öğrencisi,

*Tahran Tıp Bilimleri Üniversitesi, İran Tıp Geleneksel Fakültesi, Tıp Tarihi Bölümü, Tahran, İran,
aalizaderobab@gmail.com, Orcid: 0009-0005-0760-2367.*

Giriş: Mezopotamya tıbbı, Asurolojinin 19. yüzyıl sonunda kurulmasıyla aydınlanmaya başlamıştır. Ancak içermiş olduğu metafizik kavramlar nedeniyle rasyonel tıp anlayışı tarafından ön yargıyla karşılanmıştır. Bununla birlikte zaman içerisinde metinler daha iyi incelendiği zaman oldukça önemli tıp bilgisi içerdiği görülmüştür. Mezopotamya tıp metinleri üzerinde çalışan araştırmacılar açısından hastalık semptomlarından metafizik kavramlarını ayırtmak hatta bu kavramların hastalık teşhisleriyle olan ilişkilerini ortaya koymak oldukça önem taşıyan bir konudur.

Amaç: Mezopotamya tıp metinlerinde yoğun olarak görülen kötü ruh isimlerinden bazılarını tespit ederek sık görüldükleri tıp branşları ve hastalıklarına dikkat çekmektir. Mezopotamya tıp metinlerindeki kötü ruh isimlerinin hastalık teşhisleriyle ilişkisini değerlendirecek geniş çaplı çalışmalara destek olmaktır.

Yöntem: Bu çalışmada Scurlock 2005, 2006 kitapları, çivi yazı klasik arşiv kitapları, klasik Mezopotamya literatürü incelendi.

Bulgular: Mezopotamya metinlerindeki bazı kötü ruh ve şeytan isimleri hangi güncel hastalık ve tıp branşıyla ilgili olduğuna dair bazı örnekler aşağıda verilmiştir.

- Lamaštu: Gebelerde düşüklere ve özellikle pediatrik ateşli hastalıklarla ilişkili,
- Alû: Akıl hastalıkları, koma, konuşma problemlerinde,
- Kûbu: Pediatrik yenidoğan ölümleriyle ilgili,
- Rābisu: Felç ve inmelerde,
- Gallû: Katapleksi (kas tonus kaybı) ve kanamalı bir travma hastasının soluk ve bitkin dış görünüşünden sorumludur,
- Şulpaea: Felç, korea gibi bulguları olan nörolojik hastalıklarla ilgili,
- Lilû Şeytanı: Dissosiatif kimlik bozukluğunda ve jelastik (gülme) nöbetlerinde ve pediatrik hastalarda,
- Şulak: Travma kökenli felçlerle ilişkili nörolojik semptomlarla belirgindir.
- Mukîl rēš lemutti: Baş ağrısı ile ilgili,
- Aḥḥāzu: Sarılıkta meydana gelen bifazik ateş veya nörolojik bulgu verecek kadar yüksek ateşle ilişkili bulunmuştur,
- Kišpu: Mantar gibi zehirlenmelerle ilgili bulguları içermektedir.
- Bu'sanu: Büllü pis kokulu üst solunum yolu enfeksiyonlarıyla ilişkili olarak tespit edilmiştir.
- Šadānu: Veba ile ilgili,

- Pašittu: Safra kesesi hastalığı ile ilişkili,
- Tugānu: Mide ülseriyle ilgilidir.

Tartışma ve Sonuç: Mezopotamya tıp metinlerinde hastalık adları yazmadığı için hastalık teşhisi koymakta güçlükler mevcuttur. Metinlerin sonunda yer alan kötü ruh isimlerinin hangi hastalık semptomlarıyla birlikte olduğu araştırmacılar için önem arz edecek bir konudur. Metinlerde sık sık kötü ruh ve şeytanların varlığından bahsedebilmektedir. Metin karakter olarak bu hayaletleri kovmak üzere düzenlenmiş ise hastanın hayalet tarafından ele geçirildiği ya da daha basit bir ifadeyle hayaletinin elinin değdiği belirtilmektedir. Bu metafizik kavramlar, genellikle olumsuz anlamda hastalık nedeni olarak belirtilmektedir. Bununla birlikte bazı tanrıların da benzer bir hastalık nedeni olduğu görülebilmektedir. Mezopotamya metin yapısında oldukça önemli yer tutan bu metafizik kavramların, modern hastalıkların isimlerinin henüz olmadığı bir ortamda bazı sendromları ve hastalık isimlerini çağrıştırmaları mümkündür. Bu konu üzerinde daha fazla çalışma yapıldığı takdirde Mezopotamya metinlerinin daha iyi anlaşılacağı öngörülmektedir. Bu çalışmada görülmektedir ki kötü ruh ve hastalıkların isimleri arasında ilişki mevcuttur. Ayrıca bu çalışma, hastalık teşhisi koymaya çalışan araştırmacılara da veri sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mezopotamya tıbbı, kötü ruh, hastalık teşhisleri, tıp tarihi.

Ekler:

Kötü Ruh/ Şeytan	Ön Tanı	Tıp Branşı
Lamaštu		Pediyatri
Lilû		Pediyatri, Nöroloji
Alû	Koma	Nöroloji
Kûbu		Nöroloji
Rābisu	İnme	Nöroloji
Gallû	Katapleksi	Nöroloji, Genel Cerrahi
Šulpaea	İnme, CP	Nöroloji
Šulak	İnme	Nöroloji
Mukīl rēš lemutti	Sekonder Baş Ağrısı ?	Nöroloji
Aḥḥāzu	Sarılık	Gastroenteroloji
Kišpu	Mantar Zehirlenmesi	Dahiliye
Bu'sanu	Büllöz ÜSYE (Üst Solunum Yolu Enfeksiyonları)	KBB
Šadānu	Veba	Enfeksiyon Hastalıkları
Pašittu	Kolelitiazis	Gastroenteroloji

Tugānu	Peptik Ülser	Gastroenteroloji

Tablo 1 Kötü Ruh, ilgili tıp branşı ve olası ön tanı ilişkisini gösteren tablo.

SOME NAMES OF EVIL SPIRITS FOUND IN MESOPOTAMIAN MEDICAL TEXTS

Bülent Diri, PhD Student,

*Ondokuz Mayıs University, Institute of Graduate Studies, Department of History, Turkey,
bulentdiri@gmail.com, Orcid:0000-0003-1791-3327.*

Robab Aalizadeh, Master's Student,

*Tehran University of Medical Sciences, Iran Medical Traditional Faculty, Department of History of
Medicine, Tehran, Iran, aalizaderobab@gmail.com, Orcid: 0009-0005-0760-2367.*

Introduction: Mesopotamian medicine began to be enlightened with the establishment of Assyriology at the end of the 19th century. However, due to the metaphysical concepts it contained, it was met with prejudice by the rational medical understanding. However, when the texts were better analysed over time, it was seen that they contained very important medical knowledge. For researchers working on Mesopotamian medical texts, it is very important to distinguish metaphysical concepts from disease symptoms and even to reveal the relationship between these concepts and disease diagnoses.

Objective: The aim of this study is to identify some of the most common names of evil spirits in Mesopotamian medical texts and to draw attention to the medical branches and diseases in which they are frequently seen. To support large-scale studies that will evaluate the relationship between the names of evil spirits in Mesopotamian medical texts and disease diagnoses.

Method: Scurlock 2005 and 2014, cuneiform classical archival books, classical Mesopotamian literature and digital cuneiform archives were analysed.

Results: Some examples of the names of evil spirits and demons in Mesopotamian texts, which are related to current diseases and branches of medicine, are given below.

- Lamaštu: Associated with miscarriages in pregnant women and especially with paediatric febrile diseases,
- Alû: For mental illness, coma, speech problems,
- Kūbu: Paediatric neonatal mortality,
- Rābisu: In paralysis and strokes,
- Gallû: It is responsible for cataplexy (loss of muscle tone) and the pale and exhausted appearance of a bleeding trauma patient,
- Šulpaea: relating to neurological diseases with symptoms such as paralysis and chorea,
- Lilû Satan: In dissociative identity disorder and gelastic (laughing) fits and in paediatric patients,
- Šulak: Characterised by neurological symptoms associated with strokes of traumatic origin.
- Mukīl rēš lemutti: Related to headache,
- Aḫḫāzu: Associated with biphasic fever occurring in jaundice or fever high enough to produce neurological signs,
- Kišpu: Includes findings related to poisoning such as mushrooms.
- Bu'sanu: Associated with foul-smelling upper respiratory tract infections with bullae.
- Šadānu: Related to plague,

- Pašittu: Associated with gallbladder disease,
- Tugānu: It is related to stomach ulcer.

Discussion and Conclusion: Since Mesopotamian medical texts do not include the names of diseases, it is difficult to diagnose diseases. It is an important issue for researchers to determine which disease symptoms are associated with the names of evil spirits at the end of the texts. The texts frequently mention the existence of evil spirits and demons. If the text is organised in character to exorcise these ghosts, the patient is said to be possessed by the ghost or, more simply, to be touched by the ghost. These metaphysical concepts are usually stated as the cause of illness in a negative sense. However, some gods can also be seen as a similar cause of illness. It is possible that these metaphysical concepts, which have a very important place in the Mesopotamian text structure, evoke some syndromes and disease names in an environment where the names of modern diseases did not yet exist. It is foreseen that Mesopotamian texts will be better understood if more studies are conducted on this subject. This study shows that there is a relationship between evil spirits and the names of diseases. In addition, this study will also provide data to researchers trying to diagnose diseases.

Keywords: Mesopotamian medicine, evil spirit, disease diagnoses, history of medicine.

Appendix:

Evil Spirit/ The Devil	Preliminary Diagnosis	Medicine Branch
Lamaštu		Paediatrics
Lilû		Pediatric, Neurology
Alû	Coma	Neurology
Kūbu		Neurology
Rābisu	Stroke	Neurology
Gallû	Cataplexy	Neurology, General Surgery
Šulpaea	Stroke, CP (Cerebral Palsy)	Neurology
Šulak	Stroke	Neurology
Mukīl rēš lemutti	Secondary Headache?	Neurology
Aḥḥāzu	Jaundice	Gastroenterology
Kišpu	Mushroom Poisoning	Internal Medicine
Bu'sanu	Bullous Upper Respiratory Tract Infections	EAR (Nose and Throat)
Šadānu	Plague	Infection Diseases
Pašittu	Cholelithiasis	Gastroenterology
Tugānu	Peptic Ulcer	Gastroenterology

Tablo 2. Table showing the relationship between bad spirit, related medical speciality and possible prediagnosis.

Funda Kuzugüden Koca,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, 20020710033@nevsehir.edu.tr

Suzan Akkuş Mutlu, DoçDr.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, suzan.akkus@nevsehir.edu.tr

Mitler, ilkel insan topluluklarının dünyayı, evreni ve doğa olaylarını yorumlama henüz sınırlarını çözemedikleri hayatın ve evrenin çeşitli görüntülerini bir anlama bağlama ihtiyacından doğmuştur. Bütün çağlarda ve her koşulda yeryüzünde ikamet edilmiş ne kadar yer varsa, insana ait o kadar da mit vardır. Kadim coğrafya Mezopotamya da, Gılgamış ve Enuma Eliş destanları gibi anlatılarla bize zengin bir içerik sunmaktadır.

Mezopotamya'nın mitolojik belgeleri bilinen ve görünen dünyanın çok ötesinde bir gücü temsil eden tanrılardan bahseder. Eski Mezopotamya'da insan, tanrıya ve doğaya anlam verme gerekliliği ile hep karşılaşmıştır. Her şeyden önce yaratılışı gerçekleştiren yegane güç olan tanrı kavramı, mitolojinin zengin hayal gücüyle birleşerek yeni yeni motiflerin doğmasına sebep olmuştur. Bu motiflerden biri de yılan-ejder motifidir. Eliade, “Ejderha deniz canavarının, karanlıkların kozmik sularının, gecenin ve ölümün, tek kelimeyle şekilsiz ve hayali olanın, henüz bir ‘biçime’ sahip olmayan her şeyin simgesi olan ilksel yılanın örnek figürüdür.” der. Ejderha, Farsça bir kelime olmakla birlikte dünya mitlerinde “ejderhan, ejderha, ejder” şeklinde de karşımıza çıkmaktadır. Kelimenin Farsça'daki aslı biçimi ise hem Avesta hem de Pehlevi ve Orta Fars metinlerinde karşımıza çıkan Aji Dahaka/Ajdahak adlı yaratıktan gelir. Aji kelimesi köken olarak Latin anguis ‘yılan’, Sanskrit ahi ‘yılan, ejderha’ gibi kelimelerle kökteştir. “Enki ve İnanna: Yeryüzünün ve Kültürel süreçlerinin Düzenlenmesi” adlı mitte ise Enki'ye, “Uşumgal” denmektedir. Uşumgal ifadesi, hayali bir yılan, “ejderha” anlamına gelir. Kramer, Enki ve İnanna: Yeryüzünün ve Kültürel Süreçlerinin Düzenlenmesi “ adlı mitte, “uşumgal” ifadesinin diğer tanrıların çok bilinen sıfatı olduğunu belirtmektedir. Mezopotamya metinlerinde çoğu zaman yer altında veya yeryüzünde tasavvur edilen bu mitolojik varlık şekil olarak da kimi zaman kıvrılabilen bir balığa ya da bir timsaha kimi zaman bir sopaya sarılmış bir yılan kimi zaman da ayakları olan bir canlıya benzemektedir. Dolayısıyla yılan ve benzerlerine benzetilen bu varlık, aslında Eliade'nin de belirttiği gibi şekilsiz ve hayali olanın henüz bir biçime sahip olmayan “Tanrı” düşüncesinin bir yansımasıdır. Mezopotamya'da yer alan Enki, Enlil, An(u) büyük tanrılardandır ve onlara mitolojik metinlerde, “Tanrıların Babası, hükümdar, baba” unvanları ile hitap edilir. Mesela Anzu Mit'inde, Enlile “Tanrıların Babası ve hükümdar”, Anu'ya Girru'nun, Ea'ya da Ninurta'nın babası denmiştir. Bu mit, tanrıların evlenip çocuk sahibi de olduklarını doğrulamaktadır. “Dünyayı Düzenleyen Enki” adlı mitte Enki'yi öven bir şarkıda, bir ejderha olan Tanrı Enki, suda olan ve Absu adı verilen evinde; gölgesiyle dünyayı koruyan bir ağaçtır, dünyanın temel direğidir. Gerçek hayatta nasıl ki bir baba evin direği olarak içten ve dıştan gelen tehlikeleri bertaraf ederse ve o öz suyuyla yeni hayatların başlamasına vesile olarak yaşam döngüsünün devam etmesini sağlarsa, verdiğimiz örnekte görüldüğü gibi Mezopotamya'nın tanrı babaları da dünyaya hayat verirler. Bir başka deyişle Kutsal Savaşın sürdüğü yani iyi ile kötünün mücadelesi olduğu bu yerde, bir sanat olduğunu söyleyebileceğimiz bu anlatılarda hakim olan aslında tanrılar savaşıdır. Bu tanrılardan iyiyi temsil edenler; her zaman evin direği olarak görülen bir baba gibi, gösterdiği performansla evini yani dünyayı, daha geniş anlamıyla ona tabi olan halkı, kötücül güçlere karşı korur ve muzaffer olduğu andan itibaren etrafını tıpkı bir hayat ağacı yani bir yılan-ejderha gibi güzelliklerle donatır.

Anahtar Kelimeler: Mezopotamya, Tanrı, Baba, Ejderha

Funda Kuzugüden Koca,

Nevsehir Hacı Bektashi Veli University, 20020710033@nevsehir.edu.tr

Suzan Akkuş Mutlu, AssocDr,

Nevsehir Hacı Bektashi Veli Üniversitesi, suzan.akkus@nevsehir.edu.tr

Myths are the way primitive human communities around the world interpret the universe and natural events, yet reveal their secrets. It arose from their need to understand and connect the various images of life and the universe that they could not decipher. As many inhabited places on earth as there are in all ages and under all conditions, so many places belong to humans. There is myth. In the ancient geography of Mesopotamia, with narratives such as the Gilgamesh and Enuma Elish epics, it offers us rich content. Mythological documents of Mesopotamia represent a power far beyond the known and visible world. He talks about the gods who act. In ancient Mesopotamia, humans the necessity of giving meaning to man, God and nature He has always encountered. First of all, the concept of God, who is the only power that realizes creation, Combining with the rich imagination of mythology, it gave rise to new motifs. This One of the motifs is the snake-dragon motif. Eliade “The dragon is the sea monster, the darkness, the cosmic waters, night and death, in the short, the shapeless and imaginary does not yet have a 'form'. It is the exemplary figure of the primordial snake, which is the symbol of everything that is not.” says. Dragon is a Persian word However, it also appears as "dragon" in world myths. The original form of the word in Persian is found in both Avesta, Pahlavi and Middle Persian texts. It comes from the creature we encounter called Aji Dahaka/Ajdahak. The word aji originates from the Latin anguis. 'snake' is from the same word root as Sanskrit ahi 'snake, dragon'. “Enki and Inanna: Of the Earth and In the myth titled "Regulation of Cultural Processes", Enki is called "Ushumgal". Usumgal The expression means an imaginary snake, “dragon”. Kramer, Enki and Inanna: Earth and Culture In the myth titled "Regulation of Processes", the expression "uşumgal" is used as a well-known adjective of other gods. states that it is. In Mesopotamian texts, most of the time it is underground or on earth. This mythological being is sometimes shaped like a fish that can curl up, or a sometimes to a crocodile, sometimes to a snake wrapped around a stick, and sometimes to a creature with legs. It looks similar. Therefore, this being, which is likened to snakes and the like, is actually what Eliade stated. It is a reflection of the shapeless and imaginary idea of "God", which does not yet have a form. Therefore, this being, which is likened to snakes and the like, is actually the creature that Eliade stated. It is a reflection of the idea of "God", which is formless and imaginary, and does not yet have a form. Enki, Enlil and An(u) in Mesopotamia are among the great gods. In the texts, he is addressed with the titles of "father of the gods, ruler and father". For example, in the Myth of Anzu, Enlile "father of the gods and ruler", Anu was called the father of Girru, and Ea was called the father of Ninurta. This myth It also confirms that the gods marry and have children. “Enki the Organizer of the World” In a song praising Enki in myth, God Enki, a dragon, lives in his house in water called Absu; It is a tree that protects the world with its shadow, it is the pillar of the world. In real life, just as a father, as the pillar of the house, eliminates internal and external dangers and creates new lives with his own juice. If it enables the life cycle to continue by causing it to start, in the example we gave As can be seen, the god fathers of Mesopotamia also give life to the world. In other words, Holy There is art in this place where war continues, where good and evil struggle. What we can say is that what dominates these narratives is actually the war of the gods. These gods represent good those who; Like a father who is always seen as the pillar of the house, he destroys his home with his performance. It protects the world, and in a broader sense, the people who are subject to it, against evil forces and is victorious. From that moment on, he adorns his surroundings with beauties, just like a tree of life, that is, a snake-dragon.

Keywords: Mesopotamia, God, Father, Dragon

Yas âdeti, dünyada bilinen bütün kültürlerin genel ritüellerinden biridir. Bütün afetler yenilgiler, ölümler sonucu insanlar davranışlarıyla, sözleriyle üzüntülerini ortaya koymaya çalışmışlardır. Bu ritüellerin bazıları zaman içinde toplumda uyulması gereken bir kural haline gelebilir. Türk kültüründe de Şamanizm'in etkisiyle yas âdetinde yıllar içinde uyması gereken birçok inançların ortaya çıktığını görüyoruz. Bu âdetler sultanların hakimiyet alâmeti bile olmuştur. Ölüm ve ölümden sonraki hayatın varlığı; insanın varoluşundan itibaren zihnini meşgul eden önemli konulardan biri olmuştur. Yeryüzünde ömrünü tamamlayan herkesin ruhu bedeninden ayrılır ve geçici hayatından ebedi hayata göç eder. Her uygarlığın ölüm ve ölümden sonraki hayat ile ilgili tutumu farklı olmuştur. İnanç sistemi ve din, bu tutumu yönlendiren etmenlerin başında gelmektedir. Toplumların ölüme bakış açısı, ölümle yüzleşmesi, Ölüm sonrasında yapılan uygulamalar, zaman içinde değişim gösterse de temel olarak din ve gelenekler ile şekillenir. Her ne kadar ölüme farklı anlamlar yüklenilse de bazen engel olabilmek için önlemler alınmış, bazen de ölüm kavuşma veya kurtuluş olarak algılanmış, hatta ölümsüzlük için türlü çabalar sarf edilmiştir. Türklerde ölüm sonrası kişinin ardında yas törenleri olarak bilinen yuğ törenleri yapılmış bu törenlerle acısı yasanmış ortaya koyulan acılar, sagu adı verilen ağıtlar yakılarak dile getirilmiştir. Türk kültüründe varlığı erken dönemlerden itibaren tespit edilmiş diğer bir dini tören, "yuğ"dur. Yuğ, eski Türklerde ölen kişinin ardından düzenlenen cenaze merasimlerinin genel adıdır. Bu kelimenin geçtiği ilk kaynakların başında Orhun Kitabeleri gelir. Burada Kültigin öldüğünde onun için bir yuğ töreninin düzenlendiğinden bahsedilmektedir. Kitabelerde verilen bilgilerden hareketle yuğ törenlerinde "yuğcu" ve "sığıtçı" denilen ağıtçıların bulunduğunu, törene gelenlerin yanlarında altın, gümüş, misk ve kurbanlık hayvan getirdiklerini, katılımcıların saçlarını kesip yüzlerini çizdiklerini ve ölen kişi için "balbal"ların dikildiğini öğreniyoruz. Göktürk döneminden başka Hunlarda da varlığını takip edebildiğimiz yuğ törenlerinin önemli bir kısmını kurban oluşturur. Altay Türklerinde kurban edilen at, derisinden çıkarılıp bir sırığa takılırken Çin tarihçilerine göre eski Türklerde kesilen kurbanların başları sııkların ucuna takılır. Kazaklarda ise cenaze törenlerinde atın sadece kuyruğu kesilerek kurban merasimi tamamlanır. Dede Korkut Kitabı başta olmak üzere Türklerin cenaze merasimlerini anlatan veya ölüm telakkileri hakkında bilgi veren kaynaklar, törenlerde söylenen bazı şiirlerden bahsederler. Özellikle eski Türklerde hem din adamlığı hem de şairlik vasfı olan tipler, ölen kişinin gömülme zamanını tayin ettiği gibi, ölenin ruhunu rahatlatmak, gideceği yere ulaşmasını kolaylaştırmak için kopuzla bazı şiirler söylemişlerdir. Bu şiirler zamanla ölen kişinin hatırasını yaşatmak için onun kahramanlıklarını ve meziyetlerini anlatan şiirlere dönüşmüştür. Bu bakımdan yuğ törenlerinin sıradan insanlardan daha ziyade toplum için önemli bir konumda bulunan kişiler için düzenlendiğini belirtmek gerekir. Adına yuğ merasimi düzenlenen kişi çoğunlukla ya handır ya da kahramanlıklarıyla ün yapmış bir savaşçıdır. Böyle olduğu için onların hayat hikâyeleri ve başarıları ozanların şiirlerine girmiştir. Türk halk şiirinin ilk örneklerinden olan "sagu"ların, böyle bir geleneğin sonucu olarak oluşmuş olduklarını söylemek mümkündür. Meşhur Alp Er Tonga sagusu, muhtemelen Alp Er Tonga için düzenlenmiş bir yuğ töreninde oluşturulmuş şiirlerden ibarettir. Bu çalışmada Türklerde yapılan yuğ törenleri, defin törenleri, sagu söyleme geleneği, toplumdaki yeri ve önemi incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Sagu, Yuğ, Defin, Ritüel, Ölüm

Age tradition, common to all cultures in the world, is one of the rituals. All disasters and defeats, his death as a result of the actions of people with their grief, have sought to reveal words. Some of these rituals over time it can become a rule to be followed in society. The influence of shamanism in the age period in Turkish culture over the years, we see the emergence of several beliefs that you must meet. This tradition has been even the sign of the dominion of the Sultan. The existence of death and afterlife; it has been one of the important issues that have occupied the mind of man since his existence. The soul of everyone who completes his/her life on Earth leaves his/her body and migrates from his/her temporary life to eternal life. The attitude of each civilization regarding death and the life after death has been different. The belief system and religion are at the beginning of the factors that guide this attitude. Although societies' perspective on death, their confrontation with death, and the practices made after death change over time, they are mainly shaped by religion and traditions. Although different meanings are attached to death, sometimes measures have been taken to prevent it, sometimes death has been perceived as a reunion or salvation, and even efforts have been made for immortality. In the Turks, yuğ ceremonies, known as mourning ceremonies, were performed after the death of a person, and with these ceremonies, the suffering was experienced, the revealed sufferings were expressed by burning lamentations called sagu. Another religious ceremony whose existence has been identified in Turkish culture since the early periods is "yuğ". Yuğ is the general name of the funeral ceremonies held after the deceased person in the ancient Turks. Orkhun Inscriptions come at the beginning of the first sources in which this word occurs. It is mentioned here that when Cultigin died, a yuğ ceremony was held for him. Based on the information given in the inscriptions, we learn that there were mourners called "yuğcu" and "sigıççı" at yuğ ceremonies, those who came to the ceremony brought gold, silver, musk and sacrificial animals with them, participants cut their hair and scratched their faces, and "balbal"s were sewn for the deceased person. In addition to the Göktürk period, sacrifice constitutes an important part of the yuğ ceremonies, the existence of which we can trace in the Huns. The horse sacrificed in the Altay Turks is taken out of its skin and put on a pole, while according to Chinese historians, the heads of the victims slaughtered in the ancient Turks are attached to the end of the poles. In Kazakhs, on the other hand, only the tail of the horse is cut off during funeral ceremonies and the sacrifice ceremony is completed. The sources that describe the funeral ceremonies of the Turks, especially the Book of Dede Korkut, or provide information about their death beliefs, mention some poems that were sung at the ceremonies. Especially in the ancient Turks, people who had both religious and poetic qualities sang some poems with kopuz to comfort the soul of the deceased, to facilitate his arrival to his destination, as well as to determine the time of burial of the deceased. Over time, these poems have turned into poems describing his heroism and virtues in order to keep the memory of the deceased person alive. In this regard, it should be noted that yuğ ceremonies are organized for people in an important position for society rather than ordinary people. The person in whose name the yuğ ceremony is held is mostly either a khan or a warrior who has a reputation for his heroism. Because of this, their life stories and achievements have entered the poems of poets. It is possible to say that "sagus", one of the first examples of Turkish folk poetry, were formed as a result of such a tradition. The famous Alpine Er Tonga saga probably consists of poems composed at a yug ceremony organized for Alpine Er Tonga. In this study, yuğ ceremonies performed in Turks, burial ceremonies, sagu singing tradition, place and importance in society will be examined.

Keywords: Sagu, Yuğ, Burial, Ritual, Death

Eskiçağ tarihinin önemli uygarlıklarından olan Mısır toplumunda kadının yeri ve konumuna açıklık getirmek konumuzun amacıdır. Bu amaca hizmeten çalışma için zaman ve mekân kavramları belirlenerek bu ekseninde bir analiz yapılmıştır. Çalışma üzerine online ve modern kaynaklar taranarak konu ile ilgili detaylı bir çalışma yapılmış ve elde edinilen bilgiler söz konusu başlığa uyarlanarak konunun detayları verilmiştir. Yapılan değerlendirme ve çalışmalar sonucunda Mısır toplumunda kadının oldukça önemli bir yere sahip olduğu ve aynı zamanda toplumun birçok alanında değer gördüğü görülmüştür.

Günümüzde kadın konusu üzerine birçok araştırma ve değerlendirmeler yapılırken bu konu geçmişte kadın rolüne olan ilgiyi arttırmıştır. Eskiçağ tarihinde rol oynayan medeniyetler üzerine birçok çalışma yapılmış ve Mısır toplumunun kadına verdiği kıymetle medeni bir uygarlık yapısına sahip olduğu gözlemlenmiştir. Mısır halkı cinsiyetlerine göre değil bir varlık, bir insan karakterinde değer veren bir toplum yapısı arz etmiş öyle ki kadın kutsal bir mahiyette görülmüştür. Zira Mısır pantheonunda tanrı Maet'e saygı, beraberinde diğer kadınlara karşı da saygı ve sevgi göstermeyi gerektirmekte idi. Kadına karşı bu saygı ve değer, toplumun hemen her alanında rahatlıkla izlenmiştir. Kadın evlenme, boşanma, sözleşme, miras, siyasi ve ev hayatı gibi alanların hemen hepsinde şahsına münhasır bir şekilde hak ve hürriyete sahip bir değer görmüştür.

Eski Mısır'da yönetim Aşağı ve Yukarı Mısır olarak iki bölüme ayrılarak sağlanmıştır. Büyük İskender'in MÖ 332'de Mısır'a gelmesi ile Hellenistik dönem başlamıştır. Fethedilen yerler arasında olan Mısır'ın Büyük İskender'in ölümü sonrası komutanlar arasında pay edilmesi ile Yunan- Makedon menşeli yönetimin beraberinde getirdiği farklı yapı bölgedeki yönetime kadar yansımıştır. Zira bu dönemde fethedilen bölgelerde kültür birliği yaratma arzusu döneme adını vuracak kadar etkili bir politika yapısı oluşmasını sağlamıştır. Günümüz toplumunda Mısır'da kurulmuş olan Ptolemaios Hanedanlığının kraliçelerinden VII. Kleopatra birçoğumuz tarafından bilinmektedir. İskender'in ölümünün ardından bölgedeki en büyük güç olan Ptolemaios hanedanının son kraliçesi VII. Kleoptra babasının vasiyeti ile tahta çıkmış ve Roma generallerinden olan Marcus Antonius ile yaptığı evlilikle dönemin önemli isimleri arasında yer almıştır. Actium savaşı ile bu parlak dönem sona ermiştir.

Anahtar Kelimeler: Mısır, Ptolemaios Hanedanı, Büyük İskender, VII. Kleoptra, Actium Savaşı.

The aim of our topic is to clarify the place and position of women in Egyptian society, one of the important civilizations of ancient history. To serve this purpose, the concepts of time and space were determined for the study and an analysis was made on this axis. A detailed study was conducted on the subject by scanning online and modern sources, and the information obtained was adapted to the subject in question and details of the subject were given. As a result of the evaluations and studies, it has been seen that women have a very important place in Egyptian society and are also valued in many areas of society.

In ancient Egypt, the administration was provided by dividing it into two parts, Lower and Upper Egypt. The Hellenistic period began with Alexander the Great's arrival in Egypt in 332 BC. The different structure brought by the Greek-Macedonian origin administration was reflected in the administration in the region after the death of Alexander the Great, when Egypt, which was among the conquered places, was divided among the commanders. Because the desire to create a cultural unity in the conquered regions during this period provided the formation of a political structure that was effective enough to leave its mark on the period. In today's society, Cleopatra VII, one of the queens of the Ptolemaic Dynasty established in Egypt, is known by many of us. After Alexander's death, Cleopatra VII, the last queen of the Ptolemaic Dynasty, which was the greatest power in the region, ascended to the throne with her father's will and became one of the important names of the period with her marriage to Marcus Antonius, one of the Roman generals. This bright period ended with the Battle of Actium.

Keywords: Egypt, Ptolemaic Dynasty, Alexander the Great, Cleoptra VII, Battle of Actium.

Hristiyanlıkta gökyüzü, Tanrı'nın evi, ilahi düzenin mekânı ve sonsuz yaşamın simgesi olarak görülürken, yeryüzü insanın geçici varoluşunun, günah ve kurtuluş arasındaki mücadelesinin sahnesi olarak kabul edilir. Çalışmanın amacı, yeryüzü ve gökyüzü sembolizmini Bizans ikonografisi bağlamında inceleyerek, bu kavramların teolojik anlamını ve sanatsal yöntemlerle ifade ediliş biçimlerini analiz etmektir. Gökyüzü, genellikle Tanrı'nın varlığıyla ilişkilendirilirken, yeryüzü bu kutsallığın tezahür ettiği alan olarak düşünülür. Her iki alan, ikonografik kompozisyonlarda hiyerarşik bir düzen içinde temsil edilir; bu düzen, ilahi ile dünyevi olanın sınırlarını görsel olarak çizerken, aynı zamanda bu iki düzlemin birbirine olan bağlılığını vurgular.

Bizans ikonalarında gökyüzü, genellikle altın zeminle betimlenerek zamansız ve sınırları olmayan bir boyutun temsili olarak sunulur. Bu, ilahi olanın maddi dünyadan ayrılığını vurgular. Yeryüzü ise ikonlarda daha somut ve sınırlı bir şekilde ifade edilir; genellikle bitki örtüsü, dağlar veya basit geometrik şekillerle insanın yaşam alanını simgeler. Ancak bu iki düzlem birbirinden kopuk değildir; ikonlarda gökyüzü ve yeryüzü arasında kurulan sembolik bağ, insan ile Tanrı arasındaki ilişkiyi ve kurtuluş sürecini görselleştirir. Aynı zamanda Tanrı, insan ve evren arasındaki hiyerarşik düzenin anlaşılmasında temel bir rol oynamaktadır. Erken Bizans dönemi Hristiyan ikonografisinin şekillenmeye başlamasıyla birlikte resim sanatı bu kavramla gelişme göstermiştir. Bu dönemde ikonografide gösterilen yeryüzü ve gökyüzü kavramı Tanrı'nın insanlar üzerindeki egemenliğini vurgulamaktadır. Orta Bizans'ta yeryüzü kavramının daha da belirginleşmesiyle dağlar, ağaçlar, bitki örtüsü gibi doğa unsurları insan ile ilahi arasında geçiş gösteren bir bağ olarak kullanılmaya başlanmıştır. Geç Bizans dönemine gelindiğinde sanatta zengin bir sembolizmin yaşandığı dönemdir. Gökyüzü tasvirleri daha hareketli, melekler, yıldızlar gibi kavramlarla zenginleştirilmiştir. Aynı zamanda yeryüzü kavramı da daha detaylı ve doğal olarak tasvir edilmesiyle yaşam alanı ile ilahi düzenle daha güçlü bir bağ içinde göstermiştir. Bu kronolojik gelişim, Bizans tasvir sanatında gökyüzü ve yeryüzü temalarının sadece estetik bir unsur olmadığını, aynı zamanda dönemin teolojik, kozmolojik ve sanatsal anlayışlarının bir yansıması olarak hizmet ettiğini göstermektedir.

Sonuç olarak, Bizans ikonografisinde gökyüzü ve yeryüzü, insanın ilahi düzenle kurduğu ilişkiyi anlamak ve görselleştirmek için önemli birer sembol olmuştur. Bu iki düzlem arasındaki bağlantı, sanatsal kompozisyonlarda teolojik ve kozmolojik fikirlerin ifadesine olanak tanımış, dönemin manevi anlayışını şekillendiren bir araç işlevi görmüştür. Kronolojik gelişim sürecinde, bu tasvirler yalnızca estetik bir değer taşımakla kalmamış, aynı zamanda Bizans tasvir sanatının derinliğe sahip düşünce yapısını yansıtan bir dil haline dönüşmüştür.

Anahtar Kelimeler: Bizans, Bizans resim sanatı, ikona, Duvar Resimleri, Hristiyan ikonografisi

In Christianity, the sky is seen as the house of God, the place of divine order and the symbol of eternal life, while the earth is considered the stage of man's temporary existence and his struggle between sin and salvation. The aim of this study is to examine the symbolism of earth and sky in the context of Byzantine iconography, analyzing the theological meaning of these concepts and their artistic expression. The sky is usually associated with the presence of God, while the earth is considered as the space where this divinity is manifested. Both spheres are represented in iconographic compositions in a hierarchical order, visually delineating the boundaries between the divine and the mundane, while at the same time emphasizing the interconnectedness of these two planes.

In Byzantine icons, the sky is often depicted against a gold background, representing a timeless and limitless dimension. This emphasizes the separation of the divine from the material world. The earth, on the other hand, is expressed in icons in a more concrete and limited way, often symbolizing the human habitat with vegetation, mountains or simple geometric shapes. However, these two planes are not disconnected from each other; the symbolic connection between heaven and earth in icons visualizes the relationship between man and God and the process of salvation. It also plays a fundamental role in understanding the hierarchical order between God, man and the universe. As the Christian iconography of the early Byzantine period began to take shape, the art of painting developed with this concept. In this period, the concept of earth and sky in iconography emphasized God's sovereignty over human beings. In Middle Byzantium, as the concept of earth became more prominent, elements of nature such as mountains, trees and vegetation began to be used as a link between the human and the divine. The Late Byzantine period is a period of rich symbolism in art. The depictions of the sky were more animated and enriched with concepts such as angels and stars. At the same time, the concept of earth was depicted in a more detailed and natural way, showing a stronger connection between the living space and the divine order. This chronological development shows that the themes of sky and earth in Byzantine depiction were not only an aesthetic element, but also served as a reflection of the theological, cosmological and artistic understandings of the period.

In conclusion, in Byzantine iconography, the sky and the earth were important symbols for understanding and visualizing the human relationship with the divine order. The connection between these two planes allowed for the expression of theological and cosmological ideas in artistic compositions and served as a tool that shaped the spiritual understanding of the period. In the course of their chronological development, these depictions not only carried an aesthetic value, but also became a language that reflected the profound mindset of Byzantine depiction.

Keywords: Byzantium, Byzantine art, Christian Iconography, Icons, Wall Paintings

BİZANS DÖNEMİ KAPADOKYA BÖLGESİNDEKİ ARİSTOKRASİNİN MİMARİ VE RESİM PROGRAMINA YANSIMALARI

Gamze KIRNİK, Yüksek Lisan Öğrencisi,

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sanat Tarihi Bölümü krnk.gmze@gmail.com

Tarihin her döneminde coğrafi ve fiziki yapısıyla Kapadokya birçok bilim dalında araştırmalara konu olmuştur. Konumuz gereği Bizans döneminde thema sistemiyle birlikte gelişen yerel gücün sanata yansımalarını inceleyeceğiz. İmparatorluk topraklarında thema sisteminin uygulanmaya başlamasıyla birlikte Kapadokya bölgesi askeri garnizon özelliğini taşımıştır. Themaların başında stratiotes adı verilen toprağa bağlı en güçlü sivil ve askeri kişiler yer almıştır. Zaman içerisinde idari ve askeri birliğin sağlandığı bölgede böylece yerel elit bir tabaka oluşmaya başlamıştır. Köklü ailelerin oluşturduğu bu elit tabaka kırsaldaki yönetim, idare, üretim ve ordu açısından merkezi yönetime yardımcı niteliğinin yanı sıra toprakların etkin kullanılmasıyla doğu sınırından gelen akınlara karşı Kapadokya bölgesini tampon bölge konumuna getirmişlerdir. Özellikle Kapadokya bölgesinde Skepides, Phokas, Katakalcones, Maleinoi, Doukades gibi köklü aileler aristokrat kesimin önemli temsilcileri olmuşlardır. Askeri ve idari yönetimde üst düzey görevler üstlenen bu aileler aslına bakacak olursak köylüdürler ve merkezi yönetim tarafından kendilerine verilen rütbeler ile bir güç elde etmekle birlikte bölge yönetiminde de söz sahibidirler. Yönetimden ve ordudan gelen bu üst düzey kişiler sadece idari açıdan değil yanı zamanda bölgedeki sanat faaliyetlerine de ön ayak olmuşlardır. Kimi zaman bu kişiler manastır veya kiliselerin kuruculuğunu üstlenmenin yanı sıra maddi açıdan da kilise ve manastır komplekslerine bağışta bulunmuşlardır. Günümüze ulaşmış yapıların inşa yazıtlarında, mezar yazıtları veya dua metinlerinde bu kişilerin meslekleri, unvanları, hangi aileye mensup olduklarına dair bilgiler mevcuttur. Bağışta bulundukları kiliselerin veya kurucusu oldukları manastırların yanı sıra resim programına yaptıkları bağışlarda boyanın rengi, üslubu bu kişilerin güçleri hakkında da bizlere bilgi vermektedir. Bölgede sadece aristokrat kesimin değil aynı zamanda belli bir maddi güce bağlı olmaksızın bireylerin kendileri veya aileleri adına maddi olanakları elverdiği ölçüde bağış yapmaya teşvik edildiği de görülmektedir. Kişiler kendi arsalarını bağışlayarak veya kendi toprakları üzerine kilise inşa ederek ruhani boyutta katkılarını sunarken aynı zamanda da yapılan kilise, manastır veya kişiye özel şapellerde gömülme hakkına sahip olmuşlardır. Bu hamilik olgusu içerisinde köy kökenli, askeri unvan sahibi aristokratların yaptırdıkları kiliseler ve varsa resim programına yansımalarını sanata ve döneme etkileri açısından incelenecektir.

Anahtar Kelime: Dynatoi, Stratiotes, Bizans Kapadokya'sında güçlü aileler, Hamilik Olgusu, Bağışçılar

THE ARISTOCRACY IN CAPPADOCIA IN THE BYZANTINE PERIOD AND ITS REFLECTION IN ARCHITECTURE AND PAINTING PROGRAMME

Gamze KIRNİK, Graduate Student,

Muğla Sıtkı Koçman University Institute of Social Sciences, Department of Art History
krnk.gmze@gmail.com

In every period of history, Cappadocia, with its geographical and physical structure, has been the subject of research in many disciplines. In keeping with our theme, we will examine the reflection of local power on art, which developed with the thema system in the Byzantine period. With the introduction of the thema system in the territory of the empire, the region of Cappadocia was characterised as a military garrison. At the head of the themas were the strongest civil and military people, called stratiotes, who were tied to the land. In the region, where administrative and military unity was achieved over time, a local elite began to form. This elite, made up of well-established families, helped the central administration in terms of rural management, administration, production and the army, as well as making the Cappadocian region a buffer zone against raids from the eastern frontier by making effective use of the land. In Cappadocia in particular, well-established families such as the Skepides, Phokas, Katakhalones, Maleinoi and Doukades were important representatives of the aristocratic class. These families, who occupied high positions in the military and administrative administration, were originally peasants, but with the ranks given to them by the central administration, they gained power and had a say in the administration of the region. These high-ranking administrative and military figures were involved not only in administration but also in artistic activities in the region. Sometimes they were founders of monasteries or churches, and sometimes they made financial donations to church and monastery complexes. The building inscriptions, tomb inscriptions and prayer texts of the surviving buildings provide information about the professions, titles and families of these people. In addition to the churches or monasteries to which they donated or the monasteries they founded, the colour and style of the paint used in the donations they made to the painting programme also give us information about the power of these people. In the region, not only the aristocratic class, but also individuals, regardless of financial power, were encouraged to make donations on behalf of themselves or their families to the extent that their financial means allowed. Individuals made spiritual contributions by donating their own land or building churches on their own land, while at the same time having the right to be buried in the churches, monasteries or private chapels. In the context of this patronage phenomenon, the churches built by aristocrats of village origin and military titles will be studied, as well as their reflection in the painting programme, if any, in terms of their impact on art and the period.

Keywords: Dynatoi, Stratiotes, powerful families in Byzantine Cap

Duygu ÖZKAN,

*Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi,Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Bölümü, e-posta:
duyguozkan_55@outlook.com*

Devrimler ve Sömürgecilik çağı 18. ve 20. yüzyıllar arasında Avrupa'daki kökten değişiklikler, batılı devletlerin dünyanın hemen her bölgesinde başta yönetsel açıdan akabinde sosyo-kültürel ve ekonomik olarak diğer ulusların hayatlarına etki etmiştir. Bu değiştirme ve kendi istediği şekilde düzenleme anlamında Birleşik Krallık ve Fransa, başı çekmektedir. Sömürgeci güçler dünyanın çeşitli bölgelerine yayılırken insan ve toprak paylaşımında büyük zorluklar çekmiş olan Kara Kıta Afrika üzerinde hem süresel hem de alansal bakımından büyük bir sömürge imparatorluğu kurmuşlardır. Bir kuzey Afrika yerleşkesi olan Fas, bu paylaşımında Fransızların egemenliğinde acı ve kanlı günler geçirmiş, Fransızların kendine özgü bir yönetim anlayışı ile süreç yürütülmüştür. Fransız sömürgeci idaresi yalnızca yönetmek değil, aynı zamanda kendi ürettikleri birtakım felsefelerin ışığında diğer uluslara medeniyet götürme misyonu üstelenmiş ve Fransızlaştırdıklarını iddia ettikleri bu topluluklara 'evolue' yani sosyal olarak gelişmiş, modernleşmiş, değişmiş, dönüşmüş anlamına gelen bir ifade kullanmayı tercih etmişlerdir. Bu çalışmada, sömürgecilik çağında, sanayi devrimi sonrasında süper güçlere dönüşen tüm batı Avrupalı devletlerin en önemli hammadde ve pazarı alanı olan Afrika'nın, kuzey bölgesinde yer alan ve Arap-İslam fetihlerinde Mağrip (Güneşin battığı yer) ismi verilmiş olan günümüz Fas'ının sömürgeci devletlerden ve özel olarak Fransa'dan bağımsızlığını kazanışının tarihsel gelişimi özet olarak incelenmeyi amaçlamaktadır. Çalışma, Fas'ın olgu-tarihsel biçimde zaman içinde sosyal, ekonomik ve idari olarak yaşadığı değişim ve dönüşümlerinin aktarımını yaptıktan sonra sömürge yönetimlerinin arasındaki çekişmeye konu olmuş ve müstemlekeciiler arasındaki anlaşmalarla bağımsızlığını kaybetmiştir. Sömürge yönetimine giriş ve bu yönetimin sosyo-kültürel olarak yörenin yerli topluluğu olan Berberilerin ve Arapların üzerindeki nicelik ve nitelik bakımından yarattığı değişiklikleri inceleyip müstemleke idaresinden bağımsızlığını kazanmak için verdiği mücadeleyi sırası ile özünü aktararak ifade etmektedir. Makalede Fas'ın, sömürgecilik çağından önce Arap- İslam dünyasının bilinen Afrika'da yaşattığı radikal farklılaşma, İslam'ın animist Kuzey Afrika'da sadece dini değerleri değil aynı zamanda dil ve kültür olarak evrimleştirdiğini, Fransız kolonizasyonu ile aynı durumun farklı bir zamanda bir kez daha Berberi ulusuna dayatılan kökten bir değişim ısrarının dil ve kültür bakımından asimilasyona dayatması ile daha üst bir safhaya geçtiğini tespit etmiş ve ulus-devlet çağında, Faslı özgürlük savaşçılarının ulusal bir hareket başlatmalarının, bu yolda direnmelerinin getirdiği başarıyla sonuçlanması ile 1956'da bir bağımsızlık anlaşmasının imzalanarak, özgür anayasal bir monarşi yönetimine evrilmesi ve günümüz bağımsız Fas Krallığı'nın kurulması ile neticelenmesi işlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Fas, Bağımsızlık, Fransız, Akdeniz, Kolonizm

Duygu ÖZKAN,

*Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Institute of Social Sciences, Department of History, e-mail:
duyguozkan_55@outlook.com*

Revolutions and the Age of Colonialism between the 18th and 20th centuries, radical changes in Europe led to the western states influencing the lives of other nations in almost every region of the world, first administratively and then socio-culturally and economically. The United Kingdom and France are at the forefront in terms of changing and organising the way they want. As the colonial powers spread to various parts of the world, they established a great colonial empire both in terms of duration and area on the Black Continent of Africa, which had great difficulties in sharing people and land. Morocco, a north African settlement, went through painful and bloody days under the rule of the French domination and the process was carried out with the unique management style of the French. The French colonial administration undertook the mission of not only governing, but also bringing civilization to other nations in the light of some philosophies they produced, and they preferred to use the expression 'evolue', meaning socially developed, modernized, changed, transformed, to these communities that they claimed to have Frenchized. This study aims to summarise the historical development of the independence of today's Morocco, located in the northern region of Africa, which was the most important raw material and market area for all western European states that turned into superpowers after the industrial revolution in the colonial era, and which was named Maghreb (where the sun sets) during the Arab-Islamic conquests, from the colonial states and France in particular. This study, after presenting the social, economic and administrative changes and transformations of Morocco in historical time, has been the subject of the conflict between the colonial administrations and lost its independence with the agreements between the colonisers. It analyses the introduction of colonial rule and the socio-cultural changes that this rule caused in terms of quantity and quality on the Berbers and Arabs, the indigenous community of the region, and expresses the struggle to gain independence from the colonial administration by conveying its essence in order. In the article, Morocco's radical differentiation caused by the Arab-Islamic world in the known Africa, known before the colonial era, shows that Islam evolved not only religious values but also language and culture in animist North Africa, it found that with French colonisation, the same situation was taken to a higher level with the insistence on a radical change imposed on the Berber nation once again at a different time, with the imposition of assimilation in terms of language and culture, and in the age of the nation-state, the launch of a national movement by Moroccan freedom fighters and the successful outcome of their resistance to it led to the signing of an independence treaty in 1956 and the establishment of the present independent Kingdom of Morocco.

Keywords: Morocco, Independence, French, Mediterrian, Colonizm

Doğal afetler, yıkıcı etkileriyle fiziksel ve toplumsal yapılar üzerinde derin izler bırakan olaylardır. Depremler, bu afetlerin bir türü olarak yalnızca fiziksel yapıları değil, aynı zamanda bireylerin yaşamlarını, psikolojik durumlarını ve toplumsal bağlarını da etkiler Türkiye, aktif tektonik yapılar ve büyük fay hatları nedeniyle yüksek deprem riski taşıyan bir ülkedir. Kuzey Anadolu Fay Hattı, ülkenin en önemli sismik hatlarından biri olup, 1999 İzmit, 1939 Erzincan ve 2023 Kahramanmaraş depremleri gibi büyük ve yıkıcı olaylara yol açmıştır. Bu depremler, Türkiye'nin deprem kuşağındaki yeri ve sismik etkinliğin toplumsal ve ekonomik olayların göz önüne sermektedir. Özellikle İzmit depremi, sonrasında inşaat standartlarında önemli değişikliklere ve deprem güvenliği önlemlerinin yeniden değerlendirilmesine neden olmuştur. Türkiye'nin deprem riski, yerel yapılaşma, afet hazırlığı ve deprem bilincinin oluşturmak önlem almalarını zorunlu kılmaktadır. Toplumlara büyük kayıplarla sınava tabii tutan bu doğal afet yüzyıllardır ülkemizin önemli bir problemidir. Önlem alınabilir ama ortadan kaldırılamamaktadır. Her deprem, gerçekleştiği bölgede farklı hikayeler bırakır; bu hikayeler, bireylerin toplum içindeki dayanıklılık örneklerini, yeni başlangıçlarını ve umutlarını yansıtır. Deprem sonrası hayatta kalmak, acılara rağmen yaşama bağlılığı ifade eder. Bu çalışmanın amacı, depremin insan yaşamında bıraktığı hikayelere, duygusal etkilerine ve travmatik izlerine odaklanmaktır. Aynı zamanda, afet sonrası bireylerin bölgeyi terk etme ya da kalarak hayatlarını yeniden inşa etme kararlarını ve toplumların bu süreçte nasıl toparlandığını incelemeyi hedeflemektedir.

Hatay Antakya'daki 6 Şubat 2023 tarihinde Türkiye'nin genelinde etkili olan 7,8 büyüklüğündeki deprem, Hatay /Antakya ve çevresinde büyük yıkıma yol açmıştır. Kahramanmaraş ilinin Pazarcık ilçesinin merkez üssünün olduğu bu felaket, Türkiye'nin güncel ve en yıkıcı depremlerden biri oldu ve 50.000'den fazla can kaybına neden olmuştur. Hatay başta olmak üzere, Kahramanmaraş, Gaziantep, Malatya, Adıyamanın da içinde bulunduğu 11 ilde büyük hasarlar almıştır. Binalar yıkılmış ,altyapılar çökmüş, insanlar psikolojik anlamda bitmiş ,sevdilerini kaybetmişlerdir. Ülkemize sınır komşusu olan Suriye'nin kuzeyinde de yıkımlar meydana gelmiştir. Arama kurtarma çalışmaları bu bölgelerde hızla başlatılmıştır, ancak zorlu hava koşulları ve altyapı durumu zorlaştırmış, yardım çalışmaları güçleşmiştir. Depremin ardından barınma ve gıda yardımları , bölgenin yeniden inşası uzun yıllar devam edecektir. Deprem vasıtasıyla oluşan duyguların mekânsal boyutu iki şekilde ele alınabilir. Birincisi, deprem anında yaşanan duygulardır. Evde, sokakta, şehirde yaşanan “şok, dram, trajedi, korku” vb duygular bu kapsamda değerlendirilebilir. İkincisi ise, deprem sonrasında süreçte yaşanan duygulardır. Çadır kentte, göç edilen yeni şehirlerde gelecek kaygısı, belirsizlik, endişe gibi duygular bu kapsamda değerlendirilebilir. Bu çalışmada nitel yöntemlerden derinlemesine görüşme yöntemi kullanılmıştır. 5 kişi ile mülakat yapılmıştır. Ayrıca, çalışmanın yazarı deprem bölgesinde deprem anını yaşadığı için çalışmada fenomenolojik yöntem de kullanılmıştır.

Anahtar Kavramlar: Deprem, Duygu, Mekân

SPATIAL DIMENSION OF EMOTIONS IN EARTHQUAKE AND ITS AFTERMATH: HATAY /ANTAKYA CASE

Hamide Dilek AYDIN, Undergraduate Student,

Nevsehir Hacı Bektas Veli University Department of Geography

Natural disasters are destructive events that leave deep impacts on physical and social structures. Earthquakes, as one of the most striking types of these disasters, deeply affect not only physical structures but also the lives, psychological states and social bonds of individuals. Turkey is a country with a high earthquake risk due to its active tectonic structure and major fault lines. The North Anatolian Fault Line is one of the most important seismic zones of the country and has caused major and destructive events such as the 1939 Erzincan, 1999 İzmit and 2023 Kahramanmaraş earthquakes. These earthquakes reveal Turkey's location in the earthquake zone and the social and economic impacts of seismic activity. The 1999 İzmit earthquake in particular led to a reassessment of construction standards and significant changes in earthquake safety measures in Turkey. Such disasters necessitate the development of local building policies and disaster preparedness strategies, and the raising of earthquake awareness throughout society. Turkey's earthquake risk requires a comprehensive approach not only to physical measures but also to social resilience and disaster management processes.

Earthquakes leave different stories in the regions where they occur. These stories reflect individuals' resilience, new beginnings and hope. Post-earthquake survival is an expression of facing the pain and rebuilding life. The aim of this study is to examine the emotional, psychological and social effects of the earthquake on individuals and communities. It also aims to understand the post-disaster decisions of individuals to leave the region or to stay and rebuild their lives and the recovery dynamics of societies in this process. In this context, the focus will be on how earthquakes trigger not only physical destruction but also social transformations.

On February 6, 2023 , a 7.8 magnitude earthquake centered in Pazarcık district of Kahramanmaraş caused massive destruction, especially in Hatay/Antakya and its surroundings. Recorded as one of the most devastating earthquakes in Turkey's recent history, the disaster resulted in the loss of more than 50,000 lives. In addition to Hatay, the earthquake affected Kahramanmaraş, Gaziantep, Malatya, Malatya, Adıyaman and 11 other provinces in total, causing severe destruction and infrastructure problems across the region. Buildings completely collapsed, infrastructure systems were rendered unusable, many people lost loved ones and suffered deep psychological trauma. Not only Turkey, but also the northern regions of neighboring Syria were severely affected by the earthquake, which also caused massive destruction. Although search and rescue operations were launched immediately after the earthquake, adverse weather conditions and destroyed infrastructure made relief operations extremely difficult. While meeting basic needs such as shelter and food aid is a priority in the short term, the reconstruction of the region is expected to take many years.

The spatial dimension of the emotions caused by earthquakes can be handled in two ways. The first is the emotions experienced during the earthquake. Emotions such as "shock, drama, tragedy, fear" etc. experienced at home, on the street, in the city can be evaluated in this context. The second is the emotions experienced in the aftermath of the earthquake. Emotions such as future anxiety, uncertainty and worry in tent cities and new cities where people migrated can be evaluated in this context. In this study, in-depth interview method, one of the qualitative methods, was used. 5 people were interviewed. In addition, since the author of the study experienced the moment of the earthquake in the earthquake zone, the phenomenological method was also used in the study.

Keywords: Earthquake, Emotion , Venue

AKŞEHİR GÖLÜ SEVİYE DEĞİŞİMLERİNİN UYDU GÖRÜNTÜLERİ İLE HARİTALANMASI VE KURAKLIKLA İLİŞKİSİ

Salih Cem KARAKOÇ, Yüksek Lisans Öğrencisi.,

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, salihcem_karakoc@mail.ohu.edu.tr

Türkan BAYER ALTIN, Prof. Dr.,

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, taltin@ohu.edu.tr

Göl ekosistemlerindeki su seviye değişimleri ve bu değişimlerin kuraklıkla olan karmaşık ilişkisi, günümüzde su kaynaklarının sürdürülebilirliği ve iklim değişikliği konularındaki araştırmaların merkezinde yer almaktadır. Bu çalışmada, Akşehir Gölü su seviye değişimleri incelenmiştir. Akşehir Gölü, İç Anadolu Bölgesi'nin Afyonkarahisar ile Konya illeri arasında konumlanan, Sultan Dağları ve Emir Dağı arasındaki Akarçay Havzasında yer almaktadır. Çalışmada, Normalize Fark Su İndeksi (NDWI), Standart Yağış İndeksi (SPI) ve Normalin Yüzdesi İndeksi (PNI) kullanılmıştır. Bu çalışmanın amacı, 2000-2023 yılları arasında Akşehir Gölü'nün su seviye değişimlerini mevsimlik ve yıllık olarak detaylı bir şekilde ortaya koymaktır. NDWI analizi ile göl su seviye değişimleri hem mevsimlik hem de yıllık periyotlarla detaylı bir şekilde incelenmiş ve bu değişimler kilometrekare bazında tespit edilmiştir. Ayrıca, Akşehir meteoroloji istasyonunun 2000-2021 yılları arası yağış verileri kullanılarak SPI ve PNI indeksler kullanılarak göl seviye değişimleri ile kuraklık arasındaki ilişki ortaya çıkarılmıştır. Elde edilen NDWI analizleri göstermiştir ki gölün su seviyesinde hem mevsimlik hem de yıllık olarak azalmalar meydana gelmektedir. Yıllık olarak bakıldığında gölün su seviyesi 2000 yılında 205,79 km²'lik alana sahip iken 2023 yılında ise 12,48 km²'lik alana gerilemiştir. Mevsimsel olarak değerlendirildiğinde, en belirgin değişim sonbahar mevsiminde gözlenmiştir. Sonbahar mevsiminde 2000 yılında gölün su seviyesi 193,4 km²'lik bir alanı kaplarken, 2023 yılında bu alan 0,0 km²'ye kadar düşmüştür. Yıllık ortalama SPI analiz değerleri, 2000 yılında 0,10 değeri ile normal koşullar gerçekleşirken 2021 yılında -0,15 değeri ile normale yakın kuraklık gerçekleşmiştir. Ortalama SPI analiz değerlerini mevsimlik olarak değerlendirildiğinde ise en dikkat çekici mevsim ilkbahar mevsimidir. İlkbahar mevsiminde 2000 yılında 0,62 değeri ile normal koşullar gözlenirken 2021 yılında -0,22 değeri ile normale yakın kuraklık gerçekleşmiştir. Yıllık ortalama PNI analiz değerleri, 19 yıl normal ve üzeri, 3 yıl ise hafif kuraklık gözlemlenmiştir. Normal ve üzeri sınıfının fazla olmasına rağmen, 2000 yılında 108,73 olan değer, 2021 yılında 87,33'e düşmüştür. Ortalama PNI analizini mevsimsel olarak ele alındığında ise yaz mevsimi dikkat çekicidir. Yaz mevsiminde 16 yıl şiddetli kuraklık, 3 yıl normal ve üzeri, 2 yıl orta şiddetli kuraklık ve 1 yıl hafif kuraklık gözlemlenmiştir. Akşehir istasyonunun ortalama SPI kurak analiz değerleri ile Akşehir Gölü'nün ortalama NDWI indeks değerlerinin karşılaştırılması yapılarak kuraklık etkisi değerlendirilmiştir. Akşehir Gölü'nün ortalama NDWI analiz değerleri daha iyi anlaşılması için Google Earth Engine platformu aracılığıyla Landsat görüntüleri aylık olarak işlenmiş ve su yüzeyleri 0 değerinin üstü olarak kabul edilmiştir. Değerlendirme sonucunda kuraklığın göl su seviyeleri üzerine etki ettiği incelenmiş ve 2000 yılında ortalama NDWI indeks değeri 0,26 ve ortalama SPI analiz değeri 0,10 olarak kaydedilirken, 2021 yılında ise ortalama NDWI indeks değeri 0,04'e ve ortalama SPI analiz değeri ise -0,15 değerine düştüğü gözlemlenmiştir. Elde edilen bu bulgular, bölgesel planlamalara önemli bir katkı sağlayacak ve su kaynakları yönetimi, kuraklıkla mücadele stratejilerine yönelik bilgi ve anlayışı geliştirmek bakımından yarar sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Göl Değişimi, NDWI, SPI, PNI, Akşehir Gölü

MAPPING THE WATER LEVEL CHANGES OF AKŞEHİR LAKE USING SATELLİTE IMAGES AND ITS RELATIONSHIP WITH DROUGHT

Salih Cem KARAKOÇ, Master's Student,

Niğde Ömer Halisdemir University, Institute of Social Sciences, salihcem_karakoc@mail.ohu.edu.tr

Türkan BAYER ALTIN, Prof. Dr,

Niğde Ömer Halisdemir University, Faculty of Humanities and Social Sciences, taltin@ohu.edu.tr

Water level changes in lake ecosystems and the complex relationship between these changes and drought are at the center of research on sustainability of water resources and climate change today. In this study, water level changes of Akşehir Lake were examined. Akşehir Lake is located in the Akarçay Basin between Sultan Mountains and Emir Mountain, located between Afyonkarahisar and Konya provinces of Central Anatolia Region. Normalized Difference Water Index (NDWI), Standard Precipitation Index (SPI) and Percentage of Normal Index (PNI) were used in the study. The aim of this study is to reveal the water level changes of Akşehir Lake between 2000-2023 in detail on a seasonal and annual basis. With NDWI analysis, lake water level changes were examined in detail in both seasonal and annual periods and these changes were determined on a square kilometer basis. In addition, the relationship between lake level changes and drought was revealed using SPI and PNI indices using precipitation data of Akşehir meteorological station between 2000-2021. The obtained NDWI analyzes showed that there are decreases in the water level of the lake both seasonally and annually. When evaluated annually, the water level of the lake had an area of 205.79 km² in 2000, and decreased to 12.48 km² in 2023. When evaluated seasonally, the most significant change was observed in the autumn season. While the water level of the lake covered an area of 193.4 km² in the autumn season in 2000, this area decreased to 0.0 km² in 2023. While the annual average SPI analysis values were 0.10 in 2000, normal conditions occurred, and a near-normal drought occurred in 2021 with a value of -0.15. When the average SPI analysis values were evaluated seasonally, the most striking season is the spring season. In the spring season, while normal conditions were observed with a value of 0.62 in 2000, a near-normal drought occurred in 2021 with a value of -0.22. Annual average PNI analysis values were normal and above for 19 years and mild drought for 3 years. Although there were many normal and above classes, the value, which was 108.73 in 2000, decreased to 87.33 in 2021. When the average PNI analysis is considered seasonally, the summer season is remarkable. In the summer season, 16 years of severe drought, 3 years of normal and above, 2 years of moderate drought and 1 year of mild drought were observed. The average SPI drought analysis values of Akşehir station were compared with the average NDWI index values of Akşehir Lake and the drought effect was evaluated. In order to better understand the average NDWI analysis values of Akşehir Lake, Landsat images were processed monthly via the Google Earth Engine platform and water surfaces were accepted as above 0. As a result of the evaluation, it was examined that drought affected the lake water levels and while the average NDWI index value was recorded as 0.26 and the average SPI analysis value as 0.10 in 2000, it was observed that the average NDWI index value decreased to 0.04 and the average SPI analysis value to -0.15 in 2021. These findings will make a significant contribution to regional planning and will be beneficial in terms of improving knowledge and understanding of water resources management and drought combat strategies.

Keywords: Lake Change, NDWI, SPI, PNI, Akşehir Lake

SÜRDÜRÜLEBİLİR TARIMIN KIRSAL GÖÇ ÜZERİNDE ETKİSİ; YOZGAT İLİ KAVURGALI KÖYÜ ÖRNEĞİ

Ebru TOKAT, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi ebrutokat611@gmail.com

Mesut GÖK, Dr. Öğretim Üyesi,

Mesut Gök Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi mesutgok@ohu.edu.tr

Sanayi devrimi sonrasında meydana gelen hızlı nüfus artışı ve bu artışlara paralel olarak meydana gelen ekonomik, sosyal ve teknolojik gelişmeler, kırsal ve kentsel nüfus arasındaki dengeyi köklü bir şekilde değiştirmiştir. Primer üretim faaliyetlerinin (tarım, hayvancılık, ormancılık, madencilik, balıkçılık vb.) yaygın olarak yapıldığı, geleneksel üretim metodlarının uygulandığı ve doğal yaşam koşullarının sürdürüldüğü kırsal kesimlerde aradığı yaşam koşullarına ulaşamayan bireylerin; başta daha iyi iş olanakları, eğitim imkânları, sağlık hizmetleri ve sosyal yaşam olanakları sunan kentlere göç ettikleri görülür. Kırsal alanlara göre daha iyi ekonomik ve sosyal imkânlar sunan kentlerin bireylere sağladığı bu imkânlar kırsal nüfusu kentlere doğru yönlendirmektedir. Özellikle son elli yıl içinde hız kazanan kırsaldan kentlere göç hareketleri kırsal alanlarda arazi kullanımının değişimine ve nispeten üretim dengesinin bozulmasına yol açarken, kentlerde de çeşitli sorunların artmasına neden olmaktadır. Kırsaldan göç ederek kentlere yerleşen bireyler, bu alanlarda nüfus yoğunluğunun artmasına, işsizlik sorunlarının derinleşmesine ve barınma sorunlarının ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Kırsal alandan göç eden ve kentleşme süreçlerine dahil olamayan bireyler kentlerde belli bölgelerde yoğunlaşarak bu alanlarda plansız yapılaşma ve gecekondulaşma gibi sorunların da ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Göçle birlikte kentlerin altyapı ve hizmet sağlama kapasitelerinin aşılması toplumsal huzursuzlukları da tetiklemekte bu durum güvenlik ve asayiş sorunlarını derinleştirmektedir.

Tüm bunlarla birlikte kırsal alanlarda tarımsal üretim yapan bireylerin kentlerde tüketici konumuna geçmesi ülke içerisinde gıda konusunda arz ve talep dengesinin de bozulmasına neden olmaktadır. Sanayi başta olmak üzere pek çok sektörü destekleyen ve bu sektörlerle hammadde kaynağı oluşturan tarım ürünleri ve tarım sektörü kırsaldan kentlere doğru yapılan göçlerle tehdit altına girmeye başlamıştır. Ülke nüfusunun hızla artmaya devam ettiği gerçeği göz önüne alındığında arz ve talep dengesinde yaşanan negatif değişimler gelecekte daha büyük sorunlar olarak karşımıza çıkacaktır. Kırsal alanlarda tarımsal üretim yapan bireylerin kentlere göç etmesi, kırsal alanlarda iş gücü eksikliğine ve tarımsal üretimin azalmasına neden olurken aynı zamanda, toplumun temiz, sağlıklı ve güvenilir gıdaya erişimini de zorlaştırarak, genel üretim-tüketim dengesini de bozmaktadır. Günümüz dünyasının en büyük problemleri arasında yer alan temiz ve güvenilir gıdaya erişim en büyük beka problemlerinden biri olarak değerlendirilmeli ve sürdürülebilir tarımsal üretimin devamı için kırsal kalkınma teşvik edilmelidir.

Kavurgalı (Yozgat) köyü özelinde ele alınan bu çalışmada, Türkiye'nin farklı bölgelerinde yaşanan kırsal göç hareketleri değerlendirilmiş ve bu göçlerin, özellikle tarımsal üretimin sürdürülebilirliği konusundaki olumsuz etkileri tartışılmıştır. Çalışmada, kırsal göçlerin ülkede tarımsal üretim dinamiklerini nasıl etkileyeceği ve bu durumun uzun vadede sürdürülebilir tarımsal üretimi nasıl etkileyeceği ele alınmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Tarım, Göç, Kırsal Göç

THE EFFECT OF SUSTAINABLE AGRICULTURE ON RURAL MIGRATION; THE CASE OF
KAVURGALI VILLAGE, YOZGAT PROVINCE

Ebru TOKAT, Master's Student,

Nigde Omer Halisdemir University ebrutokat611@gmail.com

Mesut GÖK, Dr. Faculty Member,

Mesut Gök Niğde Ömer Halisdemir University mesutgok@ohu.edu.tr

The rapid population growth that occurred after the industrial revolution and the economic, social and technological developments that occurred in parallel with this increase have radically changed the balance between rural and urban populations. It is observed that individuals who cannot reach the living conditions they seek in rural areas where primary production activities (agriculture, animal husbandry, forestry, mining, fishing, etc.) are widely carried out, traditional production methods are applied and natural living conditions are maintained, migrate to cities that offer better job opportunities, education opportunities, health services and social life opportunities. These opportunities provided to individuals by cities, which offer better economic and social opportunities compared to rural areas, direct the rural population towards cities. Migration from rural areas to cities, which has accelerated especially in the last fifty years, has led to changes in land use in rural areas and a relative disruption of the production balance, while also causing various problems to increase in cities. Individuals migrating from rural areas to cities cause population density to increase in these areas, unemployment problems to deepen and housing problems to emerge. Individuals migrating from rural areas and not being able to participate in urbanization processes are concentrated in certain areas in cities and cause problems such as unplanned construction and shantytowns to emerge in these areas.

With migration, the infrastructure and service provision capacities of cities are exceeded, which also triggers social unrest and deepens security and public order problems.

Along with all these, individuals who do agricultural production in rural areas become consumers in cities, which also causes the supply and demand balance in food within the country to deteriorate. Agricultural products and the agricultural sector, which support many sectors, especially industry, and provide raw material sources for these sectors, have begun to be threatened by migration from rural areas to cities. Considering the fact that the country's population continues to grow rapidly, negative changes in the supply and demand balance will be bigger problems in the future. The migration of individuals engaged in agricultural production in rural areas to cities not only causes a shortage of labor in rural areas and a decrease in agricultural production, but also disrupts the general production-consumption balance by making it difficult for society to access clean, healthy and reliable food. Access to clean and reliable food, which is among the biggest problems of today's world, should be considered as one of the biggest survival problems and rural development should be encouraged for the continuation of sustainable agricultural production.

In this study, which is specifically addressed in the Kavurgalı (Yozgat) village, rural migration movements experienced in different regions of Turkey were evaluated and the negative effects of these migrations, especially on the sustainability of agricultural production, were discussed. The study addresses how rural migration will affect agricultural production dynamics in the country and how this will affect sustainable agricultural production in the long term.

Keywords: Sustainability, Agriculture, Immigration, Rural migration

KAPADOKYA BÖLGESİNDE YEREL HALK VE TURİZM İLİŞKİSİNE DAİR ULUSAL BİR LİTERATÜR TARAMASI

Rahime KURT, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, FEF, rahimekurt453@gmail.com

Şenay MANTAŞ, Prof. Dr.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, FEF, senaymantas@nevsehir.edu.tr

Türkiye'nin benzersiz bölgelerinden biri olan Kapadokya, kendine özgü jeolojik yapıları, zengin kültürel mirası ve çeşitli turizm olanaklarıyla dünya çapında tanınan turistik bir çekim merkezi konumundadır. Bölgenin çekiciliği, tarihi ve arkeolojik öneminin yanı sıra eşsiz coğrafi özelliklerine dayanmaktadır. Kapadokya'nın kültürel zenginlikleri ve mistik manzaraları her yıl binlerce ziyaretçiyi cezbetmekte ve bölgeyi önemli bir turizm merkezi haline getirmektedir. Ayrıca, Kapadokya'nın UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alması, tarihi freskleri ve kaya oyma kiliseleriyle bölgenin küresel turizm cazibesini daha da artırmaktadır. Bölgenin turizm markasının güçlenmesinde turistik aktivitelerin çeşitliliği de büyük rol oynamaktadır. Balon turları, Kapadokya'nın simgesi haline gelmiş olup, bölgeyi kuşbakışı görmek isteyen ziyaretçilere eşsiz bir deneyim sunmaktadır. Vadilerde yapılan yürüyüş turları, bölgenin doğal güzelliklerini keşfetmek isteyen doğaseverler için cazip bir seçenekken, Atlı doğa yürüyüşleri ve ATV turları ise macera arayan turistler arasında popülerdir. Kapadokya, doğal güzelliklerinin yanı sıra, geleneksel el sanatları, yerel mutfağı ve şarap üretimiyle de turizm potansiyelini çeşitlendirmektedir. Çömlek yapımı atölyeleri ve halı dokuma kursları, ziyaretçilere bölgenin kültürel mirasını yakından tanıma fırsatı sunarken, bölgenin volkanik topraklarında yetişen üzümlerden üretilen yerel şaraplar, gastronomi turizmi açısından önemli bir çekim noktası oluşturmaktadır. Ancak, bu popülerlik beraberinde yerel halkın yaşamına, çevresel sürdürülebilirliğe ve bölgenin sosyo-ekonomik dengelerine dair bazı sorunları da beraberinde getirmektedir. Bu çalışma, Kapadokya'daki yerel halk ve turizm ilişkisi odaklı olarak sistematik literatür taraması yoluyla, bu etkilerin nasıl değerlendirildiğini incelemektedir. Bu kapsamda 2000 yılından sonraki dönemde yayımlanan araştırmalar ele alınmış ve Kapadokya'da turizm ile yerel halk arasındaki ilişkinin farklı boyutları analiz edilmek üzere, Kapadokya, yerel halk, algı, nevşehir, turizm ve aktör anahtar kelimeleri belirlenmiştir. Ulusal çalışmalara odaklanılarak çerçeve daraltılmış, odaklanma için de çalışma türleri bakımından tamamlanmış tezler ve yayınlanmış hakemli bilimsel dergi makaleleri ele alınmıştır. Çalışmalarda, sürdürülebilir turizm, yerel halkın turizme katılımı, turistik faaliyetlerin çevresel etkileri ve ekonomik kalkınmadaki rolü gibi temel temalar öne çıkmaktadır. Dahil edilen çalışmaların seçiminde, yalnızca Kapadokya'yı doğrudan ele alan ve yerel halkla turizm arasındaki ilişkiyi inceleyen bilimsel makalelere ve tezlere yer verilmiştir. Dahil etme kriterleri olarak belirli bir zaman aralığına (son yirmi dört yıl) ait olmaları ve odak noktasının turizmin yerel halk üzerindeki etkileri olması gibi kriterler belirlenmiştir. Araştırmaya dahil edilen çalışmalar YÖK-Tez, ULAKBİM ve Google Akademik veri tabanları taranarak elde edilmiştir. Literatür seçimi, başlık ve özetlerin incelenmesiyle başlamış, daha sonra tam metin değerlendirilerek tematik ve metodolojik analiz gerçekleştirilmiştir. Sonuç olarak, her turistik alan gibi Kapadokya'daki turizm faaliyetlerinin de sürdürülebilir bir şekilde yönetilmesi için daha dengeli, kapsayıcı ve uzun vadeli stratejilere ihtiyaç duyulmaktadır. Yerel halkın karar alma süreçlerine aktif katılımını sağlamak, ekonomik faydaları adil bir şekilde dağıtmak ve çevresel etkileri en aza indirmek, bu stratejilerin temel unsurları olmalıdır. Bu bağlamda, mevcut literatürün bulguları ile bu çalışma, bütüncül bir bakış açısı yakalamayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kapadokya; Nevşehir; Turizm; Yerel Halk; Aktör; Algı

A NATIONAL LITERATURE REVIEW ON THE RELATIONSHIP BETWEEN LOCAL PEOPLE AND TOURISM IN THE CAPPADOCIA REGION

Rahime KURT, Master's Student,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, FEF, rahimekurt453@gmail.com

Şenay MANTAŞ, Prof. Dr,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, FEF, senaymantas@nevsehir.edu.tr

Cappadocia, one of the unique regions of Turkey, is a world-renowned tourist attraction center with its unique geological structures, rich cultural heritage and various tourism opportunities. The attractiveness of the region is based on its unique geographical features as well as its historical and archaeological significance. The cultural riches and mystical landscapes of Cappadocia attract thousands of visitors every year and make the region an important tourism center. In addition, Cappadocia's inclusion in the UNESCO World Heritage List further increases the global tourism appeal of the region with its historical frescoes and rock-carved churches. The diversity of touristic activities also plays a major role in strengthening the tourism brand of the region. Balloon tours have become the symbol of Cappadocia and offer a unique experience to visitors who want to see the region from a bird's eye view. While walking tours in the valleys are an attractive option for nature lovers who want to explore the natural beauties of the region, horseback nature walks and ATV tours are popular among adventure-seeking tourists. In addition to its natural beauties, Cappadocia diversifies its tourism potential with its traditional handicrafts, local cuisine and wine production. While pottery making workshops and carpet weaving courses offer visitors the opportunity to get to know the cultural heritage of the region closely, local wines produced from grapes grown in the volcanic soils of the region constitute an important attraction point for gastronomy tourism. However, this popularity brings with it some problems regarding the lives of local people, environmental sustainability and the socio-economic balance of the region. This study examines how these impacts are evaluated through a systematic literature review, focusing on the relationship between local people and tourism in Cappadocia. In this context, studies published after 2000 were discussed and the keywords Cappadocia, local people, perception, nevşehir, tourism and actor were determined to analyze different dimensions of the relationship between tourism and local people in Cappadocia. The framework was narrowed by focusing on national studies, and the focus was on completed theses and published peer-reviewed scientific journal articles in terms of study types. In the studies, basic themes such as sustainable tourism, participation of local people in tourism, environmental impacts of tourist activities and their role in economic development come to the fore. In the selection of included studies, only scientific articles and theses that directly address Cappadocia and examine the relationship between local people and tourism were included. Inclusion criteria were determined as belonging to a certain time period (the last twenty-four years) and the focus being on the effects of tourism on the local population. The studies included in the research were obtained by scanning YÖK-Tez, ULAKBİM and Google Scholar databases. Literature selection started with examining titles and abstracts, and then thematic and methodological analysis was carried out by evaluating the full text. As a result, more balanced, inclusive and long-term strategies are needed to manage tourism activities in Cappadocia sustainably, like every tourist area. Ensuring the active participation of local people in decision-making processes, distributing economic benefits fairly and minimizing environmental impacts should be the basic elements of these strategies. In this context, this study aims to capture a holistic perspective with the findings of the existing literature.

Keywords: Cappadocia; Nevşehir; Tourism; Local People; Actor; Perception

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE İSRİL POLİTİKALARININ ULUSLARARASI HUKUK KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

Binnur KARAGÖZ, Lisans Öğrencisi

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler- bnnurkaragz@icloud.com

Filistin topraklarında hakimiyet kuran İsrail, 1948'den beri Filistin halkına ve müslümanlara karşı sert güç ve haklarını kısıtlayıcı eylemlerde bulunmuştur. Bugün medyada Hamas (İslami Direniş Hareketi), terör örgütü gibi yansıtılsa da İsrail kuruluşu itibarıyla tamamen uluslararası hukuka aykırı olan davranış ve politikalar izlemektedir. Tüm dünya İsrail'in, Filistin'de bir soykırım yaptığını, ayrıca bölgede bulunan medya görevlileri, sivil toplum kuruluşu çalışanları ve savunmasız olan sivil halk üzerinde savaş suçu sayılan eylemler gerçekleştirdiğini görmektedir. 7 Ekim 2023'ten sonra Hamas'a karşı bir meşruiyet kazanan İsrail, Gazze'de yaşayan halka daha ağır saldırılar düzenlemiş ve masum insanları katletmiştir. Bu saldırılar insanlığa karşı da bir suç olmakla birlikte, Uluslararası Ceza Mahkemesi kararlarını, Lahey ve Cenevre Sözleşmelerini, Uluslararası ve Savaş Hukuku kurallarını ihlal etmektedir. İsrail bu yasa dışı faaliyetleri gerçekleştirirken ibadet yerlerini, ambulansları, kültürel mirasları, okulları, hastaneleri ve güvenli bölge ilan edilen hemen her yeri bombalamıştır. Bu eylemleri gerçekleştirirken ki dayanağı ise bombalanan bölgelerde Hamas militanlarının bulunduğu iddiasıdır. Bombardımanda kullandığı fosfor bombalarıyla bölgedeki tüm canlıları yok etmeye yönelik politikalar izlediği gayet açıktır. İsrail, bununla da yetinmeyip bölge halkının su, gıda ve enerji kaynaklarına ambargo uygulayarak milyonlarca insanı göçe zorlamıştır. Göç edemeyen siviller ise hastalıklarla ve açlıkla mücadele etmektedirler. Başta Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere, çoğu Avrupa ülkesi de İsrail'i destekleyerek bu suça ortak olmaktadır. İsrail'in kuruluşundan bugüne ABD her türlü desteği ve yardımı sağlayacağını açıkça belirtmektedir. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi' de (BMGK) bugün Filistin bölgesine bu sebepten müdahale edememektedir. Zira ABD veto hakkını daima Filistin-İsrail meselesinde kullanarak İsrail'e olan desteğini sürdürmektedir. Buna rağmen dünyanın dört bir yanından insanlar İsrail'in eziyetlerine karşı birlik olarak, bu katliamın faillerinin cezalandırılmasını ve Filistin halkının temel hak ve özgürlüklerinin korunmasını istemektedirler. Özellikle Filistinli kadın ve çocukların hedef alındığı saldırıların amacı bölge halkını ve soyunu tamamen yok etmeye yönelik olduğu açıkça görülmektedir. Bir seneyi aşan bu savaşta yaklaşık 43 bin insan hayatını kaybetmiştir. Tüm dünyada tepki gösterilen bu savaşın durdurulamaması ise insanların uluslararası hukuka ve adalete olan inançlarını ciddi anlamda zedelemektedir. Bu makale İsrail'in geçmişten günümüze gerçekleştirdiği insan hakları ihlallerine dair kararlar (işgal edilen topraklar, gaiplik yasası, temel ihtiyaçlara ambargo...) ve delilleri içermektedir. İsrail'in acımasızca ve hukuka aykırı politikalar izlemesi nedeniyle yargılanmasına ilişkin hususlar ise makalede açıklanmıştır.

Anahtar Kelimeler: İsrail, Filistin, Uluslararası Hukuk

EVALUATION OF ISRAELI POLICIES FROM PAST TO PRESENT IN THE CONTEXT OF INTERNATIONAL LAW

Binnur KARAGÖZ, Undergraduate Student

Kırşehir Ahi Evran University, International Relations- bnnurkaragz@icloud.com

Since 1948, Israel, which has dominated the Palestinian territories, has used harsh force and restricted rights against the Palestinian people and Muslims. Today, although Hamas (Islamic Resistance Movement) is portrayed as a terrorist organization in the media, Israel has been pursuing behaviors and policies that are completely contrary to international law. The whole world sees that Israel is committing genocide in Palestine, as well as war crimes against media personnel, NGO workers and defenseless civilians in the region. After October 7, 2023, Israel, which gained legitimacy against Hamas, has carried out more severe attacks on the people living in Gaza and massacred innocent people. These attacks are a crime against humanity and violate the decisions of the International Criminal Court, the Hague and Geneva Conventions, and the International and Law of War. While carrying out these illegal activities, Israel has bombed places of worship, ambulances, cultural heritage, schools, hospitals and almost every place declared a safe zone. Its justification for these actions is the claim that Hamas militants are present in the bombed areas. It is quite clear that Israel is pursuing policies aimed at destroying all living things in the region with the phosphorus bombs used in the bombardment. Not content with this, Israel has embargoed the water, food and energy resources of the people of the region, forcing millions of people to migrate. Civilians who cannot migrate are struggling with disease and starvation. The United States of America and most European countries are complicit in this crime by supporting Israel. Since the establishment of Israel, the United States has made it clear that it will provide all kinds of support and assistance. This is why the United Nations Security Council (UNSC) is unable to intervene in the Palestinian territories today. This is because the US has always used its veto on the Palestinian-Israeli issue and continues to support Israel. Nevertheless, people from all over the world are united against Israel's atrocities, demanding that the perpetrators of this massacre be punished and the fundamental rights and freedoms of the Palestinian people be protected. The targeting of Palestinian women and children in particular is clearly aimed at destroying the people of the region and their descendants. Approximately 43 thousand people have lost their lives in this war that has lasted more than a year. The inability to stop this war, which is being reacted to all over the world, seriously damages people's belief in international law and justice. This article contains decisions (occupied territories, law of absenteeism, embargo on basic needs...) and evidence of human rights violations committed by Israel from past to present. The issues related to the prosecution of Israel for its brutal and unlawful policies are also explained in the article.

Keywords: Israel, Palestine, International Law

Afrika kıtası, stratejik kaynakları ve ticaret yollarıyla tarih boyunca dünya medeniyetlerinin merkezi olmuş, günümüzde ise Çin, ABD ve Rusya gibi büyük güçlerin rekabet alanı haline gelmiştir. Bu rekabet ortamında Türkiye de kıtada nüfuz sahibi olma hedefiyle yumuşak güç araçlarını etkin şekilde kullanmaya başlamıştır. Joseph Nye tarafından ortaya konulan yumuşak güç kavramı, zorlayıcı tedbirler yerine ikna ve cazibe yoluyla etki sağlamayı ifade etmekte ve Türkiye'nin Afrika'daki stratejik ilişkilerini şekillendirmektedir. Türkiye, özellikle Somali özelinde örnek bir yumuşak güç politikası uygulamıştır. Uzun yıllar iç savaş, terör ve ekonomik krizlerle mücadele eden Somali, uluslararası toplumda "başarısız devlet" olarak değerlendirilmiştir. 2011'deki büyük açlık krizi sırasında Türkiye, devlet ve sivil toplum kuruluşları aracılığıyla geniş çaplı insani yardımlar göndererek dikkat çekici bir dayanışma örneği sergilemiştir. Türkiye'nin Somali politikası, kısa vadeli insani yardımların ötesine geçerek devlet inşası sürecine odaklanmıştır. TİKA, AFAD, Kızılay ve Diyanet İşleri Başkanlığı gibi kurumlar, eğitim, sağlık ve altyapı projelerinde önemli katkılar sağlayarak Somali'nin uluslararası sisteme entegrasyonunu desteklemiştir. 2005'ten itibaren hızlanan Afrika Açılımı Politikası, kıtada ekonomik, kültürel ve diplomatik ilişkileri güçlendirmeyi hedeflemiştir. Kültür, eğitim, din ve sağlık hizmetleri gibi yumuşak güç unsurları kullanılarak Afrika ülkeleriyle tarihsel bağlar yeniden canlandırılmıştır. Türkiye'nin Somali'deki faaliyetleri, ülkenin sosyoekonomik dönüşümünde kritik rol oynamıştır. Temel hizmetlere erişimi artıran yatırımlar, yaşam kalitesini yükseltirken, ekonomik ve diplomatik ilişkilerin güçlenmesi Somali'nin küresel konumunu pekiştirmiştir. "İnsani Diplomasi" yaklaşımının somut bir uygulaması olan bu girişimler, iki ülke arasındaki bağları derinleştirirken, Türkiye'nin uluslararası saygınlığını ve güvenilirliğini artırmıştır.

Anahtar Kelimeler: Afrika, Somali, İnsani Yardım, Yumuşak Güç.

Fatma Arpa, Master's Student,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, SBE, International Relations

Africa has historically been a center of world civilizations with its strategic resources and trade routes, and today it has become a competitive arena for major powers such as China, the USA, and Russia. In this competitive environment, Türkiye has also begun to effectively use soft power tools with the aim of gaining influence on the continent. The concept of soft power, introduced by Joseph Nye, refers to achieving influence through persuasion and attraction rather than coercive measures, and shapes Türkiye's strategic relations in Africa. Türkiye has implemented an exemplary soft power policy, particularly in Somalia. Somalia, which has struggled with civil war, terrorism, and economic crises for many years, has been considered a "failed state" by the international community. During the major famine crisis in 2011, Türkiye demonstrated a remarkable example of solidarity by sending extensive humanitarian aid through state and civil society organizations. Türkiye's Somalia policy has focused on the state- building process, going beyond short-term humanitarian aid. Institutions such as TİKA, AFAD, Red Crescent, and the Presidency of Religious Affairs have supported Somalia's integration into the international system by making significant contributions to education, health, and infrastructure projects. The Africa Opening Policy, which accelerated from 2005 onwards, aimed to strengthen economic, cultural, and diplomatic relations on the continent. Historical ties with African countries have been revived using soft power elements such as culture, education, religion, and health services. Türkiye's activities in Somalia have played a critical role in the country's socio-economic transformation. While investments increasing access to basic services have improved the quality of life, the strengthening of economic and diplomatic relations has reinforced Somalia's global position. These initiatives, which are concrete applications of the "Humanitarian Diplomacy" approach, have deepened the ties between the two countries while increasing Türkiye's international prestige and credibility.

Keywords: Africa, Somalia, Humanitarian Aid, Soft Power

İhsan Onur Kesici, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası Güvenlik ve Terörizm
Anabilim Dalı, iokesici50@gmail.com

Esat Kılıç, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası Güvenlik ve Terörizm
Anabilim Dalı, esatbey0103@gmail.com

Devletlerin kendi çıkarlarını koruma ve taleplerini karşı taraflara kabul ettirebilme yeteneğine sahip olması için güce ihtiyaçları olduğu gibi, sürekli yenilenen teknoloji ile birlikte siber güvenlik alanında geliştirme çabaları da önem kazanmıştır. Bu çalışmada devletlerin ihtiyacı olan siber güvenlik gücünün askeri alandaki önemi ve tesisi araştırma konusu olmuştur. Böylelikle, güncel uluslararası sistemde yaşanan güvenlik meselelerinden biri olan siber güvenlik sorunlarının, savunma alanına etkilerinden bahsedilerek gerçekleşen örnek olayların incelenmesi ve gerekli güvenlik tedbirlerinin alınması için önerilere yer verilmiştir. Gelişen teknoloji, siber tehditlerde de önemli artışların yaşanmasına sebep olmaktadır. Öyle ki siber saldırılarla ulusal dijital teknoloji sistemlerini çökertmek ya da zayıflatmak, askeri cihazlara zarar vermek ve ulusal güvenliği tehdit edecek sızmalar gibi saldırı yöntemleri uygulanmaktadır. Uluslararası sistemde siber saldırıların ilk örneği ABD tarafından Birinci Körfez Savaşı'nda Irak'ın askeri donanmaları arasındaki iletişim ağının kesilmesiyle meydana gelmiştir. Ayrıca şifreli telsizlerin frekanslarına sızılarak birimler arası yanlış anlaşmalara sebep olunmuştur. ABD Savunma Bakanlığı bünyesinde DARPA (Savunma İleri Araştırma Projeleri Ajansı) üzerinden tedarik zinciri saldırıları, askeri lojistik yönetimi ve savaş durumlarında güvenli iletişim sağlama amacıyla blok zinciri teknolojisi üzerinde çalışmalar yürütülmektedir. Avrupa Birliği'nde ise 'Dijital Tek Pazar' oluşturmak üzere vatandaşların, işletmelerin ve kamu sistemlerinin dijital verilerine sorunsuz erişebilmeleri için; İletişim ve Teknoloji Genel Müdürlüğü (DG CONNECT), Avrupa Blok Zinciri Hizmetleri Altyapısı (EBSI), Avrupa Blok Zinciri Ortaklığı (EBP) gibi güvenlik girişimleri görülmektedir. Böylelikle günümüzde silinemez ve değiştirilemez Blok Zinciri teknolojisi ile şifreleme işlemleri yapılarak gerekli güvenlik önlemleri sağlanabilmektedir. Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı'na ait bir kuruluş olan HAVELSAN şirketi de Komuta Kontrol ve Savunma Teknolojileri, Simülasyon ve Eğitim Teknolojileri, Bilgi ve İletişim Teknolojileri, Robotik ve İnsansız Otonom Sistemler ile Siber Güvenlik alanlarında faaliyetler yürütmektedir. Savunma alanında yer alan silah, askeri iletişim ve komuta kontrol sistemleri gibi kritik yapılarda kullanılan yazılımların güvenliği kaçınılmaz olmuştur. Küresel sistemde gerçekleşen saldırılar göz önünde bulundurulduğunda, özellikle istihbarat faaliyetlerinin gizliliği açısından siber güvenlik üzerine çalışmaların titizlikle yürütülmesi gerekmektedir. Sürekli gelişmekte olan ve beraberinde yeni tedbirleri zorunlu hale getiren teknoloji, uluslararası sistemin değişen ve dönüşen dinamikleri arasında yerini alarak küresel düzeyde önem arz etmektedir. Güvenliği tehdit eden unsurların belirlenerek karşı savunma üretilip tek başına mücadelede bulunmak devletleri zayıf ya da başarısız kılacağından, çağımızın ortak paydası olan güvenlik ihtiyacına katkı sağlamak ve çözüm bulmak üzere eleştirel teorilerin katkılarıyla uluslararası aktörler tarafından organizasyon, örgütlenme ve iş birlikleri kurularak Güvenlikleştirme Politikaları üzerinde çalışmalar yürütülmelidir. Dolayısıyla küreselleşmenin etkisiyle çoğu alanda birbirine bağlı olan devletlerin uluslararası sistemin güvenliğini tehdit eden unsurlar karşısında ortak adım atmaları etkin bir müdahaleyi mümkün kılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Siber Saldırı, Siber Güvenlik, Siber Güç, Savunma, Blok Zinciri.

İhsan Onur Kesici, Master's Student,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Institute of Social Sciences, Department of International Security and Terrorism, iokesici50@gmail.com

Esat Kılıç, Master's Student,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Institute of Social Sciences, Department of International Security and Terrorism, esatbey0103@gmail.com

Since states need the power to protect their interests and to have the ability to enforce demands, their effort to develop in the security field, along with constantly renewing technology, has become significant. The research topic is the importance and facility of cybersecurity force in the military field, which the states need in this work. Therefore, the effects of cyber security problems, which is one of the security issues occurring in the up-to-date international system, on the defense field are discussed, and some advice is given to scrutinize the examples of existing cases and take the necessary security measurements. Developing technology causes significant increases also in cyber threats. Thus, some attack strategies, such as disrupting or weakening the national digital technology systems with cyberattacks, crashing military devices, and threatening national security by breaching are applied. The first example of cyberattacks in the international system is The US disrupting the communication network among Iraq's military navy during The Gulf War. Besides, The US caused miscommunication among unities by infiltrating encrypted radio frequencies. Research is conducted on blockchain technology through DARPA (Defense Advanced Research Project Agency) within The US Defense Ministry with the aim of providing supply chain attacks, military logistics management, and secured communication. On the other hand, within the European Union, security initiatives, such as the General Directorate of Communication and Technology (DG CONNECT), Europe Blockchain Services Infrastructure (EBSI), and Europe Blockchain Partnership (EBP) are taken to help citizens access smoothly digital data of businesses and government systems with the purpose of "Digital Single Market". Thus, necessary security precautions are provided by encryption processes with indestructible and unexchangeable Blockchain technology. HAVELSAN company, too, an institute belonging to the Turkish Armed Forces Foundation, carries out activities in the fields of Cyber Security with Command Control and Defense Technologies, Simulation and Education Technologies, Information and Communication Technologies, Robotics and Unmanned Autonomous Systems. The security of software used in essential infrastructures, such as weaponry, military communication and command control systems included in the defense field has been inevitable. Research on cyber security especially in terms of privacy of intelligence activities when the attack in a global system is considered needs to be executed meticulously. Constantly improving technology which also makes new precautions compulsory, has a significant role on a global scale in the changing and evolving dynamics of the international system. Since producing a counter-defense and fighting alone by identifying the elements threatening the security undermines or destabilizes states, studies on securitization policies should be conducted by establishing organizations and collaborations among international factors with the contributions of critical theories in order to address the common denominator of our age: the need for security, and to find solutions. Hence, with the effect of globalization, states intertwined with one another on many grounds will make an effective intrusion possible when they take a step together against the elements threatening the international security system.

Keywords: Cyberattack, Cyber Security, Cyber Force, Defense, Block Chain.

1 MART TEZKERESİ VE IRAK İŞGALİNİN TÜRKMENLERE YANSIMASI

Kemalettin GÖKTAŞ, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, e-posta:
kemalettingoktas61@gmail.com

Bu çalışma, 1 Mart 2003 Başbakanlık tezkeresi bağlamındaki ABD' (Amerika Birleşik Devletleri) nin müttefik Türkiye toraklarını kullanmak suretiyle Irak'ı işgal etmek istemesi ve bu işgalden kaynaklı Türkiye-ABD ilişkileri ile Irak Türkmenlerinin durumu incelenecektir.

Zorlu gecen müzakereler neticesinde anlaşma sağlansa da tezkerenin Meclis tarafından reddedilmesi sonucu Türkiye-ABD ilişkilerinin gerilmesine neden olmuştur. ABD, tezkeresinin reddedilmesi sonucu hayal kırıklığı yaşamış ve kendisine en yakın müttefik olarak Kuzey Irak'ta bulunan Kürt gruplarını seçmiştir.

Uluslararası hiçbir meşruluğu olmayan Irak işgali neticesinde çok sayıda insan hayatını kaybetmiş ve milyonlarca insanın göç etmek zorunda kalmıştır. Bu bağlamda ABD askerlerinin, Ebu Gureyb Cezaevinde tutuklu mahkûmlara fiziksel ve cinsel istismar ile işkence yapması ise Irak işgaline farklı boyut kazandırmıştır.

Irak'ta büyük grupların başında gelen Türkmenler yeni Irak yönetimine dahil edilmediği, statülerinin gerilediği ve hatta Saddam Hüseyin dönemindeki baskı, zulüm ve katliamların daha ağırına maruz kaldığı görülmüştür. Çalışmamız, nitel araştırma desenlerinden biri olan durum çalışması yöntemi ile ele alınmış olup kitap, makale, tez, harita, çok gizli ibareli arşiv belgeleri ile desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: 1 Mart Tezkeresi, Türkiye, ABD, Irak, Türkmenler

Kemalettin GÖKTAŞ, *Master's Student*,

Aksaray University, Institute of Social Sciences, Department of Political Science and International Relations, e-mail: kemalettingoktas61@gmail.com

This study will examine the USA's (United States) desire to invade Iraq by using the territory of its ally Türkiye, which was based on the Prime Ministry's memorandum of March 1, 2003, and the Turkey- US relations resulting from this occupation, and the situation of the Iraqi Turkmen.

Although an agreement was reached as a result of difficult negotiations, the rejection of the bill by the Parliament caused Türkiye- US relations to become tense. The USA was disappointed when its mandate was rejected and chose the Kurdish groups in Northern Iraq as its closest allies.

As a result of the Iraq invasion, which had no international legitimacy, many people lost their lives and millions of people had to migrate. In this context, the physical and sexual abuse and torture of US soldiers in Abu Ghraib Prison added a different dimension to the Iraq invasion.

It has been observed that the Turkmen, one of the leading large groups in Iraq, were not included in the new Iraqi administration, their status declined and they were even subjected to more severe oppression, persecution and massacres during the Saddam Hussein period. Our study was handled with the case study method, one of the qualitative research designs, and was supported by books, articles, theses, maps, and top secret archive documents.

Keywords: March 1st Memorandum, Türkiye, USA, Iraq, Turkmen

ASYA-PASİFİK BÖLGESİ BAĞLAMINDA BAŞAT GÜÇLERİN KÜRESEL GÜÇ DENGESİ ÇERÇEVESİNDEKİ STRATEJİ VE POLİTİKALARI

Eyüp Mithat Açıkgöz, Lisans Öğrencisi,

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi, eypmthtackgz2@gmail.com

Dünya devletlerinin, bu devletler arası ilişkilerin analizi ve değerlendirilmesinde güç kavramı geniş bir yer tutar. Güç, genel tabirle hem amaç hem de araç olmasıyla birlikte uluslararası ilişkiler terminolojisinde bir devletin diğer devletler üzerinde etki edebilme, onları yönlendirebilme kabiliyeti olarak ifade edilir. Kaynak ve yetenekler çerçevesince şekillenir. Bir gücün güç olması belirleyen başka bir etken kontroldür. Aynı zamanda ani değil sürekli olmalıdır. Çok yönlüdür, etkileşim içerisindedir. Başat güç ise baskın güç anlamına gelir. Bu başat devlet ebediyen değil tarihsel döngü içerisinde var olur.

Asya-Pasifik bölgesi, Batı Pasifik Okyanusu veya yakınına kapsayan bölgedir. Bölge hangi bağlama bağlı olarak büyüklüğüne göre değişir ancak genelde Doğu Asya, Güney Asya, Güneydoğu Asya ve Okyanusya'nın çoğunu içermektedir. Asya-Pasifik bölgesi, son 20 yıldır gerçekleştirdiği kayda değer değişimle dünyanın jeopolitik merkezine oturmayı başarmıştır. Bu değişim, küresel ölçekte güç dengelerini yeniden biçimlendirmektedir.

Bu araştırmada uluslararası aktörlerle yeni mekanizmalar oluşturulan bir jeopolitik alanı olarak Asya-Pasifik bölgesinin tanımı, özellikleri; güç kavramı, Batı merkezli (ABD) ve Doğu merkezli güçlerin (Çin-Rusya) bölgeye yönelik stratejileri, aralarındaki prensip ve politika farkları, hangi ülkelerin ulusal, uluslararası veya ulus-ötesi örgütlerle (QUAD, AUKUS; ASEAN, APEC, ŞİÖ) mekanizmaya dahil olduğu; Asya-Pasifik bölgesindeki ticari, ekonomik, siyasal ve kültürel projeler ve faaliyetler (Bir Kuşak Bir Yol, AIIB, Asya İşbirliği Diyaloğu) ve bunların yerel, bölgesel ve küresel etki ve sonuçları ele alınmıştır.

Araştırmanın amacı gün geçtikçe önemi artan Asya-Pasifik bölgesinde, oyun kurucu aktörlerin kendi eksenlerinden kurduğu güç dengesini gözler önüne sermek, yörengeye/denklemeye dahil olan çevre ülkelerin mevcut konjonktürdeki davranışlarını açıklamak ve ülkelerin “güçleri” doğrultusunda oluşturulan politikalar ve politikaların eyleme geçen sonuçlarını anlamaktır.

Çalışma betimsel bir araştırma olup nitel yollar kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Kaynak taraması ve veri analizi yöntemleri kullanılarak sayısal ve sözel bulgular elde edilmiştir. Ortaya çıkan bulgular sentezlenerek varsayımlarda bulunulmuştur. Buna göre Asya Pasifik bölgesinin,

21. Yüzyılın gidişatı açısından “yıldızı parlayan” bölgelerden biri olduğu ve küresel siyaset odağının bölgeye çevrildiği anlaşılmaktadır. Dominant(baskın) güç ABD, büyük güç olan Çin’i hiçbir zaman yalnız bırakmayarak, “çevreleyerek”, bölge devletlerini ilgilendiren hemen hemen her meselede müdahil olmaktadır. Çin’in, sanılanın aksine, ABD gibi diplomasiye hâkim olma idealinin olmadığı veya olamayacağı görülmektedir (Çin’in bilinçli politikaları veya hatalı politikaları sonucunda). Revizyonist bir devlet olarak algılanan Çin, diğer ülkelerle birlikte ABD’yi «yumuşak» bir şekilde dengelemeye çalışsa da komşu ve çevre ülkelerle yaşadığı sorunlarla birlikte «sert güç» kapasitesinin ve yeteneğinin, hâlihazırda uzun yıllardır askeri, ekonomik ve siyasi birlikteliği sağlamış NATO gibi yapılar karşısında yetersiz kalacağı anlaşılabilmektedir. Dünya genelinde artan toplu güvenlik anlayışı, post-materyalist akımların gelişmesiyle birlikte öne çıkan evrensel değerler, kozmopolit ve moleküler kimlikler ve ortak insanlık zeminin inşa edilmesi yolunda atılan adımlar, ikili zıtlıkların ve güç dengesinin meşruiyetinin azalmasına neden olabilir.

Anahtar Kelimeler: Asya-Pasifik, Güç Dengesi, ABD, Çin, Rusya

STRATEGIES AND POLICIES OF THE MAJOR POWERS IN THE CONTEXT OF THE ASIA-PACIFIC REGION WITHIN THE FRAMEWORK OF THE GLOBAL BALANCE OF POWER

Eyüp Mithat Açıkgöz, Undergraduate Student,

Ankara University Faculty of Political Sciences, eypmthtackgz2@gmail.com

The concept of power has a large place in the analysis and evaluation of the world states and the relations between these states. Power, in general terms, is both an end and a means, but in international relations terminology, it is expressed as the ability of a state to influence and direct other states. It is shaped by resources and capabilities. Another factor that determines a power to be a power is control. At the same time, it should be continuous, not sudden. It is multifaceted and interactive. A dominant power means a dominant power. This dominant state does not exist forever but within a historical cycle.

The Asia-Pacific region is the region covering the Western Pacific Ocean or its neighbourhood. The region varies in size depending on the context, but generally includes East Asia, South Asia, Southeast Asia and most of Oceania. The Asia-Pacific region has become the geopolitical centre of the world with its remarkable transformation over the last 20 years. This change is reshaping the balance of power on a global scale.

In this research, the definition and characteristics of the Asia-Pacific region as a geopolitical area where new mechanisms are created with international actors; the concept of power, the strategies of the West-centred (USA) and East-centred powers (China-Russia) towards the region, the differences in principles and policies between them, which countries are involved in national, international or transnational organisations (QUAD, AUKUS; ASEAN, APEC, SCO); commercial, economic, political and cultural projects and activities in the Asia-Pacific region (One Belt One Road, AIIB, Asian Cooperation Dialogue) and their local, regional and global impacts and consequences.

The research aims to reveal the balance of power established by the playmaker actors in the Asia-Pacific region, which is becoming more and more important day by day, to explain the behaviour of the peripheral countries included in the orbit/balance in the current conjuncture and to understand the policies created in line with the 'powers' of the countries and the results of the policies put into action.

The study is a descriptive research and was conducted using qualitative methods. Numerical and verbal findings were obtained by using literature review and data analysis methods. The findings were synthesised and assumptions were made. Accordingly, it is understood that the Asia Pacific region is one of the 'shining star' regions in terms of the course of the 21st century and the focus of global politics has turned to the region. The US, the dominant power, never leaves China, the great power, alone, 'surrounding' it and intervening in almost every issue concerning the states of the region. Contrary to popular belief, China, like the US, does not or cannot have the ideal of dominating diplomacy (as a result of China's conscious or erroneous policies). Although China, which is perceived as a revisionist state, tries to balance the US in a 'soft' way together with other countries, it can be understood that its 'hard power' capacity and capability will be insufficient against structures such as NATO, which has already ensured military, economic and political unity for many years. The increasing understanding of collective security throughout the world, universal values, cosmopolitan and molecular identities that have come to the fore with the development of post-materialist movements, and the steps taken towards the construction of a common human ground may lead to a decrease in the legitimacy of bilateral contrasts and the balance of power.

Keywords: Asia-Pacific, Balance of Power, USA, China, Russia

Şahin SARI, Yüksek Lisans Öğrencisi.

Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü sahinsari6852@gmail.com.tr

Aynur DEMİR, Prof. Dr.

Aksaray Üniversitesi, İİBF, aynurdemir@aksaray.edu.tr.

Son yüzyılda nüfus artışı sanayileşme ve şehirleşmeye bağlı olarak çevre sorunları artmış sorunların çözümünde ulusal çabalar yetersiz kaldığından uluslararası işbirliği önem kazanmıştır. Özellikle 1960 yıllardan sonra çevre sorunlarına çözüm bulmaya yönelik çabaların sonucu olarak 1972 yılında gerçekleşen Stockholm konferansı ile çevre hakkı ilk defa tanımlanarak uluslararası bir boyuta taşınmıştır. Stockholm'e kadar çevre hakkı yaşama hakkı ile birlikte değerlendirilmiş olsa da Stockholm'den sonra müstakil bir hak olmaya başlamıştır. Çevre hakkı dayanışma hakkı dediğimiz üçüncü kuşak haklar kapsamına girmektedir. Ancak çevre hakkının son yıllarda herkesin sağlıklı bir ortamda yaşaması gerektiğinden hareketle yaşama hakkı kapsamında negatif statü hakkı dediğimiz birinci kuşak haklara doğru evrildiğini görmekteyiz. Son birkaç yıl içinde yaşadığımız Covid-19 pandemi süreci ise çevre hakkının yaşam hakkı ile özdeşleşmesinde önemli bir rol oynamıştır. Covid-19'un çıkış hikâyesine baktığımızda bozulan çevre dengesini görebiliriz. İklim değişikliği, küresel ısınma, çevre kirliliği gibi faktörlere bağlı olarak daha önce karşılaşmadığımız birtakım virüslerin ortaya çıkarak hem insan sağlığını hem de doğal yaşamı tehdit ettiğini görmekteyiz. Bu da insanın bizzat sebep olduğu çevre sorunlarının yine kendisine dönmesine neden olmuştur. Covid-19 pandemisini kontrol etmek için alınan önlemler ve kısıtlamalar, evsel atıkları ve tıbbi atıkları arttırmış, hijyen için kullanılan maddeler ve maskeler çevreye atık olarak bırakılmış, aşırı dezenfektan ve hijyenik ürünlerin kullanımı yeraltı sularının da kirlenmesine neden olmuştur. Ayrıca virüsün yayılmasını önlemek amacıyla kamu otoritesi tarafından alınan bölgesel tam kapanma ve kısmi kapanma, sokağa çıkma kısıtlamaları, park, bahçe, orman ve diğer doğal alanlardan yararlanmanın yasaklanması gibi önlemler, insanların çevreden yararlanma hakkının sınırlandırmıştır. Bu da çevre hakkının kullanımına zarar vermiştir. Bireylerin çevre hakkına sahip olmaları, çevre hakkı ihlalleri durumunda, çevre hakkına dışarıdan olumsuz bir müdahalede bulunulduğunda, yargısal süreci işletebilmesi ve hak mücadelesini sürdürebilmesi önemlidir. Bu çalışmamızın da temel amacı 2020 yılında başlayıp 2023'ün ilk aylarına kadar devam etmiş olan Covid-19 pandemisinin çevresel etkilerinin çevre hakkı kapsamında değerlendirmesini yaparak pandemi ile mücadele amacıyla yapılan çalışmaların, uygulamaya konulan karantina tedbirlerinin çevre hakkının kullanımına olan etkisini ortaya çıkarmaktır. Çalışmada nitel bir analiz yapılmış olup; araştırma sonuçlarına ulaşabilmek için nitel değerlendirme yöntemi kullanılmıştır. Nitel değerlendirme sonucu, elde edilen bulgular literatür eşliğinde tartışılmıştır. Ayrıca çalışma sonunda gelecekte yaşanabilecek pandemilerde karar vericilerin alacakları kararlarda çevre hakkını da dikkate almaları yönünde önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Çevre, Çevre Hakkı, Covid-19, Pandemi

Şahin SARI, Master's Student.

Aksaray University, Institute of Social Sciences sahinsari6852@gmail.com.tr

Aynur DEMİR, Prof. Dr.

Aksaray University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, aynurdemir@aksaray.edu.tr.

In the last century, environmental problems have increased due to population growth, industrialization and urbanization, and since national efforts to solve these problems have been insufficient, international cooperation has gained importance. Especially after the 1960s, as a result of efforts to find solutions to environmental problems, the right to environment was first defined and brought to an international dimension with the Stockholm Conference held in 1972. Although the right to environment was evaluated together with the right to life until Stockholm, it began to be an independent right after Stockholm. The right to environment falls within the scope of third-generation rights, which we call the right of solidarity. However, in recent years, we see that the right to environment has evolved into first-generation rights, which we call negative status rights, within the scope of the right to life, based on the fact that everyone should live in a healthy environment. The Covid-19 pandemic process that we have experienced in the last few years has played an important role in the identification of the right to environment with the right to life. When we look at the story of the emergence of Covid-19, we can see the disrupted environmental balance. We see that some viruses that we have not encountered before have emerged due to factors such as climate change, global warming and environmental pollution, threatening both human health and natural life. This has caused the environmental problems that humans have caused to return to themselves. The measures and restrictions taken to control the Covid-19 pandemic have increased household and medical waste, substances and masks used for hygiene have been left as waste in the environment, and the excessive use of disinfectants and hygienic products has also caused groundwater pollution. In addition, measures such as regional full and partial closures, curfews, and prohibitions on using parks, gardens, forests and other natural areas taken by public authorities to prevent the spread of the virus have limited people's right to use the environment. This has also harmed the use of the right to environment. It is important for individuals to have the right to environment, to be able to initiate the judicial process and continue their struggle for rights in case of environmental right violations or negative interventions from outside. The main purpose of this study is to evaluate the environmental effects of the Covid-19 pandemic, which started in 2020 and continued until the first months of 2023, within the scope of the right to environment and to reveal the effects of the studies carried out to combat the pandemic and the quarantine measures implemented on the use of the right to environment. A qualitative analysis was conducted in the study; the qualitative assessment method was used to reach the research results. As a result of the qualitative assessment, the findings were discussed in the light of literature. In addition, at the end of the study, suggestions were made for decision-makers to take environmental rights into account in the decisions they will make in future pandemics.

Keywords: Environment, Environmental Rights, Covid-19, Pandemic.

Giriş: Bilim 20.yüzyıla kadar elde ettiği başarılarından dolayı felsefeyi reddeder ve felsefeye karşı kayıtsız kalır. Ancak 1920'lerde bilim, kendi iç sorunları nedeniyle felsefeyle ilgilenmeye başlamıştır. Özellikle görelilik ve kuantum kuramlarında felsefeye yönelim varken; fizyolojik çalışma bulgularıyla beslenen psikolojinin Davranışçılık yaklaşımı, felsefeyi saf dışı bırakma çabasıdır. Davranışçılık yaklaşımı, psikoloji biliminin sağlam temeller kurması için, pozitif bir kimlik kazanması gerekliliği üzerine kuramını geliştirmiştir. Özellikle psikolojinin ilk yöntemi olan içe bakış yönteminin felsefeden miras kaldığını ve bu yöntemin pozitif bilim olma çabasındaki psikolojiye engel olduğunu savunmaktadır.

Amaç: 20.yüzyıl pek çok gelişime tanıklık etmiş bir yüzyıl olup, farklı disiplinlerin etkileşimine ve felsefenin eleştirel sorgulayıcı kimliğinin devreye girip özellikle de bilgi alanında yeniden söz sahibi olma çabasını sergilemek araştırmamızın amacıdır. Alt amaç olarak Davranışçı yaklaşım zihin üzerine savı doğrultusunda, felsefenin bilgi alanında konuya ne şekilde ele aldığı irdelenecektir. Böylelikle bilgi alanında bilim ile felsefenin çekişmesinin sonuçlarının ne olabileceği ortaya konulacaktır.

Yöntem: Literatür taraması yapılarak, karşılaştırmalı olarak, zihin ve dış dünya ilişkisinde psikoloji ile felsefenin konuyu nasıl ele aldığı üzerinde durulacaktır. Ancak araştırma belirli zaman dilimi ve yaklaşımlarla sınırlandırılacaktır. Özellikle psikolojide davranışçılık akımı ile felsefede yeni gerçekçilik akımı temel yaklaşımlar olarak ele alınıp incelenecektir. Böylelikle disiplinler arası etkileşim ve bunun sonucu olarak felsefenin, bilim ve bilgi alanındaki eleştirel, akılcı yaklaşımıyla beraber bilimlere nasıl bir katkı sunduğu analiz edilecektir.

Bulgular: Davranışçılık, Ivan Pavlov ve John Watson'ın kuramları, zihnin ya da bilincin bir araştırma alanı olamayacağını, organizmanın gözlemlenebilir olan davranışlarının, bilimsel niteliğe sahip bir araştırma alanı olduğunu belirtmiştir. İç gözlemi yöntem olarak reddedip; bunun yerine dış gözlemi yöntem olarak kabul etmişlerdir. Davranışçılara göre insanların davranışlarını gözlemlendiğinde düşüncelere ilişkin olarak somut bir bulguya rastlanmamıştır. Felsefe, kendi tarihsel süreci boyunca bilinci hep sorgulaya geldiğinden; söz konusu sav doğrultusunda bilinci, mantıksal olarak yeniden değerlendirmeye almıştır.

Tartışma ve Sonuç: 20.yüzyılda felsefenin bilgi alanında içine düştüğü boşluktan önemli ölçüde kurtulduğu, psikoloji biliminin verileri ve kuramlarıyla birlikte yeniden canlandığına tanıklık edilecektir. Özellikle bilimlerde disiplinler arası etkileşimin faydalı sonuçlar getirdiği ve bilimlerdeki ve düşünsel yaşamdaki gelişimi göstermek bu çalışmanın beklenen sonuçları arasında yer almaktadır. Ayrıca 20.yüzyılda felsefe bilim ilişkisi, felsefenin çağı anlama ya da yakalama mücadelesinde oldukça önemli bir yerde durmaktadır. Var olan ve yaygın olan bilimsel anlayışın olumlu ve olumsuz sonuçları bulunmaktadır. Yeni gerçekçilik akımı, genel olarak Davranışçılığın zihnin bilimsel olarak incelenememesini ve dolayısıyla zihin üzerine kuramların sınırlı olacağını haklı bulmaktadır. Bilgi alanında, yalnızca birinin tek başına söz sahibi olması olanaksızdır. Bilim bilgi alanında geçerliliği olan sonuçlara ulaşsa dahi, felsefe bu alanı soyut kavramlarla işlemekten vazgeçmemelidir. Çünkü felsefe kendine özgü bir alana sahip olmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Davranışçılık yaklaşımı, yeni-gerçekçilik akımı, içe bakış, yöntem, bilgi.

Sibel ATMACA, Graduate Student,

*Ondokuz Mayıs University, Institute of Graduate Studies, Department of Philosophy, Turkey,
atmacasbl@gmail.com, Orcid: 0009-0004-8033-7865.*

Introduction: Until the 20th century, science rejected philosophy because of its achievements and remained indifferent to philosophy. However, in the 1920s, science began to engage with philosophy because of its own internal problems. While there is a tendency towards philosophy, especially in relativity and quantum theories, the Behaviorism approach of psychology, which is fed by the findings of physiological studies, tries to eliminate philosophy. The Behaviorism approach developed its theory on the necessity of gaining a positive identity in order for the science of psychology to establish solid foundations. In particular, it argues that the introspective method, which is the first method of psychology, is inherited from philosophy and that this method hinders psychology in its effort to become a positive science.

Objective: The 20th century is a century that has witnessed many developments, and the aim of our research is to exhibit the interaction of different disciplines and the critical questioning identity of philosophy and the effort to have a say again, especially in the field of knowledge. As a sub-objective, in line with the Behaviorist approach's argument on the mind, how philosophy deals with the subject in the field of knowledge will be examined. Thus, the consequences of the conflict between science and philosophy in the field of knowledge will be revealed.

Method: A comparative literature review will be conducted on how psychology and philosophy deal with the relationship between the mind and the external world. However, the research will be limited to certain time periods and approaches. In particular, the behaviorism movement in psychology and the new realism movement in philosophy will be examined as the main approaches. Thus, the interdisciplinary interaction and as a result, how philosophy contributes to the sciences with its critical and rational approach in the field of science and knowledge will be analyzed.

Results: Behaviorism, the theories of Ivan Pavlov and John Watson, stated that the mind or consciousness cannot be a field of research, and that the observable behavior of the organism is a field of scientific research. They rejected introspection as a method and instead accepted external observation as a method. According to the behaviorists, when people's behavior was observed, no concrete findings were found regarding thoughts. Since philosophy has always questioned consciousness throughout its historical process, it has logically re-evaluated consciousness in line with the aforementioned argument.

Discussion and Conclusion: In the 20th century, it will be witnessed that philosophy has significantly recovered from the gap it fell into in the field of knowledge, and that it has been revitalized with the data and theories of psychology. It is among the expected results of this study to show that interdisciplinary interaction in the sciences brings beneficial results and the development in the sciences and intellectual life. In addition, the relationship between philosophy and science in the 20th century stands in a very important place in the struggle of philosophy to understand or catch up with the age. The existing and widespread scientific understanding has positive and negative consequences. The new realism movement justifies the inability of Behaviorism in general to study the mind scientifically and hence the limitations of theories on the mind. In the field of knowledge, it is impossible for one alone to have a say. Even if science reaches valid conclusions in the field of knowledge, philosophy should not stop treating this field with abstract concepts. Because philosophy must have a field of its own.

Keywords: Behaviorism, neo-realism, introspection, method, knowledge

Dijital oyun bağımlılığı, günümüzde hızla artan bir sorun olarak, özellikle gençler ve çocuklar arasında yaygınlık kazanmıştır. Teknolojinin ilerlemesiyle dijital oyunlar gelişmekte, çeşitlilikleri de hızla artmaktadır. Artan bu çeşitlilik bireyleri cezbederek, bireylerin dijital oyunlara bağımlı hale gelmesine, internet kullanım sürelerinin artmasına neden olabilmektedir. Teknolojik gelişmelere paralel olarak, dijital oyunların eğlencenin yanı sıra sosyal etkileşim, öğrenme ve rekabet gibi alanlarda da önemli bir yer kazandığı görülmektedir. Ancak, aşırı oyun oynamanın psikolojik ve fiziksel sağlık üzerinde olumsuz etkiler yarattığı ve bağımlılık düzeyine ulaşabileceği unutulmamalıdır. Dijital oyun bağımlılığı, kişinin sosyal yaşamını, eğitim hayatını ve genel yaşam kalitesini olumsuz etkileyebilir. Bu sakıncalarının yanında, dijital oyunların bazı oyun türlerinin bireylerin bilişsel gelişim, problem çözme becerileri, stratejik düşünme ve hızlı karar verme yeteneklerini geliştirmeye yardımcı olabileceği varsayılmaktadır. Ayrıca, birçok dijital oyun oynamanın sosyal etkileşim ve takım çalışması becerilerini teşvik edeceği ifade edilmektedir. Çevrimiçi oyunlar, oyunculara kendi arasında bir topluluk oluşturabilme ve sosyal bağlar kurabilme imkânı tanır. Bununla birlikte, bazı eğitimsel oyunlar çocukların öğrenme süreçlerini destekleyebilir, dil becerilerini ve el-göz koordinasyonunu geliştirebilir. Ancak dijital oyunların aşırı ve kontrolsüz bir şekilde oynanması, bireylerde ciddi zararlar doğurabilir. Zararları arasında, oyun bağımlılığının fiziksel sağlık sorunlarına yol açabildiği görülmektedir. Uzun süreli ekran başında kalma, göz sağlığını olumsuz etkileyebilir, vücut yapısında değişiklikler oluşturabilir ve uyku düzenini bozabilir. Ayrıca, hareketsizlik nedeniyle obezite riski artabilir. Psikolojik açıdan, aşırı oyun oynayan bireylerde depresyon, kaygı, stres, yalnızlık ve sosyal izolasyon gibi sorunlar ortaya çıkabilir. Bağımlı kişiler, oyun dışında hiçbir etkinlikte keyif almayabilir, bu da sosyal ilişkilerin zayıflamasına ve bireyin yalnızlaşmasına yol açabilir. Dijital oyun bağımlılığının sonuçları, kişisel ve toplumsal düzeyde önemli etkilere yol açabilir. Eğitimde başarının düşmesi, okul devamsızlıklarının artması, iş yaşamında verimlilik azalması gibi sorunlarla karşı karşıya kalınabilir. Bağımlı bireyler, oyun oynadıkları süre boyunca gerçek yaşam sorumluluklarını yerine getiremeyebilirler. Sosyal hayattan kopmak, aile içindeki ilişkileri zedeleyebilir. Uzun vadede, bağımlılık tedavi edilmezse, profesyonel yardım almak gerekebilir. Bu çalışma, dijital oyun bağımlılığı kapsamında bağımlılıkla ilgili mevcut literatür bulgularını ve teorik yaklaşımları incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, dijital oyun bağımlılığı konusundaki literatürü derinlemesine inceleyen nitel bir çalışmadır ve doküman analizi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Literatür taramasına dayalı olarak, dijital oyun bağımlılığının psikolojik, sosyal ve fiziksel sağlık üzerindeki etkilerine dair çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Sonuç olarak, dijital oyunlar eğlenceli ve öğretici olabilirken, aşırıya kaçılması durumunda bağımlılığa dönüşerek ciddi zararlara yol açabilmektedir. Oyunların yararlarından faydalanırken, dikkatli ve kontrollü bir şekilde oynanması, bağımlılığın önlenmesinde kritik rol oynamaktadır. Aileler, eğitimciler ve sağlık profesyonelleri, oyun bağımlılığının önüne geçmek için çocukları, gençleri bilinçlendirmelidir ve dengeli bir dijital oyun alışkanlığına teşvik etmelidir.

Anahtar Kelimeler: Bağımlılık, Dijital Oyun, Teknoloji

Ayşe Sert, Master's Student,

Aksaray University, Institute of Social Sciences, sertayse.as@gmail.com

Digital game addiction, as a rapidly increasing problem today, has become widespread, especially among teenagers and children. Due to the advancement of technology, digital games are developing and their diversity is expanding quickly. This increasing diversity attracts individuals and can cause them to become addicted to digital games and increase their internet usage time. In parallel with technological developments, it is seen that digital games have gained an important place in areas such as social interaction, learning and competition, as well as entertainment. However, it should be kept in mind that excessive gaming has negative effects on psychological and physical health and can reach the level of addiction. Digital game addiction can adversely affect a person's social life, education and overall quality of life. In addition to these disadvantages, it is assumed that some types of digital games can help individuals develop cognitive development, problem solving skills, strategic thinking and quick decision - making abilities. Besides, it is stated that playing many digital games will promote social interaction and teamwork skills. Online games allows players to create a community and build social bonds among themselves. In addition, some educational games can support children's learning processes, improve language skills and hand-eye coordination. However excessive and uncontrolled playing of digital games can cause serious harm to individuals. Among the harms, gaming addiction can bring about physical health problem. Long duration screen time can negatively affect eye health, induce changes in body structure and disrupt sleep patterns. In addition the risk of obesity may increase due to inactivity. From a psychological perspective, individuals who excessively play games may suffer from depression , anxiety, stress, loneliness and social isolation. Addicted people may not enjoy any activities other than games, which can lead to weakening of social relationships and loneliness of the individual. The consequences of digital game addiction can have significant personal and social impacts. Problems such as decreased success in education, increased school absenteeism, and decreased productivity in business life can be faced. Addicted individuals may not be able to fulfill their real life responsibilities during the time they play games. Social withdrawal can damage relationship within the family. In the long term, if the addiction is untreated, professional help may be necessary. This study aims to examine the existing literature findings and theoretical approaches related to addiction within the scope of digital game addiction. The research is a qualitative study that examines the literature on digital game addiction in depth and was conducted through document analysis method. Based on the literature review , various findings were found on the effects of digital game addiction on psychological, social and physical health. As a result, while digital games can be fun and instructive, if overdone, they can turn into addiction and cause serious harm. While benefiting from the benefits of games, playing carefully and in a controlled manner plays a critical role in preventing addiction. Families, educators and health professionals should raise awareness among children and teenagers to prevent gaming addiction and encourage balanced digital gaming habits.

Keywords: Addiction, Digital Game, Technology

GASTRONOMİ UZMANLARININ DÖNGÜSEL GASTRONOMİ HAKKINDA GÖRÜŞLERİ

Erkam DEMİRYÜREK, Yüksek Lisans Öğrencisi,

*Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Araştırmaları Enstitüsü, Gastronomi ve Mutfak Sanatları
Anabilim Dalı, demiryurekerkam@gmail.com*

Emine KALE, Doç.Dr.

*Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Araştırmaları Enstitüsü, Gastronomi ve Mutfak Sanatları
Anabilim Dalı ekale@nevsehir.edu.tr*

İklim değişiklikleri, nüfus artışı ve küresel ısınma kaynaklı nedenlerden dolayı son yıllarda sürdürülebilir gastronomi anlayışı artık küçük ya da büyük gıda üretimi, hizmeti yapan işletmelerin farkındalığında bir artış olduğu belirli çalışmalarla ortaya konulmuştur. Döngüsel gastronomi de sürdürülebilir gastronomi anlayışına farklı bir bakış açısı getirmek amacıyla ortaya çıkmış yeni bir kavramdır. Bu çalışma, döngüsel gastronomi kavramının bilinirlik ve farkındalık oluşturmalarını amaçlamıştır. Nitel araştırma deseninde tasarlanan betimsel analizleri içeren araştırmanın verileri, yarı yapılandırılmış görüşme formu ile Gastronomi konusunda uzman olduğu varsayılan ve gastronomiye farklı alanlarda hizmet eden 13 katılımcı ile yüz-yüze görüşme yöntemiyle elde edilmiştir. Döngüsel gastronomi yeni bir kavram olmasından dolayı bilinirliği henüz istenilen seviye de olduğu görülememiştir. Sürdürülebilir gastronomi kavramı ile benzer yanlarının olması, tanımının tam olarak anlaşılmamasından kaynaklı katılımcılar anlam karmaşası yaşadığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Gastronomi, Döngüsel, Sürdürülebilir

Erkam DEMİRYÜREK, Master's Student,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Institute of Tourism Research, Department of Gastronomy and Culinary Arts, demiryurekerkam@gmail.com

Emine KALE, Assoc.Dr.

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Institute of Tourism Research, Department of Gastronomy and Culinary Arts ekale@nevsehir.edu.tr

In recent years, due to factors such as climate change, population growth, and global warming, there has been a documented increase in awareness among food production and service businesses, both small and large, regarding the concept of sustainable gastronomy. Circular gastronomy, introduced as a novel concept, aims to provide an alternative perspective on sustainable gastronomy. This study seeks to enhance awareness and understanding of the concept of circular gastronomy. Designed within the framework of qualitative research, the study employs descriptive analysis. Data were collected through face-to-face interviews with 13 participants, assumed to be experts in gastronomy or professionals serving in various related fields, using a semi-structured interview form. As circular gastronomy is still an emerging concept, its recognition does not yet appear to have reached the desired level. The conceptual similarity to sustainable gastronomy and the ambiguity in its precise definition have led to participants experiencing confusion in fully understanding the term.

Keywords: Gastronomy, Circular, Sustainable

Serkan ZARO, Doktora Öğrencisi.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, serkanzaro@hotmail.com

Lütfi BUYRUK Prof. Dr.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Fakültesi, buyruk@nevsehir.edu.tr

Bu çalışma, Türk ve Yunan mutfaklarının tarihsel süreç içerisinde gelişimini, bu mutfakların karakteristik özelliklerini ve komşu ülke mutfaklarıyla etkileşimlerini ele almaktadır. Çalışmada Türk ve Yunan mutfak kültürlerinin genel özellikleri ve tarihsel süreç içerisinde gelişimleri ikincil verilerden yararlanılarak derinlemesine incelenmiştir. Öncelikle Türk mutfağının temel özelliklerine odaklanılmakta; çeşitli coğrafi ve kültürel etkilerle şekillenen bu mutfağın çeşitliliği, zengin malzeme kullanımı ve yüzyıllar boyunca süregelen gelenekleri vurgulanmaktadır. Türk mutfağı, Orta Asya göçebe yaşamından Osmanlı İmparatorluğu dönemine ve nihayetinde modern Türkiye'ye kadar geniş bir tarihsel yelpazede gelişim göstermiştir. Et, tahıl, süt ürünleri, baklagiller ve zeytinyağının yoğun olarak kullanılması, Türk mutfağının temel unsurlarından biridir. Ayrıca bu mutfak, doğudan ve batıdan etkileşimlerle kendine özgü tarifler geliştirmiş ve bu tarifler halkın sosyal yaşamına derinlemesine yerleşmiştir. Yunan mutfağı ise zeytinyağı, sebze, deniz ürünleri ve çeşitli otlar gibi Akdeniz'e özgü malzemeleri esas alarak karakterize edilmektedir. Antik Yunan'dan Bizans İmparatorluğu'na ve modern Yunanistan'a kadar süren uzun bir tarih boyunca şekillenmiş olan Yunan mutfağı, meze kültürü, sade fakat sağlıklı malzeme kullanımı ve deniz ürünlerine dayalı yemekleri ile ön plana çıkar. Bununla birlikte, Yunan mutfağı da Türk mutfağı gibi komşu mutfaklarla etkileşim içinde olmuş; özellikle Osmanlı İmparatorluğu döneminde Türk mutfağıyla yoğun bir kültürel alışveriş yaşanmıştır. Ortaya çıkan bu etkileşim, her iki mutfağın yemek tariflerinde benzerlikler yaratırken, her iki ülkenin halkları arasında da kültürel bir köprü kurmuştur. Çalışmada bir mutfak kültürünü şekillendiren birçok farklı faktörün yanında uzun yıllar yakın hatta iç içe yaşamış farklı iki milletin mutfak kültürlerinin birbirlerinden ne denli etkilendiğini ortaya koymak amaçlanmıştır. Son olarak çalışma, komşu ülkelerin mutfak kültürleriyle etkileşimlerin bu iki mutfak üzerinde nasıl izler bıraktığını incelemektedir. Örneğin, Balkanlar, Levant ve Orta Doğu mutfakları, hem Türk hem de Yunan mutfaklarına yeni tarifler ve pişirme yöntemleri kazandırmıştır. Aynı zamanda, bu mutfakların birbirlerine karşı geliştirdiği kültürel farkındalık ve kimliklerin de bu etkileşimlerde rol oynadığı gözlemlenmiştir. İki milletin mutfak kültürlerinin karşılıklı etkileşimi, yemek yapım teknikleri ve ortaya çıkan yemeklerin benzerliklerinin tespitinin yanı sıra yemek isimlerinin farklı iki dile çok benzer söylenişler ile geçtiği görülmüştür. Bu çerçevede, Türk ve Yunan mutfakları, coğrafi yakınlık ve tarihsel bağların bir sonucu olarak kendilerine özgü unsurlarla harmanlanmış ortak bir mutfak mirası yaratmıştır. Dolayısı ile iki ülkenin de mutfak kültürü birbirlerinden etkilenmiş ve ortak birçok gastronomik ögeyi barındırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türk Mutfağı, Yunan Mutfağı, Mutfak Kültürü, Mutfak Kültürü Etkileşimi

TURKISH AND GREEK CUISINES IN THE CONTEXT OF NEIGHBORING COUNTRIES' CULINARY CULTURE INTERACTIONS

Serkan ZARO, PhD Student,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Institute of Social Sciences, serkanzaro@hotmail.com

Lütfi BUYRUK, Prof. Dr,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Faculty of Tourism, buyruk@nevsehir.edu.tr

This study examines the historical development of Turkish and Greek cuisines, their characteristic features, and their interactions with the culinary cultures of neighboring countries. It provides an in-depth analysis of the general characteristics and historical evolution of Turkish and Greek culinary cultures. The study begins by focusing on the fundamental traits of Turkish cuisine, emphasizing its diversity, the rich use of ingredients, and traditions that have endured over centuries, shaped by various geographical and cultural influences. Turkish cuisine has evolved across a broad historical spectrum, from the nomadic lifestyle of Central Asia to the Ottoman Empire and finally to modern Turkey. Core elements of Turkish cuisine include the extensive use of meat, grains, dairy products, legumes, and olive oil. Additionally, Turkish cuisine has developed unique recipes influenced by both Eastern and Western cultures, which have deeply permeated social life. Greek cuisine, on the other hand, is characterized by Mediterranean ingredients such as olive oil, vegetables, seafood, and a variety of herbs. Shaped over a long history from Ancient Greece to the Byzantine Empire and modern Greece, Greek cuisine stands out with its meze culture, simple yet healthy ingredients, and seafood-based dishes. Like Turkish cuisine, Greek cuisine has also interacted with neighboring culinary cultures, particularly experiencing significant cultural exchanges with Turkish cuisine during the Ottoman Empire. This interaction has not only created similarities in the recipes of both cuisines but has also established a cultural bridge between the peoples of the two nations. The study aims to reveal the extent to which the culinary cultures of two distinct nations, who lived closely together for centuries, have influenced one another, in addition to the various factors shaping a culinary culture. Finally, the research explores the marks left by interactions with neighboring countries' culinary cultures on these two cuisines. For instance, the cuisines of the Balkans, Levant, and the Middle East have introduced new recipes and cooking techniques to both Turkish and Greek cuisines. It has also been observed that the cultural awareness and identities these cuisines have developed toward one another have played a role in these interactions. The mutual interaction of the two nations' culinary cultures is evident in the similarities between cooking techniques and the resulting dishes, as well as in the way certain dish names have been adopted into both languages with remarkably similar pronunciations. Within this framework, Turkish and Greek cuisines have created a shared culinary heritage, uniquely blending their distinct elements as a result of geographical proximity and historical ties. Consequently, the culinary cultures of both countries have influenced one another, incorporating many shared gastronomic elements.

Keywords: Turkish Cuisine, Greek Cuisine, Culinary Culture, Culinary Culture Interaction

Tutku AYĞÜN, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, 2302300002@nevsehir.edu.tr

Özlem KILINÇER Doç. Dr.

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi .ozlem.kilincer@nevsehir.edu.tr

Bu çalışma, yapay zeka (YZ) teknolojilerinin özel yetenekli öğrencilerin müzik kompozisyon süreçlerine etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Kilis'teki Bilim ve Sanat Merkezi (Bilsem) müzik alanında öğrenim gören öğrencilerle yürütülen araştırmada, ChatGPT ve Suno AI gibi YZ araçlarının yaratıcı süreçteki işlevi ele alınmıştır. Araştırma, belirlenen tema ve müzik tarzları çerçevesinde öğrencilerin YZ destekli şarkı sözü ve beste üretimi süreçlerini kapsayan bir çalıştay dizisini içermektedir. Çalışmanın ilk aşamasında, öğrencilere verilen bir tema üzerine kendi şarkı sözlerini yazmaları görevi verilmiştir. Daha sonra, yazılan sözler ChatGPT kullanılarak kafiye düzeni, içerik uyumu ve dil akıcılığı bakımından geliştirilmiştir. Bu sözler Suno AI platformunda işlenmiş, öğrenciler kendi belirledikleri müzik tarzlarına uygun şarkılar bestelemiştir. Araştırmada, bu süreçte öğrencilerin motivasyonlarının arttığı, teknolojiyi yaratıcı bir araç olarak kullanma becerisi kazandıkları ve müzik eğitimi kazanımlarını pekiştirdikleri gözlemlenmiştir. Araştırmanın bulguları, yapay zekanın müzik eğitimi bağlamında yaratıcı düşünmeyi destekleyen önemli bir araç olduğunu ortaya koymaktadır. Ancak bu süreçte öğretmen rehberliğinin önemi vurgulanmış ve YZ'nin eğitsel kullanımı sırasında etik ilkelerin dikkate alınması gerektiği belirtilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Yapay Zeka, Müzik Kompozisyonu, Yetenekli Öğrenciler, Kilis, Eğitimde Teknoloji

Tutku AYGÜN, Master's Student,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, 2302300002@nevsehir.edu.tr

Özlem KILINÇER Assoc. Prof. Dr.

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University .ozlem.kilincer@nevsehir.edu.tr

This study aims to investigate the impact of artificial intelligence (AI) technologies on the music composition processes of gifted students. Conducted with students in the music department of the Science and Art Center (Bilsem) in Kilis, the research examines the role of AI tools such as ChatGPT and Suno AI in supporting creative processes. The study involves a series of workshops where students engaged in AI-supported lyric writing and music composition based on predetermined themes and musical styles. In the initial phase of the study, students were assigned to write their own lyrics on a given theme. These lyrics were then enhanced using ChatGPT to improve rhyme schemes, content coherence, and linguistic fluency. Subsequently, the refined lyrics were processed through the Suno AI platform, allowing students to compose songs in their chosen musical styles. Observations revealed that this process increased students' motivation, improved their ability to use technology as a creative tool, and reinforced their educational outcomes in music. The findings of the study indicate that artificial intelligence is a significant tool for fostering creative thinking in the context of music education. However, the importance of teacher guidance and the ethical considerations of AI usage in educational settings are emphasized.

Keywords: Artificial Intelligence, Music Composition, Gifted Students, Kilis, Technology in Education

Müzik eğitimde yıllardır süregelen birden çok eğitim yöntemi ve disiplin vardır. Buna paralel olarak çeşitli müzik adamları bu alanda çalışmalar yapmışlardır. Carl Orff tarafından çıkarılan ve çalışmamıza konu olan Orff Yöntemi’de bunlardan bir tanesidir. Orff Yöntemi prensibinde ritim ve dans etkili rol oynar. Öğrenci merkezlidir. Öğrencilerin derse aktif katılımlarını sağlar. Çocukların yaratıcı güçlerinin müziğe aktarmalarını prensip edinir. Müziğin ritmik duygular ve dans ile daha kolay öğrenildiği düşüncesini savunur. Orff Yöntemi içerisinde bir de orff çalgıları vardır. Bunlar grup çalışmasına uygun basit yapılı ve ritim çalgılarından. Çocukların el göz koordinasyonu ritmik duyguları üreticilikleri konusunda oldukça önemlidir. İçerisinde genellikle vurmali çalgıları barındırır. Tef, marakas, davul, shaker, kastanyet, ksilofon gibi birden çok örnekleri vardır. Diğer konularımız ise makamlar ve okul şarkılarıdır. Türk müziği tarihinde makamların çok önemli bir yeri vardır. Makam, Türk musikisinde ses dizilerinin belli bir kural ve ahenkle kullanılmasına verilen isimdir. Her makamın kendine özgü ses dizisi ve duygusu vardır. Okul şarkıları öğretimi çocukların müzik ile tanışıp kültürel değerleri benimsemesi ve duygusal yönden gelişmesi için oldukça önemlidir. Şarkı öğretiminde yaş grubuna uygunluk önemli bir yer tutmaktadır. Okul öncesinden beri süregelen okul şarkıları dağarcığımızda da çeşitli makamsal ezgiler de mevcuttur. Okul şarkıları öğrenciler için bir rehber olup bilgiler verir ve aynı zamanda derslerin daha eğlenceli geçmesini sağlayan önemli kaynaklardır. Bu çalışmanın da amacı hem çeşitli makamların öğretiminde kolaylık sağlamak hem de Orff Yöntemi desteği ile eğlenceli ve kalıcı şekilde okul şarkıları öğretmektir. Bu çalışmada literatür taraması tanımlayıcı araştırma model betimleyici anlatım modeli kaynak toplama kısmi gözlem ve belgesel tarama yöntemleri uygulanmıştır. Çalışmada ilkokul ortaokul ve lise müfredatı baz alınmıştır. Hem okul kitapları hem de çeşitli müzik adamlarının kitaplarından yararlanılmıştır. Bu çalışmada okul müfredatlarında yer alan makamsal okul şarkıları baz alınmış olup Orff Yöntemi ile desteklenmiştir. Çeşitli yörelere ait türkülere de yer verilmiştir. Orff Çalgıları ile desteklenmiştir. Çalışma sonucunda dağarcığa alınan okul şarkıları hem makamsal yönden hem de Orff Yöntemi için uygun olup olmadığı belli bir tasnif metodu kullanarak tespit edilmiştir. Ardından çeşitli orff çalgıları ile eşlik modelleri geliştirilmiş olup öğrenciler üzerinde değerlendirmesi yapılmıştır. Çalışma sonucunda makamlar hakkında bilgi sahibi oldukları görülmüş olup hem kültürel açıdan hem ders akışını kolaylaştırma açısından öğrenciler için faydalı bir çalışma olduğu tanısına varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Orff Yöntemi, Makamlar, Okul Şarkıları, Müzik Eğitimi

There have been multiple educational methods and disciplines in music education for years. In parallel with this, various musicians have also worked in this field. The Orff Method, which was put forward by Carl Orff and is the subject of our study, is one of them. Rhythm and dance play an active role in the Orff Method principle. It is student-centered. It ensures active participation of students in the lesson. It adopts the principle of transferring children's creative powers to music. It advocates the idea that music is learned more easily with rhythmic feelings and dance. Orff instruments are also included in the Orff Method. These are simple and rhythm instruments suitable for group work. They are very important for children's hand-eye coordination, rhythmic sense and productivity. It usually includes percussion instruments. There are several examples such as tambourine, maracas, drums, shaker, castanets, xylophone. Our other topics are makams and school songs. Makams have a very important place in the history of Turkish music. Makam is the name given to the use of sound scales in Turkish music with a certain rule and harmony. Each makam has its own unique sound sequence and emotion. Teaching school songs is very important for children to meet music, to adopt cultural values and to develop emotionally. Appropriateness for the age group has an important place in song teaching. There are also various maqamal melodies in our school song repertoire, which has been going on since pre-school. School songs provide a guide and information for students and are also important resources that make lessons more fun. The aim of this study is both to facilitate the teaching of various makams and to teach school songs in a fun and permanent way with the support of the Orff Method. In this study, literature review, descriptive research model, descriptive narrative model, source collection, partial observation and documentary screening methods were applied. The study was based on primary, middle and high school curricula. Both school books and the books of various musician were utilized. In this study, maqamal school songs in the school curricula were taken as a basis and supported by the Orff Method. Folk songs from various regions were also included. It was supported with Orff Instruments. As a result of the study, the school songs included in the repertoire were classified in a certain way both in terms of makams and whether they are suitable for the Orff Method. Method was determined by using the method. Then, accompaniment models were developed with various orff instruments and evaluated on the students. As a result of the study, it was seen that they had knowledge about the makams and it was diagnosed that it was a useful study for the students both culturally and in terms of facilitating the flow of the lesson.

Keywords: Orff Method, Makams, School Songs, Music Education

NEVŞEHİR'DE EKOTURİZM UYGULAMALARI: DOĞAL KAYNAKLARIN SÜRDÜRÜLEBİLİR KULLANIMI

Elif SAYDAN Yüksek Lisans Öğrencisi.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, İİBF

Şenay MANTAŞ, Dr. Öğr. Üyesi.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, İİBF

Turizm kavramı en kısa anlamıyla, insanların dinlenmek, eğlenmek, farklı kültürel deneyimler yaşamak ve yeni yerler keşfetmek amacıyla gerçekleştirilen bir sektördür. Ekonomik sosyal ve kültürel etkisiyle dünya çapında önemli bir yere sahip olan turizm, dünya çapında hızla büyümeye devam etmektedir. Turizm yalnızca tatil ve eğlenceden ibaret değildir. Ekonomik kalkınmanın da bir aracı olması nedeniyle ülkelerin gelir kaynaklarının çeşitlendirilerek artmasına olanak sağlamaktadır. Ekoturizm doğal çevreyi korumayı, kültürel mirasın gelecek nesillere aktarılmasını ve yerel halkın refah düzeyini ön planda tutan sürdürülebilir turizm çeşitlerindedir. Ekoturizm doğayı korumayı amaçlayan bir yaklaşım benimsemekle kalmaz, yerel halkın ekonomik kalkınmasına da katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Doğal çevreyi ve kültürel mirası korumakta, doğal kaynakların daha sürdürülebilir olmasını sağlamak ve yerel halkın ekonomik refahını arttırmaktadır. Doğal ve kültürel miras açısından zengin olan bölgelerde çevresel farkındalığı arttıran ekoturizm anlayışı, bölgeyi ziyarete gelen turistlere çevre bilinci kazandırmakta ve doğayla uyumlu bir yaşam tarzına teşvik etmektedir. Sürdürülebilir ekoturizm anlayışında doğal kaynakların etkin bir şekilde kullanılması, biyolojik çeşitliliğin korunarak ekolojik dengenin sağlanması, doğal çevreye duyarlı alt yapıların kurulması gibi temel ilkeler esas alınmaktadır. Bu ilkelerin temel amacı turizm sektörünün çevre üzerinde yarattığı olumsuz etkileri en aza indirmek ve sürdürülebilir bir turizm anlayışı ile turistlere özgün deneyimler sunmak, gelecek nesillerin doğal kaynaklardan yararlanabilmesini sağlamaktır. Nevşehir ili, tarihi ve kültürel zenginlikleri, doğal güzellikleri ve eşsiz jeolojik yapısıyla Türkiye'nin önemli turizm merkezlerindendir. Özellikle Kapadokya bölgesinde bulunan peri bacaları, vadileri, yeraltı şehirleri, mağaraları, tarihi kiliseleri birer cazibe ve çekicilik unsuru olarak kültürel ve doğa turizmine hitap etmektedir. Sahip olduğu tarihi ve kültürel değerleriyle dünya çapında tanınan, ziyaretçilerine eşsiz deneyimler sunan ve dönemin dini yaşantısını ve sanat anlayışını yansıtan Göreme Açık Hava Müzesi UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yerini almış, Kapadokya'nın simgelerinden biri olmuştur. Nevşehir ilinde yapılan organik tarım çalışmaları, doğa yürüyüşleri, bisiklet turları vb. aktiviteler ekoturizmin birer parçası olarak sürdürülebilir turizm anlayışını destekler niteliktedir. Ele aldığımız bu çalışmada tüketim kültüründeki artışla birlikte ortaya çıkan kapasite üzeri kullanımları önlemek amacıyla sürdürülebilir turizm anlayışı ele alınmıştır. Sürdürülebilir turizm anlayışlarından biri olan ekoturizmin, Nevşehir ilindeki uygulamaları ve bu uygulamaların Türkiye ekonomisine katkıları incelenmiş, çevresel, sosyal ve kültürel açıdan etkileri ele alınmıştır. Çalışmada literatür taraması yapılmış, yerli ve yabancı kaynaklardan bilgiler edinilmiş ve araştırmaya ait teorik bölüm oluşturulmuştur. Yapılan çalışmalardan elde edilen bulgulara göre Nevşehir ilinin eko turizm uygulamaları için uygun olduğu, doğa yürüyüşleri, atlı doğa yürüyüşleri, bisiklet turları, kuş gözlemciliği, foto safari, kamp ve karavan turizmi başta olmak üzere birçok ekoturizm uygulamalarının faaliyette olduğu anlaşılmıştır. Eko turizm uygulamalarının tanıtım ve pazarlama faaliyetlerinin artırılması, bölge halkının eko turizm faaliyetlerine katılımının sağlanması, eko turizm alanlarının korunması ve belli aralıklarla denetiminin yapılması, alan bilgisine sahip rehberlerin yetiştirilerek bölgeye katkıda bulunması eko turizm potansiyelinde artışlar meydana getirecektir. Doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımını destekleyen ekoturizmin Nevşehir ilindeki uygulamalarının sosyal ve ekonomik boyutlarının incelenmesi literatüre katkı sağlayacak, turizm paydaşları arasında bütüncül bir yaklaşım benimsenmesini sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir Turizm, Ekoturizm, Kapadokya, Nevşehir

Elif SAYDAN Graduate Student,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Faculty of Economics and Administrative Sciences

Senay MANTAŞ, Dr. Lecturer. Prof. Dr.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Faculty of Economics and Administrative Sciences

The concept of tourism, in its shortest sense, is a sector where people aim to relax, have fun, experience different cultural experiences and discover new places. Tourism, which has an important place worldwide with its economic, social and cultural impact, continues to grow rapidly worldwide. Tourism is not just about holidays and entertainment. Since it is also a tool of economic development, it allows countries to diversify and increase their income sources. Ecotourism is a type of sustainable tourism that prioritizes protecting the natural environment, transferring cultural heritage to future generations and the welfare of the local people. Ecotourism not only adopts an approach that aims to protect nature, but also aims to contribute to the economic development of the local people. It protects the natural environment and cultural heritage, ensures that natural resources are more sustainable and increases the economic welfare of local people. The concept of ecotourism, which increases environmental awareness in regions rich in natural and cultural heritage, brings environmental awareness to tourists who visit the region and encourages a lifestyle in harmony with nature. The concept of sustainable ecotourism is based on basic principles such as the effective use of natural resources, maintaining ecological balance by protecting biological diversity, and establishing infrastructures that are sensitive to the natural environment. The main purpose of these principles is to minimize the negative effects of the tourism sector on the environment, to offer unique experiences to tourists with a sustainable tourism approach, and to ensure that future generations can benefit from natural resources. Nevşehir province is one of the important tourism centers of Turkey with its historical and cultural riches, natural beauties and unique geological structure. Especially the fairy chimneys, valleys, underground cities, caves and historical churches in the Cappadocia region appeal to cultural and nature tourism as elements of attraction and attraction. Göreme Open Air Museum, known worldwide for its historical and cultural values, offering unique experiences to its visitors and reflecting the religious life and artistic understanding of the period, has taken its place on the UNESCO World Heritage List and has become one of the symbols of Cappadocia. Organic farming activities, nature walks, bicycle tours, etc. in Nevşehir Province. The activities support the concept of sustainable tourism as a part of ecotourism. In this study, sustainable tourism understanding is discussed in order to prevent over-capacity usage that occurs with the increase in consumption culture. The practices of ecotourism, one of the sustainable tourism concepts, in Nevşehir Province and the contributions of these practices to the Turkish economy were examined, and their environmental, social and cultural impacts were discussed. In the study, a literature review was conducted, information was obtained from domestic and foreign sources and the theoretical part of the research was created. According to the findings obtained from the studies, it has been understood that Nevşehir province is suitable for ecotourism practices, and many ecotourism practices are active, especially nature walks, horseback nature walks, bicycle tours, bird watching, photo safari, camping and caravan tourism. Increasing the promotion and marketing activities of eco-tourism practices, ensuring the participation of the local people in eco-tourism activities, protecting eco-tourism areas and inspecting them at regular intervals, training guides with field knowledge and contributing to the region will increase the eco-tourism potential. Examining the social and economic dimensions of ecotourism practices in Nevşehir Province, which supports the sustainable use of natural resources, will contribute to the literature and ensure the adoption of a holistic approach among tourism stakeholders.

Keywords: Sustainable Tourism, Ecotourism, Cappadocia, Nevşehir

NEVŞEHİR’İ ZİYARET EDEN YERLİ TURİSTLERİN ŞARAP TURİZMİ DENEYİMLERİ, DUYUSAL
İZLENİMLERİ VE DAVRANIŞSAL NİYETLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİLERİ BELİRLEMeye YÖNELİK
BİR ARAŞTIRMA

Gözde ORAL, Yüksek Lisans Öğrencisi.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, SBE, edzqstl_88@windowslive.com

Meral DURSUN KÜÇÜKOĞLU, Doç.Dr.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Fakültesi, meraldursun@nevsehir.edu.tr

Bu araştırmada, Nevşehir’i ziyaret eden yerli turistlerin şarap turizmi deneyimleri, duyuşsal izlenimleri ve davranışsal niyetleri ele alınmış ve bu faktörler arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Gastronomi ve şarap, yerel kültürün ve mirasın önemli temsilcileri olup, beslenmenin ötesinde kültürel ve sosyal anlamlar taşımaktadır (Montanari, 2007; Harvey, 2009). Bu unsurlar, gelenekleri ve kolektif kimlikleri korurken turizmde de yeni roller üstlenmektedir (Scarpato, 2002; Richards, 2012). Gastronomi ve şaraba dayalı turistik ürünler, destinasyonlar için stratejik bir seçenek haline gelmiş ve geniş turist kitlelerine hitap etmektedir (Rand ve Heath, 2006; Bertella, 2011). Şarap turizmi, marka imajını güçlendirmek ve müşteri bağlılığını artırmak için önemli bir alan olarak gelişmektedir (Byrd vd., 2016). Araştırmalar, şarap turizmini destinasyon stratejileri, sektördeki aktörler ve turist davranışları açısından ele almaktadır (Hojman ve Hunter-Jones, 2012; Dawson vd., 2011; Carlsen ve Boksberger, 2015).

Günümüzde araştırmacılar, şarap turizminin deneyimsel yönüne yoğunlaşmaktadır (Akdağ, 2015; Carmichael, 2005; Çulha, 2020; Kasaroğlu vd., 2021; Santos vd., 2019; Quadri-Felitti ve Fiore, 2012; Yılmaz ve Yılmaz, 2023; Quadri-Felitti ve Fiore, 2013). Turizm pazarlama çalışmalarında, deneyimsel boyut, turizm tüketiminin merkezine konumlandırılmaktadır. Turizm deneyimi, hem sektör profesyonelleri hem de akademisyenler açısından temel bir kavram haline gelmiştir (Bosangit vd., 2015). Çalışmalar, turizm deneyiminin özellikleri, bileşenleri ve işlevleri üzerine odaklanmaktadır (Thanh ve Kirova, 2018). Boş zaman etkinlikleri, turistlere günlük yaşamlarının dışında yeni ve farklı deneyimler sunmaktadır. Deneyimsel yaklaşım, turizm uzmanları ve turistlerin rollerini yeniden tanımlayarak, turistleri kendi deneyimlerini oluşturan aktif katılımcılar olarak görmektedir. Şarap turizmi, duylara, duylara ve doğal ortamların keyfine vurgu yaparak, henüz gelişmekte olan müşteri deneyimi literatürüyle güçlü bir ilişki kurmaktadır (Quadri-Felitti ve Fiore, 2012).

Şarap turistleri, sıradışı içeriklerle birlikte kapsamlı bir deneyim aramakta, bu nedenle şarap deneyiminin farklı turist deneyimlerini içerecek şekilde tasarlanıp tanıtılması gerekmektedir (Tassiopoulos ve Haydam, 2006). Şarap turistlerinin yalnızca şarap tüketmeye odaklandığı fikri, daha geniş bir şarap ve turizm deneyimi talep ettiklerini öne süren çalışmalarla geride bırakılmıştır (Byrd vd., 2016). Burada temel soru, nasıl cazip bir destinasyon olunabileceği ve turistlerin nasıl çekilebileceğidir; bu, birçok çalışmanın çözmeye çalıştığı bir konudur (Boatto vd., 2013).

Bu araştırmanın amacı, Nevşehir’i ziyaret eden yerli turistlerin şarap turizmi deneyimleri, duyuşsal izlenimleri ve davranışsal niyetleri arasındaki ilişkileri belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda yapılan bu araştırmada 179 turist birey katılımcı olmuştur. Araştırmada olasılığa dayalı olmayan örnekleme yöntemlerinden kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Yapılan analizlerde katılımcılardan elde edilen veri setinin güvenilirliğinin yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Korelasyon analizi sonuçlarına göre, duyuşsal izlenimlerin alt boyutları ve genel düzeyi, davranışsal niyet ölçeğinin alt boyutları olan **tavsiye ve tekrar ziyaret/bağlılık** ile pozitif yönlü anlamlı ilişkiler göstermiştir. Duyuşsal izlenimlerin artması, turistlerin başkalarına öneride bulunma, destinasyona tekrar ziyaret etme ve bağlılık düzeylerini olumlu yönde etkilemektedir. Ayrıca, duyuşsal izlenimlerin genel davranışsal niyet üzerinde de olumlu etkiler yarattığı belirlenmiştir. Analizler, şarap turizmi deneyimi alt boyutlarının

(duyusal, duygusal, bilişsel, fiziksel ve sosyal kimlik deneyimleri) duyusal izlenimlerin alt boyutları (görme, duyma, tatma, koklama ve dokunma) ve genel düzeyi ile pozitif yönlü anlamlı ilişkiler içinde olduğunu göstermiştir. Duyusal izlenimler arttıkça şarap turizmi deneyimi genel düzeyinin ve alt boyutlarının da arttığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Şarap Turizmi, Duyusal İzlenimler, Davranışsal Niyet, Turist Deneyimleri, Nevşehir

A STUDY TO DETERMINE THE RELATIONSHIPS BETWEEN WINE TOURISM EXPERIENCES,
SENSORY IMPRESSIONS AND BEHAVIORAL INTENTIONS OF DOMESTIC AND FOREIGN
TOURISTS VISITING NEVSEHIR

Gözde ORAL, Master's Student.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Faculty of Social Sciences, edzgstl_88@windowslive.com

Meral DURSUN KÜÇÜKOĞLU, Assoc. Prof. Dr.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Faculty of Tourism, meraldursun@nevsehir.edu.tr

In this study, the wine tourism experiences, sensory impressions and behavioral intentions of domestic and foreign tourists visiting Nevşehir were examined and the relationships between these factors were examined. Gastronomy and wine are important representatives of local culture and heritage and carry cultural and social meanings beyond nutrition (Montanari, 2007; Harvey, 2009). These elements play new roles in tourism while preserving traditions and collective identities (Scarpato, 2002; Richards, 2012). Gastronomy and wine-based tourism products have become a strategic option for destinations and appeal to a wide range of tourists (Rand and Heath, 2006; Bertella, 2011). Wine tourism is developing as an important area to strengthen brand image and increase customer loyalty (Byrd et al., 2016). Research has addressed wine tourism in terms of destination strategies, actors in the industry and tourist behavior (Hojman and Hunter-Jones, 2012; Dawson et al., 2011; Carlsen and Boksberger, 2015).

Today, researchers focus on the experiential aspect of wine tourism (Akdağ, 2015; Carmichael, 2005; Çulha, 2020; Kasaroglu et al., 2021; Santos et al., 2019; Quadri-Felitti and Fiore, 2012; Yilmaz and Yilmaz, 2023; Quadri-Felitti and Fiore, 2013). In tourism marketing studies, the experiential dimension is positioned at the center of tourism consumption. Tourism experience has become a fundamental concept for both industry professionals and academics (Bosangit et al., 2015). Studies focus on the characteristics, components and functions of the tourism experience (Thanh and Kirova, 2018). Leisure activities offer tourists new and different experiences outside their daily lives. The experiential approach redefines the roles of tourism professionals and tourists, viewing tourists as active participants who create their own experiences. Wine tourism, with its emphasis on the senses, emotions and the enjoyment of natural environments, strongly relates to the still emerging customer experience literature (Quadri-Felitti and Fiore, 2012).

Wine tourists are looking for a comprehensive experience with unusual ingredients, so the wine experience needs to be designed and promoted to include different tourist experiences

(Tassiopoulos and Haydam, 2006). The idea that wine tourists focus solely on consuming wine has been overtaken by studies suggesting that they demand a broader wine and tourism experience (Byrd et al., 2016). The key question is how to be an attractive destination and how to attract tourists, an issue that many studies have attempted to address (Boatto et al., 2013).

The aim of this study is to determine the relationships between wine tourism experiences, sensory impressions and behavioral intentions of domestic and foreign tourists visiting Nevşehir. For this purpose, 179 tourist individuals participated in this study. Convenience sampling method, one of the non-probability based sampling methods, was used in the study. In the analyzes, it was determined that the reliability of the data set obtained from the participants was at a high level, the lowest Cronbach's alpha coefficient was 0.788 and the other coefficients were above 0.8. According to the results of the correlation analysis, the sub-dimensions and overall level of sensory impressions showed significant positive relationships with the sub-dimensions of the behavioral intention scale, namely recommendation and revisit/loyalty. Increased sensory impressions positively affect tourists' levels of

recommendation to others, revisiting the destination and loyalty. In addition, sensory impressions have positive effects on overall behavioral intention. The analyses showed that the sub-dimensions of wine tourism experience (sensory, emotional, cognitive, physical and social identity experiences) are positively correlated with the sub-dimensions of sensory impressions (seeing, hearing, tasting, smelling and touching) and the overall level. It was determined that as sensory impressions increase, the overall level and sub-dimensions of wine tourism experience also increase.

Keywords: Wine Tourism, Sensory Impressions, Behavioral Intention, Tourist Experiences, Nevşehir

KAPADOKYA BUTİK OTELLERİNDE MİSAFİR DENEYİMLERİ: TRIPADVISOR YORUMLARI ÜZERİNDEN SORUNLAR VE BEKLENTİLER

Melike KÜÇÜKBAKAR, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm Rehberliği,
melikekucukbakarr@gmail.com

Koray ÇAMLICA, Doç. Dr.

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm Rehberliği,
koraycamlica@nevsehir.edu.tr

Kapadokya UNESCO Dünya Miras Listesi'nde yer alan peri bacaları, doğal kayaların zaman içerisinde oyulması ve şekil almasıyla oluşan yerleşim yerleri ve mistik tarihiyle turizm alanında önemli şehirlerden biridir (Özen, İ. A. 2022). Şehrin kültürel zenginliği ve mistik tarihi ile alışlagelmiş konaklama işletmelerinden farklılığını yansıtan mağara otelleri 1985 yılından beri bu yana hizmet vermekte olup bu tür işletmelerin sayısı gün geçtikçe artış göstermektedir (Ceylan, S. 2022). Konaklama işletmelerine gelen misafirlerin iyi bir hizmet alması ve yüksek kalitede deneyim imkânı bulması, misafirlerin turizm şehirlerine ve otellere karşı pozitif davranışsal niyetler geliştirmesine imkân sağlamaktadır (Kodaş, D. 2024). Bu bağlamda son zamanlarda popülerliğini arttıran mağara otellerinde konaklayan misafirlere yönelik incelemeler yapılmıştır. Bu araştırmada Kapadokya bulunan mağara otellerine gelen misafirlerin diğer konaklama işletmelerine nazaran karşılaştıkları sorunlar web siteleri üzerinden incelenerek ele alınmıştır. Bu amaçla araştırmada nitel yöntemlerden faydalanılmıştır. Kapadokya da yer alan mağara otellerinden 150 tripadvisor yorumu incelenmiştir. Mağara otellerinde misafirlerin diğer konaklama işletmelerine nazaran karşılaştıkları sorunlarda eski yapı olmasından dolayı yeteri kadar hijyenik görünmemesi, yapısı gereği yapılan aydınlatmanın yetersiz kalması, doğal bir yaşam alanından kaynaklı olarak ses yalıtımının olmaması gibi en çok karşılaşılan sorunların yanı sıra nem ve sıcaklık dengesinin ayarlanmaması havalandırmanın yetersiz kalması gibi sorunlarla da sıkça karşılaşmıştır. Analiz edilen yorumlarda karşılaşılan mağara otellerinin sorunları en çok olarak konaklama işletmesinin fiziki yapısından kaynaklandığı görülmektedir. Buna yönelik sorunların giderilmesi ya da iyileştirilmesi konaklama işletmesi açısından etkili olacak ve turistlerin yaşadığı deneyimlere iyi imkânlar sunarak sürdürülebilirliğin etkinleşmesine katkı sağlayacağı öngörülmektedir. Araştırmanın Kapadokya bölgesinde yapılmış olmasının ana amaçlarının biriside turizmin gelişmiş olan şehirlerden birisi olan Nevşehir'de mağara otellerinin sayıca daha fazla olmasıdır. Özellikle mağara otellerinin geliştiği yerler olarak çalışmada Ürgüp, Göreme, Avanos ve Uçhisar gibi yerlere odaklanılmıştır. Araştırma da bölgeye gelen ziyaretçilerden yalnızca yerli ziyaretçiler değil aynı zamanda yabancı ziyaretçilerin yorumlarına da yer verilmiştir. Bu araştırmada Kapadokya bölgesinde mağara otellerinde konaklayan yerli ve yabancı turistlerin yorumları incelenirken Tripadvisor üzerinden filtreleme işlemi yapılmıştır. İncelenen yorumlar da karşılaşılan sorunlardan olan aydınlatma, havalandırma, hijyen ve sıcaklık dengesinin ayarlanması ve iyileştirilmesi konusunda mağara otellerinin fiziki yapısını çok fazla değiştirmeden bulunan ortama göre uzman kişilerle birlikte mağara otellerinin planlaması önerilebilir.

Anahtar Sözcükler: Mağara Otel, Kapadokya, Sorunlar, Tripadvisor

GUEST EXPERIENCES IN CAPPADOCIA BOUTIQUE HOTELS: PROBLEMS AND EXPECTATIONS
BASED ON TRIPADVISOR REVIEWS

Melike KÜÇÜKBAKAR, Master's Student,

*Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Faculty of Tourism, Tourism Guidance,
melikekucukbakarr@gmail.com*

Koray ÇAMLICA, Assoc. Dr.

*Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Faculty of Tourism, Tourism Guidance,
koraycamlica@nevsehir.edu.tr*

Cappadocia is one of the important cities in the field of tourism with its fairy chimneys on the UNESCO World Heritage List, settlements formed by the carving and shaping of natural rocks over time, and its mystical history (Özen, İ. A. 2022). Cave hotels, which reflect the cultural richness and mystical history of the city and its difference from the usual accommodation businesses, have been serving since 1985 and the number of such businesses is increasing day by day (Ceylan, S. 2022). The fact that the guests who come to the accommodation establishments receive a good service and have a high quality experience enables the guests to develop positive behavioral intentions towards tourism cities and hotels (Kodaş, D. 2024). In this context, studies have been conducted on guests staying in cave hotels, which have recently increased their popularity. In this study, the problems encountered by the guests coming to the cave hotels in Cappadocia compared to other accommodation establishments were examined through their websites. For this purpose, qualitative methods were used in the research. 150 tripadvisor reviews from cave hotels in Cappadocia were analyzed. In the problems encountered by the guests in cave hotels compared to other accommodation establishments, problems such as not looking hygienic enough due to the old structure, insufficient lighting due to its structure, lack of sound insulation due to a natural living space, as well as problems such as not adjusting the humidity and temperature balance and insufficient ventilation were frequently encountered. It is seen that the problems of cave hotels encountered in the analyzed comments are mostly caused by the physical structure of the accommodation establishment. It is predicted that eliminating or improving the problems related to this will be effective for the accommodation business and will contribute to the effectiveness of sustainability by providing good opportunities for the experiences of tourists. One of the main purposes of conducting the research in the Cappadocia region is that there are more cave hotels in Nevşehir, one of the cities with developed tourism. In particular, the study focused on Ürgüp, Göreme, Avanos and Uçhisar as places where cave hotels have developed. In the research, the comments of not only local visitors but also foreign visitors were also included. In this study, while examining the comments of local and foreign tourists staying in cave hotels in the Cappadocia region, filtering was done through Tripadvisor. It can be recommended to plan cave hotels with experts according to the environment without changing the physical structure of the cave hotels too much in terms of adjusting and improving the lighting, ventilation, hygiene and temperature balance, which are the problems encountered in the comments examined.

Keywords: Cave Hotel, Cappadocia, Problems, Tripadvisor.

Nuri PARALI, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Seyahat İşletmeciliği ve Turist Rehberliği ABD
nuriparali@gmail.com

Mehmet SAĞIR, Doç. Dr.,

Selçuk Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm Rehberliği Bölümü, msagir@selcuk.edu.tr,

Günümüzde turizm sektöründeki yeni trendler, yalnızca doğal güzelliklerin veya kültürel mirasın keşfiyle sınırlı kalmayarak, yerel halkın yaşamına ve üretim süreçlerine daha fazla dâhil olmayı hedeflemektedir. Tarım turizmi, kırsal bölgelerde sürdürülebilir kalkınmayı teşvik eden, son yıllarda popüleritesi artan yenilikçi bir turizm modeli olarak dikkat çekmektedir. Tarım turizmi, tarımsal üretim süreçlerini ve kırsal yaşam biçimlerini turistik deneyimlerle birleştiren sürdürülebilir bir turizm türüdür. Bu yaklaşım, tarımsal faaliyetlerin ve kırsal yaşam biçiminin turistik deneyimlerle bir araya getirilmesini sağlamakta ve bu entegrasyon sayesinde hem ekonomik hem de sosyal kalkınma açısından önemli katkılar sunmaktadır. Tarım turizmi, çiftçilere tarım gelirlerine ek olarak yeni gelir kaynakları yaratma fırsatı verirken, aynı zamanda yerel ekonominin canlanmasına destek olmaktadır. Bunun yanı sıra doğal kaynakların korunması, çevresel sürdürülebilirlik ve kırsal bölgelerdeki kültürel mirasın korunarak gelecek nesillere aktarılması konularında da olumlu etkiler sağlamaktadır.

Kırsal bölgelerde tarım turizmi faaliyetleri, turistlere eşsiz deneyimler sunarak, doğayla iç içe bir tatil imkânı sağlamakta ve yerel topluluklarla doğrudan etkileşim kurma fırsatı vermektedir. Özellikle tarımsal üretim süreçlerinin deneyimlenmesi, yerel mutfak kültürünün tanıtılması ve geleneksel el sanatlarının teşvik edilmesi gibi unsurlar, turizmi sadece bir tüketim faaliyeti olmaktan çıkarıp anlamlı ve sürdürülebilir bir etkinlik haline getirmektedir. Bu yönüyle tarım turizmi, büyük şehirlerde yaşayan bireylerin kırsal yaşamı yakından tanınmasına ve doğal bir yaşam tarzını deneyimlemesine olanak tanımaktadır.

Çalışmada, tarım turizminin kavramsal çerçevesi detaylı bir şekilde ele alınmış ve bu bağlamda Türkiye ile dünyanın farklı bölgelerinden başarılı uygulama örnekleri incelenmiştir. Tarama modeli yöntemi kullanılarak yapılan çalışmada, tarım ve turizm entegrasyonunun kırsal bölgelerde ekonomik ve sosyal dönüşüme olan katkıları değerlendirilmiştir. Çalışma, tarım turizminin kırsal kalkınma, çevresel sürdürülebilirlik ve kültürel koruma üzerindeki etkilerini ortaya koymayı amaçlamış ve bu doğrultuda tarım turizminin potansiyel fırsatları ile karşılaşılan zorluklar ayrıntılı bir şekilde tartışılmıştır. Özellikle altyapı eksiklikleri, yerel halkın projelere katılım düzeyi ve teşvik politikalarındaki yetersizlikler gibi sorunlar ele alınarak, bu sorunların çözümüne yönelik öneriler geliştirilmiştir. Kamu-özel sektör iş birliklerinin artırılmasının ve tarım turizmi projelerinin daha geniş kitlelere ulaştırılmasının önemi vurgulanmıştır.

Sonuç olarak, çalışmada tarım turizminin yalnızca yerel kalkınmayı destekleyen bir model değil, aynı zamanda sürdürülebilir turizm hedeflerine ulaşmada stratejik bir araç/model olduğu ortaya konacaktır.

Bu model, kırsal bölgelerin ekonomik, sosyal ve çevresel yapısını dönüştürerek bu alanların daha yaşanabilir hale gelmesine olanak tanınması açısından önemlidir. Gelecekte tarım turizmine yönelik yapılacak politika ve uygulamalara rehberlik edebilecek nitelikte olan çalışma, tarım turizminin sürdürülebilir kalkınmaya sağladığı katkıların altını çizmekte ve bu yenilikçi yaklaşımın yaygınlaştırılması gerektiğini bir kez daha gözler önüne sermektedir. Tarım turizmi, doğal ve kültürel mirasın korunarak kalkınmanın sağlanabileceği bir model olarak, kırsal bölgelerin geleceği için umut vaat etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tarım Turizmi, Kırsal Kalkınma, Sürdürülebilir Turizm

AGRICULTURAL TOURISM: THE NEW FACE OF RURAL DEVELOPMENT AND SUSTAINABLE TOURISM

Nuri PARALI, Graduate Student,

Selçuk University, Institute of Social Sciences, Travel Management and Tourist Guidance USA
nuriparali@gmail.com

Mehmet SAĞIR, Assoc. Dr,

Selçuk University, Faculty of Tourism, Department of Tourism Guidance, msagir@selcuk.edu.tr,

In today's tourism sector, new trends aim not only at exploring natural beauties or cultural heritage but also at integrating into the lifestyles and production processes of local communities. Agritourism has emerged as an innovative tourism model that promotes sustainable development in rural areas and has gained significant popularity in recent years. Agritourism is a sustainable form of tourism that combines agricultural production processes and rural lifestyles with touristic experiences. This approach combines agricultural activities and rural lifestyles with touristic experiences, offering significant contributions to both economic and social development through this integration. Agritourism provides farmers with opportunities to generate additional income alongside their agricultural earnings, while also supporting the revitalization of the local economy. Moreover, it has positive impacts on the conservation of natural resources, environmental sustainability, and the preservation of cultural heritage in rural areas for future generations.

Agritourism activities in rural areas offer unique experiences to tourists, providing an opportunity for a vacation intertwined with nature and a chance to engage directly with local communities. Particularly, elements such as experiencing agricultural production processes, promoting local culinary culture, and encouraging traditional handicrafts transform tourism from being merely a consumer activity into a meaningful and sustainable experience. In this way, agritourism allows individuals living in metropolitan areas to closely observe rural life and experience a natural way of living.

In this study, the conceptual framework of agritourism has been examined in detail, and successful examples from Turkey and various regions worldwide have been analyzed. Using a survey model, the study evaluates the contributions of the integration of agriculture and tourism to the economic and social transformation of rural areas. The study aims to reveal the impacts of agritourism on rural development, environmental sustainability, and cultural preservation, and discusses potential opportunities and challenges. Problems such as infrastructure deficiencies, the level of participation of local people in projects, and inadequacies in incentive policies are addressed, and solutions to these issues are proposed. The importance of enhancing public-private sector collaborations and expanding agritourism projects to reach wider audiences is emphasized.

As a result, the study highlights that agritourism is not only a model that supports local development but also a strategic tool/model for achieving sustainable tourism goals. This model is significant in transforming the economic, social, and environmental structures of rural areas, making these regions more livable. This study, which has the potential to guide future policies and practices related to agritourism, underlines the contributions of agritourism to sustainable development and reiterates the necessity of disseminating this innovative approach. Agritourism stands as a promising model for the future of rural areas, enabling development through the preservation of natural and cultural heritage.

Keywords: Agricultural Tourism, Rural Development, Sustainable Tourism

Asur Ticaret Kolonileri Dönemi (M.Ö. 1945–1730), Orta Anadolu'nun ekonomik, sosyal ve kültürel yapısında köklü değişimlere yol açan organize bir ticaret sisteminin oluştuğu ve Mezopotamya ile Anadolu arasındaki etkileşimin zirveye ulaştığı bir tarihsel süreci temsil etmektedir. Bu dönemde, Asur şehir devleti, ticaretin merkezi konumuna gelmiş ve özellikle Anadolu'nun zengin maden yatakları ile tarımsal ürünleri, Mezopotamya'nın dokuma ve metal işleme ürünleriyle buluşturmuştur. Söz konusu ticaret ağı, Anadolu genelinde karum (büyük ticaret merkezleri) ve wabartum (küçük ticaret istasyonları) gibi yapılar üzerinden organize edilmiştir. Bu yapılar, ticaretin yalnızca ekonomik bir faaliyet olmanın ötesine geçerek sosyal ve idari işleyişin önemli bir parçası haline geldiğini göstermektedir. Kültepe (Kaniş), dönemin en önemli ticaret merkezi ve yönetim noktası olarak ön plana çıkmaktadır. Kayseri'nin kuzeydoğusunda yer alan bu yerleşim, stratigrafik olarak Eski Tunç Çağı'ndan Asur Ticaret Kolonileri Dönemi'ne kadar uzanan kesintisiz bir yerleşim tarihine sahiptir. Stratigrafik analizler, Karum II tabakasının ticaretin başlangıcını, Karum Ib tabakasının ticaretin zirve noktasını ve Karum Ia tabakasının ise kolonilerin gerilemesini yansıttığını ortaya koymaktadır. Özellikle Karum Ib tabakasından elde edilen çivi yazılı tabletler, dönemin ticaret faaliyetlerine dair detaylı bilgiler sunmaktadır. Alaca Höyük, Asur Ticaret Kolonileri Dönemi'nde Çorum bölgesinde önemli bir ticaret merkezi olarak işlev görmüştür. Kazılarda, II. Kültür Katmanı'na tarihlenen buluntular arasında Asur etkisi taşıyan seramikler ve mühürler yer almaktadır. Benzer şekilde, Boğazköy (Hattuşa) da dönemin ticari faaliyetleriyle bağlantılı izler sunmaktadır. Hitit İmparatorluğu'nun başkenti olarak tanınan bu yerleşim, Asur Ticaret Kolonileri Dönemi'nde Büyükkale ve Aşağı Şehir bölgelerinde yoğun ticaret faaliyetlerine sahne olmuştur. Alişar Höyük, Yozgat'ın güneydoğusunda yer almakta olup, Asur Ticaret Kolonileri ağı içinde stratejik bir ticaret noktası olmuştur. Chicago Üniversitesi tarafından yapılan kazılar, bu yerleşimin ticari mühürler, seramikler ve yazılı belgeler gibi önemli buluntular sunduğunu göstermiştir. Acemhöyük ise, Aksaray yakınlarında yer almakta ve dönemin ticaret yolları üzerinde bulunması nedeniyle stratejik bir öneme sahip bulunmaktadır. Höyükteki III. Yapı Katı, Asur Ticaret Kolonileri Dönemi'ne tarihlenmiş ve metal işleme faaliyetlerine dair zengin kanıtlar sunmuştur. Konya Karahöyük ise, Asur Ticaret Kolonileri'nin son dönemine ait izler taşımakta olup, ticari faaliyetlerin yangınlarla sona erdiği bir tabakayı yansıtmaktadır. Ticaretin Mezopotamya ile Anadolu arasındaki bağlantısını sağlayan yollar oldukça iyi organize edilmiştir. Kuzeyde Diyarbakır, Malatya ve Kayseri üzerinden Kaniş'e ulaşan güzergâh ile güneyde Fırat Nehri boyunca ilerleyen ve Toros geçitleri üzerinden Anadolu içlerine uzanan yollar, ticaretin temel taşıyıcıları olmuştur. Bu ticaret yollarında yük taşımacılığı için eşekler ve arabalar kullanılırken, nehir geçişlerinde kayıklardan yararlanılmıştır. Döneme ait ticaret malları arasında Mezopotamya'dan getirilen kalay, dokuma ürünleri ve lüks eşyalar ile Anadolu'dan ihraç edilen altın, gümüş ve bakır öne çıkmaktadır. Bu dönemde Anadolu'ya yazının ilk kez giriş yaptığı görülmektedir. Asur yazı sistemi ve mühürlerin kullanımı, ticaret faaliyetlerinin yazılı olarak kayıt altına alınmasını sağlamış, böylece yerel idari yapıların oluşumuna katkıda bulunmuştur. Mimari anlamda, düzenli mahalle yapıları, saraylar ve tapınakların inşa edilmesi, dönemin sosyal organizasyonunun karmaşıklığını yansıtmaktadır. Sonuç olarak, Asur Ticaret Kolonileri Dönemi, Anadolu'nun ekonomik, sosyal ve kültürel yapısında köklü dönüşümlere yol açmış, ticaretin bir araç olarak bölgedeki yaşam biçimini şekillendirdiği bir süreci ortaya koymuştur. Orta Anadolu'daki arkeolojik kazılar, bu dönüşümün kapsamını anlamamız için benzersiz veriler sunmuş ve dönemin tarihsel bağlamını derinlemesine kavramamıza olanak tanımıştır.

Anahtar Kelimeler: Asur Ticaret Kolonileri; Alişar Höyük; Karum

Salwan Fouad Yaseen AL-MOHAMMED, Master's Student,

Kirsehir Ahi Evran University. Archaeology Department, salwan.fouad30@gmail.com

Jan Krzysztof BERTRAM, Prof. Dr.

The Assyrian Trade Colonies Period (1945–1730 BCE) represents a historical phase characterized by the establishment of an organized trade system that brought profound changes to the economic, social, and cultural structures of Central Anatolia. During this period, the Assyrian city-state emerged as the central trade hub, connecting Anatolia's rich mineral resources and agricultural products with Mesopotamia's textiles and metalwork. This trade network was organized through structures such as karum (major trade centers) and wabartum (smaller trade stations), which played a critical role in facilitating economic activities and shaping social and administrative frameworks. Kültepe (Kaniş) stood out as the period's most significant trade center and administrative hub. Located northeast of Kayseri, the settlement exhibits an uninterrupted stratigraphic history from the Early Bronze Age to the Assyrian Trade Colonies Period. Stratigraphic analyses indicate that the Karum II layer represents the initiation of trade activities, the Karum Ib layer marks the peak of trade, and the Karum Ia layer reflects the decline of the colonies. Notably, cuneiform tablets from the Karum Ib layer provide detailed insights into the trade activities of the era. Alaca Höyük, located in the Çorum region, was a key trade center during the Assyrian Trade Colonies Period. Excavations have uncovered artifacts in the second cultural layer, including ceramics and seals that exhibit Assyrian influence. Similarly, Boğazköy (Hattuşa), better known as the capital of the Hittite Empire, also reveals traces of commercial activities from this period, particularly in areas like Büyükkale and the Lower City, which were centers of trade. Alişar Höyük, situated southeast of Yozgat, was a strategic trade point within the Assyrian trade network. Excavations by the University of Chicago unearthed significant findings such as seals, ceramics, and written records. Likewise, Acemhöyük, near Aksaray, held strategic importance due to its location on key trade routes, with its third architectural layer dated to the Assyrian Trade Colonies Period, showing rich evidence of metalworking activities. Konya Karahöyük, on the other hand, reflects the final phase of this era, with its layers indicating trade activities ending in fires. The trade routes linking Mesopotamia and Anatolia were highly organized. Northern routes passed through Diyarbakır, Malatya, and Kayseri to reach Kaniş, while southern routes followed the Euphrates River and crossed the Taurus Mountains into the Anatolian interior. Goods such as tin, textiles, and luxury items were transported from Mesopotamia, while Anatolia exported gold, silver, and copper. Transportation relied on donkeys and carts for land routes, while river crossings utilized boats. This period also marked the introduction of writing to Anatolia. The use of the Assyrian writing system and seals enabled trade activities to be recorded, contributing to the development of local administrative structures. Architecturally, this era witnessed the construction of orderly residential areas, palaces, and temples, reflecting the complexity of its social organization. In conclusion, the Assyrian Trade Colonies Period catalyzed transformative economic, social, and cultural changes in Anatolia. Trade served as a vehicle for shaping the region's way of life, while archaeological excavations in Central Anatolia provide invaluable insights into the scope of these transformations and the historical context of the period.

Keywords: Assyrian Trade Colonies; Alişar Höyük; Karum

Elifnur BULDU, Öğrenci,

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi/Arkeoloji Bölümü, elifnurbuldu066@gmail.com

Gülçin İLDİ BERTRAM, Prof. Dr.,

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi

Kırşehir Ahi Evran University Bu çalışmada, Orta Anadolu'nun Erken ve Orta Demir Çağı (Erken Demir Çağı MÖ 1200-800, Orta Demir Çağı 800-600) irdelenmektedir. Orta Anadolu Bölgesi coğrafik olarak, bugünkü Eskişehir, Ankara, Çankırı, Yozgat, Sivas, Kayseri, Nevşehir, Niğde, Kırşehir, Çorum, Konya, Karaman, Aksaray illerini kapsamaktadır. Günümüzde olduğu gibi doğanın uygunluğuna, çevre koşullarına göre yaşam biçimlerini şekillendirmişler, buna göre de ya gelişmiş ya da çevre koşulları sebebiyle kısıtlı kalmışlardır. Kavimler bu bölgeyi, siyasi bir topluluğun güvenlik açısından bir sıkıntı yaşamayacağı elverişli bir konuma sahip olduğu için tercih etmişlerdir. MÖ 12. Yüzyıl Geç Tunç Çağı sonundaki imparatorluklarının yıkılışıyla, Anadolu da dahil olmak üzere tüm Doğu Akdeniz ve Ege'deki merkezlerde, ticaretin ve politik ilişkilerin sekteye uğradığı bir sürece karşılık gelmektedir. Hititlerin sona ermesiyle Tunç Çağı da bitmiştir ve Erken Demir Çağı'na giriş yapılmıştır. Erken Demir Çağı "Karanlık Çağ" olarak eskiden tanımlanmıştır. Karanlık Çağ olarak isimlendirilmesinin sebebi bu döneme ait buluntu gruplarının az olması, bölgenin ya nüfus olarak oldukça az bir sayıya sahip olduğunu ya da arkeolojik olarak görünür izler bırakamayan göçebe topluluklar tarafından iskan edildiği düşüncesini açığa çıkarmıştır. Geç Tunç Çağı ve Erken Demir Çağı arasında birbirlerinden farklı ve uzak yerleşmelerin bağlantı ve gelişimlerinin anlaşılabilmesi ve tespit edilebilmesi bakımından pek çok zorluk vardır. Anadolu kronolojisinde Demir Çağı genel olarak Deniz Kavimleri Göçü ile Hellenistik Dönem arasında geçen zaman diliminde kabul edilmektedir. Tunç Çağı'nın sona ermesiyle meydana gelen olaylar ve akabinde başlayan Erken Demir Çağı'nda gelişen olaylar merkezler üzerinden açıklanmıştır. Gordion, Boğazköy/Boğazkale, Kaman/Kalehöyük, Alışar, Oluz Höyük, Çadır Höyük, Maşat Höyük merkezleri üzerinden öncelikle konumlarından bahsedilerek, keşfi ve kazı tarihçeleri, stratigrafileri, mimarileri ve buluntuları açıklanacaktır. Bu merkezler üzerinden Orta Anadolu'da yaşanan Erken ve Orta Demir Çağı açıklanmıştır. Erken Demir Çağı'nda genel anlamda gerileme söz konusudur. Kötü kalite ile yapılmış, el ile şekillendirilmiş olan seramikler; mimari olarak tek odalı olarak inşa edilmiş yapılar ile karşılaşmaktayız. Bu durum Orta Demir Çağı'na gelindiğinde bir iyileşme göstermektedir. Orta Demir Çağı'nda seramikler çark ile şekillendirilmiş ve daha kaliteli olarak karşımıza çıkmaktadır. Mimari açıdan baktığımız zaman artık tek odalı yapılar değil, birden fazla odalı yapılar ile karşılaşmaktayız. Gordion Ankara ili Polatlı ilçesinde bulunmaktadır ve Friglerin başkentidir. Boğazköy/Boğazkale Çorum ili Boğazkale ilçesinde bulunmaktadır, Hititlere başkentlik yapmıştır. Kaman/Kalehöyük Kırşehir ili Kaman ilçesinde bulunmaktadır ve İpek yolu üzerinde yer almaktadır. Alışar Yozgat ili Sorgun ilçesinde bulunmaktadır. Oluz Höyük Amasya ilinde bulunmaktadır. Çadır Höyük Yozgat ilinde bulunmaktadır. Oymağaç Höyük Samsun ili Vezirköprü ilçesinde bulunmaktadır. Maşat Höyük Tokat ilinde bulunmaktadır ve 1943 yılında çivi yazılı Hitit tabletinin bulunmasıyla keşfedilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Orta Anadolu, Erken Demir Çağ, Orta Demir Çağ, Stratigrafi, Buluntu

Elifnur BULDU, Student,

Kırşehir Ahi Evran University/Archaeology Department, elifnurbuldu066@gmail.com

Gülçin İLDİ BERTRAM, Prof. Dr,

In this study, the Early and Middle Iron Age of Central Anatolia (Early Iron Age 1200-800 BC, Middle Iron Age 800-600) is examined. Geographically, the Central Anatolia Region includes today's provinces of Eskişehir, Ankara, Çankırı, Yozgat, Sivas, Kayseri, Nevşehir, Niğde, Kırşehir, Çorum, Konya, Karaman and Aksaray. As today, they have shaped their lifestyles according to the suitability of nature and environmental conditions, and accordingly, they have either developed or remained limited due to environmental conditions. Tribes preferred this region because it had a convenient location where a political community would not have any security problems. The 12th century BC corresponds to a period in which trade and political relations were disrupted in all centers in the Eastern Mediterranean and the Aegean, including Anatolia, with the collapse of the empires at the end of the Late Bronze Age. With the end of the Hittites, the Bronze Age ended and the Early Iron Age began. The Early Iron Age has long been described as the "Dark Age". The reason why it is called the Dark Age is the scarcity of find groups from this period, revealing the idea that the region either had a very small population or was inhabited by nomadic communities that could not leave archaeologically visible traces. There are many difficulties in understanding and detecting the connections and developments of different and distant settlements between the Late Bronze Age and the Early Iron Age. In Anatolian chronology, the Iron Age is generally accepted as the time period between the Sea Peoples Migration and the Hellenistic Period. The events that took place with the end of the Bronze Age and the events that occurred in the Early Iron Age that started subsequently are explained through the centers. First of all, the locations of Gordion, Boğazköy/Boğazkale, Kaman/Kalehöyük, Alişar, Oluz Höyük, Çadır Höyük, Masat Höyük centers are mentioned, and their discovery and excavation history, stratigraphy, architecture and findings are explained. The Early and Middle Iron Age in Central Anatolia has been explained through these centers. There is a general decline in the Early Iron Age. Made of poor quality, shaped by hand ceramics; Architecturally, we encounter buildings built with one room. This situation shows an improvement in the Middle Iron Age. In the Middle Iron Age, ceramics were shaped with a wheel and appeared to be of higher quality. When we look at it from an architectural perspective, we no longer encounter single-room buildings, but buildings with multiple rooms. Gordion is located in Polatlı district of Ankara province and is the capital of the Phrygians. Boğazköy/Boğazkale is located in the Boğazkale district of Çorum province and was the capital of the Hittites. Kaman/Kalehöyük is located in Kaman district of Kırşehir province and is located on the Silk road. Alişar is located in Sorgun district of Yozgat province. Oluz Höyük is located in Amasya province. Çadır Höyük is located in Yozgat province. Oymaağaç Höyük is located in the Vezirköprü district of Samsun province. Masat Höyük is located in Tokat province and was discovered in 1943 with the discovery of a Hittite tablet with cuneiform writing.

Keywords: Central Anatolia, Early Iron Age, Middle Iron Age, Stratigraphy, Artifacts

Ankara, Türkiye'nin başkenti ve tarihi bir bölge olarak birçok arkeolojik keşfe ev sahipliği yapmıştır. Bu keşiflerden biri de Ankara'nın çeşitli semtlerinde gerçekleştirilen ilk Tunç Çağı kazılarıdır. Çayyolu, Eti Yokuşu, Karaoğlan, Koçumbeli, Yumurtatepe, Ahlatlıbel ve Bitik Höyük'te yapılan kazılar, bölgenin tarih öncesi dönemine ışık tutmuştur. Karaoğlan Höyüğü, ilk olarak 1937-1942 yılları arasında Remzi Oğuz Arık başkanlığında kazılmıştır. 2010-2011 yılları arasında ise Prof. Dr. Gülçin İlgezdi Bertram ve Prof. Dr. Jan Krzysztof Bertram tarafından yüzey araştırması ve temizlik çalışmaları yapılmıştır. Karaoğlan Höyük bölgesinde 5 tabaka tespit edilmiştir. Birçok çanak çömlek, tek dizi taşlar ile üst duvar kısmı kerpiç ile örtülmüş mimari yapı bulunmuştur. Çayyolu, ilk olarak 2011- 2015 yılları arasında Anadolu Medeniyetleri Müzesi Başkanlığında ve Prof. Dr. Gülçin İlgezdi Bertram'ın bilimsel danışmanlığı altında yürütülmüştür. İlk Tunç Çağı olan bu yerleşimin bir kısmı tahrip olmuştur. Höyük H9, H5, G5, G6, H4, H6, I4, I5, I6 açmalarında kazı çalışmaları yürütülmüştür ve bu höyükte dört evre tespit edilmiştir. Höyük Geç Kalkolitik dönemden İlk Tunç Çağın sonuna kadar kesintisiz yerleşim görmüştür. Bunun dışında höyüğün üzerinde oldukça sınırlı bir alanda Hellenistik ve Roma dönemine ait birkaç çanak çömlek parçası ele geçmiştir. Höyükte kerpiç mimari, çanak çömlek, taş temelli yapılar, pişmiş toprak, metal, taş ve kemik objeler, ağırşak ve birçok sayıda mühür tespit edilmiştir. Yumurtatepe, 1986 yılında tespit edildi ve kurtarma kazısı yapıldı. 1987 yılında Tümülüs olduğu düşünülerek mezar ya da mezar odası aranmıştır. O dönemde mezar aranırken birçok buluntu bulunmuş ve buluntu alanı temizlendikten sonra taşlarla dizili bir yapı ortaya çıkarılmıştır. Buluntular arasında birçok kâse, ağırşak, hayvan figürü bulunmuştur ve buluntular üzerinde araştırmalar yapılmıştır. Yapılan araştırmalar sonucunda Frig dönemi Tümülüsü sanılan bu alanın bir höyük olduğu anlaşılmıştır. Bitik Höyük, 1942 yılında Remzi Oğuz Arık başkanlığında başlamıştır. Kalkolitik Çağ, Erken Tunç Çağ, Hitit, Frig Dönemi tabakaları bulunmuş devamında su katmanına rastlanıldığından dolayı daha fazla derine inilememiştir. Bitik Vazosu alanın en önemli buluntularındandır. Etiyokuşu, 1937 yılında Şevket Aziz Kansu tarafından kazılmıştır. Eski Tunç Çağı dönemine ait izlerin olduğu alan üç tabakaya ayrılmıştır. Köy yerleşmesi olan II. ve III. tabakalar taş temelli mimariler, I. tabaka ise dörtgen planlı evlerin kalıntıları ortaya çıkarılmıştır. Birçok çanak çömlek, pişmiş toprak, ağırlık, ağırşak, figürün, mühür ve idoller bulunmuştur. Koçumbeli, ilk kazı 1960'larda yapılmış ve 2009 yılında yapılan yüzey araştırması sırasında temizlik çalışması yapılmış. Yapılan temizlikten sonra ise eski kazılar sırasında açığa çıkarılan alanın çizimi yapılarak belgelenmiştir. Uzun çalışmalar ardından mimari plan oluşturulmuştur. Mimaride bina malzemesi olarak kireç taşı kullanılmıştır. En yaygın görülen form küçük kaseciklerdir ve bunun yanı sıra testi, kase, çanak çömlek ve idoller bulunmuştur. Ahlatlıbel, 1933 yılında başlanılmış ve kazılmış ama gelişen şehir nedeniyle kesin olarak nerede olduğu unutulmuştur. 2010 yılında Prof. Dr. Gülçin İlgezdi Bertram ve Prof. Dr. Jan Krzysztof Bertram tarafından başlatılan yüzey araştırmaları sonucunda yer tespiti yapılmıştır. Figürünler, küçük kaplar, testiler, fincan, çanak çömlek, silah, süs eşyalar gibi buluntular ortaya çıkarılmıştır. Çalışma kapsamında yukarıda bahsedilen alanlarda çalışmaların önemi ve sonuçları ele alınacak, ardından da bölgede bulunan buluntulara dikkat çekilecektir.

Anahtar Kelimeler: Arkeoloji, Ankara, İlk Tunç Çağ, Küçük Buluntular.

THE EARLY BRONZE AGE IN ANKARA

Şafak Firuze Peker, Student

Kırşehir Ahi Evran University/Archaeology Department, safakfiruzepeker@gmail.com

Jan Krzysztof BERTRAM, Prof.Dr.

As the capital of Turkey and a historical region, Ankara has hosted many archaeological discoveries. One of these discoveries is the excavations of the Early Bronze Age in various districts of Ankara. Excavations in Çayyolu, Eti Yokuşu, Karaoğlan, Koçumbeli, Yumurtatepe, Ahlatlıbel and Bitik Höyük shed light on the prehistory of the region. Karaoğlan Mound was first excavated under the direction of Remzi Oğuz Arık between 1937 and 1942. In 2010-2011, survey and cleaning works were carried out by Prof. Dr. Gülçin İlgezdi Bertram and Prof. Dr. Jan Krzysztof Bertram. Five levels were identified in the Karaoğlan Höyük area. Many potsherds, single rows of stones and an architectural structure covered with mudbrick were found. Çayyolu was first conducted between 2011 and 2015 under the direction of the Museum of Anatolian Civilizations and under the scientific supervision of Prof. Dr. Gülçin İlgezdi Bertram. Some parts of this EBA settlement have been destroyed. Excavations were carried out in trenches H9, H5, G5, G6, H4, H6, I4, I5, I6 and four phases were identified. The mound was inhabited continuously from the Late Chalcolithic Period until the end of the Early Bronze Age. Apart from this, a few potsherds belonging to the Hellenistic and Roman Periods were found in a very limited area on the mound. The mound yielded mudbrick architecture, pottery, stone-based structures, terracotta, metal, stone and bone objects, spindle whorls and many seals. Yumurtatepe was discovered in 1986 and a rescue excavation was carried out. In 1987, a grave or a burial chamber was searched for, thinking that it was a tumulus. While searching for a grave at that time, many finds were found and after the area was cleaned, a structure lined with stones was uncovered. Many bowls, spindle whorls, animal figures were found among the finds and researches were carried out on the finds. As a result of the researches, it was understood that this area, which was thought to be a Phrygian tumulus, was a mound. Bitik Höyük was started in 1942 under the direction of Remzi Oğuz Arık. Chalcolithic Age, Early Bronze Age, Hittite, Phrygian Period layers were found and then a water layer was encountered, so it was not possible to go deeper. The Bitik Vase is one of the most important finds of the site. Etiyokuşu was excavated by Şevket Aziz Kansu in 1937. The area with traces of the Old Bronze Age period is divided into three layers. Layers II and III, which are village settlements, are stone-based architectures, while the remains of quadrangular planned houses were unearthed in layer I. Many potsherds, terracotta, weights, spindle whorls, figurines, seals and idols were found. Koçumbeli was first excavated in the 1960s and cleaned during the survey in 2009. After the cleaning, the area uncovered during the previous excavations was drawn and documented. After long studies, an architectural plan was created. Limestone was used as the building material. The most common form is small bowls, but also jugs, bowls, pottery and idols were found. Ahlatlıbel was started and excavated in 1933, but its exact location was forgotten due to the developing city. In 2010, Prof. Dr. Gülçin İlgezdi Bertram and Prof. Dr. Jan Krzysztof Bertram conducted surveys and identified the site. Finds such as figurines, small vessels, jugs, cups, pottery, weapons and ornaments were unearthed. Within the scope of the study, the importance and results of the studies in the above-mentioned areas will be discussed, and then the finds found in the region will be highlighted.

Keywords: Archaeology, Ankara, Early Bronze Age, Small Finds

ŞAMAN AYINLERİ

Birsen Demirkol, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tarih Anabilim Dalı

Hayrettin İhsan Erkoç, Doç.Dr.

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Şamanizm, dünya genelinde pek çok farklı kültürde yer alan önemli bir inanç sistemidir. Bu inanç, insanların doğa ile olan ilişkilerini ve ruhsal dünyalarını derinlemesine anlamalarına yardımcı olur. Şamanlar, doğa ruhlarıyla iletişim kurarak, insanların hayatlarında karşılaştıkları zorluklar ile baş etmelerine yardımcı olurlar. Doğa ruhları, şamanın rehberliğinde, insanlara çeşitli konularda yardımcı olur; kötü ruhları uzaklaştırma, iyi ruhlardan yardım alma ve bireylerin problemlere çözüm bulma süreçlerini yönetirler. Şamanlar ayrıca, hastalıkları iyileştirme, toplumun ruhsal dengesini sağlama ve geleceğe dair kehanetlerde bulunma gibi önemli görevler üstlenirler. Bu ritüeller şamanların toplumsal yaşamda güçlü bir rol oynamasını sağlar.

Şamanlar, ruhlar âlemine yolculuk yapmak için trans haline geçerler. Transa geçiş, genellikle çeşitli sembolik araçların kullanılmasıyla gerçekleşir. Şaman ayinlerinde kullanılan sembolik araçlar, ritüellerin temel unsurlarındandır. Şamanın kıyafeti, bu araçların başında gelir. Şamanın giydiği özel kıyafetler, onun ruhlar âlemiyle kurduğu bağlantıyı simgeler ve trans haline geçişi kolaylaştırır. Ayrıca, şamanın kullandığı davul, ritüelin en önemli araçlarından biridir. Davul, şamanın transa geçişine yardımcı olur ve ritmik vuruşlar, ruhsal bir bağ kurarak şamanı ruhlar âlemine taşır. Maskeler, kötü ruhları uzaklaştırmak ve şamanı ruhlar dünyasında korumak amacıyla kullanılır. Maskeler, aynı zamanda şamanın kimliğini belirler ve ayin sırasında önemli bir rol oynar. Şamanın üzerine giydiği kıyafetlerin tamamının da böyle kutsal ve önemli bir anlamı vardır.

Şaman ayinleri genellikle doğada veya kutsal kabul edilen alanlarda gerçekleştirilir. Doğada yapılan bu ritüeller, şamanın doğa ruhlarıyla daha derin bir bağlantı kurmasına olanak tanır. Kutsal kabul edilen alanlar, şamanın ruhsal enerjilerini toplamasını sağlar ve ritüelin etkisini artırır. Bu güçlü bağ, şamanların evrende var olan dengeyi yeniden sağlama ve insanların içsel huzuruna katkı sağlama amacını taşır. Şamanlar, doğa ile uyum içinde çalışarak, toplumu hem ruhsal hem de fiziksel olarak iyileştirirler. Ayinler, sadece şamanın değil, aynı zamanda katılımcıların da ruhsal yenilenmesini sağlar. Bu ritüeller, insanların toplumsal huzur ve manevi denge bulmalarına yardımcı olur. Şamanların doğa ruhlarıyla kurduğu etkileşim, insanların ruhsal ve fiziksel sağlığı için önemli bir rol oynamaktadır ve bu ritüellerin toplumsal yaşamda büyük bir önemi vardır. Şamanizm, sadece bireysel değil ayrıca toplumsal iyileşme ve denge için de önemli bir işlev görür. Bu makalede, şaman ayinlerinin temel unsurları, kullanılan sembolik araçlar ve yapılan ritüellerin ruhlar ile olan bağlantısı detaylı bir şekilde ele alınmıştır.

Anahtar kelimeler: Şamanizm, İnanç Ayin, Ruhlar, Tabiat Kültü

SHAMAN RITES

Birsen Demirkol, Graduate Student,

Çanakkale Onsekiz Mart University Department of History

Hayrettin İhsan Erkoç, Assoc.Dr.

Çanakkale Onsekiz Mart University

Shamanism is an important belief system found in many different cultures around the world. This belief helps people to deeply understand their relationship with nature and their spiritual world. By communicating with nature spirits, shamans help people cope with the difficulties they face in their lives. Under the guidance of the shaman, nature spirits help people in a variety of ways; they manage the processes of warding off evil spirits, getting help from good spirits and finding solutions to individuals' problems. Shamans also undertake important tasks such as curing diseases, maintaining the spiritual balance of the society and prophesying the future. These rituals enable shamans to play a powerful role in social life.

Shamans enter a trance state to travel to the spirit world. The trance is usually achieved through the use of various symbolic tools. The symbolic tools used in shamanic rites are the basic elements of rituals. The shaman's clothing is one of these tools. The special clothes worn by the shaman symbolize his connection with the spirit world and facilitate the transition to the trance state. In addition, the drum used by the shaman is one of the most important tools of the ritual. The drum helps the shaman to enter a trance state and the rhythmic beats establish a spiritual connection and carry the shaman to the spirit world. Masks are used to ward off evil spirits and protect the shaman in the spirit world. Masks also identify the shaman and play an important role during the ritual. All the clothes worn by the shaman have such a sacred and important meaning.

Shamanic rituals are usually performed in nature or in areas considered sacred. These rituals in nature allow the shaman to establish a deeper connection with the nature spirits. Sacred sites allow the shaman to gather spiritual energies and increase the impact of the ritual. This strong connection allows shamans to restore the balance in the universe and contribute to the inner peace of people. By working in harmony with nature, shamans heal society both spiritually and physically. The rituals provide spiritual renewal not only for the shaman but also for the participants. These rituals help people find social peace and spiritual balance. The interaction of shamans with nature spirits plays an important role in the spiritual and physical health of people and these rituals have a great importance in social life. Shamanism is not only for individual but also for social healing and balance also plays an important function. In this article, the basic elements of shamanic rituals, the symbolic tools used and the connection of rituals with spirits are discussed in detail.

Keywords: Shamanism, Belief, Ritual, Spirits, Nature Cult

ÇALIŞANLARIN YAŞADIĞI FİNANSAL KAYGININ, PERFORMANSLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİNDE İSTİHDAM EDİLEBİLİRLİK ALGISININ ROLÜ: NEVŞEHİR İLİ SAĞLIK ÇALIŞANLARI ÖRNEĞİ

Cengiz KÜÇÜKKÖYLÜ, Doktora Öğrencisi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, SBE, 19020230012@nevsehir.edu.tr

Korhan KARACAOĞLU, Prof. Dr.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, İİBF, kkaracaoglu@nevsehir.edu.tr

Finansal kaygı; finans alanında yaşanan durgunluklar, krizler, tehditler ve tehlikeler gibi makro sebeplerle, mesleki ve bireysel özellikler gibi mikro sebepler nedeniyle kişilerin yaşam standartlarının düşmesi, kendilerinin ve ailelerinin geçimlerini sağlama konusunda zorlanmaları ve gelecek ile ilgili umutsuzluk içerisinde olmaları gibi hallerde kişilerin duygusal tepkiler vermeleri şeklinde tanımlanabilir.

Araştırmalar, finansal kaygıların sağlıkla ilgili olan kaygılardan daha yaygın bir sıkıntı kaynağı olduğunu göstermektedir. Mevcut ve gelecekteki ekonomik kaynakların “yaşamın temel gereksinimlerini” karşılamada yetersiz olduğu (Lim ve Sng, 2006) değerlendirmesinden hareketle, kişinin finansal durumu hakkında kaygı hissetmesi olarak tanımlanan finansal kaygı (Archuleta vd., 2013), dünya çapında milyonlarca insan için gerçek ve acil bir sorundur (Leana vd., 2012). Örneğin OECD raporunda, ankete katılan 125.787 yetişkinin % 42'sinin günlük harcamaları karşılama konusunda endişe duyduğu belirtilmekte, aynı raporun sonucuna göre katılımcıların % 40'ı mali durumları hakkında kaygı duyduklarını ifade etmektedir (OECD/INFE, 2020). Benzer şekilde 2017 yılında Küresel Fayda Tutumları Anketi'ne katılanların %31'i, finansal kaygılarının işteki performanslarını engellediğini ve işlerini en iyi şekilde yapmalarının önüne geçtiğini belirtmişlerdir (Harris, 2017).

Uluslararası Çalışan Fayda Planları Vakfı (IFEBP) tarafından işverenler arasında yürütülen bir ankette, beş işverenden dördü, çalışanlarının kişisel finansal sorunlarının, işe odaklanamama alanlarında iş performanslarını değişen derecelerde etkilediğini hissettikleri ve artan devamsızlık ve gecikmelere neden olduğu sonucuna ulaşmıştır (SHRM, 2019). Bu nedenle, çalışanlar ve işverenler üzerinde yapılan anketler, finansal kaygıların varlığını ve performansı engelleme potansiyeline sahip olduğunu göstermektedir (OECD/INFE, 2020).

Yapılan araştırmalarda finansal kaygının performansla ilgili sonuçları üzerindeki etkileri neredeyse göz ardı edilmiştir (Leana vd., 2012; Leana ve Meuris, 2015). Bu göz ardı edilmiş

dünya çapında milyonlarca insanın karşılaştığı gerçek bir endişeye ilişkin araştırma eksikliğini vurgulamaktadır. Bu nedenle Harris (2017) tarafından çalışanlar üzerinde yapılan kesitsel bir araştırmada vurgulandığı gibi, finansal kaygının performansı engelleyip engellemediği bu esnada çalışanların sahip yeni iş bulma veya mevcut işlerini sürdürebilmesi şeklinde ifade edilen istihdam edilebilirlik algısının düzenleyicilik rolü bu çalışmada araştırılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Finansal Kaygı, Çalışan Performansı, İstihdam Edilebilirlik Algısı.

THE ROLE OF EMPLOYABILITY PERCEPTION IN THE EFFECT OF EMPLOYEES' FINANCIAL ANXIETY ON THEIR PERFORMANCE: THE CASE OF HEALTH WORKERS IN NEVŞEHİR PROVINCE

Cengiz KÜÇÜKKÖYLÜ, PhD Student,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, SBE, 19020230012@nevsehir.edu.tr

Korhan KARACAOĞLU, Prof. Dr,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, kkaracaoglu@nevsehir.edu.tr

Financial anxiety can be defined as the emotional reactions of individuals in situations where their living standards decrease due to macro reasons such as financial recessions, crises, threats and dangers, and micro reasons such as professional and individual characteristics, they have difficulty in providing for themselves and their families, and they feel hopeless about the future.

Research shows that financial anxiety are a more common source of distress than health- related worries. Financial anxiety, defined as a feeling of anxiety about one's financial situation based on the assessment that current and future economic resources are insufficient to meet the "basic needs of life" (Lim and Sng, 2006), is a real and urgent problem for millions of people worldwide (Leana et al., 2012). For example, an OECD report states that 42% of 125,787 adults surveyed are concerned about meeting daily expenses, while the same report concludes that 40% of participants are concerned about their financial situation (OECD/INFE, 2020). Similarly, 31% of respondents to the 2017 Global Benefits Attitudes Survey stated that financial anxieties hinder their performance at work and prevent them from doing their best work (Harris, 2017).

A survey of employers conducted by the International Foundation for Employee Benefit Plans (IFEBP) found that four out of five employers felt that their employees' personal financial problems affected their job performance to varying degrees in areas of loss of focus at work resulting in increased absenteeism and lateness (SHRM, 2019). Therefore, surveys of employees and employers show that financial anxieties exist and have the potential to hinder performance (OECD/INFE, 2020).

The effects of financial anxiety on performance-related outcomes have been almost ignored in research (Leana et al., 2012; Leana and Meuris, 2015). This neglect highlights the lack of research on a real concern faced by millions of people worldwide. Therefore, as emphasized in a cross-sectional study conducted by Harris (2017) on employees, whether financial anxiety hinders performance or not, the moderating role of the employability perception, which is expressed as employees' ability to find a new job or maintain their current job, will be investigated in this study.

Keywords: Financial Anxiety, Employee Performance, Perception of employability.

TÜRKİYE’DE KADIN GİRİŞİMCİ KOOPERATİFCİLİĞİNİN GELİŞİM SÜRECİ ÜZERİNE GENEL BİR BAKIŞ

Nurbanu Hatipoğlu, Yüksek Lisans Öğrencisi.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, İF

Türkiye toplumsal cinsiyet normlarının çok güçlü olduğu ve kadınların ekonomik yönden birçok dezavantaj yaşadıkları bir ülkedir. Bunun en bariz gözlemlenebildiği alan, işgücü piyasasıdır. Türkiye’de kadınların işgücü piyasasına katılımları ve istihdam oranları OECD ve AB ülkeleriyle karşılaştırıldığında oldukça düşük düzeydedir. Adrese dayalı nüfus kayıt sistemine göre Türkiye nüfusunun % 49,9’unu (42.878.018 kişi) kadınlar oluşturmaktadır. Öte yandan, Türkiye’de yaklaşık 2.216.505 esnaf ve sanatkârdan 420.305’i kadınlardan oluşmaktadır. Bu veriler, kayıtlı esnafın % 18,96’lık bir kısmının kadın olduğunu göstermektedir.

Kadın girişimcilerin sayısının artması, Türkiye’nin gerek ekonomik gerekse sosyal kalkınması açısından da büyük önem taşımaktadır. Kadın istihdamının artırılması konusunda Türkiye’de birçok çalışma yapılmıştır. Bu bağlamdaki girişimlerden biri de, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Dünya Bankası ortaklığında yürütülen “Kadınların Ekonomik Fırsatlara Erişiminin Arttırılması Projesi”dir. Bu proje, Türkiye’de kadınların ekonomik olanaklara erişimlerini, daha iyi istihdam olanaklarından daha fazla yararlanmalarını hedeflemektedir. Projede bu hedeflere yönelik politikalar geliştirilmesi için gerekli olan bulguya dayalı altyapının güçlendirilmesine, veri ve bilgi toplama, bunları başlıca aktörler ve paydaşlarla paylaşmaya ve belirli gruplara yönelik destekleyici faaliyetlerin yürütülmesine ağırlık verilmektedir. Bu belirli gruplardan biri de Türkiye’deki kadın girişimci kooperatifleri ve bunların ortaklarıdır.

Kooperatifçilik, ortak bir amaca ulaşmak için ekonomik ve sosyal imkânların yardımlaşma, dayanışma ve kefalet suretiyle bir araya getirilmesinden oluşan bir ortaklık türüdür. Kooperatif modeli, Türkiye’de yüz yıldan uzun zamandır istihdam olanaklarını iyileştirmek, ürün ve hizmet sağlamak ve ekonomiye katkıda bulunmak üzere uygulanmaktadır. Türkiye’de refahın artırılması için ekonomiye dâhil olmayan kadın potansiyelinin aktif hale getirilmesi gerekmektedir. Girişimci kadınların, kendi aralarında dayanışma sağlamaları, ulusal, bölgesel ve uluslararası düzeyde örgütlenmeleri ve iş birliği mekanizmaları oluşturmaları önem kazanmaktadır. Kadınlar, kurdukları girişimci kooperatiflerinde çalışma, üretme ve ekonomik gelir elde etme imkânını bulmaktadırlar. Kadın girişimci kooperatifçiliğinin desteklenmesi ve geliştirilmesi aynı zamanda kadın girişimciliğini de geliştirmektedir. Türkiye’de kadın girişimci kooperatiflerinin yaygınlaşması amacıyla kamu kurumları, yerel yönetimler, uluslararası kuruluşlar ve STK’lar kadın girişimci kooperatiflerini maddi olarak ve eğitimler aracılığıyla teknik açıdan desteklemektedirler. Ayrıca, Ticaret Bakanlığı Kooperatiflerin Desteklenmesi Programı (KOPDES) kapsamında ortaklarının çoğunluğu kadınlardan oluşan ve kadın emeğini değerlendirme amacı güden kooperatiflere finansman desteği sağlamaktadır. Ancak desteklerle sayıları gün geçtikçe artan kadın girişimci kooperatiflerinin mevcut durumunu ortaya koyan çalışmaların sınırlı olmasının yanında aktif kadın girişimci kooperatifleri ve bunların ortak sayıları ile faaliyet alanları gibi bilgilere ulaşmak da oldukça güçtür. Bu alandaki bilgi eksikliği kadın girişimci kooperatiflerinin hem nicelik hem de nitelik açısından değerlendirilmesini zorlaştırmakta, kuruluş hedefleri ile faaliyetleri arasındaki ilişkinin analiz edilmesini engellemektedir.

Bu çalışmada, literatüre dayalı olarak Türkiye’de kadın girişimci kooperatiflerinin gelişim süreci ele alınmış ve bu kooperatiflerin kadınların iş gücü piyasasına daha fazla girmelerine ve ülke kalkınmasına daha fazla katkı sağlamalarına olanak sağlayabileceği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kadın, İstihdam, Girişimci Kooperatif, Türkiye

A GENERAL OVERVIEW ON THE DEVELOPMENT PROCESS OF WOMENS ENTREPRENEURSHIP COOPERATIVES IN TÜRKİYE

Nurbanu Hatipoğlu, Graduate Student,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University

Türkiye is a country where gender norms are very strong and women experience many economic disadvantages. The area where this can be most clearly observed is the labor market. Women's participation in the labor market and employment rates in Turkey are quite low compared to OECD and EU countries. According to the address-based population registration system, 49.9% of Türkiye's population (42,878,018 people) are women. On the other hand, out of approximately 2,216,505 tradesmen and craftsmen in Turkey, 420,305 are women. These data show that 18.96% of registered tradesmen are women.

Increasing the number of women entrepreneurs is of great importance for both the economic and social development of Turkey. Many studies have been carried out in Turkey on increasing women's employment. One of the initiatives in this context is the "Increasing Women's Access to Economic Opportunities Project" carried out in partnership with the Ministry of Family and Social Policies and the World Bank. This project aims to ensure that women in Turkey have access to economic opportunities and benefit more from better employment opportunities. The project focuses on strengthening the evidence-based infrastructure required to develop policies towards these goals, collecting data and information, sharing them with major actors and stakeholders, and carrying out supporting activities for certain groups. One of these specific groups is women entrepreneur cooperatives and their partners in Turkey.

Cooperative is a type of partnership that consists of bringing together economic and social opportunities through cooperation, solidarity and guarantee to achieve a common goal. The cooperative model has been implemented in Turkey for more than a century to improve employment opportunities, provide products and services and contribute to the economy. In order to increase welfare in Turkey, the potential of women who are not included in the economy must be activated. It is important for entrepreneurial women to establish solidarity among themselves, to organize at national, regional and international levels and to create cooperation mechanisms. Women find the opportunity to work, produce and earn economic income in the entrepreneurial cooperatives they establish. Supporting and developing women entrepreneur cooperatives also improves women entrepreneurship. In order to popularize women entrepreneur cooperatives in Turkey, public institutions, local governments, international organizations and NGOs support women entrepreneur cooperatives financially and technically through training. In addition, within the scope of the Ministry of Commerce's Cooperatives Support Program (KOPDES), it provides financial support to cooperatives whose partners are mostly women and aim to utilize women's labor. However, studies revealing the current situation of women entrepreneur cooperatives, whose numbers are increasing day by day with the support, are limited and it is also very difficult to access information such as active women entrepreneur cooperatives, their number of partners and areas of activity. Lack of information in this field makes it difficult to evaluate women entrepreneur cooperatives in terms of both quantity and quality, and prevents the analysis of the relationship between their establishment goals and activities.

In this study, the development process of women entrepreneur cooperatives in Turkey was discussed based on the literature and it was concluded that these cooperatives could enable women to enter the labor market more and contribute more to the development of the country.

Keywords: Woman, Employment, Entrepreneur Cooperative, Türkiye

EKONOMİK KARMAŞIKLIK VE DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR ARASINDAKİ İLİŞKİ: G7 ÜLKELERİ ÜZERİNE BİR ANALİZ

Rıza Öztürk, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, İktisat Bölümü

Ebru Topçu, Doç. Dr.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, İktisat Bölümü

Ekonomik karmaşıklık, bir ülkenin çeşitli ve sofistike mal ve hizmetler üretme kapasitesini yansıtarak, sürdürülebilir ekonomik büyümeyi, rekabet gücünü ve küresel ekonomik değişimlere uyum sağlama yeteneğini destekleyen temel bir faktör olarak değerlendirilmektedir. Daha zengin ve gelişmiş ülkelerin, daha yüksek düzeyde bilgi, beceri ve teknoloji gerektiren karmaşık ürünleri üretme ve ihraç etme eğiliminde olduğu öne sürülmektedir. Doğrudan yabancı yatırım, genellikle teknolojik gelişme ve sanayi gelişimi için bir destekleyici olarak görülse de gelişmiş ülkelerdeki karmaşık ekonomik yapılar üzerindeki etkisi belirsizdir. Bu bağlantı, doğrudan yabancı yatırımın destekleyici rolünü kabul ederken, bu etkinin gelişmiş ekonomilerdeki karmaşık üretim yapılarıyla nasıl bir ilişki içinde olduğu konusunda bir soru işareti bırakmaktadır. Bununla birlikte, doğrudan yabancı yatırımlar ile ekonomik karmaşıklık arasındaki ilişkinin belirlenmesi, politika yapıcılar için, yabancı yatırımı yüksek değerli sanayileri desteklemek ve ekonomik çeşitliliği artırmak amacıyla nasıl kullanılabileceğine dair önemli bir referans sunmaktadır. Bu çerçevede, doğrudan yabancı yatırımların bu ekonomilerin çeşitliliğini ve sofistikasyonunu nasıl etkilediğinin belirlenmesi hedeflenmektedir. Bu bağlamda, çalışmanın temel amacı, G7 ülkelerinde doğrudan yabancı yatırımların ekonomik karmaşıklığı nasıl şekillendirdiğini 1996- 2021 dönemine ait verilerle incelemektir. Ayrıca, panel veri yöntemi kullanılarak kişi başına GSYİH, AR- GE harcamaları ve gelir eşitsizliği gibi faktörlerin ekonomik karmaşıklık üzerindeki etkisi de kontrol edilmektedir. FMOLS tahmincisinden elde edilen ampirik bulgular, G7 ülkelerinde ekonomik karmaşıklık ile doğrudan yabancı yatırımlar arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir. Başka bir deyişle, G7 ekonomilerinde doğrudan yabancı yatırımların gelişmiş ve çeşitli üretim yapılarının oluşturulmasına önemli katkı sağlayabileceği görülmektedir. Bu bulgu, doğrudan yabancı yatırımların teknoloji transferini kolaylaştırması, endüstrilerin üretim yeteneklerini geliştirmesi ve bilgi yoğun sektörleri desteklemesi gibi kanallar aracılığıyla ekonomik karmaşıklığı destekleyici bir rol üstlendiğini ortaya koymaktadır. Elde edilen bulgular çerçevesinde, G7 ülkelerinde yüksek katma değerli sektörler (karmaşık endüstrilere) doğrudan yabancı yatırımları çekmeyi amaçlayan politikalara odaklanılması önerilebilir. Bu bağlamda, mevcut doğrudan yabancı sermaye stratejilerinin ekonomik karmaşıklık hedefleriyle nasıl uyumlu hale getirileceğine dair politikalar geliştirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Ekonomik Karmaşıklık, Doğrudan Yabancı Sermaye Yatırımları, G7 Ülkeleri

THE RELATIONSHIP BETWEEN ECONOMIC COMPLEXITY AND FOREIGN DIRECT INVESTMENT: AN ANALYSIS ON G7 COUNTRIES

Riza Öztürk, Graduate Student,

Nevsehir Hacı Bektas Veli University, Department Of Economics

Ebru Topçu, Assoc. Dr,

Nevsehir Hacı Bektas Veli University, Department of Economics

Economic complexity, reflecting a country's capacity to produce diverse and sophisticated goods and services, is considered a key factor supporting sustainable economic growth, competitiveness, and adaptability to global economic changes. It is suggested that wealthier and more developed countries tend to produce and export complex products that require higher levels of knowledge, skills, and technology. While foreign direct investment (FDI) is often viewed as a driver for technological advancement and industrial development, its impact on the complex economic structures in developed countries remains unclear. This connection acknowledges FDI's supportive role but leaves a question mark regarding how this effect interacts with complex production structures in advanced economies. Determining the relationship between FDI and economic complexity provides policymakers with a critical reference on how foreign investment can be utilized to support high-value industries and enhance economic diversity. In this framework, the study aims to determine how FDI influences the diversity and sophistication of these economies. The primary objective of this study is to examine how FDI has shaped economic complexity in G7 countries using data from 1996 to 2021. Additionally, the study controls for the effects of factors such as GDP per capita, R&D expenditures, and income inequality on economic complexity using panel data analysis. The empirical findings from the FMOLS estimator indicate a significant and positive relationship between economic complexity and FDI in G7 countries. In other words, FDI appears to make a substantial contribution to the development of advanced and diverse production structures in G7 economies. This finding reveals that FDI plays a supportive role in economic complexity by facilitating technology transfer, enhancing production capabilities of industries, and supporting knowledge-intensive sectors. Based on the findings, policies focused on attracting FDI to high-value-added sectors (complex industries) in G7 countries are recommended. In this context, strategies for aligning current foreign capital approaches with economic complexity objectives should be developed.

Keywords: Economic Complexity, Foreign Direct Investment, G7 Countries

Türkiye’de kooperatifçilik, sosyal ve ekonomik kalkınmanın önemli bir aracı olarak uzun yıllardır varlığını sürdürmektedir. Üreticilerden tüketicilere, girişimcilerden kadınlara kadar geniş bir yelpazede hizmet veren kooperatifler, özellikle kırsal alanlarda kalkınmanın ve eşitliğin sağlanmasında kritik roller üstlenmektedir. 2023 yılı itibarıyla Türkiye genelinde yaklaşık 90.000 kooperatif faaliyet göstermekte olup, bu yapılar toplamda 8 milyondan fazla ortağı bünyesinde barındırmaktadır. Tarımsal kalkınma kooperatifleri, ülke çapındaki kooperatiflerin yaklaşık 13.000’ini oluşturarak tarım sektöründe küçük üreticileri desteklemektedir. Bunun yanında, konut, tüketim, kadın girişimciliği ve üretim kooperatifleri de ekonomik çeşitliliği artıran önemli unsurlardır.

Türkiye genelindeki bu güçlü kooperatifçilik hareketi, Nevşehir gibi illerde de yerel kalkınmayı destekleyen bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır. Nevşehir, özellikle tarım ve turizm odaklı ekonomisiyle kooperatifçiliğin etkili uygulama alanlarından biridir. 2023 itibarıyla ilde 154 kooperatif faaliyet göstermekte ve toplamda 10.270 ortağa hizmet sunmaktadır. Bu kooperatiflerin %80’i aktif olarak çalışmakta olup, özellikle tarımsal kalkınma kooperatifleri ön plana çıkmaktadır. İldeki 52 tarımsal kalkınma kooperatifinden 45’i aktif olarak faaliyet göstermekte ve tarımsal üretimin modernleşmesine katkı sağlamaktadır.

Nevşehir’in bağcılık geleneği, tarımsal kalkınma kooperatifleri için önemli bir potansiyel yaratmaktadır. Bu bağlamda, Taskobirlik Üzüm Kooperatifi, bölgedeki üzüm üreticilerini bir araya getirerek ürünlerin pazarlanmasını kolaylaştırmakta ve bölge ekonomisine katkıda bulunmaktadır. 1.500’den fazla üreticiye hizmet veren bu kooperatif, organik tarımı teşvik etmesi ve üretim süreçlerini iyileştirmesiyle dikkat çekmektedir. Taskobirliğin faaliyetleri, sadece ekonomik bir başarı değil, aynı zamanda üreticiler arasında güçlü bir dayanışma ağı kurulmasını da sağlamaktadır.

Nevşehir’de kadın girişimciliği kooperatifleri de dikkat çeken bir diğer alandır. Kadınların ekonomik hayata katılımını artırmayı hedefleyen 17 kadın kooperatifinden 15’i aktif olarak çalışmaktadır. Bu kooperatifler, özellikle el sanatları, gıda üretimi ve kırsal turizm gibi alanlarda faaliyet göstermekte olup hem ekonomik çeşitliliğe hem de toplumsal kalkınmaya hizmet etmektedir. Kadın girişimciliğinin artışı, toplumsal dayanışmayı güçlendirmenin yanı sıra bölgedeki cinsiyet eşitliğine yönelik farkındalığı da artırmaktadır.

Buna karşın, Nevşehir’deki kooperatiflerin karşılaştığı bazı yapısal sorunlar bulunmaktadır. Finansal kaynak eksikliği, yetersiz yönetsel kapasiteler ve üye katılımındaki düşüş, kooperatiflerin sürdürülebilirliğini zorlaştıran başlıca etkenlerdir. Bu sorunların aşılabilmesi için devlet desteğinin artırılması, eğitim programlarının yaygınlaştırılması ve kooperatifçilik bilincinin yerel düzeyde güçlendirilmesi gereklidir.

Sonuç olarak, Nevşehir’deki kooperatifler, özellikle tarımsal kalkınma ve kadın girişimciliği alanlarında yerel kalkınmanın anahtar aktörleri arasında yer almaktadır. Taskobirlik Üzüm Kooperatifi gibi örnekler, kooperatiflerin bölge ekonomisine ve sosyal dayanışmaya katkılarını açıkça ortaya koymaktadır. Kooperatifçilik hareketinin güçlendirilmesi, yalnızca Nevşehir için değil, Türkiye’nin genel kalkınma stratejileri açısından da hayati öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Kalkınma; Kooperatifçilik; Nevşehir; Kapadokya

In Turkey, cooperatives have been an important tool for social and economic development for many years. Cooperatives, which provide services in a wide range from producers to consumers, entrepreneurs to women, play a critical role in ensuring development and equality, especially in rural areas. As of 2023, approximately 90,000 cooperatives are active throughout Turkey, and these structures have a total of more than 8 million members. Agricultural development cooperatives support small producers in the agricultural sector, constituting approximately 13,000 of the cooperatives nationwide. In addition, housing, consumption, women's entrepreneurship and production cooperatives are also important elements that increase economic diversity. This strong cooperative movement throughout Turkey also appears as a tool supporting local development in provinces such as Nevşehir. Nevşehir, with its economy focused on agriculture and tourism, is one of the effective application areas of cooperatives. As of 2023, 154 cooperatives are active in the province, providing services to a total of 10,270 members. 80% of these cooperatives are actively operating, and agricultural development cooperatives are particularly prominent. Of the 52 agricultural development cooperatives in the province, 45 are actively operating and contribute to the modernization of agricultural production.

Nevşehir's tradition of viticulture creates significant potential for agricultural development cooperatives. In this context, Taskobirlik Grape Cooperative brings together grape producers in the region, facilitates the marketing of products and contributes to the regional economy. Serving more than 1,500 producers, this cooperative draws attention with its promotion of organic farming and improvement of production processes. Taskobirlik's activities ensure not only economic success but also the establishment of a strong solidarity network among producers.

Women's entrepreneurship cooperatives are another area of interest in Nevşehir. 15 of the 17 women's cooperatives that aim to increase women's participation in economic life are actively operating. These cooperatives operate in areas such as handicrafts, food production and rural tourism, and serve both economic diversity and social development. The increase in women's entrepreneurship strengthens social solidarity and increases awareness of gender equality in the region.

However, there are some structural problems faced by cooperatives in Nevşehir. Lack of financial resources, insufficient administrative capacities and the decrease in member participation are the main factors that make it difficult for cooperatives to be sustainable. In order to overcome these problems, it is necessary to increase state support, expand training programs and strengthen cooperative awareness at the local level. As a result, cooperatives in Nevşehir are among the key actors of local development, especially in the fields of agricultural development and women's entrepreneurship. Examples such as the Taskobirlik Grape Cooperative clearly demonstrate the contributions of cooperatives to the regional economy and social solidarity. Strengthening the cooperative movement is of vital importance not only for Nevşehir but also for Turkey's general development strategies.

Keywords: Development; Cooperatives; Nevşehir; Turkey

Fikriye DURAN, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Grafik Tasarımı

Okan BOYDAŞ, Dr.Öğr.Üyesi

Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü

Tasarımın en önemli unsurundan biri olan tipografi uygulamaları, afiş tasarımının gelişiminde de önemli yere sahiptir. Temel amacı izleyiciye verilmek istenen ana mesajı doğru şekilde iletilebilmek olan afiş tasarımlarında, uzun dönemler kullanılmakta olan tipografi uygulamalarında izleyicinin algılama becerisi ön planda tutulmuştur. Buna göre, tasarlanan afişte tipografi uygulamaları yeterince anlaşılır değil ise o afişte verilmek istenen mesajın izleyiciye doğru şekilde iletilmediği varsayılmıştır. Bu bağlamdan değerlendirildiğinde modern tipografi uygulamalarının afiş tasarımlarında bir araç olmaktan çok, tasarımın asıl ögesi olduğu önermesi doğru olacaktır. Bununla birlikte tipografi uygulamalarının yalnız afiş uygulamalarında değil, aynı zamanda modern sanat eserlerinde de sıklıkla kullanıldığı bir gerçektir. Bu eserlerde tipografi uygulamaları ile birlikte sıklıkla kullanılmış olan ve kısaca güzel yazı yazma sanatı olarak tanımlanabilecek olan kaligrafi, modern grafik tasarımlarda tipografi uygulamalarının vazgeçilmez öğelerinden biri olmuştur. Grafik tasarımın önemli parçası olan tipografi ve kaligrafi birlikteliği, geçmişten günümüze gelişen teknoloji ve afiş uygulama alanlarının fazlaşmasıyla evrilerek geleneksel yapıdan uzaklaşıp modern uygulama teknikleri ile günümüzde sıklıkla kullanılır hale gelmiştir. Modern tipografi uygulamalarına bakıldığında, geleneksel uygulamalarda kullanılan birçok kuralın yıkılarak daha özgün ve daha anlatımcı bir dile büründüğü görülmektedir. Geleneksel tipografi uygulamalarına nazaran modern tipografi uygulamalarında görülen başlıca farklılık, görsellerin daha az tercih edilerek, kaligrafi uygulamalarına ağırlık verilmesidir. Yeni tipografi olarak adlandırılacak bu uygulama türü sanatçılara yeni bir anlatım alanı doğurmuş, bu sayede daha özgün sanat eserleri yaratmalarına imkân sağlamıştır. Buna göre hazırlanan bu çalışmanın kavramsal çerçevesi; grafik tasarımın gelişiminin kısa öyküsü, afiş ve tipografi kavramlarının birbiriyle ilişkisi, modern sanatta birlikte kullanılan tipografi ve kaligrafi örnekleri ve bunların kısa açıklamalarından oluşmaktadır. Hazırlanan bu çalışmada yöntem olarak literatür taraması yöntemi kullanılmış olup, çalışma ile ilgili kaynaklar taranarak çalışmanın kavramsal yapısı bu şekilde oluşturulmuştur. Elde edilen verilerin düzenlenmesinde içerik analizi yöntemi uygulanmıştır. Buna göre içerik analizinde temel amaç, elde edilen verilerin çözümlenmesine yardımcı olacak ilişkilere ulaşmaktır. Araştırma süreci, ayrıntılardan genel temalara tümevarım tekniği kullanılarak inşa edilen veri analizini ve araştırmacının verilerin anlamını yorumlamasını içerir. Buna göre bu yöntem, araştırmacının verilerden ne öğrendiğine dayalı olarak belirli bir odağa doğru yavaş, esnek bir gelişimi destekler. Temellendirilmiş kuram araştırmacının veriler ve bağlam üzerine sürekli düşünmesinden doğar. Araştırmacı nitel verileri toplar ve analiz ederken yeni kavramlar geliştirir, başlıca yapılar için tanımlar formüle eder ve onlar arasındaki ilişkiler üzerine düşünür. Sonunda, kavramların ve yapıların birbiriyle ilişkisinden yola çıkarak kuramsal ilişkiler oluşturur

Anahtar Kelimeler: Tipografi, Kaligrafi, Yeni Tipografi.

THE IMPORTANCE OF TYPOGRAPHY IN GRAPHIC DESIGN

Fikriye DURAN, Master's Student,

Faculty of Education, Department of Fine Arts Education, Graphic Design

Okan BOYDAŞ, Dr.Lecturer

Faculty of Education, Department of Fine Arts Education

Typography, one of the most important elements of design, has an important place in the development of poster design. In poster designs, the main purpose of which is to convey the main message to the audience in the right way, the perception skills of the audience have been prioritized in typography applications that have been used for a long time. Accordingly, if the typography applications in the designed poster are not clear enough, it is assumed that the message desired to be given in that poster is not conveyed to the audience correctly. When evaluated from this context, it would be correct to suggest that modern typography applications are the main element of the design rather than a tool in poster designs. However, it is a fact that typography is frequently used not only in poster applications but also in modern artworks. Calligraphy, which is frequently used together with typography applications in these works and which can be briefly defined as the art of beautiful writing, has become one of the indispensable elements of typography applications in modern graphic designs. The combination of typography and calligraphy, which is an important part of graphic design, has evolved from the past to the present with the developing technology and the proliferation of poster application areas, moving away from the traditional structure and becoming frequently used today with modern application techniques. Looking at modern typography applications, it is seen that many of the rules used in traditional applications have been broken down and taken on a more original and more expressive language. The main difference seen in modern typography applications compared to traditional typography applications is that visuals are less preferred and calligraphy applications are emphasized. This type of application, which can be called new typography, has created a new field of expression for artists, thus enabling them to create more original works of art. Accordingly, the conceptual framework of this study consists of a brief history of the development of graphic design, the relationship between the concepts of poster and typography, examples of typography and calligraphy used together in modern art and their brief explanations. In this study, the literature review method was used as a method and the conceptual structure of the study was formed in this way by scanning the sources related to the study. Content analysis method was applied in organizing the data obtained. Accordingly, the main purpose of content analysis is to reach relationships that will help analyze the data obtained. The research process involves data analysis constructed using the inductive technique from details to general themes and the researcher's interpretation of the meaning of the data. Accordingly, this method supports a slow, flexible development towards a specific focus based on what the researcher learns from the data. Grounded theory emerges from the researcher's continuous reflection on the data and context. While collecting and analyzing qualitative data, the researcher develops new concepts, formulates definitions for major constructs and reflects on the relationships between them. Finally, it builds theoretical relationships based on the interrelatedness of concepts and constructs

Keywords: Typography, Calligraphy, New Typography

NEMRUT DAĞI HEYKELLERİ'NİN GEREKLİ KORUMA TEDBİRLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİKLERİNİN SAĞLANMASI

Songül TAŞ, Öğrenci,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Turizm Fakültesi

Koray ÇAMLICA, Doç. Dr.

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Turizm Fakültesi

Nemrut Dağı'nda bulunan tanrı, aslan ve kartal heykellerini korumaya yönelik çeşitli tedbirler alınmış olmasına rağmen uzun yıllar varlıklarını sürdürebilmeleri için hala yeterince korunaklı durumda değildir. Heykellerin gerçek anlamda korunabilmesi için alınan tedbirlerin tam anlamıyla bu amaca hizmet etmedikleri gözlemlenmiştir. 1250 metre yükseklikteki sert hava koşulları kireç taşından yapılan bu heykellerin sürdürülebilirliği açısından büyük tehdit oluşturmaktadır. Zira bu rakımdaki hava koşullarına bakıldığında sert rüzgarlar, yakıcı güneş, kar, fırtına gibi aşındırıcı etkisi yüksek olan hava durumları karşımıza çıkar. Her ne kadar iklim koşullarına dayanıklı bir taş türüyle yapılmış olsa da yeterli ve ciddi koruma tedbirleri alınmazsa hızlı bir şekilde bütünlükleri bozulmaya devam edecektir. 1880'li yıllardan itibaren bu heykellerin gün yüzüne çıkarılması çalışmaları başlatılmıştır. Birçok ülkeden arkeologlar ve ekipleri tarafından orijinal yerlerine mümkün olduğunca benzer şekillerde oturtulmuşlardır. Toprak altından çıkarıldıkları tarihten itibaren doğa koşullarının insafına kalmış vaziyettedirler. Benzer durumda olan diğer tarihi eserlerin korunma şekilleri incelendiğinde aynı projelerin Nemrut Dağı Heykellerini korumak içinde yapılabileceği anlaşılmıştır. Bu heykellerin sürdürülebilirliklerinin sağlanmasında farklı yöntemler olduğu keşfedilmiştir. Nemrut Dağı 1987'de UNESCO tarafından dünya mirası ilan edilmiştir. 1988'de Çevre Düzenlemesi Projesi yapılmış ve heykellerin korunması amacıyla çeşitli tedbirler alınmıştır. Bu kapsamda ziyaretçilerin heykellerle teması engellenmiş, güvenlik en üst seviyeye çıkarılmış, tümölüsün kaymasını engelleyecek bir duvar örülmüş ve heykellerle belli bir mesafede duran denizci halatlarıyla koruma şeritleri yapılmıştır. Bu tedbirlerin haricinde Nemrut Dağı Heykellerinin korunması amacıyla farklı yöntemlerde denenmiştir. 2022 tarihinde heykellerin üzerindeki kılcal çatlaklar enjeksiyon iğnesi kullanılarak nano tanecikli kireç harcıyla doldurulmuştur. Bu yöntemin etkili olduğu gözlemlenmiş ancak sonrasında uygulamalara devam edilmemiştir. Bütün bu çalışmalara rağmen heykeller her türlü hava koşuluna maruz kalmaktadır. Nemrut Dağı'na en yakın örneklerden birisi olan Göbeklitepe'deki koruma tasarımının uygun formunun Nemrut Dağı'na yapılabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Göbeklitepe'deki GT1 ve GT2 alanlarının korunması amacıyla bir mimari proje yarışması düzenlenmiştir. Proje sonucunda uygun tasarım seçilmiş ve onaylandıktan sonra uygulamaya geçirilmiştir. Nemrut Dağı heykelleriyle aynı taş türünden oyulan T-biçimli dikili taşların koruma formunun Nemrut Dağı heykellerin bulunduğu sit alanına yapılması gerekmektedir. Bu sayede daha geçirgen bir taş türü olan kum taşına oyulan heykeller de diğer nesillere aktarılabilir. Ayrıca bu eserlerin ziyaretçilerin göremeyecekleri konteynerlerden çıkarılması da mümkün olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Nemrut Dağı Heykelleri, Koruma, Sürdürülebilirlik, Hava koşulları

EVALUATING THE NECESSARY PROTECTION MEASURES AND ENSURING THE SUSTAINABILITY OF THE STATUES OF MOUNT NEMRUT

Songül TAŞ, Student,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University Faculty of Theology, Faculty of Tourism

Koray ÇAMLICA, Assoc. Dr.

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University Faculty of Theology, Faculty of Tourism

Although various measures have been taken to protect the statues of gods, lions and eagles on Mount Nemrut, they are still not sufficiently protected for them to survive for many years. It has been observed that the measures taken for the real protection of the statues do not fully serve this purpose. The harsh weather conditions at an altitude of 1250 meters pose a great threat to the sustainability of these limestone sculptures. When we look at the weather conditions at this altitude, we see weather conditions with high corrosive effects such as harsh winds, burning sun, snow and storms. Although it is made of a stone type resistant to climatic conditions, if adequate and serious protection measures are not taken, their integrity will continue to deteriorate rapidly. Since the 1880s, efforts have been made to unearth these sculptures. Archaeologists and teams from many countries have restored them to their original places in as similar a manner as possible. They have been at the mercy of natural conditions since they were unearthed. When the preservation methods of other historical monuments in similar situations are examined, it is understood that the same projects can be done to protect the sculptures of Mount Nemrut. It was discovered that there are different methods to ensure the sustainability of these statues. Mount Nemrut was declared a world heritage site by UNESCO in 1987. In 1988, a Landscaping Project was carried out and various measures were taken to protect the statues. In this context, visitors were prevented from contacting the statues, security was maximized, a wall was built to prevent the tumulus from shifting, and protection strips were made with sailor ropes at a certain distance from the statues. Apart from these measures, different methods were tried to protect the statues of Mount Nemrut. In 2022, the hairline cracks on the statues were filled with nanoparticle lime mortar using an injection needle. This method was observed to be effective, but the applications were not continued afterwards. Despite all these efforts, the statues are exposed to all kinds of weather conditions. It was concluded that the appropriate form of the protection design in Göbeklitepe, which is one of the closest examples to Mount Nemrut, could be applied to Mount Nemrut. An architectural project competition was organized to protect the GT1 and GT2 areas in Göbeklitepe. The result of the project The appropriate design was selected and implemented after approval. The protection form of the T-shaped standing stones carved from the same stone type as the Mount Nemrut statues should be built in the protected area where the Mount Nemrut statues are located. In this way, the sculptures carved in sandstone, which is a more permeable type of stone, can be passed on to other generations. It will also be possible to remove these artifacts from containers where visitors cannot see them.

Keywords: Mount Nemrut Sculptures, Conservation, Sustainability, Weather conditions.

Kooperatif, ortak ekonomik, sosyal ve kültürel ihtiyaçlar ve istekleri birlikte sahip olunan ve demokratik olarak kontrol edilen bir işletme yoluyla karşılamak üzere gönüllü olarak bir araya gelen insanların oluşturduğu özerk bir yapılandırma. **İstihdam** ise **çalışma çağındaki bireylerin, ekonomik faaliyetlere katılması** anlamına gelmektedir. Bu tanımlardan yola çıkarak kooperatifler hem istihdama hem de ekonomik gelişime önemli katkılar sağlayan, demokratik yapıları ile öne çıkan işletme modelleridir. Çok yönlü bir ticari ortaklık olan kooperatiflerin ekonomik olduğu kadar sosyal ve siyasal amaçları bulunmaktadır. Özellikle ekonomik amaçlar içerisinde bir sektörün istihdama olan katkısı ve istihdamla olan ilişkisi, o sektörü daha değerli kılmaktadır. Kooperatifler gerek üretim gerekse istihdam katkısı bakımından ekonomik yaşamda oldukça önemli bir sektördür. Kooperatiflerde istihdam ilişkisi, klasik işçi-işveren ilişkisinden farklılık göstermektedir. Kooperatif ortağı olmak aynı zamanda işçi olmak anlamına gelebildiği gibi, ortak olmayan ancak kooperatifte çalışan personel de bulunabilir. Bu durum, istihdam ilişkilerinde esneklik ve katılımcılığı beraberinde getirmektedir. Kooperatiflerde çalışanların, işletmenin yönetimine katılım hakkı bulunması, demokratik bir çalışma ortamı oluşturur. Karar alma süreçlerinde söz sahibi olan çalışanlar, işletmenin başarısı için daha fazla motive olur ayrıca kooperatiflerde çalışanların genellikle işletmeye karşı bir aidiyet hissi duymaları, iş birliğini ve dayanışmayı güçlendirmektedir. Kooperatifler, özellikle kırsal bölgelerde istihdam yaratmada önemli bir role sahiptir. Tarım, sanayi ve hizmet sektörlerinde faaliyet gösteren kooperatifler, ortaklarına ve çevresindeki insanlara iş imkânı sunar. Bu sayede kırsal göçün önlenmesi ve bölgesel kalkınmanın desteklenmesi hedeflemektedir. Kooperatiflerin de bazı istihdam sorunlarıyla karşı karşıya olduğu bir gerçektir. Kooperatiflerin istihdam alanındaki en büyük sorunlarından biri, finansmana erişimdeki zorluklardır. Kooperatiflerin büyümesi ve istihdam yaratabilmesi için yeterli kaynaklara ihtiyaç duyması, bankalardan kredi bulmanın zor olması, kooperatiflerin büyümesini sınırlamaktadır. Kooperatiflerde yönetim becerilerinin yetersiz olması, işletmelerin verimliliğini olumsuz etkileyebilmektedir. Kooperatif ortaklarının tamamının işletme yönetimi konusunda uzman olması beklenmemelidir. Bu nedenle, kooperatiflerin yönetim kapasitelerini artırmak için eğitimlere ve danışmanlık hizmetlerine ihtiyaçları bulunmaktadır. Türkiye'de kooperatifçiliğin geleceği, devlet politikaları, ekonomik koşullar ve toplumsal bilinçlenme gibi birçok faktöre bağlıdır. Türkiye'de kooperatiflerin desteklenmesi, finansmana erişimlerinin kolaylaştırılması ve yönetim kapasitelerinin artırılması, kooperatiflerin istihdamdaki rolünü güçlendirecektir. İşletmecilik ve girişimcilik perspektifinden bakıldığında, kooperatiflerin istihdam üzerindeki etkisi daha da belirginleşmektedir. Bu çalışmada kooperatiflerle istihdam ilişkisinin işletmecilik ve girişimcilik ekseninde ele alarak bu ilişkinin güçlendirilmesi konusunda yapılabilecek çalışmaların ortaya konması amaçlanmıştır. Türkiye'de kooperatifler, istihdam yaratma ve ekonomik kalkınmayı destekleme konusunda önemli bir potansiyele sahiptir. İşletmecilik ve girişimcilik ekseninde kooperatiflerin sunduğu fırsatlar, sürdürülebilir ekonomik büyüme ve sosyal adaletin sağlanmasında kilit rol oynamaktadır. Bu nedenle, kooperatiflerin güçlendirilmesi ve desteklenmesi Türkiye'nin ekonomik ve sosyal kalkınması için büyük önem taşımaktadır.

Anahtar kelimeler: Girişimcilik, İstihdam, İşletmecilik, Kooperatif.

Sefa Turgut, Graduate Student

*Kırşehir Ahi Evran University, Faculty of Economics and Administrative Sciences,
sefaturgut@hotmail.com.tr*

A cooperative is an autonomous organization of people who voluntarily come together to meet common economic, social, and cultural needs and aspirations through a jointly owned and democratically controlled enterprise. Employment, on the other hand, means the participation of working-age individuals in economic activities. Based on these definitions, cooperatives are business models that make significant contributions to both employment and economic development and stand out with their democratic structures. Cooperatives, which are a multifaceted commercial partnership, have social and political goals as well as economic ones. Especially within economic purposes, the contribution of a sector to employment and its relationship with employment make that sector more valuable. Cooperatives are a very important sector in economic life in terms of both production and employment contribution. The employment relationship in cooperatives differs from the classical employee-employer relationship. Being a cooperative partner can also mean being a worker, or there may be personnel who are not partners but work in the cooperative. This brings flexibility and participation in employment relations. The fact that employees in cooperatives have the right to participate in the management of the enterprise creates a democratic working environment. Employees who have a say in decision-making processes are more motivated for the success of the business, and the fact that employees in cooperatives generally feel a sense of belonging to the business strengthens cooperation and solidarity. Cooperatives have an important role to play in creating jobs, especially in rural areas. Cooperatives operating in the agriculture, industry and service sectors offer job opportunities to their partners and the people around them. In this way, it is aimed to prevent rural migration and support regional development. It is a fact that cooperatives also face some employment problems. One of the biggest problems of cooperatives in the field of employment is the difficulties in accessing finance. The fact that cooperatives need sufficient resources to grow and create employment, and that it is difficult to find loans from banks, limits the growth of cooperatives. Insufficient management skills in cooperatives can adversely affect the efficiency of enterprises. Not all cooperative partners should be expected to be experts in business management. Therefore, cooperatives need trainings and consultancy services to increase their management capacity. The future of cooperatives in Turkey depends on many factors such as government policies, economic conditions and social awareness. Supporting cooperatives in Turkey, facilitating their access to finance and increasing their management capacity will strengthen the role of cooperatives in employment. From the perspective of business and entrepreneurship, the impact of cooperatives on employment becomes even more pronounced. In this study, it is aimed to reveal the studies that can be done to strengthen this relationship by considering the employment relationship with cooperatives on the axis of business administration and entrepreneurship. Cooperatives in Turkey have significant potential to create jobs and support economic development. The opportunities offered by cooperatives on the axis of business and entrepreneurship play a key role in ensuring sustainable economic growth and social justice. Therefore, strengthening and supporting cooperatives is of great importance for Turkey's economic and social development.

Keywords: Cooperative, Employment, Entrepreneurship Management.

KAMUSALLIĞIN YENİ YAPISAL DÖNÜŞÜMÜNÜN YANKI ODALARI ÇERÇEVESİNDE İNCELENMESİ: İLETİŞİM ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA¹

Berkay Yıldırım, Doktora Öğrencisi.,

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Medya ve İletişim Çalışmaları A.B.D. berkayyildirim.by@gmail.com

İletişim teknolojilerinin tarihsel ilerleyiş sürecinin izahı, medyanın yeniden biçimlenişini betimleyen teknolojik indirgemeci bir açıklama ile sınırlandırılmaz. Medyanın biçimi teknolojik gelişim süreci kadar düşünsel süreçleri de içerir. Medyanın gelişim süreci, insanlığın gelişim süreciyle el ele ilerlemiş, medeniyetin seviyesi medyanın biçimini belirlemiştir. Aydınlanma'dan modern devletin yükselişine, 20. yüzyılın ortaları itibarıyla postmodern olarak ifade edilen dönemden içerisinde bulunduğumuz 21. yüzyılın ilk çeyreğinin bitiş arifesine dek medya biçimlenişleri, çağının özelliklerinin bir yansımasını sunmuştur. Birer tarihsel uğrak olarak Aydınlanma, modernizm ve postmodernizm süreçlerinde insanlığın yaşadığı düşünsel dönüşüm, kendisini bir ortam ve araç olarak medyanın biçimlenişleriyle görünür kılmıştır. Marshall McLuhan'ın araç mesajdır ifadesi, konu özelinde postmodern felsefenin bir getirisi olan Post-Truth düşünselliğinin yeni medyanın biçimini oluşturması şekliyle somutluk kazanmıştır. Post-Truth'un yeni medyaya sirayeti ise literatürü oluşturan çalışmaları, ekseriyetle yankı odalarının yaratımına zemin hazırladığı düşüncesi çevresinde toplamaktadır (Habermas, 2023; Han, 2022, 2023; Rancière, 2021). Habermas'ın 1962 tarihli Kamusalın Yapısal Dönüşümü adlı çalışmasında çatışan türlü kamuların çoğalmasının demokrasiyi gerileteceği, tek, kapsayıcı kamusalın çoklu kamulara nazaran müzakereci demokrasi adına daha tercih edilir olduğuna ilişkin varsayımına getirilen eleştiriler, Habermas'ın tek kamu önerisinin karşısına çoklu kamular önerisi doğrultusunda dile getirilmiştir (Tunç, 2023; Seeliger ve Seignani, 2022). Bu öneri, toplumsal eşitsizliğin etkilerinin yalnızca tek ve kapsayıcı bir kamusal alanın bulunduğu yerde şiddetleneyeceği savunusunu içermektedir (Fraser, 2015). Bu çalışma, kuramsal olarak Habermas'ın Kamusalın Yeni Bir Yapısal Dönüşümü ve Müzakereci Demokrasi (2023) başlıklı çalışmasında, iletişimde yaşanan dijitalleşme sonucunda kamusal alan olarak nitelendirilen ağ tipi sosyal mecraların iletişim adacıkları halindeki yankı odalarına ortam sağladığını öne sürmesi ile başlattığı tartışmayı odağına almaktadır. Habermas'ın yaklaşımına çeşitli açılardan getirilen itiraz ve eleştirilerin, fragmanlaşan kamusalık savunusunun nicel veriler ışığında da sınanması gerektiği düşüncesi, bu çalışmanın araştırma motivasyonunu oluşturmaktadır. Türkçe literatürde çok kez yürütülen, sosyal mecraların kamusal alan olma hüviyeti tartışmalarının bir alan araştırmasıyla sınanması, nicel veri setine sahip olması bakımından bu çalışmayı diğer çalışmalardan ayırtmaktadır. Bu kuramsal tartışmalar, belirli bir evren ve bu evren içerisinde seçilen örneklem ile nicel yöntem çatısı altında değerlendirilen, ders öncesi sınıf ortamında yüz yüze anket tekniği ile toplanan veriler ışığında anlamlı bir sonuç elde edilmeye çalışılmıştır. 4 devlet üniversitesinde eğitim gören 2221 iletişim lisans öğrencisi araştırmanın evrenini oluşturmaktadır ve bu evren içerisinde yapılan örneklem seçiminde Basit Tesadüfi Örneklem (Simple Random Sampling) tekniği uygulanmıştır. İletişim öğrencilerinin seçilme sebebi ise kuramsal çerçevenin çizildiği bölümlerde ele alınan sosyal ağlarda da kendisini açık eden meselelere kuşkusuz dersler dolayısıyla aşına oluşları, ölçme aracındaki sorulara bilinçli yaklaşımları ve anlamlı bir veri seti elde edebilmeyi amaçlamaktan ileri gelmektedir. Veri toplama çalışması, 449 iletişim öğrencisini kapsamaktadır. Altunışık'ın (2023: 146) Krejcie ve Morgan'ın (1970) çeşitli popülasyon büyüklüklerine bağlı olarak seçilecek örneklem büyüklükleri tablosu'ndan yaptığı aktarıma göre, 2400 popülasyon büyüklüğüne (N) bağlı olarak gerekli görülen örneklem büyüklüğünün (n) 331 olduğu belirtilmektedir. Buna göre 4 üniversitenin iletişim lisans öğrencilerinin oluşturduğu 2221 kişiden oluşan araştırma evreninin, 449 kişilik örneklem kümesi, gerekli yoğunluğu sağlamaktadır. Veri toplama aracı 40 sorudan oluşmaktadır. Bunlardan 3 tanesi

¹ Çalışma, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Medya ve İletişim Çalışmaları Anabilim Dalında Prof. Dr. Yasin Bulduklu danışmanlığında Berkay Yıldırım tarafından hazırlanmakta olan "Post-Truth Çağında Yeni Medya ve Gerçeklik: Yankı Odaları Üzerine Bir Araştırma" başlıklı Doktora tez çalışmasının araştırma bölümüne dayanmaktadır.

katılımcıya yönelik demografik özellikleri, 6 tanesi sosyal medya kullanım pratiklerini ve 31 tanesi ise Açıklayıcı Faktör Analizi 'ne göre oluşturulan 9 faktörü ölçen sorulardır. Suskunluk sarmalı, takip tutumları, ağ kullanım prensipleri, seçici maruz kalma, kaynak güvenilirliği, bilgi çeşitliliği ve teyite yönelik sorguların yapıldığı 9 faktör ölçüm aracındaki sorular aracılığıyla sınanmıştır. "İletişim alanında yaşanan dijitalleşmenin, aklın kamusal kullanımı ile açığa çıkan müzakereci demokrasiyi tehdit eden bir yapılanma olarak yankı odalarına zemin hazırladığı söylenebilir mi?" sorusuna, yalnızca bu çalışmanın örneklemini kapsamında yanıtlanabileceği akılda tutularak "dokuzda beş oranında söylenebilir" şeklinde yanıt verilebildiği görülmüştür. Çalışmanın dokuz hipotezinin dört tanesinin doğrulanamadığı faktörler üzerinde yapılan t-test ve tek yönlü varyans analizleri neticesinde tespit edilmiştir. Doktora tez çalışması kapsamında gerçekleştirilen bu araştırma, yankı odaları kavramının rolünü, gerek Aydınlanma Çağı'ndan Post-Truth Çağ'a dek insanın düşünsel deviniminin tarihsel gelişim güzergâhından takip ederek; gerekse teknoloji tabanlı iletişimin biçimsel evrimiyle yeniden şekillenen kamusal alan üzerindeki tesirinin boyutunu ortaya koymaya çalışarak alanyazına katkı sunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kamusal alan, müzakereci demokrasi, post-truth, yankı odaları, yeni medya.

EXAMINING THE NEW STRUCTURAL TRANSFORMATION OF THE PUBLIC SPHERE IN THE FRAMEWORK OF ECHO CHAMBERS: A RESEARCH ON COMMUNICATION STUDENTS

Berkay Yıldırım, PhD Student,

Izmir Kâtip Çelebi University Media and Communication Studies A.B.D. berkayyildirim.by@gmail.com

The explanation of the historical progress of communication technologies cannot be limited to a technological reductionist explanation that describes the reshaping of the media. The form of the media includes intellectual processes as much as the technological development process. The development process of the media has progressed hand in hand with the development process of humanity, and the level of civilisation has determined the form of the media. From the Enlightenment to the rise of the modern state, from the period referred to as postmodern as of the middle of the 20th century to the eve of the end of the first quarter of the 21st century, media formations have presented a reflection of the characteristics of its era. The intellectual transformation experienced by humanity in the processes of Enlightenment, modernism and postmodernism as historical epochs has made itself visible through the formation of the media as a medium and tool. Marshall McLuhan's statement that the "medium is the message" has been concretised in the way that the Post-Truth intellectuality, which is an outcome of the postmodern philosophy in the specific subject, forms the style of the new media. The diffusion of Post-Truth into new media gathers the studies that constitute the literature around the idea that it prepares the ground for the creation of echo chambers (Habermas, 2023; Han, 2022, 2023; Rancière, 2021). Criticisms of Habermas' assumption in his 1962 work *The Structural Transformation of the Public Sphere* that the proliferation of various conflicting publics would regress democracy and that a single, inclusive public is more preferable for deliberative democracy than multiple publics have been voiced in line with the proposal of multiple publics as opposed to Habermas' single public proposal (Tunç, 2023; Seeliger and Sevignani, 2022). This proposal includes the argument that the effects of social inequality will only be exacerbated where there is a single and inclusive public sphere (Fraser, 2015). Theoretically, this study focuses on the debate initiated by Habermas in his work titled *A New Structural Transformation of the Public Sphere and Deliberative Democracy*, in which he argues that as a result of the digitalisation of communication, network-type social media, which are characterised as public spheres, provide an environment for echo chambers in the form of communication islands. The objections and criticisms to Habermas' approach from various angles and the idea that the defence of fragmented publicness should be tested in the light of quantitative data constitute the research motivation of this study. This study differs from other studies in that it has a quantitative data set to test the public sphere characterisation of social media, which has been discussed many times in the Turkish literature. These theoretical discussions, a certain universe and a sample selected from this universe, and the data collected with the face-to-face survey technique in the classroom environment before the lecture, which is evaluated under the framework of quantitative method, were tried to obtain a meaningful result in the light of the data collected. 2221 communication bachelor's degree students studying in 4 state universities constitute the universe of the research and Simple Random Sampling technique was applied in the sampling selection made from this universe. The data collection study included 449 communication students. According to Altunışık's (2023: 146) quotation from Krejcie and Morgan's (1970) table of sample sizes to be selected depending on various population sizes, it is stated that the required sample size (n) is 331 depending on the population size (N) of 2400. Accordingly, the sample set of 449 people provides the required density of the research population consisting of 2221 people consisting of Communication undergraduate students of 4 universities. The issue characterised as the Echo Chamber includes a set of problems that cover not only Communication students but also all segments of the society. The reason for the selection of Communication students is that they are familiar with the issues that reveal themselves in the social networks discussed in the sections where the theoretical framework is drawn, undoubtedly due to their courses, their conscious approach to the questions in the measurement tool and the aim

of obtaining a meaningful data set. The data collection tool consists of 40 questions. 3 of them are questions measuring demographic characteristics of the participant, 6 of them are questions measuring social media usage practices and 31 of them are questions measuring 9 factors created according to Exploratory Factor Analysis. The 9 factors were tested with questions on the spiral of silence, stalking attitudes, network usage principles, selective exposure, source reliability, information diversity and confirmation. The question ‘Can it be said that digitalisation in the field of communication paves the way for echo chambers as a structure that threatens deliberative democracy that emerges with the public use of reason?’ can only be answered within the scope of the sample of this study, keeping in mind that it can only be answered within the scope of the sample of this study, it has been seen that it can be answered as ‘it can be said at a rate of five out of nine’. As a result of the t-test and one-way variance analyses performed on the factors, it was determined that four of the nine hypotheses of the study could not be confirmed. This research, which was carried out within the scope of the doctoral thesis study, aims to contribute to the literature by trying to reveal the role of the concept of echo chambers both by following the historical development route of human intellectual movement from the Age of Enlightenment to the Post-Truth Age, and within the framework of its impact on publicness reshaped by the formal evolution of technology-based communication.

Keywords: Deliberative democracy, echo chambers, new media, post-truth, public sphere,

Kaynakça

Altunışık, Remzi, “Örnekleme ve Örnekleme Süreci”, Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri: Yeni Perspektifler, (Haz. Remzi Altunışık vd.), Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023, ss. 129- 184.

Fraser, Nancy, “Kamusal Alanı Yeniden Düşünmek: Gerçekte Varolan Demokrasinin Eleştirisine Bir Katkı”, (Çev. Meral Özbek-Cemal Balcı), Kamusal Alan, (Ed. Meral Özbek), İstanbul: Hil Yayınları, 3. Baskı, 2015, ss. 103-132.

Habermas, Jürgen, Kamusal Alanın Yeni Bir Yapısal Dönüşümü ve Müzakereci Demokrasi, (Çev. Tanıl Bora), İstanbul: İletişim Yayınları, Birinci Baskı, 2023.

Han, Byung-Chul, Enfokrazi Dijitalleşme ve Demokrasinin Krizi, (Çev. Mustafa Özdemir), İstanbul: Ketebe Yayınları, 2022.

Han, Byung-Chul, Ötekini Kovmak Günümüzde Toplum, Algı ve İletişim, (Çev. Mustafa Özdemir), İstanbul: Ketebe Yayınları, 2023.

Jacques Rancière, “The issue is to manage to maintain dissensus”, Interview with Jacques Rancière by Mathieu Dejean and Jean-Marc Lalanne, VERSO, 10 August 2021 <https://www.versobooks.com/en-gb/blogs/news/5132-jacques-ranciere-the-issue-is-to-manage-to-maintain-dissensus>.

Seeliger, Martin., & Seignani, Sebastian, “A New Structural Transformation of the Public Sphere? An Introduction”, Theory, Culture & Society, 39(4), 2022, ss. 3-16.

Tunç, Selen., “Habermas’ın Siyasal Katılım Hiyerarşisi ve Dijital İletişimin Eşitlikçi Kamusal Alan Vaadi”, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt/Volume: XXVII, Sayı/No: 3, Temmuz 2023, ss. 415-461.

Harun TOPKARA., Yüksek Lisans Öğrencisi,

Aksaray Üniversitesi Eğitim Fakültesi, gankol@hotmail.com

Yıldız US, Öğretmen,

Milli Eğitim Bakanlığı, yildizus68@gmail.com

Bu çalışma, eğitim teknolojileri alanındaki güncel bir yaklaşım olan oyun temelli öğrenme yöntemini kullanarak, özellikle kesirler konusundaki matematiksel kavramların öğretimi amaçlayan bir oyun tasarımı sürecini sunmaktadır. Çalışmada, ilkökul öğrencilerinin kesir kavramını daha iyi anlamalarını ve bu konudaki becerilerini geliştirmelerini amaçlamaktadır. Oyun temelli matematik öğretimi ve kodlama becerilerinin gelişimini destekleyen bir oyun ortamı oluşturarak, öğrencilerin hem matematiksel düşünme becerilerini geliştirmeleri ,hem de kodlamaya giriş yapmaları hedeflemektedir. Öğrencilerin matematik kavramlarını keşfetmelerini, anlamalarını ve uygulamalarını teşvik etmek için oyun odaklı stratejileri kullanmakla birlikte, oyun temelli matematik dersleri öğretim süreçlerinde gerçek dünya bağlantıları ve iş birlikçi öğrenme ortamları gibi unsurlara odaklanmaktadır. Oyunlaştırmanın eğitimdeki etkisi üzerine yapılan çalışmalar, oyunların öğrenme sürecini daha eğlenceli ve etkili hale getirebileceğini göstermektedir. Bu bağlamda, kesirler konusu gibi soyut kavramların öğretiminde oyunların kullanılması, öğrencilerin motivasyonunu artırarak öğrenmelerini kolaylaştırabilir. Kesirler ile ilgili temel kavramların öğrenilmesini, çağımızın gerekliliği haline gelmiş kodlama ile birleştirerek eğitsel bir oyun tasarımı yapılmıştır. Bu oyun üç aşamalı ve içinde basit kesir kavramlarını, görsel sanatlar ve İngilizce dersi ile ilgili bilgileri kodlayarak oynanmaktadır. Oyun 8 yaş ve üzeri çocukların oynaması için tasarlanmıştır. Bu çalışma, "Kesirleri Kodluyorum" adlı eğitsel oyunun geliştirilme ve değerlendirilme sürecini Tasarım Tabanlı Araştırma (TTA) yöntemi çerçevesinde incelemektedir. Araştırma sürecinde, oyunun aşamaları belirlenirken altı basamaktan oluşan D6 modeli kullanılmıştır. Oyunun tasarım aşamalarından başlayarak prototip testlerine, veri toplama ve analizine kadar olan tüm aşamalar detaylandırılmıştır. Çalışmanın katılımcılarını, Türkiye genelindeki farklı illerindeki devlet okullarındaki ikinci sınıf öğrencileri ve bir ilimizde yer alan dört farklı devlet okulundan 200 ikinci sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Bu okullardan birinde pilot uygulama gerçekleştirilmiş olup, diğer üç okulda çalışmanın ana verileri toplanmıştır. Veriler araştırmacı tarafından oluşturulan açık uçlu sorular aracılığı ile araştırmacı tarafından bizzat toplanmıştır. Çalışmada öğrencilerin bütün, yarım ve çeyreği kavrama becerileri ve bu süreçte oyunu renk ve İngilizce kodlama yaparak oyunu oynamalarından çıkan sonuçların analizinden yararlanılmıştır. Elde edilen bulgular oyun temelli öğretimin kesirler gibi soyut kavramların öğretiminde etkili bir yöntem olduğunu ve oyunun öğrencilerin öğrenme motivasyonlarını artırarak daha kalıcı öğrenme sağlaması beklenmektedir. Bu çalışmada eğitsel oyunların tasarımında TTA yönteminin avantajlarını vurgulamakta ve oyun temelli öğrenmenin matematik eğitime katkılarını tartışmaktadır. Bu çalışma, oyun temelli matematik öğretiminin, özellikle kesirler gibi öğrencilerin zorlandığı konularda, öğrenme süreçlerini daha eğlenceli ve etkili hale getirebileceğini göstermektedir. Bu tür çalışmalar, eğitimde oyunlaştırmanın önemini vurgulamakta ve yapılacak araştırmalara ışık tutmaktadır. Gelecekte yapılacak çalışmalarda, farklı yaş grupları ve matematik konuları üzerinde benzer oyunların tasarlanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Oyunu, Oyun Temelli Öğrenme, Kesirler, Matematik Eğitimi, Oyun Tasarımı

“EDUCATIONAL GAME DESIGN: GAME-BASED MATHEMATICS TEACHING END I CODE FRACTIONS”

Harun TOPKARA., *Master's Student,*

Aksaray University Faculty of Education, gankol@hotmail.com

Yıldız US, *Lecturer,*

Ministry of National Education, yildizus68@gmail.com

This study presents a game design process that aims to teach mathematical concepts, especially fractions, using the game-based learning method, a current approach in the field of educational technologies. The study aims to help elementary school students better understand the concept of fractions and improve their skills in this subject. By creating a game environment that supports game-based mathematics teaching and the development of coding skills, it aims to both develop students' mathematical thinking skills and introduce them to coding. In addition to using game-based strategies to encourage students to explore, understand and apply mathematical concepts, game-based mathematics lessons focus on real-world connections and collaborative learning environments. Studies on the impact of gamification in education show that games can make the learning process more fun and effective. In this context, the use of games in teaching abstract concepts such as fractions can increase students' motivation and facilitate their learning. An educational game was designed by combining the learning of basic concepts related to fractions with coding, which has become a necessity of our age. This game is played in three stages by coding simple fraction concepts, information about visual arts and English lessons. The game is designed for children aged 8 and above. This study examines the development and evaluation process of the educational game “I Code Fractions” within the framework of Design-Based Research (DBR) method. In the research process, the D6 model consisting of six steps was used to determine the stages of the game. Starting from the design stages of the game, all stages from prototype testing to data collection and analysis were detailed. The participants of the study consisted of second grade students from public schools in different provinces across Turkey and 200 second grade students from four different public schools in one of our provinces. A pilot study was conducted in one of these schools and the main data of the study were collected in the other three schools. The data were collected personally by the researcher through open-ended questions created by the researcher. In the study, students' whole, half and quarter comprehension skills and the analysis of the results obtained from playing the game by doing color and English coding in this process were used. The findings obtained show that game-based teaching is an effective method in teaching abstract concepts such as fractions and the game is expected to provide more permanent learning by increasing students' learning motivation. This study emphasizes the advantages of the TTA method in the design of educational games and discusses the contributions of game-based learning to mathematics education. This study shows that game-based mathematics teaching can make learning processes more fun and effective, especially in subjects such as fractions, which are difficult for students. Such studies emphasize the importance of gamification in education and shed light on future research. In future studies, it is recommended to design similar games for different age groups and mathematics topics.

Keywords: Educational Game, Game-Based Learning, Fractions, Mathematics Education, Game Design

EĞİTSEL OYUN DERSİ ALAN BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ EĞİTSEL OYUN OYNATMA BECERİLERİNİN GÖZLENMESİ

Rıdvan İSTANBULLU, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, kradondo@gmail.com

Emel BİLGİLİ, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, emelbilgili205@gmail.com

Meryem ALTUN EKİZ, Doç. Dr.,

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, mrymltn@hotmail.com

Oyun, bir eğitim aracıdır. Öncelikle temel eğitimin bütün dallarında ve beden eğitimi ve sporda oyun hem öğretim metodu hem de öğretim aracıdır. Eğitilime göre çocukların eğitiminde en etkin yol oyundur. Çocuk yaşam için gerekli olan davranış, bilgi, beceri vb. şeyleri oyun içinde kendiliğinden öğrenir. Çocuğun kişiliği, oyun içinde daha belirgin çizgilerle ortaya çıkar ve gelişir. Bu bağlamda çocuğun eğitiminde ve kişiliğinin gelişiminde bu denli önemli rol oynayan eğitsel oyunların doğru ve amaca yönelik olarak oynatılması gerekmektedir. Bu araştırma, eğitsel oyunlar dersini alan beden eğitimi öğretmen adaylarının eğitsel oyun oynatma becerilerini gözlemlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada karma araştırma modeli uygulanmıştır. Öncelikle eğitsel oyunlar dersi alan öğrencilerden gittikleri uygulama okulu öğrencilerinin yaş gruplarına göre oynayacağı oyunları belirledikten sonra bir oyun planı oluşturulması istenmiştir. Daha sonra araştırmacılar eğitsel oyun oynayacak öğretmen adaylarının uygulama okulundaki programlarına göre belirlenen gün ve saatlerde gidip gözlem yapmışlardır. Çalışmanın nitel kısmında araştırmacılar uygulama okullarında oyun oynatan beden eğitimi öğretmen adaylarını gözlemleyerek gözlem formunu doldurmuşlar ve nicel kısmında ise verilerin analizinde betimsel istatistikler kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2024-2025 eğitim öğretim güz yarıyılı Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde son sınıfta öğrenim gören ve eğitsel oyunlar dersi alan öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırmaya 8'i kadın 17'si erkek toplam 25 beden eğitimi öğretmen adayı katılmıştır. Araştırmanın eğitsel oyun oynatma becerilerine ilişkin veriler, Akçınar (2018) tarafından geliştirilen "Eğitsel Oyun Oynatma Beceri Gözlem Ölçeği" ile toplanmıştır. Ölçek "hazırlık evresi, oyun evresi ve değerlendirme evresi" olarak 3 alt boyuttan oluşmaktadır.

Ölçekten elde edilen toplam puanlara göre; 30-45 çok zayıf düzey, 46-75 yetersiz düzey, 76-105 yeterli ve 106-120 çok iyi düzey şeklinde belirlenmiştir. Araştırma bulgularına göre; öğretmen adaylarının çoğunun (n:19) yeterli düzeyde, n4'ünün çok iyi ve n2'sinin yetersiz düzeyde olduğu görülmüştür. Bağımlı değişkenler arasında ne yönde bir ilişki olduğunu belirlemek amacıyla "Spearman's rho analizi" yapılmıştır. Korelasyon analizinde, en güçlü ilişkinin "EOBGÖ" ile değerlendirme alt boyutu ($r = ,799$; $p < 0.01$) arasında pozitif yönde ve yüksek düzeyde olduğu görülmüştür. En az ilişki ise oyuna giriş ve değerlendirme arasındadır ($r = ,432$; $p < 0.05$). Sonuç olarak üniversitede verilen eğitsel oyunlar dersinin etkili olduğu görülmüş ve bu çalışma doğrultusunda da öğrencilere eksiklikleri hakkında bilgilendirme yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eğitsel oyunlar, beden eğitimi öğretmeni, ders

OBSERVATION OF EDUCATIONAL GAME PLAYING SKILLS OF PHYSICAL EDUCATION
TEACHER CANDIDATES WHO TAKE EDUCATIONAL GAME COURSE

Rıdvan İSTANBULLU, Master's Student,

Hatay Mustafa Kemal University Faculty of Sport Sciences, kradondo@gmail.com

Emel BİLGİLİ, Master's Student,

Hatay Mustafa Kemal University Faculty of Sport Sciences, emelbilgili205@gmail.com

Meryem ALTUN EKİZ, Assoc. Dr,

Hatay Mustafa Kemal University Faculty of Sport Sciences, mrymltn@hotmail.com

Play is an educational tool. First of all, in all branches of basic education and in physical education and sports, play is both a teaching method and a teaching tool. According to pedagogy, the most effective way to educate children is play. Children learn the behavior, knowledge, skills, etc. necessary for life spontaneously during play. The child's personality emerges and develops in more distinct lines during play. In this context, educational games, which play such an important role in the child's education and personality development, must be played correctly and purposefully. This research was conducted to observe the educational game playing skills of physical education teacher candidates taking the educational games course. A mixed research model was applied in the study. First of all, students taking educational games courses were asked to create a game plan after determining the games that the students of the practice school they attended would play according to their age groups. Then, the researchers went to the practice school and observed the prospective teachers who would play educational games on the days and times determined according to their programs. In the qualitative part of the study, the researchers filled out the observation form by observing the physical education teacher candidates playing games in the practice schools, and in the quantitative part, descriptive statistics were used in the analysis of the data. The study group consists of students studying in the final year of the Faculty of Sports Sciences at Hatay Mustafa Kemal University in the fall semester of 2024-2025 and taking educational games courses. A total of 25 physical education teacher candidates, 8 female and 17 male, participated in the study. The data regarding the educational game playing skills of the study were collected with the "Educational Game Playing Skill Observation Scale" developed by Akçınar (2018). The scale consists of 3 sub-dimensions as "preparation phase, game phase and evaluation phase". According to the total scores obtained from the scale; 30-45 was determined as very weak level, 46-75 as insufficient level, 76-105 as sufficient and 106-120 as very good level. According to the research findings; it was seen that most of the teacher candidates (n: 19) were at a sufficient level, n4 were at a very good level and n2 were at an insufficient level. "Spearman's rho analysis" was performed to determine the direction of the relationship between the dependent variables. In the correlation analysis, it was seen that the strongest relationship was positive and high between "WBS" and the evaluation sub-dimension ($r = ,799$; $p < 0.01$). The least relationship is between game entry and evaluation ($r = ,432$; $p < 0.05$). As a result, it was seen that the educational games course given at the university was effective and in line with this study, students were informed about their deficiencies.

Keywords: Educational games, physical education teacher, lesson

TARİHİ GAZİANTEP BEY MAHALLESİ'NE MUTENALAŞTIRMA KAVRAMI VE MEDYADAKİ TEMSİLİ ÇERÇEVESİNDEN BAKMAK¹

Berkay Yıldırım, Doktora Öğrencisi.,

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Medya ve İletişim Çalışmaları A.B.D. berkayyildirim.by@gmail.com.

Çalışmada, tarihî Gaziantep Bey Mahallesi'nin, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü çatısı altında işlerlik gösteren Koruma Uygulama ve Denetim Büroları'nın (KUDEB) uygulayıcılığını üstlendiği 2007-2008 döneminde başlayan sokak sağlıklılaştırma projesi kapsamında yaşadığı restorasyon sürecinin sebep olduğu mekânsal ekonomik dönüşüm ve simgesel yeniden üretim süreci, mutenalaştırma (gentrification) kavramı kapsamında irdelenmektedir. Mekânsal ekonomik dönüşüm ile Bey Mahallesi içerisindeki konutların işlev dönüşümü kafe, butik otel, restoran ve türevi işletmelere dönüştürülmesi ve bu dönüşümün kentsel mekânın muhteviyatına niteliksel geri dönüşü kastedilmektedir. Simgesel yeniden üretim süreci ile de mahalle içerisindeki yapıların kullanım amaçlarına yönelik başkalaştırma çalışmaları ile içeriğinden yoksunlaştırma ve özsel anlamını yitirme süreçleri ima edilmektedir. Türk Dil Kurumu sözlüğüne göre "özenilmiş, özenli bir biçimde yapılmış" olarak ifade edilen mutena kelimesinin İngilizce karşılığı olan Gentrification, 1980 yılında Oxford American sözlüğünde "orta sınıf ailelerin kentsel alanlara taşınması sonucunda konut değerlerinin yükselmesi ve bunun sonucunda daha düşük gelirli ailelerin bu bölgeden sürülmesi" olarak tanımlanmıştır. Mutenalaştırmanın, toplumsal dönüşümün, kentsel mekân üzerinde somutlanan bir ifadesi olduğu belirtilir (Smith ve Williams, 2015: 12). Neil Smith (2015: 33), mutenalaştırmanın kent alanında basit bir yenilikten çok daha karmaşık süreçleri içerisinde barındırdığını ifade eder. David Harvey (2015: 75) ise sermayenin kent üzerindeki yayılımı ile hükmünü sürdürerek genetik buhranlarına geçici çözüm arayışları içinde olduğunu ifade etmektedir. Görüldüğü üzere bir süreç olarak mutenalaştırma, iktisadi, simgesel, tarihsel ve sosyolojik zeminde çok boyutlu açıklamaları gerektirir. Disiplinlerarası bu kavramın, Bey Mahallesi'nin medyada yer alan haberler aracılığıyla iletişim çalışmalarına adapte edilmiş olması, kavrama yeni bir zemin kazandırması bakımından önemlidir. Öyle ki; çalışma, alışlagelmiş biçimiyle mutenalaştırma süreçlerine odaklanan kent çalışmalarından bu yönüyle ayrılmaktadır. Neoliberalizmin kentsel mekâna sirayeti, mutenalaştırma kavramı özelinde kentsel mekânın yeniden üretim merhaleleri Bey Mahallesi örneği ve alan yazının şahitliğinde tartışılmaktadır. Neoliberal kent politikaları ve mutenalaştırma kavramı kapsamında bir kentsel mekân örneği olarak Bey Mahallesi'nin tarihselliği ve barındırdığı anlam, mekânın kimliğine odaklanan başlıklarla ve görsellerle detaylandırılmaktadır. Bey Mahallesi'nin maruz bırakıldığı restorasyon ve "sokak sağlıklılaştırma projesi" ile başlayan, mutenalaştırma kavramı yordamıyla açıklanan süreç ile mekândaki anlamın dönüşümü, hem mahalle içerisinde 14 kişi ile yapılan derinlemesine görüşmeler ışığında ele alınmış hem de 2 tanesi yerli 14 tanesi ulusal olmak üzere 16 haber metninde yer alan ifadeler çerçevesinde Bey Mahallesi'nin medyadaki temsili aktarılmıştır. Kent imajında, kentin tüm görünümüne kolektif anlamlar sinmiştir (Robins, 2013) ve bu anlamlara hassasiyet gösterilmesi gerektiğine yönelik ifadeler gerek derinlemesine görüşmelerde gerekse basına yansıyan ifadeler çerçevesinde yaratılan medya temsiliinde kendini göstermiştir. Kent alanlarında nesnelerin, insanların ve çevredeki kümelenmelerin varlığının izi vardır. Bu izleri silmeye dönük her faaliyet mekânın hafızasını silmekle eşdeğerdir. Neoliberal politikaların kente olan sirayeti ile birlikte mekân, çağımızda görünümünün kimliğini yansıtmadığı, benliğini kaybetmiş, "içerisi" ve "dışarı" ayrımının zayıfladığı bir hâl almıştır bu vaziyet Bey Mahallesi örneğinde de kendisini açık etmiştir. Postmodern kent ve enformasyon kenti senaryolarında görsel deneyimin dönüşümünden

¹ Bu çalışma, temel olarak 2019 yılında Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İletişim ve Toplumsal Dönüşüm Anabilim Dalında Prof. Dr. Gökhan Gökgöz danışmanlığında Berkay Yıldırım tarafından hazırlanan nitel bir metodolojik güzergâha yaslanan "Neoliberal Kent Politikaları Işığında Mekânın Ekonomik Dönüşümü ve Simgesel Yeniden Üretimi: Gaziantep Bey Mahallesi Örneği" başlıklı yüksek lisans tez çalışmasına dayanmaktadır.

bahsedilmekte. Bu deneyim, kentlerin artık yeni küresel iletişim ağlarının düğüm noktaları olmasının bir ifadesidir. Kent artık kimliğinden yoksunlaştırılmış, yersiz-yurtsuzlaştırılmış enformasyon ve imaj akışının hiper-alanında bulunmaktadır. Kent, küresel ölçeğe taşınmış, yerel bütünlüğü parçalanmıştır. Olmayan-yer haline gelmiş, gerçekliğini yitirerek gerçek olmamayı, gerçeksizleşmeyi yaşamaktadır. Bey Mahallesi'nde de kentin yüzü olma iddiasıyla ve mekânı vitrine çıkarma istemi ile görsel deneyimin dönüşümünden bahsedilmekte. Bu dönüşüm, bu çalışmada neoliberalleşme dolayimli mutenalaştırma kavramı çerçevesinde ele alınmıştır. Ancak neoliberal kent politikaları kapsamında kalmak yalnızca kentin iktisadi dönüşümüyle sınırlı kaldığı anlamına gelmemiştir. Yaşanan dönüşümle sosyal refah ve seçkinleştirme ambalajında bir ekonomik dönüşüm amaçlanmış olsa da Bey Mahallesi, muhteviyatını oluşturan kadim mahalle yaşantısını içeren simgeselliğinden yoksunlaştırılmış, tarihselliği ehlileştirilerek iktisadi kazanç sağlamak amacıyla bağlamından koparılmıştır. Yaratılan bir kent halesi vardır; kent alanlarında nesnelerin, insanların ve çevredeki kümelenmelerin varlığının izi vardır. Bu, kentin düşsel alanıdır. Kentin kolektif hayal gücünü belirleyen, yoğunlaştıran şeyin de lieux de mémoire* olduğu söylenebilir. Bu kimi zaman uzun avlu duvarlarıyla mahremiyet duygusunun mimariye yansıması, kimi zaman da doğal yaşama duyulan hassasiyetle mimariye iliştirilen kuş yuvaları olarak kendisini gösterebilir. Mimariyi doğal yaşamın paydaşlarını da gözetken dokunuşlarla düzenleyen incelikli mekânsal ruhu demir parmaklıkla çevrelemek, sokağı sağlıklılaştırmaktan ziyade gündelik hayat deneyimini ve mekân hafızasını zapturapt altına almaktır.

Anahtar Kelimeler: Kentsel mekân, Medya, Mutenalaştırma, Neoliberalizm.

* Hatıra yerleri.

LOOKING AT THE HISTORIC GAZİANTEP BEY MAHALLESİ FROM THE FRAMEWORK OF THE CONCEPT OF GENTRIFICATION AND ITS REPRESENTATION IN THE MEDIA

Berkay Yıldırım, PhD Student,

Izmir Kâtip Çelebi University, Department of Media and Communication Studies.
berkayyildirim.by@gmail.com.

In this study, the spatial economic transformation and symbolic reproduction process caused by the restoration process of the historical Gaziantep Bey Mahallesi within the scope of the street sanitisation project that started in 2007-2008, which was implemented by the Conservation Implementation and Inspection Bureaus (KUDEB) operating under the General Directorate of Cultural Heritage and Museums, is examined within the concept of gentrification. The economic transformation in the space refers to the transformation of the residences in Bey Neighbourhood into cafes, boutique hotels, restaurants and derivative businesses and the qualitative feedback of this transformation to the content of the urban space. Symbolic reproduction refers to the processes of deprivation of its content and loss of its essential meaning through the alteration of the buildings in the neighbourhood for their intended use. The penetration of neoliberalism into urban space and the stages of reproduction of urban space in terms of the concept of gentrification are discussed with the example of Bey Mahallesi and the testimony of the literature. Within the scope of neoliberal urban policies and the concept of gentrification, the historicity and meaning of Bey Mahallesi as an example of urban space is elaborated with titles focusing on the identity of the space. The process that started with the restoration and 'street sanitisation project' to which Bey Mahallesi was subjected, explained through the concept of gentrification, and the transformation of meaning in the space have been discussed both in the light of in-depth interviews with 14 people in the neighbourhood and the representation of Bey Neighbourhood in the media within the framework of the expressions in 16 news texts, 2 of which are local and 14 of which are national. In the city image, collective meanings have permeated all appearances of the city and the expressions that these meanings should be shown sensitivity have manifested themselves both in in-depth interviews and in the media representation created within the framework of the statements reflected in the press. In urban areas, there is a trace of the existence of objects, people and surrounding clusters. Any activity to erase these traces is tantamount to erasing the memory of the space. With the penetration of neoliberal policies into the city, space has become a state in which its appearance does not reflect its identity, has lost its identity, and the distinction between 'inside' and 'outside' has weakened. Postmodern urban and information city scenarios talk about the transformation of visual experience. This experience is an expression of the fact that cities are now the nodes of new global communication networks. The urban area is now in the hyper-field of information and image flow, deprived of its identity, displaced and deterritorialised. The urban has been carried to a global scale and its local integrity has been disintegrated. It has become a non-place, has lost its reality and is experiencing unreality, unrealisation. In Bey Mahallesi, with the claim of being the face of the city and the desire to showcase the space, the transformation of the visual experience is mentioned. This transformation is discussed in this study within the framework of the concept of neoliberalisation-mediated gentrification. However, remaining within the scope of neoliberal urban policies did not mean that the economic transformation of the urban area was limited to the economic transformation of the urban area. Although the transformation aimed for an economic transformation in the packaging of social welfare and gentrification, the Bey Mahallesi was deprived of its symbolism, its historicity was tamed, and it was detached from its context in order to make economic gains. There is an urban halo that is created; there is a trace of the presence of objects, people and surrounding clusters in urban spaces. This is the imaginary space of the urban. It can be said that what determines and intensifies the collective imagination of the city is 'places of memory'. This can sometimes reflect the sense of privacy with long courtyard walls, and sometimes it can reflect itself as bird nests attached to the architecture with sensitivity to natural life. To enclose the subtle spirit that built the bird's nest

with iron bars is to restrain the experience of daily life and the memory of space rather than to sanitise the street.

Keywords: Gentrification, media, neoliberalism, urban space.

Kaynakça

Robins, K., (2013). İmaj, (Nurçay Türkoğlu Çev.), İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

Smith, N. ve Williams P., (2015). “Rönesans’tan yeniden yapılandırmaya: çağdaş kentsel gelişimin dinamikleri”, (Smith N., Williams P. Ed.), Kentin Mutenalaştırılması, Yordam Kitap, İstanbul, ss. 271-297.

Smith, N., (1982). Gentrification and uneven development, Economic Geography, Vol. 58, No:2, pp. 159-155.

Harvey, D., (2015b). Umut mekânları, (Zeynep Gambetti Çev), İstanbul, Metis Yayıncılık.

Yasemin ÇELİK, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi-Türkçe Eğitimi

Ahmet AKÇAY, Prof. Dr.,

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi-Türkçe Eğitimi

Türkçe eğitimi, öğrencilerin dil becerilerini geliştirme sürecinde hayati bir rol oynamaktadır. Bu nedenle, Türkçe öğretmenlerinin kullandıkları materyallerin niteliği ve içeriği, öğrencilerin dil gelişimi üzerinde doğrudan bir etkiye sahiptir. Milli Eğitim Bakanlığı, her yıl Türkiye genelindeki okullara kaynak kitaplar dağıtarak eğitim sürecine katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Etkinlik kitapları, çalışma yaprakları, süreç değerlendirmeye yönelik etkinlik kitapları, çalışma soruları, çalışma kitabı, okuma becerileri, kazanım kavrama testleri, beceri temelli testler, LGS çalışma kitabı ve LGS'ye Yönelik MEB Örnek Soruları Kitabı biçiminde hazırlanan yardımcı kaynakların bir kısmı öğrencilere ücretsiz dağıtılırken bir kısmı da Milli Eğitim Bakanlığı Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından ücretsiz biçimde çevrimiçi olarak yayınlanmaktadır. Okullarda müfredatında yer alan derslere ait çok sayıda örnek, etkinlik ve soruya sahip olan kaynak kitaplar öğrencilerin ders sonrası bilgilerini pekiştirmeleri için oldukça iyi bir fırsattır. Ayrıca derse yardımcı kaynak kitaplarının çok çeşitli yayınevleri tarafından yayınlanması ve bu kaynak kitapların temin edilmesi maliyet gerektirmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanan yardımcı kaynaklar fırsat eşitliği yaratmakta ve tüm öğrencilerin yararlanmasına imkân tanımaktadır. Bu bağlamda tüm dersler için öğretmenler tarafından bu kitapların tavsiye edilmesi, gerektiğinde kitapların kullanımının takip edilmesi önemli görülmektedir.

Bu araştırmanın amacı, Türkçe öğretmenlerinin kaynak kitap kullanımına ilişkin görüşlerinin incelenmesidir. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Verilerin toplanması amacıyla nitel araştırma yöntemleri arasında yer alan görüşmeye başvurulmuştur. Araştırmanın evreni Ağrı ilinde görev yapan Türkçe öğretmenleri, örneklemini ise bu öğretmenler arasından random yolla seçilen 22 Türkçe öğretmeni oluşturmuştur. Yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak öğretmenlerden veri toplanmıştır. Verilerin analizinde betimsel ve içerik analizi kullanılmıştır. Bulguların sunumunda frekans ve yüzde kullanılarak tablolar oluşturulmuş ayrıca öğretmen görüşlerine yer verilmiştir. Araştırma sonucunda Türkçe öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun kaynak kitap kullandıkları belirlenmiştir. Ayrıca Türkçe öğretmenleri öğrenciler tarafından kaynak kitabın kullanımını da takip etmektedirler. Öğretmen görüşlerine göre kaynak kitaplar öğrencilerin düzeyine ve Türkçe dersi müfredatı ile Türkçe ders kitaplarının içeriğine uygun olarak hazırlanmıştır. Araştırma bulgularına göre Türkçe öğretmenleri kaynak kitaplarında yer alan soruların yeni nesil soru olarak nitelendirilen soru tiplerine uygun olduğu ve Liselere Geçiş Sistemi (LGS) sınavında yer alan sorulara benzer nitelikte olduğu konusunda ise neredeyse hemfikirlerdir. Türkçe öğretmenlerinin diğer hemfikir oldukları husus kaynak kitaplarında yer alan soruların sayısının yetersiz olduğudur. Araştırmada elde edilen bir diğer bulguya göre Türkçe öğretmenleri kaynak kitapların öğrencilerin üst düzey düşünme becerilerine katkı sağladığını düşünmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kaynak kitap; Türkçe dersi; Türkçe öğretmeni.

Yasemin ÇELİK, Master's Student,

Agri Ibrahim Chechen University-Turkish Language Education

Ahmet AKÇAY, Prof. Dr,

Agri Ibrahim Chechen University-Turkish Language Education

Turkish language education plays a vital role in the process of developing students' language skills. Therefore, the quality and content of the materials used by Turkish language teachers have a direct impact on students' language development. Every year, the Ministry of National Education distributes supplementary books to schools across Turkey to support the educational process. These supplementary resources, prepared in the form of activity books, worksheets, assessment activities, practice questions, workbooks, reading skills, achievement-based tests, skill-based tests, LGS (High School Entrance Exam) preparation books, and sample questions for the LGS exam, are provided to students free of charge, while some are also made available online for free by the Ministry of National Education's General Directorate of Measurement, Evaluation, and Examination Services. These supplementary books, containing numerous examples, activities, and questions relevant to the curriculum, provide students with an excellent opportunity to reinforce their knowledge after class. Additionally, many publishing houses release supplementary materials, but acquiring these resources involves a cost. The Ministry's distribution of free supplementary materials creates equal opportunities for all students to benefit from them. In this context, teachers recommending these books for all subjects and, when necessary, following up on their use is considered essential.

The aim of this study is to examine Turkish language teachers' views on the use of supplementary books. The research was conducted using a qualitative research method, and interviews were held to gather data. The research population comprises Turkish language teachers working in Ağrı, and the sample consists of 22 Turkish language teachers randomly selected from this population. Data were collected from the teachers using a semi-structured interview form. Descriptive and content analysis were used to analyze the data. In presenting the findings, tables were created using frequency and percentage, and teachers' views were also included.

The study's findings indicate that the majority of Turkish language teachers use supplementary books and monitor students' usage of these resources. According to the teachers, the supplementary books are appropriately prepared to align with students' levels, the Turkish language curriculum, and the content of Turkish language textbooks. Additionally, the findings show that Turkish language teachers generally agree that the questions in these books are aligned with the new-generation question types and are similar in nature to those found in the LGS exam. Another point of agreement among Turkish language teachers is the insufficiency in the number of questions in the supplementary books. Furthermore, according to another finding of the study, Turkish language teachers believe that supplementary books contribute to students' higher-order thinking skills.

Keywords: Supplementary book; Turkish language course; Turkish language teacher.

Ahmet Faruk Çalışkan, Yüksek Lisans Öğrencisi.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi

Abdullah Kuşçuoğlu, Dr. Öğr. Üyesi.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi

Arapça, zengin ve köklü bir dil olarak, kelime üretme konusunda oldukça sistematik ve karmaşık bir yapıya sahiptir. Batı dillerinden farklı bir nitelik arz eden bu yönü, samî dillerinin ortak özelliğidir. Arapça açısından kelime türetme fabrikası olarak görev yapan bu yönü, Sarf tarafından ele alınır. Bu durum dilin gelişimi açısından önemlidir. Dilin temel yapı taşlarından biri olan “bablar”, kelime türetme ve anlam genişletme süreçlerinde önemli bir rol oynar. Bablar, Arapça dilbilgisinde kök harflerin belirli kalıplara yerleştirilmesiyle oluşturulan ve kelimelerin anlamlarını ve işlevlerini belirleyen kalıplardır.

Bu sempozyumda, Arapçanın kelime üretme şablon/kalıpları olarak babların işlerliğini ortaya koyarak, bunlarla nasıl kelime ürettiğini göstermek istiyoruz. Sarf ilminin kısmen tarihsel gelişimine de sunumumuz içerisinde zaman zaman değinilecektir. Fakat Sarf’ın tarihsel gelişimi asıl çalışma alanımız değildir. Ama yine de tarihsel gelişimi, dilbilimsel özellikleri ve kullanım alanları üzerinde durulacaktır. Ayrıca, babların Arapça dilindeki önemi ve diğer dillerle karşılaştırmalı olarak incelenmesi de çalışmamızda ele alınacaktır. Bu bağlamda, Arapçanın zengin kelime hazinesinin nasıl oluştuğunu ve bu kelimelerin anlamlarının nasıl genişlediğini anlamak için babların rolü detaylı bir şekilde incelenecektir.

Bablar, Arapça dilinde kelime türetme sürecinin temel unsurlarından biridir. Kök harflerin belirli kalıplara yerleştirilmesiyle oluşturulan bu yapılar, kelimelerin anlamlarını ve işlevlerini belirler. Örneğin, “fa’ala” kalıbı, genellikle fiil köklerinin türetilmesinde kullanılırken, “ma’f’ul” kalıbı, nesne anlamı taşıyan kelimelerin türetilmesinde kullanılır. Bu kalıplar, Arapça dilinin zengin kelime hazinesinin oluşmasında önemli bir rol oynar.

Çalışmamızın amacı, katılımcılara Arapçanın kelime üretme mekanizmalarını ve bu mekanizmaların dilin zenginliğine nasıl katkıda bulunduğunu göstermektir. Arapçayı diğer dillerden daha zengin bir görünüme kavuşturan bu yönü, ona avantajlar da sağlar. Ayrıca, babların dil öğreniminde ve öğretiminde nasıl kullanılabileceği konusunda da çalışmamızda bilgiler sunulacaktır. Bu sayede, Arapça öğrenen ve öğreten bireylerin dilin yapısını daha iyi kavramaları ve bu bilgileri pratikte daha etkili bir şekilde kullanmaları hedeflenmektedir. Ayrıca bu bildiri sınırları içerisinde, Arapçanın yeni kavram üretme potansiyeli ve dilin modernleşmesine hangi oranda tolerans gösterdiği de görülecektir.

Türkçe konuşan dünyada din dili olarak Arapçanın anlaşılıp öğrenilmesi için önemli bir farkındalık oluşturacağı gibi, akademik çevrelerin de Arap dilinin felsefi temellerini anlamasına imkân sağlayacak bir zemin olacaktır.

Çalışmamızda öncelikle sarfa ilişkin klasik metinlerden hareketle şekil vermek gayreti güdeceğiz. Daha sonra ikincil kaynaklar ve akademik makale, bildiri ve tezler çalışmamızda kendinde yer bulacaktır. Çalışmamızda yöntem olarak mukayeseler yapılacak, metin analizleri ve metin inşası yöntemleri kullanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Arapça, Sarf, Bablar.

BABS AT THE CENTER OF THE SCİENCE OF SARF: WORD PRODUCTION FROM THEORY TO PRACTİCE

Ahmet Faruk Çalışkan, Master's Student.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Faculty of Theology

Abdullah Kuşçuoğlu, Dr. Lecturer.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Faculty of Theology

Arabic, as a rich and deep-rooted language, has a very systematic and complex structure in word production. This aspect, which is different from Western languages, is a common feature of the Semitic languages. This aspect, which serves as a word derivation factory for Arabic, is handled by Sarf. This situation is important for the development of the language. "Babs", one of the basic building blocks of the language, play an important role in word derivation and meaning expansion processes. Babs are patterns that are formed by placing the root letters in certain patterns in Arabic grammar and determine the meanings and functions of words.

In this symposium, we want to show how Arabic produces words by revealing the functioning of babs as word-formation templates/patterns. The partial historical development of the science of Sarf will also be mentioned from time to time in our presentation. However, the historical development of Sarf is not our main field of study. Nevertheless, its historical development, linguistic features and usage areas will be emphasized. In addition, the importance of babs in the Arabic language and their comparative analysis with other languages will also be discussed in our study. In this context, the role of babs will be examined in detail in order to understand how the rich vocabulary of Arabic was formed and how the meanings of these words expanded.

Babs are one of the basic elements of the word derivation process in the Arabic language. These structures, formed by placing root letters in certain patterns, determine the meanings and functions of words. For example, the pattern "fa'ala" is generally used in the derivation of verb roots, while the pattern "maf'ul" is used in the derivation of words with object meaning. These patterns play an important role in the formation of the rich vocabulary of the Arabic language.

The aim of our study is to show the participants the mechanisms of word formation in Arabic and how these mechanisms contribute to the richness of the language. This aspect of Arabic, which makes it richer than other languages, also gives it advantages. In addition, our study will also provide information on how babs can be used in language learning and teaching. In this way, it is aimed that individuals who learn and teach Arabic will have a better understanding of the structure of the language and use this knowledge more effectively in practice. In addition, within the boundaries of this paper, the potential of Arabic to produce new concepts and the extent to which it tolerates the modernization of the language will be seen.

It will create an important awareness for the understanding and learning of Arabic as a religious language in the Turkish-speaking world, as well as a ground that will enable academic circles to understand the philosophical foundations of the Arabic language.

In our study, we will first endeavor to give shape to the classical texts on sarfa. Then, secondary sources and academic articles, papers and theses will find their place in our study. In our study, comparisons will be made as a method, textual analysis and text construction methods will be used.

Keywords:Arabic, Sarf, Babs.

LİSE ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL SORUMLULUK PROJESİ: ZİHİNSEL ENGELLİLER OKULU ÖRNEĞİ

Sinan Bölükbaş, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Programları ve Öğretimi

Emine Zehra Turan, Doç. Dr.

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

Ertürk eğitimi bireyin davranışlarında kasıtlı olarak ve kendi yaşantıları yoluyla istendik davranış değişikliği meydana getirme süreci olarak tanımlamıştır. Eğitim, bireylere yaşamları boyunca öğrenme yetisi kazandıran ve bu sayede kişisel ve toplumsal gelişime katkı sağlayan bir süreçtir. Eğitim sadece okulda veya ders kitaplarıyla sınırlı kalmaz, aynı zamanda yaşamın her alanında karşılaşılan deneyimlerden, ilişkilerden ve etkileşimlerden de öğrenme süreci olarak değerlendirilir. Ertürk'e göre eğitim, bireyleri hayata hazırlayan, aynı zamanda insan olmanın gerektirdiği değerleri ve sorumlulukları da kazandıran bir süreçtir(Ertürk,1973). Eğitimin tanımındaki kasıtlı istendik ve kendi yaşantıları kelimeleri dikkat çekmektedir. Sosyal sorumluluk projeleri kasıtlı öğrencinin kendi yaşantısı yoluyla gerçekleşen istendik yönde davranış değiştirme ihtimali yüksek etkinlikler olduğu söylenebilir. Çünkü sosyal sorumluluk projelerinde öğrencinin aktif katılımı ve süreci yönetmesi söz konusudur. Sosyal sorumluluk farkındalığının ve bilincinin gelişmesiyle hem bireyler hem de kurumlar var oldukları topluma hizmet ederek bu sorumluluklarını yerine getirmeye çalışmaktadır. İçinde bulunduğumuz teknoloji çağına hazırlanan, geleceği inşa edecek nesillerin hayata hazırlanması için sosyal, duyuşsal beceriler kazanması hayatı anlamlandırma açısından bireysel ve sosyal sorumluluk alanlarında gelişim göstermesi gerekmektedir. Yeni Dünyanın gereksinimi doğrultusunda insani yönü gelişmiş, duyarlı ve değerleri yaşantısında aktifleştiren bireylere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çalışmanın amacı lise öğrencilerinin sosyal sorumluluk çalışması kapsamında yapacakları orta düzey zihinsel engelliler okulu ziyaretinde sosyal sorumluluk projesinin eğitime etkisini ortaya çıkarmaktır. Çalışmanın yönteminde nitel araştırma eylem araştırması kullanılmıştır. Araştırma kapsamında, 5 kişilik öğrenci grubuyla ilgili okul ziyaret edilmiş ve öğrenciler okul ve zihinsel engelli öğrencileri hakkında bilgi sahibi olması sağlanmıştır. Ardından öğrencilerin hangi etkinliklere katılım sağlayabilecekleri hakkında detaylı bilgi alınmıştır. Deneyim sağlayan öğrenci grubu sınıf arkadaşlarıyla deneyimlerini paylaşarak neler yapılabileceği hakkında fikir alışverişinde bulunmuştur. Öğrenciler ve sınıf öğretmenleri tarafından çeşitli oyun ve eğlence etkinlikleri planlanmıştır. Belirlenen gün ve saate 20 öğrenci 2 öğretmen ve 1 idareci ile ilgili okul yeniden ziyaret edilmiş ve etkinlikler okul bahçesinde gerçekleştirilmiştir. Etkinlik sonrasında araştırma soruları etkinliğe katılan öğrencilere verilmiş ve cevaplamaları istenmiştir. 6 tane açık uçlu sorudan oluşan görüşme formu kullanılmıştır. Formlar bizzat araştırmacı tarafından toplanılmıştır. Ardından elde edilen formlar içerik analiz yöntemiyle yorumlanmıştır. Verilen cevaplar kodlanmış ve frekans ve yüzdeleri alınmıştır. Özellikle dikkat çeken cevaplar bire bir aktarılmıştır. Öğrencilerin program sonrası sorulara verdikleri cevaplar şu şekilde sıralanabilir: Engelli öğrencilerle bolca vakit geçirdikleri için empati yeteneklerinin geliştiği, engelli çocuklara karşı bakış açılarının değiştiği, engelli öğrencilere mutluluk sağladıklarını ve topluma engellilerin entegre edilmesinin önemini anladıkları, engellilerle ilgili bilgi sahibi olduklarını, bu tarz sosyal faaliyetlere bundan sonra da katılmaya istekli olacakları, başkasının hayatına dokunmanın onlar için basit, karşı taraf için çok önemli olduğunu fark ettiklerini ve engelli bireylerle nasıl vakit geçirilebileceğini öğrendiklerini ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: 1; Eğitim, 2; sosyal sorumluluk, 3; engelli bireyler

HIGH SCHOOL STUDENTS' SOCIAL RESPONSIBILITY PROJECT: THE EXAMPLE OF A SCHOOL FOR THE MENTALLY DISABLED

Sinan Bölükbaş, *Master's Student*,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Faculty of Education, Curriculum and Instruction

Emine Zehra Turan, *Assoc. Dr.*

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Faculty of Education

Ertürk defined education as the process of intentionally creating desired behavioral changes in an individual's behavior through their own experiences. Education is a process that provides individuals with the ability to learn throughout their lives and thus contributes to personal and social development. Education is not limited to school or textbooks, but is also evaluated as a process of learning from experiences, relationships and interactions encountered in every area of life. According to Ertürk, education is a process that prepares individuals for life and also provides them with the values and responsibilities required by being human (Ertürk, 1973). The words intentionally desired and own experiences in the definition of education are striking. It can be said that social responsibility projects are activities that are intentionally desired and have a high probability of changing behavior in the desired direction through the student's own experience. Because in social responsibility projects, the student's active participation and management of the process are in question. With the development of social responsibility awareness and consciousness, both individuals and institutions try to fulfill these responsibilities by serving the society in which they exist. The generations that are preparing for the technological age we are in, who will build the future, need to gain social and emotional skills and develop in terms of making sense of life in order to prepare for life. In line with the needs of the New World, individuals with developed human aspects, who are sensitive and who activate values in their lives are needed. The aim of this study is to reveal the effect of the social responsibility project on education during the visit to the school for the mentally disabled by high school students within the scope of the social responsibility study. Qualitative research action research was used in the method of the study. Within the scope of the study, the school was visited with a group of 5 students and the students were provided with information about the school and mentally disabled students. Then, detailed information was obtained about which activities the students could participate in. The student group that gained experience shared their experiences with their classmates and exchanged ideas about what could be done. Various game and entertainment activities were planned by the students and class teachers. The school was visited again with 20 students, 2 teachers and 1 administrator on the determined day and time and the activities were carried out in the school garden. After the activity, the research questions were given to the students who participated in the activity and they were asked to answer. An interview form consisting of 6 open- ended questions was used. The forms were collected by the researcher himself. Then, the obtained forms were interpreted using the content analysis method. The answers given were coded and their frequencies and percentages were obtained. Particularly striking answers were reported verbatim. The answers given by the students to the questions after the program can be listed as follows: They stated that their empathy skills improved because they spent a lot of time with disabled students, their perspectives towards disabled children changed, they made disabled students happy and understood the importance of integrating disabled people into society, they gained information about disabled people, they would be willing to participate in such social activities from now on, they realized that touching someone else's life was simple for them but very important for the other party, and they learned how to spend time with disabled individuals.

Keywords: Education, Social Responsibility, Disabled Individuals

Rusya saldırgan dış politikasının sonucunda 2022 yılının Şubat ayında Ukrayna'yı işgal etmiştir. Bu işgalin gerçekleşme nedenlerinden birisi Ukrayna'nın NATO'ya (Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü) katılma isteğidir. Bu işgal, dünya ekonomisi için yeni bir sorun yaratmıştır. Savaş koronavirüs salgınının ardından küresel piyasayı alt üst etmiştir. Bu çalışmanın araştırma sorusu Rusya'nın Ukrayna'yı işgalinin Türk ekonomisini nasıl etkilediğine yöneliktir. Çalışmada yöntem olarak, savaşın Rusya ve Ukrayna'ya etkilerinin karşılaştırılması üzerinden Türk ekonomisine yansımaları bazı nitel ve nicel verilerle ortaya konulmak istenmektedir. Bu işgal, Rus ekonomisini de derinden etkilemiştir. Ruble dolar karşısında tarihi bir düşüş yaşamış, bu açığı kapatmak için de enerji alanındaki ödemeleri ruble ile almıştır. Ukrayna'nın ekonomisine bakıldığında ise çiftçiler tarım alanında zorlanmıştır ve bunun sonucunda Ukrayna tarım alanındaki ihracatına kısıtlama getirmiştir. Ukrayna savaşı sadece bu iki ülkeyi değil tüm dünya ekonomisini derinden etkilemektedir. Bunun başlıca sebebi ise enerji, gıda ve finansmanda artan fiyatlar yüzünden dışa bağımlı olan ülkeler için bir şok etkisi yaratmıştır. İşgalin başlamasıyla Batılı ülkeler tarafından Rusya'ya yaptırımlar başlamıştır. SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication) sisteminden çıkarılmış, enerji alanında kısıtlamalar getirilmiş ve bu durum Rusya'nın ekonomisini zorlamıştır. (Anadolu Ajansı,2023) Türkiye'nin doğal gaz tüketiminin yüzde 40'ını Rusya karşılamaktadır. Türkiye petrol konusunda dışa bağımlı olan bir ülkedir. Türkiye petrolü dışa bağımlılığından ötürü daha pahalıya almakta ve bu durum cari açığında büyümesine yol açmaktadır. Türkiye, bu yaptırımlara eşlik edememiş, Rusya ve Ukrayna arasında arabuluculuk rolü üstlenmeye çalışmıştır. Türkiye, NATO üyesi olmakla beraber, Rusya ve Ukrayna ile de ticari ve siyasal ilişkileri son derece önemli konumdadır. Bundan dolayı Türkiye, tarafsızlığını korumayı tercih etmiştir. Türkiye bu savaşta üçüncü bir devlet olmasından dolayı iki devlet arasındaki esirlerin değişimi ve tahıl koridorunun açılması gibi sorunlara arabuluculuk girişimlerinde bulunmuştur. Türkiye'nin yanı başında bir savaşın olması ülkeyi de olumsuz yönde etkilemektedir. Zira Karadeniz bu üç ülkenin (Türkiye- Rusya-Ukrayna) çıkar alanlarında rekabete yol açmaktadır. Bu ülkelerde oluşan en ufak gerginlikler dahi Türkiye'de büyük yankı uyandırmaktadır. Diğer önemli bir neden ise Türkiye'nin tarım alanındaki en önemli ticaret payına Rusya'nın sahip olmasıdır. Türkiye ne kadar denge siyasetini sağlasa da BM'deki oylamada Türkiye Rusya'yı kınayan taraf olmuştur. Türkiye'de turizm sektörü farklı paraların birimlerinin girişini sağlayan kapılardan birisidir. Türkiye bu savaşın ilk yıllarında %27,3 civarında bir turizm kaybının yaşandığı tespit edilmiştir (TUİK,2022). Fakat şuan bu turizm kaybı yavaş yavaş kapanmış Türkiye'nin yazlık bölgeleri Rus ve Ukraynalı göçmenlere ev sahipliği yapmıştır.

Anahtar Kelimeler: Savaş, Küresel Ekonomi, Yaptırımlar, Finansal Piyasalar

Elif Sert, Undergraduate Student,

Kırşehir Ahi Evran University International Relations, elifsertt@gmail.com

As a result of its aggressive foreign policy, Russia invaded Ukraine in February 2022. One of the reasons for this invasion was Ukraine's desire to join NATO (North Atlantic Treaty Organisation). This invasion created a new problem for the world economy. The war turned the global market upside down after the coronavirus outbreak. The research question of this study is how Russia's invasion of Ukraine affected the Turkish economy. As a method in the study, it is aimed to reveal the reflections of the war on the Turkish economy by comparing the effects of the war on Russia and Ukraine with some qualitative and quantitative data. This invasion has also deeply affected the Russian economy. The rouble experienced a historic fall against the dollar, and in order to close this deficit, payments in the field of energy were made in rubles. When we look at the economy of Ukraine, farmers were forced in the field of agriculture and as a result, Ukraine imposed restrictions on its exports in the field of agriculture. The Ukrainian war deeply affects not only these two countries but also the whole world economy. The main reason for this is that it has created a shock effect for countries that are dependent on foreign energy, food and finance due to rising prices. With the beginning of the occupation, sanctions were imposed on Russia by Western countries. It was excluded from the SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication) system, restrictions were imposed in the field of energy, and this situation strained Russia's economy. (Anadolu Agency, 2023) Russia meets 40 per cent of Turkey's natural gas consumption. Turkey is a country dependent on foreign oil. Turkey buys oil more expensively due to its foreign dependence and this leads to an increase in the current account deficit. Turkey could not accompany these sanctions and tried to play a mediation role between Russia and Ukraine. Turkey is a member of NATO and has very important commercial and political relations with Russia and Ukraine. Therefore, Turkey has preferred to maintain its neutrality. Since Turkey was a third state in this war, it attempted to mediate problems between the two states such as the exchange of prisoners and the opening of the grain corridor. The fact that there is a war next to Turkey also affects the country negatively. Because the Black Sea leads to competition in the interests of these three countries (Turkey-Russia-Ukraine). Even the slightest tensions in these countries have great repercussions in Turkey. Another important reason is that Russia has the most important trade share in Turkey's agricultural sector. No matter how much Turkey maintains a policy of balance, Turkey has been the party to condemn Russia in the UN vote. The tourism sector in Turkey is one of the gateways for the entry of different currencies. In the first years of this war, Turkey was found to have suffered a tourism loss of around 27.3%. (TUIK, 2022) But now this tourism loss has been gradually closed and Turkey's summer regions have hosted Russian and Ukrainian immigrants.

Keywords: War, Global Economy, Sanctions, Financial Markets

ULUSLARARASI SİSTEMDE GÜVENLİK SORUNU OLAN TERÖRİZMİN EKONOMİK ZARARI VE İNSAN HAKLARINI İHLALİ

Rabia Gül KOCA, Yüksek Lisans Öğrencisi.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, İF, rrabiakocaa@gmail.com

Elif Beyza PALANCI, Yüksek Lisans Öğrencisi.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, İF, palanciimren4@gmail.com

Uluslararası sistemde güvenlik sorunları kaçınılmazdır. Bu sorunlardan birisi olan terörizm, günümüzdeki en önemli küresel meselelerdendir. Terör: temelinde şiddet, korkutma ve yıldırma eylemleri yatan; askeri veya sivil hedeflere karşı girişilen şiddet eylemleridir. Bu eylemlerin pek çok nedeni bulunmaktadır. Terörizmin nedenlerini tek bir çerçevede ele almak güçtür. Çünkü, terörizm çok çeşitlidir ve her birinin altında farklı sebepler yatmaktadır. Terör, bugün dünyanın içinde bulunduğu karışık dönemde pek çok ülkenin mevcut düzenine yönelik bir tehdit unsuru hâline gelmekle birlikte devletlerin güvenliği, uluslararası ilişkiler ve toplum refahı üzerinde derin etkiler yaratmaktadır. Ayrıca terör eylemleri birçok sorunu beraberinde getirmektedir. Bu sorunlar siyasi istikrarsızlık, toplumsal korku ve güvensizlik, sosyal kültürel etkiler, ekonomik zararlar ve insan hakları ihlal etmek gibi sorunlar olarak ele alınmaktadır. Bu çalışmada terörizmin eylemleri neticesinde oluşturduğu ekonomik zararlar ve insan haklarını ihlali üzerinde durulacak bahsi geçen sorunlar 11 Eylül saldırıları kapsamında örneklendirilmeye çalışılacaktır. Terör ve terörizm kavramları güvenlik ile doğrudan alakalıdır. Güvenlik ise ekonomi ve insan hakları ile bağlantılıdır. Güvenliğin aksatıldığı, sağlanamadığı yerlerde ekonomik sorunlarla mücadele etmek çok daha zordur. Terör girişimleri sadece sosyal ve politik anlamda değil ekonomik anlamda da devleti zarara uğratar. Terörizmin ekonomiyi etkilediğine yönelik, oluşturduğu etkiler bakımından örnek olarak 11 Eylül saldırılarını göstermemiz mümkündür. 11 Eylül saldırıları tarihin en büyük terör saldırılarından birisi olarak ele alınmaktadır. Bu saldırılarla New York'un alt yapısı büyük ölçüde zarar görmüş ve ekonomi çalışamayacak hale gelmiştir. Yapılan çalışmalar bu süreçte ortaya çıkan ekonomik kaybı küresel düzeyde on milyonlarca dolar olarak tahmin etmektedir. Sadece havacılık sektörü yaklaşık 4.4 milyar dolar zarar görmüş ve yüz bin personel işten çıkarılmıştır. Sebana Hava Yolları faaliyetini durdurmuş ve Pasifik Bölgesinde birçok hava yolu şirketi iflas ile karşı karşıya gelince devletleri tarafından satın alınmak zorunda kalmıştır. Tüm dünyayı etkileyen bu eylemlerden Türk Hava Yolları da benzer biçimde zarar görmüştür. İç ve dış hatlar ile yolcu taleplerinde %50' ye varan düşüşler yaşanmış, buna bağlı olarak bir kısım çalışanın işine son verilmiştir. (Sezgin, 2002:144-145; aktaran, Çelik ve Öztürk, 2009). Bu örnekte görüldüğü üzere, söz konusu maliyetler terörizmin ekonomi ile doğrudan ilişkili olduğunu göstermektedir. Çünkü terörle ve terör eylemleri ile mücadele konusunda oldukça ciddi maliyetler harcanmakla birlikte, herhangi bir terör eyleminden sonra ulusal ya da uluslararası ekonomi zarar görmektedir. Öte yandan, yıllar boyunca terör eylemlerinin her çeşidi masum insanların yaşamlarını tehdit ederek temel özgürlüklerini ihlal etmektedir. Terör, silahlı eylemler vasıtasıyla sesini duyurmak ister ve bu eylemler insanların en doğal hakkı olan yaşam haklarına saldırı niteliğindedir. 11 Eylül saldırıları insanların yaşam haklarını elinden almış, saldırı neticesinde 2.977 sivil, 192'ü saldırgan olmak üzere toplamda 2.996 kişi hayatını kaybetmiştir. Sonuç olarak, Terör eylemleri hangi amaçla yapılırsa yapılsın her durumda büyük bir tehdit unsurudur. Herhangi bir amaca (bu amaç çoğunlukla siyasaldır) ulaşmak için, sivillerin veya güvenlik görevlilerinin, propagandaya yönelik ses getirici eylemlerle öldürülmesi ya da özel veya kamu mallarına zarar veren eylemler şeklinde ortaya çıkan terör, bugün itibarıyla tüm dünya devletlerinin sorunu hâline gelmiştir. Dünyanın dört bir yanında gerçekleşen terör eylemleri, devleti ekonomik açıdan yıpratırken, aynı zamanda hedefinde olan insanların başta yaşam ve mülkiyet hakkı olmak üzere birçok hakkını ihlal etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası sistem, terörizm, ekonomi, insan hakları

ECONOMIC DAMAGE AND HUMAN RIGHTS VIOLATION OF TERRORISM AS A SECURITY PROBLEM IN THE INTERNATIONAL SYSTEM

Rabia Gül KOCA, Master's Student,

Nevsehir Haci Bektas Veli University, Department of Economics, rrabiakocaa@gmail.com

Elif Beyza PALANCI, Master's Student,

Nevsehir Haci Bektas Veli University, Department of Economics, palanciimren4@gmail.com

Security problems are inevitable in the international system. Terrorism, one of these problems, is one of the most important global issues today. Terrorism: acts of violence against military or civilian targets, which are based on violence, intimidation and terrorism. There are many reasons for these acts. It is difficult to address the causes of terrorism in a single framework. This is because terrorism is very diverse and there are different reasons underlying each of them. Terrorism has become a threat to the existing order of many countries in the turbulent period the world is in today, and it has a profound impact on the security of states, international relations and social welfare. Moreover, acts of terrorism bring with them many problems. These problems include political instability, social fear and insecurity, social cultural impacts, economic damages and human rights violations. In this study, the economic damages and human rights violations caused by terrorism will be emphasized and the aforementioned problems will be exemplified in the context of the September 11 attacks. The concepts of terror and terrorism are directly related to security. Security is linked to economy and human rights. It is much more difficult to fight economic problems in places where security is disrupted or not ensured. Terrorist attempts damage the state not only socially and politically, but also economically. It is possible to cite the September 11 attacks as an example of the effects of terrorism on the economy. The September 11 attacks are considered one of the largest terrorist attacks in history. With these attacks, New York's infrastructure was greatly damaged and the economy became inoperable. Studies estimate the economic loss resulting from this process to be tens of millions of dollars globally. The aviation industry alone suffered a loss of approximately 4.4 billion dollars and one hundred thousand personnel were laid off. Sebana Airlines ceased its operations and when many airline companies in the Pacific Region faced bankruptcy, they were ordered by their governments. Had to be purchased Turkish Airlines was similarly damaged by these actions that affected the whole world. Decreases of up to 50% in passenger demands for domestic and international flights occurred, and as a result, some employees were dismissed. (Sezgin, 2002:144-145; cited in Çelik and Öztürk, 2009). As seen in this example, these costs show that terrorism is directly related to the economy. Because, although serious costs are spent in the fight against terrorism and terrorist acts, the national or international economy suffers damage after any terrorist act. On the other hand, all kinds of terrorist acts have threatened the lives of innocent people and violated their fundamental freedoms over the years. Terrorism wants to make its voice heard through armed actions, and these actions are an attack on people's right to life, which is their most natural right. The September 11 attacks took away people's right to life, and as a result of the attack, a total of 2,996 people lost their lives, including 2,977 civilians and 192 attackers. As a result, terrorist acts are a major threat in any situation, regardless of the purpose they are carried out. Terrorism, which occurs in the form of killing civilians or security officers with loud propaganda-oriented actions or actions that damage private or public property in order to achieve any purpose (this purpose is mostly political), has become a problem for all states of the world as of today. Terrorist acts taking place all over the world, while eroding the state economically, also violate many rights of the people they target, especially the right to life and property.

Keywords: International system, terrorism, economy, human rights

ANTROPOSEN ÇAĞDA İKLİM GÖÇÜ PROBLEMİ

Hanife Aydoğan, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Aksaray Üniversitesi, İİBF, hanife.aydogan21@ gmail.com

Aynur Demir, Prof.Dr.

Aksaray Üniversitesi, İİBF, aynurdemir@ aksaray.edu.tr

İnsanın doğaya ve doğal kaynaklara gösterdiği tutum sonucu oluşan küresel ısınma kaynaklı iklim değişikliği, buzulların erimesi, deniz seviyesinin yükselmesi, gıda ve su kıtlığı, artan seller, aşırı sıcaklık, çölleşme, tarım alanlarının verimini kaybetmesi, orman yangınları, daha fazla hastalık ve ekonomik kayıplar gibi tehditleri beraberinde getirmiştir. Küresel ölçekte yerküre büyük bir sorun haline gelen doğal afetler nedeni ile meydana gelen iklim göçü ile karşı karşıya kalmıştır.

Tarihin eski çağları boyunca devam eden ve devam etmekte olan göç olgusu, insanların yaşamlarını sürdürdükleri şehirlerden, ülkelerden çeşitli sebeplerle ayrılması olarak ifade edilebilir. Yaşam koşullarının iyileştirilmesi amacıyla yapılan göç, daha iyi koşullara ulaşmak için ekonomik, çatışma ortamından uzaklaşmak için sosyal ve çevresel faktörler nedeni ile gerçekleştirilmektedir. Çevresel faktörlerin göç konusunda itici bir etkiye sahip olduğu bilinmektedir.

İklim değişikliğine bağlı etkiler dünyanın farklı bölgelerinde, farklı oranlarda görülmektedir. Bu durumun olumsuz etkilerinin daha çok gelişmemiş, savunmasız ve kırılgan bölgelerde yoğunluk kazandığı bilinen bir gerçekliktir. İklimdeki değişkenliğin bu hızla devam etmesi durumunda milyonlarca insanın zorunlu olarak yerinden edilmesi, statü, kültür, adalet ve haklar konusunda zorluklarla karşı karşıya kalması öngörülen bir gerçekliktir.

İklim değişikliğine bağlı insan hareketliliği, uluslararası hukuki değerlendirmede ne mülteci, ne göçmen, ne de vatansız olarak statü almamaktadır. Bu durum iklim göçmenlerinin hangi kategoride değerlendirilmesi gerektiği sorununu beraberinde getirmiştir. Yerleştirilmeleri, korunmaları, konumları ve hukuki hakları konusunda bir düzenleme bulunmaması iklim göçmenleri konusunda belirsizliğe yol açmaktadır. Uluslararası hukuki boyutta yer almayan iklim göçmenleri sorunu, her devletin kendi hukuki düzenlemeleri ile geçici çözümler ürettikleri görülmektedir. Tuvalu ve Kiribati adaları doğal afetlerle mücadele eden ve gelecekte sular altında kalacak olan ada ülkeleri olarak iltica etmek istedikleri ülkelere müracaat etmişler, ancak kabul cevabı alamamışlardır. Kabul edilmeyişlerinin gerekçesi olarak çevresel faktörlerin iltica için geçerli bir sebep olmaması sunulmuştur. Bu örnekler göç olgusunun yeniden düzenlenerek tanımlanması gerektiğini ortaya koymaktadır. 40,5 milyon insanın 2020 yılında afetler nedeni ile yer değiştirdiği raporlanmışken, durumun aciliyeti daha iyi anlaşılacaktır.

İklim değişikliğine bağlı göçleri iki ana başlıkta sıralamak mümkündür. Bunlar;

Hızlı ve ani gelişen iklim değişikliği ile gerçekleştirilen iklim göçü; seller, fırtınalar ve kasırgalar,

Yavaş ve kademeli gelişen iklim değişikliği ile gerçekleştirilen iklim göçü; deniz seviyesinin yükselmesi, artan sıcaklık, kuraklık ve çölleşme.

Yapılan çalışmalar sonucunda elde edilen verilere göre, küresel ısınma en çok buzulları etkileyecektir. Buzulların erimesi ile birlikte, deniz seviyesindeki yükselme sellere ve fırtınalara sebep olacaktır. Bu nedenle kıyı bölgelerde bulunan şehirlerin, ülkelerin sular altında kalacağı ve bu bölgelerde yaşayan insanların göçe zorlanacağı düşünülmektedir.

Küresel ölçekte 21.yy'ın çevre sorunları ile mücadele edileceği düşünüldüğünde, alınan tedbirlerin ne kadar yeterli olduğu gözden geçirilmelidir. Çünkü iklim değişikliği çok katmanlı bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Doğal afetlerin insan hareketliliğine etkisi olabileceği gibi, gıda üretimi, temiz su

kaynakları ve toprağın verimi konusunda da olumsuz etkileri olacağı bilinmektedir. Bu da çatışmaların yaşanmasına neden olacaktır.

Bu çalışma, iklim değişikliğine bağlı iklim göçü konusunda doküman incelemesi yapılarak oluşturulmuştur. İklimsel göç hareketlerinin alt yapısında yer alan nedenleri incelenmiş, iklim değişikliğinin göç üzerindeki etkileri izah edilmeye çalışılmıştır. Küresel, ulusal ve yerel boyutta çalışmaların yapılması gerektiği vurgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Küresel Isınma, İklim Değişikliği, İklim Göçü.

Hanife Aydoğan, Master's Student,

Aksaray University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, hanife.aydogan21@gmail.com

Aynur Demir, Prof.Dr.

Aksaray University, İİBF, aynurdemir@aksaray.edu.tr

Global warming-induced climate change, which is the result of human attitudes towards nature and natural resources, has brought threats such as melting glaciers, sea level rise, food and water scarcity, increased floods, extreme heat, desertification, loss of productivity of agricultural lands, forest fires, more diseases and economic losses. On a global scale, the earth has faced climate migration due to natural disasters, which has become a major problem.

The phenomenon of migration, which has continued and continues throughout the ancient ages of history, can be expressed as people leaving the cities and countries where they live for various reasons. Migration for the purpose of improving living conditions is carried out due to economic factors to reach better conditions, social and environmental factors to get away from the conflict environment. Environmental factors are known to have a driving effect on migration.

The impacts of climate change are observed at different rates in different parts of the world. It is a known reality that the negative impacts of this situation are more intense in undeveloped, vulnerable and fragile regions. If climate variability continues at this rate, millions of people will be forcibly displaced and will face difficulties in terms of status, culture, justice and rights.

Human mobility due to climate change is neither refugee, migrant nor stateless in international legal assessment. This situation has brought about the problem of which category climate migrants should be evaluated. The lack of a regulation on their settlement, protection, location and legal rights leads to uncertainty about climate migrants. The problem of climate migrants, which is not included in the international legal dimension, is seen to produce temporary solutions with each state's own legal regulations. Tuvalu and Kiribati, as island countries that are struggling with natural disasters and will be flooded in the future, have applied to the countries they want to asylum, but they have not received an acceptance response. The reason given for their refusal was that environmental factors were not a valid reason for asylum. These examples reveal that the phenomenon of migration needs to be reorganized and redefined. With 40.5 million people reported to be displaced due to disasters in 2020, the urgency of the situation will be better understood.

It is possible to classify climate change-related migrations under two main headings. These include;

- Climate migration due to rapid and sudden climate change; floods, storms and hurricanes,
- Climate migration driven by slow and gradual climate change: sea level rise, rising temperatures, drought and desertification.

According to the data obtained as a result of the studies, global warming will affect glaciers the most. With the melting of glaciers, the rise in sea level will cause floods and storms. For this reason, it is thought that cities and countries in coastal regions will be flooded and people living in these regions will be forced to migrate.

Considering that the environmental problems of the 21st century will be tackled on a global scale, the adequacy of the measures taken should be reviewed. Because climate change is a multi-layered problem. It is known that natural disasters may have an impact on human mobility as well as negative effects on food production, clean water resources and soil fertility. This will lead to conflicts.

This study is based on a document review on climate migration due to climate change. The reasons underlying climatic migration movements were examined and the effects of climate change on migration were tried to be explained. It is emphasized that global, national and local studies should be carried out.

Keywords: Global Warming, Climate Change, Climate Migration³

EMRE TAŞ'IN EĞER BEN KÂBİL İSEM ADLI ROMANININ POSTMODERN BAĞLAMDA İNCELENMESİ

Hilal TAMTÜRK, Doktora Öğrencisi,

*Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü,
tamturkhilal@gmail.com*

Hacı Abdullah ŞENGÜL, Prof. Dr.

*Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü,
asengul@nevsehir.edu.tr*

Postmodernizm, modernizmin ortaya koymuş olduğu temellere karşı olarak ortaya çıkmış bir akımdır. Mimari, felsefe, güzel sanatlar, edebiyat gibi alanlarda etkili olan postmodernizm; Türk edebiyatında 1980'lerden itibaren etkisini göstermeye başlamıştır. Bu tarihten sonra klasik ve modern anlatının dışında özellikle roman türünde postmodern olarak nitelendirilebilecek eserler ortaya koyulmaya başlanmıştır. Roman türünde postmodern anlayışın izleri genelde üstkurmaca, metinlerarasılık, polisiye/gerilim ve tarihe yönelme şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmanın amacı Emre TAŞ'ın 2022 yılında yayınladığı ilk romanı *Eğer Ben Kâbil İsem*'i postmodern romanın taşıdığı özellikler bakımından incelemektir. Çalışmada nitel araştırma desenlerinden betimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Veri toplama tekniği olarak doküman incelemesi yapılmış, verilerin analizinde ise içerik analizi kullanılmıştır. Postmodern unsurların romandaki olay örgüsüne, kişilere, anlatıcı türlerine, zaman ve mekân kurgusu ile romanın üslubuna etkileri tespit edilmeye çalışılmıştır. Roman, Kitâb-ı Kardaşkanî Akıncı Biraderlerin Macerası adlı bir el yazmasıyla başlar. Yazar, daha ilk sayfalardan okurun gerçeklik algısıyla oynamayı başarmıştır. Romanın ilk sayfasında ve son sayfasında bu el yazmasının ilk ve son sayfaları görsel olarak yer almaktadır. Romanda; Hamzanâme, Selçuknâme, Bahnâme gibi gerçekte var olan eserlere gönderme yapıldığı gibi yazarın kurguladığı eserlere de yer verilmiştir. Metinlerarasılık unsurunun alt kategorilerinden biri olarak kabul edilen göndermelere romanda sıkça rastlanmaktadır. Romanın olay örgüsü postmodern romanda sık rastlanan "arayış" izleği etrafında şekillenmiştir. Romanın yapısında çerçeve bir olaydan bahsedilebilir ancak olay bütüncül bir biçimde okura sunulmamıştır. Hem arayış izleği hem de romanın parçalanmış bir olay örgüsüne sahip olması romandaki postmodern unsurlar arasında yer alır. Zülfikâr, Memi, Dragan ve Barak Ahmed adlı kişilerin hayat hikâyeleri dağınık bir kurguyla her biri ayrı bir bölüme denk gelecek şekilde dört ayrı bölümde anlatılmıştır. Romanda gerçek tarihi kişiliklere yer verilse bile bu roman onların romanı değildir. Romanın kişileri akıncılar, cariyeler, eşkiyalar, yeniçeriler yani günlük hayatta var olan sıradan kişilerdir.

Romanda anlatıcı çeşitliliği söz konusudur. Okur, olayları bazen bir el yazmasından bazen etrafta dolaşan rivayetlerden bazen de olayı bizzat yaşayan kişinin ağzından öğrenir. Anlatıcı, olaylar hakkında okur kadar bilgiye sahiptir; olayların ötesini, sonucunu bilemez ve olaylarla ilgili bir yargıya varamaz. Bu yönleriyle romandaki anlatıcıların postmodern roman yapılarındaki anlatıcı ile benzerlik gösterdiği söylenebilir. Romanda çizgisel ve kronolojik bir zamandan bahsetmek güçtür. Yazar, olayları oluş sırası içinde vermez ve geri dönüş tekniğine sıkça başvurur. Balkan coğrafyasında geçen romanda gerçek mekân adları olduğu gibi kurmaca mekân adlarına da rastlanılmaktadır. Mekân tasvirlerinin modern romanlarla benzediği sonucuna ulaşılabilir. Romanda postmodern mekân özelliklerine rastlanılmamıştır. Roman üslup açısından oldukça çeşitlidir. Anlatıcı kimi zaman destansı kimi zaman masalsı bir anlatıma başvurur kimi zaman da meddah anlatıcı rolüne bürünür. Romanda manilerden, halk hikâyelerinden, şiirden, efsanelerden çokça faydalanılmıştır. Dönemin konuşma diline, edebî diline, argoya, uydurma sözcüklere romanda yer verilmiştir. Romanın dili, romanın temellendiği tarihi fon ile uyumludur. Emre TAŞ, romanda kullandığı tüm bu postmodern unsurlar ile okurun merakını diri tutmayı başarmıştır. Romanda okur nesnel gerçeklik ile kurmaca arsında gidip gelir. Yukarıda belirttiğimiz bulgulardan yola çıkarak Emre TAŞ'ın romanını, temelini Doğu geleneğinden alan postmodern bir roman olarak nitelendirmek mümkündür.

Anahtar Kelimeler: Emre TAŞ, Postmodern Roman, Üstkurmaca, Metinlerarasılık

AN EXAMINATION OF EMRE TAŞ'S NOVEL NAMED IF I AM KABIL IN A POSTMODERN CONTEXT

Hilal TAMTÜRK, PhD Student,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Faculty of Science and Literature, Department of Turkish Language and Literature, tamturkhilal@gmail.com

Hacı Abdullah ŞENGÜL, Prof. Dr.

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Faculty of Science and Literature, Department of Turkish Language and Literature, asengul@nevsehir.edu.tr

Postmodernism is a movement that emerged against the foundations of modernism. Postmodernism is influential in fields such as architecture, philosophy, fine arts and literature; It started to show its influence in Turkish literature since the 1980s. After this date, apart from the classical and modern narrative, works that can be described as postmodern, especially in the novel genre, began to be produced. Traces of postmodern understanding in the novel genre generally appear in the form of metafiction, intertextuality, detective/thriller and orientation towards history. The aim of this study is to examine Emre TAŞ's first novel, *If I Am Kâbil*, published in 2022, in terms of the characteristics of the postmodern novel. In the study, descriptive research method, one of the qualitative research designs, was used. Document analysis was used as a data collection technique, and content analysis was used to analyze the data. It has been tried to determine the effects of postmodern elements on the plot, characters, narrator types, time and place setting and the style of the novel. The novel begins with a manuscript called *Kitâb-ı Kardaşkanı Akıncı Brothers Adventure*. The author has managed to play with the reader's perception of reality from the very first pages. The first and last pages of this manuscript are visually included on the first page and last page of the novel. In the novel; References are made to actually existing works such as *Hamzanâme*, *Selçuknâme*, *Bahnâme*, as well as works fictionalized by the author. References, which are considered as one of the subcategories of the intertextuality element, are frequently encountered in the novel. The plot of the novel is shaped around the "quest" theme, which is common in postmodern novels. A frame event may be mentioned in the structure of the novel, but the event is not presented to the reader in a holistic manner. Both the quest theme and the fact that the novel has a fragmented plot are among the postmodern elements in the novel. The life stories of people named Zülfikâr, Memi, Dragan and Barak Ahmed are told in four separate chapters, each corresponding to a separate chapter, with a dispersed fiction. Even though real historical figures are included in the novel, this novel is not their novel. The characters of the novel are raiders, concubines, bandits, janissaries, ordinary people who exist in daily life. There is a variety of narrators in the novel. The reader learns about the events sometimes from a manuscript, sometimes from rumors circulating around, and sometimes from the mouth of the person who experienced the event personally. The narrator has as much knowledge about the events as the reader; He cannot know beyond the events, their consequences, and cannot make a judgment about the events. In these aspects, it can be said that the narrators in the novel are similar to the narrators in postmodern novel structures. It is difficult to talk about a linear and chronological time in the novel. The author often does not give the events in the order in which they occurred and frequently uses the flashback technique. In the novel set in the Balkan geography, real place names as well as fictional place names are encountered. It can be concluded that the place descriptions are similar to modern novels. Postmodern space features are not found in the novel. The novel is quite diverse in terms of style. The narrator sometimes resorts to an epic, sometimes fairy-tale narrative, and sometimes takes on the role of a narrating narrator. The novel made great use of poems, folk tales, poetry and legends. The spoken language, literary language, slang and made-up words of the period are included in the novel. The language of the novel is compatible with the historical background on which the novel is based. Emre TAŞ has managed to keep the reader's curiosity alive with all these postmodern elements he used in the novel. In the novel, the reader is constantly searching for a riddle and oscillates between objective reality and fiction. Based on the findings we mentioned above, it is possible to describe Emre TAŞ's novel as a postmodern novel based on the Eastern tradition.

Keywords: Emre TAŞ, postmodern novel, metafiction, intertextuality

SİCİLL-İ AHVAL KAYITLARINA GÖRE OSMANLI YÖNETİM VE AYDINLANMASINDA KOSOVA
DOĞUMLU DEVLET ADAMLARI (1834-1889)

Döndü DOĞAN, Yüksek Lisans Öğrencisi

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, e-posta:
dogandondur79@gmail.com, ORCID: 0009-0006-7210-3334.

Hüseyin SARAÇ, Doç. Dr.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü,
huseyinsarac@nevsehir.edu.tr ORCID:0000-0002-7007-1571.

Günümüzde biyografi denilen hal tercümeleri kişilerin memuriyet hayatları hakkında bilgi veren kayıtlardır. Bu kayıtlar tarihin en önemli malzemelerinden biridir. İlk olarak orta çağdan itibaren tutulmuştur. Bu vesikalar bizlere geçmişte yaşamış önemli kişiler hakkında önemli bilgiler sunarlar. Benzer kayıtlar Osmanlılar döneminde de tutulmuştur. Osmanlılar devlet kurumlarında en üst makamdan en alt birimlere varıncaya kadar çalışan tüm memurların hal tercümelerinin kayıtları tutulmuştur. Bu süreç Tanzimat'la beraber hız kazanmıştır. II. Abdülhamit döneminde devlet memurlarının biyografileri ilk kez resmi olarak kayıt altına alınmaya başlanmıştır. Bu işler 1879 yılında kurulan Sicill-i Ahval Komisyonunca oluşturulan Sicill-i Ahval Defterleri çalışmamızın da ana malzemesini teşkil etmiştir.

Yakın dönem biyografi çalışmalarının en önemli kaynak malzemelerinden birini oluşturan Sicill-i Ahval Kayıtlarına dayanılarak yaptığımız bu çalışma ile 1834-1889 yılları arasında Kosova ve Kosova'ya bağlı yerleşim birimlerinde doğmuş olan toplam 74 memurun sicil kayıtları incelenerek çeşitli değerlendirmelere tabi tutulacaktır. Böylelikle Kosova'nın Osmanlı Devleti'ne katılmasından ayrılmasına kadarki süreçte devlet kademelerinde istihdam ettiği Kosova doğumlu Osmanlı devlet adamlarının kimler olduğu, baba adı, baba mesleği ve sülale adı, bunun yanında memurların hangi okullarda okudukları bu okullardan mezun olup olmadıkları, bildikleri diller, göreve başlama yaşları, işe başlama biçimleri, aldıkları maaşlar, kendilerine verilen madalya, rütbe ve nişanlara dair detaylı bilgiler verilerek Kosova doğumlu memurların Osmanlı Devleti'nin yönetim ve aydınlanmasında hangi düzeyde katkı sağladıkları ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı, Kosova, Sicill-i Ahval Kayıtları ve Memur.

ACCORDING TO REGISTRATION OF STATES IN OTTOMAN GOVERNANCE AND
ENLIGHTENMENT STATESMEN BORN IN KOSOVO (1834-1889)

Döndü DOĞAN, Master's Student

*Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Institute of Social Sciences, Department of History, e-mail:
dogandonu79@gmail.com, ORCID: 0009-0006-7210-3334.*

Hüseyin SARAÇ, Assoc. Prof. Dr.,

*Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Faculty of Arts and Sciences, Department of History,
huseyinsarac@nevsehir.edu.tr ORCID:0000-0002-7007-1571.*

Today, state translations, called biographies, are records that provide information about people's civil service lives. These records are one of the most important materials in history. It was first popular since the Middle Ages. These documents provide us with important information about important people who lived in the past. Similar records were kept during the Ottoman period. Records of the state of affairs of all civil servants working in Ottoman state institutions, from the highest to the lowest units, were kept. This process accelerated with the Tanzimat. II. During the reign of Abdulhamid, the biographies of civil servants began to be officially recorded for the first time. These works constitute the main material of our study of the Sicill-i Ahval Registers, which were created by the Sicill-i Ahval Commission established in 1879.

In this study, based on the Sicill-i Ahval Records, which constitute one of the most important source materials of recent biography studies, the registry records of a total of 74 civil servants born in Kosovo and its settlements between 1834 and 1889 will be examined and subjected to various evaluations. Thus, who the Ottoman statesmen born in Kosovo were employed at state levels during the period from Kosovo's annexation to the Ottoman Empire to its separation, their father's name, father's profession and family name, as well as which schools the civil servants attended, whether they graduated from these schools, the languages they knew, the start of their duty. It is aimed to reveal the extent to which Kosovo-born civil servants contributed to the management and enlightenment of the Ottoman Empire by giving detailed information about their ages, the way they started working, the salaries they received, the medals, ranks and decorations given to them. will be studied.

Keywords: Ottoman, Kosovo, Sicill-i Ahval Records and Civil Servants.

Hilmi AYKAÇ, Yüksek Lisans Öğrencisi,

Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Hacı Bektaş Veli Araştırma ve Uygulama Enstitüsü, Alevi Bektaşî İlmi Kaynakları Ana Bilim Dalı, Nevşehir, hilmiaykac@gmail.com, ORCID: 0009-0000-0843-6122.

Mihriban ARTAN OK, Dr. Öğr. Üyesi,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Hacı Bektaş Veli Araştırma ve Uygulama Enstitüsü, Alevi Bektaşî İlmi Kaynakları Ana Bilim Dalı, artanmihriban@gmail.com, ORCID: 0000-0002-2349-2234.

Medeniyet, insanın düşünsel, kültürel, ahlâkî ve sosyal gelişiminin bir sonucu olarak ortaya çıkan, tarihsel süreç içinde şekillenen bir yapıdır. Asırlar boyunca insanlar toplumsal bağlar kurarak, birbirlerinden öğrenerek, değerler geliştirerek medeniyetler vücuda getirmişlerdir. Bu anlamda medeniyetlerin temeli insanın kendisidir. İnsan, eşref-i mahlûk olmasının ötesinde medeniyetlerin inşa edicisi ve taşıyıcısıdır. Medeniyetlerin varlıklarını sürdürebilmesi ve gelişebilmesi de insanın kültürüne, değerlerine, düşünce biçimine, toplumsal ilişkilerine ve en önemlisi insan sevgisine bağlıdır. Bu bağlamda insan, sadece medeniyetleri var eden değil, aynı zamanda onlara anlam ve yön veren bir varlıktır. Kadim bir coğrafya olan Anadolu pek çok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Türklerin Anadolu topraklarını yurt edinmeye başladıkları andan itibaren yeni bir medeniyetin de ilk tohumları bu topraklara düşmüştür. Bu süreçte fütüvvetnâmeler ve erkânnâmeler, özellikle halkın İslâm'ı kabulü ve tasavvufî öğretilerin yayılması açısından büyük bir etkiye sahiptir. Bu çalışmada Anadolu fütüvvetnâme ve erkânnâmelerindeki insan sevgisi, Horasan tarihi ve tasavvufu bağlamında ele alınmaya çalışılmıştır. Horasan, pek çok tasavvuf büyüğünün yetiştiği bir iklim olarak insan sevgisini ve hoşgörüyü merkeze alan bir anlayışı temsil etmiştir. Horasan tasavvufunda, insan sevgisi çok derin ve kapsayıcı bir anlam taşımanın ötesinde her şeyin birbiriyle bağlantılı olduğu, Allah'a ulaşmanın yolu olarak insanı ve insanları sevmek gerektiği vurgulanmıştır. Bu minvalde Horasan'dan Anadolu topraklarına Ahîlik ve Bektaşilik geleneğindeki insan sevgisinin fütüvvetnâme ve erkânnâmelerindeki ifadesine tarihsel süreç gözetilerek yer verilmiştir. Kapsayıcı bir bakış açısı gerektiren insan sevgisi konusu Anadolu fütüvvetnâme ve erkânnâmelerinde önce muhtevâ bakımından değerlendirilmiş, devamında Anadolu fütüvvetnâme ve erkânnâmelerinin insana bakışı okuyucuya aktarılmıştır. Fütüvvetnâmelerde, insanın insana hizmet etmesinin aslında kişinin kendi içsel olgunlaşmasını sağlayacağı belirtilir. Yani insan sevgisi, sadece başkalarına olan bir iyilik değil, kişinin kendine olan saygısı ve gelişimi için gereklidir. Erkânnâmelerde ise Hacı Bektaş Veli ve Bektaşiliğin ruhanî disiplinlerine, törenlerine ve öğretilerine yönelik bilgiler görülmektedir. Erkânnâmeler, genellikle tarikatın uygulama biçimlerini, dergâh içindeki düzeni, üyelerin uyacağı kuralları ve manevî yolculuğun aşamalarını açıklayan metinlerdir. Bu metinler, tarikatların manevî ve ahlakî yönlerini düzenlerken, aynı zamanda dinî ritüellerin doğru şekilde yerine getirilmesine rehberlik etmektedir. Fütüvvetnâmeler ve erkânnâmeler, insanların birbirlerine karşı sevgi, saygı ve hoşgörüyle yaklaşmalarını, bu değerleri toplumsal yaşamın her alanında benimsemelerini öğütleyen, çağını aşan öğretilerdendir. Bu metinler, bireysel ve toplumsal düzeyde insan ilişkilerine dair önemli bilgiler sunmuştur. İnsana verilen değer ve insan sevgisi bu öğretilerin özünü oluşturmaktadır. Söz konusu öğretilerin yer aldığı fütüvvetnâmeler ve erkânnâmeler bu çalışmanın ana kaynaklarını oluşturmaktadır. Bu eserler ve eserlerin muhtevâsındaki insan sevgisi çalışmanın çerçevesini oluşturmaktadır. Böylece kaynak analiz yöntemiyle Anadolu'daki önemli olan iki eser türünün insana bakış açısı aşikâr edilecektir. Ayrıca bu çalışmayla analiz edilen fütüvvetnâmeler ve erkânnâmeler, insanı ahlakî ve manevî değerler üzerinden şekillendiren metinler olduğu sonucuna da ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Fütüvvetnâme, Erkânnâme, İnsan Sevgisi, Ahi Evran, Hacı Bektaş Veli

Hilmi AYKAÇ, Graduate Student,

Hacı Bektaş Veli University, Hacı Bektaş Veli Research and Application Institute, Alevi Bektashi Scientific Resources Department, Nevşehir, hilmiaykac@gmail.com, ORCID: 0009-0000-0843-6122.

Mihriban ARTAN OK, Assistant Professor,

Hacı Bektaş Veli University, Hacı Bektaş Veli Research and Application Institute, Alevi Bektashi Scientific Resources Department, artanmihriban@gmail.com, ORCID: 0000-0002-2349-2234.

Civilization is a structure that emerges as a result of human intellectual, cultural, moral and social development and is shaped throughout history. For centuries, people have created civilizations by establishing social ties, learning from each other and developing values. In this sense, the foundation of civilizations is man himself. Beyond being the most honorable of creatures, man is the builder and carrier of civilizations. The survival and development of civilizations depends on man's culture, values, way of thinking, social relations and most importantly, love for humanity. In this context, man is not only a being who creates civilizations, but also gives them meaning and direction. Anatolia, an ancient geography, has hosted many civilizations. From the moment the Turks began to make Anatolia their homeland, the first seeds of a new civilization fell on these lands. In this process, futuwwatnames and erkannames have a great impact, especially in terms of the people's acceptance of Islam and the spread of Sufi teachings. In this study, the love of humanity in Anatolian futuwwatnames and erkannames is tried to be discussed in the context of Khorasan history and Sufism. Khorasan, as an environment where many Sufi masters were raised, represented an understanding that focused on love of humanity and tolerance. In Khorasan Sufism, beyond the fact that love of humanity has a very deep and comprehensive meaning, it is emphasized that everything is interconnected and that loving people and humans is the way to reach God. In this context, the expression of love of humanity in the Ahi and Bektashi traditions from Khorasan to Anatolian lands in futuwwatnames and erkannames is given by considering the historical process. The subject of love of humanity, which requires a comprehensive perspective, is first evaluated in terms of content in Anatolian futuwwatnames and erkannames, and then the perspective of Anatolian futuwwatnames and erkannames on humanity is conveyed to the reader. In the Futuvvetnames, it is stated that a person's service to another person will actually provide the person with their own inner maturation. In other words, love for people is not only a kindness to others, but also necessary for the person's self-respect and development. In the Erkannames, information is seen about the spiritual disciplines, ceremonies and teachings of Hacı Bektaş Veli and Bektashism. Erkannames are generally texts that explain the methods of practice of the order, the order within the lodge, the rules to be followed by the members and the stages of the spiritual journey. While these texts regulate the spiritual and moral aspects of the orders, they also guide the correct performance of religious rituals. Futuvvetnames and Erkannames are teachings that go beyond their time, advising people to approach each other with love, respect and tolerance, and to adopt these values in every area of social life. These texts have provided important information about human relations at the individual and social level. The value given to people and love for people constitute the essence of these teachings. Futuvvetnames and Erkannames, which include these teachings, constitute the main sources of this study. These works and the love for people in the content of these works constitute the framework of the study. Thus, the perspective of two important types of works in Anatolia on people will be revealed through the source analysis method. In addition, it has been concluded that the futuvvetnames and Erkannames analyzed in this study are texts that shape people through moral and spiritual values.

Keywords: Futuvvetname, Erkanname, Love of People, Ahi Evran, Hacı Bektaş Veli

HİŞT HİŞT” HİKÂYESİNİN DEĞERLER AKTARIMI BAKIMINDAN İNCELENMESİ

Elif ATEŞ, Yüksek Lisans Öğrencisi,

*Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı,
ates.elif@ogr.ahievran.edu.tr*

İnsanlıkla beraber ortaya çıktığı kabul edilen değerler, bireylerin ve toplumların davranışlarını, inançlarını, ilişkilerini biçimlendiren normlar silsilesi olarak kabul görmektedir. Değerler; kültürlerin evriminde, toplumsal uyumun sağlanmasında ve bireysel kimliğin oluşmasında kritik rol oynamaktadır. Kültürel değerlerin somutlaştırıldığı edebi metinler, hayatın gerçekliğini yansıtırken bireysel estetik beğenileri de geliştirerek toplumsal değerlerin içselleştirilmesine katkı sağlamaktadır. Edebi metinlerde, kültürel bağların güçlendirilmesinde ve bireyin daha derin insanlık perspektifi kazanmasında önemli bir rolünün olduğu görülmektedir. Bu metinler, bireyin toplumsal farkındalığını, empati yeteneğini geliştirerek daha bilinçli ve duyarlı olmalarına katkıda bulunmaktadır.

Bireyin varlığının temel yönlerinden biri olan yalnızlık, onun iç dünyasını derinden etkiler ve toplumsal yaşamda konumlandığı yer dolayısıyla değerlerin farkındalığına ulaşması için de yeni bir keşfi ifade etmektedir. Yalnızlık süresince birey öz kimliğini düşünmektedir. Edebiyatta yalnızlık, bireyin iç mücadelelerini, çevreyle olan bağlarını ve varoluşsal yolculuğunu öne çıkaran bir motiftir. Sait Faik Abasıyanık, “Hişt Hişt” hikayesinde insanın iç dünyasında var olan huzuru yalnızlık temasıyla işlenmektedir.

Yalın bir anlatımı olan Sait Faik Abasıyanık, özgün üslup ve yeteneğiyle Türk hikayeciliğinde önemli bir isim olarak bilinmektedir. Sosyal dokuya dair izlekler bulundurduğu hikayelerinde, halkın gündelik hayatının yakın tanığı olduğu söylenilebilmektedir. Yazar, bireyin doğayla ilişkisini işlerken kendi farkındalığına ancak terk edilen doğayı hissetmesiyle erişebileceğini okura duyumsatmaktadır. Bu aktarımla yazar, insanın hemen yakınında ya da içinde olduğu doğayı hissetmeye başladığında hayata, yaşama sevincine kavuşacağını vurgulamaktadır. Böylece yazarın sıradan görülen olayları, durumları hikmet dairesi içinde kaleme aldığı söylenebilmektedir.

“Hişt Hişt” hikâyesinde eser dokusuna evrensel nitelikteki doğa sevgisi özenle işlenmektedir. Eleştirel açıdan toplumsal bağların tahrif edildiği dönemde bireyin içine dönerek yalnızlaşması da “Hişt Hişt” hikayesinde işlenen bir tema olarak görülmektedir. Başka bir perspektiften bakıldığında yalnızlık; yoksunluktan ziyade kişinin kendi iç alemine doğru bir yolculuğa dönmektedir. Hikâyede insani değerlere olan bağlılık sebebiyle bireyin yaşama sevincinin arttığı görülürken bu değerlerden uzaklaştıkça yaşamdan zevk alma duygusunun azaldığı da aktarılmaktadır. Bu çalışmada “Hişt Hişt” eseri çerçevesinde yazarın hikayeciliği ve değer yozlaşması yalnızlık temi ile incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Sait Faik Abasıyanık, Yalnızlık, Hikâye

Elif ATEŞ, Master's Student,

Kırşehir Ahi Evran University, Institute of Social Sciences, Department of Turkish Language and Literature, ates.elif@ogr.ahievran.edu.tr

Values, which are accepted to have emerged with humanity, are accepted as a series of norms that shape the behaviors, beliefs and relationships of individuals and societies. Values; It plays a critical role in the evolution of cultures, ensuring social harmony and the formation of individual identity. Literary texts, which embody cultural values, reflect the reality of life and contribute to the internalization of social values by developing individual aesthetic tastes. It is seen that literary texts have an important role in strengthening cultural ties and helping the individual gain a deeper perspective on humanity. These texts help individuals become more conscious and sensitive by improving their social awareness and empathy skills.

Loneliness, one of the fundamental aspects of an individual's existence, deeply affects his inner world and represents a new discovery for him to reach awareness of values due to his position in social life. During loneliness, the individual thinks about his/her self-identity. Loneliness in literature is a motif that highlights the individual's internal struggles, ties with the environment and existential journey. Sait Faik Abasıyanık, in his story "Hişt Hişt", deals with the peace that exists in the inner world of man with the theme of loneliness.

Sait Faik Abasıyanık, who has a simple narration, has been documented as an important name in Turkish storytelling with his unique style and talent. It can be said that in the stories where daily patterns are hidden in the social fabric, the economics of the people's measurements are closely known. While the author deals with the individual's relationship with his personality, he makes the reader feel that his own consciousness can only be reached by feeling the abandoned nature. With these events, the author emphasizes that people begin to feel the nature they are in or around and will experience the joy of living. Thus, it can be said that the author can write about extraordinary events and situations within the circles of wisdom.

In the story "History of History", the work is handled by parsing the basic universal love of nature. Critically, the loneliness of the individual who is distorted by social ties by turning inward is seen as a theme in the story "Hişt Tarih". Economic loneliness from another perspective; Regardless of deprivation, the person returns to his own inner world in a process. While the joy of living is seen in the story due to commitment to human values, it is also conveyed that the enjoyment of life decreases as the distance from these values increases. The framework of this successful work "Hişt Hişt" will be examined with the author's storytelling and the theme of corruption of value and loneliness.

Keywords: Sait Faik Abasıyanık, Loneliness, Story

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK BOYUTLARI İLE UYGULAMALARININ DOĞRUSALLIĞI: HAVALİMANI İŞLETMELERİ SÜRDÜRÜLEBİLİR Mİ?

Enes KARADAĞ, Lisans Öğrencisi,

Gümüşhane Üniversitesi, İşletme/ Yönetim ve Organizasyon Havaçılık Yönetimi

Selvi VURAL, Dr. Öğr. Üyesi,

Gümüşhane Üniversitesi, İşletme/ Yönetim ve Organizasyon

Bu araştırmada, Türkiye’deki havalimanlarında sürdürülebilirlik uygulamalarını değerlendirmek amaçlanmaktadır. Ayrıca, araştırma kapsamında havalimanlarında sürdürülebilirliğin çevresel, ekonomik ve sosyal boyutlarını tespit ederek önemini ortaya koymak hedeflenmektedir. Araştırmada, nitel yöntem tercih edilmiş İstanbul’daki iki havalimanında görüşmeler katılımcılarla yüz yüze gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar sürdürülebilirlik uygulamalarının stratejik avantajlarını ve faydalarını değerlendirerek boyutlarına ilişkin önemli görüşler sunmuştur. Literatür incelendiğinde, sürdürülebilir yapılar üzerine çok sayıda çalışmaya rastlanmakla birlikte, sürdürülebilirlik bağlamında yeşil havaalanlarına ve bu tür tesislerin şehirler ya da insan yaşamı üzerindeki etkilerine odaklanan araştırmaların oldukça sınırlı olduğu görülmektedir. Bu durum, bu konunun hem metodolojik hem de bağlamsal açıdan mevcut çalışmalardan ayrılarak kendine özgü bir değer taşıdığını ortaya koymaktadır. Bu nedenle, söz konusu araştırmanın yalnızca teorik bilgi birikimine değil, aynı zamanda pratik uygulamalara da değerli katkılar sunacağına inanılmaktadır. Özellikle sosyal ve ekonomik sorunların giderek artış gösterdiği günümüzde, sürdürülebilirlik kavramı hem akademik mecrada hem de uygulama alanında giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Sürdürülebilirlik, disiplinler arası bir kavram olarak çevresel, ekonomik ve sosyal boyutları bir araya getiren bütüncül bir yaklaşımı ifade etmektedir. Bu kavram, herhangi bir sistemin işleyişine entegre edilebilecek şekilde geniş bir uygulama alanına sahiptir. Havaçılık sektörü de farklı bileşenleri bir arada barındıran karmaşık yapısı nedeniyle, sürdürülebilirlik ilkelerinin bu üç boyut arasında bir denge kurmayı gerektirdiği bir alan olarak öne çıkmaktadır. Son yıllarda, yeni yasal düzenlemeler ve teşvik mekanizmaları sayesinde birçok havalimanı sürdürülebilirlik programlarını benimsemiş ve bu doğrultuda önemli adımlar atmıştır. Nihayetinde sektörün başarısı, çevresel etkileri en aza indirirken ekonomik sürdürülebilirlik sağlamayı ve toplumsal sorumlulukları göz önünde bulundurmaya başaran bir yönetim anlayışına bağlıdır. Dolayısıyla, bu araştırma, havaçılık sektöründe sürdürülebilirlik ilkelerinin uygulanmasının hem sektör içindeki uygulayıcılara hem de bu alanda çalışan araştırmacılara rehberlik etmesi açısından kritik bir rol üstlenmektedir. Bu bağlamda elde edilen bulgulara bakılacak olursa, havalimanlarında sürdürülebilirlik çalışmaları ağırlıklı olarak çevresel boyutta yoğunlaşmakta; enerji verimliliği, atık yönetimi, karbon ayak izinin azaltılması ve yenilenebilir enerji kullanımı gibi uygulamalar öne çıkmaktadır. Bu çabalar, doğal kaynakları koruma ve çevresel etkileri azaltma hedefleriyle uyum içindedir. Çevresel sürdürülebilirlik genellikle ekonomik faydalarla ilişkilendirilirken, sosyal sürdürülebilirlik unsurlarının ihmal edildiği gözlemlenmiştir. Sosyal uygulamalar genellikle çevresel faaliyetlerin bir uzantısı olarak ele alınmakta, insan faktörü ve çalışan refahı yeterince ön plana çıkmamaktadır. Elde edilen bulgular, havalimanlarında yeşil dönüşümün ve sosyal sürdürülebilirlik farkındalığının artırılması gerektiğini ortaya koymakta, bu unsurların çevresel ve ekonomik uygulamalarla birlikte dengeli bir şekilde ele alınmasının önemine işaret etmektedir. Sürdürülebilirlik raporlamalarının üç boyuta eşit ağırlık vermesi hem havalimanlarının başarısını artıracak hem de toplumsal düzeyde daha geniş bir katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik Boyutları, Uygulamalar, Havalimanı İşletmeleri

LINEARITY OF SUSTAINABILITY DIMENSIONS AND ITS APPLICATIONS: CAN AIRPORT BUSINESSES BE SUSTAINABLE?

Enes KARADAĞ, Undergraduate Student,

Gumushane University, Business Administration/ Management and Organization Aviation Management

Selvi VURAL, Dr. Lecturer,

Gumushane University, Business Administration/ Management and Organization

This research aims to evaluate sustainability practices at airports in Turkey. In addition, the aim of the research is to identify the environmental, economic and social dimensions of sustainability at airports and to reveal its importance. In the research, the qualitative method was preferred and face-to-face interviews were conducted with participants at two airports in Istanbul. Participants evaluated the strategic advantages and benefits of sustainability practices and provided important opinions on their dimensions. When the literature is examined, it is seen that although there are many studies on sustainable structures, studies focusing on green airports and the effects of such facilities on cities or human life are quite limited in the context of sustainability. This situation reveals that this subject has a unique value by distinguishing it from existing studies both methodologically and contextually. Therefore, it is believed that the research in question will make valuable contributions not only to theoretical knowledge but also to practical applications. Especially in today's world where social and economic problems are increasing, the concept of sustainability is gaining more and more importance both in academic circles and in the field of practice. Sustainability, as an interdisciplinary concept, refers to a holistic approach that brings together environmental, economic and social dimensions. This concept has a wide range of applications that can be integrated into the functioning of any system. Due to its complex structure that includes different components, the aviation sector stands out as an area where sustainability principles require a balance between these three dimensions. In recent years, thanks to new legal regulations and incentive mechanisms, many airports have adopted sustainability programs and taken important steps in this direction. Ultimately, the success of the sector depends on a management approach that minimizes environmental impacts while ensuring economic sustainability and considering social responsibilities. Therefore, this research plays a critical role in guiding both practitioners in the sector and researchers working in this field in the application of sustainability principles in the aviation sector. In this context, when the findings obtained are considered, sustainability studies at airports are mainly concentrated on the environmental dimension; practices such as energy efficiency, waste management, carbon footprint reduction and renewable energy use come to the fore. These efforts are in line with the goals of protecting natural resources and reducing environmental impacts. While environmental sustainability is generally associated with economic benefits, it has been observed that social sustainability elements are neglected. Social practices are generally considered as an extension of environmental activities, and human factors and employee well-being are not sufficiently highlighted. The findings reveal that green transformation and social sustainability awareness should be increased at airports, and point to the importance of addressing these elements in a balanced manner with environmental and economic practices. Giving equal weight to the three dimensions of sustainability reporting will both increase the success of airports and provide a broader contribution at the social level.

Keywords: Sustainability Dimensions, Applications, Airport Businesses

Sinem AKKUŞ, Yüksek Lisans Öğrencisi.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, SBE, 22022200003@nevsehir.edu.tr

Serdar TEKİN, Dr. Öğr. Üyesi.,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, SBE, stekin@nevsehir.edu.tr

Üretken becerilerden biri olan yazma becerilerinin kazanılması, yabancı dil olarak İngilizce (EFL) öğrenen öğrenciler için bir zorluktur. Hem öğrenciler hem de öğretmenler, bu beceriyi kazanmak veya öğretmek için çeşitli araçlar ve metodolojiler kullanırlar. OpenAI tarafından 2022'de ilk tanıtımından bu yana, neredeyse her alanda etkinliğini kanıtlamış bir yapay zekâ aracı olan ChatGPT, EFL alanında da büyük ilgi görmüştür. EFL alanında eğitim gören öğrenciler, yazma becerilerini geliştirmek için bu yapay zekâ aracını sıklıkla kullanmaktadırlar. Söz konusu yapay zekâ aracının EFL alanında, özellikle yazma becerilerinin öğretilmesinde kullanımının nispeten yeni olduğu göz önüne alındığında, EFL öğrencilerinin yazma becerilerini geliştirmeye çalışan eğitimcilerin ve politika yapımcıların ChatGPT'nin etkilerini araştırması çok önemlidir. Bu çalışmanın amacı, ChatGPT'nin EFL öğrencilerinin yazma becerileri üzerindeki etkisini incelemek ve gelecekteki araştırmaları yapmakla ilgilenenlere literatür taraması sağlamaktır. Çalışma, 2023-2024 yılları arasında Web of Science, Elsevier, Taylor ve Francis Group, Springer Nature Link ve Eric Journal veri tabanlarındaki 80 çalışmayı değerlendirmektedir. Blog içerikleri, tezler, makaleler, EFL alanında yazma becerilerinin dışındaki becerileri araştıran diğer kaynaklar ve mevcut literatür incelemeleri çalışma dışı bırakılmıştır. Analiz edilen makalelerdeki bulgular, bu yapay zekâ aracına aşırı güvenme ve etik sorunlarla ilgili endişeler olsa da uygun şekilde kullanıldığı sürece, ChatGPT'nin EFL öğrencilerinin yazma becerileri üzerinde genel olarak olumlu bir etkisi olduğunu göstermiştir. Daha spesifik olarak, incelenen çalışmalarda ChatGPT'nin EFL öğrencilerinin kelime dağarcığına, dilbilgisine ve sözdizimi gelişimine olumlu katkıda bulunduğu kanıtlanmıştır. Ayrıca, fikir üretmek ve cümle yapılarını geliştirerek öğrencilerin yazma becerilerini desteklediği, öğrencilerin akademik başarıları için kendi hızlarında kişiselleştirilmiş destek sağladığı ortaya konmuştur. Bu açıardan ele alındığında bu çalışma, ChatGPT'nin EFL öğrencilerinin yazma becerileri üzerindeki uzun vadedeki etkilerini araştırmak isteyen araştırmacılar için değerli bir kaynak sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: ChatGPT, Yazma Becerileri, EFL, Yapay Zekâ Tabanlı Dil Öğrenimi, TDDÖ

Sinem AKKUŞ, *Master's Student*,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, SBE, 22022200003@nevsehir.edu.tr

Serdar TEKİN, *Dr. Lecturer*,

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, MoH, stekin@nevsehir.edu.tr

The acquisition of writing skills, which is one of the productive skills, is a challenge for students who are learning English as a foreign language (EFL). Both students and instructors employ various tools and methodologies to acquire or teach this skill. ChatGPT, an artificial intelligence tool that has demonstrated its effectiveness in nearly every field since its first introduction by OpenAI in 2022, has also garnered substantial attention in the field of EFL. Students who are majoring in this department frequently utilize this artificial intelligence tool to enhance their writing abilities. Given that the utilization of this artificial intelligence tool in the field of EFL, particularly in the instruction of writing skills, is relatively recent, it is crucial for educators and policymakers who are striving to enhance the writing abilities of EFL students to investigate its effects. The purpose of this study is to examine the impact of ChatGPT on the writing abilities of EFL students and to provide a literature review for those interested in conducting future research. This study evaluates 80 studies that were conducted between the years 2023 and 2024, primarily using the Web of Science, Elsevier, Taylor and Francis Group, Springer Nature Link, and Eric Journal databases. Blog contents, theses, articles, and other resources that address skills other than writing in the EFL field and literature reviews have been excluded from the study. The findings in the analyzed articles have demonstrated that ChatGPT has a positive impact on the writing skills of EFL students in general, as long as it is appropriately used, even though there are concerns about heavy dependence on this AI tool and ethical considerations. More specifically, ChatGPT has proved to contribute positively to the vocabulary, grammar, and syntax development of EFL students in the analyzed articles. Moreover, it supports the writing skills of students by generating ideas and improving sentence structures, providing personalized support at students' own pace for their academic success. This study, in this aspect, can provide a valuable resource for researchers who wish to investigate the lifelong impacts of ChatGPT on EFL students' writing skills.

Keywords: ChatGPT, Writing Skills, EFL, AI-based Language Learning, TELL

SÜRDÜRÜLEBİLİR HAVACILIK FAALİYETLERİ ÇERÇEVESİNDE TÜRKİYE’DEKİ HAVA LOJİSTİK İŞLETMELERİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK UYGULAMALARININ İNCELENMESİ

Gül Kuru, Lisans Öğrencisi,

Gümüşhane Üniversitesi, Havacılık Yönetimi.

Selvi Vural, Dr. Öğr. Üyesi

Gümüşhane Üniversitesi, Havacılık Yönetimi

Bu araştırmanın amacı, öncelikle Türkiye’de faaliyet gösteren hava lojistik işletmelerinde sürdürülebilirlik uygulamalarını değerlendirmek ve boyutlarını tespit etmektir. Ayrıca, hava lojistik işletmelerinde sürdürülebilirlik ilkeleri gözetilerek; yeşilin tasarıma dönüşümünü, doğa dostu yaklaşımlardan sağlanan avantajları, bütün bunların çevresel, sosyal ve ekonomik açıdan faydalarını ya da önemini ortaya koymak hedeflenmektedir. Araştırma verilerinin nitel yöntem aracılığıyla elde edilmesi ve hava lojistik işletmelerinde görev alan yönetici veya çalışanlarla yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Havacılık dünyanın en hızlı büyüyen ve yenilikçi ve sürdürülebilir sektörlerinden biri olup küresel ekonominin önemli bir parçası konumundadır. Havacılık faaliyetlerinin önemli bileşenlerinden biri olan hava kargo; posta, yolcu bagajı haricinde paketlenmesi, etiketlenmesi gibi evrakların hava aracında uygun bir şekilde taşınan kayıtlı herhangi bir mali ya da yükü temsil etmektedir. Hava kargo taşımacılığı, önemli bir taşımacılık türü olup havacılık sektörünün büyümesiyle her geçen yıl gelişim göstermektedir. Bu gelişim temelde faaliyetlerin sürdürülebilirliğiyle de paralellik göstermektedir. Sürdürülebilirlik, bir şeyin varlığının devamlılığını tanımlamakta ve toplumların, ekosistemlerin veya devamlılık arz eden herhangi bir sistemin ilerleyen süreçte de yaşamını sürdürebilmesi adına gerekli esas kaynakları bugün aşırı tüketmeden varlığını devam ettirebilme yetisini ortaya koymaktadır. Yazın incelendiğinde, sürdürülebilir yapılarla ilişkin çeşitli araştırmalar yer almasına rağmen, sürdürülebilirlik kapsamında hava lojistik işletmelerine ve bunların şehirler, örgütler veya insanlar üzerindeki etkilerine odaklanan çok az sayıda çalışmaya rastlanmaktadır. Bununla birlikte, konunun hem metodolojik hem de bağlamsal açıdan yazındaki diğer araştırmalardan farklılaşması da onun özgün değerini yansıtmaktadır. Buna bağlı olarak, gerçekleştirilen bu araştırmanın gerek teorik gerekse de pratik anlamda önemli bir katkı sağlayacağına inanılmaktadır. Çünkü sürdürülebilirlik, günümüzde hem sosyal hem de ekonomik sorunlardaki artışa bağlı olarak gerek araştırmacılar gerekse de uygulayıcılar açısından önemli bir konu olarak görülmektedir. Disiplinler arası bir kavram olan sürdürülebilirlik herhangi bir sistemin uygulayabileceği çevresel, ekonomik ve sosyal boyutları kapsayan yaklaşımı ele almaktadır. Buna bağlı olarak, havacılık sektörü de içerisinde pek çok bileşenin yer aldığı bütüncül bir sistemi yansıtmakta ve hepsinden önce sürdürülebilirlik temelinde söz konusu bu üç boyut arasındaki dengeyi de esas alan bir yaklaşımı gerekli kılmaktadır. Son yıllarda, bilhassa yeni yasal düzenlemeler ve teşvikler esasında çoğu işletmede benimsenen sürdürülebilirlik programlarının varlığını ya da atılan kritik adımları işaret etmektedir. Nihayetinde, tüm bunlar bu araştırmanın sürdürülebilirlik odaklı hava lojistik işletmelerinin tasarımlarına yönelik gelecekteki projeler adına ilham kaynağı olabileceği gibi çevre dostu toplumsal alanlar yaratmanın da mümkün olabileceği hakikatini gözler önüne sermektedir.

Anahtar Kelimeler: Havacılık, Hava Lojistik, Sürdürülebilirlik Uygulamaları, Türkiye

EXAMINATION OF SUSTAINABILITY PRACTICES OF AIR LOGISTICS BUSINESSES IN TURKEY
WITHIN THE FRAMEWORK OF SUSTAINABLE AVIATION ACTIVITIES

*Gül Kuru, Undergraduate Student,
Gümüşhane University, Aviation Management.*

*Selvi Vural, Dr. Lecturer
Gümüşhane University, Aviation Management*

The aim of this research is primarily to evaluate sustainability practices in air logistics companies operating in Turkey and to determine their dimensions. In addition, considering the sustainability principles in air logistics companies; it is aimed to reveal the transformation of green into design, the advantages obtained from nature-friendly approaches, and the environmental, social and economic benefits or importance of all these. It is planned to obtain research data through qualitative methods and to conduct face-to-face interviews with managers or employees working in air logistics companies. Aviation is one of the fastest growing, innovative and sustainable sectors in the world and is an important part of the global economy. Air cargo, one of the important components of aviation activities; represents any registered financial or load that is carried on the aircraft in an appropriate manner, such as documents such as mail, passenger baggage, packaging and labeling. Air cargo transportation is an important type of transportation and develops every year with the growth of the aviation sector. This development is basically parallel to the sustainability of the activities. Sustainability defines the continuity of existence of something and reveals the ability of societies, ecosystems or any system that has continuity to continue its existence in the future without over-consuming the essential resources required for its survival. When the literature is examined, although there are various studies on sustainable structures, very few studies are found that focus on air logistics companies and their effects on cities, organizations or people within the scope of sustainability. However, the fact that the subject is different from other studies in the literature in terms of both methodology and context also reflects its unique value. Accordingly, it is believed that this research will make an important contribution both theoretically and practically. Because sustainability is seen as an important issue for both researchers and practitioners due to the increase in both social and economic problems today. Sustainability, which is an interdisciplinary concept, addresses the approach that covers environmental, economic and social dimensions that any system can apply. Accordingly, the aviation sector also reflects a holistic system that includes many components and requires an approach that is based on the balance between these three dimensions, primarily on sustainability. In recent years, especially new legal regulations and incentives indicate the existence of sustainability programs adopted in most businesses or critical steps taken. Ultimately, all of these reveal the fact that this research can be a source of inspiration for future projects regarding the designs of sustainability-focused air logistics businesses, as well as the possibility of creating environmentally friendly social areas.

Keywords: Aviation, Air Logistics, Sustainability Practices, Turkey

GÖÇMEN ÖĞRENCİLERLE MÜZİK EĞİTİMİ

Tutku AYGÜN, Yüksek Lisans Öğrencisi

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, 2302300002@nevsehir.edu.tr

Özlem KILINÇER, Doç. Dr.

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi .ozlem.kilincer@nevsehir.edu.tr

Bu çalışma, göçmen öğrencilerin müzik eğitimi süreçlerini sistemli bir şekilde incelemeyi amaçlamaktadır. Literatürde göçmen öğrencilerle müzik eğitimi üzerine yapılan çalışmaların ana temaları, eğilimleri ve bulguları değerlendirilmiştir. Araştırma kapsamında, müzik eğitiminin göçmen öğrencilerin kültürel entegrasyon süreçlerine etkisi, karşılaşılan zorluklar ve entegrasyon sürecinde müziğin oynadığı rol ele alınmıştır.

Elde edilen bulgular, müzik eğitiminin göçmen öğrencilerin topluma uyum sağlamalarında güçlü bir araç olduğunu göstermektedir. Ayrıca, müzik eğitimi programlarının sosyal uyumu teşvik ettiği, duygusal refahı artırdığı ve akademik başarıyı desteklediği görülmüştür. Bununla birlikte, dil ve kültürel engeller gibi zorluklar bu süreci karmaşıklştırmaktadır. Çalışmada, bu zorlukların üstesinden gelmek için çokdilli destek, kültürel içeriklerin entegrasyonu ve görsel-işitsel materyallerin kullanımının önemi vurgulanmıştır.

Sonuç olarak, müzik eğitimi, göçmen öğrencilerin eğitim süreçlerini destekleyerek, entegrasyonlarını kolaylaştırıcı bir araç olarak öne çıkmaktadır. Ancak, bu süreçte kültürel farklılıklara duyarlı eğitim yaklaşımlarının benimsenmesi gerektiği belirtilmiştir. Gelecekteki çalışmaların, göçmen öğrencilerin müzik eğitiminde karşılaştıkları zorlukları daha ayrıntılı ele alarak çözüm yolları sunması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Göçmen Öğrenciler, Müzik Eğitimi, Entegrasyon, Kültürel Uyum, Eğitim Politikası

MUSIC EDUCATION FOR MIGRANT STUDENTS

Tutku AYGÜN, Graduate Student

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, 2302300002@nevsehir.edu.tr

Özlem KILINÇER, Assoc. Prof. Dr.

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University .ozlem.kilincer@nevsehir.edu.tr

This study aims to systematically examine the processes of music education for migrant students. It evaluates the main themes, trends, and findings of studies on music education for migrant students in the literature. The research focuses on the impact of music education on the cultural integration processes of migrant students, the challenges encountered, and the role of music in facilitating integration.

The findings reveal that music education serves as a powerful tool for promoting the social adaptation of migrant students. Additionally, music education programs have been found to enhance social cohesion, improve emotional well-being, and support academic success. However, challenges such as language and cultural barriers complicate this process. The study highlights the importance of multilingual support, the integration of cultural content, and the use of visual-auditory materials to overcome these obstacles.

In conclusion, music education emerges as a significant facilitator in supporting the educational processes of migrant students and easing their integration. However, it is emphasized that adopting culturally sensitive educational approaches is crucial in this context. Future research is recommended to address the challenges faced by migrant students in music education in greater detail and provide practical solutions.

Keywords: Migrant Students, Music Education, Integration, Cultural Adaptation, Education Policy